Riksantikvarieämbetet

Det medeltida Sverige
Band 4 SMÅLAND: 1 Möre:
Norra och Södra Möre, Kalmar stad

Det medeltida Sverige
4 SMÅLAND

---

1 MÖRE

Norra och Södra Möre, Kalmar stad

av
Olle Ferm
Sigurd Rahmqvist
Lars Thor
Redigerat av Olle Ferm och Sigurd Rahmqvist

Stockholm 1987
Riksantikvarieämbetet
Stockholm

Omslaget: Karta över Kalmartrakten (beskuren),
utförd av Peter Ruut 1669 (LmV G 45-1: 3)

ISBN 91-7192-704-2
Norstedts Tryckeri, Stockholm 1987 37-533

Förord

Kungl Vitterhets Historie och Antikvitetsakademien beslöt år 1960 att tillsätta en kommitté för utarbetande och utgivning av verket *Det medeltida Sverige*. Arbetet förlades till Historiska institutionen vid Stockholms universitet och leddes av kommitténs sekreterade, professor Gunnar T Westin, som i ett föredrag på Svenska historiska föreningen 1962 (tryckt i HT 1962 s 121–140) presenterade de allmänna övervägandena bakom verket. Med Vitterhetsakademien som huvudman publicerades tre häften under 1970-talet och i början av 1980-talet: DMS 1:1, DMS 1:4 och DMS 1:3, omfattande Norra Roden och norra delen av Tiundaland i Uppland.

Den 1 juli 1982 överfördes genom ett riksdagsbeslut projektet *Det medeltida Sverige* till Riksantikvarieämbetet med placering inom Dokumentationsbyrån. Vid överföringen knöts en rådgivande kommitté till utgivningsarbetet med representanter för Riksantikvarieämbetet, Vitterhetsakademien och universiteten. I kommittén ingår för närvarande: professor Thorsten Andersson, avdelningsdirektör Helmer Gustavson (sekreterare), professor Staffan Helmfrid, professor Erik Lönnroth, professor Herman Schück, docent Klas-Göran Selinge, professor Ulf Sporrong, avdelningschef Gustaf Trotzig (ordförande) och professor Gunnar T Westin. Med Riksantikvarieämbetet som huvudman har hittills två häften för Uppland publicerats: DMS 1:2 (1984) och DMS 1:5 (1986).

Det nu föreliggande häftet av *Det medeltida Sverige* (DMS 4:1) är det första för Småland och behandlar den södra delen av Kalmar län: Norra och Södra Möre härader och Kalmar stad. Det har utarbetats av fil mag Olle Ferm, fil mag Sigurd Rahmqvist och fil lic Lars Thor, med Ferm och Rahmqvist som redaktörer. Arbetet har varit fördelat enligt följande:

Det inledande avsnittet är författat av Olle Ferm och Sigurd Rahmqvist utom avsnittet om fornlämningarna som är utarbetat av docent Klas-Göran Selinge.

Södra Möre har skrivits av Sigurd Rahmqvist, *Norra Möre* av Olle Ferm. Själva by- och gårdsbeskrivningen går tillbaka på ett preliminärt manuskript av Lars Thor från mitten av 1960-talet. Detta manuskript har omarbetats för att passa nuvarande utgivningsnormer men också kompletterats med mycket nytt material, så att den föreliggande by och gårdsbeskrivningen är mer än dubbelt så omfattande som Thors. En del av bearbetningen för Södra Möre (Söderåkra och Torsås) har utförts av fil kand Henrik Klackenberg.

Kalmar stad har skrivits av Olle Ferm.

Den rådgivande kommittén har tagit del av arbetsmanuskript, vilket även teol dr Jan Liedgren och fil dr Hans Gillingstam gjort. Kyrkobeskrivningarna har utarbetats i samråd med fil lic Karin Andersson, Riksantikvarieämbetet. Docenterna Birgitta Fritz och Per-Axel Wiktorsson vid Svenskt diplomatarium, liksom docent Eva Odelman, utgivare av det svenska medeltidsglossariet, har bistått vid läsning av svårtolkad text. Synpunkter har framförts av fil dr Nils Blomkvist, Nordiska Museet. Excerperings-, kontroll- och registerarbete har utförts av jur kand Sven Klippvall, Elisabeth Steelhammer, Karin Söderhult och Mats Johansson. Karin Söderhult har också renskrivit hela manuskriptet. Kartorna har renritats av Katarina Strömdahl, Kulturgeografiska institutionen vid Stockholms universitet, och Annica Boklund, Riksantikvarieämbetet.

Stockholm i juni 1987
Gustaf Trotzig

Innehåll

5 Förord
7 Innehållsförteckning
9 Inledning

Möre: Norra och Södra Möre och Kalmar stad
15 Topografiska huvuddrag
16 Översikt av registrerade fornlämningar
19 Administrativ indelning
23 Judiciell indelning
23 Kyrkliga förhållanden
24 Källmaterial

26 Södra Möre härad
26 Arby socken
40 Gullabo socken
41 Hagby socken
49 Halltorps socken
60 Hossmo socken
68 Karlslunda socken
69 Ljungby socken
89 Madesjö socken
102 Mortorps socken
113 Oskars socken
113 S:t Sigfrids socken
114 Söderåkra socken
135 Torsås socken
151 Vissefjärda socken
180 Voxtorps socken
185 Örsjö socken

186 Norra Möre härad
186 Bäckebo socken
187 Dörby socken
197 Förlösa socken
207 Kalmar socken
215 Kläckeberga socken
224 Kristvalla socken
224 Ryssby socken
246 Åby socken

266 Kalmar stad
266 Inledning
278 Topografisk redovisning av fastigheter
342 Kalmar hamn
349 Fastigheter och institutioner intill Kalmar stad

Källor, litteratur och förkortningar
357 Använt SmH-material
358 Särskilda längder
359 Förkortningar: källor och citerad litteratur
366 Förkortningar, allmänna
368 Kartor

Register
370 Ortregister
385 Personregister
405 Register över kyrkliga institutioners godsinnehav
407 Register över sätesgårdar

Kartor

22 Möre, administrativ och judiciell indelning
30f Arby socken
42 Hagby socken
50 Halltorps socken
61 Hossmo socken
70f Ljungby socken
90 Madesjö socken
104f Mortorps socken
116f Söderåkra socken
136f Torsås socken
152ff Vissefjärda socken
181 Voxtorps socken
188f Dörby socken
198f Förlösa socken
208 Kalmar socken
216 Kläckeberga socken
225f Ryssby socken
249ff Åby socken
268 Kalmar stad

Inledning

De regionala bearbetningarna i *Det medeltida Sverige* presenteras landskapsvis, i härader och skeppslag och under dem socknar samt vidare städer. Därvid följs indelningen i 1500-talets kamerala material. I de fall förändringar skett under senare perioder finns hänvisningar på den plats, där en socken eller ort borde återfinnas enligt den nuvarande indelningen.

Socknen redovisas på det sätt den framträder i 1500-talsmaterialet, som en kameral enhet: jordebokssocknen, vilken ofta men inte alltid överensstämmer med den kyrkliga socknen. När skillnader mellan dessa har iakttagits, anmärks det. Termen socken står i boken för begreppet jordebokssocken, om inte annat särskilt anges; endast i avsnittet om den kyrkliga organisationen är "socken" synonymt med kyrksocken.

Med "den nuvarande indelningen" och "den nuvarande socknen" avses den regionala organisationen 1950 före de stora kommunsammanslagningarna. "Socken" betecknar där den borgerliga kommunen, som i allmänhet sammanföll med den kyrkliga: församlingen.

Redovisningen inom socknen av varje by/gård, brukningsenhet består av tre delar:

I Namnformer och kartangivelse
II Inventering av landskapshandlingarna
III Inventering av det medeltida materialet fram till ca 1550

I **Namnformer** För varje enhet redovisas först det nuvarande namnet, med halvfet stil, därefter den äldsta kända namnformen, kursiverad, och årtalet för denna.

När det *äldsta belägget* hämtats ur tryckta källor av god kvalitet, återges stavningen enligt trycket utan att den har kontrollerats mot originaldokumentet. (I enstaka fall har originaldokumentet granskats, vilket anges med "or", ex "DS 1031 or".) Uppgifter som hämtats ur tryckta regestsamlingar har regelmässigt kontrollerats mot originalet, vilket markeras genom att originalets signum anges, följt av hänvisning till trycket, (ex "RAp 21/3, SMR 235"). Om det äldsta belägget är en avskrift, återges även den äldsta

originalformen. Det har inte varit möjligt att pröva alla ortnamnsproblem. Därför anges varianter av namnet endast undantagsvis, t ex vid kraftig avvikelse eller förändring under medeltid och 1500-tal. För övriga äldre namnformer hänvisas till det omfattande excerptmaterialet i Ortnamnsarkivet i Uppsala. Ortnamnsförändringar som skett efter 1550-talet har inte heller kunnat redovisas inom undersökningens ram. Ortnamnen återges genomgående med stora begynnelsebokstäver, även i de fall originalen eller de tryckta källorna har små. Prepositioner ("in", "de" osv) anges, men "i" och "j" återges både med *i*.[1] Undantag: äldsta belägg hämtade ur 1500-talets kamerala material återges som regel utan preposition.

De *nutida namnen* återges enligt stavningen på den ekonomiska kartan 1:10 000. Har byn/gården/brukningsenheten inte kunnat återfinnas på officiellt kartmaterial (ekonomiska kartan 1:10 000, topografiska kartan 1:50 000, generalstabskartan 1:100 000 eller 1800-talets ekonomiska kartor) redovisas den under den äldsta kända namnformen, vilket markerats med*.

Kartangivelse. Den siffergrupp som avslutar den första avdelningen, hänvisar till det aktuella bladet av den ekonomiska kartan 1:10 000; ett rutsystem med motsvarande kod finns inlagt på den topografiska kartan 1:50 000.

II **Inventeringen av landskapshandlingarna** bygger på kronans jordeböcker (årliga räntan) i Kammararkivet, från de äldsta, omkring 1540, fram till omkring 1560. Slutåret varierar något beroende på materialtillgången. Exakt uppgift om vilka handlingar, som ligger till grund för bearbetningen framgår av förteckningen över "Använt SmH-material" (SmH = Smålands handlingar). Tiondelängder har som regel inte använts. För frälse- och rusttjänstlängderna hänvisas generellt till Almquist J A, Frälsegodsen i Sverige under storhetstiden.

Uppgifterna redovisas enligt ett fast schema med ett antal starka förkortningar (se förkortningslistan):

1) *jordnatur* och *antal kamerala enheter* återges med halvfet stil, ex "**1 sk**" = ett skattehemman. Finns i en by två skattehemman, skrivs detta **2 sk.** Finns två halva skattehemman, skrivs detta $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ **sk.** Enheterna adderas inte: **1 sk** kan således aldrig stå för två halva skattehemman. Enheter med nedsatt fodringsskatt, betecknas genomgående halva hemman, försåvitt det inte framgår att det är fråga om en utjord **(uj)** = en icke bebodd enhet.

[1] Upplöst förkortning markeras ej.

2) *årtal.* Om inga årtal nämns innebär det, att uppgifterna om gården (motsvarande) är oförändrade under hela den period som täcks av de använda landskapshandlingarna. Ett enstaka årtal som föregår jordnaturen, ex "1548 **1 aoe**", anger att gården uppträder första gången detta år och sedan finns perioden ut. Finns en gård enbart en del av perioden, anges de år den existerar, ex "1555–65 **1 sk**". "1548 (endast)" innebär att den redovisas endast detta år.

3) vid *förändringar i jordnatur,* ex från kyrko (**ky**) till arv och eget (**aoe**), anges det år, då förändringen sker, följt av den nya jordnaturen: **1 ky**, 1545 **1 aoe** betyder att från periodens början (1539 i detta häfte) redovisas ett kyrkohemman, som 1545 övergår till arv och eget (= Gustav I:s privata gods).

4) *utjord* redovisas med jordetal under sitt geografiska namn med angivande av den gård till vilken den hör. Under huvudgården finns en hänvisning till utjordens geografiska namn. För årtalen se punkt 2, märk dock att "**1 skuj,** till Åby, 1546 till Överby" innebär, att utjorden från periodens början tillhör Åby men från 1546 till periodens slut tillhör Överby. *Frälsets* utjordar redovisas normalt inte i landskapshandlingarna.

5) *frälsejorden* har uppgifter om vem som uppbär räntan (inte alltid = ägaren) från 1545. Personens namn sätts inom parentes efter jordnaturen ex **4 fr,** (Åke Bengtsson/Färla/).

III **Inventeringen av medeltidsmaterialet** bygger på Ortnamnsarkivets i Uppsala excerpter, vilka kompletterats med annat källmaterial. Till medeltidsmaterialet räknas även källor från perioden 1540–1570, som inte redovisas under SmH-notiserna. Av medeltidsmaterialet redovisas i form av kortfattade regester de uppgifter om en ort som direkt eller indirekt berör jorden, såsom läge, avkastning, ränta, organisation, förvaltning och ägande.

I de fall en handling endast bevarats i avskrift, finns den ofta i flera exemplar i olika samlingar. Hänvisning sker här endast till den avskrift som använts som underlag för regesten: uppgifter om övriga avskrifter kan sökas i Diplomatariekommitténs samlingar.

Vid försäljning och köp anges normalt inte *köpeskillingen,* även om uppgift om denna finns i dokumentet i fråga. Däremot anges eventuell *penningränta,* liksom övrig ränta. Olika myntsorter förekommer i området. I regesten anges källans egen uppgift om myntsort, ex "1 mark danska", "1 mark lübska".

Personnamn (förnamn) återges som regel i normaliserad form, ex Anders för Andreas, Nils för Nisse. För en och samma person används genomgåen-

de samma namnform, oavsett om hans namn växlar i källorna. De latinska formerna återges med motsvarande svenska namn.

Släktnamn återges inom ( ), om det inte burits av personen själv. Namn, som senare blivit verkliga släktnamn, ex "Oxenstierna", ges stor begynnelsebokstav. Stor bokstav ges även konstruerade namn som vunnit hävd, ex "(Ulv)", och sådana som utretts i ÄSF eller annan personhistorisk litteratur, ex "(Gumsehuvud)". Liten bokstav ges rent sigillbeskrivande namn, ex "(skyskura)", "(kvadrerad sköld)".

Titlar återges inte annat än när de behövs för att identifiera en person eller har betydelse för förståelsen av en viss uppgift.

Släktskap mellan i regesterna omnämnda personer anges, när det har betydelse för sammanhanget. Den uppgiften finns ofta inte i den aktuella handlingen utan har hämtats ur gängse genealogisk litteratur, som regel utan att källan särskilt redovisas.

Hänvisning till andra orter görs a) till orter inom samma socken med enbart ortnamn, b) till övriga med ort- och sockennamn; upplysning om till vilket härad de senare hör, ges i ortregistret.

Käll- och *litteraturhänvisningar* sker genom användande av förkortningar (se s 00), följda av 1) för källpublikationer med numrerade handlingar: handlingens *ordningsnummer* eller (om handlingarna inte är genomgående numrerade) *delnummer:ordningsnummer,* 2) i samtliga övriga fall: *sidnummer.*

Citering: " " används när ett citat återges ordagrant med bibehållen stavning,' 'när det återges med normaliserad stavning och form men ändå ansluter sig till den direkta ordalydelsen. Upplösta *förkortningar* markeras inte.

Frågetecken används för att ange att den lämnade uppgiften i något avseende är osäker. Det används:

1) i stället för årtal = årtalet är okänt, ex"? (1400-talets början) löser Arent Pinnow ...",
2) efter årtal = årtalet är osäkert, ex "1525(?) får Jöran Turesson ...",
3) före källhänvisning = osäkert om källans namnform avser den ort den identifierats med, ex "**Ösby** 1328 *in Øsby* (?DS 2683, avskr)",
4) före ortnamn i modern form = osäkert om orten avses, ex" ... i Ekeby, ? Knutby sn ...",
5) efter direktcitat = osäker läsning, ex "1409 ... *Øyanom(?)* (SD 1160)",
6) framför begrepp eller hel sats = osäkert påstående, ex "herr Peter Räv (? = kyrkoherden Peter i Rimbo)".

Exempel och kommentarer

*Borshorva by och *Biörnsnes i Förlösa socken*

Borshorva 1480 *i Börsahöruum* (D 9 f 18v) – 4 G, 7 f.
SmH **1 sk.**
2 sä.
1 fr (Anna Andersdotter /Hindsekinds-ätten/, 1555 Nils Persson /Silfversparre/).
1480 upptas i Kalmar nunneklosters uppbördsbok en gård, som räntar 1 mark (D 9 f 18v).
1541 ger Gustav I tre års skattefrihet till Olof Mörk på ett skattehemman, som eldhärjats (GR 13 s 301 f).

Kommentar:
Nuvarande namn är Borshorva. Det omnämns första gången i en handling från 1480. Orten stavas då Börsahöruum. På den ekonomiska kartan 1: 10 000 återfinns orten på blad 4 G, 7 f, på den topografiska kartan på blad 4 G Kalmar NO ruta 7 f.

Smålands handlingar (SmH) redovisar ett skattehemman, två sämjehemman och ett frälsehemman; av det senare uppbar Anna Hansdotter av Hindsekinds-ätten ränta fram till 1555, från vilket år Nils Persson (Silfversparre) disponerade räntan. SmH-notisen bygger på Smålands handlingar för åren 1539–60. Vilka handlingar som utnyttjats, framgår av förteckningen "Använt SmH-material" i slutet av boken.

Förutom i Smålands handlingar är Borshorva omtalat i Kalmar nunneklosters uppbördsbok 1480 (D 9), då klostret har en gård, som räntar 1 mark pengar. 1541 ger så Gustav I skattefrihet till Olof Mörk, därför att hans gård eldhärjats. Att "D 9" står för Kalmar nunneklosters uppbördsbok och "GR" står för Gustav I:s registratur framgår av förteckningen "Förkortningar: källor och citerad litteratur" i slutet av boken.

***Biörnsnes** 1550 *Biörnsnes* (SmH 1550: 5).
SmH **1 säuj**, till Gösbäck, 1554 till Förlösa, 1555 till Melby.

I Smålands handlingar omtalas från 1550 och till periodens slut (1560) en sämjeutjord, som har legat under hemman i olika byar – i Gösbäck, i Förlösa och i Melby. Namnet har inte kunnat beläggas på moderna kartor, vilket markeras med *.

Bottorp i Ljungby socken

Bottorp 1449 *af Bodhetorpp* (Rep I: 7855, avskr), 1455 *myn gardh Botatorp* (UUBp 15/8) – 4 G, 4 e.

SmH **1 sk** (upptas t o m 1558 under Hagby sn).
2 fr (Karin Eriksdotter /Gyllenstierna/, Måns Persson /Stierna/).
1 fr (Karl Eriksson /Gyllenstierna/, 1550 Bengt Nilsson /Färla/, 1560 Björn Pedersson /Bååt/).
1 fr (Axel Nilsson /Banér/, 1560 Jöran Åkesson /Tott/).

Bottorp kan beläggas som sätesgård för följande medlemmar av släkten Bagge av Botorp (ÄSF s 111 f): Tyrgils Bagge (HBSb s 77) – Nils Bagge 1449–55 (Rep I: 7855, UUBp 15/8) – Nils Slatte, gift med Nils Bagges dotter Margareta (HBSb s 76, PHT 1962 s 61, 63).

– – –

Smålands handlingar redovisar ett skattehemman och fyra frälsehemman, vilka tillhör olika frälse personer. Hemmanens storlek är okänd.

Det stycke som inleds "Bottorp kan beläggas ..." redovisar de frälsemän som omnämns 'i Bottorp', daterar brev där etc. De kan förmodas ha haft sin sätesgård där. Släkten Bagge av Bottorp behandlas i verket Äldre svenska frälsesläkter. Uppgifterna om Tyrgils Bagge och Nils Slatte är hämtade ur Biskop Hans Brasks släktbok, som är utgiven 1970 av Personhistoriska samfundet. Nils Slatte behandlas i Personhistorisk Tidskrift 1962.

Möre

900 (omkr) *Meore* (Wulfstan s 25).
1100-tal *austr fyr Mœri* (Jonsson A:l s 498).
1178 *in Møre* (DS 74, avskr).
1299 *in Møre* (DS 1291, avskr).
1337 *in Møre* (DS 3326).
1407 *in prouincia Møra* (SD 852 b, avskr).

Topografiska huvuddrag

Undersökningsområdet består av en lågt liggande slättbygd i öster längs östersjökusten, ett högre liggande område i väster och däremellan ett smalt övergångsområde. Slättbygden, som bildar en tre till åtta kilometer bred remsa utmed kusten, täcks av bördig åkermark, bestående av kalkrik lera på sandstensbotten. Höglandsområdet är en stor skogsbygd, täckt av grovkornig morän och grus på urbergsgrund. Mer lättodlad moränjord finns tillsammans med älvsediment i smala stråk längs dalgångarna. Skogsbygden är rik på sjöar, kärr och myrmarker. Övergångsområdet mellan slättbygden och skogsbygden uppvisar småkuperade landformer, där jordbruksbygd växlar med skogsbygd. Området genomkorsas av ett tiotal mindre rullstensåsar och åar, som löper i sydöstlig riktning ned mot havet och som har haft betydelse för bebyggelsens lokalisering.

Möre begränsas i söder av Brömsebäck och stora skogsområden, i sydväst av Lyckebyån, i väster och nordväst av vidsträckta skogar och i norr av Nävraån. Huvuddelen av bebyggelsen är lokaliserad till den öppna kustbygden, som når sin största bredd vid Kalmar och som successivt avsmalnar i söder och norr. De vidsträckta skogsbygderna i sydväst, väster och nordväst kännetecknas av spridd ensamgårdsbebyggelse, som till viss del är knuten till ådalar, sjöar och rullstensåsar. Inom skogsbygden utgör Vissefjärda en från det övriga häradet avskild bygd med inslag av mindre byar. Denna bygd fortsätter i Värends sydöstra skogsbygd. Norra och Södra Möre härader skiljs inte av någon naturlig gräns, utan den öppna bygden i Dörby socken fortsätter direkt i Hossmo och Ljungby socknar. Kustbygden i de

sydliga socknarna Söderåkra och Torsås, som under medeltiden kallas 'sunnanskog', skiljs från den övriga kustbygden av en ca två kilometer bred tallskog.

Bebyggelsen i Möre kännetecknas av en tydlig skillnad mellan den bördiga kustslätten, där bebyggelsen är grupperad i byar av växlande storlek och med ortnamn av äldre typ, och skogsbygden i inlandet, där ensamgårdsbebyggelse dominerar och där ortnamnen huvudsakligen är av medeltida typ. I slättbygden dominerar vid medeltidens slut byar om 4 till 7 gårdar, men det finns även stora byar om 10 gårdar eller fler, företrädesvis i Södra Möre, i synnerhet i Ljungby, Hossmo och Halltorps socknar, men även i Ryssby socken i Norra Möre. Den största byn i hela Möre är Ljungby kyrkby med grannbyn Ölvingstorp som den näst största. Kyrkbyarna är även i flera andra fall de största byarna i resp socken.

Översikt av registrerade fornlämningar

Den skarpa kontrasten mellan den bördiga kustslätten och det sent koloniserade inlandet i Möre illustreras tydligt av läget för de fasta fornlämningarna och de förhistoriska fynd som tillvaratagits. Trots att landhöjningen efter ancylustiden varit nivåmässigt begränsad har den ändå haft betydelse för bebyggelseutvecklingen p g a kustslättens mycket flacka topografi. Slätten har i äldre tid haft ett inte obetydligt inslag av grunda kärr- och sankmarker, s k "mörar", som haft betydelse för människans bruk av landskapet(se NoB 1950 s 113–24).

Fornlämningar och fynd från alla förhistoriska perioder finns koncentrerade till kustslätten, medan inlandet nästan helt saknar sådana äldre kulturspår med undantag av enstaka nedslag från stenålderns jägarkulturer och ett par lokaler med fornlämningar från bronsålder – äldre järnålder. På grund av kustslättens intensiva uppodling under historisk tid är det skäl att räkna med att många fornlämningar förstörts, och att merparten av det rika fyndmaterialet troligen härrör från förstörda fornlämningar.

Inom Möre finns efter revideringen 1974–75 av Riksantikvarieämbetets fornlämningsregister 3 212 fornlämningar av förhistorisk karaktär registrerade på 684 lokaler. Av dessa är 2 068 på 472 lokaler belägna i Södra Möre och 1 144 på 212 lokaler i Norra Möre, dvs med 4,4 resp 5,4 fornlämningar per lokal i genomsnitt. De låga genomsnittsvärdena visar att många fornlämningslokaler består av enstaka anläggningar och att gravfälten är relativt få och små. Detta innebär i sin tur att inslaget av fornlämningar äldre än järnålderns mitt är betydande. Ljungby socken är den fornlämningsrikaste med 755 registrerade anläggningar; Halltorp och Kalmar har 430–440

vardera, medan ingen av de övriga socknarna når upp till 300 fornlämningar. Så gott som samtliga fornlämningar ligger inom kustslättens socknar. I skogslandet finns totalt endast ca 25 fornlämningar, och flertalet av de socknar som bildats efter medeltiden saknar helt spår av förhistorisk bebyggelse.

En kompletterande inventering av *stenåldersboplatser* i fullåkersbygden har utförts inom Kalmar kommun genom länsmuseets försorg. Därvid registrerades minst 250 boplatser via tidigare lösfynd, iakttaget boplatsavfall, kulturlager och lämpliga terränglägen. Detta bekräftar att kustslätten varit intensivt använd av en jordbrukarbefolkning redan under neolitisk tid. En del boplatser går sannolikt också tillbaka till ett skede med ren fångstkultur. I de två nordliga socknarna Ryssby och Åby finns t ex en av landets största koncentrationer av trindyxboplatser. De rent neolitiska boplatserna verkar vara tätast förekommande på kustslätten söder om Kalmar, som dominerades av lättodlade jordar. De kända boplatserna ligger genomgående på svaga förhöjningar i åkermarken. Med undantag av en hällkista av senneolitisk karaktär i Voxtorp saknas emellertid kända gravar från stenåldern.

Uppenbarligen råder kontinuitet mellan jordbruksbosättningen under stenåldern och den följande *bronsåldern*. Inom samma område anlades då talrika monumentalgravar, i första hand rösen men sannolikt också enstaka storhögar och stora, flacka stensättningar med rika konstruktioner som mittblock, mittrösen och brätten. Rösena är ofta 20 m eller mera i diameter. De ligger i den nuvarande åkermarken, antingen på impediment eller i små skogsbackar. På vissa ställen har kring dessa rösen också gravfält byggts ut, som kan vara in i den följande järnåldern. Särskilt i norra delen – t ex på Skäggenäs och Snäckö – finns emellertid också stora rösen, som ligger i omedelbart kustläge ett stycke utanför odlingsbygden, på det sätt som är karakteristiskt för skärgårdskusten längre norrut.

Också de många bronsfynden visar att Möres bronsåldersbygd var relativt rik. Fynden, som en gång lagts ned med de döda eller offrats till högre makter, representerar ett ansenligt metallvärde. Yxor, halsringar, bälteplattor m m från både äldre och yngre bronsålder är av en standard som är fullt jämförbar med den inom de gammaldanska områdena. Ett uttryck för dåtidens religiösa kult utgör också de inom vissa områden – t ex Arbytrakten – talrika älvkvarnarna, inknackade i block som ofta ligger i anslutning till tidigare våtmarker, lämpliga för bete och fodertäkt.

Inom det smala kustområdet är också i allt väsentligt *järnålderns* bygd koncentrerad. Denna antyds främst av gravfält, men sannolikt har också – liksom i Sydsverige i allmänhet – många enstaka gravar anlagts också under denna tid. Däremot är kunskapen om järnålderns boplatser, bruk-

ningsförhållanden och sociala organisation sämre. Hägnader och husgrunder av de typer, som är rikligt företrädda bl a på Öland, finns nästan inte alls bevarade här, och boplatserna kan i stor utsträckning vara sönderodlade eller belägna inom byplatserna från historisk tid. Ett arkeologiskt källäge av detta slag är karakteristiskt för fullåkersbygder av sydskandinavisk typ. Det innebär att det kan vara svårt att fastställa om de registrerade gravarna är representativa för järnålderns bebyggelse och befolkning i stort.

Gravfälten i Möre uppvisar en rik variation på konstruktioner och typer. Tre huvudgrupper kan urskiljas. En består vanligen av ganska stora gravfält med många olika typer. Rösen kan ingå, domarringar och resta stenar är vanliga, rektangulära och skeppsformiga stenkretsar förekommer, och de flacka stensättningarna är rikt varierade, även om de runda är vanligast. En annan grupp domineras av runda, mera välvda stensättningar. De har inslag av högar, treuddar och skeppsformiga stensättningar. Även dessa kan ibland bestå av många gravar. En tredje grupp utgörs av vanligen små gravfält av ensartad sammansättning, t ex små och mycket låga stensättningar eller – i andra fall – resta stenar och domarringar.

Den första gruppen har gett fynd från både äldre och yngre järnålder, och sannolikt har dessa varierade gravfält varit använda kontinuerligt under lång tid. En serie med sådana gravfält är belägna i området Djurängen – Hagbygärde – Törneby inom nuvarande Kalmar stads område, andra finns t ex vid Rockneby i Ryssby, Tomteby i Dörby och Mogärdet i Halltorp. Några av dessa har gett fynd både från äldre och yngre järnålder.

Den andra gruppen är av samma art som höggravfält från den yngre järnåldern i andra delar av landet, och den har också gett fynd från denna tid. Markanta gravfält av denna typ finns längs åsryggen i Harby-området i Ljungby, vid Vassmolösa i samma socken och vid Igelösa i Voxtorp. Troligen kan några av de mindre gravfälten, dominerade av runda stensättningar men med inslag av t ex skeppssättningar, vara från samma tid. Flera stora byar, som är kända från medeltiden och som har ortnamn av äldre typ, saknar nu bevarade gravfält, vilket kan tyda på att åtskilliga järnåldersgravfält försvunnit.

De flesta mindre gravfälten kan både genom sin typsammansättning och sitt läge snarast hänföras till äldre järnålder, även om gravfynd från denna period inte är vanliga. Det gäller t ex gravfält, som vuxit fram kring ett eller ett par centrala rösen, gravfält med enbart mycket flacka stensättningar eller gravfält, som domineras av resta stenar och domarringar. Flera exempel på sistnämnda variant finns i Halltorp. Som ett välbevarat exempel på ett gravfält med enbart små stensättningar kan nämnas ett, som ligger i utmark till Bottorp i Ljungby nära kusten. Troligen antyder dessa gravfält

att den äldre järnålderns bygd haft en något vidare utbredning än den yngre – dock i huvudsak inom samma område.

Möres kustbygd utgör ett ovanligt gott exempel på en väl avgränsad odlingsbygd, som präglats av en inre kontinuitet över lång tid. Bygdens expansion utöver det urgamla bebyggelseområdet vid kusten sker först sent. Om denna sena utvidgning av bygden vittnar närmare 400 kända lokaler, där järn framställts i anslutning till områdets naturliga myrmalmsförekomster. En tredjedel ligger inom norra häradet och två tredjedelar inom det södra. Rikast på denna typ av lågtekniska anläggningar är de nordvästra delarna av Åby och Ryssby socknar (nuv Bäckebo sn) och västra delen av Arby socken (nuv Karlslunda sn) med drygt 80 resp drygt 100 lokaler. Slaggvarpens storlek tyder på att blästerugnarna på samma plats bör ha varit använda vid upprepade tillfällen, och produktionen inom området kan därför ha varit ansenlig. Hittills tagna provserier talar för att tyngdpunkten i denna järnhantering ligger i 1200-talet, men det är inte uteslutet att vissa lokaler utnyttjats under sen vikingatid. Järnframställningen kan äldst ha varit en utmarksnäring till den gamla järnåldersbygden men efterhand fått sådan omfattning att den blivit av grundläggande betydelse både för kolonisationen av skogslandet och för hela regionens – även Kalmar stads – ekonomiska uppsving under tidig medeltid.

Administrativ indelning

Norra och Södra Möre härader framträder från 1300-talets mitt som särskilda enheter men ingick under hela perioden i Kalmar slottslän. Under unionsstriderna 1504–10 var länet och Kalmar stad i svensk hand, medan slottet var i dansk.

Medeltiden

Möre låg troligen under Kalmar slott redan i slutet av 1200-talet. Efter Håtunaleken 1306 överlät kung Birgers fogde Karl Tydiske Kalmar slott till hertigarna Erik och Valdemar. I hävdaskiftesbrevet 1315 tilldelas hertig Erik Kalmar slott och fögderi, som nu omfattar hela det småländska kustlandet från Södra Möre upp till gränsen mot Östergötland. Som fogde på Kalmar omtalas 1311–12 och 1318 Karl Elinesson (Sparre av Aspnäs) och 1329 Sune Jonsson (båt).

Efter förvärvet av skånelandskapen 1332 pantsattes Kalmar slott och fögderi; som pantsatt är det omtalat 1336. Anknytning till Kalmar hade under denna tid Ulf Abjörnsson (Sparre av Tofta). 1343 var Karl Nilsson

fogde på Kalmar slott. Vid riksdelningen 1357 tillföll fögderiet under Kalmar kung Erik Magnusson. Bo Jonsson (Grip) fick 1359 ersättning för de skulder han ådragit sig på Magnus Erikssons vägnar, när han hade 'Kalmar hus'.

År 1361 pantsatte kungarna Håkan Magnusson och Magnus Eriksson Kalmar slott och län till greve Henrik av Holstein, vars fogde 1363–65 var Herman van Owen. Slottet och länet övergick 1366 till hertig Albrekt av Mecklenburg och 1375 till Bo Jonsson (Grip). Under dessa år satt Ficke van Vitzen d ä som befallningsman på Kalmar. Till Ficke häftade både hertig Albrekt och Bo Jonsson i skuld och Kalmar blev så småningom Fickes pant. Ficke dog 1389 och slottet uppläts 1390 av brorsonen Ficke van Vitzen d y till drottning Margareta. Som hövitsmän på Kalmar omtalas i början av 1390-talet Holmger Jonsson, 1396–97 Anders Jakobsson (Lunge), 1403–05 Abraham Brodersson (tjurhuvud), 1415–23 Bengt Königsmark, 1428–30 Fredrik Wardenberg och 1436 Jöns Grim av Tosterup. (Fritz 2 s 90–94, Erikskrönikan s 227 f)

År 1436 insattes bröderna Bengt och Bo Stenssöner (Natt och Dag) som hövitsmän på Erik av Pommerns vägnar. De hade slottet till 1439/40, då Karl Knutsson anförtrodde det åt Birger Trolle, som innehade det 1441. Det övergick sedan till Gustav Sture, som var död i början av 1444, då det uppges att Kalmar skulle tilldelas Bo Stensson (Natt och Dag). (Kumlien 1933 s 75, 124, 205 f, 246, Sjögren s 87 f).

Åren 1451–52 innehadeBo Bosson (Natt och Dag) slottet. Det berövades honom av Karl Knutsson, som anförtrodde det åt Gustav Karlsson (Gumsehuvud). Denne hade slottet till 1457, då det erövrades av Kristian I, som överlät det till Ture Turesson (Bielke). (EÄ V s 388, Karlskrönikan s 329 f)

Ture Turesson hade slottet på Kristian I:s vägnar ännu 1471 men upplät det 1472 till Sten Sture. Slottet och länet anförtroddes åt Arvid Knutsson (Drake), som hade det på räkenskap 1481. Svenska rådet gav 1483 länet och slottet i livstidsförläning till Hans Åkesson (Tott), som fråntogs förläningen 1487 av Sten Sture d ä. Åren 1491-?94 satt Kristiern Johansson (Vasa) som hövitsman på Kalmar. 1497 var Peder Turesson (Bielke) och Mats Pedersson befallningsmän. Kung Hans ersatte dem med Abraham Eriksson (Gyllenstierna). (LuSS s 63, 68, 80, 105, 160, 177, GiOV s 688 ff)

År 1504 tilldelades Nils Gädda Kalmar slott och län. Slottet höll han på kung Hans vägnar, staden och landsbygden på det svenska rådets vägnar, efter att Hemming Gadh erövrat staden och länet. Joakim Trolle övertog 1505 slottet, medan länet övertogs av Sten Kristiernsson (Oxenstierna). 1506 övergick länet till Hemming Gadh. Slottet blev kvar i dansk hand till 1510, då det intogs av Svante Nilsson. Slottet tilldelades Johan Månsson

(Natt och Dag), som sedan 1509 hade länet. Johan Månsson satt kvar som läntagare till sin död i början av 1520, då slottet övertogs av hans änka Anna Eriksdotter (Bielke). (Carlsson 1915 s 113 f, 124, 129, 189, Stensson 1947 s 128, PHT 1951 s 17 ff)

På sommaren 1520 erövrade Kristian II Kalmar slott, som uppläts till Erik Knutsson (Tre rosor). Efter att Erik avrättats, tillträdde i slutet av 1520 Sören Norby befattningen som slottshövitsman på kung Kristians vägnar. 1523 intogs slottet av Arvid Västgöte i spetsen för svenska trupper. Kalmar tilldelades Berend von Melen, som dock övergick till Kristian II. 1524 utsågs Nils Eriksson (Bielke) till fogde i Kalmar län. 1525 erövrade svenska trupper ånyo slottet. Fogde på Kalmar och över länet blev Arvid Västgöte, som 1526 ersattes av Jöns Olsson. Kronans förvaltning upphörde 1529, då Måns Johansson (Natt och Dag) insattes som läntagare. Kalmar slott och län drogs in 1533 och förblev sedan kronoförvaltat. (Sjödin 1943 s 110 f, 116, Hammarström 1956 s 198, 248 f, 343, SBL 17 s 576, 23 s 137)

Vapensyn: Kung Magnus stadgade 1345 att vapensyn årligen skulle hållas i Kalmar för Kalmar fögderi och Öland (DS 3972).

1540–1570

1500-talets kamerala material redovisar följande indelning:

Norra Möre härad: Dörby, Förlösa, Kalmar, Kläckeberga, Ryssby och Åby socknar.

Södra Möre härad: Arby, Hagby, Halltorp, Hossmo, Ljungby, Madesjö, Mortorp, Söderåkra, Torsås, Vissefjärda och Voxtorps socknar.

Fögderiindelningen

Norra och Södra Möre bildade 1526–29 och efter 1535 ett självständigt fögderi inom Kalmar slottslän.

Förläningar: Lasse skrivare tilldelades 1523 Vissefjärda sn, som han hade ännu i början av 1540-talet. Åren 1557–60 bildade Kalmars, Kronobergs län och Öland ett hertigdöme för utvalde kung Erik.

AL 1 s 19 f, 2 s 5–10, 21 ff, SmH.

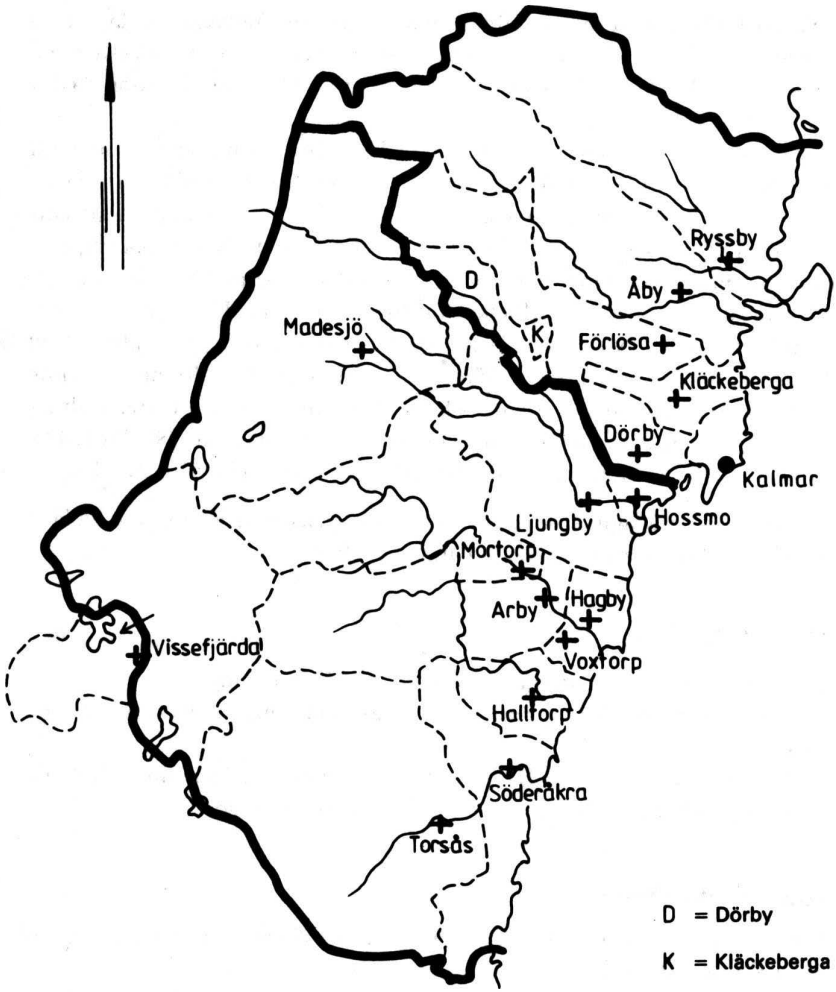

Administrativ och judicieli indelning
Gränser omkr 1550

häradsgräns

sockengräns

kyrkogångens rikning i sockendel belägen inom annat härad

Judiciell indelning

Källorna till områdets judiciella indelning är få. En samlad bild framträder egentligen aldrig, men under senmedeltiden torde tingslagen ha motsvarat de administrativa häraderna.

Norra och Södra Möre tillhörde östgöta lagsaga fram till 1559, då de fördes till den nybildade småländska lagsagan (ALD s 361).

Några år på 1530-talet hade Norra och Södra Möre gemensam häradshövding. Från medeltiden är bara häradshövdingar i Södra Möre kända. Eftersom dessa uttryckligen sägs vara häradshövdingar i Södra Möre[1], kan någon annan ha varit häradshövding i Norra Möre.

Kalmar stad utgjorde en egen rättskrets.

Norra Möre

Landsting omtalas 1393 och 1521 i Dörby, Dörby sn (KTb s 116, DRAp 1521 15/3 S Norbys arkiv), 1507 i Gösbäck, Förlösa sn (BSH 5: 165). 1481 höll Arvid Trolle *lagmansting* i Dörby med allmogen av Södra och Norra Möre hdr (RAp 10/3).

Häradshövdingar: Lars skrivare 1532–34, Esbjörn skrivare 1534–37, Olof Törne 1537–41, Nils Jonsson 1543, Per Olsson 1545–59 (ALD s 375).

Södra Möre

Landsting omtalas 1507 (för Kalmar stad, Möre, Aspeland och Handbörd) och 1508 i Mortorp, Mortorps sn, och 1509 i Ljungby, Ljungby sn (BSH 5: 131, 229, 277).

Häradshövdingar: Peter Bagge 1391 (DRAp 26/2), Tyrgils Bagge 1422 (RAp 3/3), Nils Bagge 1449–55 (Rep I: 7855, UUBp 1455 15/8), Jon Håkansson 1462 (RAp 16/10), Lars skrivare 1532–34, Sten Bengtsson (Ulv) 1534–37, 1545–53, Olof Törne 1537–41 (ALD s 376).

Kyrkliga förhållanden

Möre tillhörde Linköpings stift fram till 1557, då delar av Kalmar län bröts ut och bildade ett ordinariedöme med kyrkoherden i Kalmar som ordinarius. Ordinariedömet lades 1569 till Växjö stift och 1583 till Linköpings stift

[1] Tyrgils Bagge omtalas dock bara som häradshövding i Möre, men brevet rör jord i Södra Möre, varför det inte kan hävdas att han också uppehöll ämbetet i Norra Möre.

men särskildes åter 1603, då Kalmar län utom Tjust bildade en superintendentia, som 1678 blev biskopsdöme. Dessförinnan hade norra Kalmar län ånyo överförts till Linköpings stift. Kalmar stift existerade fram till 1915, då det fogades till Växjö stift. (KaHe 1 s 9 f, SEL s 184, 593).

Möre utgjorde ett eget *prosteri*. En prost omtalas första gången i slutet av 1200-talet. Som prost fungerade under perioden endera kyrkoherden i Ljungby eller den ständige vikarien i Kalmar stadskyrka med Kläckeberga som annex. Kända prostar redovisas i SEL s 229, jfr Rig 64 s 96.

Pastoratsförhållanden är dokumenterade först på 1520- och 1530-talen. Då var förenade till ett pastorat: Hagby och Mortorps snr med Mortorp som huvudkyrka, Hossmo och Ljungby snr med Ljungby som huvudkyrka, Halltorps och Voxtorps snr med Halltorp som huvudkyrka. Övriga socknar bildade egna pastorat. (SEL s 184)

Källmaterial – viktigare enskilda källor

Det bevarade diplommaterialet för området är starkt begränsat och rör i huvudsak 1400-talet. I stället dominerar andra medeltida källor de enskilda by- och gårdsbeskrivningarna.

Kalmar nunneklosters uppbörds- och utgiftsbok innehåller ekonomiska anteckningar från åren 1478–80 och 1484–86. Uppbörd från klostrets landbor redovisas 1479 och för vissa även 1480. Den ingår i Riksarkivets (RA) D-serie såsom vol 9.

Sten Stures jordebok 1515 (SSJb 1515) är en bearbetning från 1515 av en jordebok, som upprättats omkring 1495 över Sten Sture den äldres dåvarande gods. Den består av tre avdelningar: arvegods (f 2–13), år 1480 inlösta gods (f 14–16) och köpegods (f 17–26v). Den tillhör Arv och eget-samlingen (AoE) vol 42 på Riksarkivet.

Arvid Trolles jordebok (ATJb) är från 1490-talet. Den färdigställdes troligen 1498 eller kort därefter. I jordeboken upptas Arvid Trolles och hans hustrurs gods i Sverige. Deras danska gods var förtecknade i en annan jordebok. Godsförteckningen är upplagd efter en geografisk princip: först godsen i Småland, där huvudparten låg, sedan godsen i övriga landskap – Östergötland, Närke, Västmanland, Södermanland och Uppland. Jordeboken finns i Riksarkivets C-serie såsom vol 37 och är tryckt i Historiska handlingar (HH) 31.

Gustav I:s jordebok från 1526 förtecknar kungens gods i Småland och på Öland. Den finns i Riksarkivets Arv och eget-samling (AoE) vol 9.

Gustav I:s jordebok från 1531 redovisar kungens gods 'varhelst de belägna är i riket'. Det är både arvegods, köpegods, pantgods och återbördade kyrkogods. Förteckningen börjar i Uppland, går sedan motsols runt Mälaren och fortsätter med Östergötland, Småland och Västergötland. Den ingår i Kungligt arkiv (K) vol 1 på Riksarkivet.

Smålands handlingar 1533: 1 A är en räkenskap för Kalmar slott i två volymer. Däri ingår räkenskaper för flera år på 1530-talet, förteckningar över prebende- och altarstiftelser i Kalmar bykyrka, en avskrift av ett gåvobrev från 1521 m m. Den andra volymen innehåller längder över gärd- och fodringsskatter för flera år på 1530-talet. Dess uppgifter har inte inarbetats i de ordinarie, lätt formaliserade SmH-notiserna, som istället utgår från år 1539, då den löpande serien av årliga räntan börjar. Handlingen finns i Kammararkivet (KA).

Ebba Eriksdotters (Vasa) jordebok upprättades 1550 och upptar hennes efterlämnade gods. Jordeboken inte bara redovisar den ränta som skulle utgå utan beskriver också ingående de enskilda gårdarna. Där finns t ex uppgifter om åker-, ängs-, betes- och skogsmark, läge i byn och fiskerättigheter. Jordeboken ingår nu i vol 9 av Kammararkivets serie Frälse- och rusttjänstlängder före 1632.

Södra Möre härad

1366 *i Sydhra häradh* (DS 7296, avskr).
1377 *i Sudhrehærædhe innan Møre* (LSBp 10/1, avskr 1406).
1384 *i Sudhrahæradhe* (RAp 25/4, SRP 2019).
1391 *i Sudhra hæreth i Møre* (DRAp 26/2).
1414 *i Møre i Sudhra hæret* (SD 1943).

Antal jordeboksenheter i Södra Möre härad, SmH 1539 (1560)

	Arby	Hagby	Halltorp	Hossmo	Ljungby	Madesjö
sk	16 (16)	16 (16)	9 (7)	6 (6)	26 (29)	– –
½ sk	4 (4)	2 (1)	– –	2 (2)	9 (9)	– –
skkvarn	– –	– –	– –	– –	– –	– –
sä	3 (3)	2 (1)	5 (2)	1 (1)	5 (5)	– –
½ sä	2 (7)	0 (6)	2 (3)	– –	3 (11)	– –
säuj	8 (1)	6 (0)	3 (4)	0 (2)	11 (3)	– –
säkvarn	– –	– –	– –	– –	1 (0)	– –
kr	18 (18)	– –	8 (8)	1 (3)	16 (16)	88 (88)
½ kr/krt	6 (8)	– –	0 (2)	– –	2 (3)	34 (42)
krbol	– –	– –	– –	– –	0 (1)	– –
kruj	2 (2)	– –	– –	– –	3 (1)	2 (1)
krkvarn	– –	0 (2)	– –	0 (1)	1 (1)	– –
ky	2 (2)	1 (1)	1 (1)	3 (3)	3 (3)	– –
½ ky	1 (1)	1 (1)	2 (2)	– –	3 (3)	– –
kyuj	0 (1)	2 (3)	0 (3)	0 (3)	0 (3)	– –
bi	– –	– –	– –	4 (0)	46 (0)	2 (0)
pb	– –	5 (5)	– –	1 (2)	2 (2)	– –
½ pb	– –	– –	– –	– –	0 (1)	– –
skkl	2 (0)	– –	– –	2 (0)	4 (0)	– –
½ skkl	– –	– –	– –	– –	1 (0)	– –
skkluj	– –	2 (0)	– –	– –	1 (0)	– –
vakl	1 (1)	3 (3)	– –	– –	4 (4)	– –
½ vakl	– –	– –	– –	– –	– –	– –
kl	– –	– –	– –	1 (0)	– –	– –
aoe	0 (2)	2 (2)	13 (9)	1 (9)	0 (40)	0 (2)
½ aoe	– –	– –	2 (1)	0 (1)	– –	– –
aoeuj	– –	– –	– –	– –	0 (1)	– –
fr	16 (17)	8 (8)	9 (6)	13 (12)	22 (20)	1 (1)
½ fr	2 (3)	– –	3 (1)	2 (2)	0 (3)	– –
fruj	0 (1)	– –	0 (1)	– –	– –	– –
frkvarn	0 (1)	– –	– –	– –	– –	– –

Omfattning: Södra Möre härad omfattar under medeltiden och 1500-talet socknarna Arby, Hagby, Halltorp, Hossmo, Ljungby, Madesjö, Mortorp, Söderåkra, Torsås och Voxtorp samt huvuddelen av Vissefjärda socken.

Kameral indelning: Kronojorden är enligt SmH 1539/43–60 indelad i växlande antal fjärdingar sockenvis, i följande socknar: Arby, Madesjö, Mortorp, Söderåkra och Torsås.

Administrativ indelning, judiciella och **kyrkliga förhållanden** samt **hemmantal** se inledningen.

Jfr AF 4: 1 s 17 f, 328–47, AL 2 s 21 ff, DoSk s 327–30, SU s 223 f.

	Mortorp	Söderåkra	Torsås	Vissefjärda	Voxtorp	summa
sk	4 (4)	18 (18)	10 (11)	– –	3 (3)	108 (110)
½ sk	4 (4)	– –	4 (2)	– –	– –	25 (22)
skkvarn	0 (1)	0 (1)	– –	– –	– –	0 (2)
sä	– –	12 (11)	8 (9)	– –	2 (2)	38 (34)
½ sä	– –	1 (3)	0 (2)	– –	0 (4)	8 (36)
säuj	0 (2)	3 (4)	4 (1)	– –	4 (0)	39 (17)
säkvarn	– –	– –	– –	– –	– –	1 (0)
kr	21 (21)	42 (41)	45 (46)	– –	1 (1)	240 (242)
½ kr/krt	– –	2 (3)	38 (37)	– –	– –	82 (95)
krbol	– –	– –	– –	– –	– –	0 (1)
kruj	7 (5)	5 (7)	2 (4)	– –	– –	21 (20)
krkvarn	– –	1 (2)	0 (1)	– –	– –	2 (7)
ky	2 (2)	– –	1 (1)	– –	1 (1)	14 (14)
½ ky	0 (1)	2 (2)	– –	– –	– –	9 (10)
kyuj	– –	0 (2)	0 (3)	– –	0 (3)	2 (21)
bi	– –	– –	– –	– –	– –	52 (0)
pb	1 (1)	– –	– –	– –	– –	9 (10)
½ pb	– –	– –	– –	– –	– –	0 (1)
skkl	– –	6 (0)	– –	25 (0)	– –	39 (0)
½ skkl	– –	2 (0)	– –	5 (0)	– –	8 (0)
skkluj	– –	– –	– –	– –	– –	3 (0)
vakl	1 (1)	– –	– –	– –	– –	9 (9)
½ vakl	– –	– –	– –	– –	1 (1)	1 (1)
kl	– –	– –	– –	– –	– –	1 (0)
aoe	3 (3)	8 (15)	3 (3)	20 (57)	0 (4)	50 (146)
½ aoe	– –	1 (3)	2 (2)	1 (8)	0 (1)	6 (16)
aoeuj	– –	0 (1)	– –	– –	– –	0 (2)
fr	6 (6)	30 (29)	7 (7)	39 (27)	18 (13)	169 (146)
½ fr	1 (1)	4 (9)	1 (2)	1 (2)	2 (1)	16 (24)
fruj	0 (1)	0 (1)	– –	– –	– –	0 (4)
frkvarn	– –	– –	– –	– –	– –	0 (1)

Arby socken

1346 *apud ecclesiam Arby* (DS 4041).
1402 *i Arby sochn* (SD 222).

Omfattning: Socknen omfattar under medeltiden och 1500-talet den nuvarande socknen (1950) jämte nuvarande Karlslunda sn (se K sn).

Kyrkan: Arby kyrka, som är uppförd i gråsten och sandsten, består av ett rektangulärt långhus och ett smalare kor med inre absid. Kyrkan dateras till mitten av 1200-talet. Den ursprungliga kyrkan var troligen planerad att ha östtorn, men senare har ett västtorn byggts till i stället. Detta torn, vars övre del har rivits, bildar nu den västra delen av långhuset. Stenkyrkan har föregåtts av en träkyrka, till vilken stolphål påträffats i långhuset. Kyrkan restaurerades 1972–73. Dopfunt och triumfkrucifix från 1200-talets senare del. Långhusets invändiga mått (inkl västtorn) cirka 22 x 8,5 m, ursprungligen cirka 15 x 8,5 m. På kyrkogårdens sydvästra del står en medeltida tiondebod av sten. (Andersson 1983 s 196 ff, SvK 192 s 195 f)

Runsten: Sm 163 Arby kyrka (fragment, ölandskalksten), återfunnen 1973 (Fv 1974 s 209 f).

Kameral indelning: Socknens kronojord är enligt SmH 1543–60 indelad i två fjärdingar: Stenskallehults och Ålebo. **Stenskallehults fjärding** (*Stenskalahultz Fiärding* SmH 1543: 6: 4): Billsäng, Fagerhult, Grötsjö, Hylkebo, Idehult, Påryd, Skärvsjö, Starbäck, Stenskallehult, Toragärde, Träkniv, Träknivsmåla, Ugglebo och Vänsjö. **Ålebo fjärding** (*Alaboda Fiärdingh*): Bossmåla, Harstensbo, Harstensbomåla, Hundshyltan, Kanagärde, Käringehyltan, Kättilhult, *Lokaryd, *Longäng, Mjödehult, Sävsjö, Vörehult och Ålebo.

Applerum 1483 *Appellarwm* (VikSp 3/12) – 4 G, 4 d.
SmH **2 fr**, (Abraham Eriksson /Leijonhufvud/, Axel Nilsson /Banér/, 1548 Abraham Eriksson, Axel Eriksson /Bielke/).

1483 ger väpnaren Klas Staffansson i morgongåva till Cecilia Hansdotter gården A och jord i Bottorp, Ljungby sn, samt en summa pengar (VikSp 3/12). Klas mor Margit Klasdotter (Grabo) bodde i A (HBSb s 77).

1504 säljer Klas Staffansson med sin hustrus och sons samtycke gården A, som räntar 10 mark stackota, och jord i Skällby till Peder Turesson (Bielke) (VikSp 15/2).

1520–22(?) köper Nils Bosson (Grip) en gård i A 'och tre andra gods där när' av Jon Eriksson i A (SkS, E 8928 f 48, odat tilläggsnotis).

1543 redogör Jon Eriksson i A för hur A och Järnsida, Söderåkra sn, kommit i Peder Turessons ägo. Jorden hade genom arv tillfallit Klas Staffansson och dennes bror, som var far till Jons första hustru. Sedan Klas löst in sin brors andel, hade han givit jorden i morgongåva till sin hustru, och de hade senare avyttrat jorden till Peder Turesson (se ovan 1483, 1504). Efter Peders död (1520) hade dock Jon av 'oförstånd' sålt jorden till Nils Bosson (Grip). Jon och hans svåger Staffan (Klasson) i Järnsida hade senare, 1537, låtit inskriva sig i Kalmar slotts bok som skattebönder. Peder Turessons arvingar har nu förlåtit Jon och hjälpt honom att ersätta Nils Bossons arvingar. (HH 4 s 345)

1553 erhåller Margareta Pedersdotter (Bielke) vid arvskifte efter sina föräldrar bl a en gård i A, som räntar 4 pund smör och $\frac{1}{2}$ öre 'tynnepengar', och jord i Skällby, i Bottorp och Krankelösa, Ljungby sn, Igelösa, Voxtorps sn, och Värnaby, Halltorps sn (BiS E 2006). Vid förnyat skifte inom släkten Bielke 1559 tillfaller jorden (utom Värnaby) Margaretas son Peder Axelsson (Banér) och hans bröder (ShSp 12/3).

Arby 1539 *Arby* (SmH 1539: 4: 5 f 12) – 4 G, 4 e.
SmH **2 sk**.
2 sä.

Arbyholm Se Holmen.

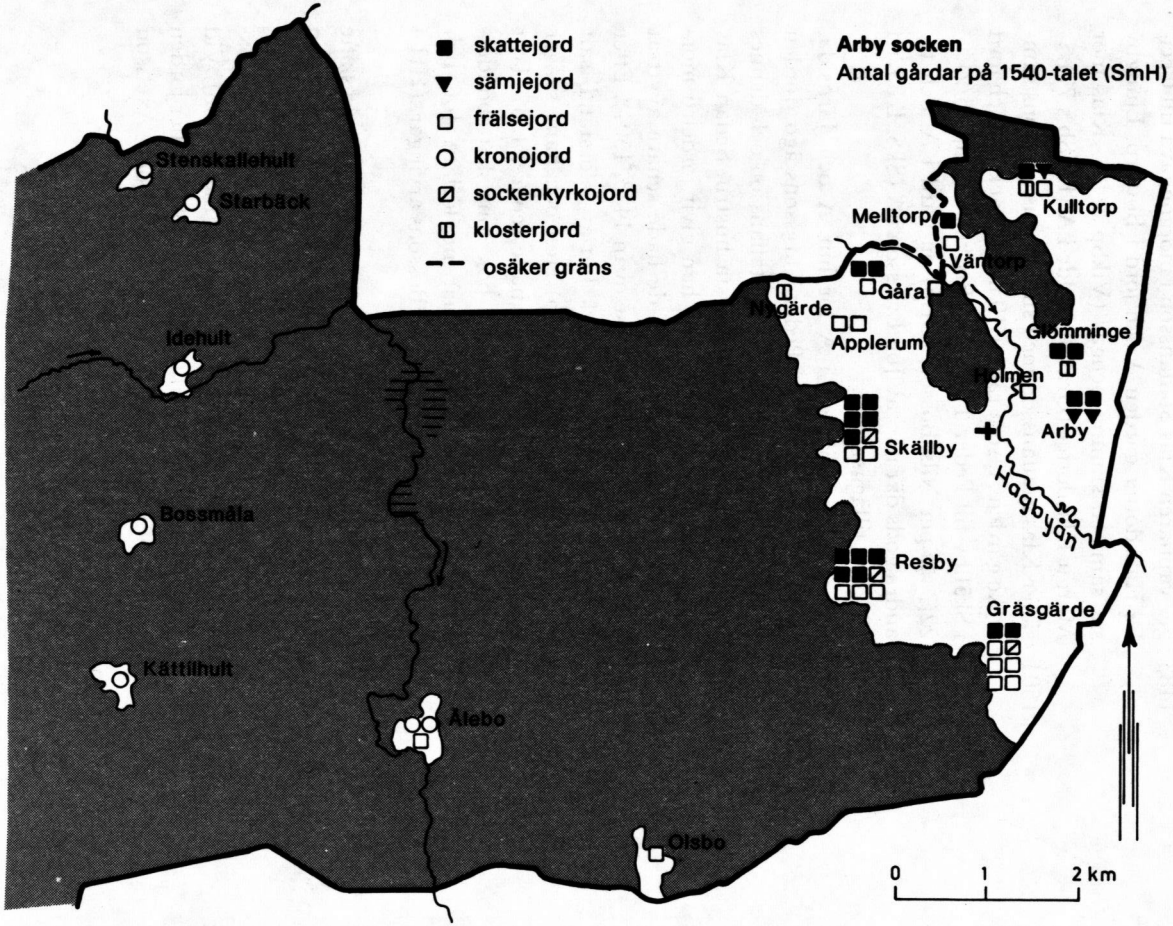
skattejord
sämjejord
frälsejord
kronojord
sockenkyrkojord
klosterjord
osäker gräns
Arby socken
Antal gårdar på 1540-talet (SmH)
Stenskallehult
Starbäck
Idehult
Bossmåla
Kättilhult
Ålebo
Olsbo
Kulltorp
Melltorp
Värntorp
Gåra
Nygärde
Applerum
Glommingе
Holmen
Arby
Skällby
Hagbyån
Resby
Gräsgärde
0
1
2 km

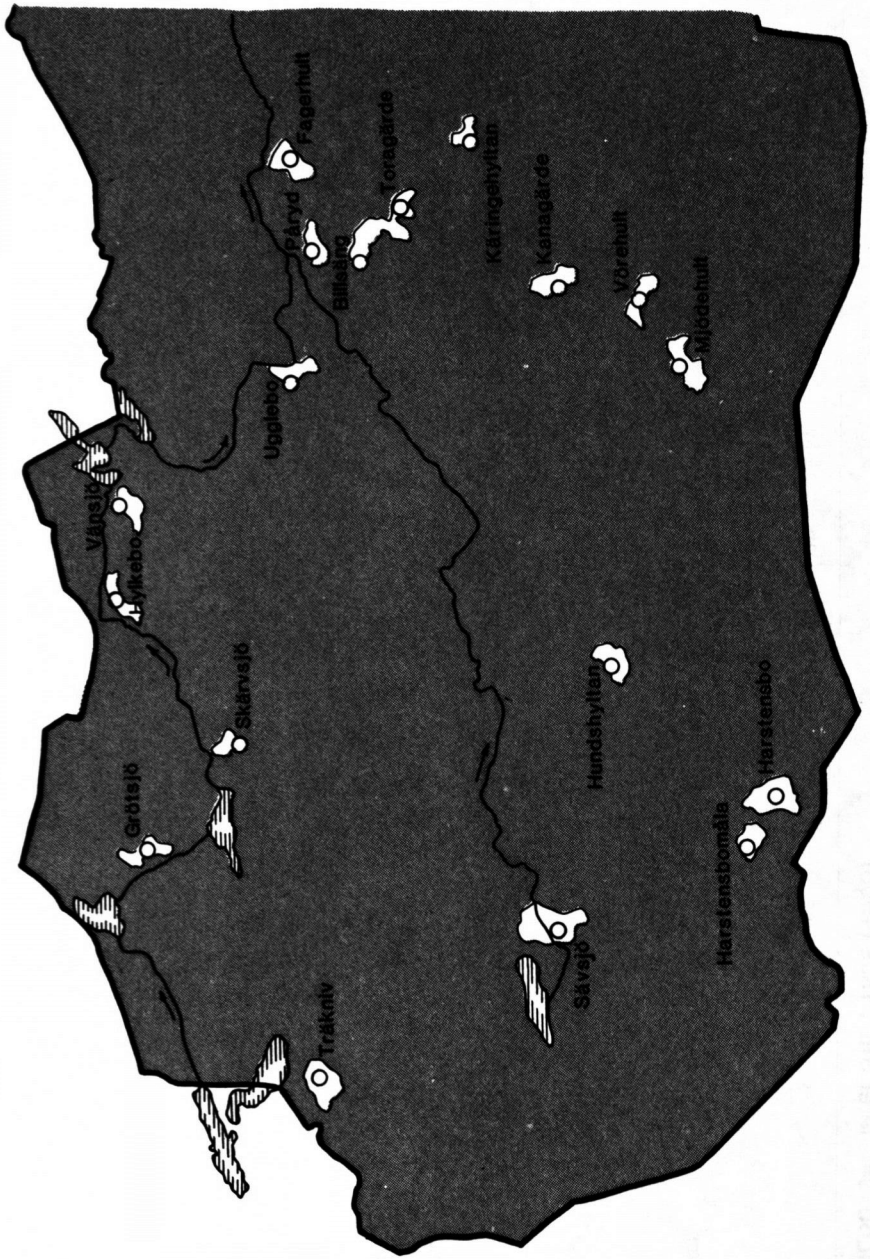
Fagerhult
Toragärde
Käringehyttan
Kanagärde
Vörehult
Mjödehult
Bilkåsa
Pråryd
Uggleboda
Vänsjö
Ljikebo
Skärvsjö
Grötsjö
Hundshyttan
Harstensbo
Harstensbomåla
Sävsjö
Träkniv

Antal jordeboksenheter SmH 1539 (1560)

	sk		½ sk		sä		½ sä		kr		½ kr/krt		ky		½ ky		skkl		vakl		fr		½ fr	
Applerum	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2	(2)	–	–
Arby	2	(2)	–	–	2	(2)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
*Bagensquernn	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0	(1)
Billsäng	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Bossmåla	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Fagerhult	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Glömminge	1	(1)	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(0)	–	–	–	–	–	–
Gräsgärde	–	–	2	(2)	–	–	2	(2)	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	4	(5)	–	–
Grötsjö	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
*Gåra	2	(2)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–
Harstensbo	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Harstensbomåla	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Holmen	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–
Hundshyltan	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Hylkebo	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Idehult	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kanagärde	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kulltorp	1	(1)	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(0)	–	–	–	–	1	(1)
Käringehyltan	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kättilhult	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Melltorp	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Mjödehult	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Nygärde	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–
Olsbo	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–
Påryd	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Resby	5	(5)	–	–	–	–	0	(2)	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	2	(2)	1	(1)

	sk		½ sk		sä		½ sä		kr		½ kr/krt		ky		½ ky		skkl		vakl		fr		½ fr	
Skällby	5	(5)	–	–	–	–	0	(3)	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	2	(2)	–	–
Skärvsjö	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Starbäck	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Stenskallehult	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Sävsjö	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Toragärde	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Träkniv	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Träknivsmåla	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ugglebo	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Vänsjö	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Väntorp	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2	(2)	–	–
Vörehult	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ålebo	–	–	–	–	–	–	–	–	2	(2)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–
Summa	16	(16)	4	(4)	3	(3)	2	(7)	18	(18)	6	(8)	2	(2)	1	(1)	2	(0)	1	(1)	16	(17)	2	(3)

Dessutom redovisar längderna: **säuj**: Gräsgärde 1(0), *Gåra 1(1), Resby 3(0), Skällby 3(0) – **kruj**: *Lokaryd 1(1),*Longäng 1(1) – **kyuj**: Väntorp 0(1) – **aoe**: Glömminge 0(1), Kulltorp 0(1) – **fruj**: *Gåra 0(1) – **frkvarn**: Holmen 0(1).

***Bagensquernn** 1542 *Bagensquernn* (SmH 1542: 3: 2 f 18).
SmH 1542 **½ fr** (Måns Persson /Stierna/, 1560 Erik Jönsson /Rosenstråle/).

Billsäng 1539 *Bilseng* (SmH 1539: 4: 5 f 12v) – 4 G, 4 b – nuv Karlslunda sn.
SmH **½ kr**.

Bossmåla 1539 *Bolsmola* (SmH 1539: 4: 5 f 13), 1546 *Bosemåle* (SmH 1546: 3 s 99) – 4 G, 4 c – nuv Karlslunda sn.
SmH **½ kr**; saknar fodring till 1545 och anges som 'upptaget' 1546.

Fagerhult 1539 *Fagerhult* (SmH 1539: 4: 5 f 12v) – 4 G, 4 b – nuv Karlslunda sn.
SmH **1 kr**.

Glömminge 1402 *i Gløminge* (SD 222) – 4 G, 4 e.
SmH **1 sk**.
½ sk; gemensam skatt med Melltorp.
1 skkl, 1559 **1 aoe**. (Svartingstorps rd)
1402 ger Katarina Glysingsdotter en gård, som var hennes fäderne, till Kalmar nunnekloster med samtycke av sin syster Bengta och hennes son Erik Ummereise (SD 222).
1480 upptas en gård, som räntar 20 öre, 4 lass ved och 4 dagsverken, i Kalmar nunneklosters uppbördsbok (D 9 f 19).
1539/ 40 har Skänninge kloster en gård, som räntar 10 skillingar och 2 vita (Svartingstorps rd); städjan är 1540 4 mark danska (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 räntar gården 1 pund och 15 mark smör; den har 10 spannland åkerjord, ängbol till 10 lass och ollonskog (SmH 1541: 11 A).

Gräsgärde 1391 *i Greskile* (DRAp 26/2), 1467 *i Grässkäle* (HH 31 s 140, avskr), 1482 *i Gresskely* (HH 31 s 215) – 4 G, 3 d.
SmH **½ + ½ sk** (vissa år **1 sk**).
1 säuj, 1542 **2 säuj**, 1545 **½ + ½ sä**; anges som obyggda från 1548 och brukas av Hagbytorp, Hagby sn, resp en av fr nedan.
1 ky.
4 fr (1552 3 fr), (Sten Bengtsson /Ulv/; 1558 Anund

Stensson /Ulv/ 2, Halsten Bagge 2).
1545 **1 fr** (Halsten Bagge).
1558 (endast) **1 fr** (Måns Persson /Stierna/).

Gräsgärde kan beläggas som sätesgård för Johan Håkansson 1496 (RAp 23/8). 1542 blir Gudmund Slatte mördad i sitt hem i G av Nils Dackes anhängare (PHT 1955 s 75, 1962 s 62).

1391 omnämns en nämndeman, Ernils, i G (DRAp 26/2).
1467 säljer Magnus Bonde ett bol i G, som räntar $\frac{1}{2}$ mark, till Birger Trolle (se Voxtorp, Voxtorps sn) (HH 31 s 140).
1482 återlöser bröderna Tord och Magnus Bonde av Arvid Trolle en 'rumpejord' i G, som räntar $\frac{1}{2}$ mark (se Voxtorp, Voxtorps sn) (HH 31 s 215).

Grötsjö 1535 *i Grödesiö* (SmH 1533: 1 A f 8v) – 4 G, 4 a – nuv Karlslunda sn.
SmH **1 kr.**

***Gåra** (nu Kristinelund) 1535 *i Gåarde* (SmH 1533: 1 A f 8), 1539 *Gaarda* (SmH 1539: 4: 5 f 11v) – 4 G, 4 d; karta från 1654 (KaSHist pl 82).
SmH **2 sk.**
1 säuj till båda sk ovan.
1 fr (Abraham Eriksson /Leijonhufvud/); öde 1552.
1559 **1 fruj** (Erik Jönsson /Rosenstråle/).

Harstensbo 1539 *Harstenboda* (SmH 1539: 4: 5 f 13) – 4 G, 3 a – nuv Karlslunda sn.
SmH **1 kr.**

Harstensbomåla 1549 *Harstensbomåle* (SmH 1549: 6 A f 23v) – 4 G, 3 a – nuv Karlslunda sn.
SmH 1549 $\frac{1}{2}$ **kr** (upptaget 1549).

Holmen (nu Arbyholm) 1510 (omkr) *i Holmæ* (SkS E 8928 f 48), 1535 *Holmen* (SmH 1533: 1 A f 8) – 4 G, 4 d.
SmH **1 fr** (Måns Johansson /Natt och Dag/, 1554 Björn Pedersson /Bååt/).
1559 **1 frkvarn.**

1510 (omkr) har Nils Bosson (Grip) en gård, som räntar $4\frac{1}{2}$ mark gutniska (SkS, E 8928 f 48).

Hundshyltan 1535 *Hundshylta* (SmH 1533: 1 A f 8v) – 4 G, 3 a – nuv Karlslunda sn.
SmH **1 kr**.

Hylkebo 1539 *Hölkeboda* (SmH 1539: 4: 5 f 12v) – 4 G, 4 a – nuv Karlslunda sn.
SmH **$\frac{1}{2}$ kr**.

Idehult 1539 *Idehult* (SmH 1539: 4: 5 f 12v) – 4 G, 4 c – nuv Karlslunda sn.
SmH **1 kr**.

Kanagärde 1539 *Karenagerde* (SmH 1539: 4: 5 f 13) – 4 G, 3 b – nuv Karlslunda sn.
SmH **$\frac{1}{2}$ kr**.

Kristinelund Se *Gåra.

Kulltorp 1480 *i Kullatorp* (D 9 f 19) – 4 G, 4 d-e.
SmH **1 sk**.
1 sä.
1 skkl, 1559 **1 aoe**. (Svartingstorps rd)
$\frac{1}{2}$ fr (1558 **1 fr**), (Abraham Eriksson /Leijonhufvud/).
1480 upptas en gård, som räntar 12 öre, 4 lass ved och 4 dagsverken, i Kalmar nunneklosters uppbördsbok (D 9 f 19).
1539/40 har Skänninge kloster en halv gård, som räntar 9 skillingar och 1 vit (Svartingstorps rd); städjan är 1540 5 mark danska (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 räntar gården $1\frac{1}{2}$ pund smör och har 16 spannland åkerjord, ängbol till 9 lass och ollonskog (SmH 1541: 11 A).

Käringe-hyltan 1539 *Kelingahilto* (SmH 1539: 4: 5 f 13) – 4 G, 3 b – nuv Karlslunda sn.
SmH **$\frac{1}{2}$ kr**.

Kättilhult 1539 *Ketelhult* (SmH 1539: 4: 5 f 13) – 4 G, 3 b – nuv Karlslunda sn.
SmH **1 kr**.

***Lokaryd** 1543 *Lokaryd* (SmH 1543: 6: 4 f 18v).
SmH **1 kruj** till Mjödehult.

***Longäng** 1543 *Longäng* (SmH 1543: 6: 4 f 18v).
SmH **1 kruj** till Vörehult.

Melltorp 1344 *in Medelltørp* (DS 3853, avskr) – 4 G, 4 d – byn är delad mellan Arby och Mortorps snr.
SmH **½ sk**; gemensam skatt med ½ sk i Glömminge.

För medeltida belägg se M, Mortorps sn.

Mjödehult 1539 *Miögahult* (SmH 1539: 4: 5 f 13) – 4 G, 3 b – nuv Karlslunda sn.
SmH **1 kr** med kruj i *Lokaryd.

Nygärde 1535 *Nyegerde* (SmH 1533: 1 A f 18v) – 4 G, 4 d.
SmH **1 vakl**.
Jfr *Trætthegærdhe.

Olsbo 1467 *Olssbodhe* (HH 31 s 140, avskr), 1482 *i Olafsbodha* (HH 31 s 215) – 4 G, 3 d.
SmH **1 fr** (Sten Bengtsson /Ulv/, 1560 Anund Stensson /Ulv/).
1467 säljer Magnus Bonde jord i O, som räntar 2 öre, till Birger Trolle (se Voxtorp, Voxtorps sn) (HH 31 s 140).
1482 återlöser bröderna Tord och Magnus Bonde av Arvid Trolle en 'rumpejord' i O, som räntar 2 öre (se Voxtorp, Voxtorps sn) (HH 31 s 215).

Påryd 1535 *i Padred*(?) (SmH 1533: 1 A f 8v), 1539 *Paaryd* (SmH 1539: 4: 5 f 12v) – 4 G, 4 b – nuv Karlslunda sn.
SmH **1 kr**.

Resby 1406 *i Ryssby* (SD 3100, avskr), 1498(?) *Ridzby* (ATJb s 74), 1535 *Resby* (SmH 1533: 1 A f 8), 1539 *Risby* (SmH 1539: 4: 5 f 12) – 4 G, 3 d.
SmH **5 sk**.
3 säuj, 1545 **½ + ½ sä**, till två av sk ovan.
½ ky.
1 fr (Sten Bengtsson /Ulv/, 1558 Halsten Bagge, 1560 Erik Jönsson /Rosenstråle/).
1 + ½ fr (1552 **2 fr**), (Ture Trolle);

1406 erhåller Poul Breyde vid skifte med svågern Erik Ummereise ett bol i R (se Broby, Voxtorps sn) (SD 3100).
1498 (?) har Arvid Trolle en gård i R, som räntar 5 mark, och 'en liten gård', som räntar 1 mark (ATJb s 74).
1559 får Gunnar Persson i R skattefrihet för detta år för en skattejord, som han upptagit (GR 29 s 647).

Skällby 1483 *i Skelby* (VikSp u d), 1500 *i Skælby* (VikSp 15/7) – 4 G, 4 d.
SmH **5 sk.**
3 säuj, 1545 $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ **sä**, till tre av sk ovan.
1 ky.
2 fr (Ture Trolle, Axel Nilsson /Banér/; 1548 Ture Trolle, Axel Eriksson /Bielke/).
1483 får Birger Staffansson en gård i S och jord i Suntorp, Ljungby sn, och Berga, Kalmar sn, samt två gårdar innanför muren i Kalmar vid skifte med sin bror Klas Staffansson (VikSp u d).
1498 (?) har Arvid Trolle två gårdar, som vardera räntar 3 mark (ATJb s 74).
1500 säljer Margit Birgersdotter med samtycke av sin mor Cecilia och sin 'fästesven' Jon Eriksson allt sitt fädernegods 'utanför Kalmar mur', nämligen en gård i S och jord i Suntorp, Ljungby sn, till sin farbror Klas Staffansson (VikSp 15/7).
1504 säljer Klas en gård, som räntar 4 mark stackota, till Peder Turesson (Bielke) (se Applerum) (VikSp 15/2).
1553 ärver Margareta Pedersdotter (Bielke) en gård, som räntar 2 pund smör och $\frac{1}{2}$ öre 'tynnepengar' (se Applerum) (BiS, E 2006).
1559 se Applerum.

Skärvsjö 1535 *Skersiö* (SmH 1533: 1 A f 8v), 1539 *Skärasiö* (SmH 1539: 4: 5 f 12v) – 4 G, 4 a – nuv Karlslunda sn.
SmH **1 kr.**

Starbäck 1539 *Starbeck* (SmH 1539: 4: 5 f 12v) – 4 G, 4 c – nuv Karlslunda sn.
SmH **1 kr.**

Stenskallehult 1539 *Steenskaalahult* (SmH 1539: 4: 5 f 12v) – 4 G, 4 c – nuv Karlslunda sn.
SmH **1 kr.**

Sävsjö 1539 *Säffvasiö* (SmH 1539:4:5 f 13) – 4 F, 3 j – nuv Karlslunda sn.
SmH **1 kr**.

Toragärde 1539 *Tordagerde* (SmH 1539:4:5 f 12v) – 4 G, 4 b – nuv Karlslunda sn.
SmH **½ kr**.

Träkniv 1539 *Träkniff* (SmH 1539:4:5 f 12v) – 4 F, 4 j – nuv Karlslunda sn.
SmH **1 kr**.

Träknivsmåla 1555 *Trekniffzmåle* (SmH 1555:2:2 f 57) – 4 F, 4 j – nuv Karlslunda sn.
SmH 1555 **1 krt** (upptaget 1555, saknar fodring).

***Trætthegærdhe** 1474 *i Trætthe gærdhe* (RAp 6/10), 1480 *i Trætogærdhe* (HH 16 s 148).
1474 säljer Sven Larsson (tre blad) en gård, som räntar 2 mark gutniska, till Vadstena kloster (se Harby, Ljungby sn); T sägs ligga i närheten av Mortorps kyrkby (RAp 6/10).
1480 och 1502 upptas i Vadstena klosters jordebok en gård, som räntar 2 mark gutniska (1502 16 örtugar svenska) (HH 16 s 148).
T är sannolikt identiskt med Nygärde.

Ugglebo 1535 *Vgleboda* (SmH 1533:1 A f 8 v) – 4 G, 4 b – nuv Karlslunda sn.
SmH **1 kr**.

Vänsjö 1539 *Venasiö* (SmH 1539:4:5 f 12v) – 4 G, 4 a – nuv Karlslunda sn.
SmH **1 kr**.

Väntorp 1344 *in Windhatorp*, *in Windatorp* (DS 3853, avskr), 1539 *Vendetorp* (SmH 1539:4:4 f 20v) – 4 G, 4 d – byn är delad mellan Arby och Mortorps snr.
SmH 1546 **1 kyuj** till det ena fr nedan.
2 fr (Ebba Eriksdotter /Vasa/, 1554 Abraham Eriksson /Leijonhufvud/).

1344 ger Ragvald Karlsson i morgongåva till sin hustru Ragnhild Folkesdotter (?Puke) alla sina gods i V och i *Øffralykkio och Mortorp, Mortorps sn, med de köpegods han har, antingen i V eller i Melltorp, Mortorps sn (DS 3853).

1550 upptas i jordebok över Ebba Eriksdotters (Vasa) gods två gårdar. Den ena gården, som räntar $2\frac{1}{2}$ pund smör, är 'passligt' byggd och ligger 'för en odel'; åkern består av lera, ligger sidlänt och besås med 8 tunnor årligen; ängen ger 8 vinterlass hö. Den andra gården, som räntar 3 pund smör, ligger 'sunnan ån' och är väl byggd; byggningstomten ligger 'för en odel' men åkern i byskifte; på åkern, som består av lerjord och som ligger sidlänt, sås 10 tunnor och 4 skäppor årligen; ängen ger 12 vinterlass hö; gården har 'en liten bäckekvarn som bonden kan mala sin egen mäld med'.

Båda gårdarna har 'passlig' skog till gårdafång och vedbrand, god timmerskog, liten ekskog men ingen bokskog, skarpt mulbete och litet 'utrymme', intet fiskevatten, samt varsin humlegård om 2 resp $1\frac{1}{2}$ pund. (FoR 9, Värnaby rd)

Vörehult 1539 *Vördahult* (SmH 1539:4:5 f 13) – 4 G, 3 b – nuv Karlslunda sn.

SmH **1 kr** med kruj i *Longäng.

Ålebo 1487 *Aalabodha* (UUBp 1/8) – 4 G, 3 c.

SmH **2 kr**.

1 fr (Arvid /Joakimsson/ Trolle).

1453 får Fader Ulfsson (Sparre av Hjulsta och Ängsö) en gård vid arvskifte efter Birgitta Magnusdotter (Porse) (UUBp 1487 1/8 vid).

1571 ärver Anna Arvidsdotter (Trolle) en gård, som räntar 2 pund smör (se Råsbäck, Mortorps sn) (SKBAp 28/5, RA fot).

Gullabo socken

Gullabo socken bildades 1870 som annex till Torsås (Kbr 7/10). Då överfördes från *Torsås socken*: Bastubo, Binnaretorp, Degerhyltan, Fagereke, Fager-

hyltan, Glosebo, Gullaboås, Häggemåla, Hästmahult, Juansbo, Karsjö, Kroksmåla, Kyrkebo, Lindö (Kringlemåla), Lybäcksholm, Lönbomåla, Magdegärde, Petamåla, Råbäcksmåla, Skruvemåla, Skörebo, Skörebomåla, Torhult, Troxhult, Tuthult, Tånghult och Törnemåla. – Orterna redovisas under Torsås socken.

Redan tidigare fanns en kapellförsamling i den nordvästra delen av Torsås socken. Ett kapell omnämns på 1600-talet, men det är okänt var det låg. Gullabo socken torde i huvudsak motsvara 'Glosebo socken' (*Glosbodhe*), som omnämns 1390 tillsammans med Torsås och Söderåkra 'sunnan skog' (Suhm 14 s 556 f). (SEL s 184 f, SU s 223)

Hagby socken

1384 *i Haghaby sokn* (RAp 25/4, SRP 2019).

Omfattning: Socknen har under medeltiden och 1500-talet samma omfattning som den nuvarande socknen (1950).

Kyrkan: Hagby kyrka, som är uppförd i gråsten, är en rundkyrka med ursprungligt, ovalt kor. Kyrkan byggdes troligen i tiden omkring 1200 och synes då varit avsedd att ha flera våningar – profan källarvåning och kyrka däröver med ingång direkt till kyrkorummet – och valv uppburet av en pelare mitt i kyrkan. Under det i sen tid tillbyggda vapenhuset i sydväst har påträffats fundament till en liten halvrund utbyggnad. Under byggnadsarbetet har planerna ändrats, varvid fyra fyrkantiga pelare ersatt mittpelaren – dessa har tolkats som bärande ett centraltorn. Gluggar i kyrkans murkrön tyder på att kyrkan varit avsedd även för försvar. Till koret, som även det haft flera våningar, har under medeltiden byggts en sakristia. Ingången i sydväst och sidoaltarnischer på ömse sidor om öppningen till koret har uppbrutits sekundärt i murverket. I rundhuset finns fragment av väggmålningar från 1300-talets början och ett antal invigningskors från 1400-talets början. Kyrkan restaurerades 1965–67. Kyrkans invändiga diameter är cirka 15 m. (Fv 1967 s 22–36) Kyrkby: Södra Hagby.

Hagby kapell: 1515 (omkr) omnämns ett S:t Sigfrids kapell i Hagby i Linköpings domkyrkas kapellförteckning (Kh 54 s 109). 1541 bötfälls Olof Bagge (i Hagbytorp) vid häradstinget 'för en huv han tog av *Hageby kappell* när det revs ned' (SmH 1541: 3 f 4). Kapellet hade utdömts vid en räfst 1541 (SvK 192 s 195, SEL s 579). Det har legat vid landsvägen ca 70 m norr om Lovers bro, där det på 1600-talet fanns en kyrkogård och på denna en grund av sten till en byggnad om 19 x 11 alnar (F 1 9: 4 s 234).

Hagby socken
Antal gårdar på 1540-talet (SmH)

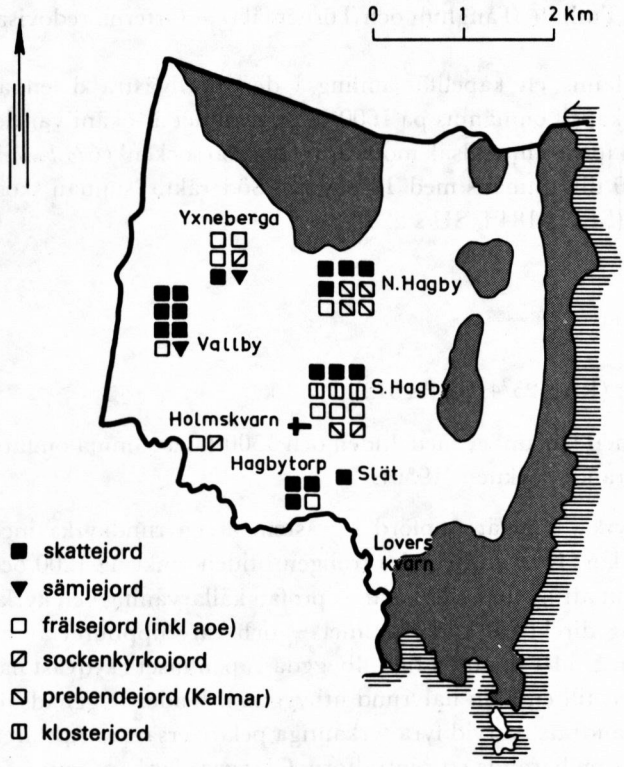

Hagby, Norra 1366 *Hagaby Nörrä* (DS 7296, avskr), 1384 *Haghaby, i Nordhrahaghaby* (RAp 25/4, SRP 2019),1391 *i Nørra Haghaby* (DRAp 17/1) – 4 G, 4 e.

SmH **4 sk** med var sitt ålfiske från 1556.
3 säuj, 1545 $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ **sä**; anges som obyggda och brukas av sk ovan; ett kallas 1558 *Fareboll*.
4 pb (Heliga tre konungar i Kalmar).
1 fr (Sten Bengtsson /Ulv/, 1552 Halsten Bagge).

1366 överlåter Nils Erlandsson (sparre) sitt möderneärvda gods till sin måg Anders Nilsson: jord i Norra H, som räntar 16 örtugar, och jord i Södra H och Hagbytorp, i Gösbäck, Förlösa sn, och i Ljungnäs, Ryssby sn (DS 7296).

Antal jordeboksenheter SmH 1539 (1560)

	sk		½ sk		sä		½ sä		säuj		ky		½ ky		kyuj		pb		vakl		aoe		fr	
N Hagby	4	(4)	–	–	–	–	0	(3)	3	(0)	–	–	–	–	–	–	4	(4)	–	–	–	–	1	(1)
S Hagby	3	(2)	–	–	–	–	0	(1)	1	(0)	1	(1)	–	–	2	(2)	1	(1)	3	(3)	–	–	3	(3)
Hagbytorp	2	(3)	1	(0)	–	–	0	(1)	1	(0)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–
Holmskvarn	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)
Slät	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Vallby	5	(5)	1	(1)	1	(0)	0	(1)	1	(0)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)
Yxneberga	1	(1)	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	0	(1)	–	–	–	–	1	(1)	2	(2)
Summa	16	(16)	2	(1)	2	(1)	0	(6)	6	(0)	1	(1)	1	(1)	2	(3)	5	(5)	3	(3)	2	(2)	8	(8)

Dessutom redovisar längderna: **krkvarn**: Lovers kvarn 0 (2) – **skkluj**: S Hagby 1 (0), Yxneberga 1 (0).

Älfisken redovisas vid Norra och Södra Hagby (sk) och Hagbytorp (sk).

1384 testamenterar Peter Friis (kors) till Vadstena kloster jord i H och hela sin ägolott i Norra H jämte jord i Yxneberga, i Broby, Voxtorps sn, och Vassmolösa, Ljungby sn (SRP 2019).

1391 omnämns en nämndeman, Ölving, i H (DRAp 26/2).

1391 bekräftar Ficke van Vitzen den gåva om 16 gårdar han gjort till ett kapell i Kalmar, nämligen sju gårdar i Norra och Södra H och gårdar i Gränö, Madesjö sn, Harby och Tomteby, Ljungby sn, och Hossmo och Dunö, Hossmo sn (DRAp 17/1).

1393 förnyar Ficke sin donation, som avser instiftandet av en prebenda med ett nytt kapell i Kalmar kyrka 'vid norra väggen', vilket skall ha S:t Petrus och S:t Paulus som skyddshelgon; jorden i H specificeras som sex 'gods' i Norra H och ett i Södra H. Godsen har tillfallit Ficke efter hans hustru Katarina Magnusdotters (Porse) död, och Magnus Porse hade överlåtit dem på Ficke på Dörby landsting. (KTb s 115 ff, SvK 158 s 195)

1480–1502 upptas i Vadstena klosters jordeböcker 'avgäll' av en åker i Norra H (2 ?örtugar gutniska, 1502 0:0:0:4 svenska pn) (se Södra H) (HH 16 s 147).

1546 förlänar Gustav I till Jon skrivare (Barkestorps-ätten) prebenda Trium regum (Heliga tre konungar) i Kalmar med all ränta och rättighet (GR 18 s 117).

1562 yrkar Hans Kyle och hans svåger Jon skrivare inför kungens höga nämnd att de skall få återbörda de gods som Ficke van Vitzen donerat till prebenda Trium regum i Kalmar kyrka, nämligen fem gårdar i Hagby, som vardera räntar 2 spann malt, $\frac{1}{2}$ pund smör, 6 lass ved och 4 hästars fodring, och jord i Hossmo, Hossmo sn, Tomteby, Ljungby sn, och Elverslösa, Kläckeberga sn, samt en gård i Kalmar (SvK 158 s 196). Hans och Jon får tillstånd att återbörda godset (HH 13 s 58).

Hagby, Södra

1366 *Hagaby Södhra* (DS 7296, avskr), 1370 *i Kirkio Haghaby* (UUBp 17/1), 1391 *Sudhra Haghaby* (DRAp 17/1), 1474 *i kirkiobynom i Sudhrahaghaby* (RAp 6/10) – 4 G, 3–4 e.

SmH **3 sk**, 1556 **2 sk** med var sitt ålfiske; en av gårdarna kallas Slät 1547–49.

1 säuj, 1545 ½ **sä**; anges som obyggt från 1548 och brukas av en av sk ovan.

1 ky (prästens landbo).

2 kyuj; den ena brukas av pb nedan.

1 pb (Heliga tre konungar i Kalmar).

3 vakl, varav ett har ålfiske från 1556.

3 fr (Ture Trolle, Halsten Bagge, Karin Eriksdotter /Gyllenstierna/).

1366 överlåter Nils Erlandsson (sparre) jord i Södra H som räntar 9 öre, till sin måg Anders Nilsson (se Norra H) (DS 7296).

1370 byter Staffan Avidsson (tre blad) till sig en brytegård i H och jord i Glasholm, Halltorps sn, i Änga, Fagerhults sn, samt i Fröslunda, Stenåsa sn, och Algutsrum på Öland av Bo Jonsson (Grip), som förvärvat jorden av Nils Kettilsson (Vasa), vilken ärvt den med sin hustru efter Jon Kettilsson (Puke) (UUBp 17/1; GiOV s 167).

1384 se Norra Hagby.

1391 bekräftar Ficke van Vitzen sin gåva av jord i H till ett kapell i Kalmar (DRAp 17/1). 1393 specificeras gåvan som ett 'gods' (= gård) i Södra H (se Norra Hagby) (KTb s 116).

1406 erhåller Poul Breyde vid skifte med svågern Erik Ummereise två bol och två 'öresbol' i H (se Broby, Voxtorps sn) (SD 3100). Samtidigt upptas en gård i H bland de gods som Poul och Erik inte skiftat sinsemellan (SD 3101).

1447 har Vadstena kloster två gårdar i Södra H, varav 'stora gården' räntar 5 mark, 'den lilla' 2 mark (VaKlJb s 71).

1474 säljer Sven Larsson (tre blad) en gård 'i kyrkbyn i Södra H' som räntar 18 öre gutniska, till Vadstena kloster (se Harby, Ljungby sn) (RAp 6/10).

1479/ 80 upptas en gård i Södra H, som räntar ½ mark (1479 4 örtugar), i Kalmar nunneklosters uppbördsbok; gården är den 'sunnersta' i byn och på f 19 är antecknat 'hävdebyte' (D 9 f 17v, 19, 19v).

1480–1502 upptas i Vadstena klosters jordeböcker två gårdar i Södra H, som tillsammans räntar 7 mark gutniska (1502 1½:0:4 svenska pn), och inkomst av en åker i Norra H. 1502 upptas även ett litet 'hemul' vid H, som räntar 0:0:2 pn; då uppges att till de två gårdarna ligger även hela fjärdedelen av Lilla Broby, Voxtorps sn. (HH 16 s 146 f)

1487 erhåller Erik Trolle en liten gård i H, som räntar 1 mark gutniska och som är hans möderne (se Hossmo, Hossmo sn) (X 240, UUB).

1498 (?) har Arvid Trolle två gårdar, varav den ena räntar 4 mark och ½ tunna ål, den andra 2 mark (ATJb s 74).

1533 säljer Nils Eriksson (Bielke) till Peder Vernekesson en gård i Södra H som kallas *Skarpe gorden* och som räntar 4 mark danska, jämte jord i Vallby, i Broby, Voxtorps sn, och i Suntorp, Ljungby sn, med rätt att återköpa godsen inom ett år (RAp 29/9).

Hagbytorp 1366 *Hagabotorp* (DS 7296, avskr) 1444 *i Haghabytørp* (RAp 16/6) – 4 G, 3 e.

SmH **2 sk** med var sitt ålfiske från 1556; den ena kallas Hagby 1539.

½ sk (gemensam skatt med Vallby), 1560 **1 sk**, med ålfiske från 1556.

1 säuj, 1545 **½ sä**; anges som obyggt från 1548 och brukas av ½ sk ovan.

1539–56 **1 skkluj**. (Svartingstorps rd)

1 aoe. (Värnaby rd)

1366 upplåter Nils Erlandsson (sparre) jord i H, som räntar 9 öre, till sin måg Anders Nilsson (se Norra Hagby) (DS 7296).

1444 byter Håkan Petersson (horn) bort sin gård i H och jord i Vassmolösa, Ljungby sn, till Filip Bonde mot 17 öre avgäld i Tannefors kvarn vid Linköping (RAp 16/6).

1495 (?) har Sten Sture d ä en gård, som räntar 3 mark 6 örtugar gutniska (SSJb 1515 f 6v).

1526 och 1531 upptas i Gustav I:s jordebok en gård, som räntar 1 mark danska och 4 skillingar (AoE 9, K 1). 1538 har gården 12 spannland åkerjord, äng till 10

lass och god ollonskog till sina svin; räntan är 3 pund smör (SmH 1538: 4 f 46v). Gården (kallas Hagby) har även gott fiske i saltsjön och en mjärde i *Capelle wadet, sannolikt vid nuv Lovers bro (jfr sockeninledningen) (SmH 1541: 11 A, Värnaby rd).

1539/ 40 har Skänninge kloster en utjord, som räntar 1 skilling och 1 vit (1540 4 vita) (Svartingstorps rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 är räntan 5 mark smör och utjorden har 4 spannland åker och ängbol till ½ lass (SmH 1541: 11 A).

Holmskvarn 1406 *i Holms quarn* (SD 3100, avskr), 1498(?) *Holms qwærn* (ATJb s 74) – 4 G, 3 e.

SmH **½ ky**; anges som obyggt från 1550.

1 fr (Ture Trolle); anges som obyggt 1548.

1406 erhåller Poul Breyde vid skifte med svågern Erik Ummereise ett bol i H (se Broby, Voxtorps sn) (SD 3100).

1498 (?) har Arvid Trolle en gård, som räntar 10 spann mjöl och 2 mark (ATJb s 74).

Lovers kvarn 1414 *Lofuers quern* (SD 1943), 1482 *vid Lafwer* (HH 31 s 215) – 4 G, 3 e; kvarnen har legat vid Hagbyån ca 500 m SSO om Loversbro.

SmH 1555 **1 krmjölkvarn** + 1556 **1 krsågkvarn**.

1414 ger Filip Petersson (Bonde) L kvarn, 'den östersta', i morgongåva till sin hustru (se Voxtorp, Voxtorps sn) (SD 1943).

1482 återlöser bröderna Tord och Magnus Bonde av Arvid Trolle en kvarn vid L, som räntar 6 spann mjöl (se Voxtorp, Voxtorps sn) (HH 31 s 215).

Slät 1540 *påå Sleth* (SmH 1540: 1: 2 f 25v) – 4 G, 3 e; gårdsplats ca 1 km SSO om Hagby kyrka (SO).

SmH **1 sk**; kallas Hagby 1539. Jfr Södra Hagby.

Vallby 1406 *i Walby* (SD 3100, avskr), 1498(?) *i Walby* (ATJb s 74) – 4 G, 4 e.

SmH **5 sk**.

½ sk; gemensam skatt med Hagbytorp.

1539–54 **1 sä**.

1 säuj, 1545 **½ sä**; anges som obyggt från 1548 och brukas av en av sk ovan.

1 fr (Ture Trolle).

1406 erhåller Poul Breyde vid skifte med svågern Erik Ummereise ett bol i V (se Broby, Voxtorps sn) (SD 3100).

1498 (?) har Arvid Trolle en gård, som räntar 3 mark (ATJb s 74).

1533 säljer Nils Eriksson (Bielke) en gård, som räntar 2 mark danska, till Peder Vernekesson (se Hagby) (RAp 29/9).

Yxneberga 1384 *Ygxnabærgha* (RAp 25/4, SRP 2019), 1391 *i Yxnaberghum* (DRAp 26/2) – 4 G, 4 e.

SmH **1 sk.**

1 sä.

½ ky, 1558 **1 kyuj**; anges som obyggt från 1548 och brukas av sä ovan.

1539–56 **1 skkluj**, 1559 (endast) **1 aoeuj**. (Svartingstorps rd)

1 aoe. (Värnaby rd)

2 fr (Halsten Bagge).

Till Yxneberga skriver sig omkring 1500 Nils Hemmingsson och hans son Anders Nilsson, vilken var svärfar till Halsten Bagge (Gen 18 f 131v, PHT 1962 s 61).

1384 testamenterar Peter Friis jord i Y till Vadstena kloster (se Hagby) (SRP 2019).

1391 omnämns en nämndeman, Sven, i Y (DRAp 26/2).

1538 upptas i aoe-jordeboken (under Dörby sn) en gård, som räntar 2 pund smör och som har 20 spannland åkerjord och äng till 8 lass (SmH 1538: 4 f 47). Från 1541 ingår gården i Värnaby rd (aoe).

1539/40 har Skänninge kloster en utjord, som räntar 2 skillingar och 2 vita (Svartingstorps rd); städjan är 1540 ½ mark danska (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 är räntan 8 mark smör, och utjorden har 1½ spannland åker och ängbol till 1 lass (SmH 1541: 11 A).

Halltorps socken

1391 *i Haldorp sokn* (DRAp 17/1).
1424 *i Halatorppa sokn* (RAp 1/5).

Omfattning: Socknen har under medeltiden och 1500-talet samma omfattning som den nuvarande socknen (1950).

Kyrkan: Halltorps stenkyrka har sannolikt börjat byggas omkr 1200. Den ursprungliga byggnaden var rektangulär, och koret hade en inre absid. Kyrkan har en väl bevarad markvåning, som troligen fungerat som skyddsrum. Över kyrkvåningen har funnits två mindre våningar, varav den översta sannolikt varit avsedd för försvar. Man antar att kyrkan i början av 1200-talet fick både östtorn och västtorn. Markvåningen har nåtts via en trappa i sydväggen och en trappa i en senare riven, kraftig mittpelare. I denna våning har hittats flera fynd från första hälften av 1200-talet. Kyrkan förändrades kraftigt omkr 1400, då ett nytt mindre kor byggdes till i öster, kraftiga pelare i kyrkrummet revs, tornens övre delar revs och ett vapenhus byggdes till. 1796 revs kyrkans övre våning och ett nytt större kor ersatte det senmedeltida koret. Vapenhuset revs i slutet av 1800-talet. Kyrkan restaurerades 1951–57. 1200-talskyrkans invändiga mått (inkl kor och västparti) cirka 19 x 9 m. (Andersson 1960)

Kyrkby: Halltorp.

Germundslycke
1539 *Germundalickio* (SmH 1539: 4: 5 f 10) – 4 G, 3 d.
SmH **1 kr**.

Glasholm
1370 *i Glasholma* (UUBp 17/1) – 4 G, 2 d.
SmH **2 kr**.
1 aoe. (Värnaby rd)
½ fr (Ebba Eriksdotter /Vasa/, 1554 Abraham Eriksson/Leijonhufvud/); anges som utjord 1545 och som obyggt från 1548.
1370 byter Staffan Avidsson (tre blad) till sig två landbor i G av Bo Jonsson (Grip) (se Hagby, Hagby sn) (UUBp 17/1).
1467 säljer Magnus Bonde jord i G, som räntar 2 öre, till Birger Trolle (se Voxtorp, Voxtorps sn) (HH 31 s 140).
1482 återlöser bröderna Tord och Magnus Bonde av Arvid Trolle en 'rumpejord' i G, som räntar 2 öre (se Voxtorp, Voxtorps sn) (HH 31 s 215).

Halltorps socken
Antal gårdar på 1540-talet (SmH)

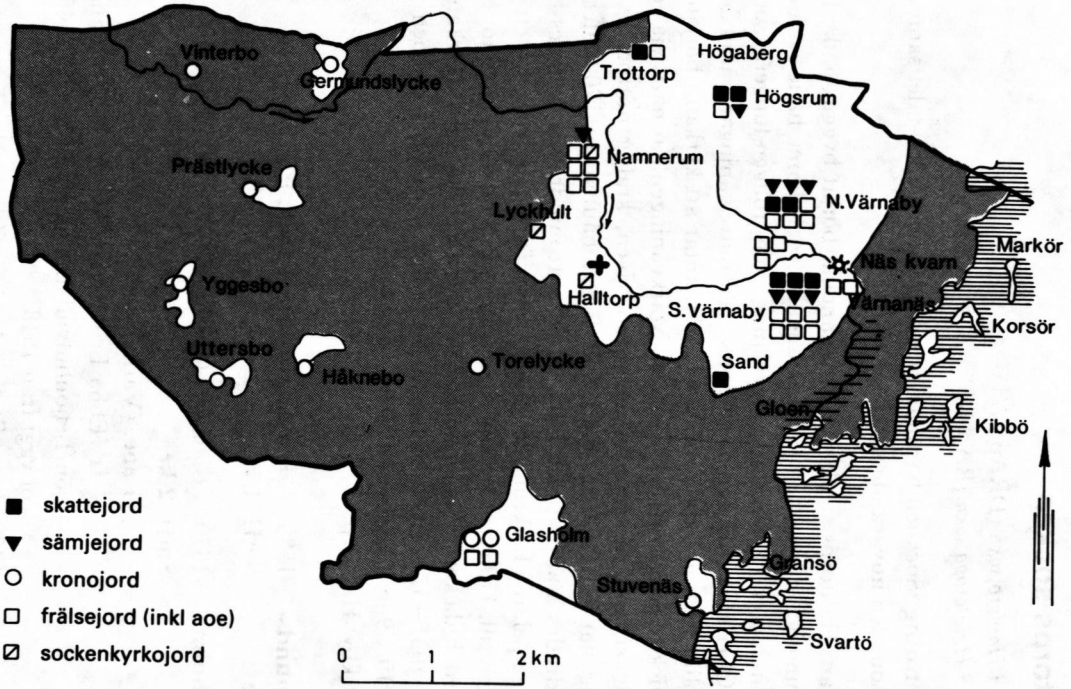

Antal jordeboksenheter SmH 1539 (1560)

	sk	sä	½ sä	säuj	kr	½ kr	ky	½ ky	aoe	½ aoe	fr	½ fr
Germundslycke	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Glasholm	– –	– –	– –	– –	2 (2)	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	1 (1)
Halltorp	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –
Håknebo	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Högaberg	– –	– –	– –	– –	– –	0 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Högsrum	2 (2)	1 (1)	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –
Lyckhult	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –
Namnerum	– –	– –	0 (1)	1 (0)	– –	– –	– –	1 (1)	– –	1 (1)	3 (4)	1 (0)
Prästlycke	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Sand	1 (0)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
*Tokathorp	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	3 (0)	– –
Torelycke	– –	– –	– –	– –	– –	0 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Trottorp	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –
Uttersbo	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Vinterbo	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
N Värnaby	2 (4)	1 (1)	2 (2)	1 (3)	– –	– –	– –	– –	7 (8)	– –	– –	– –
S Värnaby	3 (0)	3 (0)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	4 (0)	– –	1 (0)	1 (0)
Värnanäs	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (0)	1 (0)	– –	– –
Yggesbo	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Summa	9 (7)	5 (2)	2 (3)	3 (4)	8 (8)	0 (2)	1 (1)	2 (2)	13 (9)	2 (1)	9 (6)	3 (1)

Dessutom redovisar längderna: **kyuj**: Namnerum 0 (1), Norra Värnaby 0 (2) – **fruj**: Södra Värnaby 0 (1).

1495 (?) har Sten Sture d ä en gård, som räntar 12 örtugar och 1 spann malt (SSJb 1515 f 6v).

1530 (?) upptas i Arvid Trolles jordebok en 'rumpejord' i G med räntan 2 örtugar och notisen 'där är intet' (ATJb s 73, tilläggsnotis).

1526 och 1531 upptas i Gustav I:s jordebok en gård, som räntar 1 mark danska, 5 skillingar och 1 vit (AoE 9, K 1). 1538 har gården 10 spannland åkerjord och äng till 4 lass; räntan är 2 pund smör (SmH 1538: 4 f 46v).

1550 uppges i jordebok över Ebba Eriksdotters (Vasa) gods, att hon i G 'skattegods' hade inne 'några ägor', som räntar ½ pund smör och som tidigare räntat 1 öre; då ingen kunde rannsaka hur mycket hon hade i 'åker eller äng, skog eller skjul', har ärendet 'satts upp' till häradssyn (FoR 9, Värnaby rd).

Halltorp 1539 *Haletorp* (SmH 1539: 4: 4 f 19) – kyrkby – 4 G, 2 d.
SmH ½ **ky** (klockargården).

Håknebo 1406 *i Hagundabodum* (SD 3100, avskr), 1539 *Haakonabodom* (SmH 1539: 4: 5 f 10) – 4 G, 2 d.
SmH **1 kr**.
1406 erhåller Poul Breyde vid skifte med svågern Erik Ummereise ett bol 'sunnan skog' i H (se Broby, Voxtorps sn) (SD 3100).

Högaberg 1556 *Högeberg* (SmH 1556: 10: 2 f 45v) – 4 G, 3 d.
SmH 1556 ½ **kr** (upptaget 1556).

Högsrum 1391 *i Høghorwm* (DRAp 17/1), 1472 *i Høxrum* (RAp 28/6) – 4 G, 3 c.
SmH **2 sk**.
1 sä.
1 säuj till en av sk ovan.
1 fr (Jon skrivare /Barkestorp- ätten/).
1391 överlåter Ficke van Vitzen en fjärdedel i en gård i H till drottning Margareta (se Påbonäs, Söderåkra sn) (DRAp 17/1).
1472 får Mats Läma behålla en gård i H och jord i Vassmolösa, Ljungby sn, vid förlikning med Ingegärd Johansdotter, änka efter Hans Erengislesson; jorden utgör hälften av det gods som Hans köpt av Nils Bagges änka, Ingeborg Eriksdotter (RAp 28/6).

1505 säljer Lindorm Matsson (Läma) till Påvel Kyle en gård i H och jord i Vassmolösa, Ljungby sn, som Lindorms morbror Hans Erengislesson köpt av Nils Bagges änka (RAp 25/7).

Lyckhult 1539 *Lickehult* (SmH 1539: 4: 4 f 19) – 4 G, 2 d.
SmH **1 ky**.

Namnerum 1391 *i Nampnarwm* (DRAp 17/1) – 4 G, 2 d.
SmH **1 säuj** (egen brukare), 1549 **½ sä**; anges som byggt 1550.
½ ky.
1546 **1 kyuj**; brukas av ½ sä ovan.
½ aoe. (Värnaby rd)
2 fr (Ture Trolle).
1 fr (Sten Bengtsson /Ulv/, 1552 Halsten Bagge).
½ fr, 1545 **1 fr**, (Olof Galle).

1391 överlåter Ficke van Vitzen ett bol till drottning Margareta (se Påbonäs, Söderåkra sn) (DRAp 17/1).

1403 byter Tord Bonde Petersson till sig en gård i N 'nordan ån' av sin mor Ramborg Magnusdotter (kluven sköld) mot jord i Ullevi, Gamleby sn (SD 334, 335).

1419 erhåller Bengt Sture (gumsehuvud) vid arvskifte efter sin far Magnus Sture bl a jord i N och Värnaby, som tillsammans räntar 14 öre (SD 2689, se LaMV s 432 f).

1424 säljer Bengt Sture sitt gods i N och Värnaby till Filip Bonde (RAp 1/5).

1451 säljer Tord (Filipsson) Bonde två gårdar i N, med tillhörande ålagårdar och fiskevatten etc, till Birger Trolle d y med rätt att återlösa godset inom tre år (HH 31 s 123).

1487 erhåller Erik Trolle en gård, som räntar 2 mark gutniska och som är hans möderne (se Hossmo, Hossmo sn) (X 240, Trolle, UUB).

1495 (?) har Sten Sture d ä en gård, som räntar 12 örtugar (SSJb 1515 f 6v).

1498 (?) har Arvid Trolle tre gårdar i N, varav två räntar 4 mark vardera och den tredje 2 mark (ATJb s 73).

1526 och 1531 upptas i Gustav I:s jordebok en gård, som räntar ½ mark danska (AoE 9, K 1). 1538 har gården,

som nu betecknas 'hemol' 5 spannland åkerjord och äng till 4 lass; räntan är 1 pund smör (SmH 1538: 4 f 46v).

Näs kvarn 1531 *aff Nässzquern* (K 1) – se Värnanäs.

Prästlycke 1539 *Prestelickio* (SmH 1539: 4: 5 f 10) – 4 G, 2 c.
SmH **1 kr**.

Sand 1539 *paa Sandhen* (SmH 1539: 4: 4 f 17v) – 4 G, 2 e (Lilla Sand).
SmH 1539–54 **1 sk** (kallas 1554 Södra Värnaby); läggs 1554 tillsammans med Södra Värnaby under Värnanäs gård.

Stuvenäs 1545 *Stuffuenes*, *Stuenes* (SmH 1545: 4: 3 s 97, 103), 1546 *Stuganes* (GR 18 s 102) – 4 G, 1 d.
SmH 1545 **1 sä**, 1546–53 **1 kr**, 1554 (endast) **1 aoe**; överförs 1545 från sämje till krono och läggs 1554 under Värnanäs gård.
1546 får Jon Firsze tillstånd att fritt och obehindrat uppbygga och fullborda det hemman S, som han påbörjat bygget av (GR 18 s 102).
1552 och 1553 se Värnanäs.

***Tokathorp** 1391 *i Tokathorp* (DRAp 26/2), 1539 *Tokatorp* (SmH 1539: 4: 4 f 17v).
SmH 1539–40 **3 fr**.
1391 omnämns en nämndeman, Ölving, i T (DRAp 26/2).

Torelycke 1549 *Tordelicke* (SmH 1549: 6 A f 18) – 4 G, 2 d.
SmH 1549 **½ kr** (upptaget 1549).

Trottorp 1406 *i Trottatorp* (SD 3100, avskr), 1498(?) *i Troddetorp* (ATJb s 73) – 4 G, 3 d.
SmH **1 sk**.
1 fr (Ture Trolle); i regel fodring för 1½ hemman.
1406 erhåller Poul Breyde vid skifte med svågern Erik Ummereise ett bol i T (se Broby, Voxtorps sn) (SD 3100).
1498 (?) har Arvid Trolle en gård, som räntar 3 mark (ATJb s 73).

Uttersbo 1539 *Vtersboda* (SmH 1539: 4: 5 f 10) – 4 G, 2 c.
SmH **1 kr**.

Vinterbo 1539 *Vinterboda* (SmH 1539: 4: 5 f 10) – 4 G, 3 c.
SmH **1 kr**.

Värnaby (Norra och Södra) 1391 *i Wernaby* (DRAp 17/1), 1424 *i Wærnaby swdra* (RAp 1/5), 1515 *Nørræuarnæby, Sødræ Vernæby* (SSJb 1515 f 6v) – 4 G, 2 e.

Norra V SmH **2 sk**, 1555 **4 sk**; ett hn har från 1555 två brukare, vilka tidigare hade var sitt hn i Södra V.
1 sä.
$\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ **sä**; det ena brukas av sä ovan och anges som obyggt från 1548.
1 säuj (saknar fodring) till en av aoe nedan.
1542 **2 säuj**, till en av aoe nedan resp en av sk i Södra V.
1546 **2 kyuj** (1556 3 kyuj), till $\frac{1}{2}$ sä ovan resp en av aoe nedan.
7 aoe, 1559 **8 aoe** (inkl 1 aoe i Näs kvarn). (Värnaby rd)

Södra V 1539–54 **3 sk**; jfr Norra V.
1539–54 **3 sä**, varav ett brukas av länsmannen Jon Firsze.
1546–54 **2 kyuj**, till en av sä ovan resp sk i Sanden.
1541–54 **1 skkluj**; brukas av Jon Firsze. (Gunnarstorps rd)
1538–54 **4 aoe**. (Värnaby rd)
1539–54 **1 fr**, 1559 **1 fruj**, (Ebba Eriksdotter /Vasa/, 1554 Abraham Eriksson /Leijonhufvud/); anges 1554 som obyggt.
1545–54 $\frac{1}{2}$ **fr** (Axel Eriksson /Bielke/).

Enl marg-ant i jb 1554 har detta år all jord i Södra V lagts under Värnanäs avelsgård (jfr Värnanäs 1553).

Värnaby rd (aoe), se nedan.

1391 överlåter Ficke van Vitzen en gård till drottning Margareta (se Påbonäs, Söderåkra sn) (DRAp 17/1).
1419 får Bengt Sture (gumsehuvud) jord i V efter sin far (se Namnerum) (SD 2689).
1424 säljer Bengt Sture sitt gods i Södra V till Filip Bonde (se Namnerum) (RAp 1/5).

1467 säljer Magnus Bonde jord i V, som räntar 2 öre, till Birger Trolle (se Voxtorp, Voxtorps sn) (HH 31 s 140).

1479 uppbär Kalmar nunnekloster 1 örtug av V, 1480 2 öre eller 10 ?öre gutniska (D 9 f 17v, 19).

1482 återlöser bröderna Tord och Magnus Bonde av Arvid Trolle en 'rumpejord' i V, som räntar 2 öre (se Voxtorp, Voxtorps sn) (HH 31 s 215).

1495 (?) har Sten Sture d ä sju gårdar och två 'hemol' i Norra V och fyra gårdar i Södra V. Av gårdarna i Norra V räntar två 8 mark gutniska tillsammans, de övriga 4½ mark, 3 mark, 3 mark resp 3½ mark gutniska samt en 0:0:18 pn; två 'hemol' räntar tillsammans 0:0:8 pn; av gårdarna i Södra V räntar två 6 mark gutniska tillsammans, de övriga 0:0:20 resp 0:0:16 pn. (SSJb 1515 f 6v)

1526 och 1531 upptas i Gustav I:s jordebok sju gårdar i Norra V, varav tre ligger 'sunnan bäcken' (jfr Värnanäs) och fyra gårdar i Södra V (AoE 9, K 1). Gårdarna redovisas 1538 och 1541 med avrad i smör och ål, åkerjord, ängbol, fisken m m (Värnaby rd) (SmH 1538: 4 f 44v–46, 1541: 11 A), vilket redovisas tillsammans med penningavrad 1526/31 i tabellen nedan.

		1526/31	1538/41[4]			
	gård nr	avrad pn[1]	avrad smör	avrad ål	åker spannland	äng lass
Norra V	1.	1½–0	3½ pd[5]	1 fj 5 mk	20	15
	2.	0–12[2]	2 pd	–	7	5
	3.	1–0	2½ pd	–	12	10
	4.	1–0	2 pd	–	10	10
'sunnan bäcken'	5.	1–5–1[3]	3 pd	1 fj 1 pd 5 mk	12	10
	6.	1–5–1	3 pd	1 pd 5 mk	12	10
	7.	1–5–1	3 pd	1 fj	12	10
Södra V	1.	0–13–1	2 pd	1 fj	16	10
	2.	0–10–2	2 pd	1 fj	8	9
	3.	1–0	3 pd	1 fj	20	16
	4.	1–0	2½ pd	1 pd 5 mk	20	16

[1] mark danska-skillingar-vita
[2] 1531 5 öre pn
[3] 1531 1–2–2
[4] ål, åker och äng enl jb 1541; 1538 års uppgifter om åker och äng avviker något i några fall
[5] 1538 3 pund

Samtliga gårdar har (1541) gott fiske i saltsjön och ollonskog. Gårdarna nr 1 och 5–7 (Norra V) har ålfisken enl följande: nr 1 två hommestånd i saltsjön, nr 5 en ålabro vid Kibbö (*Kibbenn* 4 G, 2 e) och en vid *Kibbarör, nr 6 två ålabroar vid *Lassaör och nr 7 fyra hommestånd vid Kibbö; gårdarna i Södra V har alla ålfisken (hommestånd): nr 1 två vid Svartö (*Swartingzöö*, *Swartingzör* 4 G, 2 e), nr 2 två vid Gransö (*Gransöö* 4 G, 2 e), nr 3 och 4 tre resp ett vid Svartö. Gårdarna nr 1, 2, 5 och 7 (Norra V) har mjärdar enl följande: nr 1 fyra mjärdar i *Näsbeck, nr 2 en mjärde i *Näsbeck, nr 5 en i Näsån och nr 7 tre i Näsån; gårdarna i Södra V har alla mjärdar i Näsån och Gloen (*Glon*, *Glonn* 4 G, 2 e): nr 1 två resp tre, nr 2 två resp en, nr 3 fyra resp tre, nr 4 två resp tre.

1530–talet(?) upptas i Arvid Trolles jordebok jord i V med räntan 2 örtugar och notisen 'där är intet' (ATJb s 73, tilläggsnotis).

1541 har Skänninge kloster en utjord, som räntar 5 mark smör (Gunnarstorps rd) (SmH 1541: 11 A).

1546 får Jon Firsze kronans gård V i förläning med frihet från skatt (GR 18 s 102).

1550 upptas i jordebok över Ebba Eriksdotters (Vasa) gods en gård i Södra V, som är väl byggd och vilkens byggningstomt är 63 alnar bred; på åkern, som består av svartmylla och sandjord och som ligger "höglit" och "dalfelt", sås 12 tunnor årligen; gården har äng till 20 vinterlass hö, 'passlig' skog till gårdafång och vedbrand, god bokskog, litet ekskog men ingen timmerskog, skarpt mulbete och gott 'utrymme', gott fiskevatten i havet, en ålabro och en humlegård om 2 pund; räntan är 5 pund smör och 1 fjärding grönsaltad ål. Gården ingår i Värnaby rättardöme, som omfattar samtliga Ebbas gods i Möre. (FoR 9)

1553 se Värnanäs.

1562 klagar Ture Bielke inför kung Eriks nämnd över att en hans gård i V under kung Gustavs tid lagts under Värnaby gård (=Värnanäs) utan att Ture fått ersättning därför; på samma sätt hade Ture frånhänts jord på flera ställen i riket. Nämnden ger Ture rätt, men då KMt inte kan avvara dessa gods, skall han få ersättning. (HH 13 s 76)

1563 byter Ture Bielke bort en gård, som räntar 1 pund smör, jämte jord i Ålems sn och i Romfartuna sn i

Västmanland till Erik XIV mot KMt:s arvegods i Mönsterås och Ålems snr och jord i Järnsida, Söderåkra sn (Gamla bytesboken f 237).

Värnaby rättardöme omfattar 1541–52 arv och eget-jorden i Värnaby, Värnanäs, Glasholm och Namnerum, denna sn, Hagbytorp och Yxneberga, Hagby sn, Gårdsryd, Mortorps sn, samt Solberga och Tingby, Dörby sn.

Värnanäs 1515 *Varnenes* (SSJb 1515 f 6v, avskr), 1531 *på Wernenässz* (K 1) – 4 G, 2 e.

SmH 1538–53 **1** + ½ **aoe**, 1554 (endast) **1 aoe**. (Värnaby rd)

1495 (?) har Sten Sture d ä två gårdar, som räntar 4 mark gutniska och 2 tunnor ål resp 4 mark gutniska, och en kvarn, som räntar 3 mark gutniska (SSJb 1515 f 6v).

1526 och 1531 upptas i Gustav I:s jordebok en gård 'på V', som räntar 1 mark danska, 5 skillingar och 1 vit samt 2 tunnor ål, och två gårdar (1526 två 'hemol') i Norra Värnaby, som ligger 'östanför' och räntar 1 mark danska resp 2 skillingar och 2 vita, samt Näs kvarn (saknas 1526), som räntar 1 mark danska, 2 skillingar och 2 vita (AoE 9, K 1). Penningräntan för dessa gårdar jämte Näs kvarn är densamma som anges ovan i Sten Stures jordebok (11 mark gutniska), men omräknat till mark danska (se LuSS s 229). 1538 räntar V gård 4 pund smör och 2 pund ål; gården har 16 spannland åkerjord, äng till 40 lass, en liten kvarn, skavelskog (bok), 'lösfiske' och 6 hommestånd; Näs kvarn räntar 2 pund smör och har 4 spannland åkerjord och äng till 1 lass; vid kvarnen finns ett 'hemol', som räntar 16 mark smör och som har äng till 5 lass (SmH 1538: 4 f 45). Enl jb 1541, som för V har samma uppgifter betr ränta, åker och äng, har V gård fyra hommestånd vid Markör (*Markören* 4 G, 2 e), ett framför Korsör (*Korsörenn* 4 G, 2 e) och ett vid Kibbö samt 6 mjärdar i 'Näsån' (*Nässzåå* = Halltorpsån) och gott fiske i saltsjön; Näs kvarn har gott fiske i saltsjön, och det lilla hemmanet (= hemol ovan) har nu äng till 6 lass samt även 3 spannland åkerjord (SmH 1541: 11 A).

1527 förbjuder riksrådet, med anledning av kalmarborgarnas besvär, användandet av olagliga hamnar i Kalmar-trakten, däribland V, 'som nu bruka skepp och seglats och aldrig förr' (GR 4 s 263).

1552 godkänner Gustav I att hans fogde, Peder Andersson, har vederkänt de öar som ligger utanför V:s och Stuvenäs ägor, men anser det 'väl tillbörligt' att skattebönder och frälselandbor, som inte har ägor ned till stranden men vill fiska där, skall betala skatt därför 'som våra egna landbor'. Kungen uppdrar åt fogden att upprätta lax och ålfisken i älven (= Halltorpsån), varvid den som skall bygga skall få förnödenheter från Kalmar slott. (GR 23 s 243 f)

1553 planerar Gustav I att låta upprätta en avelsgård vid V eller Stuvenäs, dock helst vid älven för att där med hjälp av en damm samtidigt få tillgång till både färskt och salt vatten (GR 24 s 66 f). Samma år befaller kungen Jon Firsze att upprusta 'vår gård V', som länge legat 'så gott som för fäfot', och till gården lägga Södra Värnaby, Stuvenäs och Näs kvarn, vilket allt han skall bruka (GR 24 s 167). Samtidigt befaller kungen hövitsmannen på Kalmar att bistå Jon Firsze med att förskaffa två eller tre rotar trogna knektar i V:s närhet, vilka skall hjälpa till att försvara vad Jon på kungens vägnar skall vederkänna; kungen misstänker att 'det sällskap' som bor i Södra Värnaby och däromkring kan komma att göra motstånd mot Jon Firszes åtgärder. Vidare skall Jon från Öland få så mycket boskap – mjölkkor, får och svin – som behövs för att sätta igång avelsdriften. (GR 24 s 168 f)

1554 uppdrar kungen åt hövitsmannen på Kalmar att besikta en lämplig plats att bygga ett stenhus vid V, eftersom det ligger så nära riksgränsen (GR 24 s 329).

1558 upptas i länsregister V som avelsgård (arv och eget) med ladugård och kvarn (AL 3 s 232, 246).

1562 se Värnaby.

Yggesbo 1539 *Ödgesboda* (SmH 1539: 4: 5 f 10) – 4 G, 2 c.
SmH **1 kr.**

Hossmo socken

1386 *an Husama soken* (RAp 1/9, SRP 2259).
1391 *i Hasome sokn* (DRAp 17/1).

Omfattning: Socknen har under medeltiden och 1500-talet samma omfattning som den nuvarande socknen (1950).

Kyrkan: Hossmo kyrka, som är uppförd i sandsten, består av ett rektangulärt långhus med ett brett torn över den östra delen och ett kvadratiskt kor och absid. Under nyare tid har vapenhus och sakristia byggts till. Den ursprungliga stenkyrkan, som dateras till 1100-talets slut, hade både syd- och nordportal samt sannolikt öppen takstol över långhuset och trätak över koret; stenvalvet i långhusets östra travé (under tornet) är ursprungligt. Långhusets murar har troligen redan före år 1200 höjts väsentligt och långhuset försetts med plant innertak, varvid en övervåning skapats.

Vid 1200-talets början har kyrkan förändrats genom att kor och långhus försetts med valv av kalkstensflis, långhusmurarna förhöjts ytterligare och en stentrappa byggts i väster, vilken leder upp till övervåningen, som varit avsedd för försvar. På övervåningen har upphittats en dolk och en pilspets från omkr 1500, vilka torde härröra från striderna i Kalmartrakten i början av 1500-talet, då kyrkan hade en mindre besättning. Nordportalen har murats igen.

I korets norra del har funnits en smal, tunnvälvd sakristia, från vilken en ursprunglig spiraltrappa i nordmuren leder upp till korvinden och ingången till tornets övre våningar. Sakristian revs 1784, då ny sakristia byggdes till, samtidigt som södra korväggen flyttades ut i liv med tornet.

Av kyrkans medeltida inventarier är endast bevarat en dopfunt av sandsten från 1200-talets förra hälft (nu i SHM). I kyrkan har hittats flera fragment av gravmonument från missionstiden, vilket föranlett antagandet att en träkyrka föregått stenkyrkan.

Kyrkan restaurerades 1952. Långhusets invändiga mått cirka 13,5 x 6,5 m. (Tuulse 1955)

Kyrkby: Hossmo.

Hossmo var under reformationstiden annex till Ljungby (SEL s 184). Under unionsstriderna 1505–06 används kyrkan som befäst stödjepunkt, vilken har en besättning av svenner 'på Hossmo kyrka'. Befälhavare är Sten Kristiernsson (Oxenstierna) med Påvel Kyle som sin ersättare (hösten 1505). I oktober 1506 övertar dekanen i Linköping befälet med 40 karlar (soldenärer) på Hemming Gadhs befallning. (BSH 5: 47, 49, 56, 57, 66, 86, 88, 89, 92, 93)

Hossmo socken
Antal gårdar på 1540-talet (SmH)

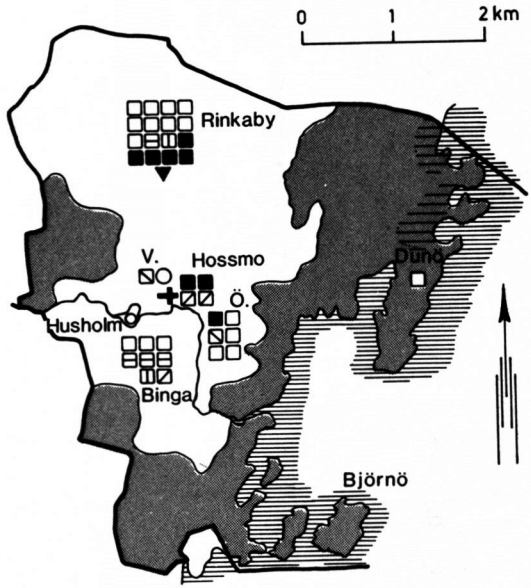

- ■ skattejord
- ▼ sämjejord
- □ frälsejord (inkl aoe)
- ○ kronojord
- ⧄ sockenkyrkojord
- ⧅ prebendejord (Kalmar bykyrka)
- ⫼ klosterjord
- ⊟ biskopsjord

Runinskrifter: Sm 164 (dopfunt), 165 (ekstock), 166–68 (fragment av gravhällar), samtliga Hossmo kyrka.

Antal jordeboksenheter SmH 1539 (1560)

	sk		½ sk		sä		kr		ky		bi		pb		skkl		aoe		fr		½ fr	
Binga	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	3	(0)	–	–	1	(0)	0	(5)	3	(2)	–	–
Björnö	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0	(1)	–	–	–	–
Dunö	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)
*Hosaby	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(0)	–	–	–	–	0	(1)	–	–	–	–
Hossmo	1	(1)	2	(2)	–	–	1	(2)	2	(2)	–	–	1	(2)	–	–	1	(1)	2	(2)	–	–
Husholm	–	–	–	–	–	–	0	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Rinkaby	5	(5)	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(0)	0	(1)	8	(8)	1	(1)
Summa	6	(6)	2	(2)	1	(1)	1	(3)	3	(3)	4	(0)	1	(2)	2	(0)	1	(9)	13	(12)	2	(2)

Dessutom redovisar längderna: **säuj**: Guttorp 0 (2) – **krkvarn**: Hossmo (Husholm) 0 (1) – **kyuj**: Guttorp 0 (3) – **kl**: Hossmo 1 (0) – **½ aoe**: Rinkaby 0 (1).

Binga 1377 *Innan Binga* (RAp 3/11, SRP 1298) – 4 G, 5 f.

SmH **1 ky** (prästens landbo).
1546–59 **1 kyuj**; brukas av aoe i *Hosaby.
1 skkl, 1559 **1 aoe**. (Svartingstorps rd)
3 bi, 1542 **4 aoe** (1 bol obyggt), 1552 **3 aoe**. (Ljungby rd)
1559 **1 aoe** (tidigare fr, se nedan 1559).
3 fr (1549–50 **2** + ½ **fr**), 1560 **2 fr**, (Halsten Bagge, 1560 Bengt Bagge).

Till Binga skriver sig Birger Djäkn Tyrgilsson (Bagge av Botorp) 1403 (SD 309).

1377 ger Märta Jonsdotter av Ekhult, Fliseryds sn, sitt gods i B till Kalmar nunnekloster som ingift för en jungfru (RAp 3/11, SRP 1298).

1480 upptas en gård, som räntar 10 spann råg, i Kalmar nunneklosters uppbördsbok (D 9 f 19).

1515 (omkr) har Linköpings biskopsbord tre landbor i B (Kh 54 s 87).

1539/40 har Skänninge kloster en gård, som räntar 3 mark danska, 5 skillingar och 1 vit (Svartingstorps rd); städjan är 1540 6 mark danska (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 räntar gården 5 pund smör, den har 18 spannland åkerjord, ängbol till 22 lass, gott fiske i saltsjön och ollonskog (SmH 1541: 11 A).

1541 har Linköpings biskopsbord tre gårdar, som har fiske i saltsjön och ollonskog (Ljungby rd); de redovisas med avrad, åkerjord och ängbol i tabell nedan (SmH 1541: 11 A).

	avrad smör	åker spannland	äng lass hö
1.	2 pd	12	12
2.	18 mark	6	5
3.	1 pd	8	10

1559 säljer Bröms Bagge, med sin hustru Anna Bengtsdotters samtycke, sin gård i B, som är hans 'rätta arv och eget', till Gustav I (RAp 1/4).

Björnö 1552 *Store Biörnöö, Lille Biörnöö* (AoE 41, häfte 67) – 4 G, 5 f.
SmH 1554 **2 aoeuj** (Stora resp Lilla B), 1559 **1 aoe.**
1552 upptas i förteckning över gods som överförts till KMt:s arv och eget från Linköpings biskopsbord Stora B (en gård, ingen fodring eller dagsverken), som räntar 1½ pund smör, och Lilla B, som räntar 1 pund smör (AoE 41, häfte 67).

Dunö 1391 *i Dwnø* (DRAp 17/1) – 4 G, 5 f.
SmH ½ **fr** (Jon skrivare); anges som obyggt 1554–58.
1391 bekräftar Ficke van Vitzen sin gåva av en gård till ett kapell i Kalmar (DRAp 17/1).
1393 förnyar Ficke sin donation till kapellet i Kalmar kyrka och ger så mycket han äger i D (se Hagby, Hagby sn) (KTb s 116).
1487 erhåller Erik Trolle jord i D, som räntar 11 örtugar gutniska och som är hans möderne (se Hossmo) (X 240, Trolle, UUB).

Guttorp 1546 *Gudtorp* (SmH 1546: 3) – 4 G, 5 e.
SmH 1546 **2 säuj**, den ena till Hossmo, den andra till Råby, Ljungby sn (1552–56 till Ljungby).
1546 **2 kyuj** (1553–54 **1 kyuj**), 1560 **3 kyuj**, till kr i Östra Hossmo; utjordarna kallas vissa år Hossmo.

***Hosaby** 1515 (omkr) *Hosaby* (Kh 54 s 87), 1539 *Skettna Hosemo* (SmH 1539: 4: 4 f 32), 1540 *Huseby* (SmH 1540: 1: 4 f 27v), 1541 *Håsaby* (SmH 1541: 11 A).
SmH **1 bi** (i "Skettna Hosemo"), 1542 **1 aoe** med kyuj i Binga. (Ljungby rd)
1540 (endast) **1 fr**; öde och lagt till Husholm.
1515 (omkr) har Linköpings biskopsbord en landbo i H (Kh 54 s 87).
1541 har Linköpings biskopsbord en gård, som räntar 1 pund smör och som har 8 spannland åkerjord, ängbol till 7 lass och ollonskog (Ljungby rd) (SmH 1541: 11 A).

Läget för H har inte kunnat fastställas. Enligt Lars Hellbergs utredning torde H inte kunna identifieras med någon av de två ägofigurer med beteckningen "Huseby" som finns på EK, dels i socknens västra hörn (4 G, 5 e), dels vid kusten i socknens sydligaste hörn (4 G, 5 f) (KaHist I s 133 ff). Uppgifterna ovan (SmH) tyder snarast på att H legat nära Hossmo by och Husholm.

Hossmo 1362 *Hwsamo* (DS 6619, avskr), 1391 *i Westra Hasome, i Østra Hasome* (DRAp 17/1), 1393 *i Husamo, i Östra Husama* (KTb s 116) – kyrkby – 4 G, 5 f.

SmH **1 sk**. (Östra H)
½ + ½ sk.
1 kr. (Östra H)
1546 **1 kr** (saknas 1558) med **krkvarn** (med ett par stenar) från 1556. (Västra H)
2 ky; den ena prästens landbo (kallas vissa år 'prästastomme').
1 pb, 1542 **2 pb** (Heliga tre konungar i Kalmar); förlänta till Jon skrivare från 1546.
1539 (endast) **1 kl** (sannolikt = 1 pb ovan).
1 aoe, 1545 **2 aoe** (det ena obyggt), 1554 **1 aoe**. (Förlösa rd; Östra H)
2 fr (1554 1 fr), (Karin Eriksdotter /Gyllenstierna/). (Östra H)

Hossmo by var delad på två bylägen, Västra Hossmo (ca 300 m NV om kyrkan) och Östra Hossmo (= nuv Hossmo säteri). SmH-materialet tillåter inte någon fullständig uppdelning av hemmanen på de två delarna, men för huvuddelen kan, genom en kombination av olika uppgifter, tillhörigheten fastställas: I *Västra Hossmo* ligger 1 kr och 1 pb, i *Östra Hossmo* 1 sk, 1 kr, 1 pb, 2 aoe och 2 fr; möjligen hör resterande (½ + ½ sk och 2 ky) till Västra Hossmo, men troligare är att de legat närmast öster om kyrkan vid ån (nuv Kyrkbyn), där det enl äldre kartor finns bebyggelse (KaSHist pl 81; KaHist I s 135).

Till Hossmo skriver sig Måns Persson 1504 (RAp 30/6).

1362 byter Ingeborg Erlandsdotter bort jord i H till sin måg Anders Nilsson (se Krankelösa, Ljungby sn) (DS 6619).

1391 bekräftar Ficke van Vitzen sin gåva av en gård i Västra H och en gård i Östra H till ett kapell i Kalmar (DRAp 17/1). 1393 specificeras gårdarna som en brytegård i Västra H och en landbogård i Östra H (se Hagby, Hagby sn) (KTb s 116).

1447–1502 upptas i Vadstena klosters jordeböcker en gård i H, som räntar 6 mark (1480 5 mark gutniska, 1502 1½:0:4 svenska pn); 1502 kallas H Kyrkbyn (*I kirkyobynom*) (VaKlJb s 71, HH 16 s 146).

1487 tillskiftas Erik Trolle och Johan Trolle (troligen död) sitt mödernegods, däribland två gårdar i H, som räntar 6 resp 2 mark gutniska, och H kvarn, som räntar 15 mark gutniska eller 10 spann mjöl, jämte jord i Dunö, i Harby, Ljungby sn, Hagby, Hagby sn, Nanntorp, Voxtorps sn, Namnerum, Halltorps sn, Skällenäs, Söderåkra sn, samt i Söregärde och på Skäggenäs, Ryssby sn. Skiftet efter brödernas mor Kristina Johansdotter (Gädda, död före 1465) sker en månad efter Eriks giftermål med Ingeborg Filipsdotter (Tott), och godsen sägs ha skrivits ut ur Arvid Trolles jordebok av Arvid själv. (X 240, Trolle, UUB)

1538 upptas i Gustav I:s jordebok en gård, som räntar 4 pund smör och som har 17 spannland åkerjord och ängbol till 20 lass (SmH 1538: 4 f 41). Gården har även gott fiske i saltsjön och ollonskog (SmH 1541: 11 A, Förlösa rd).

1555 byter Gustav I till sig en kvarn i H kyrkby av Karin Eriksdotter (Gyllenstierna) (AoE 43 f 59). Bytet stadfästs och förnyas 1563 av Karins svärsöner Gabriel Kristersson (Oxenstierna) och Nils Ryning (AoE 43 f 338).

1562 får Hans Kyle och Jon skrivare återbörda två gårdar, som vardera räntar 2 spann malt, ½ pund smör, 6 lass ved och 4 hästars fodring, från prebenda Trium regum i Kalmar (se Hagby, Hagby sn) (SvK 158 s 196).

Huseby Se *Hosaby.

Husholm 1539 *Husholm* (SmH 1539: 4: 6 f 8), 1542 *på Husholm* (SmH 1542: 3: 2 f 27) – 4 G, 5 f.

SmH 1542 **1 kr**.

1558 (endast) **1 krkvarn** (med två par stenar); sannolikt samma kvarn som den i Västra Hossmo.

Kvarnen vid Husholm/Västra Hossmo har troligen byggts 1554 (se *Glysingxquern, Ljungby sn). 1555 uppges under sämjemän att två kvarnar byggts vid H och att *Glysingxquern är ödelagd (SmH 1555: 2).

1539 har till H förts boskap och visst lösöre fran ett skövlat sämjehemman i Sporrsjö, Åby sn (SmH 1539: 4: 6).

Kyrkbyn Se Hossmo.

Rinkaby 1315 (omkr) *in Rinkkæby dicta øffræ* (RAp odat nr 19), 1386 *tho Ryngkaaby* (RAp 1/9, SRP 2259) – 4 G, 6 f.

SmH **5 sk**.

1 sä.

1 skkl, 1559 **1 aoe**. (Svartingstorps rd)

1541 **1 bi**, 1542 **½ aoe**. (Ljungby rd)

8 fr (Jon skrivare 4, Hans Castenberg 4).

½ fr (Hans Castenberg); brukas av ½ aoe-landbon ovan och anges 1548 som obyggt.

1315 (omkr) ger Henrik Glysing till Kalmar nunnekloster som ingift med sin dotter Kristina jord i Övre R, som sås med 3 tön korn, och jord i Resmo på Öland (RAp odat nr 19).

1386 ger Johan van Hoynghen sitt gods i R och i Elverslösa, Kläckeberga sn, i morgongåva till sin hustru Grete (SRP 2259).

1403 säljer Birger Djäkn Tyrgilsson (Bagge av Botorp) till Kyle Glotzow sin egendom (en gård) i R, 'där Nils Göte bygger uppå'; jorden skall kunna återlösas av Birger eller hans arvingar (SD 309).

1406 omnämns R bland gods som inte skiftats mellan Erik Ummereise och Poul Breyde (SD 3101; jfr Broby, Voxtorps sn).

1472 skiftas arvet efter Hans Kyle mellan å ena sidan (Nils) Sampsing, gift med Hans avlidna helsyster Margit, och å andra sidan Hans halvbröder Albrekt och Her-

man Kyle och deras medarvingar. Enligt landslagen tillfaller 1/4 av arvet Albrekt m fl och 3/4 Sampsing på sitt barns vägnar. Sampsing får behålla två gårdar i R och en i Tingby, Dörby sn, som svärfadern 'gamle Kyle' pantsatt och som inlösts med Margits arv. I uppgörelse om gamle Kyles morgongåva till Margits mor tillfaller Albrekt m fl jord i Ebbetorp, Dörby sn, och Ljungnäs, Ryssby sn, och Sampsing ytterligare en gård i R, som räntar 8 mark gutniska, och jord i Bårstad, Dörby sn, och Rockneby, Ryssby sn. (KrappSp 4/7)

1480 upptas en gård, som räntar 18 öre landgille och 6 öre nötepenningar, i Kalmar nunneklosters uppbördsbok (D 9 f 19).

1515 (omkr) har Linköpings biskopsbord en landbo i R (Kh 54 s 87).

1539/40 har Skänninge kloster en gård, som räntar 1 mark danska och 4 skillingar (Svartingstorps rd); städjan är 1539 7 mark danska (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 räntar gården 2 pund och 15 mark smör, den har 10 spannland åker, ängbol till 10 lass och fiske i saltsjön (SmH 1541: 11 A).

1541 har Linköpings biskopsbord en gård, som räntar $\frac{1}{2}$ pund smör och som har 4 spannland åkerjord och ängbol till 4 lass (Ljungby rd) (SmH 1541: 11 A).

Karlslunda socken

Karlslunda kyrksocken bildades 1868 som annex till Arby (Kbr 6/11), efter att ha varit kapellförsamling sedan 1600-talet. Den fick namnet Karlslunda 1873 (Kbr 24/10). Först i 1880 års jordebok infördes den som särskild jordebokssocken. Då överfördes från *Arby socken*: Billsäng, Bossmåla, Fagerhult, Grötsjö, Harstensbo, Harstensbomåla, Hundshyltan, Hylkebo, Idehult, Kanagärde, Käringehyltan, Kättilhult, Mjödehult, Påryd, Skärvsjö, Starbäck, Stenskallehult, Sävsjö, Toragärde, Träkniv, Träknivsmåla, Ugglebo, Vänsjö och Vörehult. – Orterna redovisas under Arby socken.

Ljungby socken

1384 *i Lyongby sokn* (RAp 25/4, SRP 2019).
1442 *in Liwngby soghn i Møre* (RAp 6/1).

Omfattning: Ljungby socken omfattar under medeltiden och 1500-talet den nuvarande socknen (1950) jämte huvuddelen av nuvarande S:t Sigfrids sn (se S sn).

Kyrkan: Ljungby kyrka, som är den största medeltida landskyrkan i Möre, är byggd av tuktad gråsten och består av ett rektangulärt långhus med ett rektangulärt, rakslutet kor samt ett torn i väster (tillbyggt 1857). Kyrkan har under medeltiden haft ett kraftigt västtorn, vilkets övre del revs omkr 1700, varefter den nedre delen ombyggdes till vapenhus (i söder) och materialbod; den gamla torngrunden var enl beskrivning från 1854 3 alnar djup från jordytan. Koret dateras till 1200-talets början och långhuset till omkr 1270. En troligen medeltida sakristia vid långhusets norra sida revs på 1850-talet i samband med en genomgripande ombyggnad av kyrkan. Koret är täckt med två ribbvalv av tegel från omkr 1300; det har haft en rundbågig portal mot söder. Invändiga mått (långhuset) cirka 31 x 15 m. Av medeltida inventarier finns bevarat endast ett fragment av en dopfunt av kalksten. På 1590-talet ägde kyrkan ett antal sannolikt medeltida textilier, bl a altarbrun, korkåpa och mässhakar. (Boström 1981)

Kyrkby: Ljungby.

Ljungby var ofta prostens kyrka i Möre (SEL s 227, 229).

***Kumblamads kapell**: 1515 (omkr) omnämns ett S:t Olofs kapell *in Kumblamad* i Linköpings domkyrkas kapellförteckning (Kh 54 s 109, SEL s 185). Kapellet ödelades 1548, då ett antal kyrkliga textilier, en monstrans, ljusstakar och klockor fördes till Kalmar slott. Efter några år togs dock kapellet åter i bruk. Det träkapell som revs 1887 var byggt 1733, delvis av ekvirke från ett äldre kapell. (SvK 192 s 197)

Kapellet stod på den bevarade kyrkogården ca 200 m NO om Kyrkeryd. (Jfr *Kumblamad)

Gillestuga: 1508 skriver Påvel Kyle till Hemming Gadh och meddelar att han planerar att tala med allmogen i Ljungby om deras gillestuga, vars timmer behövs vid tillverkandet av en pråm, som skall användas vid belägringen av Kalmar slott; timret är torrt och nära tillhands och man har ännu inte fått något timmer från skogen (BSH 5: 192).

Runsten: Sm 169 Ljungby kyrka (tidigare inmurad i det medeltida tornet).

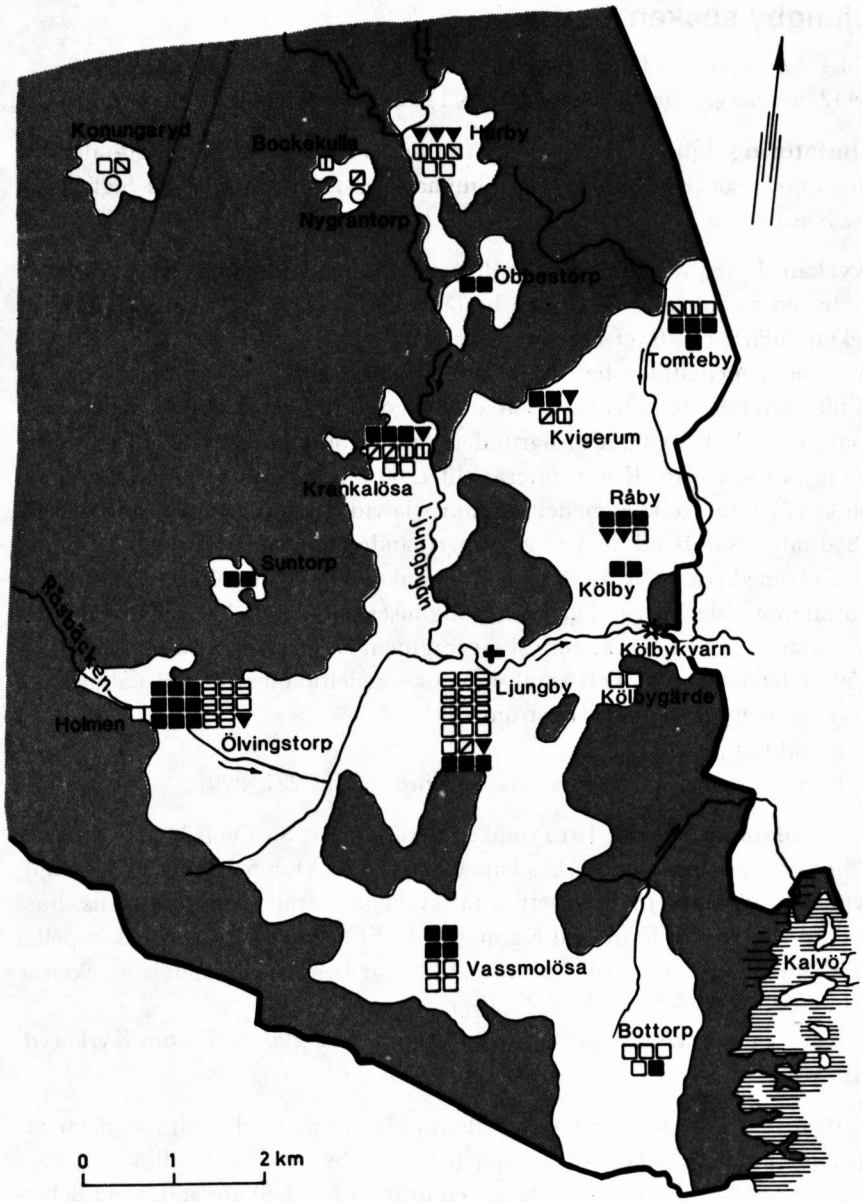
Konungaryd
Bockekulle
Nygrantorp
Harby
Öbbestorp
Tomteby
Kvigerum
Krankalösa
Ljungbyån
Råby
Suntorp
Kölby
Råsbäcken
Kölbykvarn
Ljungby
Kölbygärde
Holmen
Ölvingstorp
Vassmolösa
Kalvö
Bottorp
0
1
2 km

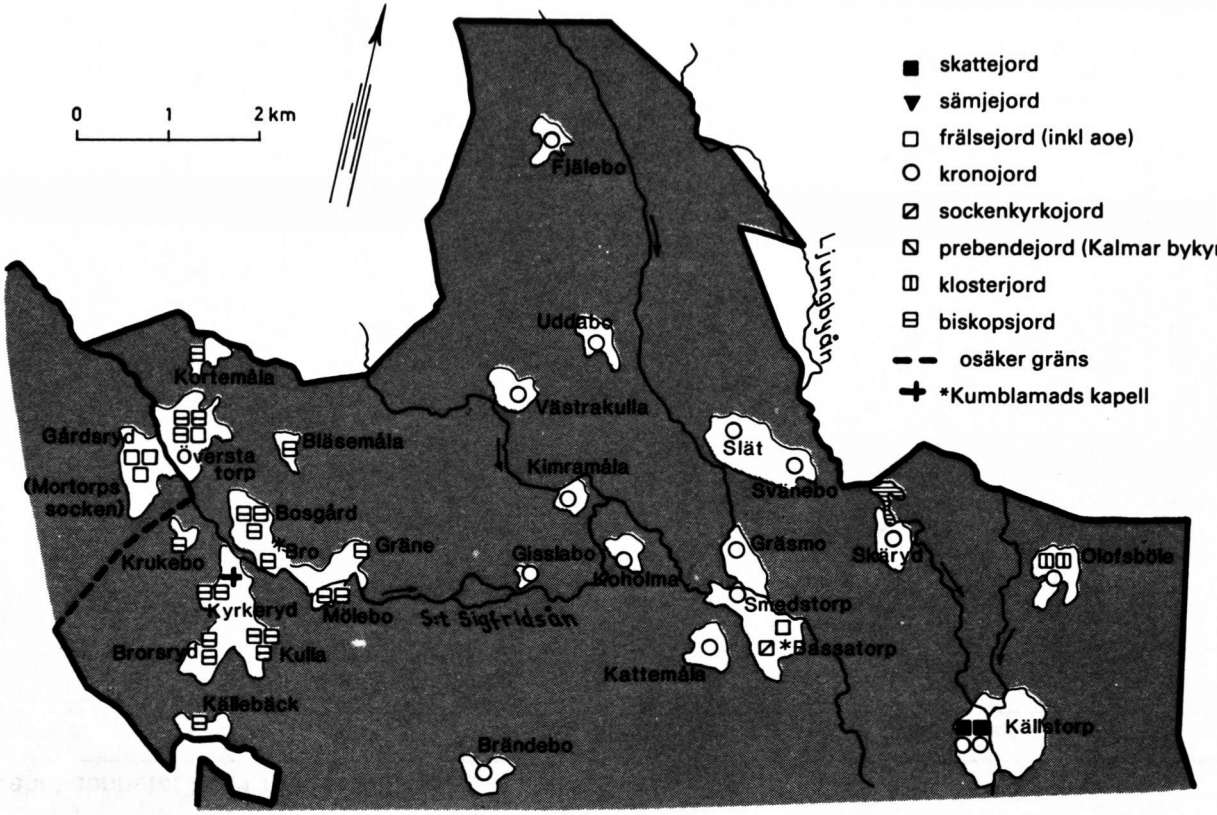
Ljungby socken
Antal gårdar på 1540-talet (SmH)
skattejord
sämjejord
frälsejord (inkl aoe)
kronojord
sockenkyrkojord
prebendejord (Kalmar bykyrka)
klosterjord
biskopsjord
osäker gräns
*Kumblamads kapell
0
1
2 km
Fjälebo
Uddabo
Ljungbyån
Kortemåla
Gårdsryd
Översta torp
(Mortorps socken)
Bläsemåla
Västrakulla
Kimramåla
Slät
Svänebo
Bosgård
*Bro
Gräne
Krukebo
Kyrkeryd
Mölebo
Gisslabo
Kolholma
Gräsmo
Skäryd
Olofsböle
Smedstorp
*Bassatorp
Brorsryd
Kulla
Kattemåla
Källebäck
Brändebo
Källstorp
S:t Sigfridsån

Antal jordeboksenheter SmH 1539 (1560)

	sk	½ sk	sä	½ sä	kr	½ kr	ky	bi	pb	skkl	vakl	aoe	fr
*Bassatorp	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)
Bläsemåla	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (0)	– –	– –	– –	0 (1)	– –
Bockekulla	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –
Bosgård	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	3 (0)	– –	– –	– –	0 (3)	– –
Bottorp	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	4 (4)
*Bro	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (0)	– –	– –	– –	0 (1)	– –
Brorsryd	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	2 (0)	– –	– –	– –	0 (2)	– –
Brändebo	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Fjälebo	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Gisslabo	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Gräne	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (0)	– –	– –	– –	0 (1)	– –
Gräsmo	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Harby	– –	– –	1 (1)	2 (2)	– –	– –	– –	– –	1 (1)	1 (0)	1 (1)	0 (1)	2 (2)
Kattemåla	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Kimramåla	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Koholma	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Konungaryd	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)
Kortemåla	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (0)	– –	– –	– –	0 (1)	– –
Krankelösa	2 (2)	1 (1)	1 (1)	0 (1)	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	2 (2)	– –	2 (2)
Krukebo	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (0)	– –	– –	– –	0 (1)	– –
Kulla	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	3 (0)	– –	– –	– –	0 (2)	– –
Kvigerum	2 (2)	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (0)	– –	0 (1)	– –
Kyrkeryd	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	2 (0)	– –	– –	– –	0 (2)	– –
Källebäck	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (0)	– –	– –	– –	0 (1)	– –
Källstorp	1 (1)	1 (1)	– –	– –	2 (2)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Kölby	2 (2)	– –	– –	0 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –

	sk	½ sk	sä	½ sä	kr	½ kr	ky	bi	pb	skkl	vakl	aoe	fr
Kölbygärde	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	2 (2)
Ljungby	3 (3)	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	16 (0)	– –	– –	– –	0 (9)	3 (1)
Mölebo	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	2 (0)	– –	– –	– –	0 (2)	– –
Nygrantorp	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Olofsböle	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	1 (0)	– –	0 (2)	– –
Råby	3 (3)	– –	1 (1)	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)
Skäryd	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Slät	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Smedstorp	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Suntorp	– –	2 (2)	– –	0 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Svänebo	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Tomteby	3 (3)	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	1 (0)	– –	0 (1)	1 (1)
Uddabo	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Vassmolösa	4 (4)	– –	– –	0 (3)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	3 (3)
Västrakulla	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Öbbestorp	2 (2)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Ölvingstorp	6 (6)	3 (3)	1 (1)	0 (2)	– –	0 (1)	– –	9 (0)	– –	– –	– –	0 (7)	1 (1)
Överstatorp	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	3 (0)	– –	– –	– –	0 (2)	1 (1)
Summa	29 (29)	9 (9)	5 (5)	3 (11)	16 (16)	2 (3)	3 (3)	46 (0)	2 (2)	4 (0)	4 (4)	0 (40)	22 (20)

Dessutom redovisar längderna: **säuj**: Harby 0 (1), Krankelösa 2 (1), Kvigerum 1 (1), Kölby 1 (0), Suntorp 1 (0), Vassmolösa 3 (0), Ölvingstorp 3 (0) – **säkvarn**: *Glysinxquern 1 (0) – **krbol**: *Glysingxquern 0 (1) – **kruj**: Gräne 1 (1), Olofsböle 1 (0), Ölvingstorp 1 (0) – **krkvarn**: Koholma 1 (1) – ½ **ky**: Krankelösa 1 (1), Kvigerum 1 (1), Ljungby 1 (1) – **kyuj**: Krankelösa 0 (2), Ljungby 0 (1) – ½ **pb**: Konungaryd 0 (1) – ½ **skkl**: Olofsböle 1 (0) – **skkluj**: Ölvingstorp 1 (0) – **aoeuj**: Ölvingstorp 0 (1) – ½ **fr**: Holmen 0 (1), Ljungby 0 (1), Vassmolösa 0 (1).

***Bassatorp** 1539 *Bassatorp* (SmH 1539: 4: 4 f 30) – = nuv Brogården och ?Vasstorp – 4 G, 7 d.
SmH **1 ky** (Lilla B).
1 fr (Jon skrivare /Barkestorps-ätten/); gården kallas från omkr 1583 Brogården (AF 4 s 334).

Bläsemåla 1536 *Bläsemale* (SmH 1533: 1 A f 123v) – 4 G, 7 c – nuv S:t Sigfrids sn.
SmH **1 bi**, 1542 **1 aoe**. (Brorsryds rd)
1515 (omkr) och 1541 se *Kumblamad.

Bockekulla 1474 *i Bokkakulla* (RAp 6/10) – 4 G, 6 d.
SmH **1 vakl**.
1474 säljer Sven Larsson (tre blad) en gård, som räntar 6 öre gutniska, till Vadstena kloster (se Harby) (RAp 6/10).
1480 och 1502 upptas en gård, som räntar 6 öre gutniska (1502 6 örtugar svenska), i Vadstena klosters jordebok (HH 16 s 148).

***Boo** 1542 *Boo* (SmH 1542: 3: 2 f 27) – se Ljungby.

Bosgård 1535 *Bosgard*(?), 1536 *Båsgårde* (SmH 1533: 1 A f 17, 123v) – 4 G, 7 c – nuv S:t Sigfrids sn.
SmH **3 bi**, 1542 **3 aoe**. (Brorsryds rd)
1515 (omkr) och 1541 se *Kumblamad.

Bottorp 1449 *af Bodhetorpp* (Rep I: 7855, avskr), 1455 *myn gardh Botatorp* (UUBp 15/8) – 4 G, 4 c.
SmH **1 sk** (upptas t o m 1558 under Hagby sn).
2 fr (Karin Eriksdotter Gyllenstierna/, Måns Persson /Stierna/).
1 fr (Karl Eriksson /Gyllenstierna/, 1550 Bengt Nilsson /Färla/, 1560 Björn Pedersson /Bååt/).
1 fr (Axel Nilsson /Banér/, 1560 Jöran Åkesson /Tott/).

Bottorp kan beläggas som sätesgård för följande medlemmar av släkten Bagge av Botorp (ÄSF s 111 f): Tyrgils Bagge (HBSb s 77) – Nils Bagge 1449–55 (Rep I: 7855, UUBp 15/8) – Nils Slatte, gift med Nils Bagges dotter Margareta (HBSb s 76, PHT 1962 s 61, 63).

1455 ger Nils Bagge till sin hustru Ingeborg Eriksdotter sin gård B, så mycket som tillhör honom, för hennes livstid, om hon lever efter honom. Nils ger henne även det lösöre och jordagods som tillhör honom och hans barn, för att hon skall ta sig an och föda hans barn. Nils tror intet väl om sina bröder utan anförtror bevakandet av sina barns rättigheter till Ingeborg och prosten Nils i Ljungby, ty 'det står i lagen att den är näste målsman som barnens bästa vill veta, mina bröder äro aldrig uppå deras bästa'. (UUBp 15/8)

1483 ger Klas Staffansson en gård, som kallas Norra B (*Norrabotorp*), i morgongåva (se Applerum, Arby sn) (VikSp 3/12).

1498 (?) har Arvid Trolle en gård, som räntar 3 $\frac{1}{2}$ mark (ATJb s 74).

1504 byter Klas Staffansson i Barkarby, Lovö sn, bort en gård i B, som räntar 4 mark stackota och 4 dagsverken, och jord i Suntorp och i Järnsida, Söderåkra sn, till Peder Turesson (Bielke) mot gården Hogsta på Lovö, Färentuna hd (VikSp 15/2).

1510 (omkr) har Nils Bosson (Grip) en gård, som räntar 20 örtugar (SkS, E 8928 f 48).

1553 ärver Margareta Pedersdotter (Bielke) en gård, som räntar 2 pund smör och $\frac{1}{2}$ öre 'tynnepengar' (se Applerum, Arby sn)(BiS, E 2006).

1559 se Applerum, Arby sn.

1560 upptas i förteckning över Marina Nilsdotters (Grip) mödernegods en gård, som räntar 15 örtugar landgille och 6 örtugar dagsverkspn; Marinas mor var Anna Arvidsdotter (Trolle) (Rött nr 300, KA).

***Bro** 1536 *oppaå Bro* (SmH 1533: 1 A f 123v) – sannolikt beläget vid bron N om S:t Sigfrids kyrka.

SmH **1 bi**, 1542 **1 aoe**. (Brorsryds rd)

1515 (omkr) och 1541 se *Kumblamad.

Brogården Se *Bassatorp.

Brorsryd 1539 *Brodersffryd* (SmH 1539: 4: 4 f 30), 1540 *Brodersrid* (SmH 1540: 1: 4 f 28v) – 4 G, 6 c – nuv S:t Sigfrids sn.

SmH **2 bi**, 1542 **2 aoe**. (Brorsryds rd)
1515 (omkr) och 1541 se *Kumblamad.
Brorsryds rd (bi/aoe) se *Kumblamad.

Brändebo 1539 *Brendeboda* (SmH 1539: 4: 5 f 27v) – 4 G, 6 d – nuv S:t Sigfrids sn.
SmH **1 kr**.

Dansbo Se Dörby sn.

Fjälebo 1539 *Fieleboda* (SmH 1539: 4: 5 f 27v) – 4 G, 8 c – nuv S:t Sigfrids sn.
SmH **1 kr**.

Fredriksström Se Skäryd.

Gisslabo 1539 *Gislabodom* (SmH 1539: 4: 5 f 27v) – 4 G, 7 c – nuv S:t Sigfrids sn.
SmH **½ kr**.

***Glysinx quern** 1391 *Glysinx quern* (DRAp 17/1), 1480 *aff Glysings quern* (D 9 f 19) – sannolikt belägen vid nuv Kölbykvarn 4 G, 5 e.
SmH **1 säkvarn**, 1551–53 **1 krkvarn**, till Råby; anges som obyggd från 1548; 1554 är kvarnen öde för att kvarn byggts vid Husholm, Hossmo sn.
1548 **1 säbol** till Råby, 1551 **1 krbol** (obyggt) till Kölby.
1391 överlåter Ficke van Vitzen G kvarn till drottning Margareta (se Påbonäs, Söderåkra sn) (DRAp 17/1).
1480 upptas G kvarn, som räntar 2 skäppor mjöl, i Kalmar nunneklosters uppbördsbok (D 9 f 19).

Gräne 1535 *Grenie* (SmH 1533: 1 A f 17) – 4 G, 7 c – nuv S:t Sigfrids sn.
SmH **1 kruj**, som brukas av aoe nedan.
1 bi, 1542 **1 aoe**. (Brorsryds rd)
1515 (omkr) och 1541 se *Kumblamad.

Gräsmo 1536 *Gresmå* (SmH 1533: 1 A f 123) – 4 G, 7 d.
SmH **1 kr**.

Gårdsryd Se Mortorps sn.

Harby

1391 *i Harby* (DRAp 17/1) – 4 G, 6 c.

SmH **1 sä**.

$\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ **sä**; brukas av skkl resp vakl nedan och anges vissa år som obyggda.

1552 **1 säuj** till vakl nedan.

1 skkl, 1559 **1 aoe**. (Svartingstorps rd)

1 vakl.

1 pb (S:ta Maria Magdalena i Kalmar); brukas av sä ovan och anges vissa år som obyggt.

2 fr (Måns Persson /Stierna/, Hans Castenberg).

1391 bekräftar Ficke van Vitzen sin gåva av en gård till ett kapell i Kalmar (DRAp 17/1).

1393 förnyar Ficke sin donation till kapellet i Kalmar kyrka och ger så mycket han äger i H (se Hagby, Hagby sn) (KTb s 116).

1407 donerar Abraham Brodersson (tjurhuvud) två gårdar, varav den ena bebos av Blåman, till en prebenda i Kalmar kyrka (se Hårstorp, Kläckeberga sn) (SD 3135).

1442 säljer Offe Nilsson (Bååt) till sin 'svåger' Lars Bengtsson (båt) sin ägodel i H och en kvarn där samt jord i Konungaryd och i Yxnaberga, Stenberga sn, Barkahult och Marshult, Älghults sn, Stenvarmsholm, Älmeboda sn, och Sibbahult, Långasjö sn; Offe har ärvt jorden efter sin far (RAp 6/1).

1474 säljer Sven Larsson (tre blad) till Vadstena kloster en gård i H, som Karl Spaak 'nu sitter uppå','och därtill ett ödebol med en kvarn', vilket tillsammans räntar 10 $\frac{1}{2}$ mark gutniska, jämte jord i Bockekulla och Krankelösa, i Mortorps kyrkby och *Trætthegærdhe, Mortorps sn, i Södra Hagby, Hagby sn, samt i Igelösa, Voxtorps sn. Jorden har Sven och hans bror, prebendaten i Vadstena klosters kyrka Jöns Larsson, ärvt efter sin mor, och Sven har löst in Jöns del av jorden. (RAp 6/10)

1480 och 1502 upptas i Vadstena klosters jordebok en gård, som räntar 5 mark gutniska, en kvarn, som räntar 5 mark, och 'ett litet hemul vid kvarnen', som räntar $\frac{1}{2}$ mark gutniska. Räntan anges 1502 i mark svenska: 1 $\frac{1}{2}$:0:4, 1 $\frac{1}{2}$:0:4 resp 0:0:4 pn. (HH 16 s 147)

1480 upptas en gård, som räntar 4 pund smör, i Kalmar nunneklosters uppbördsbok (D 9 f 19).

1487 erhåller Erik Trolle en liten gård i H, som räntar 1 mark gutniska och som är hans möderne (se Hossmo, Hossmo sn) (X 240, Trolle, UUB).

1533 har S:ta Maria Magdalena prebenda i Kalmar en gård som räntar 6 öre (SmH 1533: 1 A).

1539/40 har Skänninge kloster en gård (fodring för halvt hemman), som räntar 13 skillingar och 1 vit (Svartingstorps rd); städjan är 1540 2 mark danska (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 är räntan 1 pund smör och gården har 5 spannland åkerjord och ängbol till 3 lass (SmH 1541: 11 A).

Holmen 1542 *ved Holmen* (SmH 1542: 3: 2 f 30v) – 4 G, 5 d.

SmH 1542 **½ fr** (Peder Kristersson /Halvhjort/); kallas kvarn 1542.

Kalvö 1552 upptas i förteckning över gods som överförts till KMt:s arv och eget från Linköpings biskopsbord en ö, *Kalfföön* (4 G, 5 f), som hör till biskopsgodset i Ljungby (AoE 41, häfte 67).

Kattemåla 1391 *i Katlamalum* (DRAp 17/1), 1539 *Kattamola* (SmH 1539: 4: 5 f 27) – 4 G, 7 d.

SmH **1 kr**.

1391 överlåter Ficke van Vitzen två bol till drottning Margareta (se Påbonäs, Söderåkra sn) (DRAp 17/1).

Kimramåla 1539 *Kimberamola* (SmH 1539: 4: 5 f 27v) – 4 G, 7 d – nuv S:t Sigfrids sn.

SmH **1 kr**.

Koholma 1539 *Kaadholm* (SmH 1539: 4: 5 f 27v) – 4 G, 7 d.

SmH **1 kr** med **1 krkvarn**.

Konungaryd 1442 *Qwighungharydh* (RAp 6/1), 1454 *Qwingoryd* (RAp 5/7), 1539 *Kulungaryd, Ryd* (SmH 1539: 4: 4 f 30, 29) – 4 G, 6 d.

SmH **1 kr**.

1542 **½ pb** (S:ta Maria Magdalena i Kalmar); anges vissa år som obyggt och brukas av fr nedan.

1 fr (Jöran Jönsson /Svan/, 1552 Jöran Åkesson /Tott/).

1442 säljer Offe Nilsson (Bååt) K till sin svåger Lars Bengtsson (se Harby) (RAp 6/1).
1454 tillfaller en gård, som räntar 12 öre, Offe Nilsson vid skifte med Lars Bengtsson (RAp 5/7, 6/7).
1533 har S:ta Maria Magdalena prebenda en gård, som räntar 3 öre (SmH 1533: 1 A).

Kortemåla 1536 *Cotemåle* (SmH 1533: 1 A f 123v) – 4 G, 7 c – nuv S:t Sigfrids sn.
SmH **1 bi**, 1542 **1 aoe**. (Brorsryds rd)
1546–53 **1 aoeuj**.
1515 (omkr) och 1541 se *Kumblamad.
1562 upptas en äng, som räntar 1 öre gästningspn, i Svante Sturcs jb (ShS I 158 a).

Krankelösa 1362 *Krankolöso* (DS 6619, avskr), 1474 *i Kranckløsa* (RÅp 8/9) – 4 G, 6 c.
SmH **2 sk**.
½ sk; gemensam skatt med Suntorp.
1 sä.
1 säuj, 1545 **½ sä** (obyggt).
1 säuj till en av vakl nedan.
1 ky (prästens landbo).
½ ky.
1546 **2 kyuj**, den ena till prästen.
2 vakl.
2 fr (Axel Eriksson /Bielke/, Peder Kristersson /Halvhjort/; 1560 Jöran Åkesson /Tott/, Peder Kristersson).
1362 byter Ingeborg Erlandsdotter (sparre) bort sitt gods i Möre, som hon ärvt efter sin mor, till sin måg Anders Nilsson, nämligen i K, i Hossmo, Hossmo sn, och Hårstorp, Kläckeberga sn, mot jord i Vrångstad, Drothems sn, och Bråta, Skällviks sn, Östergötland (DS 6619).
1474 säljer Ficke Gustavsson (Änga-ätten) en gård, som räntar 3 mark gutniska, till Arvid Knutsson (se Törneby, Kalmar sn) (RAp 8/9).
1474 säljer Sven Larsson (tre blad) två gårdar, som räntar 6 mark gutniska tillsammans, till Vadstena kloster (se Harby) (RAp 6/10).

1480 och 1502 upptas två gårdar, som räntar 6 mark gutniska tillsammans (1502 2 mark svenska), i Vadstena klosters jordebok; 1502 upptas även en ström, som 'är upptagen till byggning' och som ger 3 örtugar 'strömgäld' (HH 16 s 147 f).

1553 ärver Margareta Pedersdotter (Bielke) en gård, som räntar 1 ½ pund smör och ½ öre 'tynnepengar' (se Applerum, Arby sn) (BiS, E 2006).

1559 se Applerum, Arby sn.

Krukebo 1535 *Krvkeboda*, 1536 *Crwckebode* (SmH 1533: 1 A f 17, 123v) – 4 G, 7 c – nuv S:t Sigfrids sn.

SmH **1 bi**, 1542 **1 aoe**. (Brorsryds rd)

1515 (omkr) och 1541 se *Kumblamad.

Kulla 1535 *Kulle* (SmH 1533: 1 A f 17) – 4 G, 6 c – nuv S:t Sigfrids sn.

SmH **3 bi**, 1542 **3 aoe**, 1554 **2 aoe**; ett bol (= en gård) är obyggt 1542–53. (Brorsryds rd)

1515 (omkr) och 1541 se *Kumblamad.

***Kumblamad** 1515 (omkr) har Linköpings biskopsbord 24 landbor i '*Cumblamaada bygd* och Madesjö' (Kh 54 s 87). Av dessa landbor finns enl SmH två i Agebo, Madesjö sn, resten i Ljungby sn: i Bläsemåla, Bosgård, *Bro, Brorsryd, Gräne, Kortemåla, Krukebo, Kulla, Kyrkeryd, Källebäck, Mölebo och Överstatorp. Enheterna upptas 1541 i aoe-jordeboken i Brorsryds rättardöme, som legat under biskopsstolen i Linköping; de i Ljungby sn redovisas med avrad, åkerjord och ängbol enl tabell nedan (SmH 1541: 11 A).

	antal gårdar	avrad smör		åker spannland	äng lass hö
Bläsemåla	1[1]		8 mk	2	3
Bosgård	3	3×1 pd	5 mk	3×8	3×6
*Bro	1[1]		8 mk	3	4
Brorsryd	1	1 ½ pd		12	6
”	1		15 mk	6	5
Gräne	1[1]		15 mk	6	6
Kortemåla	1	½ pd		2	3
Krukebo	1	1 pd		6	6
Kulla	3[2]	3×	15 mk	3×6	3×5
Kyrkeryd	2	2×1 pd		2×6	2×6
Källebäck	1	1½ pd		12	6
Mölebo[3]	1	1 pd	5 mk	6	6
”	1	1 pd		5	5
Överstatorp	1	1½ pd		12	10
”	1	½ pd		5	4
”	1	1 pd	5 mk	10	8

[1] fodring för halvt hemman
[2] en av gårdarna är öde
[3] för uppgift om fiske se by- och gårdsbeskrivningen

*Kumblamad utgör huvuddelen av nuv S:t Sigfrids socken (jfr sockeninledningen).

Kvigerum 1382 *Scriptum Quiarum* (RAp 22/2, SRP 1683), 1480 *i Quigharum* (D 9 f 19) – 4 G, 6 e.

SmH **2 sk**.
1 sä.
1 säuj till en av sk ovan.
½ ky.
1 skkl, 1559 **1 aoe**. (Svartingstorps rd)

1382 daterar Johan Roggersson en jordöverlåtelse till Birger Ulfsson (Ulvåsa-ätten) på K (SRP 1683).

1480 upptas en gård, som räntar 2 mark, 4 lass ved och 4 dagsverken, i Kalmar nunneklosters uppbördsbok (D 9 f 19).

1539/40 har Skänninge kloster en gård, som räntar 10 skillingar och 2 vita (Svartingstorps rd); städjan är 1539

en silversked om $3\frac{1}{2}$ lod och 1 kvintin (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 räntar gården $1\frac{1}{2}$ pund smör, den har 9 spannland åker och ängbol till 5 lass (SmH 1541: 11 A).

Kyrkeryd 1536 *Kirkeriid* (SmH 1533: 1 A f 123v) – 4 G, 7 c – nuv S:t Sigfrids sn.
SmH **2 bi**, 1542 **2 aoe**. (Brorsryds rd)
1515 (omkr) och 1541 se *Kumblamad.

Källebäck 1535 *Kellebec* (SmH 1533: 1 A f 17) – 4 G, 6 c – nuv S:t Sigfrids sn.
SmH **1 bi**, 1542 **1 aoe** med kruj i Källebäcksmåla, Mortorps sn. (Brorsryds rd)
1515 (omkr) och 1541 se *Kumblamad.

Källstorp 1536 *Kellistorp* (SmH 1533: 1 A f 123), 1539 *Kedelstorp* (SmH 1539: 4: 5 f 24v) – 4 G, 7 e.
SmH **1 sk**.
$\frac{1}{2}$ sk; gemensam skatt med Tomteby.
2 kr.

Kölby 1391 *i Kølby* (DRAp 17/1) – 4 G, 5 e.
SmH **2 sk**, den ena med krbol vid *Glysinxquern från 1551.
1 säuj, 1545 **$\frac{1}{2}$ sä**, till en av sk ovan; anges som obyggt från 1552.
1546–56 **1 skkluj** till en av sk ovan. (Svartingstorps rd)
1391 överlåter Ficke van Vitzen till drottning Margareta ett bol i K 'och inne med prästen ett bol, där prästen i Ljungby giver 1 mark pn av' samt en gård i Ljungby sn, som Ficke har i pant för 26 mark pn (se Påbonäs, Söderåkra sn) (DRAp 17/1).
1539/40 har Skänninge kloster en utjord, som räntar 2 skillingar och 2 vita (Svartingstorps rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 är räntan 8 mark smör, och utjorden har 3 spannland åker och ängbol till 1 lass (SmH 1541: 11 A).

Kölbygärde 1539 *Kölbygerde* (SmH 1539: 4: 4 f 30) – 4 G, 5 e.
SmH **2 fr** (Måns Persson /Stierna/).

Kölbykvarn Se *Glysinx quern.

Ljungby 1248 *super quadam mansione que dicitur Longby* (DS 360), 1301 *iuxta Liongby* (DS 1352) – 4 G, 5 e.

SmH **3 sk**; ett hn har säuj i Guttorp, Hossmo sn, 1552–56.
1 sä med ½ sä i Vassmolösa från 1552.
½ ky.
1546 **1 kyuj**; brukas av en av sk ovan.
9 bi, 1542 **9 aoe** (1552–54 8 aoe); uppges 1542–53 ligga i *Boo*. (Ljungby rd)
7 bi (öde), 1542 **4 aoebol**, 1545 **3 aoebol** (obyggda), 1554 **9 aoebol**, 1555–56 **8 aoebol** (öde); uppges 1542–53 ligga i *Boo* och brukas av bi/aoe ovan. (Ljungby rd)
1554–56 **1 aoekvarn**. (Ljungby rd)
2 fr, 1542–53 **2 aoe**, varav ett brukas av kyrkoherden och anges som obyggt 1550.
1 fr (Jon skrivare/Barkestorp-ätten/).
1545 **½ fr** (Halsten Bagge, 1560 Bengt Bagge); obyggt från 1548, brukas av fr i Binga, Hossmo sn, 1560 av fr i Yxneberga, Hagby sn.

1248 tilldöms biskopen i Linköping och hans kyrka huvudgården L med alla tillagor, vilket Abraham Bovesson och hans bröder gjort anspråk på. Biskopen hävdar, att godset innehafts av honom och hans företrädare oantastat i mer än 50 år och att biskop Karl (död 1220) skulle ha köpt det av Alvastra kloster. (DS 360)

1301 testamenterar biskop Lars i Linköping till biskopsbordet gods som han köpt vid kyrkans huvudgårdar, bl a jord nära L, som köpts för 40 mark (DS 1352; SEL s 304).

1515 (omkr) har Linköpings biskopsbord 16 landbor i L samt en kvarn, som ger halv tull (Kh 54 s 87).

1525 finns vid biskop Brasks visitation i prästgården en säng, två små grytor och ett 'mullöga' (= fat); resten har Sören Norby tagit (A 7, KaHc 3 s 13).

1541 upptas i aoe-jordeboken 22 landbor i Ljungby rättardöme, vilka legat under biskopsstolen i Linköping. Rättardömet omfattar jord i L och Ölvingstorp, i Binga, *Hosaby och Rinkaby, Hossmo sn, och Ingelstorp, Dörby sn. I L har biskopsbordet 9 gårdar, 8 ödebol och en kvarn, av vilka en gård räntar 2 pund och 5 mark smör och har 20 spannland åkerjord,

ängbol till 17 lass och en mjärde i Ljungbyån (*Liungby åå)*; övriga 8 gårdar och ödebolen räntar vardera 15 mark smör och har vardera 6 spannland åkerjord och ängbol till 4 lass; samtliga gårdar, men inte ödebolen, har ollonskog; kvarnen räntar 'halv tull': ½ spann rågmjöl och 1½ spann bjuggmjöl. (SmH 1541: 11 A) I en jordebok över förökta gods under KMt:s arv och eget från kyrkor och kloster 1552 anges den första gårdens åker till 12 tunnor och ängen till 12 lass, medan övriga gårdar saknar uppgift om åker och äng; räntan är densamma som 1541 (AoE 41, häfte 67).

Mölebo 1535 *Möleboda*, 1536 *Möllebode* (SmH 1533: 1 A f 17, 123v) – 4 G, 7 c – nuv S:t Sigfrids sn.
SmH **2 bi**, 1542 **2 aoe**. (Brorsryds rd)
1515 (omkr) och 1541 se *Kumblamad.
1541 uppges att det första biskopshemmanet har 2 mjärdar i Möleboån (*Mölleboda åå* = S:t Sigfridsån) och det andra 4 mjärdar i Hökasjön (*Hökasiö*, 4 G, 6 a) och annat gott fiske (se *Kumblamad) (SmH 1541: 11 A).

Nygrantorp 1539 *Nigranatorp* (SmH 1539: 4: 5 f 27) – 4 G, 6 c.
SmH **1 kr**.
1 ky; anges som nyuppbyggt 1542.

Olofsböle 1410 *i Olaffsbøle* (SD 1316) – 4 G, 7 c.
SmH **1 kr** med **kruj** 1539–43.
1 skkl, 1559 **1 aoe**. (Svartingstorp rd)
½ skkl (brukas av kr ovan 1546–48), 1559 **1 aoe**.
1410 skänker Märta Gunnolfsdotter, änka efter Erland Knutsson (Vederlöv-ätten), allt hon äger i O och i Förlösa, Förlösa sn, till Kalmar nunnekloster med villkor att hon under sin livstid årligen skall uppbära en penningsumma motsvarande godsens rätta avrad (SD 1316).
1415 säljer Nils Larsson i Vanserum, Runstens sn, ett gärde utmärkt med gärdsgårdsstörar och en kvarnström till Kalmar nunnekloster (SD 2037).
1479–80 upptas två gårdar i Kalmar nunneklosters uppbördsbok med räntan 3 mark landgille resp 22 öre (1480 6 mark tillsammans) (D 9 f 8, 19).

1539/ 40 har Skänninge kloster en gård, som räntar 1 mark danska och 4 skillingar, och en gård (fodring för halvt hemman), som räntar 13 skillingar och 1 vit (Svartingstorps rd); 1540 räntar gårdarna även 1 sida ollonfläsk vardera; städjan är för den första gården 5 mark danska (1540), för den andra 6 mark danska (1539) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 räntar gårdarna $2\frac{1}{2}$ pund resp 2 pund smör, deras åkerjord är 6 resp 9 spannland och deras ängbol 8 lass vardera; den första gården har ollonskog (SmH 1541: 11 A).

Råby 1512 *Raby* (RAp 23/8) – 4 G, 5-6 c.
SmH **3 sk**; en av gårdarna har säkvarn och säbol i *Glysinx quern och säuj i Guttorp, Hossmo sn.
1 sä.
$\frac{1}{2}$ **sä**; brukas av en av sk ovan.
1 fr (Abraham Eriksson /Leijonhufvud/).
1512 överlåter Bengt Eriksson (falk) en gård, som räntar 1 mark svenska och en gengärd om året, till Åke Jöransson och Tönne Eriksson (se Mortorp, Mortorps sn) (RAp 23/8).

Skäryd (nu Fredriksström) 1539 *Skäraryd* (SmH 1539: 4: 5 f 27v) – 4 G, 7 d.
SmH $\frac{1}{2}$ **kr**.

Slät 1539 *Slett* (SmH 1539: 4: 5 f 27v) – 4 G, 7 d.
SmH **1 kr**.

Smedstorp 1539 *Smedztorp* (SmH 1539: 4: 5 f 27) – 4 G, 7 d.
SmH **1 kr**.

Suntorp 1483 *i Svntta torp* (VikSp u d) – 4 G, 5 d.
SmH $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ **sk**; den ena har gemensam skatt med $\frac{1}{2}$ sk i Ölvingstorp, den andra med $\frac{1}{2}$ sk i Krankelösa.
1 säuj, 1548 $\frac{1}{2}$ **sä**, till Kölby; anges som obyggt från 1556.
1542 **1 säuj**, 1546–54 $\frac{1}{2}$ **sä** (obyggt), till en av sk ovan.
1483 får Birger Staffansson ett bol vid skifte med sin bror Klas (se Skällby, Arby sn) (VikSp u d).
1500 säljer Birgers dotter Margit 'någon jord' i S till sin farbror Klas Staffansson (se Skällby, Arby sn) (VikSp 15/7).

1504 byter Klas Staffansson bort en gård, som räntar 1 mark stackota, till Peder Turesson (Bielke) (se Bottorp) (VikSp 15/2).

1533 säljer Nils Eriksson (Bielke) en gård, som räntar 2 mark danska, till Peder Vernekesson (se Hagby, Hagby sn) (RAp 29/9).

1559 ärver Peder Axelsson (Banér) och hans bröder en utäng i S, som räntar 1 öre (se Nyttorp, Ryssby sn) (ShSp 12/3).

Svänebo 1391 *i Swenabodhom* (DRAp 17/1) – 4 G, 7 d.

SmH **1 kr**.

1391 överlåter Ficke van Vitzen en gård till drottning Margareta (se Påbonäs, Söderåkra sn) (DRAp 17/1).

Tomteby 1391 *i Thomptaby* (DRAp 17/1) – 4 G, 6 e.

SmH **3 sk**.

½ sk; gemensam skatt med Källstorp.

1 pb (Heliga tre konungar i Kalmar).

1 skkl, 1559 **1 aoe**. (Svartingstorps rd)

1 fr (Karl Eriksson /Gyllenstierna/, 1550 Bengt Nilsson /Färla/, 1560 Björn Pedersson /Bååt/).

1391 bekräftar Ficke van Vitzen sin gåva av en gård till ett kapell i Kalmar (DRAp 17/1). 1393 specificeras gården som en brytegård (se Hagby, Hagby sn) (KTb s 116).

1480 upptas en gård, som räntar 18 öre, 4 lass ved och 4 dagsverken, i Kalmar nunneklosters uppbördsbok (D 9 f 19).

1510 (omkr) har Nils Bosson (Grip) en gård, som räntar 5 mark gutniska (SkS, E 8928 f 48).

1539/40 har Skänninge kloster en gård, som räntar 14 skillingar och 2 vita (Svartingstorps rd); städjan är 1540 4 mark danska (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 är räntan 2 pund och 5 mark smör och gården har 10 spannland åkerjord och ängbol till 8 lass (SmH 1541: 11).

1562 får Hans Kyle och Jon skrivare återbörda en gård, som räntar 2 spann malt, ½ pund smör, 6 lass ved och 4 hästars fodring, från prebenda Trium regum i Kalmar (se Hagby, Hagby sn) (SvK 158 s 196).

Uddabo 1536 *Wddebode* (SmH 1533: 1 A f 123) – 4 G, 7 d.
SmH **1 kr**.

Vassmolösa 1329 *curiam meam Vasmerløso* (DS 2698, avskr), 1384 *Wasmarløsa* (RAp 25/4, SRP 2019) – 4 G, 5 e.
SmH **4 sk**.
3 säuj, 1545 $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ **sä**; anges som obyggda från 1548; två brukas av sk ovan, den tredje av sä i Ljungby från 1552.
2 fr (Jon Skrivare, Karin Eriksdotter /Gyllenstierna/).
1 fr (Karl Eriksson /Gyllenstierna/, 1550 Bengt Nilsson /Färla/, 1560 Abraham Eriksson /Leijonhufvud/).
1542 $\frac{1}{2}$ **fr** (Karl Eriksson, 1550 Bengt Nilsson, 1560 Abraham Eriksson); obyggt 1552–60.
1329 pantsätter Magnus Larsson sin huvudgård V med alla tillagor till den prebenda i Linköpings domkyrka som Harald Stubbe avsett att stifta (DS 2698).
1384 testamenterar Peter Friis jord i V till Vadstena kloster (se Hagby, Hagby sn) (SRP 2019).
1444 byter Håkan Pedersson (horn) bort en gård till Filip Bonde (se Hagbytorp, Hagby sn) (RAp 16/6).
1472 får Mats Läma behålla en gård, som tidigare Hans Erengislesson köpt av Nils Bagges änka (se Högsrum, Halltorps sn) (RAp 28/6).
1498 (?) har Arvid Trolle en gård, som räntar 6 mark (ATJb s 74).
1505 säljer Lindorm Matsson (Läma) den ovan (1472) nämnda gården till Påvel Kyle (se Högsrum, Halltorps sn) (RAp 25/7).
1507 meddelar Hemming Gadh att man funnit ett viktigt äldre brev i häradskistan i V (BSH 5: 153).
1510 (omkr) har Nils Bosson (Grip) två gårdar, som räntar 7 mark gutniska resp 12 örtugar (SkS, E 8928 f 48).
1560 upptas i förteckning över Marina Nilsdotters (Grip) mödernegods två gårdar, som räntar 7 mark gutniska och 6 öre dagsverkspn resp $\frac{1}{2}$ mark danska och 3 örtugar dagsverkspn; Marinas mor var Anna Arvidsdotter (Trolle) (Rött nr 300, KA).

Vasstorp Sc *Bassatorp.

Västrakulla 1536 *Westekwlle* (SmH 1533: 1 A f 123) – 4 G, 7 c – nuv S:t Sigfrids sn.
SmH **1 kr**.

Öbbestorp 1539 *Ebbestorp*, *Öbbestorp* (SmH 1539: 4: 4 f 28v) – 4 G, 6 e.
SmH **2 sk**.
1570 (omkr) köper Anders Svensson (Stråle), fogde i Möre, två gårdar i Ö 'undan skatten' (Rött nr 354, KA).

Ölvingstorp 1480 *Øluingxtorp* (D 9 f 19) – 4 G, 5 d.
SmH **6 sk**.
½ + ½ + ½ sk; en har gemensam skatt med ½ sk i Suntorp.
1 sä.
3 säuj, 1542 **2 säuj**, 1545 **½ + ½ sä**; anges som obyggda från 1548 och brukas av två av sk ovan.
1 kruj, 1545 **½ kr**; brukas av en av sk ovan.
1 skkluj, 1559 **1 aoeuj**. (Svartingstorps rd)
7 bi, 1542 **7 aoe**. (Ljungby rd)
2 bi (ödebol), 1542–56 **2 aoe** (ödebol) (1552–53 1 ödebol).
1 fr (Halsten Bagge, 1560 Bengt Bagge).
1480 upptas en gård, som räntar 9 öre, i Kalmar nunneklosters uppbördsbok (D 9 f 19).
1515 (omkr) har Linköpings biskopsbord åtta landbor i Ö (Kh 54 s 87).
1539/40 har Skänninge kloster en utjord, som räntar 6 skillingar (Svartingstorps rd); städjan är 1540 1 mark danska (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 räntar utjorden 1 pund smör, den har 4 spannland åkerjord och ängbol till 4 lass (SmH 1541: 11 A).
1541 har Linköpings biskopsbord sju gårdar och två ödebol, vilka vardera räntar 15 mark smör och har 6 spannland åkerjord och ängbol till 6 lass; alla gårdar har ollonskog (Ljungby rd) (SmH 1541: 11 A).

Överstatorp 1498 (?) *i Offwerstetorp* (ATJb s 74) – 4 G, 7 c – nuv S:t Sigfrids sn.
SmH **3 bi**, 1542 **2 aoe** (1550–56 3 aoe). (Brorsryds rd)
1542 **2 aoe** (ödebol), 1550–52 **1 aoe** (ödebol).
1 fr (Ture Trolle); anges som obyggt 1550.

1498 (?) har Arvid Trolle en gård, som räntar 5 mark (ATJb s 74).
1515 (omkr) och 1541 se *Kumblamad.

Madesjö socken

1476 *Madesiö sochn* (HH 31 s 170, avskr).
1515 (omkr) *Madesiø* (Kh 54 s 87).

Omfattning: Madesjö sn omfattar i SmH-materialet den nuvarande socknen (1950) jämte nuvarande Örsjö sn (se Ö sn) och Nybro stad samt Högerås och Sigtingsryd (nu i Kristvalla sn). Högerås och Sigtingsryd överfördes till Kristvalla sn i kyrkligt avseende 1817 (Kbr 11/6), kameralt 1877 (Kbr 27/7).

Kyrkan: Den nuvarande stenkyrkan uppfördes 1754–57, sedan en äldre träkyrka rivits. Denna var byggd 1652, sedan den sannolikt senmedeltida träkyrkan brunnit ned. Av medeltida inventarier återstår endast en broderad mässhake från senmedeltiden. (SvK 192 s 198)

Kameral indelning: Socknens kronojord är enligt SmH 1539-60 indelad i 4 fjärdingar: Kolfly, Made, Gangsmade och Persmåla. **Kolfly fjärding** (*Kåålfli* SmH 1539: 4: 5): Agebo, Björstorp, Buttetorp, Bällsjö, Ebbehult, Eskilsryd, Förlångskvarn, Gelebo, Humpegärde, Högahult, Hökahult, Knappsmåla, Kolfly, Kopparfly, Korpahult, Kroksjö, Käringeskruv, Nässjömåla, Olofsbo, Orrabäck, Otteskruv, Ramsjö, Siggegärde, Skräddaregärde, Skäragärde, Svalehult, Toresbo, Virrmo, Ällebäck och Örsjö. **Made fjärding** (*Made*): Björnahult, Södra Bondetorp, Brokagärde, Bruatorp, Bäckebo, Florhult, Getahult, Göstorp, Göttorp, Hagnebo, Holmen, Högemåla, Krumhall, Lindås, Långåkra, Madesjö, Pukaberg, Riddaretorp, Sjöahult, Stora Slät, Sävsjö, Älmeberg och Ärngisslahyltan. **Gangsmade fjärding** (*Gansmada*): Blomkulla, Norra Bondetorp, Brixslät, Brånahult, Flemmingeland, Flögstorp, Gangsmad (Lilla och Stora), Gisslatorp, Gränö, Gummemåla, Gunnarsmo, Högerås, Ingemundsmåla, Jonsryd, Knalltorp, Kolsbygd, Kulla, Kvarnekulla, Kvarnegården, Köpstaden, Ljusaberg, Markustorp, Ravelsbygd, Sigisslaryd, Sigtingsryd, Skedebäckshult, Smedjevik, Smedstorp, Toratorp och Öjersmåla. **Persmåla fjärding** (*Pedersmola*): Östra Bondetorp, Brantås, Börsryd, Desemåla, Flyebo, Harstenslycke, Högebo, Idehult, Kvarneslätt, Köl, Ljusås, Persmåla, Resebo (Östra), Rismåla, Ruskemåla, Simnatorp, Smedstorp, Spaksmåla, Spakstorp, Torestorp, Transtorp och Övratorp.

Madesjö socken
Antal gårdar på 1540-talet (SmH)

Antal jordeboksenheter 1539 (1560)

	kr		½ kr/krt		bi		aoe		fr	
Agebo	2	(2)	–	–	2	(0)	0	(2)	–	–
Appleryd	–	–	0	(1)	–	–	–	–	–	–
Björnahult	2	(2)	–	–	–	–	–	–	–	–
Björstorp	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Blomkulla	–	–	0	(1)	–	–	–	–	–	–
Bondetorp, N	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Bondetorp, S	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Bondetorp, Ö	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Brantås	–	–	0	(1)	–	–	–	–	–	–
Brixslät	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–
Brokagärde	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–
Bruatorp	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–
Brånahult	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Buttetorp	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Bäckebo	2	(2)	–	–	–	–	–	–	–	–
Bällsjö	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Börsryd	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Desemåla	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–
Ebbehult	2	(2)	–	–	–	–	–	–	–	–
Eskilsryd	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–
Flemmingeland	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Florhult	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Flyebo	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Flögstorp	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Gangsmad	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Gangsmad, Lilla	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Gelebo	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Getahult	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–
Gisslatorp	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Gränö	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Gummemåla	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Gunnarsmo	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–
Göstorp	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Göttorp	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Hagnebo	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Harstenslycke	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–
Holmen	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–
Humpagärde	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–
Högahult	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Högebo	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Högemåla	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–
Högerås	–	–	0	(1)	–	–	–	–	–	–
Hökahult	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Idehult	1	(1)	1	(1)	–	–	–	–	–	–

	kr		½ kr/krt		bi		aoe		fr	
Ingemundsmåla	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Jonsryd	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Knalltorp	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Knappsmåla	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–
Kolfly	2	(2)	–	–	–	–	–	–	–	–
Kolsbygd	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Kopparfly	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Korpahult	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Kroksjö	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Krumhall	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–
Kulla	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Kvarnaslätt	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–
Kvarnegården	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Kvarnekulla	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Käringeskruv	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Köl	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–
Köpstaden	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Lindås	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Ljusaberg	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–
Ljusås	2	(2)	–	–	–	–	–	–	–	–
Långåkra	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–
Madesjö	2	(2)	–	–	–	–	–	–	–	–
Markustorp	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–
Nässjömåla	–	–	0	(1)	–	–	–	–	–	–
Olofsbo	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Orrabäck	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Otteskruv	2	(2)	–	–	–	–	–	–	–	–
Persmåla	3	(3)	–	–	–	–	–	–	–	–
Pukaberg	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Ramsjö	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Ravelsbygd	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–
Resebo, V	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Resebo, Ö	2	(2)	–	–	–	–	–	–	–	–
Riddaretorp	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Rismåla	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–
Rismåla	–	–	0	(1)	–	–	–	–	–	–
Ruskemåla	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Råddemåla	–	–	0	(1)	–	–	–	–	–	–
Rås	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Siggegärde	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–
Sigisslaryd	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–
Sigtingsryd	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–
Simnatorp	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Sjöahult	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Skedebäckshult	3	(3)	–	–	–	–	–	–	–	–

	kr	½ kr/krt	bi	aoe	fr
Skräddaregärde	– –	1 (1)	– –	– –	– –
Skäragärde	– –	1 (1)	– –	– –	– –
Stora Slät	– –	1 (1)	– –	– –	– –
Smedjevik	– –	1 (1)	– –	– –	– –
Smedstorp	1 (1)	– –	– –	– –	– –
Smedstorp	1 (1)	– –	– –	– –	– –
Spaksmåla	1 (1)	– –	– –	– –	– –
Spakstorp	– –	1 (1)	– –	– –	– –
Svalehult	2 (2)	– –	– –	– –	– –
Sävsjö	3 (3)	– –	– –	– –	– –
Tjukahall	– –	0 (1)	– –	– –	– –
Toratorp	– –	1 (1)	– –	– –	– –
Toresbo	1 (1)	– –	– –	– –	– –
Torestorp	– –	1 (1)	– –	– –	– –
Tostetorp	– –	– –	– –	– –	1 (1)
Transtorp	1 (1)	– –	– –	– –	– –
Virrmo	– –	1 (1)	– –	– –	– –
Ällebäck	1 (1)	– –	– –	– –	– –
Älmeberg	1 (1)	– –	– –	– –	– –
Ärngisslahyltan	1 (1)	– –	– –	– –	– –
Öjersmåla	– –	1 (1)	– –	– –	– –
Örsjö	3 (3)	– –	– –	– –	– –
Övratorp	– –	1 (1)	– –	– –	– –
Summa	88 (88)	34 (42)	2 (0)	0 (2)	1 (1)

Dessutom redovisar längderna: **kruj**: Agebo 1 (0), Förlångskvarn 1 (1).

Agebo 1337 *Aghabothe in Møre* (DS 3326) – 4 G, 6 a.
SmH **2 kr**.
1 kruj, 1545–58 ½ **kr** (obyggt från 1548).
2 bi, 1542 **2 aoe**. (Brorsryds rd)
1337 utarrenderar biskop Karl i Linköping på tre år avkastningen av sin gård A till sin frände och ämbetsman Håkan Karlsson (Bergkvara-ätten) (DS 3326, LaMV s 424).
1515 (omkr) se *Kumblamad, Ljungby sn.
1541 har Linköpings biskopsbord två gårdar, varav den ena räntar 3 pund smör och har 10 spannland åkerjord och ängbol till 9 lass, den andra räntar 1 pund smör och har 6 spannland åkerjord och ängbol till 6 lass; den första gården har 4 mjärdar i Agebosjön (*Agaboda-*

siö) och därtill annat gott fiske (Brorsryds rd) (SmH 1541: 11 A).
1559 upptas bland Gustav I:s förökta gods en kyrkoutjord i A (AoE 29 B: 2).

Appleryd 1559 *Appellerydt* (SmH 1559: 24: 3 f 87) – 5 G, 0 b.
SmH 1559 **1 krt** (saknar fodring).

Björnahult 1539 *Biörnahult* (SmH 1539: 4: 5 f 20v) – 4 F, 8 j.
SmH **2 kr**.

Björstorp 1535 *Biörnstorp* (SmH 1533: 1 A f 14) – 4 F, 6 i – nuv Örsjö sn.
SmH **1 kr**.

Blomkulla 1549 *Blommakulla* (SmH 1549: 6 A f 36v) – 4 G, 9 b.
SmH 1549 **½ kr** (upptaget 1549).

Bondetorp, Norra 1535 *Bundetorp* (SmH 1533: 1 A f 13) – 4 G, 9 a.
SmH **1 kr**.

Bondetorp, Södra 1535 *Bundetorp* (SmH 1533: 1 A f 13v) – 4 G, 7 b.
SmH **1 kr**.

Bondetorp, Östra 1535 *Bwndetorp* (SmH 1533: 1 A f 14v) – 4 G, 8 b.
SmH **1 kr**.

Brantås 1545 *Brantås* (SmH 1545: 4 s 199) – 4 G, 8 b.
SmH 1545 **½ kr**.

Brixslät 1539 *Brigsleth* (SmH 1539: 4: 5 f 21) – 5 F, 0 j, 5 G, 0 a.
SmH **½ kr**.

Brokagärde 1535 *Brogerde* (SmH 1533: 1 A f 13v), 1539 *Brokagerde* (SmH 1539: 4: 5 f 20) – 4 G, 8 a.
SmH **½ kr**.

Bruatorp 1535 *Broetor*p (SmH 1533: 1 A f 13v) – 4 G, 8 a.
SmH **½ kr**.

Brånahult 1535 *Brännahult* (SmH 1533: 1 A f 13) – 4 G, 8 a.
SmH **1 kr**.

Buttetorp 1535 *Buttetor*p (SmH 1533: 1 A f 14) – 4 F, 7 j – nuv Örsjö sn.
SmH **1 kr**.

Bäckebo 1535 *Beckeboda* (SmH 1533: 1 A f 13v) – 4 G, 8 a.
SmH **2 kr**.

Bällsjö 1539 *Bälsiö* (SmH 1539: 4: 5 f 19) – 4 F, 6 j – nuv Örsjö sn.
SmH **1 kr**.

Börsryd 1539 *Bergesryd* (SmH 1539: 4: 5 f 22) – 4 G, 7 c.
SmH **1 kr**.

Desemåla 1535 *Dersemåle* (SmH 1533: 1 A f 14v), 1539 *Desemola* (SmH 1539: 4: 5 f 22v) – 4 G, 8 b.
SmH **½ kr**.

Ebbehult 1535 *Ebbehultt* (SmH 1533: 1 A f 14) – 4 G, 7 a.
SmH **2 kr**.

Ekbylund Se Käringeskruv.

Eskilsryd 1539 *Eskilsryd* (SmH 1539: 4: 5 f 19) – 4 F, 6 i – nuv Örsjö sn.
SmH **½ kr**.

Flemmingeland 1539 *Flymingeland* (SmH 1539: 4: 5 f 21) – 4 G, 9 a.
SmH **1 kr**.

Flerohopp Se Rås.

Florhult 1539 *Fluguhult* (SmH 1539: 4: 5 f 20v) – 4 F, 8 j.
SmH **1 kr**.

Flyebo 1535 *Flyebode* (SmH 1533: 1 A f 14v) – 4 G, 8 b.
SmH **1 kr**.

Flögstorp 1535 *Flyxstorp* (SmH 1533: 1 A f 13) – 5 F, 0 j.
SmH **1 kr**.

Förlångskvarn 1447 *Ffrølangx qwærn* (VaKLJb s 71), 1539 *Forlongsquarn* (SmH 1539: 4: 5 f 19v) – 4 F, 7 i; F är belägct inom nuv Boda samhälle och är delat mellan Madesjö sn och Algutsboda sn, Uppvidinge hd.
SmH **1 kruj**, 1542 **½ kr**, 1558 **1 kruj**; saknar fodring före 1545; anges som obyggt från 1548.

För medeltida belägg se SmB 1: 4 s 415.

Gangsmad 1539 *Gansmada* (SmH 1539: 4: 5 f 21) – 4 G, 9 a.
SmH **1 kr**.

Gangsmad, Lilla 1539 *Gansmada* (SmH 1539: 4: 5 f 21v), 1545 *Gangsmade lille* (SmH 1545: 4 s 191) – 4 G, 9 a.
SmH **1 kr**.

Gelebo 1539 *Gillebodom* (SmH 1539: 4: 5 f 19) – 4 G, 6 a.
SmH **1 kr**.

Getahult 1539 *Getahult* (SmH 1539: 4: 5 f 20v) – 4 G, 8 a.
SmH **½ kr**.

Gisslatorp 1535 *Gysletorp* (SmH 1533: 1 A f 13) – 5 F, 0 j.
SmH **1 kr**.

Gränö 1391 *i Wirdegrænnæ* (DRAp 17/1), 1539 *Grenie* (SmH 1539: 4: 5 f 21) – 4 F, 9 j – byn är delad mellan Madesjö sn och Hälleberga sn, Uppvidinge hd.
SmH **1 kr**.
1391 bekräftar Ficke van Vitzen sin gåva av fyra gårdar i G till ett kapell i Kalmar (se Hagby, Hagby sn) (DRAp 17/1).
1393 sägs G ligga 'där som Möre och Värend komma samman' (KTb s 116). – Möjligen avses G i Hälleberga sn, Uppvidinge hd.

Gummemåla 1539 *Gummamola* (SmH 1539: 4: 5 f 21v) – 4 G, 9 a.
SmH **1 kr**.

Gunnarsmo 1539 *Gunnilsmo* (SmH 1539: 4: 5 f 21v) – 4 G, 8 a.
SmH **½ kr**.

Göstorp 1535 *Godztorp* (SmH 1533: 1 A f 13v), 1539 *Göstorp* (SmH 1539: 4: 5 f 20) – 4 G, 7 a.
SmH **1 kr**.

Göttorp 1535 *Göddetorp* (SmH 1533: 1 A f 13v), 1539 *Götatorp* (SmH 1539: 4: 5 f 20) – 4 F, 8 j.
SmH **1 kr**.

Hagnebo 1535 *Haffueboda* (SmH 1533: 1 A f 13v), 1539 *Hagneboda* (SmH 1539: 4: 5 f 20) – 4 G, 7 b.
SmH **1 kr**.

Harstenslycke 1539 *Harstenslickio* (SmH 1539: 4: 5 f 22) – 4 G, 7 c.
SmH **½ kr**.

Holmen 1539 *Holmen* (SmH 1539: 4: 5 f 20) – 4 F, 8 j, 4 G, 8 a.
SmH **½ kr**.

Humpagärde (nu Hultsby) 1535 *Hompegerde* (SmH 1533: 1 A f 14) – 4 G, 6 a.
SmH **½ kr**.

Hultsby Se Humpagärde.

Högahult 1535 *Högehultte* (SmH 1533: 1 A f 14), 1539 *Hökahult* (SmH 1539: 4: 5 f 19) – 4 F, 6 i – nuv Örsjö sn.
SmH **1 kr**.

Högebo 1535 *Högeboda* (SmH 1533: 1 A f 15) – 4 G, 8 c.
SmH **1 kr**.

Högemåla 1535 *Höyemåle* (SmH 1533: 1 A f 13v), 1539 *Högamola* (SmH 1539: 4: 5 f 20v) – 4 F, 8 j.
SmH **½ kr**.

Högerås 1546 *Högeråss* (SmH 1546: 3) – 5 G, 1 b – nu i Kristvalla sn.
SmH 1546 **½ kr**.

Hökahult 1535 *Högehultt* (SmH 1533: 1 A f 14), 1539 *Hökahult* (SmH 1539: 4: 5 f 18v) – 4 G, 6 a.
SmH **1 kr**.

Idehult 1535 *Idehultt* (SmH 1533: 1 A f 14v) – 4 G, 8 a.
SmH **1 + ½ kr**.

Ingemunds-måla 1539 *Ingemundzmola* (SmH 1539: 4: 5 f 21v) – 4 G, 9 a.
SmH **1 kr**.

Jonsryd 1535 *Iwensryd* (SmH 1533: 1 A f 13), 1539 *Jongansryd* (SmH 1539: 4: 5 f 21v) – 4 G, 9 a.
SmH **1 kr**.

Knalltorp 1535 *Knalletorp* (SmH 1533: 1 A f 13) – 4 G, 9 a.
SmH **1 kr**.

Knappsmåla 1539 *Knapramola* (SmH 1539: 4: 5 f 19) – 4 F, 6 j – nuv Örsjö sn.
SmH **½ kr**.

Kolfly 1539 *Kålfly* (SmH 1539: 4: 5 f 19) – 4 F, 6 j – nuv Örsjö sn.
SmH **2 kr**.

Kolsbygd 1535 *Kolsbögtt* (SmH 1533: 1 A f 13), 1539 *Kaalsbigd* (SmH 1539: 4: 5 f 21) – 4 F, 9 j.
SmH **1 kr**.

Kopparfly 1539 *Kaaparaffly* (SmH 1539: 4: 5 f 19v) – 4 F, 7 i – nuv Örsjö sn.
SmH **1 kr**.

Korpahult 1539 *Kaarpahult* (SmH 1539: 4: 5 f 19) – 4 F, 6 i – nuv Örsjö sn.
SmH **1 kr**.

Kroksjö 1535 *Kroxsiö* (SmH 1533: 1 A f 14) – 4 F, 6 j – nuv Örsjö sn.
SmH **1 kr**.

Krumhall 1535 *Kromehald* (SmH 1533: 1 A f 13v), 1539 *Krumbohall* (SmH 1539: 4: 5 f 20) – 4 G, 8 a.
SmH **½ kr**.

Kulla 1535 *Kulle* (SmH 1533: 1 A f 13) – 5 G, 0 a.
SmH **1 kr**.

Kvarnaslätt 1535 *Querneslett* (SmH 1533: 1 A f 14v) – 4 G, 7 b.
SmH **½ kr**.

Kvarnegården 1535 *Quernegårdhen* (SmH 1533: 1 A f 13) – 4 G, 9 a.
SmH **1 kr**.

Kvarnekulla 1535 *Quernekulle* (SmH 1533: 1 A f 13) – 4 G, 9 a.
SmH **1 kr**.

Käringeskruv (nu Ekbylund) 1535 *Kerlingeskrw* (SmH 1533: 1 A f 14) – 4 G, 7 a.
SmH **1 kr**.

Köl 1539 *Köll* (SmH 1539: 4: 5 f 22) – 4 G, 8 c.
SmH **½ kr**.

Köpstaden 1539 *Köpstaden* (SmH 1539: 4: 5 f 21v) – 4 G, 9 a.
SmH **1 kr**.

Lindås 1535 *Lindaås* (SmH 1533: 1 A f 13v) – 4 F, 8 j.
SmH **1 kr**.

Ljusaberg 1535 *Gisberg* (SmH 1533: 1 A f 13), 1539 *Giusaberg* (SmH 1539: 4: 5 f 21v) – 4 G, 9 a.
SmH **½ kr**.

Ljusås 1535 *Lynesaås* (SmH 1533: 1 A f 14v), 1539 *Liusaas* (SmH 1539: 4: 5 f 22) – 4 G, 8 b.
SmH **2 kr**.

Långåkra 1535 *Langaaker* (SmH 1533: 1 A f 13v) – 4 G, 8 a.
SmH **½ kr**.

Madesjö 1535 *Madesiö* (SmH 1533: 1 A f 13v) – 4 G, 7 a.
SmH **2 kr**.

Markustorp 1539 *Markusatorp* (SmH 1539: 4: 5 f 21v) – 4 G, 9 b.
SmH **½ kr**.

Nässjömåla 1549 *Neszemåle* (SmH 1549: 6 A) – 4 F, 7 i – nuv Örsjö sn.
SmH 1542 **1 kruj** till Sillamåla, Algutsboda sn.

Olofsbo 1539 *Olofzbodom* (SmH 1539: 4: 5 f 19) – 4 F, 6 j – nuv Örsjö sn.
SmH **1 kr**.

Orrabäck 1539 *Orrabeck* (SmH 1539: 4: 5 f 19) – 4 F, 6 i – nuv Örsjö sn.
SmH **1 kr**.

Otteskruv 1535 *Åtteskrw* (SmH 1533: 1 A f 14), 1539 *Otaskruff* (SmH 1539: 4: 5 f 18v) – 4 G, 7 a.
SmH **2 kr**.

Persmåla 1535 *Perssmåle* (SmH 1533: 1 A f 15), 1539 *Pedersmola* (SmH 1539: 4: 5 f 22) – 4 G, 8 c.
SmH **3 kr**.

Pukaberg 1535 *Pukeberg* (SmH 1533: 1 A f 14v) – 4 G, 7 b.
SmH **1 kr**.

Ramsjö 1535 *Ramsiö* (SmH 1533: 1 A f 14) – 4 F, 6 j – nuv Örsjö sn.
SmH **1 kr**.

Ravelsbygd (Västra) 1539 *Lilla Raasbigd* (SmH 1539: 4: 5 f 21), 1556 *Raualdzbigdt* (SmH 1556: 10) – 5 G, 0 b – jfr Ravelsbygd, Förlösa sn.
SmH **½ kr**.

Resebo, Västra 1535 *Resseboda* (SmH 1533: 1 A f 13) – 4 G, 9 a.
SmH **1 kr**.

Resebo, Östra 1535 *Resseboda* (SmH 1533: 1 A f 14v) – 4 G, 8 a.
SmH **2 kr**.

Riddaretorp 1535 *Riddertorp* (SmH 1533: 1 A f 13v) – 4 G, 7 a.
SmH **1 kr**.

Rismåla 1535 *Ryssemåle* (SmH 1533: 1 A f 14v) – 4 G, 8 a.
SmH **½ kr**.

Rismåla 1554 *Riismåle* (SmH 1554: 13: 2 f 37) – 5 G, 0 a.
SmH 1554 **½ kr** (upptaget 1554).

Ruskemåla 1535 *Russemåle* (SmH 1533: 1 A f 15), 1539 *Raaskamola* (SmH 1539: 4: 5 f 22) – 4 G, 8 b-c.
SmH **1 kr**.

Råddemåla 1559 *Rudamåle* (SmH 1559: 24: 3 f 86v) – 5 G, 0 b.
SmH 1559 **1 krt** (saknar fodring).

Rås (nu Flerohopp) 1535 *Råes* (SmH 1533: 1 A f 13) – 4 G, 9 a.
SmH **1 kr**.

Siggegärde 1539 *Siggagerde* (SmH 1539: 4: 5 f 19) – 4 F, 6 i – nuv Örsjö sn.
SmH **½ kr**.

Sigisslaryd 1539 *Sigislarid* (SmH 1539: 4: 5 f 21) – 5 F, 1 j; 5 G, 1 a.
SmH **½ kr**.

Sigtingsryd 1539 *Sigtingsryd* (SmH 1539: 4: 5 f 21) – 5 G, 1 b – nu i Kristvalla sn.
SmH **½ kr**.

Simnatorp 1539 *Simonatorp* (SmH 1539: 4: 5 f 22) – 4 G, 7 c.
SmH **1 kr**.

Sjöahult 1539 *Siöghahult* (SmH 1539: 4: 5 f 20v) – 4 F, 7 j.
SmH **1 kr**.

Skedebäcks-hult 1535 *Skedebekzhult* (SmH 1533: 1 A f 13) – 5 G, 0 a.
SmH **3 kr**.

Skräddare-gärde 1539 *Skreddaregeerde* (SmH 1539: 4: 5 f 19) – 4 F, 6 i – nuv Örsjö sn.
SmH **½ kr**.

Skäragärde 1535 *Skergerde* (SmH 1533: 1 A f 14v), 1539 *Skeriagerde* (SmH 1539: 4: 5 f 19) – 4 F, 6 i – nuv Örsjö sn.
SmH **½ kr**; kallas 1546–56 felaktigt Skräddaregärde.

Slät, Stora 1539 *Storasleet* (SmH 1539: 4: 5 f 20) – 4 G, 8 a.
SmH **½ kr**.

Smedjevik 1539 *Smedeuik*(SmH 1539: 4: 5 f 21) – 5 G, 1 a.
SmH **½ kr**.

Smedstorp 1539 *Smedztorp* (SmH 1539: 4: 5 f 21) – 5 F, 0 j.
SmH **1 kr**.

Smedstorp 1539 *Smedztorp* (SmH 1539: 4: 5 f 22) – 4 G, 7 c.
SmH **1 kr**.

Spaksmåla 1535 *Spaxmåle* (SmH 1533: 1 A f 15) – 4 G, 7 c.
SmH **1 kr**.

Spakstorp 1539 *Spakstorp* (SmH 1539: 4: 5 f 22) – 4 G, 7 c.
SmH **½ kr**.

Svalehult 1535 *Sualehultt* (SmH 1533: 1 A f 14) – 4 G, 6 a.
SmH **2 kr**.

Sävsjö 1476 *i Säffsiö* (HH 31 s 170, avskr), 1539 *Säfsiö* (SmH 1539: 4: 5 f 20) – 4 F, 7-8 j – Västra S i nuv Örsjö sn.
SmH **3 kr**.
1476 omnämns Karl Krak och Jon Krak i S bland borgensmän vid förlikning på Ljungsåkra ting i Kinnevalds hd (HH 31 s 170).

Tjukahall 1555 *Tugehaldt* (SmH 1555: 2: 2 f 85v) – 4 F 8 j.
SmH 1555 **1 krt** (saknar fodring).

Toratorp 1535 *Thorätorp* (SmH 1533: 1 A f 13) – 4 G, 9 a.
SmH **½ kr**.

Toresbo 1539 *Toresbodom* (SmH 1539: 4: 5 f 19) – 4 F, 6 j – nuv Örsjö sn.
SmH **1 kr**.

Torestorp 1539 *Torestorp* (SmH 1539: 4: 5 f 22) – 4 G, 9 b.
SmH **½ kr**.

Tostetorp 1498 (?) *i Tosttætorp* (ATJb s 74) – 4 G, 7 c.
SmH **1 fr** (Ture Trolle).
1498 (?) har Arvid Trolle en gård, som räntar 2 mark (ATJb s 74).

Transtorp 1535 *Tramstorp* (SmH 1533: 1 A f 14v) – 4 G, 8 b.
SmH **1 kr**.

Virrmo 1539 *Hueruelmo* (SmH 1539: 4: 5 f 19v) – 4 F, 7 i – nuv Örsjö sn.
SmH **½ kr**.

Ällebäck 1539 *Älebeck* (SmH 1539: 4: 5 f 19) – 4 F, 6 i – nuv Örsjö sn.
SmH **1 kr**.

Älmeberg 1539 *Elmeberg* (SmH 1539: 4: 5 f 20) – 4 G, 8 a.
SmH **1 kr**.

Ärngiss-lahyltan 1539 *Erengislahilto* (SmH 1539: 4: 5 f 20v) – 4 F, 7 i – nuv Örsjö sn.
SmH **1 kr**.

Öjersmåla 1535 *Öyersmåle* (SmH 1533: 1 A f 13) – 4 G, 9 a.
SmH **½ kr**.

Örsjö 1535 *Örssiö* (SmH 1533: 1 A f 14v), 1539 *Öresiö* (GR 12 s 168) – 4 F, 6-7 j – nuv Örsjö sn.
SmH **3 kr**.
1539 får Tyke Persson Ö gård i förläning (GR 12 s 168).

Övratorp 1539 *Öffwratorp* (SmH 1539: 4: 5 f 22) – 4 G, 9 c.
SmH **½ kr**.

Mortorps socken

1391 *i Morathorppa sokn* (DRAp 17/1).

Omfattning: Mortorps sn omfattar i medeltids- och SmH-materialet den nuvarande socknen (1950) jämte nuvarande Oskars sn (se O sn) och byn Gårdsryd (nu i S:t Sigfrids sn). Gårdsryd flyttades i alla avseenden från Mortorps sn 1860 (Kbr 14/12). Den del av byn Väntorp som hörde till Mortorps sn flyttades i alla avseenden till Arby sn 1884 (Kbr 15/2).

Kyrkan: Mortorps kyrka är byggd av gråsten och består av ett rektangulärt långhus och ett smalare rakslutet kor, vilket har haft en portal och en murnisch på sydsidan. Kyrkan har sannolikt byggts på 1200-talet. Strax norr om kyrkan i kyrkogårdsmuren finns en medeltida tiondebod av sten. (Andersson 1983 s 198 f).

Kyrkby: Mortorp.

Kameral indelning: Socknens kronojord är enligt SmH 1543–60 indelad i två fjärdingar: Råsbäcks och Alsjö. **Råsbäcks fjärding** (*Råsbäckz Fiärdingh* SmH 1543: 6: 4): Betekulla, Förebo, Gunnegärde, Gårdsryd, Halltorp, Högebo, Igersdela, Kaxgärde, Kycklingetorp, Källebäck, *Kärreboda, Långaström, Lövshult, Mortorp, Mosstorp, Pilsmåla, Råsbäck, Tokabo, Österhult och Österhultsmåla. **Alsjö fjärding** (*Alasiö Fiärdingh*): Alsjö, Anebo, Besagöl, Björnasjö, Folkehyltan, Karstorp, Klenemåla, Kroksmåla, Kroksjö, Krokstorp, Käxgöl, Lillaverke, *Mosings bäkker, Pukaberg, Pukabergsmåla, Skärvet och Vargsmåla.

Alsjö (Västra och Östra) 1539 *Alsiö* (SmH 1539: 4: 5 f 15) – 4 G, 5 a – nuv Oskars sn.
SmH **2 kr**.

Anebo 1535 *Aneboda* (SmH 1533: 1 A f 11) – 4 G, 5 b – nuv Oskars sn.
SmH **1 kr**.

Besagöl 1535 *Bössegöl* (SmH 1533: 1 A f 11) – 4 G, 5 a – nuv Oskars sn.
SmH **½ kr**.

Betekulla 1535 *Betekulle* (SmH 1533: 1 A f 11) – 4 G, 5 c.
SmH **1 kr**.

Björnasjö 1535 *Biörnsiö* (SmH 1533: 1 A f 11), 1539 *Biörnasiö* (SmH 1539: 4: 5 f 14v) – 4 G, 5 j – nuv Oskars sn.
SmH **1 kr** med kruj i *Mosings bäkker t o m 1546.

Folkehyltan 1539 *Folkahilto* (SmH 1539: 4: 5 f 15) – 4 G, 4 a – nuv Oskars sn.
SmH **½ kr**.

Fröstorp 1407 *i Köst* (SD 3135, avskr), 1539 *Fröstorp* (SmH 1539: 4: 4 f 23v) – 4 G, 4 d.

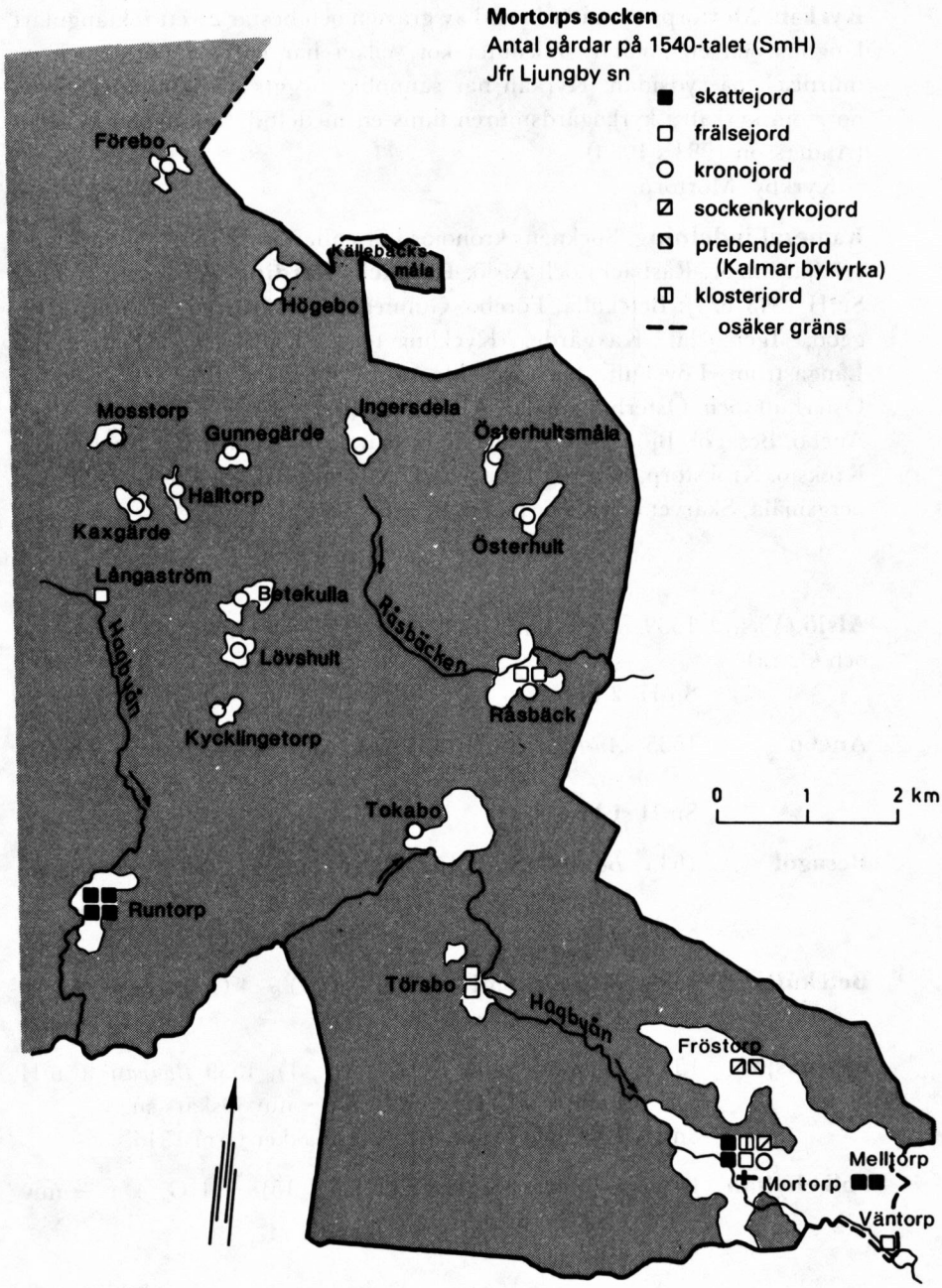
Mortorps socken
Antal gårdar på 1540-talet (SmH)
Jfr Ljungby sn
skattejord
frälsejord
kronojord
sockenkyrkojord
prebendejord
(Kalmar bykyrka)
klosterjord
osäker gräns
Förebo
Källebäcksmåla
Högebo
Mosstorp
Gunnegärde
Ingersdela
Österhultsmåla
Halltorp
Kaxgärde
Österhult
Långaström
Betekulla
Råsbäcken
Hagbyån
Lövshult
Råsbäck
Kycklingetorp
0
1
2 km
Tokabo
Runtorp
Törsbo
Hagbyån
Fröstorp
Mellstorp
Mortorp
Väntorp

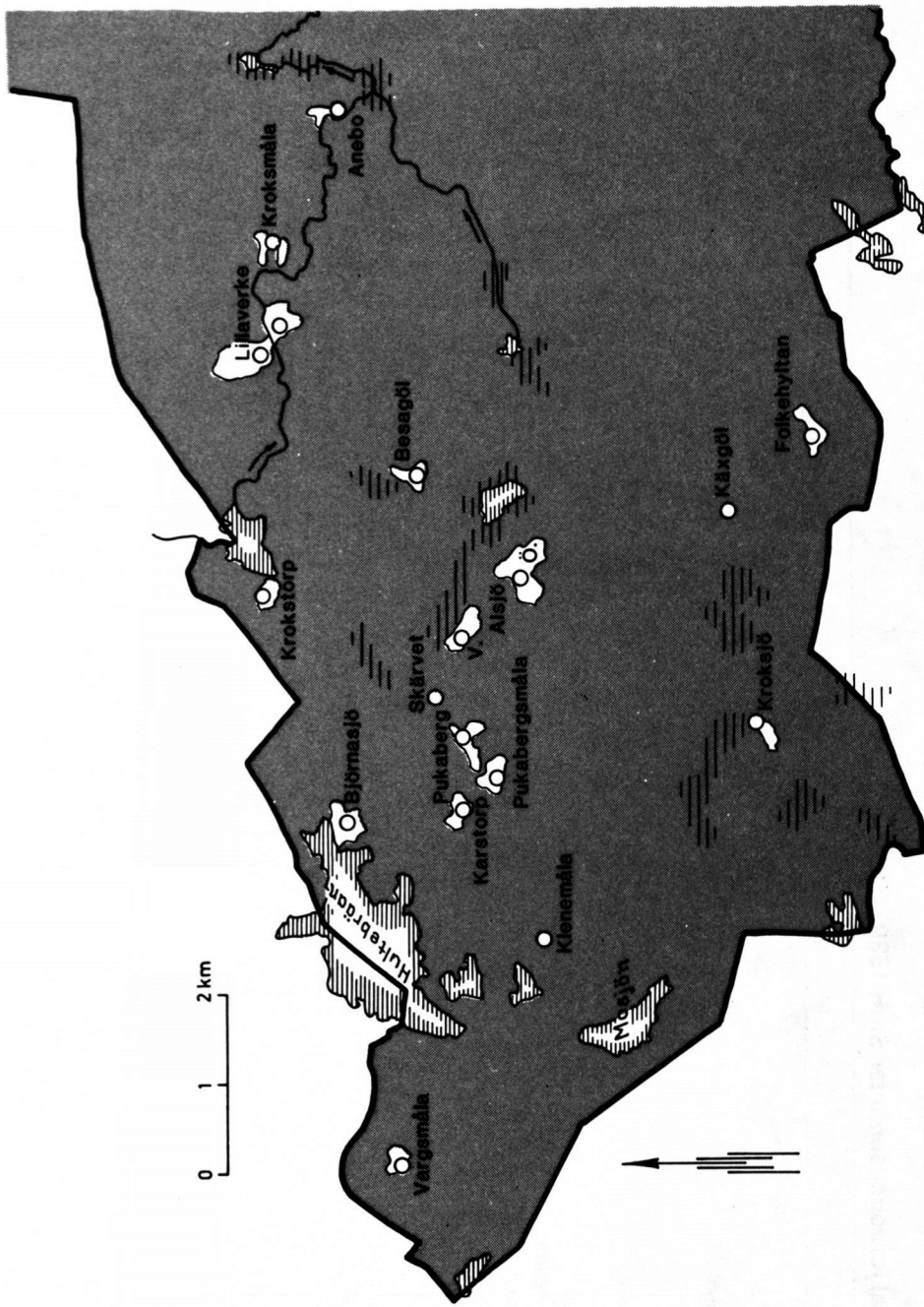
Anebo
Kroksmåla
Liljeverke
Besagöl
Krokstorp
Björnasjö
Hultebrunn
Vargemåla
Skärvet
V. Alsjö
Pukaberg
Karstorp
Pukabergsmåla
Klenemåla
Mossjön
Käxgöl
Kroksjö
Folkehyltan
0
1
2 km

Antal jordeboksenheter SmH 1539 (1560)

	sk		½ sk		kr		½ kr		ky		pb		vakl		aoe		fr		½ fr	
Alsjö	–	–	–	–	2	(2)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Anebo	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Besagöl	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Betekulla	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Björnasjö	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Folkehyltan	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Fröstorp	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Förebo	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Gunnegärde	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Gårdsryd	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	3	(3)	–	–	–	–
Halltorp	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Högebo	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Igersdela	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Karstorp	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kaxgärde	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Klenemåla	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kroksjö	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kroksmåla	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Krokstorp	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kycklingetorp	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
*Kärreboda	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Käxgöl	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Lillaverke	–	–	–	–	2	(2)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Långaström	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–
Lövshult	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Melltorp	–	–	2	(2)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

	sk		½ sk		kr		½ kr		ky		pb		vakl		aoe		fr		½ fr	
Mortorp	1	(1)	1	(1)	1	(1)	–	–	1	(1)	–	–	1	(1)	–	–	1	(1)	–	–
Mosstorp	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Pilsmåla	–	–	–	–	–	–	0	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Pukaberg	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Pukabergsmåla	–	–	–	–	–	–	0	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Runtorp	3	(3)	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Råsbäck	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2	(2)	–	–
Skärvet	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Tokabo	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Törsbo	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2	(2)	–	–
Vargsmåla	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Väntorp	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)
Österhult	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Österhultsmåla	–	–	–	–	–	–	0	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Summa	4	(4)	4	(4)	21	(21)	11	(14)	2	(2)	1	(1)	1	(1)	3	(3)	6	(6)	1	(1)

Dessutom redovisar längderna: **skkvarn**: Runtorp 0 (1) – **säuj**: Mortorp 0 (1), Väntorp 0 (1) – **kruj**: Gårdsryd 2 (0), Källebäcksmåla 1 (1), Långaström 1 (1), *Mosings bäkker 1 (1), Råsbäck 2 (2) – ½ **ky**: Mortorp 0 (1) – **fruj**: Fröstorp 0 (1).

SmH **1 ky**.
1 pb (S:ta Maria Magdalena i Kalmar).
1560 **1 fruj**; brukas av pb ovan.
1407 donerar Abraham Brodersson (tjurhuvud) en gård (i "Köst") till en prebenda i Kalmar kyrka (se Hårstorp, Kläckeberga sn) (SD 3135).
1533 har S:ta Maria Magdalena prebenda en gård, som räntar 3 öre (SmH 1533: 1 A).

Förebo 1539 *Furaboda* (SmH 1539: 4: 5 f 14v) – 4 G, 6 b.
SmH **½ kr**.

Gunnegärde 1539 *Gunnagerde* (SmH 1539: 4: 5 f 14) – 4 G, 6 c.
SmH **1 kr**.

Gårdsryd 1515 *Gwdesrydh* (SSJb 1515 f 6v), 1531 *Gwdersryd* (K 1) – 4 G, 7 c – nuv S:t Sigfrids sn.
SmH **3 aoe**. (Värnaby rd)
1539–58 **2 kruj**.
1495 (?) har Sten Sture d ä tre gårdar, varav två räntar 3 mark 7 örtugar gutniska vardera och en 5 mark 1 örtug gutniska (SSJb 1515 f 6v).
1526 och 1531 upptas i Gustav I:s jordebok tre gårdar, varav två räntar 1 mark danska, 4 skillingar och 2 vita vardera och en 1½ mark, 2 skillingar och 2 vita (AoE 9, K 1). 1538 har gårdarna vardera 12 spannland åkerjord och äng till 8 lass; två av gårdarna räntar vardera 3 pund smör och har 'god skavelskog', den tredje räntar 3½ pund smör och har 'god ollonskog och god fämark' (SmH 1538: 4 f 47v). Enl jb 1541 tillhör KMt en ekskog under G, *Löffweråsen; de som släpper sina svin på den skogen ger ollonfläsk de år ollon växer (SmH 1541: 11 A, Värnaby rd).
1552 upptas G felaktigt bland biskopsgods som överförts till KMt:s arv och eget; utöver de tre gårdarna, som vardera räntar 3 pund smör, redovisas en kvarn, som räntar ½ pund smör (AoE 41, häfte 67).

Halltorp 1535 *Haletorp* (SmH 1533: 1 A f 11), 1539 *Hallatorp* (SmH 1539: 4: 5 f 14) – 4 G, 6 c.
SmH **1 kr**.

Högebo 1535 *Hegeboda* (SmH 1533: 1 A f 11), 1539 *Högebodom* (SmH 1539: 4: 5 f 14) – 4 G, 6 c.
SmH **1 kr**.

Igersdela 1535 *Öyersdall* (SmH 1533: 1 A f 11), 1539 *Igersdelom* (SmH 1539: 4: 5 f 14) – 4 G, 6 c.
SmH **1 kr**.

Karstorp 1535 *Karlstorp* (SmH 1533: 1 A f 11) – 4 F, 5 j – nuv Oskars sn.
SmH **½ kr**.

Kaxgärde 1539 *Kaxgerde* (SmH 1539: 4: 5 f 14) – 4 G, 6 b.
SmH **½ kr**.

Klenemåla 1539 *Klinemola* (SmH 1539: 4: 5 f 14v) – 4 F, 5 j – nuv Oskars sn.
SmH **½ kr** med kruj i *Mosings bäkker från 1547.

Kroksjö 1535 *i Kroxsiö* (SmH 1533: 1 A f 12) – 4 F, 4 j – nuv Oskars sn.
SmH **1 kr**.

Kroksmåla 1535 *i Kroxmåle* (SmH 1533: 1 A f 11) – 4 G, 6 b – nuv Oskars sn.
SmH **1 kr** med 1 ålfiske från 1550.

Krokstorp 1535 *i Kroxtorp* (SmH 1533: 1 A f 11) – 4 G, 6 a – nuv Oskars sn.
SmH **1 kr**.

Kycklingetorp 1539 *Kiklingatorp* (SmH 1539: 4: 5 f 14) – 4 G, 5 c.
SmH **1 kr**.

Källebäcksmåla 1539 *Kellebeck* (SmH 1539: 4: 5 f 14v) – 4 G, 6 c.
SmH **1 kruj** till Källebäck, Ljungby sn.

***Kärreboda** 1535 *Kärreboda* (SmH 1533: 1 A f 11).
SmH **½ kr**.

Käxgöl 1539 *Käxsegöll* (SmH 1539: 4: 5 f 15) – 4 G, 5 a – nuv Oskars sn.
SmH **½ kr**.

Lillaverke 1391 *i Litla werka* (DRAp 17/1), 1535 *Lilleuerke* (SmH 1533: 1 A f 11) – 4 G, 6 a – nuv Oskars sn.

SmH **2 kr**.

1391 överlåter Ficke van Vitzen fyra bol i L till drottning Margareta (se Påbonäs, Söderåkra sn) (DRAp 17/1).

Långaström 1539 *Longaström* (SmH 1539: 4: 5 f 14) – 4 G, 5 b.

SmH **1 kruj** till fr nedan.

1 fr (Ebba Eriksdotter /Vasa/, 1554 Abraham Eriksson /Leijonhufvud/).

1550 upptas i jordebok över Ebba Eriksdotters gods en gård (fodring för halvt hemman), som är 'passligt' byggd och som 'ligger för en odel'; åkern består av svartmylla, ligger höglänt, betecknas som ringa bördig(?) och besås med 3 tunnor årligen; gården har äng till 2 vinterlass hö, god skog till gårdafång och vedbrand, god timmerskog och 'näverflät', ingen ollonskog utom på häradets ägor, gott mulbete och 'utrymme', litet fiske i ån (Hagbyån) samt en humlegård om 1 pund; räntan är 2 pund smör (FoR 9, Värnaby rd).

Lövshult 1535 *Liffhult* (SmH 1533: 1 A f 11), 1539 *Löfzhult* (SmH 1539: 4: 5 f 14) – 4 G, 5 c.

SmH **1 kr**.

Melltorp 1344 *in Medelltørp* (DS 3853, avskr), 1391 *i Medhalthorpe* (DRAp 26/2) – 4 G, 4 d – byn är delad mellan Mortorps och Arby snr.

SmH **½ + ½ sk**.

Jfr M, Arby sn.

1344 ger Ragvald Karlsson sitt köpegods i M i morgongåva (se Väntorp, Arby sn) (DS 3853).

1391 omnämns en nämndeman, Björn, i M (DRAp 26/2).

Mortorp 1344 *Moratorp* (DS 3853, avskr), 1387 *i Moratorpe* (B 15 f 117, avskr), 1474 *i kirkiobynom i Mooratorp* (RAp 6/10) – kyrkby – 4 G, 4 d.

SmH **1 sk**.

½ sk; gemensam skatt med Runtorp.

1559 **1 säuj** (egen brukare).

1 kr.

1 ky.

1549 **½ ky** (obyggt); brukas av kr ovan, från 1556 av kyrkoherden.

1 vakl.
1 fr (Abraham Eriksson /Leijonhufvud).
1344 ger Ragvald Karlsson jord i M i morgongåva (se Väntorp, Arby sn) (DS 3853).
1387 ger Ulf Johansson en kvarn i M i morgongåva (se Hårstorp, Kläckeberga sn) (B 15 f 117).
1474 säljer Sven Larsson(tre blad) en gård, som räntar 20 öre gutniska, till Vadstena kloster (se Harby, Ljungby sn) (RAp 6/10).
1502 upptas en gård, som räntar 20 örtugar, i Vadstena klosters jordebok (HH 16 s 148; gården saknas i 1480 års jordebok).
1507 håller Hemming Gadh landsting i M (BSH 5: 131). 1508 kallar Hemming allmogen i Norra och Södra härad till landsting vid M (BSH 5: 229).
1512 överlåter Bengt Eriksson (falk) en gård med en kvarn i M, som räntar 1 mark svenska och en gengärd om året, och jord i Råby, Ljungby sn, till Åke Jöransson (Tott) och Tönne Eriksson (Tott); varken köpesumma eller bytesgods anges (RAp 23/8).

***Mosings bäkker** 1542 *Mosings bäkker* (SmH 1542: 3: 4 f 39v).
SmH **1 krfiske/kruj** till Björnasjö, från 1547 till Klenemåla.

Mosstorp 1535 *Mosetorp* (SmH 1533: 1 A f 11) – 4 G, 6 b.
SmH **1 kr**.

Pilsmåla 1554 *Pilzmåle* (SmH 1554: 13: 2 f 25) – 4 G, 5 c.
SmH 1554 **½ kr** (upptaget 1554).

Pukaberg 1535 *Pukeberg* (SmH 1533: 1 A f 11v) – 4 F, 5 j – nuv Oskars sn.
SmH **1 kr**.

Pukabergsmåla 1547 *Pugebergzmåle* (SmH 1547: 4: 3 f 60v) – 4 F, 5 j – nuv Oskars sn.
SmH 1547 **½ kr** (upptaget 1547).

Runtorp 1539 *Runnetorp*, *Runetorp* (SmH 1539: 4: 5 f 13v) – 4 G, 5 b.
SmH **3 sk**.
½ sk; gemensam skatt med Mortorp.
1553 **1 skkvarn**.

Råsbäck 1487 *Raasbek* (UUBp 1/8) – 4 G, 5 c.
SmH **1 kr**.
2 kruj; brukas av fr nedan.
2 fr (Arvid /Joakimsson/ Trolle).
1453 får Fader Ulfsson (Sparre av Hjulsta och Ängsö) två gårdar vid arvskifte efter Birgitta Magnusdotter (Porse) (UUBp 1487 1/8 vid).
1571 erhåller Anna Arvidsdotter (Trolle) vid arvskifte efter bl a sina föräldrar Arvid (Joakimsson) Trolle och Hillevi Knutsdotter (Sparre av Hjulsta och Ängsö) två gårdar i R, som räntar 6 pund smör tillsammans, och jord i bl a Ålebo, Arby sn, Källtorp, Förlösa sn, Hultsby, Ryssby sn, och Skammelstorp, Åby sn (se DMS 1:4 s 126) (SKBAp 28/5, RA fot).

***Sighride qwern** 1391 överlåter Ficke van Vitzen *Sighride qwern* i Mortorps sn till drottning Margareta (se Påbonäs, Söderåkra sn) (DRAp 17/1).

Skärvet 1535 *Skierssiö* (SmH 1533 1 A f 11), 1539 *Skerffwed* (SmH 1539: 4: 5 f 15) – 4 F, 5 j – nuv Oskars sn.
SmH **½ kr**.

Tokabo 1535 *Tokeboda* (SmH 1533: 1 A f 11) – 4 G, 5 c.
SmH **1 kr**.

Törsbo 1535 *Torrelsboda* (SmH 1533: 1 A f 11) – 4 G, 5 c.
SmH **2 fr** (Sten Bengtsson /Ulv/).

Vargsmåla 1539 *Vargsmola* (SmH 1539: 4: 5 f 14v) – 4 F, 5 i – nuv Oskars sn.
SmH **½ kr**.

Väntorp 1344 *in Windhatorp* (DS 3853, avskr) – 4 G, 4 d – byn är delad mellan Mortorps och Arby snr.
SmH 1553 **1 säuj** till ½ fr nedan.
½ fr (Ebba Eriksdotter /Vasa/, 1554 Abraham Eriksson /Leijonhufvud/). Jfr Väntorp, Arby sn.
1550 upptas i jordebok över Ebba Eriksdotters gods en halv gård, som ligger 'nordan ån' och är illa byggd; byggningstomten ligger 'för en odel' men åkern i byskifte; på åkern, som består av lerjord och som ligger sidlänt, sås 3 tunnor och 2 skäppor årligen; gården har äng till

4 vinterlass hö, passlig skog till gårdafång och vedbrand, litet ekskog, god timmerskog men ingen bokskog, skarpt mulbete och litet 'utrymme', en humlegård om 2 pund, intet fiskevatten samt en hjulkvarn; räntan är 3 pund smör (FoR 9, Värnaby rd).

***Øffralykkio** 1344 ger Ragvald Karlsson jord i *Øffralykkio* i morgongåva (se Väntorp, Arby sn) (DS 3853, avskr).

Österhult 1535 *Östrahult* (SmH 1533: 1 A f 11) – 4 G, 6 c.
SmH **½ kr**.

Österhults-måla 1549 *Österhultzmåle* (SmH 1549: 6 A f 25v) – 4 G, 6 c.
SmH 1549 **½ kr** (upptaget 1549).

Oskars socken

Oskars kyrksocken bildades 1847 som annex till Mortorp (Kbr 18/5), efter att ha varit kapellförsamling. Först i 1880 års jordebok infördes den som särskild jordebokssocken. Då överfördes från *Mortorps socken*: Alsjö, Anebo, Besagöl, Björnasjö, Folkehyltan, Karstorp, Klenemåla, Kroksjö, Kroksmåla, Krokstorp, Käxgöl, Lillaverke, Pukaberg, Pukabergsmåla, Skärvet och Vargsmåla. – Orterna redovisas under Mortorps socken.

S:t Sigfrids socken

S:t Sigfrids kyrksocken bildades 1856 som annex till Ljungby (Kbr 25/9). Först i 1880 års jordebok infördes den som särskild jordebokssocken. Då överfördes från *Ljungby socken*: Bläsemåla, Bosgård, Brorsryd, Brändebo, Fjälebo, Gisslabo, Gräne, Kimramåla, Kortemåla, Krukebo, Kulla, Kyrkeryd, Källebäck, Mölebo, Västrakulla och Överstatorp. Från *Mortorps socken* överfördes Gårdsryd 1860. – Orterna redovisas under de ursprungliga socknarna. Större delen av området, som under senmedeltiden kallades 'Kumblamada bygd', bildade sedan medeltiden en kapellförsamling (se Ljungby sockeninledning).

Söderåkra socken

1390 *i Sudherakers sokn* (DRAp 10/8).
1414 *i Sudhakra sokn* (SD 1943).

Omfattning: Socknen har i medeltids- och SmH-materialet samma omfattning som den nuvarande socknen (1950).

Kyrkan: Den nuvarande kyrkan byggdes 1795, varvid den medeltida stenkyrkan revs. Denna har troligen legat strax söder om den nuvarande och har bestått av ett rektangulärt långhus med flera våningar och ett lägre och smalare rakslutet kor. Kyrkan har sannolikt byggts på 1200-talet. (Andersson 1983 s 195)

Kyrkby: Söderåkra.

Kameral indelning: Socknens kronojord är enligt SmH 1543–60 indelad i 4 fjärdingar: Karlshult, Påboda, Ludensbo och Rotavik. **Karlshults fjärding** (*Karshulte Fiärdingh* SmH 1543: 6: 4): Ekaryd, Fastlycke, Giscmåla, Göddabo, Karlshult, Kroka (uj), Ryd, Törnelycke och Åd. **Påboda fjärding** (*Påboda*): Kroka (1 hn), Påboda, Påbonäs, Ragnabo, *Rumpatorp och Söderåkra samt ålfiske vid *Madegeffue. **Ludensbo fjärding** (*Ludingzbode*): Brändegärde, Grisbäck, Gummebo, Ingabo, Järnsida, Komstorp, N Kärr, Kärrabo, Lafsekulla, Ludensbo och Siggatorp samt ålfisken vid Björkenäs, Dalskär, *Gubben, Kårö, Svartagrund och Tokholmen. **Rotaviks fjärding** (*Rotauigz*): Ingö, Korpavik, S Kärr, Rotavik och Törneryd samt ålfisken vid Fimpan, Lökaryd, Torestorp och *Öluingesgrundt.

***Ansborgh** 1541 *paa Ansborgh* (SmH 1541: 3 f 23).
SmH 1541 **1 säuj** (nyupptagen, saknas 1546, 1554), 1548 ½ **sä** (obyggt), till fr i Böke, från 1556 till skkl/aoc i Böke.

Björkenäs 1539 *Börkenes* (SmH 1539: 4: 5 f 6) – 3 G, 9 d.
SmH **1 ålfiske** (sä) till Gunnilkroka, Torsås sn.
1 ålfiske (kr) till Skällenäs, från 1546 till Torestorp.

Bockekulla 1539 *Bockekulla* (SmH 1539: 4: 4 f 16v) – 3 G, 9 d.
SmH **1 fr** (saknas 1546–48, 1550–52), (Sten Bengtsson /Ulv/, 1558 Anund Stensson /Ulv/).
1 fr (saknas 1542–43), 1545 ½ **fr**, (Sten Bengtsson, 1558 Anund Stensson); har ålfisken vid *Gubben från 1556.

***Bredgrundt** 1556 *Bredgrundt* (SmH 1556: 10: 2 f 31) – se Kårö.

Brod 1535 *wid Bro*, 1536 *i Bro* (SmH 1533: 1 A f 3, 143v) – 4 G, 1 d.
SmH **1 sk** + 1557 **1 skkvarn**.

Bruatorp 1535 *Broatorp*, 1536 *Brwetorp* (SmH 1533: 1 A f 3, 143) – 4 G, 1 d.
SmH **1 sk**.
1 sä.

Brändegärde 1535 *Brendegerde* (SmH 1533: 1 A f 2) – 3 G, 9 d.
SmH **1 kr**.
1 fr (Ebba Eriksdotter /Vasa/, 1554 Abraham Eriksson /Leijonhufvud/).
1550 upptas i jordebok över Ebba Eriksdotters gods en gård, som är väl byggd och ligger 'för en odel'; på åkern, som består av svartmylla och är jämn jord, sås 5 tunnor årligen; gården har äng till 9 vinterlass hö, 'passlig' skog till gårdafång och vedbrand men ingen annan skog, skarpt mulbete och gott 'utrymme', fiskevatten i havet och en liten humlegård om ½ pund; till gården hör även en tomt, som kallas *Erich Karstompt*, och en ålabro, *Erich Karss Bro*; den sammanlagda räntan är 2 pund smör och 1 pund torrål (FoR 9, Värnaby rd).

Bröms 1050- talet(?) *Brimsæ sten* (ST I s 46, avskr), 1366 *vp Brems* (BSH 1 s 52), 1498(?) *Breemsæqwærn* (ATJb s 73), 1539 *vöd Bröms* (SmH 1539: 4: 4 f 16v) – 3 G, 8 c.
SmH **½ fr** (Ture Trolle).
1050- talet(?) omnämns Brömsesten, 'mellan Blekinge och Möre', som en av de sex gränsstenarna på gränsen mellan Sverige och Danmark (ST I s 46 ff; Fv 1966 s 219 f). För stenens läge se Hafström 1934 s 60 ff.
1498 (?) har Arvid Trolle B kvarn, som räntar 4 mark (ATJb s 73).
1505 meddelar Sten Kristiernsson (Oxenstierna) från Hossmo till riksföreståndaren Svante Nilsson, att han låtit befästa en holme vid Brömsebro, vilken tidigare varit bebyggd; han tycker att holmen är lämplig till att försvara riket 'och denna fattiga landsändan här nere' och ber att värendsborna måtte ge honom en gengärd

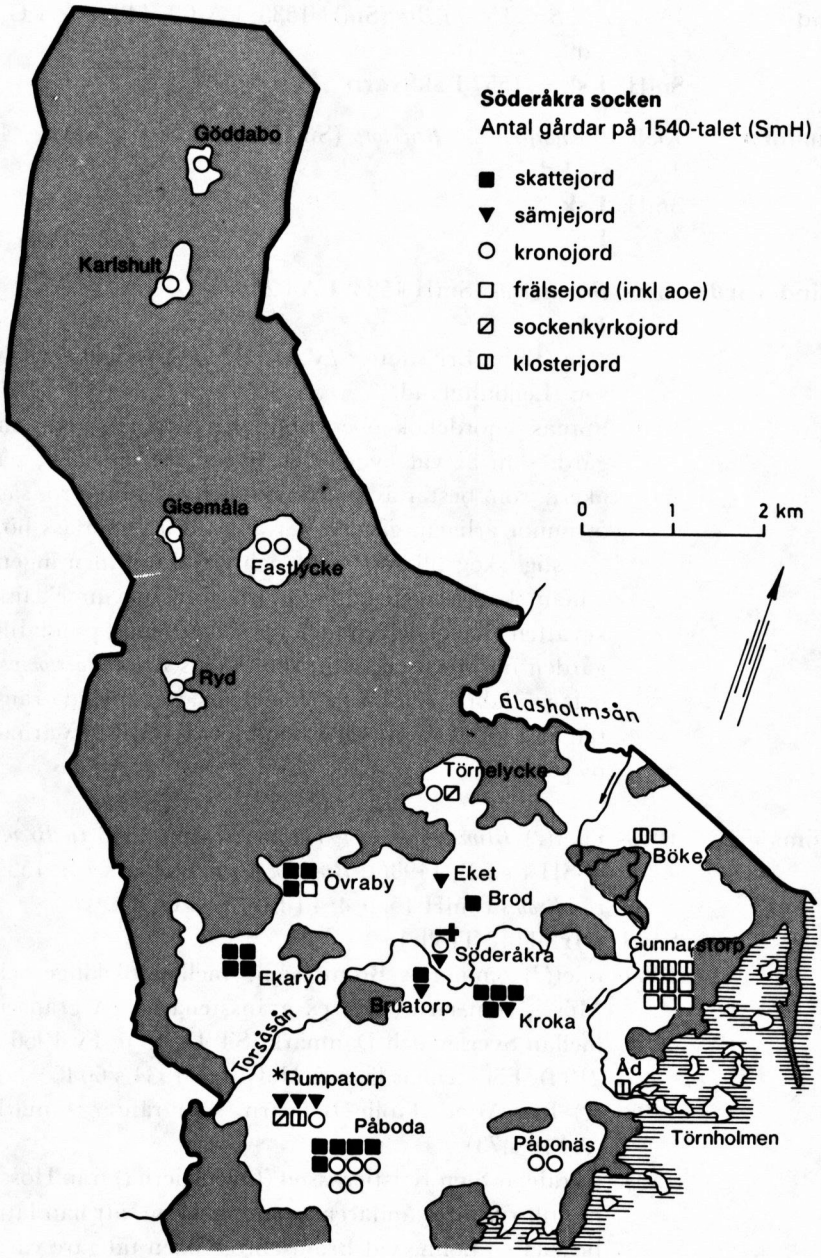
Söderåkra socken
Antal gårdar på 1540-talet (SmH)
skattejord
sämjejord
kronojord
frälsejord (inkl aoe)
sockenkyrkojord
klosterjord
0
1
2 km
Göddabo
Karlshult
Gisemåla
Fastlycke
Ryd
Glasholmsån
Törnelycke
Böke
Övraby
Eket
Brod
Söderåkra
Gunnarstorp
Ekaryd
Bruatorp
Kroka
Torsåsån
Ad
*Rumpatorp
Påboda
Påbonäs
Törnholmen

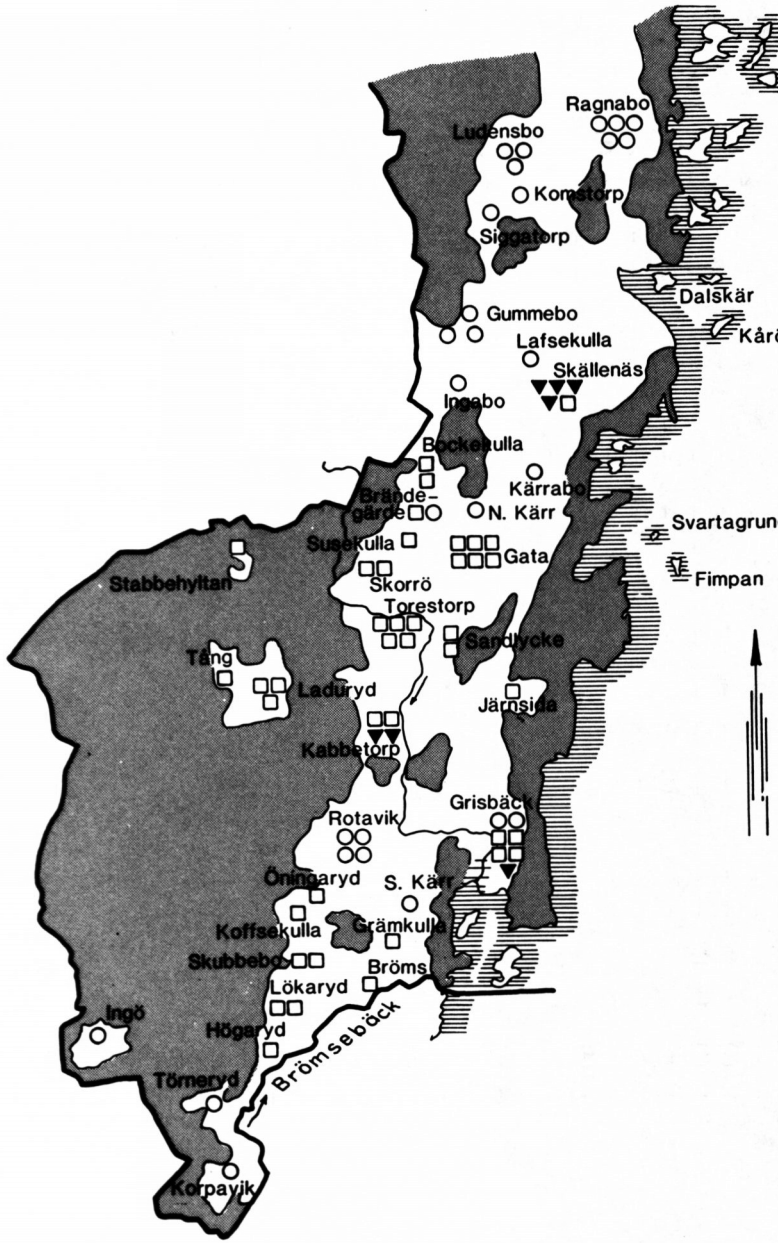
Ragnabo
Ludensbo
Komstorp
Siggatorp
Dalskär
Gummebo
Kårö
Lafsekulla
Skällenäs
Ingebo
Bockekulla
Kärrabo
Brände-
gärde
N. Kärr
Svartagrund
Susekulla
Gata
Fimpan
Stabbehyltan
Skorrö
Torestorp
Sandlycke
Tång
Ladu
ryd
Järnsida
Kabbetorp
Grisbäck
Rotavik
Öningaryd
S. Kärr
Koffsekulla
Grämkulla
Skubbebo
Bröms
Lökaryd
Ingö
Högaryd
Brömsebäck
Törneryd
Korpavik

Antal jordeboksenheter SmH 1539 (1560)

	sk	sä	½ sä	kr	½ kr	½ ky	skkl	½ skkl	aoe	½ aoe	fr	½ fr
Bockekulla	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	2 (1)	0 (1)
Brod	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Bruatorp	1 (1)	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Brändegärde	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –
Bröms	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)
Böke	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (0)	– –	0 (1)	– –	1 (1)	– –
Ekaryd	4 (4)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Eket	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Fastlycke	– –	– –	– –	2 (2)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Gata	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	4 (3)	2 (3)
Gisemåla	– –	– –	– –	– –	0 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Grisbäck	– –	1 (1)	– –	2 (2)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	3 (3)	0 (1)
Grämkulla	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –
Gummebo	– –	– –	– –	3 (3)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Gunnarstorp	– –	– –	0 (1)	– –	– –	– –	3 (0)	2 (0)	0 (3)	0 (2)	4 (4)	– –
Göddabo	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Högaryd	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)
Ingabo	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Ingö	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Järnsida	– –	– –	– –	1 (0)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	0 (1)	– –
Kabbetorp	– –	2 (2)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	2 (2)	– –	– –	– –
Karlshult	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Koffsekulla	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –
Komstorp	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Korpavik	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Kroka	4 (4)	1 (0)	– –	0 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
N Kärr	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
S Kärr	– –	– –	– –	1 (0)	– –	– –	– –	– –	0 (1)	– –	– –	– –
Kärrabo	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –

	sk	sä	½ sä	kr	½ kr	½ ky	skkl	½ skkl	aoe	½ aoe	fr	½ fr
Laduryd	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	3 (3)	– –
Lafsekulla	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Ludensbo	– –	– –	– –	3 (3)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Lökaryd	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	2 (2)	– –
Påboda	5 (5)	– –	– –	5 (5)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Påbonäs	– –	– –	– –	2 (2)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Ragnabo	– –	– –	– –	5 (5)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Rotavik	– –	– –	– –	4 (4)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
*Rumpatorp	– –	3 (3)	– –	1 (1)	– –	1 (1)	1 (0)	– –	0 (1)	– –	– –	– –
Ryd	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Sandlycke	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	1 (1)	– –
Siggatorp	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Skorrö	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	0 (1)
Skubbebo	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	1 (1)	– –
Skällenäs	– –	3 (3)	0 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –
Stabbehyltan	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	0 (1)
Susekulla	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –
Söderåkra	– –	– –	1 (1)	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Torestorp	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	2 (2)	– –	3 (3)	– –
Tång	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –
Törnelycke	– –	– –	– –	1 (1)	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Törneryd	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Åd	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (0)	– –	0 (1)	– –	– –	– –
Öningaryd	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –
Övraby	3 (3)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –
Summa	18 (18)	12 (11)	1 (3)	42 (41)	2 (3)	2 (2)	6 (0)	2 (0)	8 (15)	1 (3)	30 (29)	4 (9)

Dessutom redovisar längderna: **skkvarn**: Brod 0 (1) – **säuj**: Grisbäck 0 (1), Påboda 1 (1), Övraby 2 (2) – **kruj**: Ekaryd 1(1), Järnsida 0(1), Kroka 2(2), Påboda 0(1), Söderåkra 1(1), Åd 1(1) – **krkvarn**: Söderåkra 1(2) – **kyuj**: *Rumpatorp 0(1), Skällenäs 0(1) – **aoeuj**: *Ophege 0(1) – **fruj**: Grisbäck 0(1).

Ålfisken redovisas vid Björkenäs(sä, kr), *Buggasker(skkl), Dalskär(kr), Fimpan (kr), Grisbäck(kr), *Gubben(kr, skkl), Göljebro(kr), Järnsida(kr), Kroka(sk), Kårö(kr), Lökaryd(kr), *Madegeffue(kr), *Siggisbroo(ky), Skällenäs ör(kr), Svartagrund(kr), Tokholmen(kr), Torestorp(kr) och *Öluingesgrundt(kr).

för att möjliggöra ytterligare befästande och försvar av holmen mot rikets fiende (BSH 5: 49).

1366–1441 omnämns fästet Brömschus, som ansetts höra till Danmark (BSH 1 s 52, SD 2128 not, Karlskrönikan s 83 f, 342, SMR 1440, SU s 96).

***Buggasker** 1541 *Buggasker* (SmH 1541: 11 A).
SmH 1541–56 **1 ålfiske** (skkl), till Torestorp från 1546.
1541 har Skänninge kloster en ålabro i B, som räntar 1 pund smör (Gunnarstorps rd) (SmH 1541: 11 A).

Böke 1338 *i Bøkø* (DS 3381), 1479 *i Bøke* (D 9 f 17v) – 4 G, 1 d.
SmH **1 fr** (Jöran Åkesson /Tott/).
1 skkl, 1559 **1 aoe**. (Gunnarstorps rd)
Jfr *Ansborgh.
1338 ger Jon Kettilsson (Puke) *Karætorppe i B till sin hustru i morgongåva (se Gunnarstorp) (DS 3381).
1479/80 upptas i Kalmar nunneklosters uppbördsbok en landbo, som räntar $\frac{1}{2}$ pund smör, 40 ägg (1480 18 ägg) och 2 pund ål samt 1480 även 1 mark landgille, 4 örtugar nötepenningar och 6 lass ved (D 9 f 17v, 19v; jfr Gunnarstorp).
1539/40 har Skänninge kloster en gård, som räntar 13 skillingar och 1 vit och $2\frac{1}{2}$ pund ål; städjan är 1540 4 mark danska (Gunnarstorps rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 räntar gården 1 pund smör och $2\frac{1}{2}$ pund ål (SmH 1541: 11 A).

Dalskär 1550 *Daleskier* (SmH 1550: 5 f 11v) – 4 G, 0 d.
SmH 1550 **1 ålfiske** (kr) till Ludensbo.

Ekaryd 1536 *Eckeriidtt* (SmH 1533: 1 A f 143v) – 4 G, 1 c.
SmH **4 sk**.
1 kruj till en av sk ovan.

Eket 1539 *Ekedh* (SmH 1539: 4: 4 f 15) – 4 G, 1 d.
SmH **1 sä**.

Fastlycke 1535 *Fastebode*, 1536 *Fastelycke* (SmH 1533: 1 A f 2v, 143v) – 4 G, 2 c.
SmH **2 kr**.

Fimpan 1539 *Fimpa* (SmH 1539: 4: 5 f 4) – 3 G, 9 d.
SmH **1 ålfiske** (kr) till Skällenäs.

Gata 1535 *Gattu* (SmH 1533: 1 A f 1) – 3 G, 9 d.
SmH **3 fr**, 1548 **2 + ½ fr**, (Ebba Eriksdotter /Vasa/, 1554 Abraham Eriksson /Leijonhufvud/).
1 + ½ + ½ fr, (Sten Bengtsson /Ulv/, 1558 Anund Stensson /Ulv/); ½ fr är öde 1552 och saknas 1556.
1550 upptas i jordebok över Ebba Eriksdotters (Vasa) gods tre gårdar. Den första gården, som räntar 1½ pund smör, ligger längst norrut i byn, är 'passligt' byggd och ligger 'för en odel'; åkern består av svartmylla, ligger högt ("höglit") och besås med 5 tunnor årligen; ängen ger 7 vinterlass hö. Den andra gården, som räntar 1½ pund smör, ligger längst söderut, är 'nederrutten' och har en 69 alnar bred byggningstomt; åkern, som är jämn jord, består av svartmylla, ligger sidlänt och besås med 5 tunnor årligen, ängen ger 7 vinterlass hö; gården har en humlegård om 1 ½ pund. Den tredje gården (Lilla Gata) är en halv gård, som räntar 1 pund smör; den ligger längst västerut, är 'passligt' byggd och ligger 'för en odel'; åkern, som består av svartmylla, ligger jämnt och besås med 4 tunnor årligen; ängen ger 4 vinterlass hö.
Andra och tredje gården har god skog till gårdafång och vedbrand, den första liten skog till detsamma. Gårdarna har ingen annan skog, intet fiske, litet mulbete och intet utrymme. (FoR 9, Värnaby rd)

Gisemåla 1545 *Gisemålle* (SmH 1545: 4) – 4 G, 2 c.
SmH 1545 **½ kr** (nyupptaget).

Grisbäck 1406 *i Gersabäcknäs* (SD 3100, avskr), 1498(?) *i Grisæbeck* (ATJb s 73) – 3 G, 9 d.
SmH **1 sä**.
1541 **1 säuj** till en av kr nedan.
2 kr.
1 ålfiske (kr) till fr nedan.
1 fr (Ebba Eriksdotter /Vasa/, 1554 Abraham Eriksson /Leijonhufvud/).
1 fr (Sten Bengtsson /Ulv/, 1558 Anund Stensson /Ulv/).

1 fr, 1542 **1 + ½ fr**, (Ture Trolle); ½ fr anges som obyggt 1548.
1559 **1 fruj** (Ture Trolle).

1406 erhåller Poul Breyde vid skifte med svågern Erik Ummereise ett bol i G (se Broby, Voxtorps sn) (SD 3100).

1498 (?) har Arvid Trolle en gård, som räntar 1 tunna ål och 200 'spettfisk', samt en jord, som räntar 2 öre (ATJb s 73).

1545 omnämns G som lämplig hamn för flottans galärer (GR 17 s 331, 335).

1550 upptas i jordebok över Ebba Eriksdotters (Vasa) gods en gård, som är väl byggd och som ligger mitt i byn med en 34 alnar bred byggningstomt; åkern, som består av svartmylla och sandjord, ligger sidlänt och besås med 4 tunnor årligen; gården har äng till 9 vinterlass hö, 'passlig' skog till gårdafång och vedbrand men ingen annan skog, skarpt mulbete och 'passligt utrymme', fiskevatten i havet och två ålabroar; räntan är 1 pund 5 mark smör och 1 fjärding saltgrön ål (FoR 9, Värnaby rd).

Grämkulla 1515 *Gremækwllæ* (SSJb 1515 f 7, avskr), 1526 *Gremmekwlle* (AoE 9) – 3 G, 8 c.
SmH **1 aoe**. (Skubbebo rd)

1495 (?) har Sten Ture d ä en gård, som räntar 2 mark gutniska (SSJb 1515 f 7).

1526 och 1531 upptas i Gustav I:s jordebok en gård, som räntar 10 skillingar och 2 vita (AoE 9, K 1). 1538 har gården 8 spannland åkerjord och äng till 20 lass; räntan är 2 pund smör (SmH 1538: 4 f 48).

***Gubben** 1552 *Gubben* (SmH 1552: 1).
SmH 1552 **1 ålfiske** (kr) (saknas 1555), till Norra Kärr, från 1556 till Bockekulla.
1552–56 **1 ålfiske** (skkl) till Norra Kärr, 1556 till Bockekulla.

Gummebo 1536 *Gwmebode* (SmH 1533: 1 A f 142v) – 4 G, 0 d.
SmH **3 kr**, varav två har ålfiske vid Kårö.

Gunnarstorp 1338 *curiam meam Gwnnistorp, Datum Gunnistorp* (DS 3381) – 4 G, 1 d.

SmH 1542 **1 säuj**, 1546 ½ **sä**; anges som obyggt från 1554 och brukas av en av fr (Olof Galles) nedan.
3 skkl, 1559 **3 aoe**. (Gunnarstorps rd)
½ + ½ **skkl**, 1559 ½ + ½ **aoe**; det ena anges som obyggt från 1556 och brukas av en av skkl/aoe ovan. (Gunnarstorps rd)
3 fr (Olof Galle 2, Jöran Åkesson/Tott/); en av Olof Galles landbor brukar skkluj/aoeuj i *Ophege.
1 fr (Tord /Magnusson/ Bonde, 1556 Germund Svensson /Somme/).

Gunnarstorp kan beläggas som sätesgård för Jon Kettilsson (Puke) 1338 (DS 3381).

1338 ger Jon Kettilsson (Puke) i morgongåva till Botild Jonsdotter sin gård G med kvarn samt *Karæthorppe i Böke (DS 3381).

1377 donerar Ingeborg Eriksdotter (?Bielke) till Kalmar nunnekloster 1 pennings ränta av jord i G, belägen invid klostrets ägor (SRP 1246).

1414 ger Filip Petersson (Bonde) en gård i G till sin hustru (se Voxtorp, Voxtorps sn) (SD 1943).

1479/80 upptas i Kalmar nunneklosters uppbördsbok sju (1480 sex) landbor i G och bland dessa en landbo i Böke; 1479 redovisas endast avrad i smör, ägg och ål, medan 1480 samtliga avradspersedlar redovisas enl följande tabell (D 9 f 17v, 19v):

landbo nr	landgille pn	nöte-pengar[1]	ål	smör
1.[2]	14 öre	1 mark	2 pd	1 pd
2.	1 mark	4 ört	1 pd	½ pd
3.	6 ört	4 ört	–	½ pd
4.	12 öre	4 ört	2 pd	½ pd
5.	12 öre	4 ört	2 pd	½ pd
6.	6 ört	4 ört	–	½ pd

[1] för nr 2–6 har beloppet ändrats till 6 örtugar, för nr 1 är ändringen oläslig
[2] är två gårdar; ger vart tredje år 1 mark av en ålagård.

Varje landbo räntar dessutom 2 tjog ägg och 6 lass ved, utom nr 1, som räntar det dubbla. Landborna nr 3–6 ger även 4 örtugar årligen för dagsverken.

1539–41 har Skänninge kloster sex gårdar i G (inkl Åd), vilka ingår i Gunnarstorps rättardöme, som även omfattar jord i Böke och *Rumpatorp samt Värnaby, Halltorps sn; gårdarna i G redovisas med avrad, åkerjord, ängbol, fiske m m i tabellen nedan (ÖgH 1539: 3, 1540: 1, SmH 1541: 11 A).

	1539/40		1541			
gård nr	avrad pn[1]	avrad ål	avrad smör	avrad ål	åker spannland	äng lass hö
1.	0-13-1	2½ pd	2 pd	2½ pd	7	8
2.	0-13-1	2½ pd	2 pd	3½ pd	7	8
3.[2]	1½-2-2	4 pd	2½ pd	4 pd	7	8
4.	0-10-2	2½ pd	1½ pd 5 mk	3½ pd	4	8
5.[3]	½-0-0	½ pd	1 pd 5 mk	½ pd	3	5
6.[3]	½-0-0	½ pd	1 pd 5 mk	½ pd	3	5

[1] mark danska-skillingar-vita.
[2] kallas 1539/40 'vid å' (= Åd).
[3] fodring för halvt hemman.

Gårdarna betalar städja enligt följande: 1539 nr 1, 2 och 4 4 mark danska vardera, 1540 nr 3 4 mark, nr 5 och 6 3 mark resp 2 mark danska.

Samtliga gårdar har (1541) fiske i saltsjön och ollonskog. Gårdarna nr 1-4 har vardera 4 hommestånd vid *Ördwad, nr 2 dessutom ett hommestånd vid *Ophaffwet och nr 3 ett hommestånd vid Törnholmen (*Törneholmen* 4 G, 1 d). Utöver detta har alla gårdar mjärdar i Gunnarstorps å (*Gunnestorpa åå* = Torsåsån), nr 1 två mjärdar, nr 3 tre och övriga varsin.

Göddabo 1536 *Iöddebode* (SmH 1533: 1 A f 143v) – 4 G, 2 c.
SmH **½ kr**.

Göljebro 1539 *Geliatompten* (SmH 1539: 4: 5 f 6v) – 3 G, 9 d.
SmH **1 ålfiske** (kr) till Emnabo, Torsås sn.

Högaryd 1539 *Högariidh* (SmH 1539: 4: 4 f 16v) – 3 G, 8 c.
SmH **½ fr** (Ture Trolle).

Ingabo 1536 *Ingebode* (SmH 1533: 1 A f 142v) – 4 G, 0 d.
SmH **1 kr**.

Ingö 1539 *Ingaö* (SmH 1539: 4: 5 f 4v) – 3 G, 8 c.
SmH **1 kr**.

Järnsida 1467 *på Järnsidhan* (HH 31 s 140, avskr), 1504 *Jærsida* (VikSp 15/2) – 3 G, 9 d.
SmH 1539–43 **1 kr**, 1545 **1 fr** (Ture Pedersson /Bielke/), med ålfiske vid *Siggisbroo från 1558.
1542 **1 kruj** med ålfiske till kr/fr ovan.
1467 säljer Magnus Bonde till Birger Trolle en tomt i Söderåkra sn 'på J från allmänna vägen och i sjön' med en ålagård 'därnedanför', som räntar 1 tunna ål (se Voxtorp, Voxtorps sn) (HH 31 s 140).
1504 byter Klas Staffansson bort en gård, som räntar 6 pund ål, till Peder Turesson (Bielke) (se Bottorp, Ljungby sn) (VikSp 15/2).
1543 se Applerum, Arby sn.
1553/59 ärver Ture Pedersson (Bielke) en gård, som räntar 2 pund smör och 1 tunna salt ål (se Nyttorp, Ryssby sn) (BiS E 2006, ShSp 1559 12/3).
1563 byter Ture Bielke till sig en utjord i J, som räntar 1 pund ål, av Erik XIV (se Värnaby, Halltorps sn) (Gamla bytesboken f 238).

Kabbetorp 1515 *Kappætorp*, *Kabbetorp* (SSJb 1515 f 6v, 7, avskr), 1526 *Kabbetorp* (AoE 9) – 3 G, 9 c.
SmH **2 sä**.
2 aoe, 1546 **1 aoe**, 1554 **2 aoe**. (Skubbebo rd)
1495 (?) har Sten Sture d ä två gårdar, som tillsammans räntar 6 mark gutniska, en gård, som räntar 16 örtugar, och en gård, som räntar 4 mark gutniska (SSJb 1515 f 6v, 7).
1526 och 1531 upptas i Gustav I:s jordebok två gårdar, som vardera räntar 1 mark danska, 5 skillingar och 1 vit (AoE 9, K 1). 1538 har gårdarna 9 spannland åkerjord vardera och äng till 10 resp 8 lass; räntan är 3 pund smör vardera (SmH 1538: 4 f 48v).

***Karæthorppe** Se Böke.

Karlshult 1536 *Karelshwltt* (SmH 1533: 1 A f 143v), 1539 *Karshult* (SmH 1539: 4: 5 f 3) – 4 G, 2 c.
SmH **1 kr**.

Koffsekulla 1515 *Causækwllæ* (SSJb 1515 f 7, avskr), 1526 *Koffssekwllæ* (AoE 9) – 3 G, 8 c.
SmH **½ aoe**. (Skubbebo rd)
1495 (?) har Sten Sture d ä en gård, som räntar 2 mark gutniska (SSJb 1515 f 7).
1526 och 1531 upptas i Gustav I:s jordebok en gård, som räntar 10 skillingar och 2 vita (AoE 9, K 1). 1538 har gården 8 spannland åkerjord och äng till 10 lass; räntan är 2 pund smör (SmH 1538: 4 f 48v).

Komstorp 1536 *Camptztorp* (SmH 1533: 1 A f 142v), 1539 *Komstorp* (SmH 1539: 4: 5 f 3v) – 4 G, 0 d.
SmH **1 kr**.

Korpavik 1535 *Korpeuik* (SmH 1533: 1 A f 1) – 3 G, 8 c.
SmH **1 kr**.

Kroka 1535 *Kroka* (SmH 1533: 1 A f 3) – 4 G, 1 d.
SmH **4 sk**.
1556 **1 ålfiske** (sk, saknas 1559).
1 sä, 1553 **1 kr**.
2 kruj till två av sk ovan.

Kårö 1539 *Kaarör* (SmH 1539: 4: 5 f 4) – 4 G, 0 d.
SmH **1 ålfiske** (kr) till Gummebo.
1551 **2 ålfisken** (kr) till Mulatorp, Torsås sn, resp Ludensbo; det senare saknas 1552-55, från 1556 K och *Bredgrundt.
1554 **1 ålfiske** (kr) till Gummebo, 1555 till Lafsekulla, 1557 till Siggatorp, 1559 till Gummebo.

Kärr (Norra) 1536 *Cierrä* (SmH 1533: 1 A f 142v), 1539 *Kär* (SmH 1539: 4: 5 f 4) – 3 G, 9 d.
SmH **1 kr**.

Kärr (Södra) 1515 *Kærreth* (SSJb 1515 f 7, avskr), 1536 *Cier* (SmH 1533: 1 A f 141v) – 3 G, 8 c.
SmH **1 kr** (saknas 1557), 1559 **2 aoe**, 1560 **1 aoe**.
1495 (?) har Sten Sture d ä en gård, som räntar 4 mark gutniska (SSJb 1515 f 7).

Kärrabo 1539 *Kerreboda* (SmH 1539: 4: 5 f 4) – 3 G, 9 d.
SmH **1 kr** med ålfiske vid Tokholmen från 1550 och vid Skällenäs ör från 1556.

Laduryd 1406 *i Ladharydh* (SD 3100, avskr), 1498(?) *i Laderydh* (ATJb s 73) – 3 G, 9 c.
SmH **3 fr** (Ture Trolle).
1406 erhåller Poul Breyde vid skifte med svågern Erik Ummereise en gård i L (se Broby, Voxtorps sn) (SD 3100).
1498 (?) har Arvid Trolle tre gårdar i L, vilka räntar 5½ mark, 4 mark resp 3 mark (ATJb s 73).

Lafsekulla 1536 *Lappsekvlle* (SmH 1533: 1 A f 142v) – 4 G, 0 d.
SmH **1 kr** med ålfiske vid Kårö 1555–56.

Ludensbo 1536 *Löensbode* (SmH 1533: 1 A f 142v), 1539 *Ludingsboda* (SmH 1539: 4: 5 f 3v) – 4 G, 0 d.
SmH **3 kr**, varav en med ålfiske vid Dalskär från 1550 och vid Kårö från 1551.

Lökaryd 1406 *i Lökarydh* (SD 3100, avskr), 1498(?) *i Løkeryd* (ATJb s 73) – 3 G, 8 c.
SmH 1542 **1 ålfiske** (kr) till en av fr nedan.
2 fr (Ture Trolle); den ena har ålfiske vid *Öluingesgrundt från 1555.
1406 erhåller Poul Breyde vid skifte med svågern Erik Ummereise ett bol i L (se Broby, Voxtorps sn) (SD 3100).
1498 (?) har Arvid Trolle två gårdar i L, vilka räntar 3½ mark resp 3 mark (ATJb s 73).

***Madegeffue** 1554 *Madegeffue* (SmH 1554: 13).
SmH 1554 **1 ålfiske** (kr) till Påboda.

***Ophege** 1556 *Ophege* (SmH 1556: 10).
SmH 1546–56 **1 skkluj**, 1559 **1 aoeuj**, till Gunnarstorp.

Påboda 1441 *i Pabodom* (SMR 1439, avskr), 1536 *Påbode* (SmH 1533: 1 A f 143) – 4 G, 0 d.
SmH **5 sk**, varav tre har ålfisken från 1556.
1 säuj till en av sk ovan, från 1542 till en av kr nedan.
5 kr; en landbo har ålfiske vid *Madegeffue från 1554.
1545 **1 kruj** till en av sk ovan.
1441 omnämns en nämndeman, Birger, i P (SMR 1439).

Påbonäs 1339 *Pabodha næs* (DS 3418), 1390 *Gardh Pabodhanæs* (DRAp 10/8), 1536 *Påbones* (SmH 1533: 1 A f 143) – 4 G, 1 d. SmH **2 kr**.

I Påbonäs har Jon Kettilsson (Puke) daterat brev 1339 (DS 3418) och Puke Glysing 1344 (DS 3853). Gården har innehafts av Ficke van Vitzen d y före 1391 och före honom sannolikt av Arent van Vitzen (död 1384), gift med Puke Glysings dotter Elin (se nedan, ÄSF s 55).

Lämningar efter sätesgården finns i form av en plan platå med ca 100 m diameter, omgiven av en vall och en 10–12 m bred vallgrav, ca 500 m SSO om nuv Påbonäs (RAÄ 184). På platåns östra del finns en ruinkulle med tegelstensskärv, rester av murbruk, kalksten m m.

1344 daterar Ragvald Karlsson sitt morgongåvobrev på P (se Väntorp, Arby sn) (DS 3853).

1390 överlåter Katarina Glysingsdotter till drottning Margareta sin ärvda ägodel i gården P med alla tillhörande gods och rättigheter i Söderåkra sn som betalning för skuld på 1000 lödiga mark silver, vilken skuld till större delen består av lösensumma ('fångabeskattning') för Katarinas make Johan Molteke. Godset har Katarina ärvt efter sin systerdotter Märta Arentsdotter (van Vitzen), som nyligen dött. Samtidigt överlåter Katarina till drottningen all sin rättighet i de panter i socknarna Söderåkra, Torsås och Glosebo 'sunnanskog' som hon ärvt efter Märta och som Arent van Vitzen haft efter Ficke van Vitzen d ä och som nu innehas av Arents bror Ficke van Vitzen d y. (DRAp 10/8, Suhm XIV s 556–58) Samma år säljer Bengta Glysingsdotter till drottningen sin arvedel och rättighet i godset P i socknarna Söderåkra, Torsås och Glosebo, vilket hon ärvt efter systerdottern Märta (DRAp 14/9, Suhm XIV s 558–60).

1391 säljer och överlåter Ficke van Vitzen d y och hans syster Märta till drottningen sina ägodelar och rättigheter i det arv som tillfallit dem efter brorsdottern Märta Arentsdotter (van Vitzen), vilket omfattar P med tillhörande gods, huvudgården Risinge på Öland och jord i Värend, Möre, Njudung, Handbörd och

Puke – Glysing – Ummereise – van Vitzen

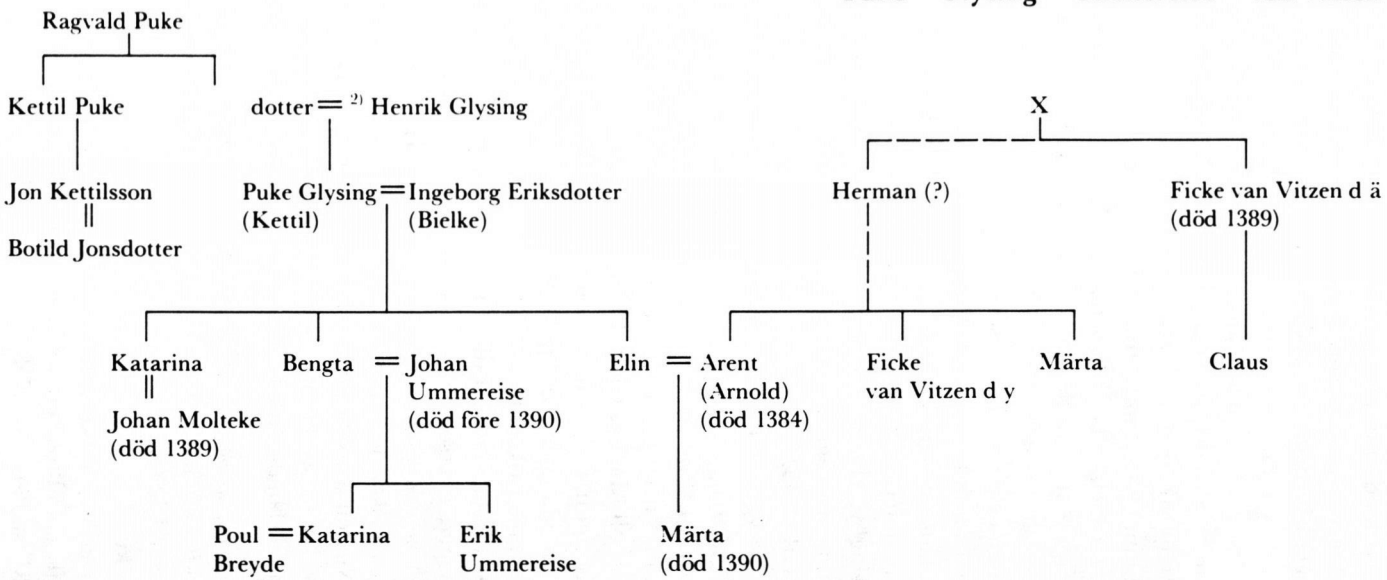

Källor: ÄSF s 53 ff, 178 f, NF 32 spalt 902 f.

Aspeland samt pantgods för 400 mark lödiga i Söderåkra och Torsås snr. Samtidigt säljer Ficke allt sitt eget köpegods, arvegods och pantgods i Sverige, vilket omfattar jord i Ragnabo, denna sn, Högsrum, Namnerum och Värnaby, Halltorps sn, i Voxtorp, Voxtorps sn, *Sighride qwern och Lillaverke, Mortorps sn, och i *Glysinx quern, Kattemåla, Kölby och Svänebo, Ljungby sn, samt gårdar i Kalmar stad. Vidare överlåter Ficke alla rättigheter han har till Söderåkra och Torsås snr, 'för det de mig synnerligen till pant stodo', och all rättighet han haft till de gods i Värend som Sten och Ture Bengtssöner (Bielke) hade pantsatt till hans frände Ficke van Vitzen d ä och som dennes son Claus överlåtit på Ficke d y. Slutligen bekräftar Ficke sin donation av gods till ett kapell i Kalmar (se Norra Hagby, Hagby sn). P gård och gods skall på drottningens vägnar övertas av Magnus Glop till låns. (DRAp 17/1)

Drygt en månad senare fastfar häradshövdingen Peter Bagge vid kungsnämnd i Kalmar allt det gods i Sverige (främst P med tillhörande gods) som Ficke van Vitzen överlåtit till drottningen och överlämnar det till Magnus Glop (DRAp 1391 26/2).

1394 kvitterar Ficke van Vitzen 900 mark lödiga för ovannämnda affär (DRAp 28/2).

1396 erkänner riksrådet drottning Margaretas fulla ägande- och förfoganderätt till P, med allt det gods som därtill ligger, eftersom hon lagligen köpt och inlöst det av Ficke van Vitzen för egna pengar (ST II s 661).

1510 ber biskop Ingemar i Växjö riksföreståndaren Svante Nilsson att låta dennes tjänare Jeppe Kristiernsson i förläning av kronan behålla 'Påbonäs-godset', vilket nu förlänats Erik Trolles tjänare Gustav (BSH 5: 329).

Ragnabo 1391 *i Ramfnæ bodhom, aff Ramfnæbodh* (DRAp 17/1), 1515 *vedh Raffvabodh* (SSJb 1515 f 7, avskr), 1535 *Rangneboda* (SmH 1533: 1 A f 3v) – 4 G, 0 d.

SmH **5 kr**.

1391 överlåter Ficke van Vitzen till drottning Margareta nio bol i R och ett bol 'där hart nära som är gjort ut av R' (se Påbonäs) (DRAp 17/1).

1495 (?) har Sten Sture d ä en äng vid R, som räntar 2 örtugar, och ett ålfiske med okänd ränta (SSJb 1515 f 7).

Rotavik 1441 *i Rothawik* (SMR 1439, avskr), 1539 *Rotauik* (SmH 1539: 4: 5 f 4v) – 3 G, 9 c.

SmH **4 kr**, varav en med ålfiske vid *Öluingesgrundt.

1441 omnämns en nämndeman, Erland, i R (SMR 1439).

***Rumpatorp** (nu Ekelunda) 1479 *aff Rumpatorp* (D 9 f 17v) – 4 G, 0 d.

SmH **3 sä**.

1 kr.

½ ky (prästens landbo, kallas vissa år på 1540-talet felaktigt Törnelycke).

1 skkl (saknas 1543–45), 1559 **1 aoe**. (Gunnarstorps rd)

1559 **1 kyuj** till ½ ky ovan.

1479/ 80 uppbär Kalmar nunnekloster 2 mark av R (D 9 f 17v, 19v).

1539/ 40 har Skänninge kloster en halv gård, som räntar ½ mark danska; städjan är 1540 2 mark danska (Gunnarstorps rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 räntar gården 1 pund 5 mark smör och har 3 spannland åkerjord och ängbol till 6 lass samt ollonskog (SmH 1541: 11 A).

Ryd 1535 *Ryd* (SmH 1533: 1 A f 2v), 1539 *Paariid* (SmH 1539: 4: 4 f 14v) – 4 G, 1 c.

SmH **1 kr**.

Sandlycke 1515 *Sanlycke* (SSJb 1515 f 7, avskr), 1531 *Sandlykke* (K 1) – 3 G, 9 d.

SmH **1 aoe**. (Skubbebo rd)

1 fr (1546 ½ fr), (Ebba Eriksdotter /Vasa/, 1554 Abraham Eriksson /Leijonhufvud/).

1495 (?) har Sten Sture d ä en gård, som räntar 3 mark gutniska (SSJb 1515 f 7).

1526 och 1531 upptas i Gustav I:s jordebok en gård, som räntar 1 mark danska (AoE 9, K 1). 1538 har gården 8 spannland åkerjord och äng till 20 lass; räntan är 2½ pund smör (SmH 1538: 4 f 48v).

1550 upptas i jordebok över Ebba Eriksdotters (Vasa) gods en gård, som är väl byggd och ligger 'för en odel'; åkern består av svartmylla och sandjord, ligger jämnt och besås med 8 tunnor årligen; gården har äng till 12 vinterlass hö, liten skog till gårdafång eller vedbrand men ingen annan skog, litet mulbete och gott utrymme samt en liten humlegård; räntan är 3 pund smör (FoR 9, Värnaby rd).

Siggatorp 1536 *Siggetorp* (SmH 1533: 1 A f 142v) – 4 G, 0 d.
SmH **1 kr**.

***Siggisbroo** 1546 *Siggisbroo* (SmH 1546: 3).
SmH 1546 **1 ålfiske** (ky) till Torestorp (fr), 1549 till Skällenäs (sä), 1557 till Påboda (sk), från 1558 till Järnsida (fr).

Skorrö 1539 *Skorra* (SmH 1539: 4: 4 f 16v) – 3 G, 9 c.
SmH **1 fr** (1546–52 **2 fr**), (Sten Bengtsson /Ulv/, 1558 Anund Stensson /Ulv/).
1542 **½ fr** (Ebba Eriksdotter /Vasa/, 1554 Abraham Eriksson /Leijonhufvud/).
1550 upptas i jordebok över Ebba Eriksdotters gods en halv gård, som är ett ödebol; byggningstomten är lagd uti åker och ingen kan utreda hur stor den är, ty gården tillhör Sten Bengtsson (se ovan SmH), men hälften av ägorna tillhör fru Ebba; på åkern, som ligger sidlänt, sås på hälften 4 tunnor årligen; gården har äng till 6 vinterlass hö, passlig skog till gårdafång och vedbrand men ingen annan skog, skarpt mulbete, intet fiskevatten och ingen humlegård; räntan är 1½ pund smör (FoR 9, Värnaby rd).

Skubbebo 1406 *i Stokkabodum* (SD 3100, avskr), 1498(?) *i Skøppebode* (ATJb s 73), 1526 *Skobbebodhæ* (AoE 9) – 3 G, 8 c.
SmH **1 aoe**. (Skubbebo rd)
1 fr (Ture Trolle).
1406 erhåller Poul Breyde vid skifte med svågern Erik Ummereise ett bol i S (se Broby, Voxtorps sn) (SD 3100).
1495 (?) har Sten Sture d ä en gård, som räntar 2 mark gutniska (SSJb 1515 f 7).
1498 (?) har Arvid Trolle två gårdar i S, vilka räntar 4½

mark resp 3 mark; enl tilläggsnotis (?1530-talet)har KMt den andra gården till arvegods (ATJb s 73).
1526 och 1531 upptas i Gustav I:s jordebok en gård, som räntar 1 mark danska (AoE 9, K 1). 1538 har gården 10 spannland åkerjord och äng till 30 lass; räntan är 3 pund smör (SmH 1538: 4 f 48).

Skubbebo rättardöme omfattar 1541–52 arv och eget-jorden i Söderåkra och Torsås snr.

Skällenäs 1487 *i Skellisnæs* (X 240, Trolle, UUB), 1536 *Skellenes* (SmH 1533: 1 A f 144) – 4 G, 0 d.
SmH **3 sä**.
½ sä med ålfisken vid Fimpan, Björkenäs och *Siggisbroo 1549–56.
1542 **1 säuj** till ½ sä ovan.
1546 **1 kyuj** till ½ sä ovan.
1 fr (Karin Eriksdotter /Gyllenstierna/).
Skällenäs ör 1556 **2 ålfisken** (kr) till Kärrabo.
1487 erhåller Erik Trolle en gård, som räntar 4 mark gutniska och som är hans möderne (se Hossmo, Hossmo sn) (X 240, Trolle, UUB).

Skäppevik 1557 *Skepauick* (SmH 1557: 2 tl) – 3 G, 9 d.
1557 upptas en tiondeskyldig i S (SmH 1557: 2 tl).

Stabbehyltan 1545 *Stabehiltt* (SmH 1545: 4 s 85) – 3 G, 9 c.
SmH 1545 **½ fr** (saknas 1546–50) (Ture Trolle).

Susekulla 1535 *Susekulla* (SmH 1533: 1 A f 2) – 3 G, 9 c.
SmH **1 fr** (Sten Bengtsson /Ulv/, 1558 Anund Stensson /Ulv/).

Svartagrund 1549 *Suarttegrund* (SmH 1549: 6 A) – 3 G, 9 d.
SmH 1549 **1 ålfiske** (kr) ('upptaget' 1549) till Gata.

Söderåkra 1508 *i Swdheraker* (BSH 5: 190) – kyrkby – 4 G, 1 d.
SmH **½ sä** (klockaren).
½ kr.
1 kruj med **1 krkvarn** ('kvarnabolet') till kyrkoherden.
1550 **1 krkvarn**.

Tokholmen 1550 *Togeholmen* (SmH 1550: 5 f 12v) – 3 G, 9 d.
SmH 1550 **1 ålfiske** (kr) till Kärrabo.

Torestorp 1406 *i Thorstorp* (SD 3100, avskr), 1526 *Torstorp* (AoE 9) – 3 G, 9 c.
SmH 1542 **1 ålfiske** (kr), 1545 **2 ålfisken**, till aoc nedan.
2 aoe. (Skubbebo rd)
2 fr (Ture Trolle) med ålfiske vid Björkenäs (från 1550) och vid *Buggasker (från 1550).
1 fr (saknas 1547–48), (Svante Stensson /Sture/) med ålfisken vid Björkenäs (1546–49), *Buggasker och *Siggisbroo.
1406 erhåller Poul Breyde vid skifte med svågern Erik Ummereise ett bol i T (se Broby, Voxtorps sn) (SD 3100).
1498 (?) har Arvid Trolle 'Stora Brytegården' *(storæ Brøttiegarden)*, som räntar $7\frac{1}{2}$ mark; enl tilläggsnotis (?1530-talet) heter den nu Torestorp och är två gårdar (ATJb s 73).
1526 och 1531 upptas i Gustav I:s jordebok två gårdar, som räntar 1 mark danska, 5 skillingar och 1 vit resp 1 mark danska (AoE 9, K 1). 1538 har gårdarna 10 spannland åkerjord vardera och äng till 12 resp 10 lass; räntan är 3 resp $2\frac{1}{2}$ pund smör (SmH 1538: 4 f 49).
1562 upptas i Svante Stures jordebok en gård, som räntar 2 pund smör, 1 fläksida, 1 fodernöt, 1 mark dagsverkspn och $1\frac{1}{2}$ mark gästningspn (ShS I 158 a).

Tång 1498 (?) *i Taang* (ATJb s 73) – 3 G, 9 c.
SmH **1 fr** (Ture Trolle).
1498 (?) har Arvid Trolle en gård, som räntar 2 mark (ATJb s 73).

Törnelycke 1536 *Törindelycke* (SmH 1533: 1 A f 143v) – 4 G, 1 d.
SmH **1 kr**
$\frac{1}{2}$ ky.

Törneryd 1535 *Torderyd*, 1536 *Tårinderydtt* (SmH 1533: 1 A f 1, 141v) – 3 G, 8 c.
SmH **1 kr**.

Åd 1539 *wiidt Aa* (ÖgH 1539: 3 f 16v) – 4 G, 1 d.
SmH **1 kruj** till skkl nedan.
1 skkl, 1559 **1 aoe**. (Gunnarstorps rd)
1539–41 se Gunnarstorp.

***Öluinges-grundt** 1547 *Öluingesgrundt* (SmH 1547: 4 f 27v).
SmH **1 ålfiske** (kr) till Rotavik + 1555 **1 ålfiske** (kr) till Lökaryd.

Öningaryd 1515 *Øninge rodiæ* (SSJb 1515 f 7, avskr), 1526 *Ønynge rydiæ* (AoE 9) – 3 G, 8 c.
SmH **1 aoe**, 1546 **2 aoe**, 1554 **1 aoe**. (Skubbebo rd)
1495 (?) har Sten Sture d ä en gård, som räntar 3 mark gutniska (SSJb 1515 f 7).
1526 och 1531 upptas i Gustav I:s jordebok en gård, som räntar 1 mark danska (AoE 9, K 1). 1538 har gården 10 spannland åkerjord, äng till 20 lass och skavelskog till sina svin; räntan är 3 pund smör (SmH 1538: 4 f 48). Enl jb 1541 har gården ett hommestånd vid Järnsida (SmH 1541: 11 A).

Övraby 1535 *Ofuerby* (SmH 1533: 1 A f 2v), 1539 *Öffwraby* (SmH 1539: 4: 5 f 1) – 4 G, 1 d.
SmH **3 sk**.
2 säuj med egna brukare, från 1558 till två av sk ovan.
1 fr (Sten Bengtsson /Ulv/, 1558 Anund Stensson /Ulv/).

Torsås socken

1390 *Thorsas* (DRAp 10/8).

Omfattning: Torsås socken omfattar under medeltiden och 1500-talet den nuvarande socknen (1950) jämte nuvarande Gullabo sn (se G sn).

Kyrkan: Den medeltida gråstenskyrkan från 1200-talet revs till största delen, när den nuvarande kyrkan byggdes 1777. Av den ursprungliga byggnaden, som bestod av ett skevt, nästan kvadratiskt långhus och ett lika brett kor med inre absid, ingår sydväggen i den nya kyrkan. Troligen under senmedeltiden förlängdes kyrkan ca 8 m åt väster; denna del, vars murar var smalare än den ursprungliga kyrkans, ingår i den nuvarande byggnadens sydvästra hörn. Det ursprungliga långhusets invändiga mått cirka 8 x 7,5 m. (Andersson 1983 s 196 f)

Kyrkby: Torsås.

Torsås socken
Antal gårdar på 1540-talet (SmH)

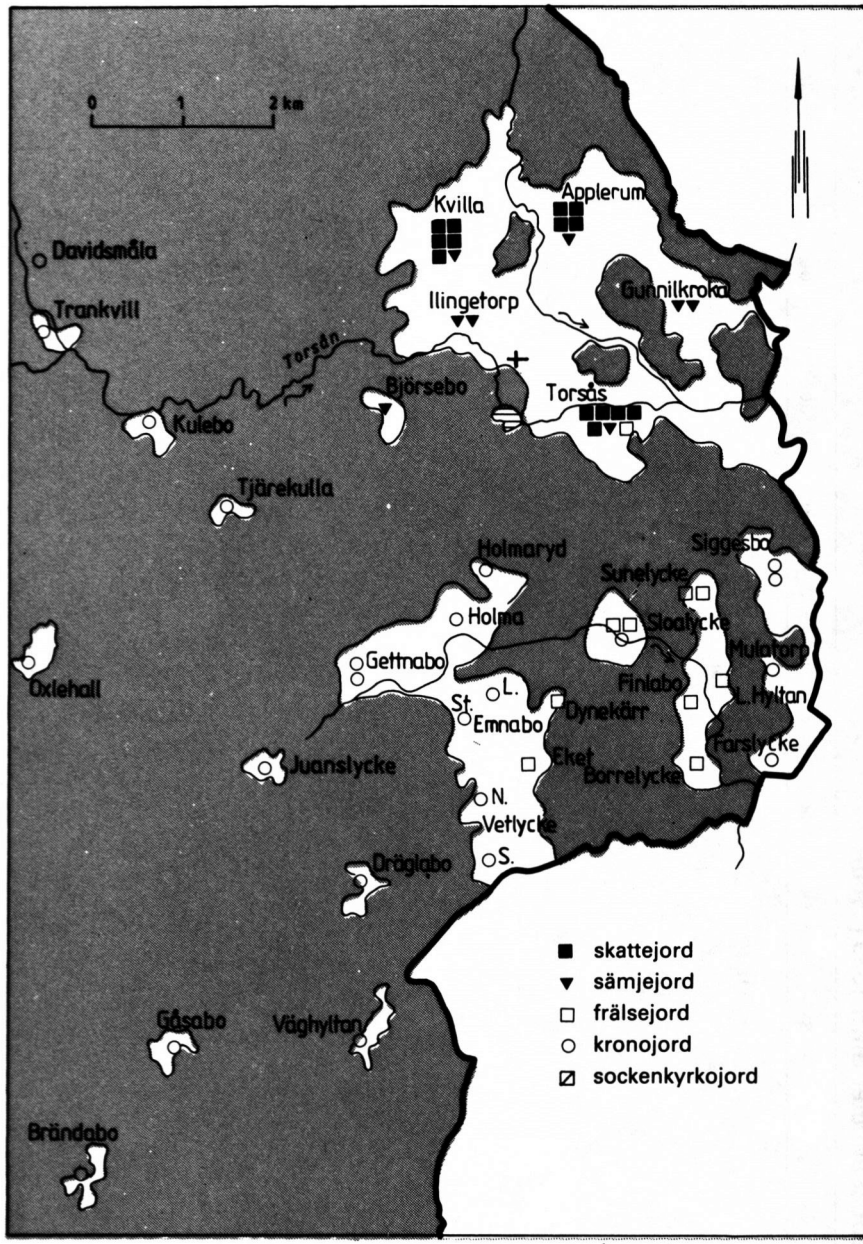
0
1
2 km
Kvilla
Applerum
Davidsmåla
Trankvill
Ilingetorp
Gunnilkroka
Torsån
Björsebo
Torsås
Kulebo
Tjärekulla
Holmaryd
Siggesbo
Sunelycke
Holma
Sloalycke
Mulatorp
Gettnabo
Oxlehall
Finlabo
L. Hyltan
St.
L.
Emnabo
Dynekärr
Farslycke
Eket
Juanslycke
Borrelycke
N.
Vetlycke
S.
Dräglabo
skattejord
sämjejord
frälsejord
kronojord
sockenkyrkojord
Gåsabo
Väghylten
Bränddabo

Antal jordeboksenheter SmH 1539 (1560)

	sk		½ sk		sä		kr		½ kr		krt		aoe		½ aoe		fr		½ fr	
Applerum	4	(4)	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Appleryd	–	–	–	–	–	–	3	(3)	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Bastubo	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
*Binga	0	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Binnaretorp	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Björsebo	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Bodhyltan	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Borrelycke	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–
Bransboda	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(0)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Brinkaström	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Brändabo	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Bränderås	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ballstorp	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Davidsmåla	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–
Degerhyltan	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Dräglabo	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Dynekärr	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)
Eket	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–
Emnabo	–	–	–	–	–	–	1	(1)	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Fagereke	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Fagerhyltan	–	–	–	–	–	–	0	(1)	1	(0)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Farslycke	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Finlabo	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–
Flaken	–	–	–	–	–	–	1	(0)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Fröbbestorp	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Gettnabo	–	–	–	–	–	–	2	(2)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Glosebo	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Gullabo	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–
Gullaboås	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

	sk	½ sk	sä	kr	½ kr	krt	aoe	½ aoe	fr	½ fr
Gullemåla	– –	– –	– –	– –	– –	0 (1)	– –	– –	– –	– –
Gunnilkroka	– –	– –	2 (2)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Gåsabo	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –
Hallagärde	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –
Hallasjö	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Holma	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Holmaryd	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –
Hulebäck	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –
Hulekvill	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Lilla Hyltan	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –
Stora Hyltan	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Häggemåla	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –
Hästmahult	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Ilingetorp	– –	– –	2 (3)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Juansbo	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Juanslycke	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –
Karsbo	– –	– –	– –	2 (2)	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –
Karsjö	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Kroksmåla	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –
Kulebo	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –
Kvilla	2 (3)	3 (1)	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Kyrkebo	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –
*Labbekulle	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Lindö	– –	– –	– –	– –	– –	1 (0)	– –	– –	– –	– –
Lybäcksholm	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –
Lönbomåla	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –
Magdegärde	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –
Mulatorp	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Oxlehall	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Petamåla	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –

	sk	½ sk	sä	kr	½ kr	krt	aoe	½ aoe	fr	½ fr
Råbäcksmåla	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –
Siggesbo	– –	– –	– –	2 (2)	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Skruvemåla	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –
Skärgöl	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –
Skörebo	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	1 (1)	– –
Skörebomåla	– –	– –	– –	0 (1)	1 (0)	– –	– –	– –	– –	– –
Sloalycke	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	1 (1)	– –	1 (1)	– –
Slätafly	– –	– –	– –	3 (3)	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –
*Solbergzmåle	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	0 (1)
Stenbäck	– –	– –	– –	2 (2)	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Sunelycke	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	1 (1)	– –
*Swinehwltt	– –	– –	– –	5 (5)	– –	– –	– –	– –	– –	– –
*Tindemola	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –
Tjärekulla	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –
Torhult	– –	– –	– –	1 (1)	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –
Torsås	4 (3)	1 (1)	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –
Trankvill	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –
Troxhult	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Trullefjäll	– –	– –	– –	– –	0 (1)	– –	– –	– –	– –	– –
Tuthult	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –
Tånghult	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –
Törnemåla	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –
Ugglemad	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Vetlycke	– –	– –	– –	2 (2)	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Väghyltan	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –
Summa	10 (11)	4 (2)	8 (9)	45 (46)	34 (32)	4 (5)	3 (3)	2 (2)	7 (7)	1 (2)

Dessutom redovisar längderna: ½ **sä**: Ilingetorp 0 (1), Äskebäcksmåla 0 (1) – **säuj**: Ilingetorp 3 (0), Kvilla 1 (1) – **kruj**: Bransboda 0 (1), Lindö 0 (1), *Tranamola 1 (1), Trätängen 1 (1) – **krkvarn**: Kulebo 0 (1) – **ky**: Glosebo 1 (1) – **kyuj**: Ilingetorp 0 (3).

Kameral indelning: Socknens kronojord är enligt SmH 1543–60 indelad i 3 fjärdingar: Siggesbo, Karsbo och Tuthult. **Siggesbo fjärding** (*Sigesboda Fiärdingh* SmH 1543: 6: 4): Appleryd, Bransboda, Brinkaström, Dräglabo, Emnabo, Farslycke, Gettnabo, Gåsabo, Holma, Juanslycke, Mulatorp, Siggesbo, Sloalycke, Vetlycke och Väghyltan. **Karsbo fjärding** (*Carsboda*): Brändabo, Bränderås, Bällstorp, Davidsmåla, Fagerhyltan, Fröbbestorp, Hallagärde, Hallasjö, Hulekvill, Stora Hyltan, Karsbo, Kulebo, *Labbekulle, Oxlehall, Skärgöl, Slätafly, Stenbäck, Tjärekulla, Trankvill, Trullefjäll och Ugglemad. **Tuthults fjärding** (*Tutehulte*): Bastubo, Binnaretorp, Bodhyltan, Degerhyltan, Fagereke, Glosebo, Gullaboås, Häggemåla, Hästmahult, Juansbo, Karsjö, Kroksmåla, Kyrkebo, Lindö, Lybäcksholm, Lönbomåla, Magdegärde, Petamåla, Råbäcksmåla, Skruvemåla, Skörebo, Skörebomåla, *Swinehwltt, *Tindemola, Torhult, *Tranamola, Troxhult, Tuthult, Tånghult och Törnemåla.

Applerum 1391 *i Apaldarum* (?DRAp 26/2), 1473 *i Apalderum* (B 15 f 173v, avskr) – 4 G, 1 c.
SmH **4 sk**.
1 sä.
1391 omnämns en nämndeman, Bonde, i A (?DRAp 26/2; belägget kan möjligen avse Applerum, Arby sn).
1473 ger riksföreståndaren Sten Sture på rikets vägnar 'frihet och frälse' på en gård i A till rådmannen i Kalmar Karl Mickelsson för dennes livstid och hans äkta barns (se Törneby, Kalmar sn) (B 15 f 173v).

Appleryd 1479 *i Apoldarydh* (D 9 f 14v) – 3 G, 8 c.
SmH **3 kr**.
½ kr (saknas 1556).

Bastubo 1536 *Badstwebode* (SmH 1533: 1 A f 140) – 4 G, 1 a – nuv Gullabo sn.
SmH **½ kr**.

***Binga** 1545 *Binga* (SmH 1545: 4 s 23).
SmH 1545 **1 sk**; tidigare i Torsås.

***Bingeboll** Se Ilingetorp.

Binnaretorp 1536 *Bineretorp* (SmH 1533: 1 A f 140) – 4 G, 1 a – nuv Gullabo sn.
SmH **1 kr**.

Björsebo 1535 *Biörseboda* (SmH 1533: 1 A f 5) – 4 G, 0 c.
SmH **1 sä** med säuj i Ilingetorp 1551–53.

Bodhyltan 1536 *Bodehwltt* (SmH 1533: 1 A f 140v) – 4 G, 1 b.
SmH **½ kr**.

Borrelycke 1539 *Borrelickio* (SmH 1539: 4: 4 f 14) – 3 G, 9 c.
SmH **1 fr** (Svante Sture).
1562 upptas i Svante Stures jordebok två gårdar (den ena = Dynekärr), som räntar 2½ resp 2 pund smör och vardera 1 fläsksida, 1 fodernöt, 1 mark dagsverkspn och 1½ mark gästningspn (ShS I 158 a).

Bransboda 1539 *Brandzboda* (SmH 1539: 4: 5 f 7) – 3 G, 8 c.
SmH **½ kr** (saknas 1542), 1543 **1 kruj**.

Brinkaström 1535 *Brinkström*, 1536 *Brinkeström* (SmH 1533: 1 A f 4, 139v) – 3 G, 8 c.
SmH **1 kr**.

Brändabo 1535 *Brendeboda* (SmH 1533: 1 A f 5) – 3 G, 9 b.
SmH **½ kr**.

Bränderås 1536 *Brenderåes* (SmH 1533: 1 A f 139v) – 4 G, 0 a.
SmH **1 kr**.

Bällstorp 1536 *Beldtztorp* (SmH 1533: 1 A f 140v), 1539 *Beltaratorp* (SmH 1539: 4: 5 f 7v) – 4 G, 0 b.
SmH **½ kr**.

Davidsmåla 1541 *Daauidsmola* (SmH 1541: 3 f 18) – 4 G, 1 b.
SmH 1541 **1 krt** (nyupptaget, saknar fodring).

Degerhyltan 1536 *Degerhwltt* (SmH 1533: 1 A f 140) – 4 G, 2 a – nuv Gullabo sn.
SmH **½ kr**.

Dräglabo 1536 *Dreglebode* (SmH 1533: 1 A f 139) – 3 G, 9 b.
SmH **1 kr**.

Dynekärr 1535 *Dyneker* (SmH 1533: 1 A f 5) – 4 G, 0 c.
SmH **½ fr** (Svante Sture).
1562 se Borrelycke.

Eket 1515 *Egedh* (SSJb 1515 f 7, avskr), 1526 *Ecketh* (AoE 9) – 3 G, 9 c.

SmH **1 aoe**. (Skubbebo rd)
1495 (?) har Sten Sture d ä en gård, som räntar 2 mark gutniska (SSJb 1515 f 7).
1526 upptas i Gustav I:s jordebok en gård, som räntar 10 skillingar och 2 vita (AoE 9). 1538 har E, som betecknas som 'hemol', 8 spannland åkerjord och äng till 7 lass; räntan är $1\frac{1}{2}$ pund smör (SmH 1538: 4 f 49).

Emnabo (Stora och Lilla)
1536 *Emindebode* (SmH 1533: 1 A f 139) – 4 G, 0 c.
SmH **1 kr** med kruj/ålfiske vid Göljebro, Söderåkra sn. **$\frac{1}{2}$ kr**; anges som obyggt från 1548. (Lilla E)
1547 får Karl Humpe skattefrihet 'på behaglig tid' på kronans gård E (= Lilla E) (GR 18 s 553).

Fagereke
1535 *Fagereg*, 1536 *Faugereck* (SmH 1533: 1 A f 5v, 140), 1539 *Fagereke* (SmH 1539: 4: 4 f 13) – 4 G, 1 a – nuv Gullabo sn.
SmH **1 kr** med kr i Skruvemåla 1551 och ålfiske vid Ingabo, Söderåkra sn.

Fagerhyltan
1535 *Fagerhylltt* (SmH 1533: 1 A f 4) – 4 F, 0 j – nuv Gullabo sn.
SmH **$\frac{1}{2}$ kr**, 1556 **1 kr**.

Farslycke
1539 *Faderslickio* (SmH 1539: 4: 5 f 6v) – 3 G, 9 c.
SmH **1 kr**.

Finlabo
1515 *Fyndwydebode* (SSJb 1515 f 7, avskr), 1531 *Finwedeboda* (K 1) – 4 G, 0 c.
SmH **1 aoe**. (Skubbebo rd)
1495 (?) har Sten Sture d ä en gård, som räntar 6 mark gutniska (SSJb 1515 f 7).
1526 och 1531 upptas i Gustav I:s jordebok en gård, som räntar 2 mark danska (AoE 9, K 1). 1538 har gården 20 spannland åkerjord, äng till 30 lass och god skavelskog (bok); räntan är 4 pund smör (SmH 1538: 4 f 49).

Flaken
1539 *Flaka* (SmH 1539: 4: 5 f 7v) – 4 F, 0 i – nu i Rödeby sn, Blekinge.
SmH 1539–45 **1 kr** (saknas 1542); 1545 uppges att 'F ligger i Blekinge och icke i Sverige'.
Upprorsledaren Nils Dacke bor i F 1539–41 (SmH, Hafström 1934 s 79 f).

Fröbbestorp 1536 *Fribbestorp* (SmH 1533: 1 A f 139v), 1539 *Fröbitorp* (SmH 1539: 4: 4 f 13v) – 3 G, 9 a.
SmH **½ kr**.

Gettnabo 1536 *Gettebode* (SmH 1533: 1 A f 139), 1539 *Geternaboda* (SmH 1539: 4: 5 f 6v) – 4 G, 0 c.
SmH **2 kr**; den ena har kruj i Trätängen.

Glosebo 1535 *Glosseboda* (SmH 1533: 1 A f 4), 1539 *Gloseboda* (SmH 1539: 4: 5 f 8) – 4 F, 2 j – nuv Gullabo sn.
SmH **1 kr**.
1 ky (prästens landbo).

Jfr Gullabo sn angående Glosebo kapell och socken.

Gullabo 1535 *Gulboda*, 1536 *Gwllebode* (SmH 1533: 1 A f 5v, 140v) – 4 G, 1 c.
SmH **1 fr** (Sten Bengtsson /Ulv/, 1558 Anund Stensson /Ulv/).

Gullaboås 1535 *Gullebodås* (SmH 1533: 1 A f 5) – 4 G, 1 a – nuv Gullabo sn.
SmH **½ kr**.

Gullemåla 1556 *Gullemåle* (SmH 1556: 10) – 3 G, 8 c.
SmH 1556 **1 krt** ('upptaget' 1556).

Gunnilkroka 1536 *Gwnillekrock* (SmH 1533: 1 A f 141) – 4 G, 0 c.
SmH **2 sä** med ålfiske vid Björkenäs, Söderåkra sn, och kyuj i *Presteör 1546–59.

Gåsabo 1535 *Gasseboda*, 1536 *Gåszebode* (SmH 1533: 1 A f 5, 139v) – 3 G, 9 b.
SmH **½ kr**.

Hallagärde 1536 *Halegerde* (SmH 1533: 1 A f 140v) – 4 G, 0 a.
SmH **½ kr**.

Hallasjö 1536 *Halesiö* (SmH 1533: 1 A f 139v) – 4 G, 0 a.
SmH **1 kr**.

Holma 1536 *Holme* (SmH 1533: 1 A f 139) – 4 G, 0 c.
SmH **1 kr**.

Holmaryd 1539 *Holmaryd* (SmH 1539: 4: 5 f 8) – 4 G, 0 c.
SmH **½ kr**; anges som obyggt från 1548 och brukas av Sloalycke från 1546.

Hulebäck 1536 *Halebeck* (SmH 1533: 1 A f 140v) – 4 G, 1 c.
SmH **1 fr** (Ebba Eriksdotter /Vasa/, 1554 Abraham Eriksson /Leijonhufvud/).
1550 upptas i jordebok över Ebba Eriksdotters (Vasa) gods en gård, som är väl byggd och ligger 'för en odel'; på åkern, som består av sandjord och är 'ond sädesjord' och som ligger högt ("höglit"), sås 6 tunnor årligen; gården har äng till 14 vinterlass hö, god skog till gårdafång och vedbrand, god timmerskog men ingen bokskog eller ekskog, gott mulbete och 'utrymme', intet fiske och ingen humlegård; räntan är 2 pund smör (FoR 9, Värnaby rd).

Hulekvill 1536 *Hwlleqwild* (SmH 1533: 1 A f 140v) – 4 G, 0 a.
SmH **1 kr**.

Hyltan (Lilla) 1515 *Hylthæ* (SSJb 1515 f 7, avskr), 1526 *Hylthe* (AoE 9) – 4 G, 0 c.
SmH **½ aoe**. (Skubbebo rd)
1495 (?) har Sten Sture d ä en gård, som räntar 2 mark gutniska (SSJb 1515 f 7).
1526 och 1531 upptas i Gustav I:s jordebok en gård, som räntar ½ mark danska (AoE 9, K 1). 1538 har H, som betecknas som 'hemol', 4 spannland åkerjord och äng till 4 lass; räntan är 1 pund smör (SmH 1538: 4 f 49v).

Hyltan (Stora) 1535 *Hyltte* (SmH 1533: 1 A f 4) – 4 G, 0 a.
SmH **1 kr**.

Häggemåla 1539 *Heggagerde* (SmH 1539: 4: 5 f 8) – 4 G, 3 a – nuv Gullabo sn.
SmH **½ kr**.

Hästmahult 1536 *Hestmadehwltt* (SmH 1533: 1 A f 140) – 4 F, 1 j – nuv Gullabo sn.
SmH **1 kr**.

Ilingetorp 1536 *Elingetorp* (SmH 1533: 1 A f 141), 1539 *Illingatorp* (SmH 1539: 4: 5 f 6) – 4 G, 0 c.
SmH **2 sä** (1546 1 sä), 1554 **3 sä**.
1 säuj, 1552 **½ sä**; kallas vissa år Torsås.
1539–50 **2 säuj**, den ena till *Swinehultt, den andra till Torsås; utjordarna läggs 1550 ihop till ett bebyggt hemman (jfr sä ovan).

1546 **2 kyuj** (kallas *Bingeboll* och *Trosteboll*), till kyrkoherden i Torsås.
1546 **1 kyuj** till Per Nilsson i Kalmar (1547–55 till Kvilla, 1557 till kyrkoherden); utjorden kallas 1546 "Pelle Nisse boll", från 1552 Kvilla.

Juansbo 1536 *Joensbode* (SmH 1533: 1 A f 140) – 4 G, 1 a – nuv Gullabo sn.
SmH **1 kr** med kr i Råbäcksmåla från 1545.

Juanslycke 1539 *Joganslickio* (SmH 1539: 4: 5 f 7) – 3 G, 9 b.
SmH **½ kr**.

Karsbo 1536 *Carlzbode* (SmH 1533: 1 A f 139v) – 3 G, 8 a.
SmH **2 kr + ½ kr**.

Karsjö 1536 *Carszio* (SmH 1533: 1 A f 140) – 4 G, 2 a – nuv Gullabo sn.
SmH **1 kr**.

Kroksmåla 1535 *Kroxmale* (SmH 1533: 1 A f 5) – 4 F, 1 j – nuv Gullabo sn.
SmH **½ kr** med kr i Skruvemåla 1546–50.

Kulebo 1536 *Cwlebode* (SmH 1533: 1 A f 140v) – 4 G, 0 b.
SmH **½ kr** med **krkvarn** från 1552.

Kvilla 1536 *Qwillde* (SmH 1533: 1 A f 140v), 1539 *Quillom* (SmH 1539: 4: 5 f 5v) – 4 G, 1 c.
SmH **2 sk**.
½ + ½ sk (vissa år 1 sk), 1558 **1 sk**.
½ sk (gemensam skatt med ½ sk i Torsås) med kyuj i Ilingetorp 1547–55.
1 sä.
1 säuj till en av sk ovan; sägs 1539 ligga i Ilingetorps gärde.

Kyrkebo 1535 *Kirkeboda* (SmH 1533: 1 A f 5) – 4 G, 1 a – nuv Gullabo sn.
SmH **1 kr**.

***Labbekulle** (nu Strömsberg) 1535 *Labbekulle* (SmH 1533: 1 A f 5) – 4 G, 0 a.
SmH **1 kr**.

Lindö 1539 *Lindö* (SmH 1539: 4: 5 f 7v) – 4 F, 2 i – nuv Gullabo sn; troligen = Kringlemåla.
SmH **1 krt** (saknar fodring), 1545 **1 kruj** till Lindö, Vissefjärda sn.

Lybäcksholm 1539 *Libbekaholm* (SmH 1539: 4: 5 f 7v) – 4 F, 1 i – nuv Gullabo sn.
SmH **½ kr**.

Lönbomåla 1536 *Lönbode* (SmH 1533: 1 A f 140), 1539 *Lönbodamola* (SmH 1539: 4: 5 f 8) – 4 G, 2 a – nuv Gullabo sn.
SmH **½ kr**.

Magdegärde 1536 *Möegerde* (SmH 1533: 1 A f 140) – 4 G, 1 a – nuv Gullabo sn.
SmH **½ kr**.

Mulatorp 1536 *Muletorp* (SmH 1533: 1 A f 139) – 4 G, 0 c.
SmH **1 kr** med ålfiske vid Kårö, Söderåkra sn, från 1551.

Oxlehall 1536 *Wpsalehald* (SmH 1533: 1 A f 140v), 1539 *Oxlahall* (SmH 1539: 4: 5 f 7v) – 4 G, 0 b.
SmH **1 kr**.

Petamåla 1536 *Pettemåle* (SmH 1533: 1 A f 140) – 4 F, 1 j – nuv Gullabo sn.
SmH **½ kr**.

Råbäcksmåla 1539 *Raabeksmola* (SmH 1539: 4: 5 f 7v) – 4 F, 0 j – nuv Gullabo sn.
SmH **1 krt** (saknar fodring), från 1545 till Juansbo.

Siggesbo 1535 *Segesboda*, 1536 *Sigesseboda* (SmH 1533: 1 A f 5, 139) – 4 G, 0 c.
SmH **2 kr**.

Skruvemåla 1539 *Skruffwamola* (SmH 1539: 4: 5 f 7v) – 4 F, 1 i – nuv Gullabo sn.
SmH **1 krt** (saknar fodring); brukas av Kroksmåla 1546–50, av Fagereke 1551 och anges som obyggt från 1550.

Skärgöl 1536 *Skeregöell* (SmH 1533: 1 A f 139v) – 3 G, 9 a.
SmH **½ kr**.

Skörebo 1539 *Sköreboda* (SmH 1539: 4: 5 f 7v) – 4 G, 1 a – nuv Gullabo sn.

SmH **½ kr**; anges som obyggt från 1550 och brukas av Skörebomåla från 1554.

1 fr (Ebba Eriksdotter /Vasa/, 1554 Abraham Eriksson /Leijonhufvud/).

1550 upptas i jordebok över Ebba Eriksdotters (Vasa) gods en gård, som är litet byggd och ligger 'för en odel'; på åkern, som består av svartmylla och rödjord och som ligger "höglit och dalfelt", sås 4 tunnor årligen; gården har äng till 4 vinterlass hö, god skog till gårdafång och vedbrand, god bokskog och timmerskog, gott mulbete och 'utrymme', en liten bäckeström men intet fiskevatten samt en humlegård om ½ pund; räntan är 2 pund smör (FoR 9, Värnaby rd).

Skörebomåla 1539 *Skörebodamola* (SmH 1539: 4: 5 f 7v) – 4 G, 1 a – nuv Gullabo sn.

SmH **½ kr**, 1552 **1 kr**.

Sloalycke 1406 *i Flodha lyckia* (SD 3100, avskr), 1498(?) *i Slodelycke* (ATJb s 73) – 4 G, 0 c.

SmH **1 kr**.

1 fr (Ture Trolle).

1 aoe. (Skubbebo rd)

1406 erhåller Poul Breyde vid skifte med svågern Erik Ummereise fyra bol i S (se Broby, Voxtorps sn) (SD 3100).

1495 (?) har Sten Sture d ä en gård, som räntar 4 mark gutniska (SSJb 1515 f 7).

1498 (?) har Arvid Trolle en gård, som räntar 3 mark (ATJb s 73).

1526 och 1531 upptas i Gustav I:s jordebok en gård, som räntar 1 mark danska, 5 skillingar och 1 vit (AoE 9, K 1). 1538 har gården 11 spannland åkerjord, äng till 10 lass och god skavelskog för sina svin; räntan är 3 pund smör (SmH 1538: 4 f 49v).

Slätafly 1535 *Slettefly* (SmH 1533: 1 A f 4) – 3 G, 9 a.

SmH **3 kr + ½ kr**.

***Solbergzmåle** 1559 *Solbergzmåle* (SmH 1559: 24).
SmH 1559 $\frac{1}{2}$ **fr** (Anund Stensson /Ulv/).

Stenbäck 1536 *Steenbeck* (SmH 1533: 1 A f 140) – 4 G, 0 a.
SmH **2 kr**.

Strömby Se *Swinehwltt.

Strömsberg Se *Labbekulle.

Sunelycke 1406 *i Fimalyckia* (SD 3100, avskr, felskrivet för *Sunalyckia*), 1498(?) *i Sonneløckæ* (ATJb s 73) – 4 G, 0 c.
SmH **1 fr** (Ture Trolle).
$\frac{1}{2}$ **aoe**. (Skubbebo rd)
1406 erhåller Poul Breyde vid skifte med svågern Erik Ummereise ett bol i S (se Broby, Voxtorps sn) (SD 3100).
1495 (?) har Sten Sture d ä en gård, som räntar 2 mark gutniska (SSJb 1515 f 7).
1498 (?) har Arvid Trolle en gård, som räntar 12 öre (ATJb s 73).
1526 och 1531 upptas i Gustav I:s jordebok en gård, som räntar $\frac{1}{2}$ mark danska (AoE 9, K l). 1538 har gården, som betecknas som 'hemol', 6 spannland åkerjord och äng till 4 lass; räntan är 1 pund smör (SmH 1538: 4 f 49v).

***Swinehwltt** (nu Strömby) 1536 *Swinehwltt* (SmH 1533: 1 A f 140v) – 4 G, 2 b.
SmH **5 kr**; en kr har säuj i Ilingetorp 1541–50.

***Tindemola** 1539 *Tindemola* (SmH 1539: 4: 5 f 7v).
SmH **1 krt** (obyggt, saknar fodring) till Troxhult.

Tjärekulla 1539 *Tierekulla* (SmH 1539: 4: 5 f 7v) – 4 G, 0 b.
SmH $\frac{1}{2}$ **kr**.

Torhult 1536 *Thordehwltt* (SmH 1533: 1 A f 140), 1539 *Lilla Tordahult* (SmH 1539: 4: 5 f 7v) – 4 F, 2 j – nuv Gullabo sn.
SmH **1 kr** (1539–41 och 1545 $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ kr) med kruj i *Tranamola.
$\frac{1}{2}$ **kr**. (Lilla T)

Torsås 1507 *i Torssaas* (BSH 5: 158) – kyrkby – 4 G, 0 c.
SmH **4 sk**, 1545 **3 sk** (jfr *Binga).
$\frac{1}{2}$ **sk** (saknas 1546–48, gemensam skatt med $\frac{1}{2}$ sk i Kvilla).

1 sä.
1 fr (Ebba Eriksdotter /Vasa/, 1554 Abraham Eriksson /Leijonhufvud/); brukar säuj i Ilingetorp 1539–52.
1550 upptas i jordebok över Ebba Eriksdotters gods en gård i T kyrkby, som ligger längst i sydöst i byn och är 'passligt' byggd; byggningstomten är 42 alnar och på åkern som består av lera, svartmylla och sandjord, sås 6 tunnor årligen; gården har äng till 11 vinterlass hö, god skog till gårdafång och vedbrand men ingen annan skog, gott mulbete och 'utrymme', ingen humlegård och intet fiskevatten; räntan är 2 pund smör (FoR 9, Värnaby rd).

***Tranamola** 1539 *Tranagerde* (SmH 1539: 4: 5 f 7v), 1541 *Tranamola* (SmH 1541: 3 f 19).
SmH **1 kruj** till Torhult.

Trankvill 1536 *Tranequwild* (SmH 1533: 1 A f 140v) – 4 G, 0 b.
SmH **½ kr.**

***Trosteboll** Se Ilingetorp.

Troxhult 1536 *Troxhwltt* (SmH 1533: 1 A f 140) – 4 F, 2 i – nuv Gullabo sn.
SmH **1 kr** med krt i *Tindemola.

Trullefjäll 1555 *Trollefelle* (SmH 1555: 2 f 14v) – 3 G, 9 a.
SmH 1555 **½ kr** (upptaget 1555).

Trätängen 1539 *Tretteenghen* (SmH 1539: 4: 5 f 6v) – 4 G, 0 c.
SmH **1 kruj** till Gettnabo.

Tuthult 1535 *Tutehult* (SmH 1533: 1 A f 5) – 4 G, 1 a – nuv Gullabo sn.
SmH **½ kr.**

Tånghult 1535 *Tongehult* (SmH 1533: 1 A f 5v) – 4 G, 2 a – nuv Gullabo sn.
SmH **½ kr.**

Törnemåla 1536 *Törnemåle* (SmH 1533: 1 A f 140v) – 4 G, 2 a – nuv Gullabo sn).
SmH **½ kr.**

Ugglemad 1536 *Wcklemar* (SmH 1533: 1 A f 140v), 1539 *Vgglemada* (SmH 1539: 4: 5 f 7v) – 4 G, 0 a.
SmH **1 kr**.

Vetlycke (Norra och Södra) 1535 *Huedelöck*, 1536 *Hwetelycke* (SmH 1533: 1 A f 5, 139) – 3 G, 9 c.
SmH **2 kr**.

Väghyltan 1536 *Wegehwltt* (SmH 1533: 1 A f 139v), 1539 *Vegehilto* (SmH 1539: 4: 5 f 6v) – 3 G, 9 b.
SmH **½ kr**.

Äskebäcksmåla 1557 *i Eskelszbeckxmåle* (SmH 1557: 2 f 6v) – 4 G, 0 c.
SmH 1557 **½ sä** (enl marg-ant under kronan).

Vissefjärda socken

1349 *parochie Wesøfiordha, circa parochiam Wesefiordha* (DS 4439, avskr).
1355 *Vesefiærþæ sokn* (DS 5129, not).
1379 *i Vesefiærdha sokn* (RAp 4/2, SRP 1403).

Omfattning: Socknen räknades i kyrkliga sammanhang i sin helhet till Södra Möre. I administrativt hänseende var den delad så, att den västra delen, som ligger väster om Lyckebyån och som kallades Kåraböket, hörde till Konga härad i Värend. Sockendelen överfördes i kameralt hänseende till Södra Möre hd 1887 (Kbr 30/9). Vissefjärda sn omfattar även en del av nuv Emmaboda (Kimramåla och Lindehult), som blev köping 1929 (Kbr 7/3).

Kyrkan: Se Vissefjärda sn, Konga hd (SmB 1: 3 s 291).

Kalmar nunneklosters jord

1379 testamenterar Kristina Ulfsdotter (Sparre av Tofta) 100 svenska mark till klostret till byggnadshjälp; om hon inte kan betala summan före sin död, pantsätter hon därför sitt gods 'i Möre i Vissefjärda sn' (RAp 4/2, SRP 1403).

1389 svarar Karl Ulfsson, Kristinas halvbror, efter hennes död, priorissan i Kalmar, att Kristina intet nämnt på sitt yttersta om de 100 marken, men att han nu skänker till klostret allt vad Kristina ägt i Möre och Vissefjärda, ty dessa gods hade tillfallit honom i arvskiftet (Kristina dog barnlös). Godset i Vissefjärda skall dock Kristinas morbror, Erengisle Sunesson (båt), inneha i sin livstid, men 'det som i Möre är' skall klostret genast överta. För det senare godset hänvisar Karl till

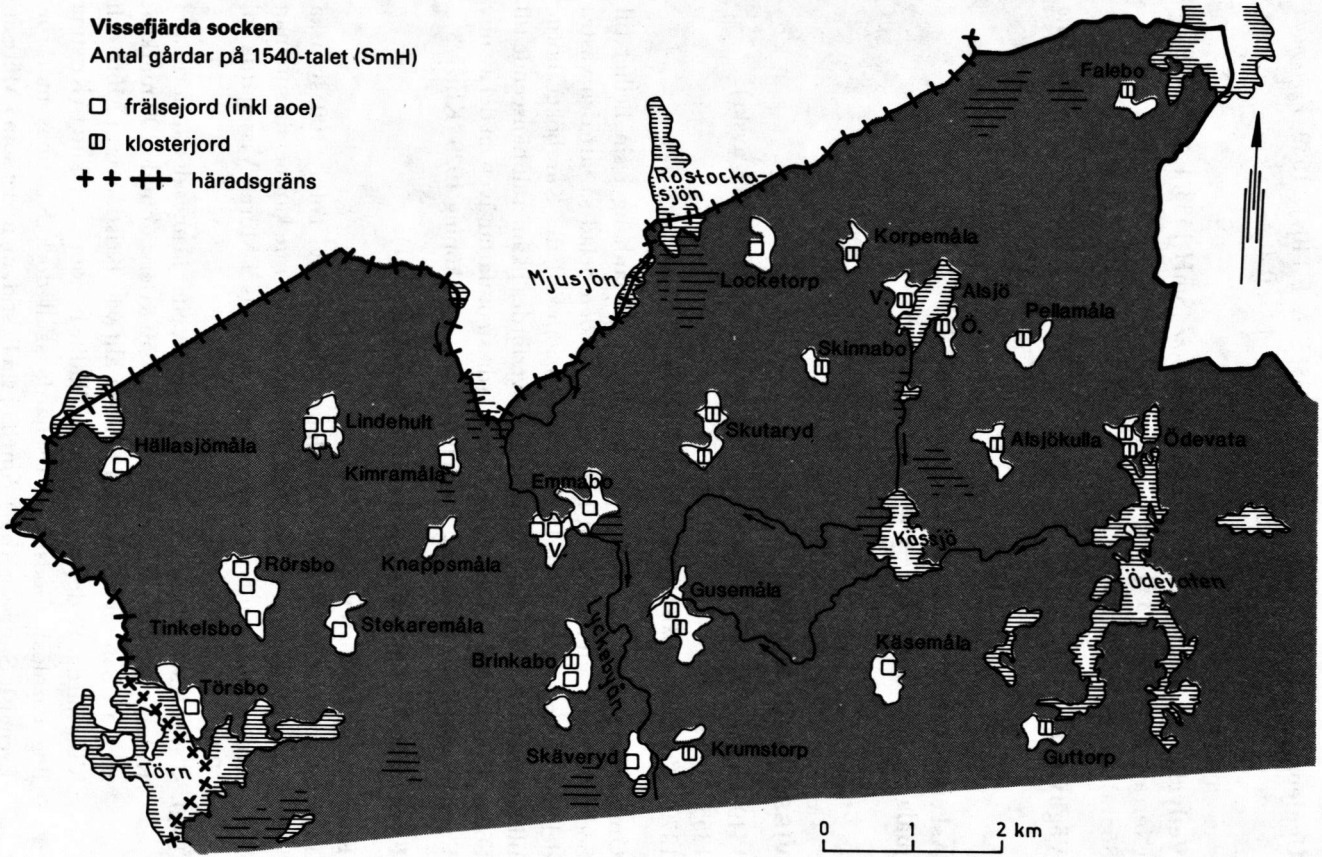
Vissefjärda socken
Antal gårdar på 1540-talet (SmH)
frälsejord (inkl aoe)
klosterjord
häradsgräns
Falebo
Rostocka-
sjön
Korpemåla
Mjusjön
Locketorp
V.
Alsjö
Ö.
Pellamåla
Skinnabo
Lindehult
Hällasjömåla
Skutaryd
Alsjökulla
Ödevata
Kimramåla
Emmabo
V.
Kösjö
Rörsbo
Knappsmåla
Ödevaten
Gusemåla
Tinkelsbo
Stekaremåla
Käsemåla
Brinkabo
Lyckebyån
Törsbo
Krumstorp
Guttorp
Skäveryd
Törn
0
1
2 km

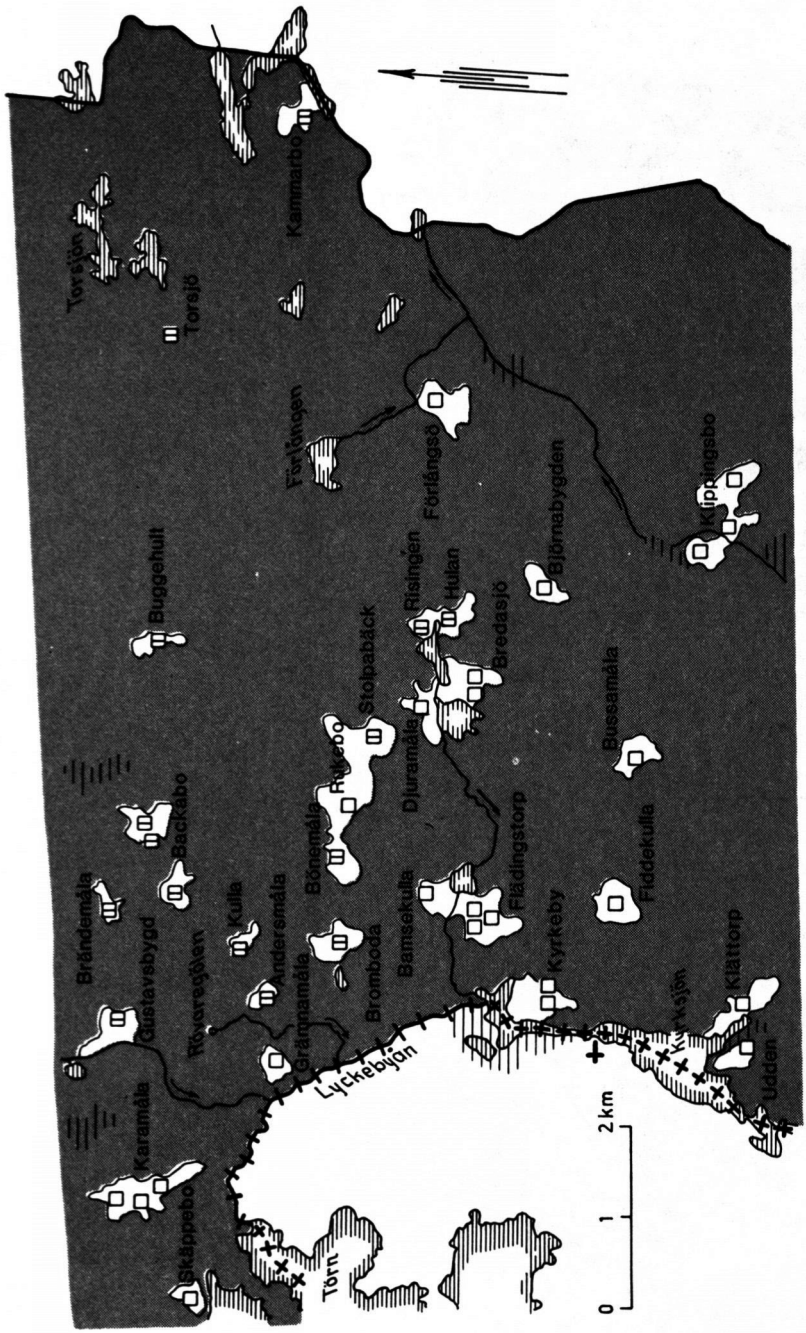
Torsjön
Torsjö
Kammarbo
Förlängen
Förlängsö
Buggehult
Risingen
Hulan
Björnabygden
Kippingsbo
Stolpabäck
Bredasjö
Bussamåla
Backabo
Rökebo
Djuramåla
Bönemåla
Kulla
Brändemåla
Gustavsbygd
Röverregården
Andersmåla
Grängmåla
Bromboda
Bamsekulla
Flädingstorp
Kyrkeby
Fiddekulla
Lyckebyån
Karamåla
Skäppebo
Törn
Klättorp
Udden
0
1
2 km

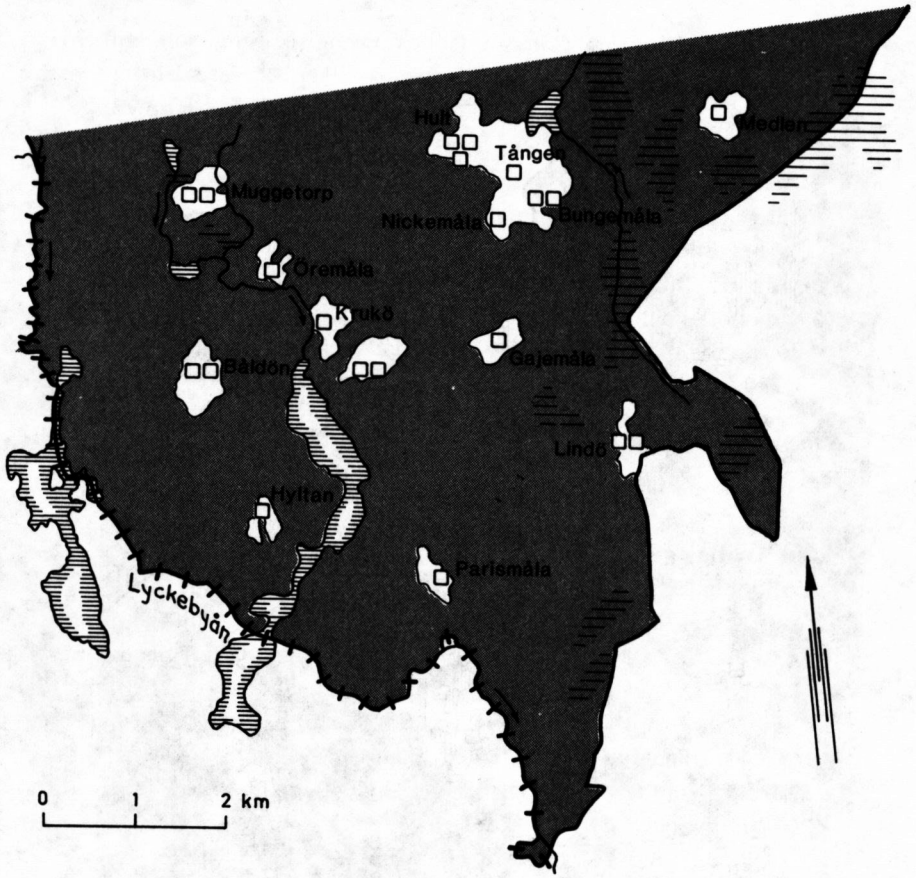
Hult
Tånge
Medlen
Muggetorp
Nickemåla
Bungemåla
Öremåla
Krukö
Gajemåla
Båldön
Lindö
Hyltan
Parismåla
Lyckebyån
0
1
2 km

ett överlåtelsebrev, som finns hos Erengisle Sunesson, vilken vid denna tid bodde i Vadstena, och hos vilken brevet skall hämtas av priorn i ?Kalmar dominikankonvent. (RApp 31/10, SRPp 78)

Det donerade godset i Vissefjärda torde huvudsakligen motsvara de gårdar som omnämns i klostrets uppbördsbok 1479/80. Omfattningen av det donerade godset i själva Möre är okänt, ty åtkomstbrev är bevarade endast för en del av klostrets egendomar. Det kan möjligen vara fråga om klostrets ägor i Krafslösa, Kläckeberga sn, och Borshorva och Gösbäck, Förlösa sn, vilka ligger i närheten av Kläckeberga by, där Kristinas mor Märta Sunesdotter (båt) donerade jord 1360 till klostret.

1504 beslutar Sveriges rikes råd att nunnorna i Kalmar kloster skall flytta till Skänninge kloster, som hädanefter skall disponera även Kalmar klosters egendomar (RAp 20/3).

Släkten Trolles gods

1442 tilldöms Joakim Breyde genom lagmansdom i Uppsala sitt möderne-arv, vilket Gustav Algotsson (Sture) och Gustav (Anundsson) Sture satt sig i besittning av och skiftat sinsemellan. Dessa hävdar att de ärvt detta gods efter Johan Ummereise, vars far Erik Ummereise skulle ha köpt det av sin syster Katarina och hennes man Poul Breyde, men Joakim hävdar att hans far eller mor aldrig sålt godset till Erik utan bara lånat ut det. Upplandslagmannen och hans bisittare konstaterar att inget köpebrev föreligger och förelägger de båda Gustav att inom sex veckor inkomma med bevisning för sin rätt till godset. (B 15 f 122)

1444 tilldöms Birger Trolle d y genom konungsdom det gods han köpt av Joakim Breyde och som denne tidigare tilldömts i Uppsala (HH 31 s 119).

1481 styrker Arvid Trolle inför riksrådet sin rätt till de gods på Öland och i Möre som Birger Trolle 40 år tidigare hade köpt av Joakim Breyde, sedan Joakims son mäster Johan Breyde hävdat att han hade rätt till godsen; Johan vill dock inte fullfölja rättegången (HH 31 s 213).

1483 avstår Sten Sture, son till Gustav Sture, från alla anspråk på de omstridda godsen (HH 31 s 220). Något senare samma år relaterar Arvid Trolle sin fars förvärv av godsen från Joakim Breyde: Joakim hade ärvt godset efter Erik Ummereise och 'strax' sålt det till Birger Trolle, sedan han uppbjudit det till sina fränder och dessa inte velat köpa det inom laga tid. Några år senare hade Erik Axelsson (Tott), på sin hustru Elin Gustavsdotters (Sture) vägnar, och Gustav Karls-

son (Gumsehuvud), på sina styvbarns vägnar, Anund Sture m fl syskon, kärat om godset inför kung Karl Knutsson och rådet. Birger hade tilldömts godset och innehaft det oklandrat i 30 år, tills mäster Johan Breyde kom från Lübeck för ett år sedan. (HH 31 s 220 f)

1484 tilldömer riksrådet Arvid Trolle de gårdar och gods i Möre i Vissefjärda sn och på Öland som tillhört Joakim Breyde och som denne sålt till Arvids far Birger (HH 31 s 225 f).

Se Sjögren s 91–95. Det omtvistade godset torde i huvudsak vara detsamma som tillföll Poul Breyde i skiftet 1406 (SD 3100, se Broby, Voxtorps sn; Sjögren s 59).

Tyge Krabbes gods

1530 skriver Tyge Krabbe på Vegeholm till Erik Trolle och berättar att han fått veta, att Eriks 'dotter' (=syster) Anna uppburit hans landgille av hans tjänare i Vissefjärda sn i tre eller fyra år. Anna har hänvisat till att Erik skulle ha bytt till sig godset av Tyge, men denne säger nu, – 'då vet I väl själv' – att han hade köpt godset och att han nu betalat resterande köpeskilling till Eriks bror Joakim. Tyge ber nu Erik att han skall uppmana Anna att överlämna det landgille hon uppburit till Tyges 'syster' (=kusindotter) Anna Bengtsdotter (Sparre av Hjulsta och Ängsö). (E 6187, Släkten Trolles papper, pp 9/2)

Det åsyftade godsköpet har troligen gjorts vid mitten av 1520-talet, då Erik Trolle var i landsflykt i Danmark. Brevet visar att Erik Trolle levde i början av 1530, åtminstone kände inte Tyge Krabbe till att Erik skulle ha dött (enl EÄ VIII s 371 levde Erik 29/8 1529, död samma år eller 1530).

1533 klagar Tyge Krabbe hos Gustav I att han inte kan få ut sitt landgille från sina tredskande landbor i Vissefjärda; Gustav vill hjälpa honom och har skrivit i ärendet till sin tjänare Peder Svenske (GR 8 s 311, LaMV s 341).

1546/ 47 vederkänns Tyge Krabbes gårdar i Vissefjärda sn till arv och eget, efter att ha varit husbondelösa, några sedan 1536 (AF 4: 1 s 343).

Alsjö (Västra och Östra)

1479 *i Alsio* (D 9 f 11) – 4 F, 5 h.

SmH **2 skkl**, 1559 **2 aoe**. (Stolpabäcks rd)

1479 upptas två landbor, som räntar 1 klev tåt och 2 mark landgille resp 1 klev tåt, i Kalmar nunneklosters uppbördsbok (D 9 f 11).

1539/ 40 har Skänninge kloster en gård, som räntar 4 skillingar och 1 fläsksida, och en gård i Östra A, som

Antal jordeboksenheter SmH 1539 (1560)

	skkl		½ skkl		aoe		½ aoe		fr		½fr	
Alsjö	2	(0)	–	–	0	(2)	–	–	–	–	–	–
Alsjökulla	1	(0)	–	–	0	(1)	–	–	–	–	–	–
Andersmåla	1	(0)	–	–	0	(1)	–	–	–	–	–	–
Backabo	3	(0)	–	–	0	(2)	0	(1)	–	–	–	–
Bamsekulla	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–
Björnabygden	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–
Bockabo	–	–	–	–	0	(1)	–	–	2	(1)	–	–
Bredasjö	–	–	–	–	2	(2)	–	–	–	–	–	–
Brinkabo	1	(0)	–	–	1	(2)	–	–	–	–	–	–
Bromboda	1	(0)	–	–	0	(1)	–	–	–	–	–	–
Brändemåla	1	(0)	–	–	0	(1)	–	–	–	–	–	–
Buggehult	–	–	1	(0)	–	–	0	(1)	–	–	–	–
Bungemåla	–	–	–	–	0	(1)	–	–	2	(1)	–	–
Bussamåla	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–
Båldön	–	–	–	–	0	(1)	–	–	2	(1)	–	–
Bönemåla	1	(0)	–	–	0	(1)	–	–	–	–	–	–
Djuramåla	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–
Emmabo	–	–	–	–	1	(1)	–	–	2	(2)	–	–
Falebo	1	(0)	–	–	0	(1)	–	–	–	–	–	–
Fiddekulla	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–
Flädingstorp	–	–	–	–	–	–	–	–	2	(3)	–	–
Förlångsö	–	–	–	–	0	(1)	–	–	1	(0)	–	–
Gajemåla	–	–	–	–	0	(1)	–	–	1	(0)	–	–
*Gantesbode	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)
Grämnamåla	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–
Gusemåla	2	(0)	–	–	0	(2)	–	–	–	–	–	–
Gustavsbygd	1	(0)	–	–	0	(1)	–	–	–	–	–	–
Guttorp	–	–	–	–	–	–	0	(1)	–	–	–	–
Hulan	1	(0)	–	–	0	(1)	–	–	–	–	–	–
Hult	–	–	–	–	0	(2)	–	–	3	(1)	–	–
Hyltan	–	–	–	–	0	(1)	–	–	1	(0)	–	–
Hällasjömåla	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–
Kammarbo	1	(0)	–	–	0	(1)	–	–	–	–	–	–
Karamåla	–	–	–	–	3	(3)	–	–	–	–	–	–
Kimramåla	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–
Klippingsbo	–	–	–	–	0	(1)	–	–	3	(2)	–	–
Klättorp	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–
Knappsmåla	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–
Korpemåla	1	(0)	–	–	0	(1)	–	–	–	–	–	–
Krukö	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–
Krumstorp	1	(0)	–	–	0	(1)	–	–	–	–	–	–
Kulla	1	(0)	–	–	0	(1)	–	–	–	–	–	–
Kyrkeby	–	–	–	–	2	(2)	–	–	–	–	–	–
Käsemåla	1	(0)	–	–	0	(1)	–	–	–	–	–	–

	skkl	½ skkl	aoe	½ aoe	fr	½fr
Lindehult	– –	– –	– –	– –	3 (3)	– –
Lindö	– –	– –	0 (1)	0 (1)	2 (0)	– –
Locketorp	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –
Medlen	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –
Muggetorp	– –	– –	0 (1)	– –	2 (1)	– –
Nickemåla	– –	– –	– –	– –	0 (1)	– –
Parismåla	– –	– –	– –	– –	1 (0)	0 (1)
Pellamåla	– –	1 (0)	0 (1)	– –	– –	– –
Risingen	– –	1 (0)	– –	0 (1)	– –	– –
Rukebo	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –
Rörsbo	– –	– –	– –	– –	2 (2)	– –
Skinnabo	– –	1 (0)	– –	0 (1)	– –	– –
Skutaryd	2 (0)	– –	0 (2)	– –	– –	– –
Skäppebo	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –
Skäveryd	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –
Stekaremåla	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –
Stolpabäck	1 (0)	– –	0 (1)	– –	– –	– –
Tinkelsbo	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –
Torsjö	– –	1 (0)	– –	0 (1)	– –	– –
Tången	– –	– –	0 (1)	– –	1 (0)	– –
Törsbo	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –
Udden	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –
Ödevata	1 (0)	– –	0 (1)	– –	– –	– –
Öremåla	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –
Summa	25 (0)	5 (0)	20 (57)	1 (8)	39 (27)	1 (2)

räntar ½ mark danska och 1 fläsksida; gårdarna betalar städja 1540 om 5 resp 6 mark danska (Stolpabäcks rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 räntar den första gården 1 pund smör och har 5 spannland åker jord, ängbol till 5 lass och 4 mjärdar i Alsjösjö (*Alzsiö*); den andra gården räntar 1½ pund smör och har 7 spannland åkerjord, ängbol till 9 lass, en åleverke i Alsjöbäcken (*Alsiöbeck*) och 2 mjärdar i **Grönegiöll* (? = Alsjö göl); båda gårdarna har ollonskog (SmH 1541: 11 A).

Alsjökulla 1479 *Alsiokulle* (D 9 f 11) – 4 F, 5 i.
SmH **1 skkl**, 1559 **1 aoe**. (Stolpabäcks rd)
1479 upptas en landbo, som räntar 2 stycken tråd och 10 öre, i Kalmar nunneklosters uppbördsbok (D 9 f 11).

1539/ 40 har Skänninge kloster en gård, som räntar 4 skillingar och 1 fläsksida; städjan är 1540 5 mark danska (Stolpabäcks rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 räntar gården 1 pund smör och har 4 spannland åkerjord, ängbol till $4\frac{1}{2}$ lass, en åleverke i **Kullabeck*, 6 mjärdar i **Kullagiöll*, 4 i Kässjö (*Kesziö* 4 F, 5 h), 4 i Ödevaten samt ollonskog (SmH 1541: 11 A).

Alsjömåla 1559 upptas bland Gustav I:s förökta gods en nybyggare i torpet A (*Alsiömåla* – 4 F, 5 i) (AoE 29 B: 2).

Andersmåla 1479 *i Anndesmala* (D 9 f 11) – 4 F, 4 h.
SmH **1 skkl**, 1559 **1 aoe**. (Stolpabäcks rd)
1479 upptas en landbo, som räntar 1 klev tåt, i Kalmar nunneklosters uppbördsbok (D 9 f 11).
1539/ 40 har Skänninge kloster en gård, som räntar 6 skillingar (varav 2 för en kvarn) och 1 fläsksida (Stolpabäcks rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 räntar gården $1\frac{1}{2}$ pund smör och har 8 spannland åkerjord, ängbol till 14 lass, $\frac{1}{2}$ åleverke i *Holström*, 2 mjärdar i 'samma å' (? = Lyckebyån) och ollonskog (SmH 1541: 11 A).

***Arnamala** 1479 *i Arnamala, i Ornamala* (D 9 f 11, 14v).
1479 upptas en landbo, som räntar 1 klev tåt och 12 öre, i Kalmar nunneklosters uppbördsbok (D 9 f 11).

A är möjligen identiskt med Kulla.

Backabo 1479 *i Backaboda, i Baccabodum* (D 9 f 11) – 4 F, 4 h.
SmH **3 skkl**, 1545 **2 + $\frac{1}{2}$ skkl**, 1559 **2 + $\frac{1}{2}$ aoe**. (Stolpabäcks rd)
1479 upptas två landbor, som räntar 1 klev tåt och 1 mark resp 1 klev tåt och 12 öre (jfr Gusemåla) (D 9 f 11).
1539/ 40 har Skänninge kloster tre gårdar (Stolpabäcks rd), varav två räntar 5 skillingar och 1 vit vardera, den tredje 4 skillingar; varje gård ger även 1 fläsksida; en av de två första gårdarna kallas 1540 'Östergården i B' (*Östragårde*), räntar även 4 vita av ett 'mjärdestäk' och betalar 1 joakimsdaler i städja (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 räntar en gård 1 pund smör och har 7 spannland åkerjord, ängbol till 8 lass och 2 ålstäk vid Ödevaten; den andra räntar 18 mark smör och har 4 spannland åker, ängbol till 4 lass och 3 mjärdar i Krokgöl (*Krock-*

giöll 4 F, 4 i); den tredje räntar 15 mark smör och har 4 spannland åker, ängbol till 4 lass och 5 mjärdar i Ödevaten; alla gårdarna har ollonskog och andra och tredje gården har fodring för halvt hemman (SmH 1541: 11 A).

Bamsekulla 1515 *Bamsekwlle* (SSJb 1515 f 7v) – 4 F, 3 h.
SmH **1 aoe**. (Emmabo rd)
1495 (?) har Sten Sture d ä en gård, som räntar 15 örtugar, 1 pund smör och 12 örtugar 'för kornskatt' (SSJb 1515 f 7v).
1526 och 1531 upptas i Gustav I:s jordebok en gård, som räntar 1 pund smör och 1 mark danska och 2 skillingar (AoE 9, K 1). 1538 har gården 12 spannland åkerjord och äng till 16 lass samt 'lösfiske'; räntan är 3 pund smör (SmH 1538: 4 f 32 v). Enl jb 1541 har gården 4 mjärdar i *Matwik och 3 mjärdar i *Bamsziö (= Flädingstorpasjön) samt ollonskog (SmH 1541: 11 A, Emmabo rd)

Björnabygden 1515 *Biørnæbygdh* (SSJb 1515 f 7v) – 4 F, 3 i.
SmH **½ aoe**. (Emmabo rd)
1495 (?) har Sten Sture d ä en gård, som räntar 4 skillingar och som 'är frälse pågivet för byggning' (SSJb 1515 f 7v).
1526 och 1531 upptas i Gustav I:s jordebok ett 'hemol' B. som räntar 4 skillingar (AoE 9, K 1). 1538 har B (hemol) 3 spannland åkerjord och äng till 3 lass; räntan är 1 pund smör (SmH 1538: 4 f 34v). Enl jb 1541 har gården 4 spannland åkerjord, äng till 4 lass och ollonskog (SmH 1541: 11 A, Emmabo rd).

Bockabo 1498 (?) *i Bwckebode* (ATJb s 55) – 4 F, 2 h–i.
SmH **1 fr** (Tyge Krabbe), 1554 **1 aoe**.
1 fr (Gabriel Kristersson /Oxenstierna/).
1498 (?) har Arvid Trolle en gård, som räntar 10 skillingar och 2 vita samt 1½ pund och 2 mark smör (ATJb s 55).
1505–10(?) har Erik Trolle en gård, som Arvid köpt av Nils Krafse; räntan är 2 mark gutniska (se Krukö) (ETJb, odat).

1550 (omkr) upptas i Gabriel Kristerssons och hans hustrus jordebok en gård, som räntar 2 pund smör; den har åker till 1 ½ tunna, äng till 10 lass, dålig skog, god vedbrand, klent mulbete och gott fiskevatten (se Krukö) (OxS E 518).

Bredasjö 1515 *Bredesiø* (SSJb 1515 f 7v) – 4 F, 3 i.
SmH **2 aoe**. (Emmabo rd)

1495 (?) har Sten Sture d ä två gårdar, som räntar 11 örtugor och 1 pund smör resp 10 örtugar och ½ pund smör; båda ger dessutom 12 örtugar 'för kornskatt' (SSJb 1515 f 7v).

1526 och 1531 upptas i Gustav I:s jordebok två gårdar, varav den 'västersta' gården räntar 1 pund smör, 15 skillingar och 1 vit och den 'östersta' gården ½ pund smör, 14 skillingar och 3 vita (AoE 9, K 1). 1538 har den ena gården 8 spannland åkerjord och äng till 12 lass, den andra 10 spannland och 14 lass; båda gårdarna har skavelskog (bok) till sina svin och räntar vardera 2½ pund smör (SmH 1538: 4 f 33). Enl jb 1541 har den första gården äng till 14 lass, ett ålaverke i *Wermansbäck, två mjärdar i Bredasjösjön (*Bredhesziö*), gott fiske i samma sjö och i Munkasjön (*Monkasziö*) samt ollonskog; den andra gården har två mjärdar i Bredasjösjön och ollonskog (SmH 1541: 11 A, Emmabo rd).

Brinkabo 1479 *aff Brinkaboda* (D 9 f 11v) – 4 F, 4 h.
SmH **1 skkl**, 1559 **1 aoe**. (Stolpabäcks rd)
1 aoe. (Emmabo rd)

1479 upptas en landbo, som räntar 1 klev tåt och 12 öre landgille, i Kalmar nunneklosters uppbördsbok (D 9 f 11v).

1495 (?) har Sten Sture d ä en gård, som räntar 10½ örtugar, 16 mark smör och 12 örtugar 'för kornskatt' (SSJb 1515 f 7).

1526 och 1531 upptas i Gustav I:s jordebok en gård i Södra B, som räntar 16 mark smör och 15 skillingar och 1 vit (AoE 9, K 1). 1538 har gården 9 spannland åker och äng till 12 lass; räntan är 2½ pund smör (SmH 1538: 4 f 32v). Enl jb 1541 har gården två mjärdar i *Jönsegiöll och ollonskog (SmH 1541: 11 A, Emmabo rd).

1539/ 40 har Skänninge kloster en gård, som räntar $\frac{1}{2}$ mark danska och 1 fläsksida (Stolpabäcks rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 räntar gården 2 pund och 5 mark smör och har 9 spannland åkerjord, ängbol till 14 lass, 2 mjärdar i Emmaboån (*Emebodha åå* = Lyckebyån) och ollonskog (SmH 1541: 11 A).

Bromboda 1479 *i Brambodha* (D 9 f 11) – 4 F, 4 h.
SmH **1 skkl**, 1559 **1 aoe**. (Stolpabäcks rd)
1479 upptas en landbo, som räntar 1 klev tåt och 3 mark, i Kalmar nunneklosters uppbördsbok (D 9 f 11).
1539/ 40 har Skänninge kloster en gård, som räntar 14 skillingar (varav 2 för en kvarn) och 1 fläsksida; städjan är 1540 4 mark danska (Stolpabäcks rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 räntar gården 3 pund smör och har 10 spannland åkerjord, ängbol till 10 lass, $\frac{1}{2}$ åleverke i **Holström*, 5 mjärdar i Brombo göl (*Brommebodagiöll* 4 F, 4 h) och ollonskog (SmH 1541: 11 A).

Brändemåla 1479 *i Brandamala* (D 9 f 11), 1539 *Brendemola* (SmH 1539: 4: 4 f 25) – 4 F, 4 h.
SmH **1 skkl**, 1559 **1 aoe**. (Stolpabäcks rd)
1479 upptas en landbo, som räntar 1 klev tåt och 1 mark, i Kalmar nunneklosters uppbördsbok (D 9 f 11).
1539/ 40 har Skänninge kloster en gård, som räntar 4 skillingar och 1 fläsksida (Stolpabäcks rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 räntar gården 15 mark smör och har 4 spannland åkerjord, ängbol till 4 lass, 3 mjärdar i Krokgöl (*Krokgiöl*) och ollonskog (SmH 1541: 11 A).

Buggehult 1539 *Buchultzmåla* (ÖgH 1539: 3 f 17v) – 4 F, 4 i.
SmH **$\frac{1}{2}$ skkl**, 1559 **$\frac{1}{2}$ aoe**. (Stolpabäcks rd)
1539/ 40 har Skänninge kloster en halv gård, som räntar 1 skilling och 1 vit och 1 fläsksida (1540); städjan är 1540 4 mark danska (Stolpabäcks rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 räntar gården 8 mark smör och har 2 $\frac{1}{2}$ spannland åkerjord, ängbol till 2 lass, 8 mjärdar i Ödevaten och ollonskog (SmH 1541: 11 A).

Bungemåla 1498 (?) *i Bwngemaale* (ATJb s 55) – 4 F, 2 i.
SmH **1 fr** (Tyge Krabbe), 1554 **1 aoe**.
1 fr (Gabriel Kristersson/Oxenstierna/).

1498 (?) har Arvid Trolle en landbo, som räntar 4 skillingar och $1\frac{1}{2}$ pund och 2 mark smör (ATJb s 55).

1505–10(?) har Erik Trolle två gårdar, som Arvid köpt av Nils Krafse; räntan för den ena gården är 6 örtugar, den andra är överstruken (se Krukö) (ETJb, odat).

1550 (omkr) upptas i Gabriel Kristerssons och hans hustrus jordebok en gård, som räntar $1\frac{1}{2}$ pund smör; den har åker till $2\frac{1}{2}$ tunna, äng till 16 lass, dålig skog, god vedbrand, gott mulbete och dåligt fiskevatten (se Krukö) (OxS E 518).

Bussamåla 1515 *Bosæmale* (SSJb 1515 f 7v), 1531 *Bwssamåle* (K 1) – 4 F, 3 i.

SmH **1 aoe**. (Emmabo rd)

1495 (?) har Sten Sture d ä en gård, som räntar 15 örtugar (SSJb 1515 f 7v).

1526 och 1531 upptas i Gustav I:s jordebok en gård, som räntar 10 skillingar och 2 vita (AoE 9, K 1). 1538 har gården 5 spannland åkerjord och äng till 4 lass samt skavelskog (bok) till sina svin; räntan är $1\frac{1}{2}$ pund smör (SmH 1538: 4 f 34v). Enl jb 1541 har gården äng till 6 lass (SmH 1541: 11 A, Emmabo rd).

Båldön 1498 (?) *i Boldøø* (ATJb s 55) – 4 F, 2 h.

SmH **1 fr** (Tyge Krabbe), 1554 **1 aoe**.
1 fr (Gabriel Kristersson/Oxenstierna/).

1498 (?) har Arvid Trolle en landbo, som räntar 8 skillingar och $1\frac{1}{2}$ pund och 2 mark smör (ATJb s 55).

1505–10(?) har Erik Trolle en gård, som Arvid köpt av Nils Krafse; räntan är 8 skillingar (se Krukö) (ETJb, odat).

1550 (omkr) upptas i Gabriel Kristerssons och hans hustrus jordebok en gård, som räntar 2 pund smör; den har åker till 2 tunnor, äng till 16 lass, god skog och vedbrand, klent mulbete och gott fiskevatten (se Krukö) (OxS E 518).

Bönemåla 1479 *i Bænamala* (D 9 f 11), 1539 *Bönemola* (SmH 1539: 4: 4 f 25v) – 4 F, 4 h.

SmH **1 skkl,** 1559 **1 aoe** (kallas felaktigt Brändemåla). (Stolpabäcks rd)

1479 upptas en landbo, som räntar 1 klev tåt och 6 öre, i Kalmar nunneklosters uppbördsbok (D 9 f 11).

1539/ 40 har Skänninge kloster en gård, som räntar 4 skillingar och 1 fläsksida; städjan är 1540 6 mark danska (Stolpabäcks rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 räntar gården 1 pund smör och har 7 spannland åkerjord och ängbol till 8 lass samt ollonskog (SmH 1541: 11 A).

Djuramåla 1515 *Diwræmale* (SSJb f 7v) – 4 F, 3 i.

SmH **1 aoe**. (Emmabo rd)

1495 (?) har Sten Sture d ä en gård, som räntar 15 örtugar, 14 mark smör och 12 örtugar 'för kornskatt' (SSJb 1515 f 7v).

1526 och 1531 upptas i Gustav I:s jordebok en gård, som räntar 14 mark smör (1526 15 mark) och 1 mark danska och 2 skillingar (AoE 9, K 1). 1538 har gården 8 spannland åkerjord och äng till 10 lass; räntan är $2\frac{1}{2}$ pund smör (SmH 1538: 4 f 33). Enl jb 1541 har gården 9 spannland åkerjord, äng till 12 lass, tre mjärdar i vardera Bredasjösjön och *Swartagiöll (? = Djuremåla göl) samt ollonskog (SmH 1541: 11 A, Emmabo rd).

Emmabo 1406 *i Wästra Emabodum* (SD 3100, avskr), 1498(?) *i Æmbebode* (ATJb s 55), 1515 *Emæbode* (SSJb 1515 f 7) – 4 F, 5 h.

SmH **1 aoe**. (Emmabo rd)

2 fr (Gabriel Kristersson /Oxenstierna/, Nils Ryning).

1406 erhåller Poul Breyde vid skifte med svågern Erik Ummereise ett bol och ett hemol i Västra E (= Västrabyn) (se Broby, Voxtorps sn) (SD 3100).

1495 (?) har Sten Sture d ä en gård, som räntar 3 mark gutniska (SSJb 1515 f 7).

1498 (?) har Arvid Trolle två gårdar i E, som vardera räntar 17 öre, 1 skeppund tåt och 1 pund smör (ATJb s 55).

1505–10(?) har Erik Trolle två gårdar (se Lindehult) (ETJb, odat).

1526 och 1531 upptas i Gustav I:s jordebok en gård, som räntar 1 mark danska (AoE 9, K 1). 1538 har gården 20 spannland åkerjord och äng till 30 lass samt gott

'lösfiske' i Mjusjön (*Miöa siöö*), ett ålaverke och god skavelskog; räntan är 5 pund smör (SmH 1538: 4 f 32). Enl jb 1541 ligger ålaverket i Emmaboån (*Emeboda åå* = Lyckebyån) och har gården 3 mjärdar i ån och 6 i Mjusjöån (*Mösziööå* = ?Lyckebyån) samt gott fiske i Mjusjön (*Mösziö)* och Rostockasjön (*Röstoken*) (SmH 1541: 11 A).

E ingår 1541–1552 i Emmabo rättardöme, som även omfattar arv och eget-gårdarna i Bamsekulla, Björnabygden, Bredasjö, Brinkabo, Bussamåla, Djuramåla, Grämnamåla, Hällasjömåla, Karamåla, Klättorp, Kyrkeby, Locketorp, Rukebo, Skäveryd, Stekaremåla och Udden.

1550 (omkr) upptas i Gabriel Kristerssons och hans hustrus jordebok en gård, som räntar 2 pund smör; den har åker till 1½ tunna, äng till 15 lass, god skog och vedbrand, gott mulbete och fiskevatten samt en liten kvarnström (se Kimramåla) (OxS E 518).

Falebo 1539 *Falaboda* (SmH 1539: 4: 4 f 25v) – 4 F, 6 i.
SmH **1 skkl**, 1559 **1 aoe**. (Stolpabäcks rd)
1539/ 40 har Skänninge kloster en gård, som räntar 2 skillingar och 2 vita och 1 fläsksida (Stolpabäcks rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 räntar gården 15 mark smör och har 4 spannland åkerjord och ängbol till 4½ lass samt ollonskog (SmH 1541: 11 A).

Fiddekulla 1406 *i Fiddakulla* (SD 3100, avskr), 1498(?) *i Fetekwlle* (ATJb s 54), 1505–10(?) *Fiddekulle* (ETJb, odat) – 4 F, 3 h.
SmH **1 fr** (Nils Ryning).
1406 erhåller Poul Breyde vid skifte med svågern Erik Ummereise ett bol i F (se Broby, Voxtorps sn) (SD 3100).
1498 (?) har Arvid Trolle en gård, som räntar 10 öre, 1 skeppund tåt och 1 pund smör (ATJb s 54).
1505–10(?) har Erik Trolle F (se Lindehult) (ETJb odat).

Flädingstorp 1539 *Fledestorp* (SmH 1539: 4: 4 f 25) – 4 F, 3 h.
SmH **2 fr**, 1542 **3 fr**, (Svante Sture).
1562 upptas i Svante Stures jordebok tre gårdar som vardera räntar 2 pund smör, 1 fläsksida, 1 fodernöt, 1 mark dagsverkspn och 1½ mark gästningspn (ShS I 158 a).

Förlångsö 1498 (?) *i Forlangesyøø* (ATJb s 55) – 4 F, 3 i.
SmH **1 fr** (Tyge Krabbe), 1554 **1 aoe**.
1498 (?) har Arvid Trolle en landbo, som räntar 8 skillingar och 1½ pund och 2 mark smör; enl senare ant är gården 'Krabbegods' (ATJb s 55).

Gajemåla 1505–10(?) *Gaymale* (ETJb, odat), 1539 *Gaiemola* (SmH 1539: 4: 4 f 24v) – 4 F, 2 i.
SmH **1 fr** (Tyge Krabbe), 1554 **1 aoe**.
1505–10(?) har Erik Trolle G, som Arvid Trolle köpt av Nils Krafse; G är överstruket (se Krukö) (ETJb, odat).

***Gantesbode** 1505–10(?) *Ganokhussbode(?)* (ETJb, odat), 1530–talet(?) *Gantesbode* (ATJb s 55, tillägg), 1539 *Gantesboda* (SmH 1539: 4: 4 f 25).
SmH **½ fr** (Nils Ryning).
1505–10(?) har Erik Trolle G (se Lindehult) (ETJb, odat).
1530–talet(?) upptas G, som räntar 6 örtugar, i Arvid Trolles jordebok (ATJb s 55, tilläggsnotis).

Grämnamåla 1515 *Gramæmale* (SSJb 1515 f 7v), 1526 *Grymemaalle* (AoE 9), 1538 *Grimiamaala* (SmH 1538: 4 f 33v) – 4 F, 4 h.
SmH **1 aoe**. (Emmabo rd)
1495 (?) har Sten Sture d ä en gård, som räntar 5 skillingar och 1 vit och som 'är frälse pågivet för byggning' (SSJb 1515 f 7v).
1526 och 1531 upptas i Gustav I:s jordebok en gård, som räntar 5 skillingar och en vit (AoE 9, K 1). 1538 har gården 5 spannland åkerjord och äng till 12 lass; räntan är 1 pund smör (SmH 1538: 4 f 33v). Enl jb 1541 har gården tre mjärdar i *Steninga åå och ollonskog (SmH 1541: 11 A, Emmabo rd).

Gusemåla 1479 *i Gusamala* (D 9 f 11) – 4 F, 4–5 h.
SmH **2 skkl**, 1559 **2 aoe**. (Stolpabäcks rd)
1479 upptas i Kalmar nunneklosters uppbördsbok två landbor, som vardera räntar 1 klev tåt och 1 mark; den ene räntar dessutom 1 mark för Backabo (D 9 f 11).
1539/40 har Skänninge kloster två gårdar, som vardera räntar 6 skillingar och 2 vita och 1 fläsksida; den ena betalar städja 1540 om 6 mark danska (Stolpabäcks rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 räntar gårdarna var-

dera 2 pund smör och har vardera 7 spannland åkerjord och ängbol till 20 lass samt ollonskog; den ena gården har en mjärde i Emmaboån (= Lyckebyån) och två i **Frässiöbeck* (? = Skutarydbäcken), den andra en åleverke vid **Fräsesiö* och en mjärde i *Fräss iöbeck (SmH 1541: 11 A).

Gustavsbygd 1479 *i Guduastaby* (D 9 f 11), 1539 *Guduastabygdt* (ÖgH 1539: 3 f 17v) – 4 F, 4 h.
SmH **1 skkl**, 1559 **1 aoe**. (Stolpabäcks rd)
1479 upptas en landbo, som räntar 1 klev tåt och 18 öre, i Kalmar nunneklosters uppbördsbok (D 9 f 11).
1539/ 40 har Skänninge kloster en gård, som rämtar 12 skillingar och 1 fläsksida (Stolpabäcks rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 räntar gården 2½ pund smör och har 9 spannland åkerjord, ängbol till 14 lass, 5 mjärdar i **Gudwasta åå* (= Lyckebyån) och ollonskog (SmH 1541: 11 A).

Guttorp 1542 *Guddetörp* (SmH 1542: 3: 2 f 33) – 4 F, 4 i.
SmH 1541 ½ **skkl**, 1559 ½ **aoe**. (Stolpabäcks rd)
1541 har Skänninge kloster en halv gård, som räntar 5 mark smör och som har 1 spannland åkerjord, ängbol till 1½ lass, 6 mjärdar i Ödevaten och ollonskog (Stolpabäcks rd) (SmH 1541: 11 A).

Hulan 1479 *i Hola* (D 9 f 11). 1539 *Huluna* (ÖgH 1539: 3 f 17) – 4 F, 3 i.
SmH **1 skkl**, 1559 **1 aoe**. (Stolpabäcks rd)
1479 upptas en landbo, som räntar 1 klev tåt, i Kalmar nunneklosters uppbördsbok (D 9 f 11).
1539/ 40 har Skänninge kloster en gård, som räntar 2 skillingar och 1 fläsksida; städjan är 1540 5 mark danska (Stolpabäcks rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 räntar gården 15 mark smör och har 5 spannland åkerjord, ängbol till 9 lass, en åleverke i Förlångsbäcken (*Forlongzbek*), 4 mjärdar i Förlången (*Forlangenn* 4 F, 4 i) och ollonskog (SmH 1541: 11 A).

Hult 1498 (?) *i Hwltt* (ATJb s 55) – 4 F, 2–3 i.
SmH **2 fr** (Tyge Krabbe), 1554 **2 aoe**.
1 fr (Nils Ryning); gården kallas *Raslehult* t o m 1551.

1498 (?) har Arvid Trolle två landbor, som räntar 11 skillingar 4 penningar samt $1\frac{1}{2}$ pund och 2 mark smör vardera; enl senare ant är gårdarna 'Krabbegods' (ATJb s 55).

1505–10(?) har Erik Trolle en gård, som Arvid Trolle köpt av Nils Krafse; räntan är 2 mark gutniska (se Krukö) (ETJb, odat).

Hyltan 1498 (?) *i Hwlthe* (ATJb s 55), 1535 *Hylta* (SmH 1533: 1 A f 7) – 4 F, 2 h.

SmH **1 fr** (Tyge Krabbe), 1554 **1 aoe**.

1498 (?) har Arvid Trolle en landbo, som räntar 5 skillingar 4 penningar och $1\frac{1}{2}$ pund och 2 mark smör (ATJb s 55).

Hällasjömåla 1515 *Hellesiømale* (SSJb f 7) – 4 F, 5 g.

SmH **1 aoe**. (Emmabo rd)

1495 (?) har Sten Sture d ä en gård, som räntar 8 örtugar (SSJb 1515 f 7).

1526 och 1531 upptas i Gustav I:s jordebok en gård, som räntar 5 skillingar och 1 vit (AoE 9, K 1). 1538 har gården 6 spannland åkerjord och äng till 6 lass; räntan är 1 pund smör (SmH 1538: 4 f 32). Enl jb 1541 har gården 7 spannland åkerjord, fyra mjärdar i Hällasjömålasjön (*Hellensziö*) och ollonskog (SmH 1541: 11 A, Emmabo rd).

Kammarbo 1479 *i Kammerboda* (D 9 f 11v) – 4 F, 4 j.

SmH **1 skkl**, 1559 **1 aoe**. (Stolpabäcks rd)

1479 upptas en landbo, som räntar 1 klev tåt, i Kalmar nunneklosters uppbördsbok (D 9 f 11v).

1539/40 har Skänninge kloster en gård, som räntar 10 skillingar och 1 vit och 1 fläsksida; städjan är 1540 en sked om $3\frac{1}{2}$ lod (Stolpabäcks rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 räntar gården 2 pund smör och har 8 spannland åkerjord, ängbol till 9 lass, $\frac{1}{2}$ åleverke i **Steninga åå*, 8 mjärdar i Kammarbosjön (*Camarbosiö* = Lillsjön och Storsjön 4 F, 4 j) och ollonskog (SmH 1541: 11 A).

Karamåla 1406 *i Baramala* (SD 3100, avskr), 1498(?) *i Carmaall* (ATJb s 55), 1515 *Karlemale* (SSJb 1515 f 7), 1526 *Karemaallæ* (AoE 9) – 4 F, 4 h.

SmH **3 aoe**. (Emmabo rd)

1406 erhåller Poul Breyde vid skifte med svågern Erik Ummereise ett bol i K (se Broby, Voxtorps sn) (SD 3100).

1495 (?) har Sten Sture d ä tre gårdar, varav två vardera räntar 14½ örtugar och 16 mark smör och den tredje 10 örtugar och 12 mark smör; gårdarna ger dessutom vardera 12 örtugar 'för kornskatt' (SSJb 1515 f 7).

1498 (?) har Arvid Trolle en landbo, som räntar 5 skillingar 4 penningar och 1½ pund och 2 mark smör; enl senare ant är gården 'vår nådige herres arv' (ATJb s 55).

1526 och 1531 upptas i Gustav I:s jordebok tre gårdar med olika ränta, som redovisas i tabellen nedan; gård nr 1 kallas 1526 'den nordesta', gård nr 2 'Mellangården' (1526 *thæn mellen gaardhen*, 1531 *Medelgården*) (AoE 9, K 1).

	1526 avrad smör	avrad[1] pn	1531 avrad smör	avrad[1] pn
1.	12 mark	0-14-2	16 mark	0-14-2
2.	16 mark	1-0-5	–	1-2-0
3.	16 mark	1-0-5	14 mark	1-0-6

[1] Avrad penningar anges i mark danska-skillingar-vita

1	16	48
	1	3

1538 har två av gårdarna vardera 10 spannland åkerjord och äng till 4 lass och ger 2½ pund smör i ränta; den tredje, som är ett 'hemol' har 8 spannland åkerjord och äng till 3 lass och ger 2 pund smör; alla gårdarna har skavelskog (bok) till sina svin (SmH 1538: 4 f 34). Enl jb 1541 har de två gårdarna äng till 8 lass vardera och mjärdar i sjön Törn (*Törren*), fyra resp tre; den ena har ett ålaverke i *Ödhaström, den andra ett ålaverke i *Steningaström; den tredje gården ('ett litet hemman') har en mjärde i Törn (SmH 1541: 11 A, Emmabo rd).

Kimramåla 1498 (?) *Kimbaramaale* (ATJb s 54) – 4 F, 5 g – nuv Emmaboda sn.

SmH **1 fr** (Gabriel Kristersson/Oxenstierna/).

1498 (?) har Arvid Trolle en gård, som räntar 12 öre och 1 skeppund tåt (ATJb s 54).

1505–10(?) har Erik Trolle K (se Lindehult) (ETJb, odat).

1550 (omkr) upptas i Gabriel Kristerssons och hans hustrus jordebok en gård, som räntar ½ pund smör; den har åker till 2½ tunna, äng till 15 lass, dålig ('ond') skog, god vedbrand, klent mulbete och dåligt ('ont') fiskevatten. K ingår i Kimramåla rd, som även omfattar gårdar i Emmabo, Lindehult, Rörsbo och Skäppebo; varje gård ger 6 hästars årlig fodring. (OxS E 518)

Klippingsbo 1498 (?) *i Klæppingxbode* (ATJb s 55), 1505–10(?) *i Clippinxbode* (ETJb, odat) – 4 F, 3 i.

SmH **1 fr** (Tyge Krabbe), 1554 **1 aoe**.
2 fr (Gabriel Kristersson/Oxenstierna/, Nils Ryning).

1498 (?) har Arvid Trolle en landbo, som räntar 5 skillingar 4 penningar och 1½ pund och 2 mark smör (ATJb s 55).

1505–10(?) har Erik Trolle en gård, som Arvid köpt av Nils Krafse; senare är tillagt en gård och räntan är 2 mark resp 1 mark gutniska (se Krukö) (ETJb, odat).

1550 (omkr) upptas i Gabriel Kristerssons och hans hustrus jordebok en gård, som räntar 2 pund smör; den har åker till 2 tunnor, äng till 16 lass, god skog och vedbrand, gott mulbete och dåligt fiskevatten (se Krukö) (OxS E 518).

Klättorp 1515 *Klettetorp* (SSJb 1515 f 7v) – 4 F, 3 h.

SmH **1 aoe**. (Emmabo rd)

1495 (?) har Sten Sture d ä en gård, som räntar 12 örtugar, 14 mark smör och 12 örtugar 'för kornskatt' (SSJb 1515 f 7v).

1526 och 1531 upptas i Gustav I:s jordebok en gård som räntar 14 mark smör och 1 mark danska (AoE 9, K 1). 1538 har gården 4 spannland åkerjord, äng till 12 lass och 'lösfiske' i Kyrksjön (*Kirkio siö*); räntan är 2½ pund smör (SmH 1538: 4 f 34v). Enl jb 1541 har gården 8 spannland åkerjord, äng till 7 lass, åtta mjärdar i

'Klättorps vad' (*Klättatorpe wadh*) och ollonskog (SmH 1541: 11 A, Emmabo rd).

Knappsmåla 1406 *i Kapmala* (SD 3100, avskr), 1498(?) *Knapsmaale* (ATJb s 54) – 4 F, 5 g.

SmH **1 fr** (1542–43 $\frac{1}{2}$ fr), (Nils Ryning).

1406 erhåller Poul Breyde vid skifte med svågern Erik Ummereise två bol i K (se Broby, Voxtorps sn) (SD 3100). Det ena bolet motsvarar troligen Kimramåla.

1498 (?) har Arvid Trolle en gård, som räntar 1 mark (ATJb s 54).

1505–10(?) har Erik Trolle K (se Lindehult) (ETJb odat).

Korpemåla 1478 *aff Korpamala* (D 9 f 2) – 4 F, 5 h.

SmH **1 śkkl**, 1559 **1 aoe**. (Stolpabäcks rd)

1478 uppbär Kalmar nunnekloster 1 mark av K, som saknas bland klostrets landbor i förteckningen 1479 (D 9 f 2).

1539/40 har Skänninge kloster en gård, som räntar 4 skillingar och 1 fläsksida (Stolpabäcks rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 räntar gården 15 mark smör och har 3 $\frac{1}{2}$ spannland åkerjord och ängbol till 3 lass samt ollonskog (SmH 1541: 11 A).

Krukö 1505–10(?) *Krwke* (ETJb, odat), 1539 *Kruku* (SmH 1539: 4: 4 f 25) – 4 F, 2 h.

SmH **1 fr** (Gabriel Kristersson /Oxenstierna/).

1505–10(?) upptas K, som räntar 3 mark gutniska, i Erik Trolles jordebok bland gods i Vissefjärda som Arvid Trolle köpt (omkr 1500) av Nils Krafse; godset kallas Krukö rättardöme och omfattar K och jord i Bockabo, Bungemåla, Båldön, Gajemåla, Hult, Klippingsbo, Medlen, Muggetorp, Nickemåla, Parismåla och Öremåla. Räntan och vissa tilllägg är införda senare (troligen 1520-talet). (ETJb, odat)

1550 (omkr) upptas i Gabriel Kristerssons och hans hustru Beata Eriksdotters (Trolle) jordebok en gård, som räntar 2 pund smör; den har åker till 2 $\frac{1}{2}$ tunna, äng till 16 lass, dålig ('ond') skog, god vedbrand, klent mulbete och gott fiskevatten. K ingår i Krukö rd, som även omfattar gårdar i Bockabo, Bungemåla, Båldön, Klippingsbo och Muggetorp; varje gård ger 6 hästars årlig fodring. (OxS E 518, odat)

Krumstorp 1539 *Krumbstorp* (SmH 1539: 4: 4 f 25) – 4 F, 4 h.
SmH **1 skkl**, 1559 **1 aoe**. (Stolpabäcks rd)
1539/ 40 har Skänninge kloster en gård, som räntar 12 skillingar och 1 fläsksida; städjan är 1540 3 mark danska och en sked om 2 lod (Stolpabäcks rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 räntar gården $2\frac{1}{2}$ pund smör och har 9 spannland åkerjord, ängbol till 14 lass, ollonskog, fiske i **Krumsiö* och 5 mjärdar: en i **Krumsåå* (? = Lyckebyån), 2 i **Madhanar* och 2 vid 'ågården' (SmH 1541: 11 A).

Kulla 1539 *Kulla* (SmH 1539: 4: 4 f 25), 1541 *Örnekulla* (SmH 1541: 11 A), 1542 *Anderskulle* (SmH 1542: 3: 2 f 32) – 4 F, 4 h.
SmH **1 skkl**, 1559 **1 aoe**. (Stolpabäcks rd)
1539/ 40 har Skänninge kloster en gård (kallas felaktigt Andersmåla), som räntar 4 skillingar och 1 fläsksida (Stolpabäcks rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 räntar gården 1 pund smör och har 4 spannland åkerjord, ängbol till 5 lass, en mjärde i Rövaregölen (*Röffwaregiöll* 4 F, 4 h) och ollonskog (SmH 1541: 11 A). Jfr *Arnamala.

Kyrkeby 1515 *Kyrkeby* (SSJb 1515 f 7v), 1531 *i Kirkebyn* (K 1) – 4 F, 3 h.
SmH **2 aoe**. (Emmabo rd)
1495 (?) har Sten Sture d ä två gårdar, varav den ena räntar 3 mark och 3 penningar gutniska och 1 pund smör, den andra 12 penningar och 14 mark smör; båda gårdarna ger dessutom 12 örtugar 'för kornskatt' (SSJb 1515 f 7v).
1526 och 1531 upptas i Gustav I:s jordebok två gårdar, varav 'Stora gården' räntar 1 pund smör och $1\frac{1}{2}$ mark danska (1531 1 mark) och 2 skillingar, den andra gården 14 mark smör och 1 mark danska (AoE 9, K 1). 1538 har den ena gården 12 spannland åkerjord och äng till 10 lass samt ett ålaverke och 'lösfiske' i ån (Lyckebyån) och skavelskog (bok), den andra 8 spannland åkerjord, äng till 12 lass, gott 'lösfiske' i ån och skavelskog (bok); gårdarna räntar vardera 3 pund smör (SmH 1538: 4 f 33v). Enl jb 1541 har gårdarna

vardera 12 spannland åkerjord, äng till 14 lass, fyra mjärdar i *Ringzström och gott fiske i Kyrksjön (*Kirkesiönn*); den ena gården har även ett halvt ålaverke i *Ringzström (SmH 1541: 11 A, Emmabo rd).

Käsemåla 1479 *i Kæsemala, aff Kæsiamala* (D 9 f 11r-v) – 4 F, 4 h.
SmH **1 skkl**, 1559 **1 aoe**. (Stolpabäcks rd)
1479 upptas en landbo, som räntar 1 klev tåt och 3 öre, i Kalmar nunneklosters uppbördsbok (D 9 f 11r-v).
1539/ 40 har Skänninge kloster en gård, som räntar 2 skillingar och 1 fläsksida (Stolpabäcks rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 räntar gården 1 pund smör och har 5 spannland åkerjord, ängbol till 8 lass, en åleverke i Kässjöbäcken (*Kesziebeck* = ?Gusemålabäcken), 12 mjärdar, en i Ödevaten, 6 i Kässjö och 5 i Krokgöl, samt ollonskog (SmH 1541: 11 A).

Lindehult 1406 *i Lindehulte* (SD 3100, avskr), 1498(?) *Lindehwlt* (ATJb s 54) – 4 F, 5 g.
SmH **3 fr** (Gabriel Kristersson /Oxenstierna/ 2, Nils Ryning).
1406 erhåller Poul Breyde vid skifte med svågern Erik Ummereise två bol i L (se Broby, Voxtorps sn) (SD 3100).
1498 (?) har Arvid Trolle tre gårdar i L, varav två räntar 1 mark vardera och en 14 öre, 1 skeppund tåt och 1 pund smör (ATJb s 54).
1505–10(?) upptas i Erik Trolles jordebok tre gårdar i L som ingår i Lindehults rättardöme, vilket även omfattar jord i Emmabo, Fiddekulla, *Gantesbode, Kimramåla, Knappsmåla, Rörsbo, Skäppebo och Törsbo (ETJb, odat).
1550 (omkr) upptas i Gabriel Kristerssons och hans hustrus jordebok två gårdar, som räntar 1 pund smör vardera; de har vardera åker till 1 tunna och äng till 8 lass, dålig skog men god vedbrand och gott mulbete (se Kimramåla) (OxS E 518).

Lindö 1540 *Lindöö* (SmH 1540: 1: 4 f 20) – 4 F, 2 i.
SmH **2 fr**, 1542 **1 + ½ fr**, (Tyge Krabbe), 1554 **1 + ½ aoe**.

Ljungbylund Se Pellamåla.

Locketorp 1515 *Locketorp* (SSJb 1515 f 7) – 4 F, 5 h.
SmH **1 aoe**. (Emmabo rd)
1495 (?) har Sten Sture d ä en gård, som räntar 12 örtugar (SSJb 1515 f 7).
1526 och 1531 upptas i Gustav I:s jordebok en gård, som räntar $\frac{1}{2}$ mark danska (AoE 9, K 1). 1538 har gården 9 spannland åkerjord, äng till 16 lass och 'gott lösfiske' i Rostockasjön (*Rodstokka siöö*); räntan är $2\frac{1}{2}$ pund smör (SmH 1538: 4 f 32). Enl jb 1541 har gården äng till 11 lass (av de 16) i *Rödstokx Madh (? = Locketorpamossen) och tre mjärdar i Rostockasjön (*Rödstokenn*) (SmH 1541: 11 A, Emmabo rd).

Medlen 1505–10(?) *Medelen* (ETJb, odat), 1539 *Medellom* (SmH 1539: 4: 4 f 24v) – 4 F, 3 i.
SmH **1 fr** (Nils Ryning).
1505–10(?) har Erik Trolle en gård, som Arvid Trolle köpt av Nils Krafse; räntan är 12 örtugar (se Krukö) (ETJb, odat).

Muggetorp 1498 (?) *i Mwggetorp* (ATJb s 55) – 4 F, 2 h.
SmH **1 fr** (Tyge Krabbe), 1554 **1 aoe**.
1 fr (Gabriel Kristersson /Oxenstierna/).
1546 **1 frkvarn** (Tyge Krabbe), 1554–56 **1 aoekvarn**.
1498 (?) har Arvid Trolle en landbo, som räntar 11 skillingar 4 penningar samt $1\frac{1}{2}$ pund och 2 mark smör (ATJb s 55).
1505–10(?) har Erik Trolle en gård, som Arvid köpt av Nils Krafse; räntan är 20 örtugar (se Krukö) (ETJb, odat).
1550 (omkr) upptas i Gabriel Kristerssons och hans hustrus jordebok en gård, som räntar 2 pund smör; den har åker till $2\frac{1}{2}$ tunna, äng till 18 lass, god skog och vedbrand, dåligt mulbete och gott fiskevatten (se Krukö) (OxS E 518).

Nickemåla 1505–10(?) *Nykkemale* (ETJb, odat), 1535 *Nickemåle* (SmH 1533: 1 A f 7) – 4 F, 2 i.
SmH 1542 **1 fr** (Nils Ryning).
1505–10(?) har Erik Trolle N, som Arvid Trolle köpt av Nils Krafse; räntan är 12 örtugar (se Krukö) (ETJb, odat).

Parismåla 1505–10(?) *Parissemale* (ETJb, odat) – 4 F, 2 i.
SmH **1 fr**, 1542 **½ fr** (Nils Ryning).
1505–10(?) har Erik Trolle P, som Arvid Trolle köpt av Nils Krafse; räntan är 1 mark gutniska (se Krukö) (ETJb, odat).

Pellamåla (nu Ljungbylund) 1539 *Pellamåla* (ÖgH 1539: 3 f 18) – 4 F, 5 i.
SmH **½ skkl**, 1545 **1 skkl**, 1559 **1 aoe**. (Stolpabäcks rd)
1539/40 har Skänninge kloster en gård, som räntar 2 skillingar och 2 vita och 1 fläsksida; städjan är 1540 4 mark danska (Stolpabäcks rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 räntar gården 15 mark smör och har 4 spannland åkerjord och ängbol till 5 lass samt ollonskog (SmH 1541: 11 A).

***Raffneryd** 1559 upptas bland Gustav I:s förökta gods en nybyggare i torpet *Raffneryd* (AoE 29 B: 2).

***Raslehult** Se Hult.

Risingen 1535 *i Rissingen*(?) (SmH 1533: 1 A f 6v), 1539 *Riisinghen* (ÖgH 1539: 3 f 17) – 4 F, 3 i.
SmH **½ skkl**, 1559 **½ aoe**. (Stolpabäcks rd)
1539/40 har Skänninge kloster en halv gård, som räntar i skilling och 1 vit (Stolpabäcks rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 räntar den 5 mark smör och har 2 spannland åkerjord, ängbol till 2 lass, 2 mjärdar i Munkasjön (*Munkagiöl* – 4 F, 3 i) och ollonskog (SmH 1541: 11 A).

Rukebo 1515 *Rwgebode* (SSJb 1515 f 7v), 1531 *Rwkkeboda* (K 1) – 4 F, 4 h.
SmH **1 aoe**. (Emmabo rd)
1495 (?) har Sten Sture d ä en gård, som räntar 1 pund smör och 12 örtugar samt 12 örtugar 'för kornskatt' (SSJb 1515 f 7v).
1526 och 1531 upptas i Gustav I:s jordebok en gård, som räntar 1 pund smör och 1 mark danska (AoE 9, K 1). 1538 har gården 8 spannland åkerjord och äng till 12 lass; räntan är 3 pund smör (SmH 1538: 4 f 33).

Rörsbo 1406 *i Rörsbodhum* (SD 3100, avskr), 1498(?) *i Rodzbode* (ATJb s 54) – 4 F, 4–5 g.

SmH **2 fr** (Gabriel Kristersson/Oxenstierna/); jfr Tinkelsbo.

1406 erhåller Poul Breyde vid skifte med svågern Erik Ummereise två bol i R (se Broby, Voxtorps sn) (SD 3100).

1498 (?) upptas i Arvid Trolles jordebok tre gårdar i R, varav två räntar 14 öre, 1 skeppund tåt och 1 pund smör vardera och den tredje 1 mark; vid den tredje gården är senare (troligen 1530-talet) tillfogat: 'som nu nämnes Tinkelsbo' (ATJb s 54).

1505–10(?) har Erik Trolle tre gårdar (se Lindehult) (ETJb, odat).

1550 (omkr) upptas i Gabriel Kristerssons och hans hustrus jordebok två gårdar, som räntar 2 resp 1 pund smör; de har vardera åker till 1 tunna och äng till 16 lass, dålig skog men god vedbrand; den första gården har klent mulbete, den andra gott (se Kimramåla) (OxS E 518).

Skinnabo 1535 *Skindeboda* (SmH 1533: 1 A f 7) – 4 F, 5 h.

SmH **½ skkl**, 1559 **½ aoe**. (Stolpabäcks rd)

1539/40 har Skänninge kloster en gård, som räntar 2 skillingar och 2 vita och 1 fläsksida (Stolpabäcks rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 räntar gården (fodring för halvt hemman) 15 mark smör och har 3½ spannland åkerjord, ängbol till 3 lass, 2 mjärdar i Kässjö och ollonskog (SmH 1541: 11 A).

Skutaryd 1479 *i Skutarydh* (D 9 f 11) – 4 F, 5 h.

SmH **2 skkl**, 1559 **2 aoe**. (Stolpabäcks rd)

1479 upptas i Kalmar nunneklosters uppbördsbok två landbor i S, en som räntar 1 klev tåt och 6 öre, och en i Södra S, som räntar 2 stycke tåt och 12 öre landgille (D 9 f 11).

1539/40 har Skänninge kloster två gårdar, som räntar 6 skillingar (1540 5 skillingar) och 1 vit resp 4 skillingar samt 1 fläsksida vardera; den andra gården betalar städja 1540 om 5 mark danska (Stolpabäcks rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 räntar den första gården 2 pund smör och har 8 spannland åkerjord, ängbol till 9 lass och 2 mjärdar i **Fräsesiö*; den andra räntar 15 mark smör och har 4 spannland åkerjord och ängbol till 7 lass; båda har ollonskog (SmH 1541: 11 A).

Skäppebo 1406 *i Skappabodhum* (SD 3100, avskr), 1498(?) *i Skæppebode* (ATJb s 54) – 4 F, 4 g.

SmH **1 fr** (Gabriel Kristersson /Oxenstierna/).

1406 erhåller Poul Breyde vid skifte med svågern Erik Ummereise ett bol i S (se Broby, Voxtorps sn) (SD 3100).

1498 (?) har Arvid Trolle en gård, som räntar 13 öre, 1 skeppund tåt och 1 pund smör (ATJb s 54).

1505–10(?) har Erik Trolle S (se Lindehult) (ETJb, odat).

1550 (omkr) upptas i Gabriel Kristerssons och hans hustrus jordebok en gård, som räntar $1\frac{1}{2}$ pund smör; den har åker till $2\frac{1}{2}$ tunna, äng till 16 lass, dålig skog, god vedbrand, klent mulbete, gott fiskevatten och en liten kvarnström (se Kimramåla) (OxS E 518).

Skäveryd 1515 *Skieffwærydh* (SSJb 1515 f 7) – 4 F, 4 h.

SmH **1 aoe**. (Emmabo rd)

1495 (?) har Sten Sture d ä en gård, som räntar $10\frac{1}{2}$ örtugar och 1 pund smör samt 12 örtugar 'för kornskatt' (SSJb 1515 f 7).

1526 och 1531 upptas i Gustav I:s jordebok en gård, som räntar 1 pund smör och 15 skillingar och 1 vit (AoE 9, K 1). 1538 har gården 9 spannland åkerjord, äng till 12 lass och 'lösfiske' i Skävresjön (*Skeuarydz siöö*); räntan är 3 pund smör (SmH 1538: 4 f 32v). Enl jb 1541 har gården ett halvt ålaverke i Emmaboån (= Lyckebyån), fyra mjärdar och gott fiske i Skävresjön samt ollonskog (SmH 1541: 11 A, Emmabo rd).

Stekaremåla 1515 *Stegremale* (SSJb 1515 f 7), 1531 *Stekeremåle* (K 1) – 4 F, 4 g.

SmH **1 aoe**. (Emmabo rd)

1495 (?) har Sten Sture d ä en gård, som räntar 8 örtugar (SSJb 1515 f 7).

1526 och 1531 upptas i Gustav I:s jordebok en gård, som räntar 5 skillingar och 1 vit (AoE 9, K 1). 1538 har gården 6 spannland åker och äng till 5 lass; räntan är 1 pund smör (SmH 1538: 4 f 32v). Enl jb 1541 har gården 7 spannland åkerjord, äng till 6 lass och ollonskog (SmH 1541: 11 A, Emmabo rd).

Stolpabäck 1479 *i Stolpabech* (D 9 f 11) – 4 F, 4 i.
SmH **1 skkl**, 1559 **1 aoe**. (Stolpabäcks rd)
Stolpabäcks rd (skkl) se nedan.
1479 upptas i Kalmar nunneklosters uppbördsbok en landbo (Peder Stolpesson) i S, som räntar 1 klev tåt och 4 mark landgille (D 9 f 11).
1539/ 40 har Skänninge kloster en gård, som räntar 1 mark danska och 1 fläsksida (Stolpabäcks rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 räntar gården 3 pund smör och har 10 spannland åkerjord, ängbol till 14 lass, 10 mjärdar i Ödevaten och 5 i Förlången samt ollonskog (SmH 1541: 11 A).

Skänninge klosters jord i Vissefjärda sn redovisas 1539–45 i Stolpabäcks rättardöme, som omfattar S, Alsjö, Alsjökulla, Andersmåla, Backabo, Brinkabo, Bromboda, Brändemåla, Buggehult, Bönemåla, Falebo, Gusemåla, Gustavsbygd, Guttorp, Hulan, Kammarbo, Korpemåla, Krumstorp, Kulla, Käsemåla, Pellamåla, Risingen, Skinnabo, Skutaryd, Torsjö och Ödevata samt Algunås, Långasjö sn, och Skrämbohult, Ljuders sn.

Tinkelsbo 1530–talet(?) *Tinkkelsbo* (ATJb s 54), 1539 *Tingsboda* (SmH 1539: 4: 4 f 24) – 4 F, 4 g.
SmH **1 fr** (Nils Ryning); gården kallas vissa år Rörsbo.
1530–talet se Rörsbo.

Torsjö 1539 *Tordsiö* (ÖgH 1539: 3 f 18v) – 4 F, 4 i.
SmH **½ skkl**, 1559 **½ aoe**. (Stolpabäcks rd)
1539/ 40 har Skänninge kloster en halv gård som räntar 2 skillingar och 2 vita och 1 fläsksida (Stolpabäcks rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 räntar gården 15 mark smör och har 3 spannland åkerjord, ängbol till 2½ lass, en åleverke i Torsjöbäcken (*Torsziöbeck*), 10 mjärdar i Torsjön (*Torsiö* 4 F, 4 j) och ollonskog (SmH 1541: 11 A).

Tången 1498 (?) *i Thangen* (ATJb s 55) – 4 F, 2 i.
SmH **1 fr** (Tyge Krabbe), 1554 **1 aoe**.
1498 (?) har Arvid Trolle en landbo, som räntar 5 skillingar 4 penningar och 1½ pund och 2 mark smör; enl senare marg-ant hör gården till Krabbe (ATJb s 55).

Törsbo 1406 *i Thörsbodhum* (SD 3100, avskr), 1498(?) *i Torssbode* (ATJb s 54) – 4 F, 4 g.

SmH **1 fr** (Nils Ryning).

1406 erhåller Poul Breyde vid skifte med svågern Erik Ummereise ett bol i T (se Broby, Voxtorps sn) (SD 3100).

1498 (?) har Arvid Trolle en gård, som räntar 14 öre, 1 skeppund tåt och 1 pund smör (ATJb s 54).

1505–10(?) har Erik Trolle T (se Lindehult) (ETJb, odat).

Udden 1515 *Odhenn* (SSJb 1515 f 7v), 1526 *i Wdhen* (AoE 9), 1531 *Öya wdden* (K 1), 1538 *Öawddin* (SmH 1538: 4 f 34v) – 4 F, 3 h.

SmH **1 aoe**. (Emmabo rd)

1495 (?) har Sten Sture d ä en gård, som räntar 8 örtugar och 14 mark smör samt 12 örtugar 'för kornskatt' (SSJb 1515 f 7v).

1526 och 1531 upptas i Gustav I:s jordebok en gård, som räntar 14 mark smör och 13 skillingar och 1 vit (Aoe 9, K 1). 1538 har gården 6 spannland åkerjord och äng till 7 lass; räntan är 2 pund smör (SmH 1538: 4 f 34v). Enl jb 1541 har gården 8 spannland åkerjord, tio mjärdar i Kyrksjöån (*Kirkesziö åå* = Lyckebyån), en mjärde i *Berkemadh, gott fiske i Kyrksjön och ollonskog (SmH 1541: 11 A, Emmabo rd).

Ödevata 1479 *pa Øduata kulla* (D 9 f 11), 1539 *Öduathu* (SmH 1539: 4: 4 f 25v), *Ödwattakulla* (ÖgH 1539: 3 f 18v) – 4 F, 5 i.

SmH **1 skkl**, 1559 **1 aoe**. (Stolpabäcks rd)

1542–56 **1 skkl**; kallas 'Ödevatakulla'.

1479 upptas en landbo, som räntar 1 klev tåt och $\frac{1}{2}$ mark(?), i Kalmar nunneklosters uppbördsbok (D 9 f 11).

1539/40 har Skänninge kloster en gård, som räntar 4 skillingar och 1 fläsksida; städjan är 1539 8 mark danska (Stolpabäcks rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1). 1541 räntar gården 1 pund 5 mark smör och har 4 spannland åkerjord, ängbol till $4\frac{1}{2}$ lass, en åleverke i Ödevatabäcken (*Ödwatabeck*), 10 mjärdar i Ödevaten och ollonskog (SmH 1541: 11 A).

Öremåla 1505–10(?) *Ørmale* (ETJb, odat) – 4 F, 2 h.
SmH **1 fr** (Nils Ryning).
1505–10(?) har Erik Trolle Ö, som Arvid Trolle köpt av Nils Krafse; räntan är 1 mark gutniska (se Krukö) (ETJb, odat).

Voxtorps socken

1391 *i Waxthorpa sokn* (DRAp 17/1).
1404 *i Voxstorpæ sokn* (SD 434).

Omfattning: Socknen har i medeltids- och SmH-materialet samma omfattning som den nuvarande socknen (1950).

Kyrkan: Voxtorps kyrka, som är uppförd i gråsten, är en rundkyrka med rektangulärt kor och sakristia. Kyrkan dateras till slutet av 1100-talet. Den hade ett mycket litet kor med absid, vilket under senmedeltiden ersattes av ett större, rektangulärt kor samtidigt som en sakristia byggdes till. Mitt i den ursprungliga kyrkan fanns en kraftig pelare. Konsekrationskors av olika typer och på olika höjd i kyrkorummet tyder på att den ursprungliga kyrkan hade flera våningar. Kyrkan restaurerades 1959; dess invändiga diameter är cirka 10 m. (Andersson 1983 s 196) Kyrkby: Voxtorp.

Voxtorp var under reformationstiden annex till Halltorp (SEL s 184).

Antal jordeboksenheter SmH 1539 (1560)

	sk		sä		säuj		kr		ky		½ vakl		fr		½ fr	
Bjursnäs	1	(1)	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	0	(1)	1	(0)
Broby	–	–	–	–	2	(0)	–	–	–	–	–	–	7	(6)	–	–
Igelösa	–	–	1	(1)	2	(0)	–	–	–	–	1	(1)	7	(5)	1	(1)
Nanntorp	2	(2)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2	(1)	–	–
Voxtorp	–	–	–	–	–	–	1	(1)	1	(1)	–	–	2	(0)	–	–
Summa	3	(3)	2	(2)	4	(0)	1	(1)	1	(1)	1	(1)	18	(13)	2	(1)

Dessutom redovisar längderna: ½ **sä**: Broby 0 (2), Igelösa 0 (2) – **kyuj**: Igelösa 0 (3) – **aoe**: Igelösa 0 (1), Nanntorp 0 (1), Voxtorp 0 (2) – ½ **aoe**: Broby 0 (1).

Bjursnäs 1535 *Byrsnes* (SmH 1533: 1 A f 12v), 1539 *Biursnes* (SmH 1539: 4: 5 f 9) – 4 G, 3 e.
SmH **1 sk.**
1 sä.

Voxtorps socken
Antal gårdar på 1540-talet (SmH)

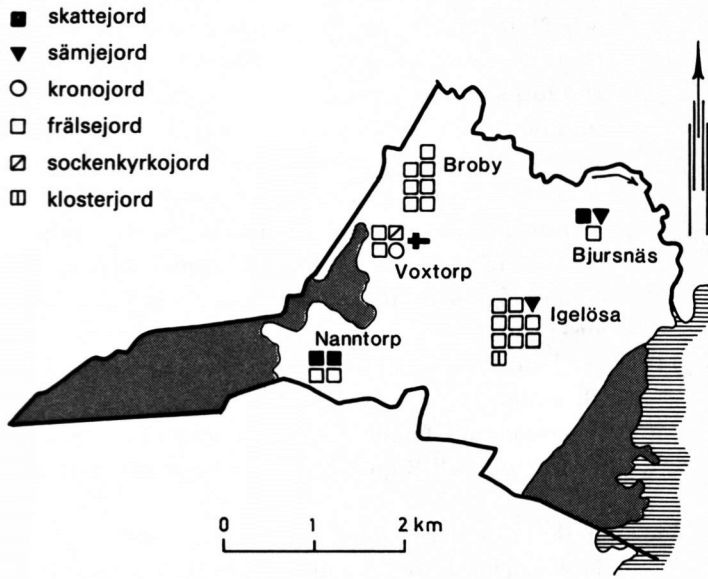

½ fr (Tord /Magnusson/ Bonde, 1558 Jöran Bonde); anges som obyggt 1552–54, saknas från 1559.
1555 **1 fr** (Tord Bonde, 1558 Jöran Bonde, 1560 Jöns Bonde).

Broby 1384 *Brobylitla* (RAp 25/4), 1404 *i Broby* (SD 434) – 4 G, 3 e.

SmH **2 säuj**, 1545 **½ + ½ sä**; brukas av två fr nedan och anges i regel som obyggda.
5 fr (Ture Trolle).
1 fr (Tord /Magnusson/ Bonde, 1558 Jöran Bonde, 1560 Jöns Bonde).
1 fr (Halsten Bagge), 1555 **½ aoe**.

1384 testamenterar Peter Friis jord i Lilla B till Vadstena kloster (se Hagby, Hagby sn) (SRP 2019).

1404 byter Ramborg Magnusdotter (kluven sköld) bort två gårdar i B till sin son Filip Petersson (Bonde) mot en gård i Vadstena (SD 434).

1406 skiftar Erik Ummereise jord med sin syster Katarina och hennes man Poul Breyde, varvid Poul och Katarina erhåller huvudgården ("hoffgårdhen") i B och 5 örtugabol i B samt 6 bol i Lilla B jämte jord i Igelösa och Nanntorp, i Hagby, Holms kvarn och Vallby, Hagby sn, i Resby, Arby sn, i Håknebo och Trottorp, Halltorps sn, i Krafslösa och Västerslät, Kläckeberga sn, i Bottorp, Ljungby sn, i Grisbäck, Laduryd, Lökaryd, Skubbebo och Torestorp, Söderåkra sn, i Sloalycke och Sunelycke, Torsås sn, i Emmabo, Fiddekulla, Karamåla, Knappsmåla, Lindehult, Rörsbo, Skäppebo och Törsbo, Vissefjärda sn, samt i Algutsrums, Glömminge och Högsrums snr på Öland (SD 3100, avskr).

1414 ger Filip Petersson (Bonde) två gårdar i morgongåva till sin hustru (se Voxtorp) (SD 1943).

1467 säljer Magnus Bonde två gårdar, som räntar 2 mark resp 12 öre, till Birger Trolle (se Voxtorp) (HH 31 s 140).

1482 återlöser bröderna Tord och Magnus Bonde av Arvid Trolle en gård, som räntar $3\frac{1}{2}$ mark (se Voxtorp) (HH 31 s 215).

1498 (?) har Arvid Trolle sex gårdar i B, varav 'Store gården' räntar 8 mark och de övriga resp 5, 3, 3 och 2 mark samt 12 öre (ATJb s 73).

1502 har Vadstena kloster hela fjärdedelen av Lilla B (se Hagby, Hagby sn)(HH 16 s 147).

1533 säljer Nils Eriksson (Bielke) en gård, som räntar 2 mark danska, till Peder Vernekesson (se Hagby, Hagby sn) (RAp 29/9).

Igelösa 1377 *innan Yghurløss* (LSBp 10/1, avskr 1406), 1401 *i Iwærløsa* (SD 86), 1474 *i Igheløsa* (RAp 6/10) – 4 G, 3 e.

SmH **1 sä**.

2 säuj, 1545 $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ **sä**; anges som obyggda från 1548 och brukas av två fr nedan.

1546 **2 kyuj**, 1549 **3 kyuj** (1552–53 4 kyuj); en brukas av vakl, en annan av en fr nedan.

$\frac{1}{2}$ **vakl**.

1 + $\frac{1}{2}$ **fr**, (Ture Trolle).

1 fr (Måns Johansson /Natt och Dag/).

2 fr (Axel Eriksson /Bielke/, 1560 Axel Nilsson /Banér/).

1 fr (Halsten Bagge); anges som '2 bol', från 1558 '1½ gods'.

1540–54 **1 fr** (Tord /Magnusson/ Bonde); upptas i Bjursnäs från 1555.

1 fr (Tord Bonde, 1558 Jöran Bonde), 1559 **1 aoe**.

1377 säljer Sven Lax sin ägodel i I, som han ärvt efter sin far Birger Lax, till Bo Jonsson (Grip) som betalning för skuld som Birger haft (LSBp 10/1).

1401 säljer Offe Nilsson (sparre) en gård i I, som kallas *Karls boolet* och 'ligger för 4 sättingar', till Filip Bonde (SD 86).

1406 erhåller Poul Breyde vid skifte med svågern Erik Ummereise ett bol och ett "hemol" i I (se Broby) (SD 3100).

1407 donerar Abraham Brodersson (tjurhuvud) tre gårdar i I till en prebenda i Kalmar kyrka (se Hårstorp, Kläckeberga sn) (SD 3135).

1422 tilldöms Filip Bonde en gård, som han köpt av Offe Nilsson (sparre) men som Kalmarhövitsmannen Abraham Brodersson hade beslagtagit efter det att Offe begått ett brott i Kalmar (RAp 3/3).

1441 tilldöms Filip Bonde en gård i tvist med Klas Kyle, som hävdar att Offe Nilsson skulle ha pantsatt den till honom; nämnden finner att Offe pantsatt gården senare än han sålt den till Filip (SMR 1439).

1467 säljer Magnus Bonde två gårdar, som räntar 1 pund ål resp 12 öre, till Birger Trolle (se Voxtorp) (HH 31 s 140).

1474 säljer Sven Larsson (tre blad) en gård, som räntar 1 mark gutniska, till Vadstena kloster (se Harby, Ljungby sn) (RAp 6/10).

1477 mottar priorn för Kalmar dominikankonvent två gårdar i I och ett 'kålgårdsrum' i Kalmar, vilka skänkts av Birgitta Bengtsdotter (båt), änka efter Erik Pedersson (Bonde) (RAp 20/1).

1480 och 1502 upptas i Vadstena klosters jordebok en gård, som räntar 1 mark gutniska (1502 8 örtugar svenska) (HH 16 s 148).

1482 återlöser bröderna Tord och Magnus Bonde av Arvid Trolle två gårdar, som räntar 3 mark resp 11 öre (se Voxtorp) (HH 31 s 215).
1498 (?) har Arvid Trolle två gårdar, som räntar 5 resp 3 mark (ATJb s 74).
1510 (omkr) har Nils Bosson (Grip) en gård, som räntar 3 mark gutniska (SkS, E 8928 f 48).
1553 ärver Margareta Pedersdotter (Bielke) två gårdar, som vardera räntar 2 pund smör och ½ öre 'tynnepengar' (se Applerum, Arby sn) (BiS, E 2006).
1559 se Applerum, Arby sn.

Nanntorp 1406 *i Nannatorp* (SD 3100, avskr), 1414 *i Nannathorp* (SD 1943) – 4 G, 3 d.
SmH **2 sk**.
1 fr (Tord /Magnusson/ Bonde, 1558 Jöran Bonde), 1559 **1 aoe**.
1 fr (Karin Eriksdotter /Gyllenstierna/).
1406 erhåller Poul Breyde vid skifte med svågern Erik Ummereise ett bol i N (se Broby) (SD 3100).
1414 ger Filip Petersson (Bonde) en gård i morgongåva till sin hustru (se Voxtorp) (SD 1943).
1482 återlöser bröderna Tord och Magnus Bonde av Arvid Trolle en gård, som räntar 8 mark (se Voxtorp) (HH 31 s 215).
1487 erhåller Erik Trolle en gård, som räntar 8 mark gutniska och som är hans möderne (se Hossmo, Hossmo sn) (X 240, Trolle, UUB).

Voxtorp 1391 *i Waxthorp* (DRAp 17/1) – kyrkby – 4 G, 3 e.
SmH **1 kr**.
1 ky (prästens landbo); 1552 uppges att prästen i Halltorp uppbär landgillet 'av denna prästestomme' (SmH 1552: 1); brukas från 1556 av Jon Firsze i Värnanäs, Halltorps sn.
1546–53 **1 kyuj**.
2 fr (Tord /Magnusson/ Bonde, 1558 Jöran Bonde), 1559 **2 aoe**; 1 fr kallas Nanntorp 1552–56.
1391 överlåter Ficke van Vitzen en gård till drottning Margareta (se Påbonäs, Söderåkra sn) (DRAp 17/1).
1414 ger Filip Petersson (Bonde) i morgongåva till sin hust-

ru Elin Stensdotter (blad) en gård i V och jord i Broby och Nanntorp, i Gunnarstorp, Söderåkra sn, Borgby, Mörbylånga sn, samt Lovers kvarn, Hagby sn (SD 1943).

1467 säljer Magnus (Filipsson) Bonde med återköpsrätt till Birger Trolle d y en gård i V, som räntar 16 spann korn och 2 spann råg, jämte jord i Broby och Igelösa, i Gräsgärde och Olsbo, Arby sn, i Glasholm och Värnaby, Halltorps sn, Järnsida, Söderåkra sn, och Borgby, Mörbylånga sn (HH 31 s 139 f).

1482 säljer Arvid Trolle till Tord och Magnus (Filipssöner) Bonde jord, som dessa tidigare sålt till Birger Trolle, nämligen en gård i V, som räntar 18 mark, jämte jord i Broby, Igelösa och Nanntorp, en kvarn vid Lover, Hagby sn, jord i Gräsgärde och Olsbo, Arby sn, i Glasholm och Värnaby, Halltorps sn, samt i Borgby och Bengtstorp, Mörbylånga sn (HH 31 s 215).

1558 vederkänner kungens landbofogde Sven Jonsson till kungens arv och eget 5 av Jöran Bondes landbor i Voxtorps sn, nämligen i V, Nanntorp, Igelösa och Bjursnäs (SmH 1558: 21 s 38).

Örsjö socken

Örsjö kyrksocken bildades 1883 som annex till Madesjö (Kbr 16/2). Socknen blev egen jordebokssocken 1898 (Kbr 22/4). Då överfördes från *Madesjö socken*: Björstorp, Buttetorp, Bällsjö, Eskilsryd, Högahult, Knappsmåla, Kolfly, Kopparfly, Korpahult, Kroksjö, Nässjömåla, Olofsbo, Orrabäck, Ramsjö, Siggegärde, Skräddaregärde, Skäragärde, V Sävsjö, Toresbo, Virrmo, Ällebäck, Ärngisslahyltan och Örsjö. – Orterna redovisas under Madesjö socken.

Norra Möre härad

1366 *i Nörra häradh* (DS 7296, avskr).
1382 *i Møøre i nordhrahæradhe* (RAp 5/12).
1417 *i Nørra hæradh i Møre* (SD 2356).
1536 *Norra herrade* (SmH 1533: 1 A).

Omfattning: Norra Möre härad omfattar under medeltiden och 1500-talet Dörby, Förlösa, Kalmar, Kläckeberga, Ryssby och Åby socknar.

Kameral indelning: En del av kronojorden i Dörby socken ingår 1543–60 i Dansbo fjärding (se dito). Ytterligare fjärdingar har inte kunnat dokumenteras.

Administrativ indelning, judiciella och **kyrkliga förhållanden** samt **hemmantal**, se inledningen.

Jfr AF 4: 1 s 14, 296–307, AL 2 s 21 ff, DoSk s 327–30, SU s 220–23, 224 f.

Bäckebo socken

Omkring 1600 tillkom Bäckebo kapell, som 1680 blev komministratur, 1740 egen jordebokssocken och 1944 eget pastorat. Till Bäckebo överfördes omkring 1600 från *Åby socken*: Alebo, Balebo, Bäckebo, Bönemåla, Eskilshult, Haltemåla, Hinsaryd, Hälleskalla, Jonsryd, Knivingaryd, Kättilstorp, Luvehult, Sjömåla, Skedsbygd, Skillerhult, Snokebo, Stenbrohult och Stödstorp – 1878 från *Ryssby socken*: Abbetorp, Geltorp, Högahyltan, Mjösingsmåla, Näversjö och Rugstorp. Högahyltan hade på 1570-talet överförts till Ryssby socken från Åby socken.

Antal jordeboksenheter i Norra Möre härad, SmH 1539 (1560).

	Dörby	Förlösa	Kalmar	Kläcke-berga	Ryssby	Åby	summa
sk	6 (6)	16 (16)	7 (3)	4 (4)	6 (6)	12 (12)	51 (47)
½ sk	– –	1 (1)	– –	2 (2)	– –	– –	3 (3)
sä	4 (4)	11 (12)	5 (5)	6 (7)	13 (13)	12 (12)	51 (53)
½ sä	– –	3 (2)	– –	1 (0)	3 (4)	3 (4)	10 (10)
säuj	– –	9 (9)	– –	8 (9)	6 (6)	5 (4)	28 (28)
kr	16 (15)	15 (15)	1 (0)	4 (4)	18 (8)	12 (12)	66 (54)
½ kr	3 (4)	5 (6)	– –	– –	8 (15)	14 (16)	30 (41)
krfiske	– –	0 (2)	– –	– –	1 (1)	1 (1)	2 (4)
krkvarn	– –	1 (1)	– –	1 (1)	– –	2 (3)	4 (5)
krlycka	– –	– –	0 (14)	– –	– –	– –	0 (14)
kruj	1 (2)	1 (1)	– –	– –	3 (4)	1 (1)	6 (8)
ky	1 (1)	1 (1)	1 (0)	– –	– –	4 (4)	7 (6)
½ ky	– –	– –	– –	– –	2 (2)	2 (3)	4 (5)
kyuj	0 (1)	– –	– –	1 (5)	1 (3)	0 (1)	2 (10)
bi	1 (0)	1 (0)	– –	– –	4 (0)	– –	6 (0)
½ bi	– –	– –	– –	– –	1 (0)	– –	1 (0)
pb	2 (1)	– –	3 (1)	4 (2)	1 (1)	– –	10 (5)
½ pb	– –	– –	– –	1 (0)	– –	– –	1 (0)
pbuj	– –	– –	– –	0 (1)	– –	– –	0 (1)
alkl	– –	– –	1 (0)	– –	– –	– –	1 (0)
kakl	– –	– –	– –	– –	3 (3)	– –	3 (3)
skkl	– –	2 (0)	2 (0)	3 (0)	1 (0)	2 (0)	10 (0)
½ skkl	– –	– –	– –	– –	3 (0)	– –	3 (0)
vakl	1 (1)	– –	– –	3 (3)	1 (1)	– –	5 (5)
vakluj	0 (1)	– –	– –	– –	0 (1)	– –	0 (2)
aoe	3 (4)	2 (5)	2 (1)	2 (5)	7 (12)	6 (8)	22 (35)
½ aoe	– –	– –	1 (0)	– –	1 (4)	1 (1)	3 (5)
aoekvarn	– –	– –	– –	– –	0 (1)	– –	0 (1)
aoeäng	– –	– –	– –	0 (1)	– –	– –	0 (1)
fr	13 (12)	7 (7)	6 (5)	23 (24)	35 (33)	41 (41)	125 (122)
½ fr	0 (2)	2 (2)	– –	1 (3)	13 (13)	12 (12)	28 (32)
frkvarn	– –	– –	– –	– –	1 (1)	0 (2)	1 (3)
fruj	– –	0 (1)	– –	– –	– –	– –	0 (1)

Dessutom upptas ett stort antal kålgårdar, lyckor och tomter intill Kalmar stad, se Kalmar sn.

Dörby socken

1369 *in Dudherby* (UUBp 7/6).
1383 *i Dudherby sokn* (RAp 29/3).

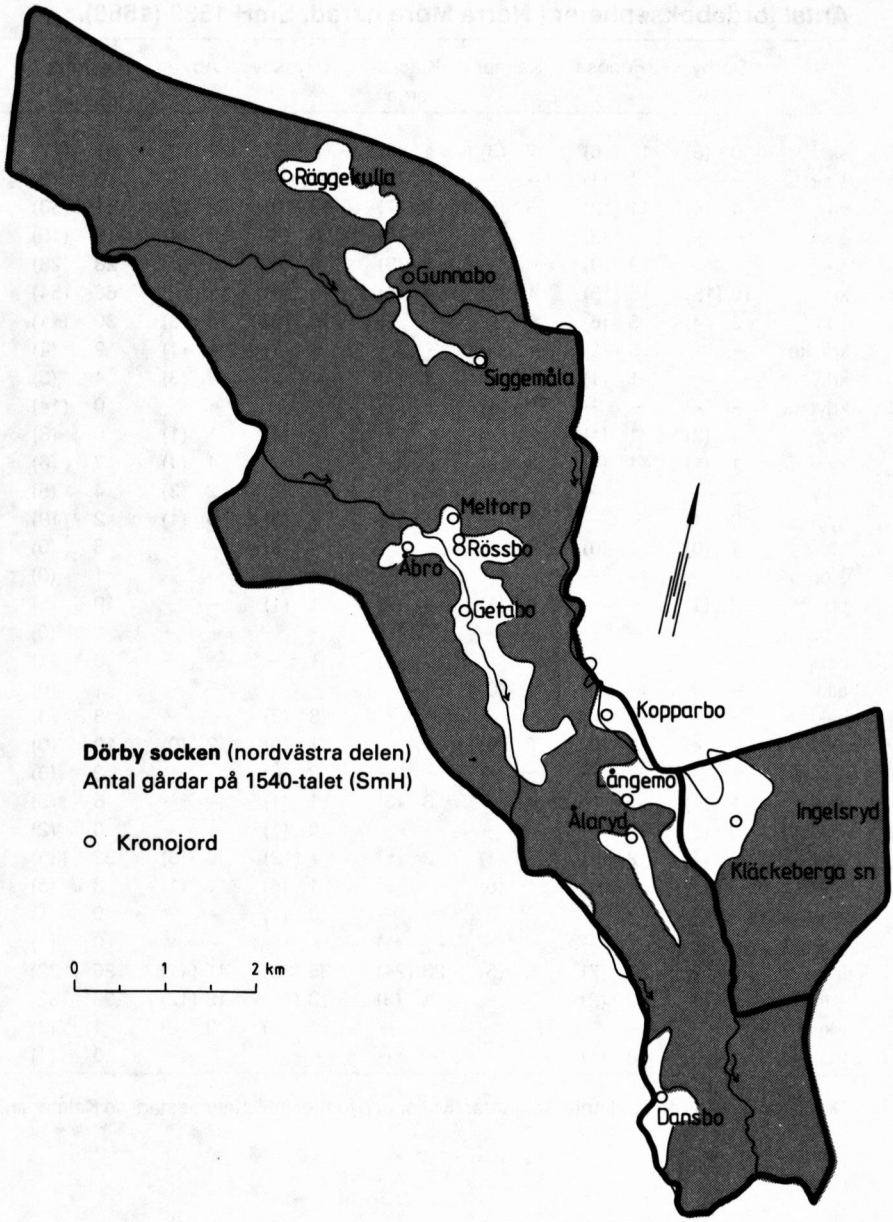

Dörby socken (nordvästra delen)
Antal gårdar på 1540-talet (SmH)

○ Kronojord

Dörby socken (sydöstra delen)
Antal gårdar på 1540-talet (SmH)

- ■ skattejord
- ▼ sämjejord
- ○ kronojord
- ▨ sockenkyrkojord
- ⊠ peebendejord
- ▥ klosterjord
- ⊟ biskopsjord
- □ frälsejord (inkl aoe)

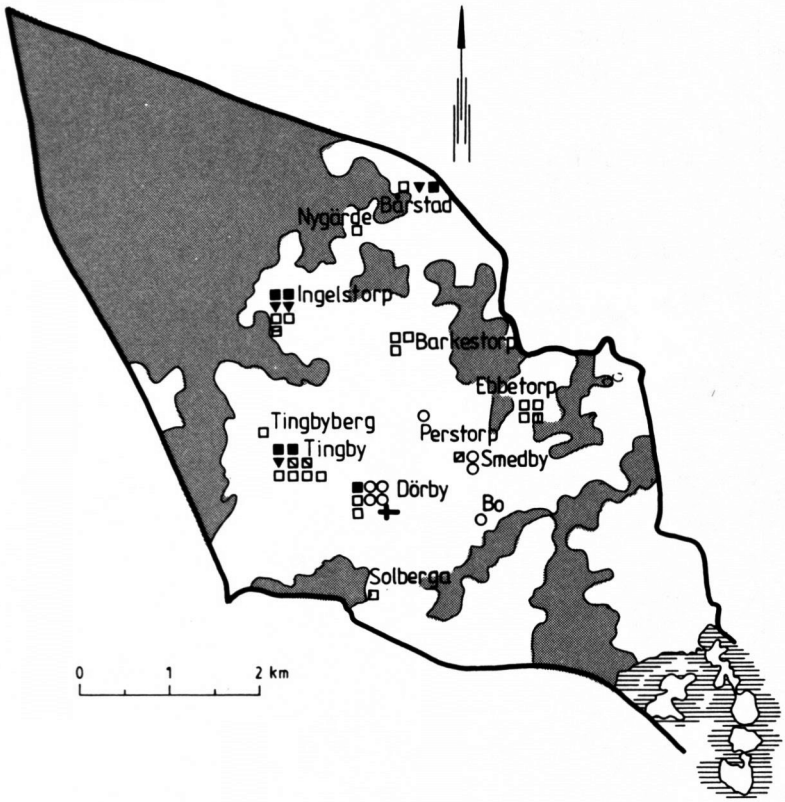

Antal jordeboksenheter SmH 1539 (1560)

	sk		sä		kr		½ kr		kruj		ky		bi		pb		vakl		aoe		fr		½ fr	
Barkestorp	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	3	(0)	–	–
Bo	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Bårstad	1	(1)	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	0	(1)
Dansbo	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Dörby	1	(1)	–	–	4	(4)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(2)	–	–
Ebbetorp	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	3	(3)	–	–
Getabo	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Gunnabo	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ingelstorp	2	(2)	2	(2)	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(0)	–	–	–	–	0	(1)	2	(2)	–	–
Kopparbo	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Långemo	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Meltorp	–	–	–	–	–	–	0	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Nygärde	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0	(1)
Perstorp	–	–	–	–	1	(0)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0	(1)	–	–
Räggekulla	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Rössbo	–	–	–	–	2	(2)	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Siggemåla	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Smedby	–	–	–	–	2	(2)	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Solberga	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–
Tingby	2	(2)	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2	(1)	–	–	2	(2)	2	(2)	–	–
Tingbyberg	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–
Åbro	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ålaryd	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Övratorp	–	–	–	–	–	–	–	–	0	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Summa	6	(6)	4	(4)	16	(15)	3	(4)	1	(2)	1	(1)	1	(0)	2	(1)	1	(1)	3	(4)	13	(12)	0	(2)

Dessutom redovisar längderna: **kyuj**: Tingby 0 (1) – **vakluj**: Ebbetorp 0 (1).

Omfattning: Dörby sn omfattar under medeltiden och 1500-talet den nuvarande socknen (1950) och södra delen av nuvarande Kristvalla sn. Se Kristvalla sn.

Kyrkan: En rektangulär gråstenskyrka med smalare kor uppfördes under 1200-talet. Koret, vars grundmurar frilades 1953, hade inre absid i raksluten östvägg – en form, som hör samman med kortorn. Långhuset med inre mått ca 10,5 x 8,5 m hade både nord- och sydportal. I västra muren leder en trappa upp till vinden. I överdelen i samma mur finns hål för klocklinor, vilket tyder på att kortorn ej byggts. Klockorna har i stället placerats (i en takryttare?) på västgaveln.

Under medeltiden tillkom en sakristia av sten och troligen även ett vapenhus. Sakristian, som kan ha byggts redan på 1200-talet, försågs med valv på 1400-talet. Koret revs 1768, varvid kyrkans östra del förlängdes och höjdes upp till långhusets nivå. Kyrkan restaurerades vid flera tillfällen under 1800- och 1900-talen. Den senaste mer omfattande restaureringen skedde 1953. (Andersson 1983)

Kyrkby: Dörby.

Kameral indelning: Kronojorden i Dansbo, Getabo, Gunnabo, Långemo, Meltorp, Räggekulla, Rössbo, Siggemåla, Åbro och Ålaryd ingick 1543–60 i Dansbo fjärding (*Dansboda fiärdingh* – SmH 1543: 6).

Barkestorp 1409–16(?) *i Barkosthurp* (RAp odat 114), 1459 *Barkarstorp* (RAp 26/11), 1462 *i Barqwidztørpe* (RAp 16/10) – 4 G, 6–7 f.

SmH 1539–47 **3 fr** (Jon Elofsson /Barkestorps-ätten/).

Barkestorp kan beläggas som sätesgård för Hans Erengislesson 1459 och hans hustru Ingegärd Johansdotter 1462–72, Påvel Kyle 1491–1506 och från 1546 Jon Elofsson (Barkestorps-ätten), gift med Anna Klasdotter (Kyle), sondotter till Påvel Kyle (RAp 1459 26/11, 1462 16/10, 1472 28/6, 1496 16/2, 1499 26/6, BSH 5: 96, Gen 79 f 39v, GR 18 s 117, SmH, jfr AH s 187).

1409–16(?) instiftar borgmästare Heneke Bära en prebenda (S:t Peters och S:t Paulus) i Kalmar bykyrka och anslår en landbogård i B (RAp odat 114).

1462 gör Ingegärd Johansdotter upp om sin morgongåva och sina 'barnapengar' med Mats Läma. Det fastslås att Mats har ingen rätt till de gods som Klas Kyle

'köpte eller pantade' till sig, innan Hans Erengislesson, Ingegärds make, 'kom där till'. Inte heller har Mats någon rätt till de gods Hans Erengislesson köpte eller pantade till sig före och efter giftermålet med Ingegärd. (RAp 16/10)

1466 döms i tvist mellan Ingegärd Johansdotter och Mats Läma och hans hustru Cecilia rörande Ingegärds morgongåva som hindras av Mats. Ingegärd skall behålla godset Ryd, Järsnäs sn, Tveta hd, vidare det gods i Möre, som Hans Erengislesson köpte av Ingeborg Eriksdotter, änka efter Nils Bagge, tills Nils Bagges arvingar återköper det. (RAp 18/7)

1472 ingår Ingegärd och Mats Läma slutlig förlikning (RAp 28/6).

1496 byter Påvel Kyle till sig en gård av S:t Peters och S:t Paulus altare i S:ta Katarina kor i Kalmar bykyrka mot en gård i Elverslösa, Kläckeberga sn (RAp 23/8).

1498 säljer Nils Ryning fyra gårdar till Påvel Kyle (Gen 79 f 39).

1506 skriver Påvel Kyle till riksföreståndaren Svante Nilsson, att hans gård blivit 'avbränd, skinnad och rövad av Joakim Trolle' i spetsen för danska trupper (BSH 5: 96).

För de sista åren av 1550-talet redovisas uppburen kronotionde (= 2/3 av hela tionden) från sätesgården enligt följande (tunnor:skäppor):

	1557	1558	1560
korn	2:0	2:0	1:0
råg	1:3	1:0	0:4 $\frac{1}{2}$

Bo

1539 *i Boo* (SmH 1539: 4) – 4 G, 6 f.
SmH **1 kr.**

Bårstad

1472 *i Borghstada* (KrappSp 4/7) – 4 G, 7 f.
SmH **1 sk.**
1 sä.
1 fr (Truls Andersson /Ravnäs-ätten/, 1553 Hans Castenberg).

1553 ½ **fr** (Jon Elofsson /Barkestorps-ätten/).

1472 tillfaller Sampsing en gård, som räntar 6 mark gutniska, vid skifte med hans hustru Margits halvsyskon (KrappSp 4/7, se Rinkaby, Hossmo sn).

Dansbo 1539 *i Dansboda* (SmH 1539: 4) – 4 G, 7 d.

SmH **1 kr**.

Dörby 1393 *aa Dudherboa landztinge* (KTb s 116), 1407 *i Kyrke Deröby* (SD 3135, avskr), 1510 (omkr) *i Dødherby* (E 8928 f 48) – 4 G, 6 f.

SmH **1 sk**.

4 kr.

1 fr (Måns Johansson /Natt och Dag/, 1559 Björn Pedersson /Bååt/).

1545 **1 fr** (Jon Elofsson /Barkestorps-ätten/).

1393 omtalas att landsting hållits i D (KTb s 116).

1407 ger Abraham Brodersson (tjurhuvud) en gård och ett hemul i D kyrkby till ett kapell i Kalmar bykyrka (SD 3135, se Hårstorp, Kläckeberga sn).

1510 (omkr) har Nils Bosson (Grip) en gård, som räntar 18 örtugar (E 8929 f 48).

1521 hålls landsting med representanter för de olika lagsagorna inom Kalmar län 'vid Möres landsting D' (DRAp 15/3, S Norbys arkiv).

I D har troligen prästgården legat. Vid Hans Brasks visitation 1525 uppges att Sören Norby berövat prästgården 2 oxök och 2 kor (KaHe 2 s 82).

Ebbetorp 1376 *i Æbbathorp* (RAp 30/9), 1472 *Æbbetorp* (KrappSp 4/7) – 4 G, 6 f.

SmH **1 vakl**; 1550–53 förlänad Sten Bengtsson (Ulv).

1545 **1 vakluj**; 1550–53 förlänad Sten Bengtsson (Ulv).

2 fr (Truls Andersson /Ravnäs-ätten/, 1555 Hans Castenberg).

1 fr (Jon Elofsson /Barkestorps-ätten/).

1376 överlåter Märta Jonsdotter i Ekhult, Fliseryds sn, sin gård i E med tillhörande hemul till Herman Ruskas änka Kristina (RAp 30/9, SRP 1221).

1382 testamenterar Kristina Petersdotter (tre hjärtan) E,

som hon ärvt efter make och barn, och jord på andra ställen i Småland till Vadstena kloster (SRP 1782, 1919).

1447 har Vadstena kloster en gård på 30 penningbol med en ränta på 4 mark pengar. Därtill har klostret tre penningbol i 'Hovgården' (*i Hoffgardhenom*) med avraden 3 öre. Till E ligger också ett penningbol i vardera Smedby och Hårstorp, Kläckeberga sn. (VaKlJb s 71)

1457/ 66 har Vadstena kloster en landbo, som räntar 4 mark pengar (VaKlJb s 71, HH 16 s 145).

1472 tillfaller Albrekt och Herman Kyle E, som räntar 16 mark gutniska vid skifte med deras släkting Sampsing (KrappSp 4/7, se Rinkaby, Hossmo sn).

1502 har Vadstena kloster en gård (30 penningbol), som räntar 1 mark svenska och 8 örtugar, och tre penningbol, som landbon i E 'bör' erlägga 3 örtugar för i ränta. Till E ligger även penningbol i Smedby och i Hårstorp, Kläckeberga sn. (HH 16 s 145)

1555 stämmer Gustav I Jon Elofsson (Barkestorps-ätten) Jöran Trulsson (Ravnäs-ätten) och Anders Castenberg till nästa herremöte om E gård och de ägor som hör dit (GR 25 s 91).

Getabo 1535 *i Geteboda* (SmH 1533: 1 A) – 4 G, 8 c – nuv Kristvalla sn.

SmH **½ kr**.

Gunnabo 1539 *i Gumabodom* (SmH 1539: 4) – 4 G, 9 c – nuv Kristvalla sn.

SmH **1 kr**.

Ingelstorp 1515 (omkr) *Ingelstorp* (Kh 54 s 87) – 4 G, 6–7 f.

SmH **2 sk**.

2 sä.

1 bi, 1540 **1 aoe**. (Ljungby rd)

1 fr (Jon Elofsson /Barkestorps-ätten/).

1 fr (Halsten Bagge, 1560 Anna Henningsdotter /Scharffenberg/).

1515 (omkr) har Linköpings biskopsbord en landbo i I (Kh 54 s 87).

1540 upptas bland Gustav I:s gods en gård, som tillhört Linköpings biskopsbord, med 9 spannlands åker, 7

lass ängbol, ollonskog och en ränta på $1\frac{1}{2}$ pund smör (Ljungby rd) (SmH 1540: 8, 1541: 11).

Kopparbo 1539 *i Kaaparabodom* (SmH 1539: 4) – 4 G, 8 d.
SmH **1 kr**.

Långemo (nu även kallad Stjärnemo) 1534 *i Longemo* (SmH 1533: 1 A) – 4 G, 8 d – nuv Kristvalla sn.
SmH **1 kr**.

Meltorp 1545 *i Medeltorp* (SmH 1545: 4) – 4 G, 8–9 c – nuv Kristvalla sn.
SmH 1545 $\frac{1}{2}$ **kr** ('nyupptaget').

Nygärde 1542 *i Niegerde* (SmH 1542: 3) – 4 G, 7 f.
SmH 1542 $\frac{1}{2}$ **fr** (Jon Elofsson /Barkestorps-ätten/).

Perstorp 1539 *i Pederstorp* (SmH 1539: 4) – 4 G, 6 f.
SmH **1 kr**, 1555 **1 fr** (Jon Elofsson /Barkestorps-ätten/).

Räggekulla 1539 *i Reggekulla* (SmH 1539: 4) – 4 G, 9 c – nuv Kristvalla sn.
SmH **1 kr**.

Rössbo 1539 *i Rödsbodom* (SmH 1539: 4) – 4 G, 8 c – nuv Kristvalla sn.
SmH **2 kr**.
1 kruj.

Siggemåla 1539 *i Siggamola* (SmH 1539: 4) – 4 G, 9 c – nuv Kristvalla sn.
SmH **1 kr**.

Smedby 1447 *i Smidiaby* (VaKlJb s 71) – 4 G, 6 f.
SmH **2 kr**.
1 ky; 1550–53 förlänad Sten Bengtsson (Ulv).
1447–1502 har Vadstena kloster ett penningbol, vilket ligger under Ebbetorp och räntar (1447) 2 örtugar pengar (VaKlJb s 71, HH 16 s 145).

Solberga (nu Ulfsborg) 1515 *i Solberge* (SSJb 1515 f 6v) – 4 G, 6 f.
SmH **1 aoe**. (Värnaby rd)
1495 (?) upptas i Sten Stures jordebok en gård, som räntar 8 örtugar (SSJb 1515 f 6v).

1526/ 31 upptas i Gustav I:s jordebok en gård, som räntar $2\frac{1}{2}$ mark danska, 2 skillingar, 2 vita (AoE 9, K 1).

1538 har Gustav I en gård med 30 spannlands åker, äng till 50 lass hö och räntan 6 pund smör (Värnaby rd) (SmH 1538: 4).

Tingby 1349 *in Tingby* (DS 4469, avskr), 1472 *i Tinghby* (KrappSp 4/7) – 4 G, 6 f.

SmH **2 sk**.

1 sä.

1546 **1 kyuj**; 1550–53 förlänad Sten Bengtsson (Ulv).

2 pb, 1545 **1 pb** (S:t Jöran i Kalmar); 1545–48 förlänad mäster Jöran i Kalmar, 1550–53 Sten Bengtsson (Ulv).

2 aoe. (Värnaby rd)

1 fr (Truls Andersson /Ravnäs-ätten/, 1555 Hans Castenberg).

1 fr (Ernst Johansson, 1558 Hans Castenberg).

1349 byter Ulf Filipsson (Ulv) bort T och gods i Algutsrums och Uppvidinge hdr till Sten Turesson (Bielke) mot jord i Selebo hd i Södermanland och Dals hd i Östergötland (DS 4469).

1472 tillfaller Sampsing en gård i T vid skifte med hans hustru Margits halvsyskon (KrappSp 4/7, se Rinkaby, Hossmo sn).

1495 (?) upptas i Sten Stures jordebok två gårdar, som räntar tillsammans 6 mark gutniska (SSJb 1515 f 6).

1526/ 31 upptas i Gustav I:s jordebok två gårdar, som vardera räntar 2 mark danska (AoE 9, K 1).

1538 har Gustav I två gårdar med vardera 12 spannlands åker, äng till 12 lass hö och räntan $2\frac{1}{2}$ pund smör (Värnaby rd) (SmH 1538: 4).

Tingbyberg 1539 *paa Bergh* (SmH 1539: 4) – 4 G, 6 f.

SmH **1 fr** (Måns Pedersson /Stierna/).

Ulfsborg Se Solberga.

Åbro 1534 *Åbro* (SmH 1533: 1 A) – 4 G, 8 c – nuv Kristvalla sn.

SmH **$\frac{1}{2}$ kr**.

Ålaryd 1539 *i Ollarydh* (SmH 1539: 4) – 4 G, 8 d – nuv Kristvalla sn.
SmH **½ kr**.

Övratorp 1545 *i Öffretorp* (SmH 1545: 4) – 4 G, 9 c.
SmH 1545 **1 kruj** (öde 1546).

Förlösa socken

1355 *i Förlöso sokn* (DS 5163, avskr).
1376 *i Førløso sokn* (LSBp 15/8).

Omfattning: Förlösa sn omfattade under medeltiden och 1500-talet den nuvarande socknen (1950) och den norra delen av nuvarande Kristvalla sn. Se Kristvalla sn.

Kyrkan: En rektangulär stenkyrka uppfördes sannolikt under 1200-talet. Den hade ett kraftigt kortorn i samma bredd som långhuset. Koret hade inre absid i raksluten östvägg och längs norra sidan, innanför muren, en långsmal, tunnvälvd sakristia. I södra kormuren ledde en trappa upp till tornets övre våningar. Ovan korvalvet fanns ett större rum och ett "djupt och trångt rum, hwari man nedkryper genom en öppning från det större" (Löfgren I s 348). Korportalen är rundbågig och sannolikt ursprunglig. Under senmedeltid torde ett vapenhus i sten ha tillkommit. År 1769 förlängdes kyrkan mot väster och 1855 revs medeltidskyrkan. (Andersson 1983, Blomqvist-Linér, Förlösa kyrka)

Kyrkby: Förlösa.

Balltorp 1458 *i Ballatorp* (RApp 10/7) – 4 G, 7 f.
SmH **1 sä**.
1 säuj.
1 fr (Bengt Nilsson /Färla/, 1555 Jöran Åkesson /Tott/).
1458 ärver Birgitta Gustavsdotter (Sture) en gård, som räntar 2 mark 6 penningar, 1 spann råg, 1 spann hästkorn, ? pd smör, en 'treding' av ett nöt och 1 svin (RApp 10/7, se Björnö, Åby sn).
1551 förlänar Gustav I en kronogård till fogden Olof Jönsson (GR 22 s 281).
1552 ärver Åke Bengtsson (Färla) en gård, som räntar 1 mark örtug, har utsäde till 6 tunnor och äng till 12 lass (X 265 1, se Åby, Åby sn).

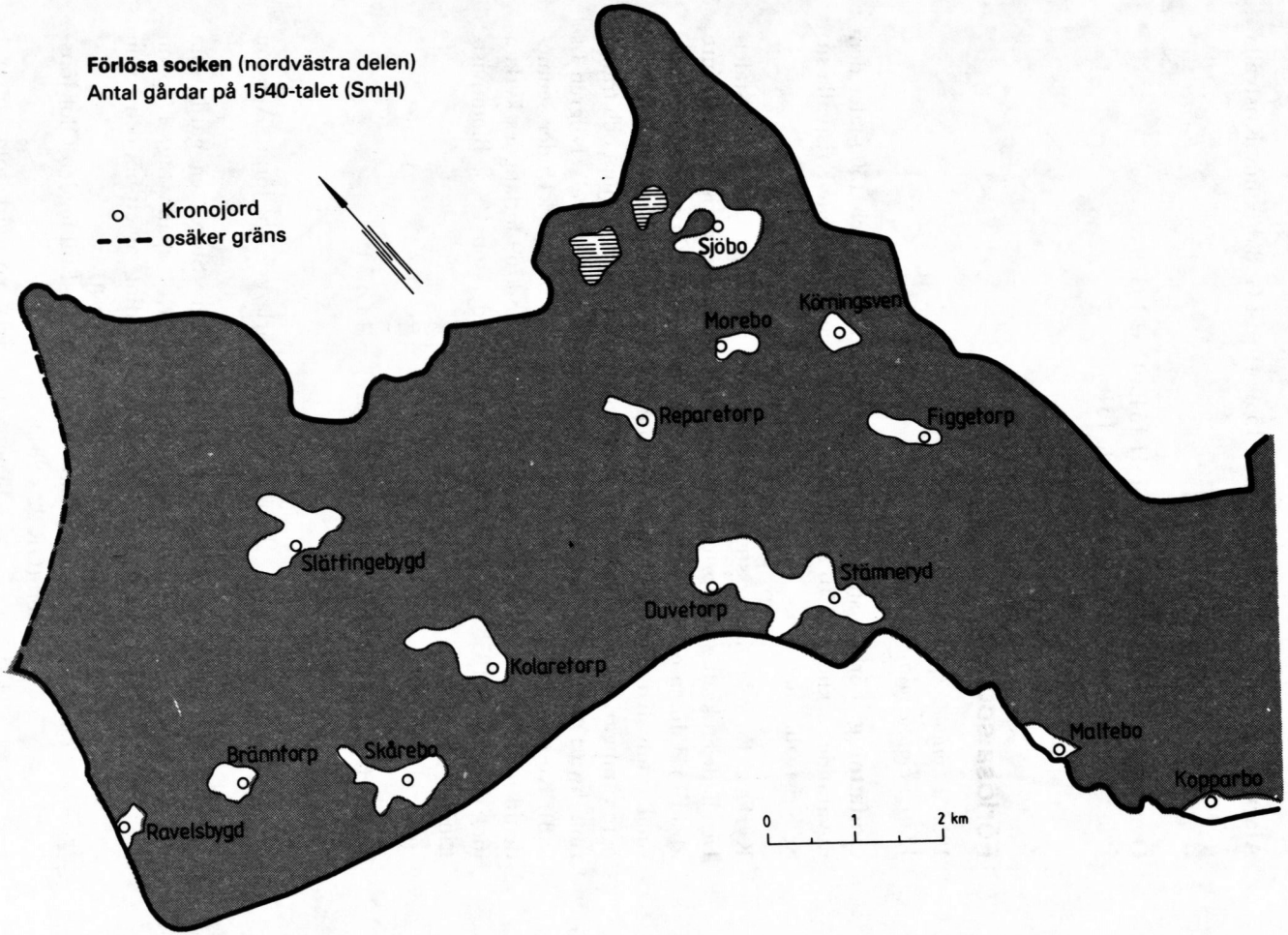
Förlösa socken (nordvästra delen)
Antal gårdar på 1540-talet (SmH)
Kronojord
osäker gräns
Sjöbo
Morebo
Körningsveni
Reparetorp
Figgetorp
Slättingebygd
Stämneryd
Duvetorp
Kolaretorp
Brännforp
Skåreba
Ravelsbygd
Maltebo
Kopparbo
0
1
2 km

Förlösa socken (sydöstra delen)
Antal gårdar på 1540-talet (SmH)

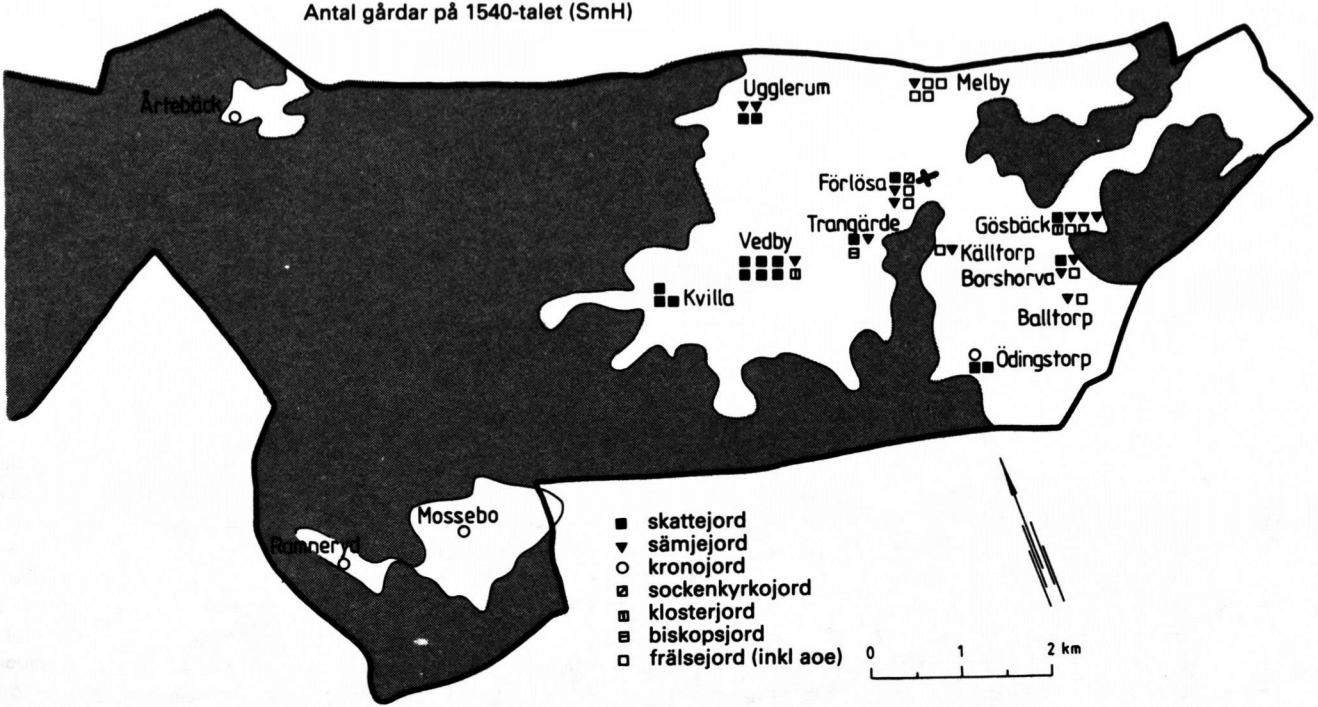

Antal jordeboksenheter SmH 1539 (1560)

	sk		½ sk		sä		½ sä		kr		½ kr		ky		bi		skkl		aoe		fr		½ fr	
Balltorp	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–
Borshorva	1	(1)	–	–	2	(2)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–
Bränntorp	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Duvetorp	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Figgetorp	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Förlösa	–	–	1	(1)	2	(2)	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	1	(1)	1	(1)
Gösbäck	1	(1)	–	–	2	(2)	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(0)	0	(1)	1	(1)	1	(1)
Kolaretorp	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kopparbo	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kvilla	3	(3)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Källtorp	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–
Körningsven	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Maltebo	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Melby	–	–	–	–	0	(1)	1	(0)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2	(2)	2	(2)	–	–
Morebo	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Mossebo	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ramneryd	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ravelsbygd	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Reparetorp	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Sjöbo	–	–	–	–	–	–	–	–	2	(2)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Skårebo	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Slättingebygd	–	–	–	–	–	–	–	–	2	(2)	0	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Stämneryd	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Trangärde	1	(1)	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(0)	–	–	0	(1)	–	–	–	–
Ugglerum	2	(2)	–	–	2	(2)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

	sk	½ sk	sä	½ sä	kr	½ kr	ky	bi	skkl	aoe	fr	½ fr
Vedby	6 (6)	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	1 (0)	0 (1)	– –	– –
Årtebäck	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Ödingstorp	2 (2)	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Summa	16 (16)	1 (1)	11 (12)	3 (2)	15 (15)	5 (6)	1 (1)	1 (0)	2 (0)	2 (5)	7 (7)	2 (2)

Dessutom redovisar längderna: **säuj**: Balltorp 1 (1), *Biörnsnes 1 (1), Gösbäck 1 (1), Kvilla 1 (1), Källtorp 1 (1), Ugglerum 2 (2), Vedby 2(2) – **krfiske**: Skårebo 0 (1), Årtebäck 0 (1) – **krkvarn**: Kopparbo 1 (1) – **kruj**: Maltebo 1 (1) – **fruj**: Gösbäck 0 (1)

***Biörnsnes** 1550 *Biörnsnes* (SmH 1550: 5).
SmH **1 säuj**, till Gösbäck, 1554 till Förlösa, 1555 till Melby.

Borshorva 1480 *i Börsahöruum* (D 9 f 18v) – 4 G, 7 f.
SmH **1 sk**.
2 sä.
1 fr (Anna Andersdotter /Hindsekinds-ätten/, 1555 Nils Persson /Silfversparre/).
1480 upptas i Kalmar nunneklosters uppbördsbok en gård som räntar 1 mark (D 9 f 18v).
1541 ger Gustav I tre års skattefrihet till Olof Mörk på ett skattehemman, som eldhärjats (GR 13 s 301 f).

Bränntorp 1539 *i Brendetorp* (SmH 1539 : 4) – 5 G, 0 b – nuv Kristvalla sn.
SmH **½ kr**.

Duvetorp 1535 *i Duvetorp* (SmH 1533: 1 A) – 4 G, 9 c – nuv Kristvalla sn.
SmH **1 kr**.

Figgetorp 1535 *i Figgetorp* (SmH 1533: 1 A) – 4 G, 9 d – nuv Kristvalla sn.
SmH **½ kr**.

Förlösa 1380 *i Førløso* (RAp 22/1), 1410 *i Forløsom* (SD 1316) – 4 G, 8 f.
SmH **½ sk**.
2 sä med säuj i *Biörnsnes 1554.
1 ky; 1550–53 förlänad Sten Bengtsson (Ulv).
1 + ½ fr (Sten Bengtsson /Ulv/, 1557 Anund Stensson /Ulv/).
1380 ärver Sigrid Bengtsdotter (Bielke), gift med Heyne van Vitzen, 4½ attung i F, jord i Melby och på andra ställen efter Sune Håkansson (två sparrar uppifrån), Sigrids förre make, och hans barn (RAp 22/1, SRP 1477).
1410 ger Märta Gunnolfsdotter allt hon äger i F till Kalmar nunnekloster (SD 1316).

I F har troligen prästgården legat. Vid Hans Brasks visitation 1525 upptas i prästgårdsinventariet 1 ko och 6 spann råg (KaHe 2 s 100).

Gösbäck 1366 *Gözbäk* (DS 7296, avskr), 1458 *i Gøtzbæk* (RAp 10/7) – 4 G, 8 f.

SmH **1 sk.**

2 sä.

½ sä, med säuj i *Biörnsnes.

1 säuj.

1 skkl, 1559 **1 aoe**; 1550–53 förlänad Sten Bengtsson (Ulv). (Svartingstorps rd)

1 fr (Sten Bengtsson /Ulv/, 1557 Anund Stensson /Ulv/).

½ fr (Bengt Nilsson /Färla/, 1555 Jöran Åkesson /Tott/).

1559 **1 fruj** (Anund Stensson /Ulv/).

1366 upplåter Nils Erlandsson (sparre) till sin måg Anders Nilsson ett gods i G, som räntar 9 pn (DS 7296, se Norra Hagby, Hagby sn).

1458 ärver Birgitta Gustavsdotter (Sture) en gård, som räntar 2 mark pengar, 1 spann mältekorn, 1 spann hästekorn, 1 spann råg, 1 pd smör, en 'treding' av ett nöt och 1 svin (RApp 10/7, se Björnö, Åby sn).

1480 upptas i Kalmar nunneklosters uppbördsbok en gård, som räntar 7 spann korn, 2 spann råg, 4 lass ved, 1 lass hö, 1 mark och 6 öre pengar (D 9 f 18 v).

1507 håller Hemming Gadh landsting i G (BSH 5: 165).

1539/40 har Skänninge kloster en gård, som räntar 1½ mark danska, 2 skillingar, 2 vita, 1 sida ollonfläsk och (1540) i städja 4 mark danska. 1541 är räntan 3 pund, 15 mark smör. Gården har åker till 14 spannland, ängbol till 8 lass, 1 mjärde i Gösbäck vik, gott fiske i saltsjön och ollonskog. (Svartingstorps rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1, SmH 1541: 11)

1552 ärver Åke Bengtsson (Färla) en gård, som räntar 4 öre, har utsäde till 4 tunnor och äng till 8 lass (X 265 1, se Åby, Åby sn).

Kolaretorp 1539 *i Kaalaratorp* (SmH 1539: 4) – 4 G, 9 c – nuv Kristvalla sn.

SmH **½ kr.**

Kopparbo 1539 *i Kaapabodom* (SmH 1539: 4), 1540 *i Kaaparabodom* (SmH 1540: 1) – 4 G, 8 d.
SmH **1 kr**.
1 krkvarn.

Kråksmåla 1558 *i Kroxmåle* (SmH 1558: 21) – 4 G, 8 g.
1558 upptas en tiondegivare i K, som tillhör Anund Stensson (Ulv) (SmH 1558: 21 tl, AF 4 s 297).

Kvilla 1377 *i Kwildom* (RAp 25/10), 1539 *i Quillom* (SmH 1539: 4) – 4 G, 8 e.
SmH **3 sk**, med säuj i Vedby.
1 säuj.
1377 ger Ketillög Jönsdotter med två jungfrur, Kristina och Lucia, allt sitt 'gods' i K till Kalmar nunnekloster. Styvfar, mor och bröder ger samtidigt sina andelar i K. (RAp 25/10, SRP 1296).

Källtorp 1357 *Kiäldatorp* (DS 5723, avskr), 1487 *Kælltorp* (UUBp 1/8) – 4 G, 8 f.
SmH **½ sä**.
1 säuj.
1 fr (Arvid Trolle).
1357 pantsätter Nils Turesson (Bielke) en gård till sina tjänare Nils Jonsson och Cecilia Halstensdotter (DS 5723).
1453 ärver Fader Ulfsson (Sparre av Hjulsta och Ängsö) en gård efter Birgitta Magnusdotter (Porse) (UUBp 1487 1/8, vid).
1571 ärver Anna Arvidsdotter (Trolle) en gård, som räntar 3 pund smör (SKBAp 28/5, se Råsbäck, Mortorps sn).

Körningsven 1356 *in Kyrningzhueen* (DS 3186), 1539 *i Körningshven* (SmH 1539: 4) – 4 G, 9 d – nuv Kristvalla sn.
SmH **1 kr**.
1336 ger kung Magnus sin del i K till Halsten Petersson (halv lilja) (DS 3186).

Maltebo 1534 *i Maltebodom* (SmH 1533: 1 A) – 4 G, 8 d – nuv Kristvalla sn.
SmH **1 kr**.
1 kruj.

Melby 1355 *i Medalby* (DS 5163, avskr), 1380 *i Mædhalby* (RAp 22/1) – 4 G, 8 f.
SmH ½ **sä**, 1547 **1 sä** med säuj i *Biörnsnes 1555–56.
2 aoe. (Förlösa rd)
1 fr (Ture Trolle).
1 fr (Bengt Nilsson /Färla/, 1555 Jöran Åkesson /Tott/).
1355 byter Nils Erlandsson (sparre) till sig ett gods i M av Halsten Petersson (halv lilja) (DS 5163).
1380 får Heyne van Vitzen 1½ attung vid arvskifte efter Sune Håkansson och hans barn (RAp 22/1, SRP 1477, se Förlösa).
1458 ärver Birgitta Gustavsdotter (Sture) en gård, som räntar 10 spann korn och 2 spann råg (RApp 10/7).
1498 (?) har Arvid Trolle en gård, som räntar 5 mark pengar och 10 lass ved (ATJb s 74).
1538 har Gustav I två gårdar med vardera 17 spannland åker, 12 lass ängbol och en ränta på 3 pund smör (Förlösa rd) (SmH 1538: 4).
1552 ärver Åke Bengtsson (Färla) en gård, som räntar 14 öre, har utsäde till 6½ tunna och äng till 14 lass (X 265 1, se Åby, Åby sn).

Morebo 1539 *i Morebodom* (SmH 1539: 4) – 5 G, 0 d – nuv Kristvalla sn.
SmH ½ **kr**.

Mossebo 1535 *i Mosebodom* (SmH 1533: 1 A) – 4 G, 7 e.
SmH **1 kr**.

Ramneryd 1539 *i Rampneryd* (SmH 1539: 4) – 4 G, 7 d-e.
SmH ½ **kr**.

Ravelsbygd (Östra) 1534 *Ravaldsbygd* (SmH 1533: 1 A) – 5 G, 0 b – nuv Kristvalla sn – jfr Ravelsbygd, Madesjö sn.
SmH **1 kr**.

Reparetorp 1539 *i Reparatorp* (SmH 1539: 4) – 5 G, 0 d – nuv Kristvalla sn.
SmH **1 kr**.

Sjöbo 1535 *i Siöboda* (SmH 1539: 4) – 5 G, 0 d – nuv Kristvalla sn.
SmH **2 kr**.

Skårebo 1539 *i Skaalebodom* (SmH 1539: 4) – 4 G, 9 c – nuv Kristvalla sn.
SmH **1 kr**.
1545 **1 krfiske**.

Slättingebygd 1539 *i Slettingabigd* (SmH 1539: 4) – 5 G, 0 c – nuv Kristvalla sn.
SmH **2 kr**.
1549 **½ kr**.

Stämneryd 1539 *i Stempnaryd* (SmH 1539: 4) – 4 G, 9 c-d – nuv Kristvalla sn.
SmH **1 kr**.

Trangärde 1504 *Tranagærdhe* (RAp 25/1) – 4 G, 8 f.
SmH **1 sk**.
1 sä.
1 bi, 1542 **1 aoe**. (Förlösa rd)
1504 pantsätter väpnaren Hans Jakobsson i Ryssby en gård i T, räntande 2 mark gutniska ('sin rätta skatt'), till Peder Turesson (Bielke) (RAp 25/1 el 30/6; enl baksant från mitten av 1500-talet har Gustav I gården).
1514 säljer väpnaren Hans Jakobsson i Flenshult, Karlstorps sn, sitt 'gods', som räntar 4 mark gutniska till biskop Hans Brask (ÖFT 1 Bihang s 23).
1544 har Gustav I en gård med 8 spannlands åker, 10 lass ängbol, ollonskog och en ränta på 2 pund smör (Förlösa rd) (SmH 1544: 12).

Ugglerum 1539 *i Ugglarum* (SmH 1539: 4) – 4 G, 8 f.
SmH **2 sk** (en öde 1545).
2 sä.
2 säuj.

Vedby 1480 *i Widby* (D 9 f 18v) – 4 G, 8 f.
SmH **6 sk**.
1 sä.
2 säuj till Kvilla.
1 skkl, 1559 **1 aoe**; 1550–53 förlänad Sten Bengtsson (Ulv). (Svartingstorps rd)
1480 upptas en gård i Kalmar nunneklosters uppbördsbok (D 9 f 18v).

1539/ 40 har Skänninge kloster en gård, som räntar 1 mark danska, 1 sida ollonfläsk och (1540) i städja 4 mark danska. 1541 är räntan 2 pund, 5 mark smör. Gården har åker till 8 spannland och ängbol till 10 lass. (Svartingstorps rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1, SmH 1541: 11)

Årtebäck 1539 *i Ortebeck* (SmH 1539: 4) – 4 G, 8 e.
SmH **1 kr.**
1542 **1 krfiske.**

Ödingstorp 1535 *i Ödingstorp* (SmH 1533: 1 A) – 4 G, 7 f.
SmH **2 sk.**
1 kr.

Kalmar socken

1402 *i Kalmarna sokn* (KTb s 2).
1473 *i Calmarne sochn* (HH 31 s 149).
1474 *i Calmarna sokn* (RAp 8/9).

Omfattning: Socknen införlivades kyrkligt med Kalmar stad troligen efter reformationen under Gustav I:s tid och inkorporerades i staden 1925 (Kbr 1924 23/8).

Fastigheter intill Kalmar stad redovisas inte här utan efter Kalmar stad.

Kyrkan: Kyrkan låg ca 400 m utanför Norreport på nuvarande församlingshemmets plats. Den var invigd till S:ta Gertrud. Om dess utseende är intet känt. 1444 utfärdar biskop Nils i Linköping ett avlatsbrev för S:ta Gertruds kyrka utanför Kalmars murar (*ecclesia sancte Gertrudis extra muros Kalmarnie*), som nyligen byggts upp ("noviter instaurata"). Kyrkan har också en egen kyrkogård ("cimiterium") (Sylvander 2: 3 s 176 f). Den omtalas 1507 som S:ta Gertrud utanför byn (*Sancte Gertrudh wtan byn* – BSH 5 s 225) och 1546 som kapell (*S Gertrudz Cappelle* – GR 18 s 122), vilket kan tyda på att socknen var annex till Kalmar bykyrka. Till prästgård anslog rådet i Kalmar 1477 ett 'hem' i Kalmar vilket Lars bokskrivare bott i och givit S:ta Gertruds kyrka. (KTb s 94 f)

Kalmar socken

Antal gårdar på 1540-talet (SmH)

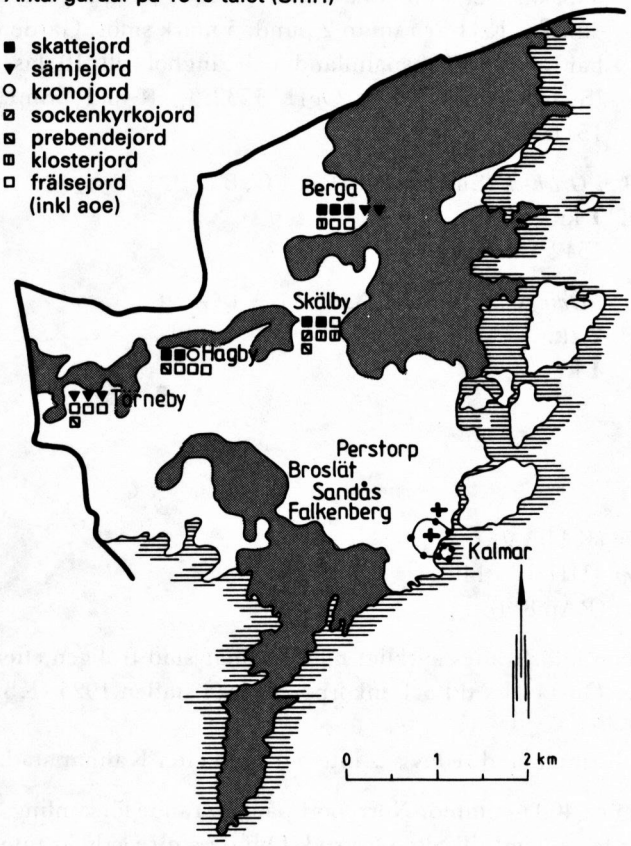

Antal jordeboksenheter SmH 1539 (1560)

	sk	sä	kr	ky	alkl	skkl	pb	aoe	½ aoe	fr
Berga	3 (3)	2 (2)	– –	– –	– –	1 (0)	– –	0 (1)	– –	2 (2)
Hagby	2 (0)	– –	1 (0)	– –	– –	– –	1 (0)	2 (0)	1 (0)	– –
Skälby	2 (0)	– –	– –	1 (0)	1 (0)	1 (0)	1 (0)	– –	– –	1 (0)
Törneby	– –	3 (3)	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	3 (3)
Summa	7 (3)	5 (5)	1 (0)	1 (0)	1 (0)	2 (0)	3 (1)	2 (1)	1 (0)	6 (5)

Dessutom redovisar längderna: **krlycka**: Falkenberg 0 (13), Sandås 0 (1)

Kålgårdar, lyckor, tomter m m intill Kalmar från vilka kronan uppbär ränta 1540–61

	1540	1541	1543	1544	1545	1548	1549	1550	1551	1552	1553	1554	1555	1556	1560	1561
Kålgårdar[1]		36	27	22	30[2]										11[3]	
Lyckor[4]	5[5]	5	5	5	7								36	39	34[6]	
Strandbodar utanför staden[7]		3				1							14	14	18	19
Tomter[8]						69	89	83	70	89	76	69	68	63		64
Vedgårdar utanför staden													12	35[9]		

Källor: SmH 1541:10, 1543:9, 1545:15, 1548:13, 1549:2, 1550:12, 1551:1,1552:4 B, 1553:5 B, 1554:9 B, 1555:4, 1555:24, 1556:22, 1561:27 B, förutom de längder som ligger till grund för tabellen Antalet jordeboksenheter 1539 (1560).

[1] De brukas av borgare till odling av 'kål och andra örter'. Från kålgårdarna utgår till kronan 'kålgårdspengar'.
[2] 5 från Skänninge kloster
[3] tidigare Skänninge kloster
[4] åker- och ängslyckor
[5] från Skänninge kloster
[6] 5 vid systraklostret, 11 vid Norreport, 7 vid Söderport, 4 vid Västerport
[7] vid Stadsbron
[8] kallas även täppor. De uppges tillhöra staden, men tomtörena tillfaller kronan. Borgarna brukar dem till sin 'boskaps nytta och gagn eller annan fördel'.
[9] 21 ligger vid Stadsbron.

Berga 1299 *in Biergum* (DS 1291), 1458 *i Bærgom* (RApp 10/7) – 4 G, 7 g.

SmH **3 sk.**

2 sä.

1 skkl, 1559 **1 aoe**; 1550–53 förlänad Sten Bengtsson (Ulv). (Svartingstorps rd)

2 fr (Jon Elofsson /Barkestorps-ätten/, 1553 Jöran Åkesson /Tott/).

1299 instiftar Margareta Gustavsdotter Kalmar nunneklo-ster med bl a 5 öresland i B 'vid Kalmar'. Bengta Holmstensdotter har donerat jorden. (DS 1291)

1458 ärver Birgitta Gustavsdotter (Sture) tre gårdar, som räntar 4 mark, 3 mark resp 12 öre pengar (RApp 10/7, se Björnö, Åby sn).

1480 upptas i Kalmar nunneklosters uppbördsbok en gård, som räntar 6 spann korn, 3 spann råg, 1 lass hö, 4 lass ved och 6 örtugar (D 9 f 18v).

1483 tillfaller Birger Staffansson 'någon jord i B' vid skifte med sin bror Klas Staffansson (se Skällby, Arby sn) (VikSp u d).

1534 förlänar Gustav I B (GR 9 s 231, se Skälby).

1539/40 har Skänninge kloster en gård, mom räntar 2 mark danska, 4 skillingar, 1 sida ollonfläsk och (1540) i städja 4 mark danska. Räntan är 1541 5 pund smör. Gården har åker till 15 spannland, ängbol till 20 lass, gott fiske i saltsjön och ollonskog. (Svartingstorps rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1, SmH 1541: 11)

Broslät 1444 *i Broaslæt* (KTb s 83), 1445 *in Brooslæt* (RAp 31/1) – 4 G, 6 g.

1444 säljer Gesa, änka efter Herbord Witte, sin gård i B med hus och jord och 10 spänns utsäde till herr Inge i Mortorp, som lovat ge gården under S:t Peters och S:t Paulus altare i Kalmar kyrka. Till samma altare ger Gesa en halv åker på 1 spanns utsäde i B gärde. Herbord har en gång köpt åkern. (KTb s 83, RAp 1445 31/1)

1546 uppges att den del av B som Birger skräddare äger lagts under kronans ladugård (GR 18 s 122).

1558 se Perstorp.

Falkenberg 1538 *Falkenbergh* (GR 12 s 35) – 4 G, 6 g.
SmH 1556 **10 krlyckor**, 1560 **13 krlyckor**.
1538 upplåter Gustav I en täppa 'näst nordan för F vid Kalmar' till Karl Geting (GR 12 s 35).

Hagby (gärde) 1531 *i Hagaby* (K 1) – 4 G, 6 g.
SmH **2 sk**.
1 kr.
1 pb (S:t Jörans kapell vid Kalmar); 1546 förlänad mäster Jöran i Kalmar, 1547–48 hustru Gunilla i Kalmar.
2 + ½ aoe. (Söregärde rd)

Hela byn läggs 1553 under Kalmar slotts ladugård i Perstorp.

1495 (?) upptas i Sten Stures jordebok två gårdar, som tillsammans räntar 11 mark gutniska (SSJb 1515 f 6).
1531 har Gustav I en gård, som räntar 1½ mark danska, 5 skillingar, 1 vit (K 1).
1532 upplåter Gustav I ett 'ödebol' i Hagby gärde till Märta, änka efter Klas Didrik Letze (GR 8 s 74).
1534 förlänar Gustav I H (GR 9 s 231, se Skälby).
1538 har Gustav I två gårdar och ett torp med följande ränta och nyttigheter (Söregärde rd) (SmH 1538: 4, 1541: 11).

åker (spann-land)	ängbol (lass)	skog	fiske mjärdar	fiske saltsjön	smör ränta (pund)
14	24	ollonskog	1 i *Ebbewick	gott fiske	4
14	24	”	1 i *Liungöö ström	”	4
8	10				1½

1554 ligger en sågkvarn och en mjölkvarn i H under Kalmar slott (SmH 1554: 9 A).
1555–57 har kronan en kalvhage vid H (SmH 1555: 4, 1556: 6, 1557: 15).

1558 se Perstorp och Skälby.

1666 uppges att H är lagd till Kalmar stad och att H var en bondby på 5 hemman före 1611 (LMV G 44–4:3, Kalmar sn).

Kvarnholmen

1435 *appa Sisstirholma* (RApp u d), 1510 *Mölleholm* (BSH 5 s 405) – 4 G, 6 g.

1435 beviljar menigheten, samlad på Systraholmen vid Kalmar, lön till skrivaren Bengt Larsson (RApp u d, SMR 172).

1557 har kronan en väderkvarn 'nordan staden' *opå Systreholm* (SmH 1557: 15).

Lunda

1531 *Lunda gård* (GR 7 s 421), *Lundegård* (K 1).

1531 förlänar Gustav I L gård vid Kalmar till borgaren Sten Bragde (GR 7 s 421). I Gustav I:s jordebok (1531) uppges räntan vara 1½ mark danska, 5 skillingar och 1 vit (K 1).

Malmen

1559 *påå Malmen* (SmH 1559: 29) – 4 G, 6 g.

1559 upptas bland Gustav I:s arv och eget-jord sex kålgårdar, brukade av kalmarborgare (SmH 1559: 29).

Perstorp

1421–50(?) *Pæderstorp* (KTb s 5) – 4 G, 6 g.

1421–50(?) uppges att P en gång varit 'bondby' och att där funnits mycket frälsejord, som staden köpt för att kunna nyttja P:s 'åker och äng, rismark och hjordgång'. Även Stensö hade lagts till fämark åt staden. Sedan 'gjordes av P' en 'avelsgård till slottet' och i samband därmed ingärdades Stensö till hästhage för slottets behov. Staden fick ingen ersättning för vare sig P eller Stensö, förrän en överenskommelse träffades med Erik av Pommern de år (1406–08) han vistades i Kalmar. Därvid fick staden all skattejord i Sandby till fämark och hjordgång för sina delar i P och Stensö. (KTb s 5 f)

1438/39 omtalas Östen i P, borgare i Kalmar (KTb s 76, 154).

1529 omtalas *Ladwgården* (GR 6 s 276).

1558 hör till Perstorps ladugård – åkrar: Perstorps ladugårdsåker, Hagby åker, Sandås-lyckan – ängar: Perstorps äng, del av Hagby äng, Broslätts äng, S:t Jörans

lycka, Sandåslyckan, *munkelyckan* och *quarnelycken* (SmH 1558: 8). Tidigare låg också Skälby gärde och äng under Perstorp. Perstorps ladugård för egna räkenskaper från 1558. Dessförinnan ingår de i Kalmar slotts räkenskaper.

***Sandby** 1402 *innan litlo Sandby* (KTb s 2) – troligen belägen nära nuvarande Sandås – 4 G, 6 g.

1402 mottar knapen Peter i Mysinge, Resmo sn, Öland, 50: 0 pn svenska av rådet i Kalmar för sin ägolott i Lilla Sandby, som kalmarborna skall nyttja till sin fägång (KTb s 2).

1421–50(?) uppges att Erik av Pommern låtit lägga all skattejord i S till fämark under staden som ersättning för stadens andelar i Perstorp och Stensö (KTb s 5 f, se Perstorp).

Sandås 1559 *vid Sandåss* (SmH 1559: 24) – 4 G, 6 g.

SmH 1556 **1 krlycka**.

1558 se Perstorp.

Skälby 1202–15 *in uilla ... Skieldby* (DD 1: 4 s 137), 1480 *i Skælby* (D 9 f 18v) – 4 G, 6 g.

SmH **2 sk**.
1 ky (till prästen).
1 alkl.
1 skkl. (Svartingstorps rd)
1 pb.
1 fr (Isak Birgersson /Halvhjort/).

Hela byn läggs 1553 under Kalmar slotts ladugård i Perstorp.

1202–15 stadfäster ärkebiskop Andreas Sunesson i Lund Nydala klosters besittningar, bl a 'en donation i Skälby vid Kalmar', som gjorts för Algots från Sanda själ av Algots hustru och arvingar (DD 1: 4 s 136–139, DS 119).

1480 upptas i Kalmar nunneklosters uppbördsbok en gård, som räntar 4 mark och 'dagsverke' (D 9 f 18v).

1534 förlänar Gustav I 'Skälby och de andra gårdar där hos Törneby, Hagby och Berga' till Jakob smålänning och Henrik van Cöllen (GR 9 s 231).

1539/ 40 har Skänninge kloster en gård, som räntar 1 mark danska, 6 skillingar, 2 vita och (1539) i städja 4 mark danska. 1541 är räntan 3½ pund smör. Gården har åker till 15 spannland, ängbol till 17 lass och fiske i saltsjön. (Svartingstorps rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1, SmH 1541: 11)

1558 upprättar kronan en ladugård i S. Till dess åkrar och ängar hör följande egendomar, vilka tidigare legat under Perstorps ladugård: Skälby åker och äng samt del av Hagby äng (SmH 1558: 8; särskilda räkenskaper finns för ladugården från 1558).

Stensö 1421–50(?) *Stensøø* (KTb s 5) – 4 G, 5–6 g.

1421–50(?) uppges att S utnyttjats som fämark av staden men ingärdats och lagts till hästhage under slottet, då Perstorp blev avelsgård (KTb s 5 f, se Perstorp).

1555 och 1556 har kronan mjölkkor i S och 1557 gödsvin i S ekskog (SmH 1555: 4, 1556: 6, 1557: 15).

Törneby 1473 *i Tyrnaby* ... *Tyurnäby* (B 15 f 172v, avskr), 1474 *i Torneby* (RAp 8/9) – 4 G, 6 f.

SmH **3 sä**.

1546–53 ½ **sä** (obyggd); till Jakob klockare.

1 pb (S:t Jörans kapell vid Kalmar); 1546 förlänad mäster Jöran i Kalmar, 1547–48 fru Gunilla i Kalmar, 1550–53 Sten Bengtsson /Ulv/).

2 fr (Ture Trolle, 1560 Magdalena Eriksdotter /Gyllenstierna/).

1 fr (Måns Pedersson /Stierna/).

1473 ger Sten Sture 'frälse och frihet' till rådman Karl Mickelsson i Kalmar för hans livstid och hans äkta barn på en gård i T för den skada Karl led på Gotland, då han var i Karl Knutssons tjänst. Samma år (1473) säljer Karl gården, som ligger 'synnerst i T' till Arvid Trolle. (B 15 f 172–173v, HH 31 s 149)

1474 säljer Ficke Gustavsson (Änga-ätten) en gård, som räntar 7 mark gutniska, och jord i Krankelösa, Ljungby sn, till väpnaren Arvid Knutsson (Drake) (RAp 8/9).

1498 (?)har Arvid Trolle den 'stora gården', som räntar 10 mark gutniska (ATJb s 72).

1534 förlänar Gustav I T (GR 9 s 231, se Skälby).

Kläckeberga socken

1350 *in parochia Klækkeberghæ* (DS 4576).
1376 *i... Klækkebiergha* (LSBp 15/8).

Omfattning: Ingelsryd överfördes kameralt och kyrkligt till Kristvalla socken 1795 (Kbr 4/6). I övrigt hade socknen samma omfattning som nu.

Kyrkan: En hög rektangulär kyrka i otuktad och grovt tillhuggen gråsten och sandsten, huvudsakligen det senare, uppfördes under 1200-talets första hälft. Den hade tre våningar: källarvåning, kyrkvåning och vindsvåning. Källarvåningen, dit en trappa i kyrkans södra vägg leder från långhuset, raserades troligen under 1500-talet. Den var uppdelad i ett större rum under långhuset och ett mindre rum under koret. Två kraftiga murpelare, som burit upp långhusvalven, avdelar det större rummet i längdriktningen. Källarvåningen täcktes av ett träbjälklag. På kyrkans södra sida leder utifrån en portal, som smalnar av uppåt – den är nu rundbågig, men torde ha haft klöverbladsbåge – direkt in i kyrkvåningen. Denna var troligen tvåskeppig och försedd med tunnvalv. Triumfbågsmuren mellan kor och långhus revs 1760. Koret, som förstördes vid senare ombyggnader, var av samma bredd som långhuset och täckt av ett tvärställt tunnvalv. Det hade övervåning. Från kyrkans långhus ledde två trappor, symmetriskt placerade i norra och södra väggarna nära triumfbågsmuren upp till vindsvåningen. Trappornas nederdelar är nu igenmurade. Vindsvåningen byggdes om redan under medeltiden. Från början hade den möjligen 15 stora muröppningar, nu igensatta. Spår av mellanväggar och valv i västra gavelväggen visar att åtminstone den västra delen av våningen varit indelad i flera olika rum. På en avbildning från 1634 syns en tiondelada, utan tak och delvis raserad. (Andersson 1983, Åkerlund 1945)

Kyrkan, vars byggnadshistoria är mycket komplicerad, undersöktes av Harald Åkerlund 1938 i samband med en omfattande restaurering. Omedelbart norr om kyrkan påträffades rester av medeltida byggnader, möjligen uppförda redan under 1200-talet som del av en stormannagård (Åkerlund 1945). Ytterligare ett medeltidshus på samma plats undersöktes 1979. Då framkom också den redan kända ringmur och vallgrav, som under senmedeltiden(?) omgärdat kyrkan och kyrkogården. (Lundström 1981)

Under unionstiden på 1400-talet och början av 1500-talet omtalas Kläckeberga kyrka flera gånger som förläggningsort för trupper (1435, 1436, 1439, 1470, 1523). År 1436 förlade Engelbrekt en truppstyrka till Kläckeberga under befäl av Nils Stensson (Natt och Dag), som också lät utföra befästningsarbeten på kyrkan. År 1470 stormade Kristian I kyrkan, där

Kläckeberga socken
Antal gårdar på 1540-talet (SmH)
Jfr karta för Dörby sn, nordvästra delen.

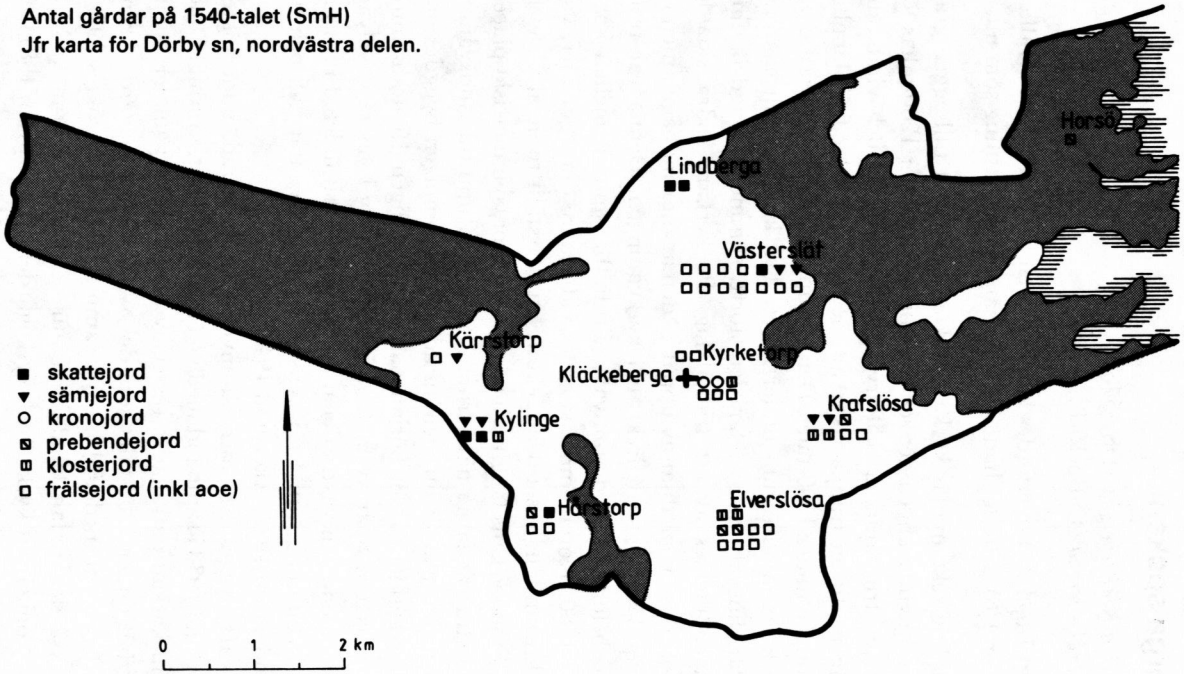

Antal jordeboksenheter SmH 1539 (1560)

	sk	½ sk	sä	½ sä	kr	skkl	vakl	pb	½ pb	aoe	fr	½ fr
Elverslösa	– –	– –	– –	– –	– –	– –	2 (2)	2 (1)	– –	2 (3)	3 (3)	0 (1)
*Gummabodom	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Horsö	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (0)	– –	– –	– –	– –
Hårstorp	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	0 (1)	1 (0)	– –	2 (2)	– –
Ingelsryd	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Kläckeberga	– –	– –	– –	– –	2 (2)	1 (0)	– –	– –	– –	0 (1)	3 (4)	– –
Krafslösa	– –	– –	1 (2)	1 (0)	– –	2 (0)	– –	1 (0)	– –	0 (1)	2 (2)	0 (1)
Kylinge	2 (2)	– –	2 (2)	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –
Kyrketorp	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	2 (2)	– –
Kärrstorp	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –
Lindberga	– –	2 (2)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Västerslät	1 (1)	– –	2 (2)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	10 (10)	1 (1)
Summa	4 (4)	2 (2)	6 (7)	1 (0)	4 (4)	3 (0)	3 (3)	4 (2)	1 (0)	2 (5)	23 (24)	1 (3)

Dessutom redovisar längderna: **säuj**: Hårstorp 1 (2), Krafslösa 3 (3), Kylinge 1 (1), Lindberga 2 (2), Västerslät 1 (1) – **krkvarn**: Ingelsryd 1 (1) – **kyuj**: Hårstorp 0 (1), Krafslösa 0 (3), Kylinge 1 (1) – **pbuj**: Krafslösa 0 (1) – **aoeäng**: Horsö 0 (1)

Sten Sture d ä hade svenner inkvarterade. Nils Dacke hade ett läger vid kyrkan 1543. Det anfölls av befälhavaren på Kalmar, Germund Svensson (Somme). Under Kalmarkriget 1611 sköt danskarna kyrkan i brand. (Åkerlund 1945)

Kyrkan var annex till prebenda i Kalmar stadskyrka (SEL s 184).

Kyrkby: Kläckeberga.

Runsten: Sm 156 Kläckeberga kyrka (försvunnen).

Elverslösa 1370 *af Alwerløsa* (RAp 3/2), 1386 *Alwarløse* (RAp 1/9), 1438 *i Ælwisløso* (RAp 12/1) – 4 G, 7 f.

SmH **2 vakl**; 1550–53 förlänade Sten Bengtsson (Ulv).

1 pb, 1560 **1 aoe** (Helga tre kungar i Kalmar; 1546–56 förlänad Jon Elofsson /Barkestorps-ätten/).

1 pb (S:t Per i Kalmar); 1546–49 förlänad herr Jöns i Kalmar.

1546–52 **1 pbuj** (Helga tre kungar i Kalmar; 1546–48 förlänad herr Jöns i Kalmar).

2 aoe. (Söregärde rd)

2 fr (Ebba Eriksdotter /Vasa/, 1554 Abraham Eriksson /Leijonhufvud/).

1 fr (Hans Castenberg).

1549 $\frac{1}{2}$ **fr** (Jon Elofsson /Barkestorps-ätten/).

1370 säljer Bo Jonsson (Grip) till Johan van Hoynghen halvdelen i E, vilken Ragvald Magnusson (Håkan Tunassons ätt) med sin 'bror' Magnus Finvidssons (Magnus Marinassons ätt) samtycke överlåtit till Nils Turesson (Bielke), varefter den sålts till Vilkin Nagel, borgare i Västerås, som sedan avträtt den till Bo Jonsson (RAp 3/2, 1371 7/10, SRP 918, 1013).

1386 ger Johan van Hoynghen ett gods i E och jord i Rinkaby, Hossmo sn, till sin hustru Grete i morgongåva (RAp 1/9, SRP 2259).

1436 skiftas arv mellan Kyle Glotzows söner, varvid fyra gårdar i E tillfaller prästen Hans Kylc (AoE 41).

1438 ger Peter Ulv (varg) med sin dotter Mechtild 200 mark pengar till Vadstena kloster. För summan ger han säkerhet i två gårdar i E och jord i Ryssby, Ryssby sn. Gårdarna i E bebos av Lasse, som 'skyller' (räntar) 5 mark och Peter Toresson, som 'skyller' 3$\frac{1}{2}$ mark pengar. (SMR 687)

1440 stadfäster väpnaren Klas Kyle d ä sin broder herr Hans Kyles gåva om två gårdar till Vadstena kloster, vilka Hans donerade, då han tog sitt inträde i klostret (SMR 1127).

1442 återlöser Klas Kyle d y de två gårdar som Hans Kyle gav som säkerhet för 150 mark gutniska till Vadstena kloster (RAp 18/2).

1446 godkänner Olof Ingevaldsson (Måby-ätten) och hans hustru Margareta Petersdotter hennes far Peter Ulvs donation (1438) till Vadstena kloster (RAp 10/9).

1447–1502 har Vadstena kloster två gårdar med vardera en landbo, som tillsammans räntar 8½ mark (1447, 1480), 9 mark (1466) och (1502) 2½ mark svenska och 4 örtugar (VaKlJb s 71, 107, HH 16 s 146).

1496 byter Påvel Kyle bort en gård i E och ett 'litet hem' norr om gården till Kalmar bykyrka mot en gård i Barkestorp, Dörby sn. Gården räntar 5 mark gutniska, 3 spann korn och 8 dagsverken (4 'löskedagsverken', 4 'ökedagsverken'). Landbon i E skall därtill få njuta Påvel Kyles skog till gårdens byggning och behov, icke till 'torgs och avsalu', och så många svin han föder. (RAp 23/8)

1495 (?) upptas i Sten Stures jordebok två gårdar, som tillsammans räntar 11 mark gutniska (SSJb 1515 f 6).

1526/31 upptas i Gustav I:s jordebok två gårdar, som tillsammans räntar 3½ mark danska, 2 skillingar och 2 vita (AoE 9, K 1).

1538 har Gustav I två gårdar med vardera 24 spannlands åker, 24 lass ängbol och en ränta på 3 pund smör (Söregärde rd) (SmH 1538: 4).

1550 upptas i Ebba Eriksdotters (Vasa, död 1549) jordebok två gårdar. En ligger 'österst och synnerst i byn' med en tomt på 94 alnars bredd och 'passligt byggd'. Den andra ligger norr därom och har en tomt på 96 alnars bredd, 'väl byggd' och en humlegård på 2 pund. Var och en av gårdarna har en åker på 13 tunnor och 2 skäppors utsäde, äng till 24 vinterlass hö, ett litet mulbete men inget fiskevatten och ingen skog. Räntan är 4 pund smör och 10 hästars fodring för dem båda. (FoR 9, Värnaby rd)

***Gummabodom**

1540 *i Gummabodom* (SmH 1540: 1).
SmH **1 kr**.

Horsö

1407 *in på Harsöö* (SD 3135, avskr), *Horsiöö* (SmH 1533: 1 A), 1546 *Horsön* (GR 18 s 125) – 4 G, 7 g.
SmH **1 pb** (obyggd 1553), 1558 **1 aoeäng** (S:ta Maria Magdalena i Kalmar); 1543–48 förlänad herr Jöran i Åby.
1407 ger Abraham Brodersson (tjurhuvud) en gård 'in på H' till ett kapell i Kalmar bykyrka (SD 3135, se Hårstorp).
1535 har S:ta Maria Magdalena prebenda i Kalmar en gård, som räntar 8 öre (SmH 1533: 1 A).
1546 förlänar Gustav I kronans ö H till Jöran Bertoldsson, kyrkoherde i Förlösa (GR 18 s 124 f).

Hårstorp

1362 *Harokztörppe* (DS 6619, avskr), 1369 *Haroghsthorpe* (UUBp 7/6), 1407 *i Haars törp* (SD 3135, avskr), 1498(?) *i Haretzstorp* (ATJb s 74) – 4 G, 7 f.
SmH **1 sk**.
1 säuj till Ingelstorp, Dörby sn.
1546 **1 säuj**.
1546 **1 kyuj**; 1550–53 förlänad Sten Bengtsson (Ulv).
½ pb, 1554 **1 pb** (S:ta Maria Magdalena i Kalmar).
2 fr (Ture Trolle).
1362 byter Ingeborg Erlandsdotter bort sitt mödernegods i H till sin måg Anders Nilsson (DS 6619, se Krankelösa, Ljungby sn). 1369 säljer Anders Nilsson detta gods till Libbe Ulfsson, som tidigare ägts av Bengt Petersson och hans hustru Kristina (UUBp 7/6).
1387 ger Ulf Johansson i morgongåva till sin hustru Ingeborg en gård i H och jord i Västerslät, i Ljungnäs, Ryssby sn, i Äshult, Döderhults sn, och en kvarn i Mortorp, Mortorps sn (B 15 f 117).
1407 instiftar Abraham Brodersson (tjurhuvud) ett kapell med altare till Den heliga Trefaldigheten och S:ta Maria Magdalena och ger dit en gård i H och jord i Horsö, vidare i Dörby, Dörby sn, Harby, Ljungby sn, Fröstorp, Mortorps sn, Igelösa, Voxtorps sn, och fastigheter i Kalmar (SD 3135, SvK 158 s 197 f).
1447/ 1502 har Vadstena kloster söder om byn ett penningbol, som ligger under Ebbetorp, Dörby sn (VaKlJb s 71, HH 16 s 145).

1498 (?) har Arvid Trolle två gårdar, som vardera räntar $3\frac{1}{2}$ mark och 10 lass ved (ATJb s 74).

1535 har S:ta Maria Magdalena prebenda i Kalmar H som räntar 4 öre (SmH 1533: 1 A).

Ingelsryd 1539 *i Ingelsryd* (SmH 1539: 4) – 4 G, 8 d – nuv Kristvalla sn.

SmH **1 kr**.

1 krkvarn.

Kläckeberga 1360 *i Klekkeberghum* (DS 6378), 1480 *i Klæckiæberga* (D 9 f 18v), 1502 *i kirkyobynom* (HH 16 s 145) – 4 G, 7 f.

SmH **2 kr**.

1 skkl, 1559 **1 aoe**; 1550–53 förlänad Sten Bengtsson (Ulv). (Svartingstorps rd)

1 fr (Halsten Bagge).

1 fr (Ture Trolle).

1 fr (Anna Hansdotter /Hindsekinds-ätten/, 1554 Nils Persson /Silfversparre/).

1549 **1 fr** (Bråhults-gods; 1549–59 förlänad Germund Svensson /Somme/).

1360 ger Märta Sunesdotter (båt) allt sitt gods i K till Kalmar nunnekloster (DS 6378).

1369 pantsätter Öjar Ingemundsson (en bjälke) en halv gård, som han fått med sin hustru, till Claus Ruska (DRAp 26/11).

1480 upptas i Kalmar nunneklosters uppbördsbok två gårdar, som räntar vardera 8 spann korn och 4 spann ?råg, 1 lass hö, 6 öre och därtill ved (D 9 f 18v).

1480/ 1502 se Kylinge.

1498 (?) har Arvid Trolle en gård, som räntar 4 mark och 10 lass ved (ATJb s 74).

1539/ 40 har Skänninge kloster en gård, som räntar 2 mark danska, 4 skillingar, 1 sida ollonfläsk och (1540) i städja 4 mark danska. Räntan är 1541 $5\frac{1}{2}$ pund smör. Gården har åker till 20 spannland, ängbol till 24 lass, 3 mjärdar i Horsö ström, fiske i saltsjön och ollonskog. (Svartingstorps rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1, SmH 1541: 11)

1550 (omkr) uppges att Erik Trolle (död 1530) köpte en gård, som räntade 4 mark gutniska, av Nils Jonsson (OxS, E 518).

Krafslösa 1406 *i Knaplösa* (SD 3100, avskr), 1441 *i Krafzløsa* (BhSp 8/9) – 4 G, 7 f.

SmH **1 sä.**

½ sä, 1545 **1 sä.**

3 säuj; en kallas **Ruddebooll* (SmH 1549: 6).

1546 **3 kyuj**; 1550–53 förlänade Sten Bengtsson (Ulv).

2 skkl, 1545 **1 skkl**, 1559 **1 aoe**; 1550–53 förlänad Sten Bengtsson (Ulv). (Svartingstorps rd)

1 pb, 1543 **1 pbuj** (S:t Jöran i Kalmar); 1545–48 förlänad mäster Jöran i Kalmar, 1550–53 Sten Bengtsson /Ulv/).

1 fr (Ture Trolle).

1 fr (Ture Pedersson /Bielke/).

1553 **1 fruj**, 1559 **½ fr** (Sten Bengtsson /Ulv/, 1557 Anund Stensson /Ulv/).

1406 erhåller Poul Breyde 3½ bol vid skifte med svågern Erik Ummereise (SD 3100, se Broby, Voxtorps sn).

1441 ger Gotskalk Bengtsson (Ulv) en gård till brödrakonventet i Kalmar (BhSp 8/9, 1470 14/4, se Ljungnäs, Ryssby sn).

1480 upptas i Kalmar nunneklosters uppbördsbok två gårdar, som räntar 17 öre och 4 lass ved respektive 22 öre, 4 lass ved och 4 dagsverken (D 9 f 18v).

1482 säljer Ivar Olofsson m fl en gård i K till Johan Kyle (B 19, se Skäggenäs, Ryssby sn).

1498 (?) har Arvid Trolle en gård som räntar 20 örtugar och 10 lass ved (ATJb s 74).

1520–talet(?) och 1553/59 ärver Ture Pedersson (Bielke) en gård. Räntan är vid det första skiftet 20 örtugar, 1559 1½ pund smör. (E 2742, 2006, Rött nr 298, ShSp 12/3, se Nyttorp, Ryssby sn)

1553 förlänar Gustav I en sämjejord, kallad **Rudebol* och belägen i K gärde mellan Ture Pederssons (Bielke) och 'klostrets jord', till Lasse Kore, som i rikets tjänst fått sin arm avskjuten (GR 24 s 22).

1539/40 har Skänninge kloster två gårdar, varav en räntar 1 mark danska, 4 skillingar, 1 sida ollonfläsk och (1540) i städja 6 mark, den andra 14 skillingar, 2 vita, 1 sida ollonfläsk och (1540) i städja 4 mark. 1541 räntade

vardera 2 pund 5 mark smör och har var och en åker till 8 spannland, ängbol till 10 lass, gott fiske i saltsjön och ollonskog. (Svartingstorps rd) (ÖgH 1539:3, 1540:1, SmH 1541:11)

Kylinge 1447 *i Hylinge ... aff Hylinghe* (VaKlJb s 71, 77), 1457 *i Kylinge* (VaKlJb s 107) – 4 G, 7 f.

SmH **2 sk.**
2 sä.
1 säuj.
1 kyuj; 1550–53 förlänad Sten Bengtsson (Ulv).
1 vakl; 1550–53 förlänad Sten Bengtsson (Ulv).

1447 upptas i Vadstena klosters jordebok en gård på 20 penningbol med avraden 20 öre och ett lass bandstakar. Det uppges vidare att av de 20 penningbolen byggts ett hemul, som räntar $\frac{1}{2}$ mark (VaKlJb s 71).

1457 har klostret två landbor, som tillsammans räntar 3 mark (VaKlJb s 107).

1466 har klostret en landbo, som räntar 3 mark (HH 16:1 s 146).

1480/1502 uppges att klostret haft två 'klena' gårdar, som nu (1502) är förenade till en god gård på 33 penningbol. Däri ingår också de 13 penning bol som klostret bytt till sig mot jord i Kläckeberga kyrkby. Räntan är 1480 $3\frac{1}{2}$ mark och 1 öre gutniska, 1502 1 mark svenska och 1 örtug. (HH 16:1 s 145 f)

Kyrketorp 1533 *Kirketorp* (SmH 1533:1 A) – 4 G, 7 f-g.

SmH 1546 **2 fr** (öde 1546–49; Sten Bengtsson /Ulv/, 1557 Anund Stensson /Ulv/).

Kärrstorp 1539 *Kärestorp* (SmH 1539:4) – 4 G, 7 f.

SmH **1 sä.**
1 fr (Måns Pedersson /Stierna/).

Lindberga 1539 *i Lindeberga* (SmH 1539:4) – 4 G, 7 f-g.

SmH $\frac{1}{2} + \frac{1}{2}$ **sk.**
2 säuj.

Västerslät 1387 *i Wästraslät* (B 15 f 117, avskr), 1399 *i Wæsterslæt* (UUBp 1/6) – 4 G, 7 g.

SmH **1 sk.**

2 sä.
1 säuj.
8 fr (Sten Bengtsson /Ulv/, 1557 Anund Stensson /Ulv/).
2 + ½ fr, (Ture Trolle).

1387 ger Ulf Johansson en gård i morgongåva till sin hustru Ingeborg (B 15 f 117, se Hårstorp).

1399 säljer Håkan Matsson (båt) till Gotskalk Bengtsson (Ulv) tre gårdar i V och jord i Ljungnäs, Ryssby sn, vilka han fått av Gotskalk för sitt arv efter deras gemensamma kusin Harald Karlsson Stubbe (UUBp 1/6).

1406 erhåller Poul Breyde **Stakaquarn* och **Högaqwarn* i V vid skifte med svågern Erik Ummereise (SD 3100, se Broby, Voxtorps sn).

1498 (?) har Arvid Trolle tre gårdar, varav två räntar 3½ mark pengar och 10 lass ved vardera och en räntar 3 mark och 10 lass ved (ATJb s 74).

Kristvalla socken

Kristvalla kyrksocken bildades 1657 och blev egen jordebokssocken 1688. Till socknen överfördes 1657 fran *Dörby socken*: Getabo, Gunnabo, Långemo (Stjärnemo), Meltorp, Räggekulla, Rössbo, Siggemåla, Åbro och Ålaryd – från *Förlösa socken*: Bränntorp, Duvetorp, Figgetorp, Kolaretorp, Körningsven, Maltebo, Morebo, Ravelsbygd, Reparetorp, Sjöbo, Skårebo, Slättingebygd och Stämneryd – 1795 från *Kläckeberga socken*: Ingelsryd. Byarna redovisas här under de ursprungliga socknarna.

Ryssby socken

1380 *i Rytzby sokn* (UUBp 6/6).

Omfattning: Ryssby sn omfattade under medeltiden och 1500-talet den nuvarande socknen (1950) och norra delen av nuvarande Bäckebo sn. Se Bäckebo sn.

Kyrkan: Den medeltida stenkyrkan hade ett högt långhus med en övervåning – troligen en skyttevåning – ett lägre och smalare kor, halvrund absid

Ryssby socken (sydöstra delen)
Antal gårdar på 1540-talet (SmH)

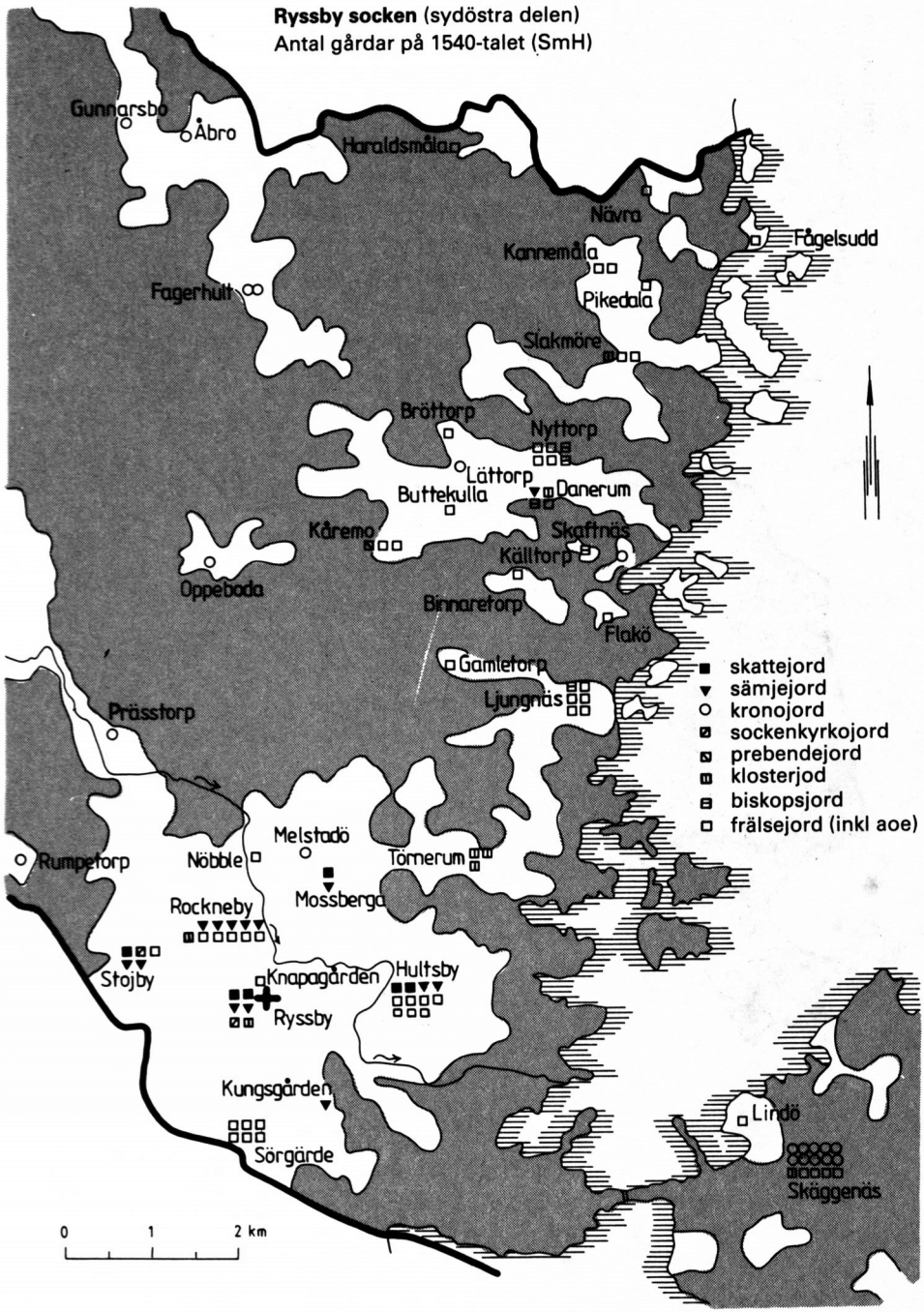

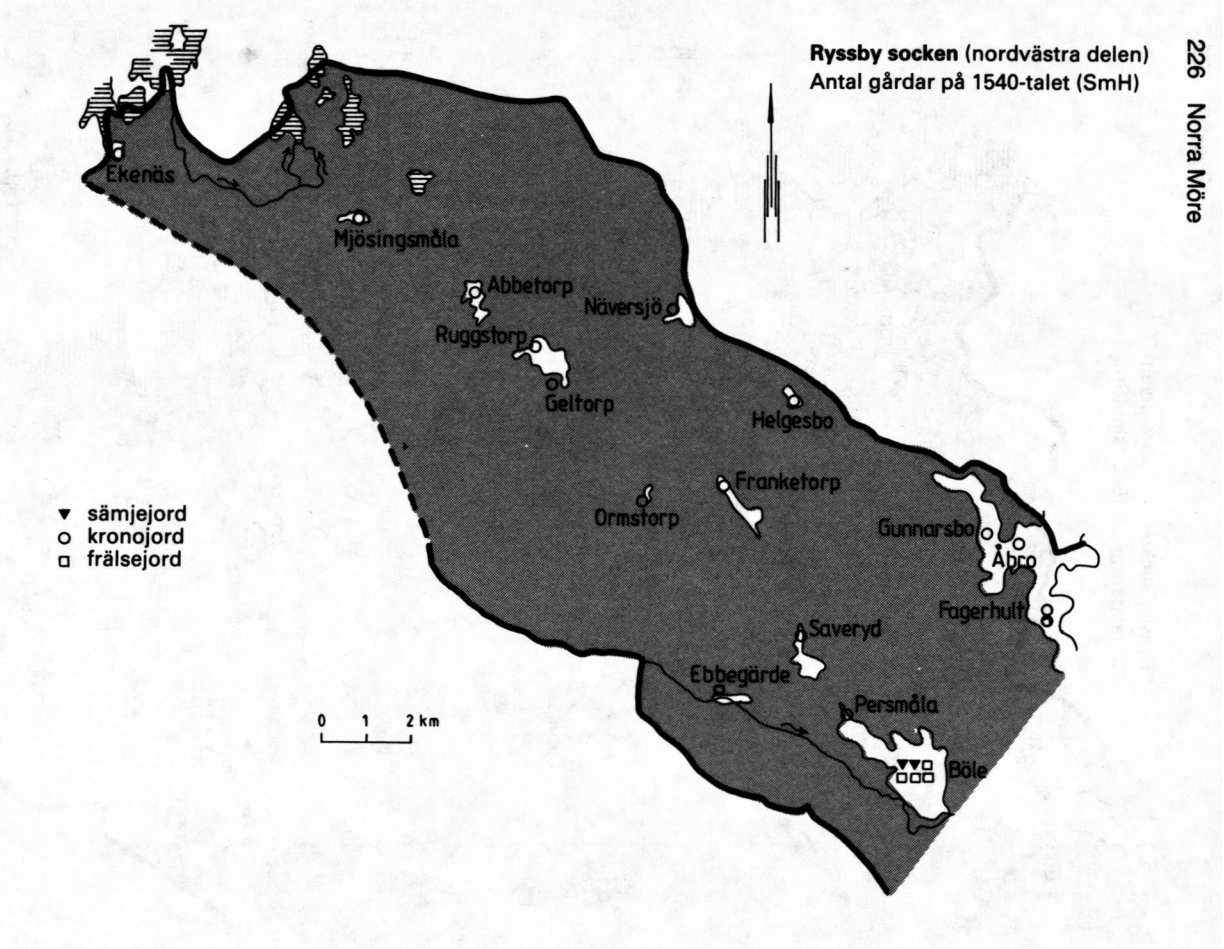
Ryssby socken (nordvästra delen)
Antal gårdar på 1540-talet (SmH)
Ekenäs
Mjösingsmåla
Abbetorp
Näversjö
Ruggstorp
Geltorp
Helgesbo
Franketorp
Ormstorp
Gunnarsbo
Åbro
Fagerhult
Saveryd
Ebbegärde
Persmåla
Böle
sämjejord
kronojord
frälsejord
0 1 2 km

Antal jordeboksenheter SmH 1539 (1560)

	sk		sä		½ sä		kr		½ kr		½ ky		bi		pb		skkl		aoe		fr		½ fr	
Abbetorp	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Binnaretorp	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–
Bröttorp	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0	(1)	–	–
Buttekulla	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–
Böle	–	–	2	(2)	0	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	3	(3)	1	(1)
Danerum	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(0)	–	–	1	(0)	0	(2)	1	(0)	0	(1)
*Degerhuerffue	–	–	–	–	–	–	–	–	0	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ebbegärde	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)
Ekenäs	–	–	–	–	–	–	–	–	0	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Fagerhult	–	–	–	–	–	–	2	(2)	0	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Fanketorp	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Flakö	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)
Fågelsudd	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)
Gamletorp	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)
Geltorp	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Gunnarsbo	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Haraldsmåla	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–
Helgesbo	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Hultsby	2	(2)	2	(2)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	5	(5)	2	(1)
Kannemåla	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2	(2)	–	–
Knapagården	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–
Kungsgården	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kåremo	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	1	(1)	1	(1)	–	–
Lindö	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–
Ljungnäs	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	(0)	–	–	–	–	1	(2)	3	(3)	1	(1)
Lättorp	–	–	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Melstadö	–	–	–	–	–	–	–	–	0	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Mjösingsmåla	–	–	–	–	–	–	–	–	0	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Mossberga	1	(1)	1	(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

	sk	sä	½ sä	kr	½ kr	½ ky	bi	pb	skkl	aoe	fr	½ fr
Nyttorp	– –	– –	– –	– –	– –	– –	2 (0)	– –	– –	0 (2)	2 (2)	2 (2)
Näversjö	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Nävra	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –
Nöbble	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –
Oppeboda	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Ormstorp	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Permåla	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Pikedala	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	0 (1)
Prässtorp	– –	– –	– –	– –	0 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Rockneby	– –	4 (4)	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	3 (4)	1 (0)
Ruggstorp	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Rumpetorp	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Ryssby	2 (2)	1 (1)	1 (1)	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Skaftnäs	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
*Skroasleet	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Skäggenäs	– –	– –	– –	10 (0)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	3 (0)	1 (0)
Slakmöre	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	2 (2)	1 (1)
Stojby	1 (1)	1 (1)	1 (1)	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –
Söregärde	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	3 (3)	3 (3)	– –
Åbro	– –	– –	– –	– –	0 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Summa	6 (6)	13 (13)	3 (4)	18 (8)	8 (15)	2 (2)	4 (0)	1 (1)	1 (0)	7 (12)	35 (33)	13 (13)

Dessutom redovisar längderna: **säuj**: Böle 1 (0), Ljungnäs 0 (1), Mossberga 1 (1), Rockneby 3 (3), Ryssby 1 (1) – **krfiske**: Abbetorp 1 (1) – **kruj**: Abbetorp 1 (1), *Grynnehage 1 (1), *Jessehage 0 (1), Kopparslätt 1 (1) – **kyuj**: Buttekulla 0 (1), Fagerhult 1 (1), *Westergierde 0 (1) – **½ bi**: Källtorp 1 (0) – **½ skkl**: Rockneby 1 (0), Skäggenäs 1 (0), Slakmöre 1 (0) – **kakl**: Törnerum 3 (3) – **vakl**: Ryssby 1 (1) – **vakluj**: Ryssby 0 (1) – **½ aoe**: Källtorp 0 (1), Rockneby 0 (1), Slakmöre 1 (2) – **aoekvarn**: Ryssby 0 (1) – **frkvarn**: Ebbegärde 1 (1)

och ett vapenhus. På en avbildning från 1634 står en klockstapel i trä, söder om kyrkan. Kyrkogården är omgärdad av en stenmur, som är täckt med sadeltak och har murade stigluckor. År 1750 revs den medeltida kyrkan. (Ryssby kyrka, Andersson 1983)

Kyrkby: Ryssby.

Runstenar: Sm 157, 158 Ryssby gamla kyrka (försvunna).

Abbetorp 1539 *i Abbatorp* (SmH 1539: 4) – 5 G, 2 e – nuv Bäckebo sn.

SmH **1 kr**.
1 krfiske.
1 kruj.

Binnaretorp 1425 *i Bynaratorp* (RAp 21/2), 1484 *Byndaratorp* (RAp 22/9), 1514 *Benaratorp* (C 21 f 20) – 5 G, 0 h.

SmH **1 fr** (Gunhild Johansdotter /Bese/, 1555 Axel Eriksson /Bielke/, 1559 Axel Nilsson/Banér/).

1423 intygas att Somer Eriksson, nu död, köpte en gård B, sedan han 'fick hustru Elsevi', som nu också är död (RAp 1425 21/2).

1484 träffar Bengt och Gustav Knutssöner (Ulv) arvsuppgörelse med sin syster Birgitta Knutsdotter, gift med Johan Bese om de gods som Birgitta Haraldsdotter (Änga-ätten) gav (1482) deras moder Anna Gustavsdotter (Änga-ätten). Birgitta Knutsdotter får ett stort antal gårdar i Småland och på Öland men Nygård först efter Birgitta Haraldsdotters död. Dock skall Birgitta ersätta sina bröder för deras andel i de gods som ej är Nygårds 'rätta tillägor', bl a B, som räntar 19 örtugar. (RAp 22/9)

1514 har Gunhild Johansdotter (Bese) B, som räntar 19 örtugar (C 21 f 20).

***Blekæmaala** 1458 ärver Birgitta Gustavsdotter (Sture) gården **Blekæmaala*, som räntar 5 mark smör, 1 'treding av ett nöt', 1 skäppa mältekorn m m (RApp 10/7, se Björnö, Åby sn).

Bockskär 1556 *Buckeskieer* (SmH 1556: 9 A) – 5 G, 0 i.

1556 har Gustav I en utö, som räntar 6 öre (SmH 1556: 9 A).

Bröttorp 1553 *Buttetorp* (SmH 1553: 1), 1554 *Brottetorp* (SmH 1554: 13) – 5 G, 0 h.
SmH 1553 **1 fr** ('nyupptaget'; Sten Bengtsson /Ulv/, 1557 Anund Stensson /Ulv/).

Buttekulla 1425 *i Buttekulla* (RAp 21/2) – 5 G, 0 h.
SmH **1 fr** (Sten Bengtsson /Ulv/, 1557 Anund Stensson /Ulv/).
1556 **1 kyuj**.
1423 intygas att Somer Eriksson, nu död, köpte en gård i B och i Binnaretorp och jord på andra håll i Småland, sedan han 'fick hustru Elsevi', nu död (RApp 1425 21/2, vid av förlorat pp 1423 27/11).

Böle 1380 *i Bøle* (UUBp 6/6) – 5 G, 0 f.
SmH **2 sä**.
1 säuj, 1549 **½ sä**.
1 fr (Nils Bröms, 1559 Germund Svensson /Somme/).
1 fr (Måns Johansson /Natt och Dag/, 1559 Erik Månsson /Natt och Dag/).
1 + ½ fr (Jöran Åkesson /Tott/).
1380 byter Peder Larsson, kallad Bagge, bort två gårdar till Bo Jonsson (Grip) (UUBp 6/6, B 16 f 307).
1417 pantsätter Inge Ingesson (båt) en gård till Bengt Dansson (båt) (SD 2356, se Ryssby).
1458 ärver Birgitta Gustavsdotter (Sture) två gårdar, som vardera räntar 2 mark pengar (RApp 10/7, se Björnö, Åby sn).
1474 ger Birgitta Bengtsdotter (båt), änka efter Erik Pedersson (Bonde) all sin ägodel i B, vilken räntar 1 pund smör och 4 örtugar (RAp 4/10).
1480 upptas i Kalmar nunneklosters jordebok en jord, som räntar ½ mark pengar (D 9 f 18v).
1510 (omkr) har Nils Bosson (Grip) en gård, som räntar 1 mark gutniska (E 8928 f 47v).

Danerum 1480 *Danarum* (D 9 f 18v) – 5 G, 0 h.
SmH **1 sä**.
1 skkl, 1559 **1 aoe**; 1550–53 förlänad Sten Bengtsson (Ulv). (Svartingstorps rd)
1 bi, 1542 **1 aoe**. (Nyttorps rd)
1 fr, 1545 **½ fr** (Verner Slatte).

1480 upptas i Kalmar nunneklosters jordebok en gård, som räntar 1 mark pengar, 2 lass ved och 4 dagsverken (D 9 f 18v).

1515 (omkr) har Linköpings biskopsbord en landbo (Kh 54 s 87).

1540 upptas bland Gustav I:s arv och eget-jord en gård med räntan 3 pund smör och fodring. Gården tillhörde tidigare Linköpings biskopsbord och har 13 spannlands åker, 18 lass ängbol, fiske i havet med not och nät samt god fämark. (Nyttorps rd) (SmH 1540: 8, 1541: 11, 1549: 12)

1539/ 40 har Skänninge kloster en gård, som räntar 1 mark danska, 4 skillingar, 1 sida ollonfläsk och (1540) i städja 6 mark danska. 1541 är räntan 3 $\frac{1}{2}$ pund smör. Gården har åker till 14 spannland, ängbol till 20 lass och fiske i saltsjön. (Svartingstorps rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1, SmH 1541: 11)

***Degerhuerffue**

1550 *i Degerhuerffue* (SmH 1550: 5).
SmH 1550 $\frac{1}{2}$ **kr**.

Drag

1554 uppdrar Gustav I åt Jakob snickare att färdigställa kranvindar för grävningen vid Skäggenäs i sommar (GR 24 s 251). På hösten samma år skriver kungen till allmogen i Stranda hd och Tuna län att han tänker låta gräva en skeppsled genom *thet drag*[1], 'som skjuter ut i sjön vid Skäggenäs', så att bönderna inte skall behöva fara ut på öppna havet och där giva sig ut 'i farligheter i sådant stort svall och farliga vågor, som där oftast plägar vara' utan i stället komma med sina båtar inomskärs 'utmed Smålandslandet igenom samma drag[1] vid Skäggenäs och sedan genast till Kalmar'. Då allmogen i Stranda och Tuna län således kommer att dra största nyttan av den nya leden, uppmanas de att kommande vår hjälpa till vid grävningen.(GR 24 s 460 f) År 1556 uppmanas bönderna i Stranda, Tjust, Tuna län och Kinda att var och en göra fyra hjälpedagsverken för att avsluta grävningen (GR 26 s 14, 742 f, 746), men arbetena pågår också 1557 och 1558 (GR 27 s 97 f, 124, GR 28 s 106).

[1] Drag betyder smalt näs, över vilket båtar kan dras. Ordet har givit upphov till det senare ortnamnet Drag.

Ebbegärde 1539 *i Ebbagerde* (SmH 1539: 4) – 5 G, 0 f.
SmH **½ fr** (Jöran Åkesson /Tott/).
1 frkvarn (Jöran Åkesson).

Ekenäs 1550 *i Ekenäs* (GR 21 s 82) – 5 G, 3 c.
SmH 1550 **½ kr**.
1550 meddelar Inge Jonsson i E att Knut Ribbing vill 'sätta honom av det hemman han nu sitter på och av en ödemark upptagit har' och i stället sätta en annan person på hemmanet. Knut har därtill tagit 38 getter ifrån Inge, därför att Inge skulle ha huggit några gamla ekar på Knuts åkermark. (GR 21 s 82 f)

Eneskär 1556 *Ene skieer* (SmH 1556: 9 A) – 5 G, 0 i.
1556 har Gustav I en utö, som räntar 6 öre (SmH 1556: 9 A).

Fagerhult 1535 *Fagerhult* (SmH 1533: 1 A) – 5 G, 0 g.
SmH **2 kr**.
1549 **½ kr** (*Lille Fagerhultt* – SmH 1549: 6).
1 kyuj.

Fanketorp 1539 *Fanketorp* (SmH 1539: 4) – 5 G, 1 f.
SmH **½ kr**.

Flakö 1406 *Fliköö* (?SD 3101, avskr), 1539 *Flaköö* (SmH 1539: 4) – 5 G, 0 h.
SmH **½ fr** (Jöran Åkesson /Tott/).
1406 omnämns ett bol F bland gods, som Erik Ummereise och Poul Breyde inte skiftat (?SD 3101; jfr Broby, Voxtorps sn).

Fågelsudd 1458 *i Fogelde sudh* (RApp 10/7) – 5 G, 1 h.
SmH **½ fr** (Jöran Åkesson /Tott/).
1458 ärver Birgitta Gustavsdotter (Sture) en gård, som räntar 5 mark smör, 1 'treding' av ett nöt, 1 svin och 2 skäppor mältekorn (RApp 10/7, se Björnö, Åby sn).

Gamletorp 1539 *i Gamblatorp* (SmH 1539: 4) – 5 G, 0 h.
SmH **½ fr** (Sten Bengtsson /Ulv/, 1557 Anund Stensson /Ulv/).

Geltorp 1539 *i Gelatorp* (SmH 1539: 4) – 5 G, 2 e – nuv Bäckebo sn.
SmH **1 kr**.

Gunnarsbo 1539 *i Gunnesbodom* (SmH 1539: 4) – 5 G, 1 g.
SmH **1 kr**.

***Grynnehage** 1550 *Grynnehage* (SmH 1550: 5).
SmH **1 kruj** till Gunnarsbo.

Haraldsmåla 1458 *Lilleharadzmol* (RApp 10/7) – 5 G, 1 h.
SmH **1 fr** (Jöran Åkesson /Tott/).
1458 ärver Birgitta Gustavsdotter (Sture) en gård, som räntar 4 pund smör (RApp 10/7, se Björnö, Åby sn).

Helgesbo 1536 *i Heliandsbode* (SmH 1533: 1 A), 1539 *i Helgessbodom* (SmH 1539: 4) – 5 G, 2 f.
SmH **½ kr**.

Hultsby 1328 *curiam Hulzby* (DS 2658, avskr), 1458 *i Hulsby* (RApp 10/7) – 4 G, 9 g.
SmH **2 sk**.
2 sä med säuj i Rockneby 1560.
4 + ½ fr, (Jöran Åkesson /Tott/).
1 fr (Arvid Trolle).
½ fr (Jon Elofsson /Barkestorps-ätten/).
1328 tillfaller Israel Birgersson (Finsta-ätten) gården (curia) H med alla dess tillägor vid arvskifte efter fadern Birger Petersson (DS 2658).
1453 ärver Fader Ulfsson (Sparre av Hjulsta och Ängsö) en gård i H efter Birgitta Magnusdotter (Porse) (UUBp 1487 1/8, vid).
1458 ärver Birgitta Gustavsdotter (Sture) fem gårdar och ett hemul med räntan (RApp 10/7, se Björnö, Åby sn):

	mälte-korn	häste-korn	råg	smör	nöt	svin	pn
1	5 sp	1 sp	1 sp	½ pd	⅓	½	
2	”	”	”	”	”	”	
3	6 sp	”	”	”	”	”	
4	5 sp	”	”	”		”	12 öre
5	2 skp	2 skp	2 skp	5 mark			9 öre
hemul							½ mark

1558 (omkr) ärver Åke Bengtsson (Färla) fyra gårar, varav tre vardera räntar $\frac{1}{2}$ pund smör och 13 öre och den fjärde $\frac{1}{2}$ pund smör och 15 öre (X 265 1, se Björnö, Åby sn).

1571 ärver Anna Arvidsdotter (Trolle) en gård, som räntar 3 pund smör (SKBAp 28/5, se Råsbäck, Mortorps sn).

***Jessehage** 1554 *Jessehage* (SmH 1554: 13).
SmH 1554 **1 kruj** till Danerum.

Kannemåla 1458 *i Stora Kanamola* (RApp 10/7) – 5 G, 1 h.
SmH **2 fr** (Johan Pedersson /Bååt/).
1458 ärver Birgitta Gustavsdotter (Sture) två gårdar, som räntar vardera 4 pund smör, 1 spann råg, ? spann hästekorn, en 'treding' av ett nöt och 1 svin och därtill tillsammans 1 får, och ett hemul, som räntar 1 pund, 5 mark smör, 1 skäppa mältekorn och en 'treding' av ett nöt (RApp 10/7, se Björnö, Åby sn).

Knapagården 1539 *i Knapagaardhen* (SmH 1539: 4) – 4 G, 9 g.
SmH **1 fr** (Lars Bröms).

***Komppagata** 1458 ärver Birgitta Gustavsdotter (Sture) ett hemul, *a Komppagata*, som räntar 1 pund smör (RApp 10/7, se Björnö, Åby sn).

Kungsgården 1539 *i Konungsgaardhen* (SmH 1539: 4) – 4 G, 9 g.
SmH **1 sä**.

Kopparslätt 1539 *Kaaparasleet* (SmH 1539: 4) – 5 G, 2 e.
SmH **1 kruj** till Geltorp.

Kåremo 1441 *i Karamo* (BhSp 8/9) – 5 G, 0 g.
SmH **1 pb** (S:t Jöran i Kalmar; 1545–46 förlänad mäster Jöran i Kalmar, 1548 hustru Gunilla i Kalmar, 1550–53 Sten Bengtsson /Ulv/).
1 aoe. (Kronobäcks rd)
1 fr (Ture Pedersson /Bielke/).
1441 ger Gotskalk Bengtsson (Ulv) en gård till brödrakonventet i Kalmar (BhSp 8/9, 1470 14/4, se Ljungnäs).
1460/70 uppges att en gård med räntan 12 öre låg under Kråkerum, som Ture Stensson (Bielke, död 1425) och

Birgitta Abrahamsdotter (tjurhuvud, död 1415) ägde. Gården i K hade Ture Stensson bytt till sig av fru Iliana Arvidsdotter (Lejonansikte, död senast 1429), änka efter Magnus Sture (gumsehuvud, död 1416–19). (SFSS 40 s 78)

1520–talet(?) och 1553/59 ärver Peder Turesson (Bielke) en gård i K. Räntan är vid första skiftet 12 örtugar, 1559 1½ pund smör (E 2742, 2006, Rött nr 298, ShSp 12/3; se Nyttorp).

1538 har Gustav I en gård med 3 spannlands åker, 5 lass ängbol och en ränta på 1 pund smör. Gården tillhörde tidigare Kronobäcks kloster. (Kronobäcks rd) (SmH 1538: 4)

***Kækgkia-berge** 1480 upptas i Kalmar nunneklosters uppbördsbok en 'jord' *i Kækgkiaberge* som varit 'dold' i många år. Magnus' Anna har 'haft henne'. (D 9 f 18v)

Källtorp 1539 *i Kelletorp* (SmH 1539: 4) – 5 G, 0 h.

SmH **½ bi,** 1542 **½ aoe**. (Nyttorps rd)

1515 (omkr) har Linköpings biskopsbord en landbo (Kh 54 s 87, se Nyttorp).

1540 upptas bland Gustav I:s arv och eget-jord en gård med räntan 1 pund smör. Gården tillhörde tidigare Linköpings biskopsbord och har 4 spannlands åker, 5 lass ängbol och god fämark. (Nyttorps rd) (SmH 1540: 8, 1541: 11, 1549: 12)

Lindö 1515 *Linde* (SSJb 1515 f 6) – 4 G, 9 h.

SmH **1 aoe**. (Söregärde rd)

1495 (?) upptas i Sten Stures jordebok en gård L på Skäggenäs. Räntan är 21 örtugar (SSJb 1515 f 6).

1526 har Gustav I en gård L på Skäggenäs med räntan 13 skillingar och 1 vit (AoE 9).

1538 har Gustav I en gård L med 5 spannlands åker, 16 lass ängbol, gott fiske i saltsjön, ollonskog och en ränta på 2½ pund smör (Söregärde rd) (SmH 1538: 4).

Ljungnäs 1336 *in Liughnææs* (DS 3264), 1399 *i Liognes* (UUBp 1/6), 1426 *i Liongnæs* (RAp 15/8) – 5 G, 0 h.

SmH 1546 **1 säuj**.

1 bi, 1542 **1 aoe**. (Nyttorps rd)

1 aoe. (Söregärde rd)
1 fr (Truls Andersson /Ravnäs-ätten/, 1557 Hans Castenberg).
1 fr (Ture Pedersson /Bielke/).
1 fr (Ture Trolle).
½ fr (Sten Bengtsson /Ulv/, 1557 Anund Stensson /Ulv/).

1336 säljer Karl Magnusson (Örnfot) all sin egendom i L till Lyder Ruska (DS 3264).

1366 upplåter Nils Erlandsson (sparre) till sin måg Anders Nilsson ett gods i L, som räntar 9 öre pn (DS 7296, se Norra Hagby, Hagby sn).

1387 ger Ulf Johansson en gård i morgongåva till sin hustru Ingeborg (B 15 f 117; se Hårstorp, Kläckeberga sn).

1399 säljer Håkan Matsson (båt) en gård och ett torp till Gotskalk Bengtsson (Ulv) (UUBp 1/6, se Västerslät Kläckeberga sn).

1426 ger Gudmund Simonsson (båt) en gård i L och jord i Nyttorp och i Värend som säkerhet för 100 mark pn till Nydala kloster, där han inträtt (RAp 15/8).

1441 ger Gotskalk Bengtsson (Ulv) två gårdar i L, en gård i Kåremo och vidare en gård i Krafslösa, Kläckeberga sn, till brödrakonventet i Kalmar (BhSp 8/9, 1470 14/4).

1458 ärver Birgitta Gustavsdotter (Sture) ett hemul som räntar 1 mark pn, och en gård, som räntar 3 pund smör (RApp 10/7, se Björnö, Åby sn).

1472 tillfaller Albrekt och Herman Kyle en gård, som räntar 12 örtugar, vid skifte med deras släkting Sampsing (KrappSp 4/7, se Rinkaby, Hossmo sn).

1495 (omkr) upptas i Sten Stures jordebok en gård, som räntar 17½ örtug (SSJb 1515 f 6).

1498 (?) upptas en gård, som räntar 20 örtugar, i Arvid Trolles jordebok (ATJb s 75).

1510 (omkr) har Nils Bosson (Grip) ett torp, som räntar ½ mark gutniska (E 8978 f 47v).

1515 (omkr) har Linköpings biskopsbord två landbor (Kh 54 s 87, se Nyttorp).

1526 har Gustav I en gård, som räntar 12 skillingar (AoE 9).

1538 har Gustav I en gård med 5 spannlands åker, 14 lass ängbol, gott fiske i saltsjön och en ränta på 2 pund smör (Söregärde rd) (SmH 1538: 4).

1540 upptas bland Gustav I:s arv och eget-jord en gård med räntan 2 pund smör. Gården tillhörde tidigare Linköpings biskopsbord och har 6 spannlands åker, 12 lass ängbol och fiske i havet med not och nät. (Nyttorps rd) (SmH 1540: 8, 1541: 11, 1549: 12)

1553–59 ärver Ture Pedersson (Bielke) en gård, som räntar $1\frac{1}{2}$ pund smör (E 2742, 2006, Rött nr 298, ShSp 12/3, se Nyttorp).

Lättorp 1535 *Lettetorp* (SmH 1533: 1 A) – 5 G, 0 h.
SmH **1 kr**.

Melstadö 1549 *i Medelsteö* (SmH 1549: 6) – 4 G, 9 g.
SmH 1549 **$\frac{1}{2}$ kr**.

Mjösings-måla 1549 *i Miösömåle* (SmH 1549: 6) – 5 G, 2 d – nuv Bäckebo sn.
SmH 1549 **$\frac{1}{2}$ kr**.

Mossberga 1539 *i Moseberga* (SmH 1539: 4) – 4 G, 9 g.
SmH **1 sk**.
1 sä.
1 säuj.

Nyttorp 1416 *i Nyotorppe* (SD 2216), 1426 *i Nyathorpe* (RAp 15/8) – 5 G, 0 h.
SmH **2 bi**, 1542 **2 aoe**. (Nyttorps rd)
1 fr (Verner Slatte).
1 fr (Ture Pedersson /Bielke/).
$\frac{1}{2}$ fr (Halsten Bagge).
$\frac{1}{2}$ fr (Ture Trolle).

1416 säljer Knut Simonsson (båt) en gård till Birger Trolle d ä (SD 2216).

1426 ger Gudmund Simonsson en gård som säkerhet för penninggåva till Nydala kloster, där han inträtt (RAp 15/8, se Ljungnäs).

1460/70 uppges att två enheter med räntan 12 öre resp 5 öre låg under Kråkerum som Ture Stensson (Bielke, död 1425) och Birgitta Abrahamsdotter (tjurhuvud, död 1415) ägde. Gården i K hade Ture bytt till sig av fru

Iliana Arvidsdotter (Lejonansikte, död senast 1429), änka efter Magnus Sture (död 1416–19). (SFSS 40 s 78)

1461 uppger Erik Eriksson (Gyllenstierna) att Ture Turesson (Bielke) uppburit av Eriks hustru Kristina Karlsdotters (Bonde) gods bl a en ko av en landbo i N (SFSS 40 s 20, 64).

1495 (?) upptas i Sten Stures jordebok en ?utjord, som räntar 2 örtugar och troligen ligger under Slakmöre (SSJb 1515 f 6).

1498 (?) upptas i Arvid Trolles jordebok en gård, som räntor 12 örtugar (ATJb s 75).

1515 har Linköpings biskopsbord fem landbor i Ryssby (Kh 54 s 87). Troligen avses de gårdar i Källtorp, Ljungnäs och Nyttorp som från 1540 upptas bland Gustav I:s gods och då anges komma från Linköpings biskopsbord.

1520–talet(?) ärver Ture Pedersson (Bielke) en gård i N och jord i Kåremo, Slakmöre och Svartingstorp, samt i Krafslösa, Kläckeberga sn, efter föräldrarna Peder Turesson (Bielke) och Karin Nilsdotter (Sparre), båda döda 1520. Vid förnyat arvskifte 1553/59, då gods även efter systern Anna Pedersdotter (död 1551) och mostern Pernilla Nilsdotter (Sparre, död före 1557) ingår, får Ture dessutom jord i Ljungnäs och Ryssby. Gården i N räntar vid första skiftet 17 örtugar, 1559 2 pund smör (E 2742, 2006, Rött nr 298, ShSp 12/3)

1539/40 har Skänninge kloster en rumpjord, som räntar 1 skilling, 1 vit och (1540) i städja $\frac{1}{2}$ mark danska. 1541 är räntan 5 mark smör. (Svartingstorps rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1, SmH 1541: 11)

1540 upptas bland Gustav I:s gods två gårdar, som tidigare tillhört Linköpings biskopsbord. De räntar vardera $2\frac{1}{2}$ pund smör och har vardera 12 spannlands åker, 15 lass ängbol, fiske i havet med not och nät samt god fämark. (Nyttorps rd) (SmH 1540: 8, 1541: 11)

Nyttorps rättardöme omfattar 1540–52 arv och eget-jorden – tidigare tillhörig Linköpings biskopsbord – i Nyttorp Danerum, Källtorp och Ljungnäs.

Näversjö 1539 *i Näffwrasiö* (SmH 1539: 4) – 5 G, 2 e – nuv Bäckebo sn.
SmH **1 kr**.

Nävra, Södra 1458 *i Syndernæffra* (RApp 10/7) – 5 G, 1 h.
SmH **1 fr** (Jöran Åkesson /Tott/).
1458 ärver Birgitta Gustavsdotter (Sture) en gård, som räntar 7 pund smör, 1 spann råg, 1 spann mältekorn, 1 spann hästekorn, en 'treding' av ett nöt och 1 svin (RApp 10/7, se Björnö, Åby sn).

Nöbble 1458 *i Nibbele* (RApp 10/7) – 4 G, 9 g.
SmH **1 fr** (Jöran Åkesson /Tott/)
1458 ärver Birgitta Gustavsdotter (Sture) en gård, som räntar 20 öre pn (RApp 10/7, se Björnö, Åby sn).

Oppeboda 1539 *i Apaboda* (SmH 1539: 4) – 5 G, 0 g.
SmH **½ kr**.

Ormstorp 1536 *i Ormstorp* (SmH 1533: 1 A) – 5 G, 1 e.
SmH **½ kr**.

Persmåla 1539 *i Pedersmola* (SmH 1539: 4) – 5 G, 0 f.
SmH **½ kr**.

Pikedala 1545 *Pikedall* (SmH 1545: 4) – 5 G, 1 h.
SmH 1545 **½ fr** (Bengt Nilsson /Färla/).
1552 ärver Åke Bengtsson (Färla) ett torp, som räntar 4 öre, har utsäde till 1 tunna och äng till 10 lass (X 265 1, se Åby, Åby sn).

Prässtorp 1559 *Prestatorp* (SmH 1559: 24) – 5 G, 0 g.
SmH 1559 **½ kr**.

Rockneby 1312 *Roknaby* (DS 1866), 1480 *i Rockneby* (D 9 f 18v) – 4 G, 9 g.
SmH **4 sä**.
½ sä.
2 säuj.
1 säuj (*Vesingseng* – SmH 1545: 4) till Hultsby 1560.
½ skkl, 1545 **½ aoe**; 1550–53 förlänad Sten Bengtsson (Ulv). (Svartingstorps rd)
1 aoe. (Söregärde rd)
3 fr (Jöran Åkesson /Tott/).

½ fr, 1545 **1 fr** (Truls Andersson /Ravnäs-ätten/, 1557 Hans Castenberg).

1312 testamenterar Ingrid Svantepolksdotter (Svantepolk Knutssons ätt) pengar och föremål till olika kyrkliga institutioner och pantsätter för att testamentet skall fullgöras bl a: gården (curia) R och jord i Strömserum, Döderhults sn, och i Läggevi, Fliseryds sn (DS 1866).

1448 ger Olof Klasson i Ullevi, Gårdby sn på Öland, för sin far Olof Blakke den jord som hans far hade i västra gärdet till Kalmar nunnekloster (RAp 16/10).

1458 ärver Birgitta Gustavsdotter (Sture) två gårdar, som vardera räntar 20 öre pn, ½ pund smör, 1 spann hästekorn och 1 svin (RApp 10/7).

1472 tillfaller Sampsing jord i R, som räntar 4 mark gutniska, vid skifte med hans hustrus halvbröder Albrekt och Herman Kyle (KrappSp 4/7, se Rinkaby, Hossmo sn).

1480 upptas i Kalmar nunneklosters jordebok en gård, som räntar 12 öre och 3(?) lass ved (D 9 f 18v).

1495 (?) upptas i Sten Stures jordebok en gård, som räntar 3 mark gutniska (SSJb 1515 f 6).

1526 har Gustav I en gård, som räntar 1 mark danska (AoE 9).

1538 har Gustav I en gård med 11 spannlands åker, 12 lass ängbol, 5 mjärdar i Ryssby å, gott fiske i saltsjön och en ränta på 3 pund smör (Söregärde rd) (SmH 1538: 4, 1541: 11).

1539/ 40 har Skänninge kloster ett torp, som räntar ½ mark danska och 1 sida ollonfläsk. 1541 är räntan 1 pund, 5 mark smör. Torpet har åker till 4½ spannland, ängbol till 8 lass, 6 mjärdar i Ryssby å och fiske i saltsjön. (Svartingstorps rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1, SmH 1541: 11)

1558 (omkr) ärver Åke Bengtsson (Färla) tre gårdar, varav två vardera räntar ½ pund smör och 5 öre och den tredje 1 mark örtug (X 265 l, se Björnö, Åby sn).

Ruggstorp 1539 *i Rugstorp* (SmH 1539: 4) – 5 G, 2 e – nuv Bäckebo sn.
SmH **1 kr**.

Rumpetorp 1536/ 37 *i Rwmpetorp* (SmH 1533: 1 A), 1539 *i Rompetorp* (SmH 1539: 4) – 4 G, 9 g.

SmH **½ kr**.

Ryssby 1336 *in Rysby* (DS 3212), 1524 *i Rytzby kirkio by* (RAp 9/1) – 4 G, 9 f.

SmH **2 sk**.
1 sä.
½ sä.
1 säuj till Stojby.
½ ky.
1 vakl; 1550–53 förlänad Sten Bengtsson (Ulv).
1546 **1 vakluj**; 1550–53 förlänad Sten Bengtsson (Ulv).
1550 **1 aoekvarn** ('upptagen'). (Söregärde rd)

Till R skriver sig väpnaren Hans Jakobsson 1504 (RAp 25/1 eller 30/6).

1336 ärver Helena Lydersdotter, hustru till Johan Öjarsson, gården (curia) i R vid skifte med brodern Lars Lydersson efter deras föräldrar (DS 3212).

1417 pantsätter Inge Ingesson (båt) en gård i R och jord i Böle till Bengt Dansson (båt) (SD 2356).

1438 upplåter Peter Ulv som medgift för sin dotter en gård, som bebos av Jöns Bot och 'skyller' 3½ mark pn, till Vadstena kloster (SMR 687). Överlåtelsen godkänns 1446 (se Elverslösa, Kläckeberga sn).

1458 ärver Birgitta Gustavsdotter (Sture) ett hemul, som räntar ½ mark pn och vidare 4 spann råg, 4 spann korn av R kvarn, och ett hemul vid R bro (*vit Rydzbybroa*) (RApp 10/7, se Björnö, Åby sn).

1474 ger Birgitta Bengtsdotter (båt), änka efter Erik Petersson (Bonde) all sin ägodel, som räntar 1 pund smör, till Kalmar nunnekloster (RAp 4/10).

1480 upptas i Kalmar nunneklosters uppbördsbok en gård, som räntar ½ mark gutniska (D 9 f 18v).

1524 ger Peter Slatte till Vadstena kloster sin del i 'det gods och den gård' som Vadstena kloster redan har i R kyrkby. Delen räntar 1 mark gutniska. (RAp 9/1)

1553–59 ärver Ture Pedersson (Bielke) en utjord i R kyrkby med räntan ½ pund smör (E 2742, 2006, Rött nr 298, ShSp 12/3, se Nyttorp).
1558 ligger R kvarn under Kalmar slott (AL 3 s 231).

***Rødekorpæ quarn** 1458 *Rødekorpæ quarn* (RApp 10/7).
1458 ärver Birgitta Gustavsdotter R, som räntar 1(?) spann korn m m (RApp 10/7, se Björnö, Åby sn).
1552 ärver Åke Bengtsson R, som räntar 6 öre (X 265 1, se Åby, Åby sn).

Saveryd 1551 *Saffverödh* (GR 22 s 268) – 5 G, 1 f.
1551 förlänar Gustav I en gård S, som fogden Herlef Jöransson tidigare hade i förläning, till fogden Olof Jönsson (GR 22 s 267 f, 281).

Seglö 1556 *Segell öö* (SmH 1556: 9 A) – 5 G, 0 i.
1556 har Gustav I en utö, som räntar 6 öre (SmH 1556: 9 A).

Skaftnäs 1527 *i Skafftanes* (GR 4 s 236) – 5 G, 0 h.
SmH **½ kr**.
1527 deltar Nils Andersson i S vid riksdagen i Västerås (GR 4 s 236).

***Skroalasleet** 1539 *i Skroalasleet* (SmH 1539: 4).
SmH **½ kr**.

Skäggenäs 1300 (omkr) *usque Skægge nes* (NoB 1937 s 88), 1415 *oppo Scheggenes* (SD 2128 not 1, avskr), 1458 *Skæggnæs* (RApp 10/7) – 4 G, 8–9 h–i.
SmH **10 kr**, 1545–56 **11 kr**.
½ skkl, 1545–56 **½ kr**. (Svartingstorps rd)
1539–56 **1 fr** (Jon Elofsson /Barkestorps-ätten/).
1539–56 **1 fr** (Bengt Nilsson /Färla/).
1539–56 **1 fr** (Jöran Åkesson /Tott/).
1539–56 **½ fr** (Måns Pedersson /Stierna/).
1558 redovisas obestämt antal aoe-ängar.
1415 pantsätter Hartvig Gesevitz allt sitt gods i Ryssby sn, som han ärvt efter sin mor Slaveka(?) och som består av två gårdar i Söregärde och 14 landbogårdar i Skäggenäs eller annorstädes i socknen, till hövitsmännen Heyne Ballast och Hans Kyle. (SD 2128 not 1)

1458 ärver Birgitta Gustavsdotter (Sture) tre gårdar i S, vilka räntar 20 öre pn, 12 öre pn resp $\frac{1}{2}$ tunna ål (RApp 10/7, se Björnö, Åby sn).

1480 upptas i Kalmar nunneklosters jordebok en gård, som räntar 1 mark pn (D 9 f 18v).

1482 säljer väpnarna Ivar, Påvel, Peter, Lars och Nils Olofssöner samt på sin hustrus vägnar Knut Petersson tre gårdar och jord i Krafslösa, Kläckeberga sn, till sin frände Johan Kyle (B 19).

1487 erhåller Erik Trolle en ödejord på Skäggenäs, som räntar 2 öre och är hans möderne (X 240, Trolle, se Hossmo, Hossmo sn).

1527 tillkännager rikets råd att olaga hamnar i S och andra orter ej får användas som stapelplats (GR 4 s 263).

1539/ 40 har Skänninge kloster ett torp, som räntar $\frac{1}{2}$ mark danska och 1 sida ollonfläsk. 1541 är räntan 1 pund smör. Torpet har åker till 3 spannland, ängbol till 4 lass, gott fiske i saltsjön och ollonskog. (Svartingstorps rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1, SmH 1541: 11)

1552 ärver Åke Bengtsson (Färla) en gård på S med räntan 4 öre och ett utsäde på 4 tunnor och äng till 12 lass (X 265 1, se Åby, Åby sn).

1555 uppdrar Gustav I åt fogden Jon Elofsson i Möre att 'förskaffa' bönderna vid S andra hemman, eftersom deras gårdar skall ligga under S (GR 25 s 338). Någon kronans avelsgård i S är ej belagd men väl ett fiske, för vilket särskilda räkenskaper är bevarade fr o m 1559 (SmH 1559: 5).

Slakmöre 1460/ 70 *Skalmöre* (SFSS 40 s 78), 1480 *Slacmöre* (D 9 f 18v) – 5 G, 0 h.

SmH $\frac{1}{2}$ **skkl**, 1559 $\frac{1}{2}$ **aoe**; 1550–53 förlänad Sten Bengtsson (Ulv). (Svartingstorps rd)

$\frac{1}{2}$ **aoe**. (Söregärde rd)

1 fr (Ture Pedersson /Bielke/).

1 + $\frac{1}{2}$ fr (Måns Johansson /Natt och Dag/, 1557 Erik Månsson /Natt och Dag/).

1460/ 70 uppges att en gård med räntan 2 mark pn låg under Kråkerum, som Ture Stensson (Bielke, död 1425) och Birgitta Abrahamsdotter (tjurhuvud, död 1415) ägde.

Gården i K hade Ture bytt till sig av fru Iliana Arvidsdotter (Lejonansikte, död senast 1429), änka efter Magnus Sture, (död 1416–19). (SFSS 40 s 78)

1480 upptas i Kalmar nunneklosters uppbördsbok en gård, som räntar 1 pund smör(?) och 5 lass ved; där finns även en äng, 'som varit dold i många år' (D 9 f 18v).

1495 (?) upptas i Sten Stures jordebok en gård, som räntar 12 örtugar. Till gården hör sannolikt också jord i Nyttorp. (SSJb 1515 f 6)

1510 (omkr) har Nils Bosson (Grip) två gårdar; en räntar 3 mark gutniska, den andra 12 örtugar (E 8928 f 47v).

1520–talet(?) och 1553–59 ärver Ture Pedersson en gård i S. Räntan är vid det första skiftet 2 mark gutniska, 1559 2 pund smör (E 2742, 2006, Rött nr 298, ShSp 12/3, se Nyttorp).

1526 har Gustav I en gård, som räntar $\frac{1}{2}$ mark danska (AoE 9).

1538 har Gustav I en gård med åker på 6 spannland, ängbol till 20 lass, gott fiske i saltsjön och en ränta på $1\frac{1}{2}$ pund smör (Söregärde rd) (SmH 1538: 4).

1539/ 40 har Skänninge kloster ett torp, som räntar $\frac{1}{2}$ mark danska, och 1 sida ollonfläsk. 1541 är räntan $1\frac{1}{2}$ pund smör. Gården har åker till 7 spannland, ängbol till 9 lass, fiske i saltsjön och ollonskog. (Svartingstorps rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1, SmH 1541: 11)

Stojby 1539 *i Stogby* (SmH 1539: 4) – 4 G, 9 g.

SmH **1 sk.**

1 sä med säuj i Ryssby.

$\frac{1}{2}$ sä.

$\frac{1}{2}$ ky; 1550–53 förlänad Sten Bengtsson (Ulv).

1 fr (Måns Pedersson /Stierna/).

Söregärde 1336 *in Suthergerdhe* (DS 3264) – 4 G, 9 g.

SmH **3 aoe.** (Söregärde rd)

1 fr (Nils Ryning, 1559 Karin Eriksdotter /Gyllenstierna/).

1 fr (Jon Elofsson /Barkestorps-ätten/).

1 fr (Verner Slatte).

1336 säljer Karl Magnusson (Örnfot) sin gård (curia) i S med tillhörande landbor i Törnerum till Lyder Ruska (DS 3264)

1415 pantsätter Hartvig Gesevitz två gårdar i S till Heyne Ballast och Hans Kyle (SD 2128 not 1, se Skäggenäs).

1487 erhåller Erik Trolle en gård, som räntar 4 mark gutniska och som är hans möderne (X 240, Trolle, se Hossmo, Hossmo sn).

1495 (?) upptas i Sten Stures jordebok tre gårdar, som tillsammans räntar 15 mark gutniska, $7\frac{1}{2}$ örtugar och 1 örtug av en äng (SSJb 1515 f 6).

1526/31 upptas i Gustav I:s jordebok tre gårdar, som räntar vardera $1\frac{1}{2}$ mark danska, 2 skillingar och 2 vita (AoE 9, K 1).

1538 har Gustav I tre gårdar ned följande ränta och nyttigheter (Söregärde rd) (SmH 1538: 4, 1541: 11):

åker (spannland)	ängbol (lass)	skog	fiske		smörränta (pund)
18	15	ollonskog	1 mjärde i *Maran	gott fiske i saltsjön	$3\frac{1}{2}$
”	”	”	3 mjärdar i *Fankawick	”	4
”	”	”	4 mjärdar i *Fankawick	”	4

Söregärde rättardöme omfattar 1538–52 arv och eget-jorden i Söregärde, Lindö, Ljungnäs, Rockneby, Slakmöre och Ryssby, Ryssby sn, i Hagby, Kalmar sn, i Elverslösa, Kläckeberga sn, i Tombo, Åby och Örntorp, Åby sn.

***Torffrvn** 1458 ärver Birgitta Gustavsdotter (Sture) två gårdar *i Torffrvn*, vilka räntar 8 spann mältekorn, 4 spann rågmjöl vardera (RApp 10/7, se Björnö, Åby sn).

Törnerum 1336 *in Thyrnerom* (DS 3264), 1540 *Törnarum* (SmH 1540: 13) – 4 G, 9 h.

SmH **3 kakl**; 1550–53 förlänade Sten Bengtsson (Ulv).

1336 säljer Karl Magnusson sin egendom i T till Lyder Ruska (DS 3264, se Söregärde).

***Westergierde** 1546 *Westergierde* (SmH 1546: 3).
SmH 1546 **1 kyuj**.

Åbro 1550 *wedt Abron* (SmH 1550: 5) – 5 G, 1 g.
SmH 1550 **½ kr**.

Åby socken

1318 *Aby* (DS 2174).

Omfattning: Åby sn omfattade under medeltiden och 1500-talet den nuvarande socknen (1950) och södra delen av Bäckebo sn. Se Bäckebo sn.

Kyrkan: Den medeltida kyrkan, byggd i välhuggen sandsten, hade högt västtorn och rektangulärt långhus. Koret var lägre än långhuset och försett med halvrund absid. På sydsidan fanns ett vapenhus och på nordsidan en sakristia, båda i sten. På en avbildning från 1634 har kyrkan en hög öppen klockstapel väster om kyrkan och en mindre helt träinklädd stapel öster om kyrkan. Kyrkogården är omgärdad av en mur, försedd med stigluckor. År 1774 revs den medeltida kyrkan. Delar av dess grundmurar blev frilagda vid restaureringen 1930–32.

I kyrkogårdens nordöstra hörn står ännu en medeltida tiondelada kvar. (Andersson 1983, Blomqvist-Linér, Åby kyrka)

Kyrkby: Åby.

Runsten: Sm 159 Åby gamla kyrka (försvunnen).

Alebo 1535 *i Aleboda* (SmH 1533: 1 A) – 5 G, 0 d–e – nuv Bäckebo sn.
SmH **2 kr**.
1 krkvarn.
1 kruj.

***Alhult** 1560 *i Alhult* (SmH 1560: 11).
SmH 1560 **1 kr**.

Balebo 1370 *to Boldebodas* (BSH 1: 43), 1458 *i Ballæbodom* (RApp 10/7) – 5 G, 1 d – nuv Bäckebo sn.
SmH **2 fr** (Jöran Åkesson /Tott/).
1559 **1 frkvarn** (Jöran Åkesson /Tott/).
1370 pantsätter Johan och Ficke Ummereise alla landbor de har vid B ås till Henneke Butzow (BSH 1: 43). Till dessa landbogods torde ha hört flertalet av de enheter

i Balebo, Binnaretorp, Bäck, Bäckebo, Gelebo, Knivingaryd, Kättilstorp och Nickebo, som ingår i arvskiftet 1458 (se nedan 1458 och Björnö).

1458 ärver Birgitta Gustavsdotter (Sture) fem gårdar. En räntar $3\frac{1}{2}$ mark pn, övriga räntar vardera 2 mark pn, $\frac{1}{2}$ pund smör och $\frac{1}{2}$ svin. (RApp 10/7, se Björnö)

Binnaretorp 1458 *i Benartorp* (RApp 10/7) – 5 G, 1 c.
SmH 1539–56 **1 fr** (Jöran Åkesson /Tott/).
1458 ärver Birgitta Gustavsdotter (Sture) en gård, som räntar 3 mark pn, $\frac{1}{2}$ pund smör och 1 svin (RApp 10/7, se Björnö).

Björnö 1346 *Biornø* (DS 4072) – 4 G, 8 g.
SmH **1 fr** (Jöran Åkesson /Tott/).

B kan beläggas som sätesgård för Erik Ummereise 1406 och 1413 sonen Johan Ummereise, som dog omkring 1440. (SD 3100, 3101, 1798, UUB U 269 a, p 27), 1478 för Birgitta Gustavsdotter (Sture) (UUBp 5/8) och 1560/61 för Åke Bengtsson (Färla) (AH s 187). Arvsgången framgår av vidstående släkttabell.

1346 daterar frälsemannen Bengt Myrk ett morgongåvobrev på B i närvaro av Ulf Abjörnsson (Sparre) och dennes svåger Erengisle Sunesson (båt). Troligen är B Ulfs hustru Märta Sunesdotters (båt) arvegård. (DS 4072)

1370 pantsätter Johan och Ficke Ummereise sin gård ("hof to Byørøø")och alla de landbor de har i Möre och Kalmar fögderi till Henneke Butzow (BSH 1:43).

1458 ärver Birgitta Gustavsdotter (Sture), gift med David Bengtsson (Oxenstierna), B, som räntar 6 mark pn, efter sin bror Algot Gustavsson (Sture). I arvet ingår också 66 gårdar, hemul och kvarnar i Förlösa, Kalmar, Ryssby och Åby snr i N Möre och därutöver ett tiotal gårdar på Öland. (RApp 10/7, GiOV s 350 f)

1478 testamenterar Birgitta Gustavsdotter till sin make Knut Posse för hans livstid – förutsatt att de inte får barn tillsammans – sin 'sätesgård' B. Efter makens död skall B tillfalla Birgittas barn i äktenskapet med David Bengtsson. (UUBp 5/8)

1558 (omkr) ärver Åke Bengtsson (Färla) en gård i B, som räntar 12 öre, och jord i Byrum, Stävlö, Svartingstorp, Vångerslät (Stora och Lilla), Åby sn, samt i Hultsby och Rockneby, Ryssby sn efter Jöran Åkesson (Tott) (X 265 1, UUB).

Ummereise – Sture – Oxenstierna – Ulv – Tott – Färla

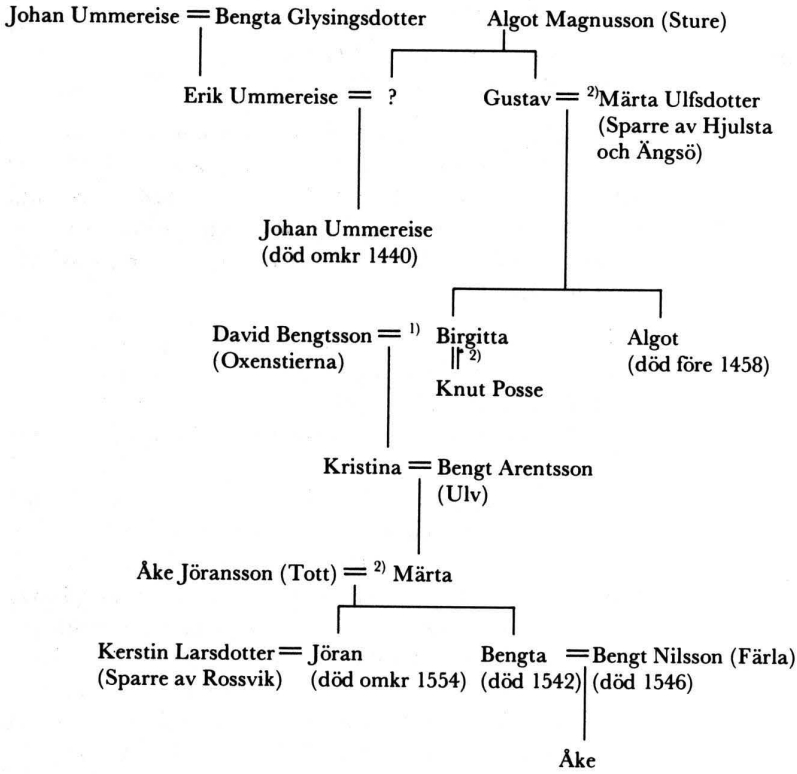

Källor: GiOV s 352, 496, ÄSF 142 f, 203 f

Åby socken (nordvästra delen)
Antal gårdar på 1540-talet

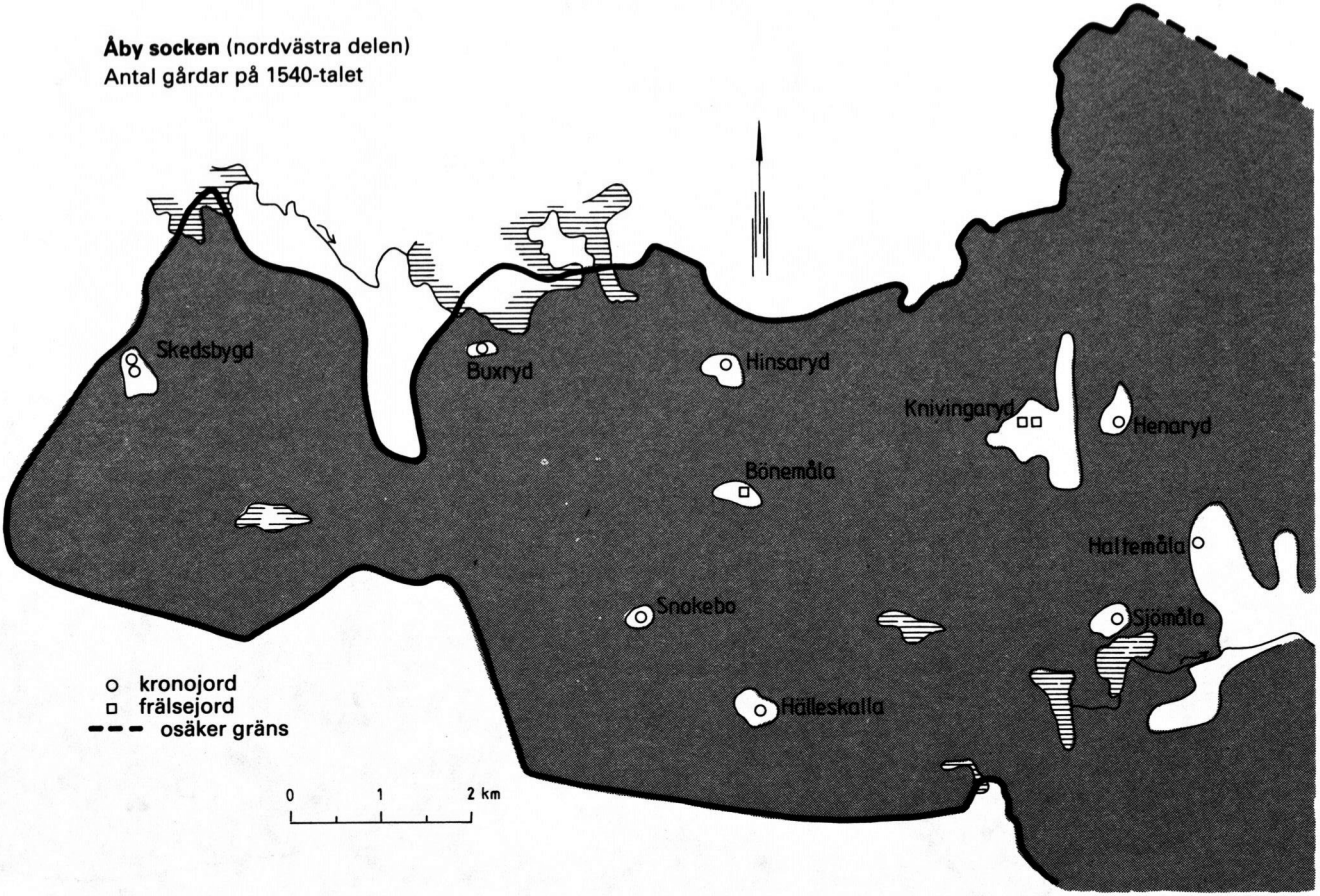

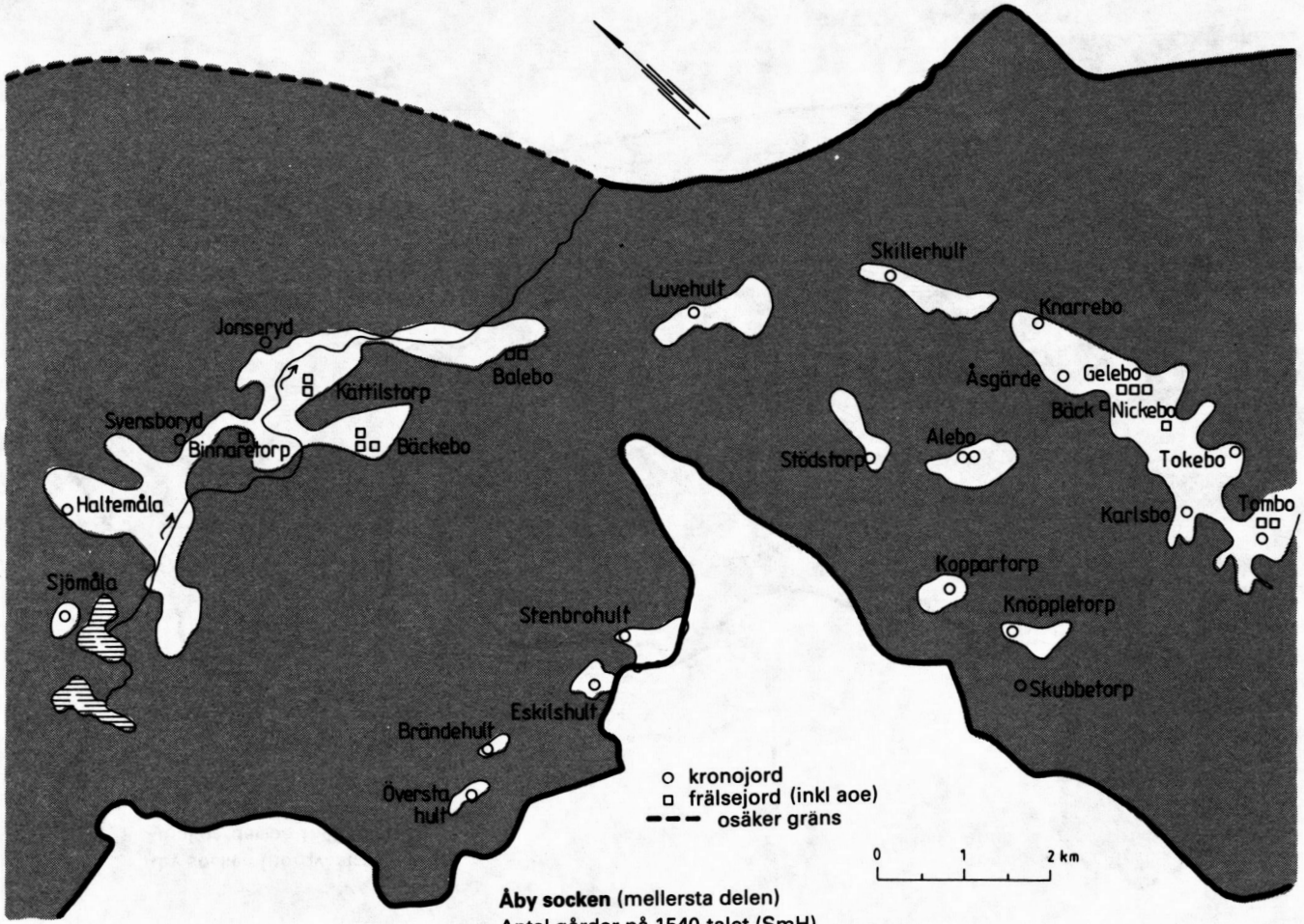

Åby socken (mellersta delen)
Antal gårdar på 1540-talet (SmH)

Åby socken (sydöstra delen)
Antal gårdar på 1540-talet (SmH)

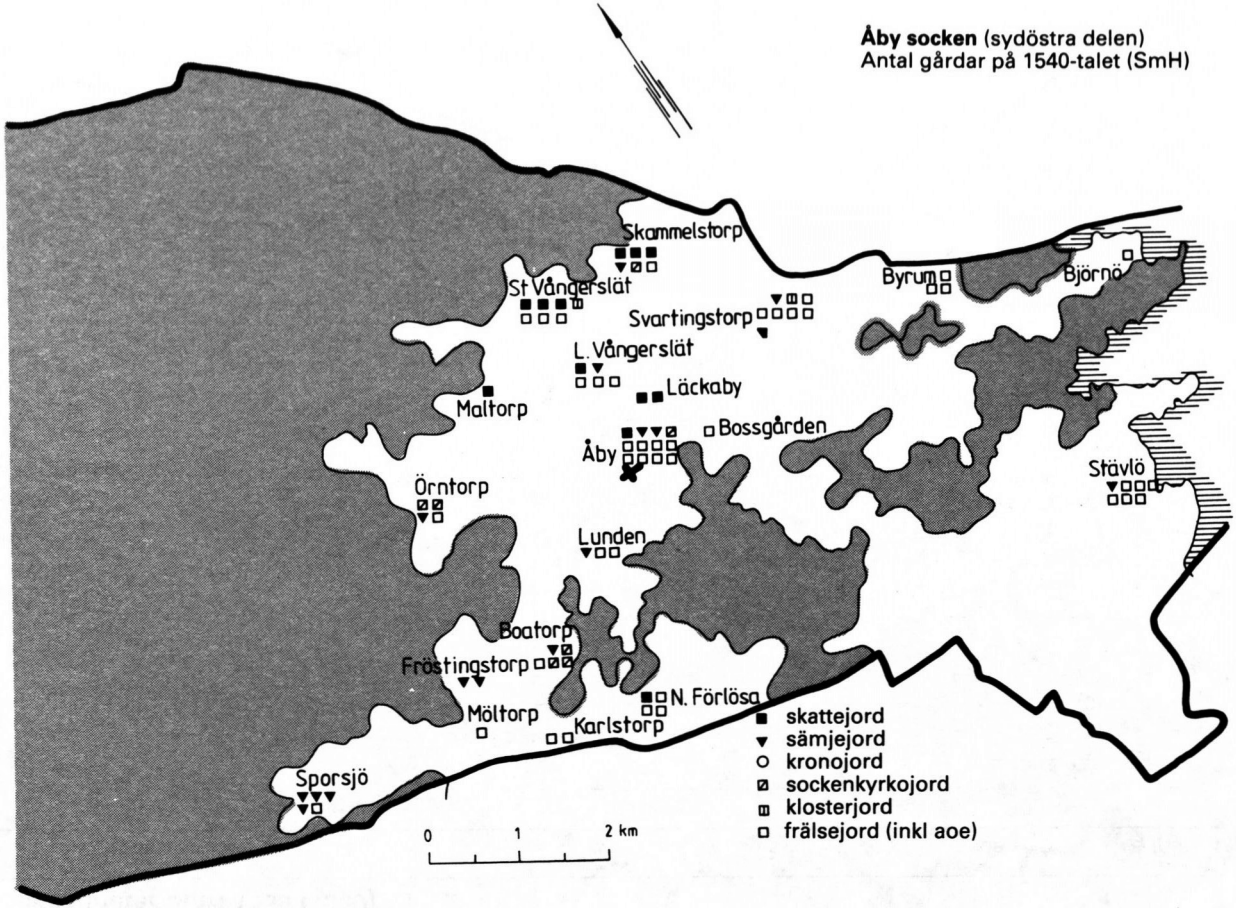

Antal jordeboksenheter SmH 1539 (1560)

	sk	sä	½ sä	kr	½ kr	ky	½ ky	skkl	aoe	½ aoe	fr	½ fr
Alebo	– –	– –	– –	2 (2)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
*Alhult	– –	– –	– –	0 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Balebo	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	2 (2)	– –
Binnaretorp	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (0)	– –
Björnö	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –
Boatorp	– –	1 (1)	– –	– –	– –	3 (3)	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)
Brändehult	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Buxryd	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Byrum	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	2 (2)	1 (1)
Bäck	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –
Bäckebo	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	3 (2)	– –
Bönemåla	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)
Eskilshult	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Fröstingstorp	– –	– –	2 (2)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Förlösa N	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	1 (1)	1 (1)
Gelebo	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	3 (3)	– –
Haltemåla	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Henaryd	– –	– –	– –	– –	0 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Hinsaryd	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Hälleskalla	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Högahyltan	– –	– –	– –	– –	0 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Jonsryd	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Karlsbo	– –	– –	– –	1 (0)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	0 (1)	– –
Karlstorp	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	1 (1)	– –
Knarrebo	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Knivingaryd	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	1 (1)
Knöppletorp	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Koppartorp	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Kättilstorp	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	2 (2)	– –

	sk	sä	½ sä	kr	½ kr	ky	½ ky	skkl	aoe	½ aoe	fr	½ fr
Lunden	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	2 (2)	– –
Luvehult	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Läckeby	2 (2)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Maltorp	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Möltorp	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –
Nickebo	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –
Sjömåla	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Skammelstorp	3 (3)	1 (1)	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	1 (1)
Skedsbygd	– –	– –	– –	0 (1)	2 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Skillerhult	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Skubbetorp	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Snokebo	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Sporsjö	– –	4 (4)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –
Stenbrohult	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Stävlö	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	5 (5)	0 (1)
Stödstorp	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Svartingstorp	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	1 (0)	0 (1)	– –	4 (5)	1 (0)
Svensboryd	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Tokebo	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Tombo	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	1 (1)	– –
Vångerslät S	3 (3)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	1 (0)	0 (1)	– –	1 (1)	2 (2)
Vångerslät L	1 (1)	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	3 (3)	– –
Åby	1 (1)	2 (2)	0 (1)	– –	– –	– –	0 (1)	– –	1 (1)	1 (1)	5 (5)	2 (2)
Åsgärde	– –	– –	– –	1 (0)	0 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Örntorp	– –	1 (1)	– –	– –	– –	1 (1)	1 (1)	– –	1 (1)	– –	– –	– –
Överstahult	– –	– –	– –	– –	1 (1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –
Summa	12 (12)	12 (12)	3 (4)	12 (12)	14 (16)	4 (4)	2 (3)	2 (0)	6 (8)	1 (1)	41 (41)	12 (12)

Dessutom redovisar längderna: **säuj**: N Förlösa 1 (1), Svartingstorp 1 (1), Vångerslät L 1 (1), Åby 1 (0), Örntorp 1 (1) – **krfiske**: Tombo 1 (1) – **krkvarn**: Alebo 1 (1), Eskilshult 0 (1), Luvehult 1 (1) – **kruj**: Alebo 1 (1) – **kyuj**: Åby 0 (1) – **frkvarn**: Balebo 0 (1), Bäckebo 0 (1).

Boatorp 1539 *i Boatorp* (SmH 1539: 4) – 4 G, 8 f.
SmH **1 sä.**
3 ky (till prästen); 1550–53 förlänad Sten Bengtsson (Ulv).
½ fr (Anna Andersdotter /Hindsekinds-ätten/, 1555 Sten Bengtsson /Ulv/, 1557 Anund Stensson /Ulv/).

Bossgården 1535 *i Bosgard* (SmH 1533: 1 A) – 4 G, 8–9 g.
Redovisas i SmH under Åby och är identisk med en av frälsegårdarna.

Brändehult 1539 *i Brendehult* (SmH 1539: 4) – 5 G, 0 c.
SmH **½ kr.**

Buxryd 1535 *i Bugsryd* (SmH 1533: 1 A) – 5 G, 2 a.
SmH **½ kr.**

Byrum 1458 *i Byrum* (RApp 10/7) – 4 G, 8 g.
SmH **1 fr** (Sten Bengtsson /Ulv/, 1555 Jöran Åkesson /Tott/).
1 + ½ fr (Jöran Åkesson /Tott/).
1458 ärver Birgitta Gustavsdotter (Sture) två gårdar, som vardera räntar ? pn, 1 spann råg, 1 spann mältekorn, 1 spann hästekorn, 1½ pund smör, en 'treding' av ett nöt och 1 svin (RApp 10/7, se Björnö).
1558 (omkr) ärver Åke Bengtsson två gårdar och ett torp, som räntar 1 pund smör och 5 öre resp ½ pund smör och 3½ öre och (torpet) 1 tunna korn och 4 öre (X 265 1, se Björnö).

Bäck 1458 *i Bæk* (RApp 10/7) – 5 G, 0 e.
SmH **1 fr** (Bengt Nilsson /Färla/, 1559 Åke Bengtsson /Färla/).
1458 ärver Birgitta Gustavsdotter (Sture) en gård, som räntar 2 mark pn, ½ pund smör och 1 svin (RApp 10/7, se Björnö).
1552 ärver Åke Bengtsson (Färla) en gård, som räntar ½ pund smör och 4 öre och ligger på Baleboås. Den har utsäde till 5 tunnor, äng till 10 lass, timmerskog och vedbrand. (X 265 1, se Åby)

Bäckebo 1458 *i Bækæboda* (RApp 10/7) – 5 G, 1 d – nuv Bäckebo sn.
SmH **2 fr** (Bengt Nilsson /Färla/, 1559 Åke Bengtsson /Färla/).

1539–56 **1 fr** (Jöran Åkesson /Tott/).
1559 **1 frkvarn** (Åke Bengtsson /Färla/).

1458 ärver Birgitta Gustavsdotter (Sture) tre gårdar, varav två räntar vardera $3\frac{1}{2}$ mark pn, $\frac{1}{2}$ pund smör och 1 svin, den tredje 20 öre pn, 1 pund smör och 1 svin (RApp 10/7, se Björnö).

1552 ärver Åke Bengtsson (Färla) två gårdar och en kvarn i B på Baleboås (X 265 1, se Åby):

	utsäde (tunnor)	äng (lass)	ränta pengar	smör (pund)
gård	8	7	5 öre	$\frac{1}{2}$
gård	8	10	6 ”	$\frac{1}{2}$
kvarn			5 fyrkar	

Gårdarna har timmerskog, vedbrand, fiskevatten.

Bönemåla 1539 *i Bönemola* (SmH 1539: 4) – 5 G, 1 b – nuv Bäckebo sn.
SmH **$\frac{1}{2}$ fr** (Bengt Nilsson /Färla/, 1559 Åke Bengtsson /Färla/).
1552 ärver Åke Bengtsson (Färla) ett torp i B (på Baleboås), som räntar 6 öre, har utsäde till 2 tunnor, äng till 1 lass, och en kvarn, som räntar 5 fyrkar (X 265 1, se Åby).

***Delery** Se Åby.

Eskilshult 1539 *i Eskilshult* (SmH 1539: 4) – 5 G, 0 d – nuv Bäckebo sn.
SmH **$\frac{1}{2}$ kr**.
1552 **1 krkvarn**.

Fröstingstorp 1539 *i Fröstingstorp* (SmH 1539: 4) – 4 G, 8 f.
SmH **$\frac{1}{2} + \frac{1}{2}$ sä**.

Norra Förlösa 1539 *i Norra Förlösa* (SmH 1539: 4) – 4 G, 8 f.
SmH **1 sk**.
1 säuj.
1 aoe. (Förlösa rd)
1 fr (Nils Hogenskild, 1552 Anna Persdotter /Bielke/, 1554 Ture Pedersson /Bielke/).

$\frac{1}{2}$ **fr** (Sten Bengtsson /Ulv/, 1557 Anund Stensson /Ulv/).

1538 har Gustav I en gård med 10 spannlands åker, 12 lass ängbol, ollonskog och en ränta på $2\frac{1}{2}$ pund smör (Förlösa rd) (SmH 1538: 4).

Förlösa rättardöme omfattar 1538–52 arv och eget-jorden i Norra Förlösa, Karlstorp och Mölltorp, Åby sn, i Melby och Trangärde, Förlösa sn, och Hossmo, Hossmo sn.

Gelebo 1458 *i Gelbodom* (RApp 10/7) – 5 G, 0 e.
SmH **3 fr** (Jöran Åkesson /Tott/).
1458 ärver Birgitta Gustavsdotter (Sture) tre gårdar, varav två räntar vardera 2 mark pn, $\frac{1}{2}$ pund smör och 1 svin, den tredje 20 öre pn, $\frac{1}{2}$ pund smör och 1 svin (RApp 10/7, se Björnö).

Haltemåla 1539 *i Haltamola* (SmH 1539: 4) – 5 G, 1 c – nuv Bäckebo sn.
SmH $\frac{1}{2}$ **kr**.

Henaryd 1550 *i Hönerydt* (SmH 1550: 5) – 5 G, 2 c.
SmH 1549 $\frac{1}{2}$ **kr**.

Hinsaryd 1539 *i Hinseryd* (SmH 1539: 4) – 5 G, 2 b – nuv Bäckebo sn.
SmH $\frac{1}{2}$ **kr**.

Hälleskalla 1535 *i Helleskalla* (SmH 1535: 1) – 5 G, 1 b – nuv Bäckebo sn.
SmH $\frac{1}{2}$ **kr**.

Högahyltan 1560 *i Högthulto* (SmH 1560: 11), 1570 *i Högehylte* (SmH 1570: 15) – 5 G, 3 c – nuv Bäckebo sn.
SmH 1560 $\frac{1}{2}$ **kr**.

Jonsryd 1539 *i Jogansryd* (SmH 1539: 4) – 5 G, 1 d – nuv Bäckebo sn.
SmH **1 kr**.

Karlsbo 1535 *i Karlsbodum* (SmH 1535: 1) – 4 G, 9 e.
SmH **1 kr**, 1559 **1 fr** (Åke Bengtsson /Färla/).

Karlstorp 1401 *wyder Karlsstorp* (SD 14, avskr) – 4 G, 8 f.
SmH **1 aoe**. (Förlösa rd)

1 fr (Anna Andersdotter /Hindsekinds-ätten/, 1552 Sten Bengtsson /Ulv/, 1554 Jöran Åkesson /Tott/, 1557 Anund Stensson /Ulv/).

1401 se Möltorp.

1538 har Gustav I en gård med 17 spannlands åker, 12 lass ängbol och en ränta på 3 pund smör (Förlösa rd) (SmH 1538: 4).

Knarrebo 1539 *i Knarrabodom* (SmH 1539: 4) – 5 G, 0 e.

SmH **1 kr**.

Knivingaryd 1458 *i Kniffuingariidh* (RApp 10/7) – 5 G, 2 c – nuv Bäckebo sn.

SmH **1 + ½ fr** (Bengt Nilsson /Färla/, 1559 Åke Bengtsson /Färla/).

1458 ärver Birgitta Gustavsdotter (Sture) en gård som räntar 3 mark pn (RApp 10/7, se Björnö).

1552 ärver Åke Bengtsson (Färla) en gård och ett torp i K på Baleboås (X 265 1, se Åby):

utsäde	äng	ränta
7 spann	5 lass	6 öre
16 skäppor	8 "	3 ½ "

Gården och torpet har timmerskog, vedbrand och fiskevaten.

Knöppletorp 1539 *i Knöplatorp* (SmH 1539: 4) – 4 G, 9 d.

SmH **½ kr**.

Koppartorp 1539 *i Kaaparatorp* (SmH 1539: 4) – 5 G, 0 d.

SmH **½ kr**.

Kättilstorp 1458 *i Kædelstorp* (RApp 10/7) – 5 G, 1 d – nuv Bäckebo sn.

SmH **2 fr** (Jöran Åkesson /Tott/).

1458 ärver Birgitta Gustavsdotter (Sture) två gårdar, som räntar 3 mark pn, ½ pund smör och 1 svin resp 2 mark pn, ½ pund smör och 1 svin, och en kvarn, som räntar 3 mark pn (RApp 10/7, se Björnö).

Lunden 1539 *i Lundhen* (SmH 1539: 4) – 4 G, 8 f.
SmH **1 sä.**
2 fr (Sten Bengtsson /Ulv/, 1557 Anund Stensson /Ulv/).

Luvehult 1539 *i Luffwahult* (SmH 1539: 4) – 5 G, 1 d – nuv Bäckebo sn.
SmH **1 kr.**
1 krkvarn.

Läckeby 1539 *i Lekaby* (SmH 1539: 4) – 4 G, 8 f.
SmH **2 sk.**

Maltorp 1539 *i Malatorp* (SmH 1539: 4) – 4 G, 9 f.
SmH **1 sk.**

Möltorp 1401 *Mællotørpe* (SD 14, avskr) – 4 G, 8 f.
SmH **1 aoe.** (Förlösa rd)
1401 ger Ragvald Håkansson och hans hustru Elin all sin del i M 'både i kvarn och hus' vid Karlstorp till dottern Katarina (SD 14).
1538 har Gustav I en en gård med 12 spannlands åker, 10 lass ängbol och en liten kvarn. Räntan är 3 pund smör. (Förlösa rd) (SmH 1538: 4)

Nickebo 1458 *i Nikkeboda* (RApp 10/7) – 5 G, 0 e.
SmH **1 fr** (Bengt Nilsson /Färla/, 1559 Åke Bengtsson /Färla/).
1458 ärver Birgitta Gustavsdotter (Sture) en gård, som räntar 5 mark pn och 1 pund smör (RApp 10/7).
1552 ärver Åke Bengtsson (Färla) en gård, som räntar 1 pund smör och 10 öre och ligger på Baleboås. Den har utsäde till 7½ tunna, äng till 10 lass, timmerskog och vedbrand. (X 265 1, se Åby)

Sjömåla 1539 *i Siogarmola* (SmH 1539: 4) – 5 G, 1 c – nuv Bäckebo sn.
SmH **½ kr.**

Skammelstorp 1487 *Skammelztorp* (UUBp 1487 1/8) – 4 G, 9 g.
SmH **3 sk.**
1 sä.
½ ky (till prästen; 1550–53 förlänad Sten Bengtsson /Ulv/).

½ fr (Arvid Trolle).

1453 ärver Fader Ulfsson (Sparre av Hjulsta och Ängsö) en gård efter Birgitta Magnusdotter (Porse) (UUBp 1487 1/8, vid).

1571 ärver Anna Arvidsdotter (Trolle) en gård, som räntar 2 pund smör (SKBAp 28/5, se Råsbäck, Mortorps sn).

Skedsbygd 1535 *i Skedesbygd* (SmH 1535: 1) – 5 G, 2 a – nuv Bäckebo sn.

SmH **½ kr**, 1545 **1 kr**.

½ kr.

Skillerhult 1539 *i Skildrahult* (SmH 1539: 4) – 5 G, 0 e – nuv Bäckebo sn.

SmH **1 kr**.

Skubbetorp 1539 *i Skobatorp* (SmH 1539: 4) – 4 G, 9 d.

SmH **1 kr**.

Slät 1458 *i Slæt* (RApp 10/7) – 4 G, 9 g.

1458 ärver Birgitta Gustavsdotter (Sture) en gård, som räntar 3(?) mark pn (RApp 10/7, se Björnö).

Snokebo (nu även Skogsby) 1540 *i Snokabodom* (SmH 1540: 1) – 5 G, 1 b – nuv Bäckebo sn.

SmH **½ kr**.

Sporsjö 1480 *Spoorsæte* (D 9 f 18v) – 4 G, 8 e.

SmH **4 sä**.

1 fr (Sten Bengtsson /Ulv/, 1557 Anund Stensson /Ulv/).

1480 upptas i Kalmar nunneklosters uppbördsbok en enhet, som räntar 2 mark pn (D 9 f 18v).

Stenbrohult 1539 *i Steenbrohult* (SmH 1539: 4) – 5 G, 0 d – nuv Bäckebo sn.

SmH **½ kr**.

Stävlö 1458 *i Stæffuiløø, i Stæffla* (RApp 10/7) – 4 G, 8 g.

SmH **1 sä**.

2 fr (Jöran Åkesson /Tott/, 1557 Anund Stensson /Ulv/).

3 fr (Sten Bengtsson /Ulv/, 1557 Anund Stensson /Ulv/).

1545 **½ fr** (Sten Bengtsson, 1557 Anund Stensson).

Stävlö var sannolikt sätesgård för Bengt Gotskalksson (Ulv, död 1440/41) (Karlskrönikan s 83, 173, SU s 225). Fadern Gotskalk Bengtsson (död 1453) skiftade 1451 gods med sina sonsöner, Bengts barn, Arent, Knut och Sten, varvid S tillföll Knut, som skrev sig till gården 1470 (U 269 a s 19, BhSp 1470 14/4). Knuts hustru Anna Gustavsdotter (Änga-ätten) kallas 1478–84 fru Anna i S. Hon var troligen död 1484 (RAp 1478 2/3, 1482 25/11, 1484 22/9). Sonen Bengt Knutsson (död 1525) skrev sig till S 1496 och 1506 (RAp 1496 23/8, BSH 5: 75) och hans hustru kallas 1526 hustru 'Elin (Hansdotter, Stiernsköld) på S' (GR 3 s 17, 229). S ärvdes av sonen Sten Bengtsson, som skrev sig till gården 1542. Han var gift med Kerstin Anundsdotter (Ulfsax) och dog före 1554 (RAp 1542 5/3, BhSp 1554 25/7). Kerstin bodde kvar på gården till 1556, då hon flyttade till Tyskland, varpå gården övertogs av sonen Anund Stensson (AH s 187, GR 26 s 855).

1458 ärver Birgitta Gustavsdotter (Sture) en gård, som räntar 9 spann mältekorn, 1 spann råg, 1 spann hästekorn, en 'treding' av ett nöt och 1 svin, och ett hemul, som räntar $\frac{1}{2}$ mark pn (RApp 10/7, se Björnö).

1558 (omkr) ärver Åke Bengtsson (Färla) två gårdar, som räntar vardera 9 öre, efter Jöran Åkesson (Tott). Det uppges att Anund Stensson har dem 'för vederlag'. (X 265 1, se Björnö)

Stödstorp 1534 *i Stödstorp* (SmH 1533: 1 A) – 5 G, 0 d – nuv Bäckebo sn.

SmH **$\frac{1}{2}$ kr**.

Svartingstorp 1302 *in Swartingshthorp* (DS 1361) – 4 G, 9 g.

SmH **1 sä**.

1 säuj.

1 skkl (Svartingstorps rd), 1559 **1 aoe**; 1550–53 förlänad Sten Bengtsson (Ulv).

3 fr (Sten Bengtsson /Ulv/, 1557 Anund Stensson /Ulv/).

1 fr (Jöran Åkesson /Tott/).

$\frac{1}{2}$ fr, 1555 **1 fr** (Ture Pedersson /Bielke/).

1302 säljer Folke och Johan, Helge Smugs söner, 1/10 attung, där 12 spann årligen brukar sås, till Kalmar nunnekloster (DS 1361).

1458 ärver Birgitta Gustavsdotter (Sture) en gård, som räntar 7 spann mältekorn, 1 spann råg, 1 spann hästekorn, en 'treding' av ett nöt och ½ svin (RApp 10/7, se Björnö).

1480 upptas i Kalmar nunneklosters uppbördsbok en gård, som räntar 14 spann korn, 6 öre nötpengar och 4 lass ved (D 9 f 18v).

1495 (?) upptas i Sten Stures jordebok en utjord(?), som räntar 2 penningar och ligger under en gård i Åby (SSJb 1515 f 6).

1520–talet och 1553/59 ärver Ture Pedersson (Bielke) en gård i S. Räntan är vid första skiftet 14 örtugar, 1559 1 pund smör. (E 2742, 2006, Rött nr 298, ShSp 12/3, se Nyttorp)

1539/ 40 har Skänninge kloster en gård, som räntar 4 mark danska och 1 sida ollonfläsk, 1541 är räntan 6 pund smör. Gården har åker till 24 spannland, ängbol till 24 lass, 6 mjärdar i Åby å, 1 mjärde i Åby vik, gott fiske i saltsjön och ollonskog. (Svartingstorps rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1, SmH 1541: 11)

1558 (omkr) ärver Åke Bengtsson (Färla) en gård, som räntar 1 pund smör och 9 öre (X 265 1, se Björnö).

Svartingstorps rättardöme omfattar 1539–45 Skänninge klosters jord i Svartingstorp, Vångerslät (Stora), Åby sn, i Gösbäck, Vedby, Förlösa sn, i Berga, Skälby, Kalmar sn, i Kläckeberga, Krafslösa, Kläckeberga sn, i Danerum, Nyttorp, Rockneby, Skäggenäs, Slakmöre, Ryssby sn, N Möre hd, i Glömminge, Kulltorp , Arby sn, i Hagbytorp, Yxneberga, Hagby sn, i Binga, Rinkaby, Hossmo sn, i Harby, Kölby, Olofsböle, Tomteby, Ölvingstorp, Ljungby sn, S Möre hd.

Svensboryd 1539 *i Svensbodaryd* (SmH 1539: 4) – 5 G, 1 c.
SmH **1 kr**.

Tokebo 1535 *i Tokabodom* (SmH 1533: 1 A) – 4 G, 9 e.
SmH **1 kr**.

Tombo 1538 *Tommaboda* (SmH 1538: 4), 1539 *i Tomebodom* (SmH 1539: 4) – 4 G, 9 e.
SmH **1 kr**.
1 krfiske.

1 aoe. (Söregärde rd)
1 fr (Måns Pedersson /Stierna/).

1538 har Gustav I en gård med 18 spannlands åker, 16 lass ängbol, god fämark och en ränta på 3 pund smör, 1 ask honung. Den uppges på 1550-talet ha tillhört Kalmar kloster. (Söregärde rd) (SmH 1538: 4, 1541: 11, 1559: 36)

Vångerslät, Stora 1318 *in Wangersclæva* (DS 2174), 1458 *i Storavangerløff* (RApp 10/7) – 4 G, 9 f.

SmH **3 sk**.
1 skkl, 1559 **1 aoe**; 1550–53 förlänad Sten Bengtsson (Ulv). (Svartingstorps rd)
1 fr (Sten Bengtsson /Ulv/, 1555 Jöran Åkesson /Tott/, 1559 Åke Bengtsson /Färla/).
½ fr (Bengt Nilsson /Färla/, 1559 Åke Bengtsson /Färla/).
½ fr (Jon Elofsson /Barkestorps-ätten/).

1318 säljer Öde Tanne 1/6 attung och två penningar (? penningbol), där årligen 6 tön brukar sås, till Kalmar nunnekloster (DS 2174).

1458 ärver Birgitta Gustavsdotter (Sture) en gård, som räntar 1 mark pn (RApp 10/7, se Björnö).

1480 upptas i Kalmar nunneklosters uppbördsbok en gård, som räntar 4 mark och 6 öre nötpengar, 4 lass ved och 4 dagsverken (D 9 f 18v).

1539/40 har Skänninge kloster en gård, som räntar 1½ mark danska, 1 skilling, 1 vit och 1 sida ollonfläsk samt (1540) i städja 6 mark danska. 1541 är räntan 3½ pund smör. Gården har åker till 14 spannland, ängbol till 16 lass och ollonskog. (Svartingstorps rd) (ÖgH 1539: 3, 1540: 1, SmH 1541: 11)

1552 ärver Åke Bengtsson (Färla) ett torp, som räntar 2 öre. Det har utsäde till 3 tunnor och äng till 4 lass. (X 265 1, se Åby)

1558 (omkr) ärver Åke Bengtsson (Färla) en gård, som räntar 14 skäppor korn och 10 fyrkar (X 265 1, se Björnö).

Vångerslät, Lilla 1458 *i Lillevangerløff* (RApp 10/7) – 4 G, 9 f.
SmH **1 sk.**
½ sä.
1 säuj.
2 fr (Jöran Åkesson /Tott/).
1 fr (Bengt Nilsson /Färla/, 1559 Åke Bengtsson /Färla/).
1458 ärver Birgitta Gustavsdotter (Sture) en gård, som räntar 4 mark pn och ½ pund smör (RApp 10/7, se Björnö).
1552 ärver Åke Bengtsson (Färla) en gård, som räntar 4 öre. Den har utsäde till 4 tunnor, 2 skäppor och äng till 15 lass. (X 265 1, se Åby)
1558 (omkr) ärver Åke Bengtsson (Färla) en gård, som räntar ½ pund smör och 10 öre (X 265 1, se Björnö).

Åby 1458 *Aby* (RAp 12/7) – 4 G, 8 g.
SmH[1] **1 sk.**
2 sä.
1 säuj, 1552 **½ sä.**
1546 **½ ky**; 1550–53 förlänad Sten Bengtsson (Ulv).
1546 **1 kyuj.**
1 aoe. (Söregärde rd)
½ aoe. (Söregärde rd)
3 + ½ fr (Bengt Nilsson /Färla/, 1559 Åke Bengtsson /Färla/).
1 fr (Severin Kil, 1559 Peter Kil).
1 + ½ fr (Sten Bengtsson /Ulv/, 1557 Anund Stensson /Ulv/).
1458 ärver Birgitta Gustavsdotter (Sture) fyra gårdar i Å, vilka räntar:

	råg (spann)	mälte-korn (spann)	bjugg (spann)	pengar (öre)	svin
1)	2	?		6	½
2)				22	½
3)	1		6		
4)				7	

[1] En av frälsegårdarna är Bossgården.

och vidare en gård vid Åby kyrka med räntan 1 mark pn (RApp 10/7, se Björnö). Samma år byter Elin Gustavsdotter (Sture) bort Å med alla de tillägor, som Johan Ummereise (död 1440) bytte till sig av Birgitta Magnusdotter (Porse, död 1450), till systern Birgitta Gustavsdotter mot gods på Öland. Åby var Elins arv efter fadern Gustav Algotsson (Sture) (RApp 12/7).

1495 (?) upptas i Sten Stures jordebok två gårdar i Stora Å. Räntan är för den ena 3 mark gutniska och 1 örtug, för den andra 5 mark gutniska, 2 örtugar och för en utjord i Svartingstorp 2 penningar. (SSJb 1515 f 6)

1526/31 upptas i Gustav I:s jordebok två gårdar; 'store gården' räntar 1½ mark danska, 2 skillingar och 2 vita den andra 1 mark danska (AoE 9, K 1).

1538 har Gustav I en gård och ett torp med följande ränta och nyttigheter. (Söregärde rd) (SmH 1538:4, 1541:11):

åker (spann-land)	ängbol (lass)	skog	fiske mjärdar i Åby å	saltsjön	smör-ränta (pund)
17	17	ollonskog	4	gott fiske	4
10	10	"	2	"	2¼

1552 ärver Åke Bengtsson (Färla) efter sin mor Bengta Åkesdotter (Tott, död 1542) tre gårdar och ett torp i Åby, jord i Vångerslät (Stora och Lilla), *Delery och på Baleboås – Bäck, Bäckebo, Bönemåla, Knivingaryd, Nickebo – Åby sn, vidare i Balltorp, Gösbäck, Melby, Förlösa sn, samt i Pikedala, *Rødekorpæ och Skäggenäs, Ryssby sn (X 265 1, UUB). Gårdarna i Åby har utsäde, äng och ränta enligt följande:

utsäde (tunnor)	äng (lass)	ränta (mark örtug)
12	60	2:4
”	”	3:2
6	14	1:0
1	4	0:2

’Ekeskog till all byn i deras ängar.’

I Å har troligen prästgården legat. Vid Hans Brasks visitation 1525 upptar prästgårdsinventariet 1 par oxar om 26 mark gutniska, 1 ko om 5 mark gutniska, 2 gamla grytor ’vid 2 pund’ och sängkläder. Sören Norby skall ha tagit 2 navrar, 1 yxa, 1 senapskvarn, 1 hemkvarn och 1 bryggpanna om två tunnors rymd (KaHe 2 s 127).

Åsgärde 1535 *Åsgierde* (SmH 1533: 1 A) – 5 G, 0 e.
SmH **1 kr**, 1545 **½ kr**.

Örntorp 1535 *i Örnetorp* (SmH 1533: 1 A) – 4 G, 9 f.
SmH **1 sä**.
1 säuj.
1 ky; 1550–53 förlänad Sten Bengtsson (Ulv).
½ ky (till prästen); 1550–53 förlänad Sten Bengtsson (Ulv).
1 aoe. (Söregärde rd)
1538 har Gustav I en gård med 6 spannlands åker, 5 lass ängbol och en ränta på 1½ pund smör (Söregärde rd) (SmH 1538: 4).

Överstahult 1539 *i Öffwerstahult* (SmH 1539: 4) – 5 G, 0 c.
SmH **½ kr**.

Kalmar stad

1000–talet *i Kalmarna sutuma* (Sö 333, runsten).[1]
1100–talet *við Kalmarnes* (Jonsson B:l s 470).[1]
1154 *Qalmār* (Birkeland s 73).
1200 (omkr) *Calmarna oppidum* (Saxo 1 s 217).
1230 (omkr) *til kaupbœjar þess, er heitir Kalmarnar* (Snorre s 546).
1247–63 *in portu Calamarie* (DS 894).
1255–61 *eiusdem uille ... de uilla* (LübUB II: 1 s 106, Brandt 1953 s 217 f).
1260 (omkr) *urbis Calmarnie ... in ciuitate* (DS 898).
1302 *ciuitatis Calmarnie* (DS 1361).
1342 *i Kalmarnum* (DS 3616).
1412 *in villa nostra Calmarnensi* (SD 1573).
1439 *i Calmarne ... til Calmarne* (ST III s 186).
1471 *wor oc kronones køpstadh Calmarn* (RAp 28/6).

Stadsmuren och stadsområdet

Medeltidsstaden omgärdades av en ringmur, uppförd av gråsten och sand- och kalksten i bruk. Den byggdes i slutet av 1200-talet eller i början av 1300-talet som en förborg till den äldsta borganläggningen, som började moderniseras i slutet av 1200-talet. Muren var ca 1 080 m lång, ca 2 m bred vid basen och uppskattningsvis 8,5 m hög. Utanför ringmuren fanns en vallgrav, omtalad 1406 som fossa (latin = dike, grav) och 1444 som gropen ("circa fossam", "vtan gropena" – KTb s 11, 84).

Staden hade fyra huvudinfarter (portar), försedda med fyrkantiga torn: *Norreport* (1406 "circa portam aquilionarem", 1409 "foris portam septentrionalem", 1426 "wtan nørra port" – KTb s 8, 19, 56), *Västerport* (1407 "extra portam ... occidentalem", 1430 "for wæstra porte", 1483 "vthan for vester porth" – KTb s 13, 3, 104), *Söderport* (1413 "iuxta portam ... meridionalem", 1431 "widher sydhraport", 1483 "weth søder port" – KTb s 31, 67, 104) och *Stadsbroporten* (1446 "vtan stadzsbroporten" – KTb s 87). Därut-

[1] De två äldsta beläggen avser inte orten Kalmar utan Kalmarsund och ett näs vid Kalmar.

över fanns åtminstone fyra mindre portar: *Timmersporten* (1475 "vtan fore tymmersport" – KTb s 92), *Nordesta vattenporten* (1427 "wtan fore nordharsta watn porten" – KTb s 58), *Synnersta vattenporten* (1515 "vedh Synnersta bro porten" – SmH 1533: 1 A) och *Färjobroporten* (omkr 1430 "widher Færiobro porten" – KTb s 5).

Utgrävningar visar att Västerport haft ett torn, som mätte 10,55 m i bredd och vars portöppning var 3,7 m. Förutom tornen vid Norreport, Söderport och Västerport fanns troligen tolv torn, tio hel- eller halvrunda och två fyrkantiga. Ett av de större var det runda Garpetornet (1506 "vedh Garpetornit" – HSH 20 s 57). Portarnas läge framgår av kartan över Kalmar.

Under 1500-talet förbättrades den medeltida ringmuren och kompletterades med ett utanförliggande befästningsverk, som sedan förstördes, då en bastionsbefästning uppfördes efter Kalmarkriget. Bastionsbefästningen revs i slutet av 1600-talet.

Området innanför ringmuren omfattade ca 150 000 m^2 (30,5 tunnland). Avståndet mellan Norreport och Söderport var ca 430 m, mellan slottets vallgrav och Västerport ca 400 m. Det längsta avståndet, uppmätt som en rak linje från Stadsbroporten vid hamnen och västerut, blir ca 500 m.

På 1650-talet övergavs det gamla stadsområdet. En ny stad hade börjat byggas på Kvarnholmen efter beslut av rikets råd.

Rosman 1926, KaSHist I-II, KaHist I-II

Stadens indelning

Staden var under senmedeltiden indelad i fjärdingar (= fjärdedelar), men bara en fjärding – Södra fjärdingen (KTb s 101) – omtalas (1481) i källmaterialet. Under 1540-talet och senare var staden i stället indelad i fyra rotar – norra, södra, östra och västra – vilka kan vara identiska med de medeltida fjärdingarna. Roteindelningen utnyttjades vid skatteuppbörd och fördelning av kommunala skyldigheter, något som också bör ha gällt fjärdingsindelningen. (Jfr Uppsala, DMS 1: 2 s 249.) Rotarnas utbredning har ej kunnat fastställas, men indelningen har att döma av 1540- och 1550-talens skattlängder för Kalmar stad (SmH) utgått från torget. Till västra roten har nämligen hört torgets västra sida, till norra roten torgets nordsida, till östra roten torgets östsida. Det finns inget direkt belägg för att torgets sydsida räknats till södra roten, men det kan förklaras av att ingen bostadsbebyggelse fanns där. Troligen upptogs marken söder om torget av S:ta Birgitta kyrka.

Kalmar stad vid senmedeltidens slut

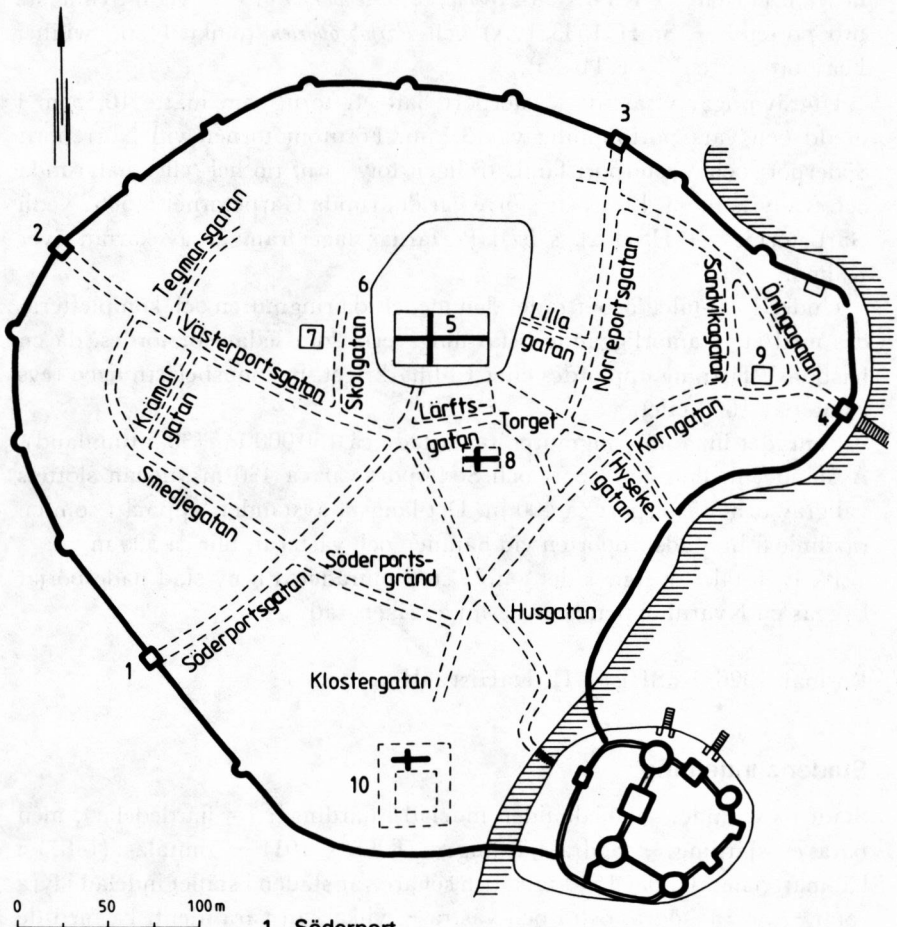

0 50 100 m

1 Söderport
2 Västerport
3 Norreport
4 Stadsbroporten
5 Bykyrkan
6 Skolstugan
7 Lilla Kristoffer
8 S:ta Birgitta kyrka
9 Stora Kristoffer
10 Svartbrödrakonventet

Gatunät och bebyggelse

Staden genomkorsades av gator och gränder. Från Norreport, Söderport och Västerport ledde *Norreportsgatan, Söderportsgatan* resp *Västerportsgatan* in mot stadens mitt. Norreportsgatan gick ända fram till *torget*, stadens centrum. Från Västerportsgatan och Söderportsgatan, som möttes söder om bykyrkan nåddes torget via den korta *Lärftsgatan.*

Tvärförbindelserna inom staden gick på andra gator. Från Stadsbroporten vid hamnen i nordöst gick *Korngatan* parallellt med stranden ned mot stadens sydöstra del. Korngatan förbands i norr med Norreportsgatan genom *Öningagatan* och *Sandvikagatan*, som övergick i *Tvärgatan* strax före Norreportsgatan. Upp till Korngatan ledde *Hysekegatan*, troligen från Sunnersta vattenporten, och *Husgatan/Slottsgatan*, som började nere vid slottet.

Från Husgatan gick *Klostergatan* ned till dominikanklostret i stadens södra del. Klostergatan förbands med *Söderportsgatan* via en gata, som kallats *Söderportsgränd.*

Smedjegatan i sydväst gick mellan Söderportsgatan och *Västerportsgatan.* Från Smedjegatan fanns dessutom en tvärförbindelse upp till Västerportsgatan via *Krämargatan.* Från Västerportsgatan gick två gator norrut: *Tegmarsgatan* och *Kristoffers gata*, som också kallades Skolgatan. Via någon av dessa gator har det sannolikt funnits en förbindelse norr om kyrkogården fram till Norreport. Vid sidan av dessa större gator fanns kortare gränder och gator. *Lilla gatan* gick från Lärftsgatan upp till kyrkogårdens södra sida. En tvärgata, som också kallades *Lilla gatan*, gick från Norreportsgatan in mot kyrkogårdens östra sida.

Bebyggelsen var orienterad mot stadens gator. Intill stadsmuren är just ingen bebyggelse omtalad utom vid de olika infarterna (portarna). Bostadsbebyggelsen betecknas vanligen gård, hemul eller hem. Gården har bestått av tomt och flera fristående hus: boningshus, stekarhus (kök) och andra hus. Hemul framstår som närmast ett synonymt begrepp med gård, medan hem tycks ha varit en något mindre fastighet: ett bostadshus. Framför gårdarna mot gatan låg ofta bodar – lager- och affärslokaler – som kunde vara försedda med loft, där folk bodde. Även gårdarna vid torget hade bodar. Av de gator som omtalas tycks Söderportsgatan, Tegmarsgatan och Kristoffers gata ha saknat bodar.

Flertalet hus var uppförda i trä, men några stenhus har funnits utmed de flesta gator, liksom vid torget. Ett tjugotal privata stenhus har kunnat beläggas.

Badstugor har funnits på kyrkogårdens norra del, på Sandvikagatan, i hörnet Smedjegatan – Västerportsgatan och på Smedjegatans norra sida.

En badstuga för hovet uppfördes på 1550-talet i stadens södra del, där dominikanklostret tidigare legat.

Vedgårdar, omtalade först på 1540- och 1550-talen fanns vid Stadsbroporten (SmH). Vedgårdar kan också ha funnits i stadens norra del vid Timmersporten. Smedjor fanns dels söder om Västerport innanför Västerportsgatan och Smedjegatan, dels väster om Norreport.

Stadens byggnader

Rådhuset, som var rådets sammanträdeslokal, låg på torgets västra sida. På 1500-talet var det en stenbyggnad. På torget låg också *Kåken*, en arrestlokal.

På kyrkogårdens västra sida låg *skolstugan*. Den gata som från Västerportsgatan ledde upp till skolstugan kallades på 1500-talet Skolgatan. Sannolikt fanns en skola i Kalmar redan i början på 1300-talet.

Våghuset, där varor, som skulle exporteras, vägdes, låg på Korngatan nära Stadsbroporten vid hamnen. Bakom våghuset fanns en skyttebana.

Kyrkliga institutioner och barmhärtighetsinrättningar

Inom stadens murar och strax utanför fanns flera kyrkliga institutioner.

Bykyrkan var stadens församlingskyrka. Den uppfördes under 1200-talet och byggdes ut i början av 1400-talet. Kyrkan låg mitt i staden i nära anslutning till torgets nordvästra hörn och omgavs av en muromgärdad kyrkogård. Kyrkans patronus var S:t Nikolaus, köpmännens och sjöfararnas skyddshelgon.

Bykyrkan var ursprungligen regal. Den lades 1278 till dekanatet vid Linköpings domkyrka men blev åter regal vid reformationen. Dekanen representerades långa tider av en vikarie men under 1400-talet var dekanerna ibland bosatta i staden och förde kyrkoherdetitel. (SEL s 184, 406)

S:ta Birgittas kyrka torde ha legat söder om torget. För besättningen på Kalmar slott fanns ett *slottskapell*.

I stadens södra del nära ringmuren och vallgraven vid slottet låg *dominikanernas* (svartbrödernas) *konventsanläggning*, vari ingick en kyrka, invigd till *S:ta Maria*.

På Husgatan, som ledde fram till slottet, i stadens sydöstra del låg *Själahusen*, en inrättning som tog hand om fattigt folk.

Utanför stadsmuren låg flera institutioner nära knutna till staden: utanför Västerport ett *helgeandshus* för fattiga och sjuka, utanför Norreport *S:t Jörans kapell*[1] och *Systraklostret*, invigt till S:t Johannes ära. Klostret tillhörde domi-

[1] I Kalmar-litteraturen felaktigt hopkopplad med helgeandshuset utanför Västerport.

nikanorden. År 1504 flyttade systrarna över till Skänninge kloster, som även fick överta kalmarklostrets egendomar. Utanför Norreport låg också *S:ta Gertruds kyrka/kapell,* som var Kalmar landsförsamlings kyrka.

Gillen

Under 1400-talet och början av 1500-talet omtalas sju gillen: S:ta Annas gille, Helga lekamens gille, S:t Kristoffers gille, S:t Laurentius gille, S:t Nikolaus gille, S:t Olofs gille och Vårfrugillet. I början av 1300-talet fanns också ett Vårfrugille, vars sigillstamp är bevarad (i SHM). Om detta Vårfrugille är identiskt med det senmedeltida kan ej avgöras.

Det mest betydande gillet var *S:t Kristoffers,* som hade två gilleshus: ett, som låg väster om kyrkogården på Kristoffers gata, ett annat ('Panneryng'), som låg på Korngatan innanför Stadsbroporten.

S:ta Annas gille hade gillestuga på Söderportsgatan och dessutom en badstuga på Smedjegatan.

S:t Lars gille fick 1517 en gård i pant på Sandvikagatan.

S:t Nikolaus gillesstuga låg på Kristoffers gata. Gillet hade också en liten gård på Lilla gatan.

S:t Olofs gille hade tomt och hus på Söderportsgatan.

Kalmar slott

1308 *in eisdem castris* (ST I s 333).
1315 *castrum Kalmarnie* (DS 2032, avskr).
1336 *wart mæktugasta huus och stadh, Calmarnæ* (DS 3267, avskr).
1497 *paa wort sloth Kalmaren* (DN 9: 434, DN 18: 153).

I slottsholmens nordöstra hörn byggdes troligen redan i slutet av 1100-talet en rund kastal med murning omsorgsfullt utförd av granit- och sandstensblock. Kastalen mätte 14 m i diameter. Alldeles söder om kastalen låg en byggnad (9 x 15 m) av samma material som kastalen. Åt sydöst fanns en större träbyggnad (10,5 x 16 m).

Mot slutet av 1200-talet och i början av 1300-talet byggdes en större borganläggning kring kastalen. Huvudborgen som uppfördes i kalksten, var oregelbundet fyrsidig och hade en ca 10 m hög ringmur med tinnar och skyttegång. Den var försedd med runda hörntorn och två fyrkantiga porttorn, ett på västsidan, Kuretornet, och ett på nordsidan, Vattentornet. Mot staden fanns i väster ytterligare en mur (svennemuren), försedd med ett porttorn mot vallgraven. Stadsmuren, som lämnade staden öppen mot borgen, anslöt över den ca 10 m breda vallgraven till svennemuren. Under

senmedeltiden skedde olika om- och tillbyggnader, bl a tillkom två fyrkantiga torn på östsidan, där också ringmuren höjdes. Borggården (gården innanför ringmuren) var vid medeltidens slut helt omsluten av byggnader, som uppförts under olika perioder. Intill murens norra sida låg två bostadsbyggnader. Den östra kallades Frustugubyggnaden. Den västra, Salsbyggnaden, anslöt till norra hörntornet, Kungsmakstornet, uppkallat efter Kungsmaket, som var ett bostadsrum i tornets andra våning.

Till slottet hörde ett kapell, som i slutet av 1400-talet och under 1500-talet låg söder om Kuretornet i den västra muren. Sannolikt låg det tidigare i Kungsmakstornet.

På holmens norra sida låg borgens hamn, som bestod av två bryggor försedda med porttorn.

Under 1500-talet skedde stora ombyggnader. Svennemuren revs och ersattes under 1540- och 1550-talen av en kraftig vallanläggning, försedd med ett runt lågt kanontorn, en postej, i vardera ändan. Under andra hälften av 1500-talet och det första decenniet av 1600-talet byggdes vallanläggningen ut på norra, södra och östra sidorna med postejer även i nordöstra och södra hörnen.

På 1500-talet revs också de medeltida byggnaderna utmed borggårdens norra sida. Nya kungliga bostadsvåningar uppfördes och inreddes under Erik XIV:s och Johan III:s tid. Även byggnaden på borggårdens södra sida revs och ersattes med en ny. I dess översta våning inreddes en ny slottskyrka mot slutet av Johan III:s tid. De stora ombyggnaderna följde nya stilideal. Medeltidsborgen omvandlades till ett renässanspalats.

KaHist I, KaSHist I-II, SvK 117, Olsson 1966

1337 återtar kung Magnus sin befallning till invånarna i Tjust att bidra till byggandet på Kalmar slott och andra kronans byggnader där (DS 3282).

1351 förbinder sig kung Magnus att betala tillbaka de 12 000 mark i svenskt mynt, som han lånat ur de påvliga medel som insamlats i Sverige. Uppgörelsen sker i närvaro av bl a kungen, drottningen, två biskopar, drotsen, flera riksråd och det påvliga sändebudet Johannes Guilaberti i kungens kapell på slottet (*et in capella dicti domini regis infra dictum castrum regium situata*). (APS 422)

1404 håller Abraham Brodersson (tjurhuvud) Johan von Pütten och Kurd Leiczkow fångna i tornet (*to Calmaren In deme torne*) (BSH 2 s 125, SD 460).

1507 har Hemming Gadh en pråm framför slottet vid lönnporten (BSH 5 s 191, 200).

1509 skriver Hemming Gadh till Svante Nilsson att isen är 'falsk hart under slottet, vid Stekarhustornet' (*wid Stegirhustornith*) (BSH 5 s 348).

1530 får fogden Jöns Olofsson kvittens på det silver han tagit ur kungskapellet på Kalmar slott (*aff konungx Cappeledt på Kalmarna slott*) (GR 7 s 18).

1533 omtalas silverkammaren (*Sölffue Cameret*) (SmH 1533: 1 A).

1538 uppges att det finns kläde på kammaren på Kalmar slott (*på Slottet i Cammeren*) (GR 12 s 56).

1542 utförs arbeten på arkliet (*Archeliedth*) (SmH 1543: 9).

1544 uppmanar Gustav I fogden på Kalmar slott Germund Svensson (Somme) att uppsätta en krutkvarn på slottet (GR 16 s 408).

1545 ger Gustav I förslag till hur befästningsvallen vid slottet bäst skall anläggas. En rundel kan också läggas framför porten. (GR 17 s 409, 483–84)

1548 meddelar Gustav I till Germund Svensson (Somme) att han kan låta bygga 'de två rundeler' vid slottet (GR 19 s 342 f).

1548 omtalas skrivarstugan (*aff Scriffwerestuffwen på Calmarne*) på Kalmar slott, varifrån pengar skall utanordnas (GR 19 s 24).

Om Kalmar slottslän och befälhavarna på Kalmar slott, se inledningen till Möre.

Runstenar: Två runstenar har påträffats inmurade i slottet (Sm 160–61). Vid slottet har dessutom påträffats ett knivskaft av ben med runinskrift (Sm 162).

Mynthus

I staden fanns ett mynthus, som ej kunnat lokaliseras.

1302 omtalas Ditmar som myntmästare i Kalmar (*monetarius Calmarnie*) (DS 1361).

1361 pantsätter kungarna Håkan och Magnus myntet i Kalmar (*munte to Kalmaren*) till grevarna Henrik och Claus av Holstein och Stormarn (DS 6500).

1365 redovisar Johan van Hoynghen vad han under åren 1361–65 uppburit av myntet i Kalmar (*de moneta Kalmarnie*), som han har i pant av grevarna Henrik och Claus av Holstein och Stormarn. Under denna tid verkade efter varandra Bekeman, Ulf och Johan Kolve som myntmästare. (DS 7157)

1453 utfärdar kung Karl Knutsson med riksrådets samtycke en myntordning och tullstadga för riket. Därvid omtalas myntmästare (*myntara ... myntemæstaren*) i Kalmar, Söderköping, Stockholm och Åbo. (FMU 2931, PRFSS 1: 125)

Stadens styrelse

Staden styrdes av fogden på Kalmar slott, borgmästare och rådmän. Slottsfogden var kungens representant på platsen och utsågs av kungen. Borgmästare och rådmän rekryterades ur stadens borgerskap. Nedan redovisas de första omnämnandena av dessa ämbeten och av borgerskapet.

1288 omtalas 'fogden' ("aduocato") (ST I: 144).

1293 omtalas 'Kalmars borgare', 'borgerskap' och 'borgerskapets sigill' ("discretis viris ciuibus Calmarnie ... communitatis eorundem ... sigillo communitatis" (DS 1089)

1302 omtalas 'staden', 'stadsinvånarna' och 'stadens sigill' ("ville ... villanis ... sigillum ciuitatis calmarnie") (DS 1361).

1312 omtalas 'fogde, rådmän och borgerskap' ("aduocatus Kalmarniensis, consules et communitas ibidem") (DS 1859).

1351 har staden en ny sigillstamp, ett sekret, med påskriften: 'Kalmar borgares sekret' ("Secretum burgensium de Kalmarnia") (KaHist 1 s 220).

1353 omtalas 'borgmästare Karl Långe' ("Karoli Langa proconsulis Kalmarnensis") (DS 4907).

I några brev från omkring 1260 förekommer liknande eller andra beteckningar, vilkas innebörd är omdiskuterad. Se KaHist 1 s 220–225 och där anförd litteratur.

1255–61 omtalas 'stadens fogde', dess 'äldre och förståndigare', dess 'förståndigare invånare', liksom en dess 'invånare/borgare' ("prefectusque Kalmarniensis, ac ceteri discreciores eiusdem uille ... ciuis Kalmarnie discresiorum Kalmarniam inhabitancium ... seniorum ac discreciorum uille eiusdem") (LübUB II:I s 106, Brandt 1953 s 217 f).

1260 (omkr) omtalas 'Kalmar stads invånare/borgare' ("urbis Calmarnie ciuibus") (DS 898).

De personer som 1541–50 var i stadens tjänst redovisas i tabell 1.

Tabell 1. Personer i stadens tjänst under 1540-talet

	1541	1542	1543	1544	1548	1549	1550
Borgmästare	2	4	4	4	4	3	3
Rådmän	8	6	6	6	6	6	5
Kämnärer	2	2	2	2	2	2	2
Stadsskrivare	1	1	1	1	1	1	1
Svenner	1	1	1	1	2[1]	2[1]	2[1]
Tornväktare[2]	1	1	1	1	1	1	1
Skolmästare	2[3]	2[3]	2[3]	1	1	1	1
Kyrkoherre		2[4]	2[4]	1	1	1	1
Bysseskytt							1

[1] 1 bysven, 1 bysvens hustru (änkepension).
[2] Kallas även kyrkväktare.
[3] En lön är pension till den gamla skolmästaren.
[4] Kallas kaplaner.
Källa: SmH 1541:10, 1543:9, 1545:15, 1548:13, 1549:2, 1550:12

Stadens skatt

1430 anslås till bykyrkan 335 mark ur stadens skatt (se bykyrkan). 1530 uppges Kalmar stad vara skattefri (URR s 11). 1541 meddelar Gustav I att borgarna årligen skall erlägga 400 mark danska i skatt på kammaren på Stockholms slott (GR 13 s 320). Skatten efterskänktes dock ofta under 1540- och 1550-talen. Däremot uppbar kronan sakören, tomtören m m, varav en del avsattes till förbättringar av byggnader (Kristoffers gilles hus, rådstugan m fl), anläggningar (hamn, befästningar m m) och avlöning av personer i stadens tjänst. Jfr KaHist I s 230.

Beskattningen av stadsinvånarna 1541–61 redovisas i tabell 2–5.

Tabell 2. Skattepliktiga borgare i Kalmar 1541 (mark örtug)

	Antal beskatt. personer	Högsta beskattn. belopp	Lägsta beskattn. belopp	1:a Q	Md	3:e Q
Norra roten	67	10:4	0:2	0:6	0:6	1:4
Södra roten	84	6:6	0:2	0:3:1:4	0:6	1:1
Östra roten	83	11:2	0:2	0:3	0:6	1:1
Västra roten	70	4:4	0:2	0:3	0:6	1:1
Totalt	304	11:2	0:2	0:4	0:6	1:1

Källa: SmH 1541:10

Tabell 3. Skattepliktiga borgare i Kalmar 1548 (mark örtug)

	Antal beskatt. personer	Högsta beskattn. belopp	Lägsta beskattn. belopp	1:a Q	Md	3:e Q
Norra roten	63	6:6	0:3	0:6	1:1	1:7
Södra roten	91	6:6	0:1:1:4	0:6	0:6	1:1
Östra roten	74	9:0	0:3	0:6	0:6	1:4
Västra roten	70	4:4	0:2	0:4	0:6	1:1
Totalt	298	9:0	0:1:1:4	0:6	0:6	1:4

Källa: SmH 1548:13

Tabell 4. Skattepliktiga borgare i Kalmar 1555 (mark örtug)

	Antal beskatt. personer	Högsta beskattn. belopp	Lägsta beskattn. belopp	1:a Q	Md	3:e Q
Norra roten	60	7:4	0:3	0:6	1:1	1:4
Södra roten	57	6:0	0:3	0:6	1:0	1:4
Östra roten	51	6:0	0:3	0:6	1:0	1:1
Västra roten	65	3:6	0:3	0:6	1:0	1:4
Totalt	233	7:4	0:3	0:6	1:0	1:4

Källa: SmH 1555:24

Tabell 5. Skattepliktiga borgare i Kalmar 1561 (mark örtug)

	Antal beskatt. personer	Högsta beskattn. belopp	Lägsta beskattn. belopp	1:a Q	Md	3:e Q
Norra roten	51	5:2	0:3	0:6	1:0	1:4
Södra roten	46	6:6	0:2	0:4	1:0	1:7
Östra roten	38	9:0	0:3	1:0	1:0	1:4
Västra roten	46	4:0	0:2	0:6	1:0:1:4	1:4
Malmbor	11	1:0	0:4			
Totalt	192	9:0	0:2	0:6	1:0	1:4

Källa: SmH 1561:27 B

Förkortningar: Q = kvartil, Md = median

Judiciella förhållanden

Staden utgjorde en egen rättskrets vid sidan av häradet. Stadens dömande myndighet var rådet, som bestod av fogden på slottet, borgmästare och rådmän. Rådet sammanträdde på stadens rådstuga vid torget. I staden hölls också vid några tillfällen lagmansting och ting på kungens vägnar:

1391 hålls ting på kungens vägnar i Kalmar angående Ficke van Vitzen d y:s gods (DRAp 26/2).

1422 håller lagmannen Gert Jonsson (stjärna) lagmansting i Kalmar angående jord i Voxtorps sn (RAp 3/3).

1441 håller Ragvald Puke lagmansting i Kalmar (KTb s 80).

1515 håller lagman Nils Bosson (Grip) ting med borgmästare och råd i Kalmar rådstuga (RAp 10/7).

Området utanför stadsmuren

Nära knutet till staden var området alldeles utanför stadsmuren i Kalmar sn. Sjösidan upptogs i nordöst av stadens hamn, där borgare och olika institutioner hade bodar längs stranden och på bryggorna. Landsidan upptogs av kålgårdar, täppor, åker- och ängslyckor, som brukades av stadens invånare men som inte sällan ägdes av religiösa stiftelser och institutioner. Här låg också flera institutioner, nära förknippade med staden – utanför Västerport: helgeandshuset – utanför Norreport: systraklostret, S:t Jörans kapell[1], S:ta Gertruds kapell, som var Kalmar landsförsamlings kyrka. Utanför Norreport låg också stadens galge. Längre bort mot nordväst låg Perstorp, en gång en by, men under senmedeltiden och 1500-talet ladugård under slottet. Dessa fastigheter i Kalmar sn redovisas nedan i anslutning till staden och inte under Kalmar sn.

Kalmar stads tänkebok

Den skriftliga huvudkällan till Kalmars historia under medeltiden är Kalmar stads tänkebok (KTb). Källmaterialet i övrigt består av uppgifter i ett 70-tal pergaments- och pappersbrev, notiser i Gustav I:s registratur (GR), i Smålands handlingar (SmH) och några privata jordeböcker.

Tänkeboken är en pergamentshandskrift, som innehåller mer än 400 ärenden behandlade på rådstugan – fastighetsärenden, testamenten, arvskiften och donationer under åren 1402–46 och 1474–92. De sidor som

[1] I Kalmar-litteraturen felaktigt lokaliserad till helgeandshuset utanför Västerport.

omfattat åren 1447–74 är bortskurna. Därutöver finns enstaka notiser från slutet av 1300-talet och från 1500-talet, den sista från 1560. I boken har också förts in avskrifter av två pergamentsbrev från 1300-talet. De första udda notiserna har skrivits på lågtyska, men den löpande serien av rådsbeslut är förd på latin till 1421, då svenska blir protokollspråk. En burskapslista avslutar boken. Den löper från 1401 till 1485 men är mer summariskt förd efter 1450. Tänkeboken finns i Uppsala universitetsbibliotek, dit den skänktes 1718 av en kalmarstudent, och finns tryckt med inledning, kommentar och omfattande register. (SFSS häfte 193, 201)

Andra städers tänkeböcker innehåller också notiser om brottmål. I Kalmar har dessa förts in i en särskild bok, som gått förlorad. Förlorade är också en äldre tänkebok från 1300-talet och bykyrkans bok, omtalad i tänkeboken (KTb s 64).

Topografisk redovisning av fastigheter i Kalmar stad

Redovisningen av fastigheterna i det medeltida Kalmar börjar vid torget och de gator som anslöt till torget och fortsätter sedan medsols genom staden. För läsarens orientering har en karta ritats. Den bygger på en karta från 1610 (bevarad i kopia) men har anpassats till de hållpunkter som det skriftliga källmaterialet ger.

Torget

1406 *in foro* (KTb s 11).
1431 *til torgit* (KTb s 67).
1526 *wiidh store torgith* (GR 3 s 53).

En karta från 1610 visar ett oregelbundet fyrsidigt torg. Den östra sidan har bildat en rät vinkel med den norra och södra sidan. Västsidan har mött den norra sidan i en spetsig vinkel vid kyrkogårdens sydöstra hörn, där en ingång till kyrkogården legat. Torgets yta har beräknats till ca 55 m (norra sidan) x 30 m (östra sidan) x 35 m (södra sidan) x 25 m (västra sidan) = 1 200 m^2. (KaHist I s 327 f)

Till torget ledde flera gator: Lärftsgatan från väster, Norraportsgatan från norr. Sannolikt har ytterligare två gator lett fram till torget från Korngatan i öster. De är dock inte belagda i det skriftliga källmaterialet.

På torgets östsida fanns Kåken (1431 *næst Kaakenom* – KTb s 68), en liten träbyggnad, där anhållna kunde låsas in i avvaktan på dom (KaHist I s 34).

Fastigheter utmed torgets norra sida (från väster mot öster)

1. Gård och intilliggande bodar

1404 överlåter Karl Rike på Kalmar sockenkyrkas vägnar en tomt till Mårten guldsmed. Tomten ligger mellan Tideman Breels bod och Heneke Bäras bod. (KTb s 8)

1410 omtalas Henrik Lassans gård (KTb s 22).

1412 överlåter Heneke Bära till Henrik Lassan en bod med tomt, som ligger vid grinden till Henriks gård omedelbart mot söder (KTb s 25, 27).

1421 överlåter Erik Lassan en bod till sin släkting Henrik Lassan. Boden ligger vid torget mellan Hans Bödekers gård och Henrik Lassans bod. (KTb s 48)

1428 upplåter borgmästare Henrik Lassan en gård med hus och jord vid torget närmast kyrkogården till guldsmed Bertil Sorow. Med gården följer en bod, som ligger vid luckan i östra delen av gården intill Hans Bödekers lucka. Däremot ingår inte de tre bodar, som ligger vid torget och gallret (= ingången till kyrkogården), då de inte hör till gården. Gallret 'ligger af torget och i kyrkogården'. Samma år upplåter Henrik till Bertil en stallgård norr om gården; till stallgården finns ingång från Tvärgatan vid Norraportsgatan. (KTb s 62)

1441 ger kung Kristoffer ett stenhus med allt vad därtill hör till Birger Trolle. I stenhuset 'satt' fordom Bertil Sorow. (KTb s 81)

1498 (?) har Arvid Trolle en gård till 'eget behov med hus och källare' (ATJb s 72).

2. Gård

1407 omtalas Johan knivsmeds gård (KTb s 13).

1410 överlåter Henrik Lassan, Gödeke Remsker och Aleka Cleya en tomt till Hans Bödeker. Tomten ligger vid torget mellan Henrik Lassans gård och Hildegund Wittes tomt. (KTb s 22)

1464 ger Margareta, Berend Föglers änka, en gård 'mitt före torget' med tillhörande strandbod och kålgård till Helga lekamens altare i Kalmar bykyrka. Till samma altare har tidigare hennes föräldrar Hans Bödeker och Gecilia och hennes make givit stora penningbelopp. (RAp 13/12)

1526 förlänar Gustav I ett stenhus vid stora torget till Severin bårdskärare för hans livstid (GR 3 s 53).

1531 förlänar Gustav I ett stenhus, som Severin bårdskärare hade, till borgaren Sten Brage (GR 7 s 421).

1534 upplåter Gustav I det hus som Severin bårdskärare tidigare hade till Henrik van Cöllen (GR 9 s 232).

3. Gård

1402 omtalas Henrik Kritenstens gård (KTb s 8).

1407 pantsätter Henrik Kritensten en tomt med tillhörande hus till Hildegund Witte. Tomten ligger mellan Nils Alradssons och Johan knivsmeds gårdar. (KTb s 13)

1416 tillkännager Henrik Kritensten att den gård han bebor skall tillfalla hans syskonbarn Mats Rinske, tidigare Hildegund Wittes tjänare. Under sin återstående livstid skall emellertid Henrik och hans hustru Katarina kunna disponera halva gården. (KTb s 36 f)

4. Gård och intilliggande tomt

1402 överlåter Henrik Kritensten en gård till Nils Alradsson. Gården ligger mellan Björn grytgjutares och Henriks gårdar. Nils har gården ännu 1407. (KTb s 8, 13)

1420 har Didrik överskärare gården. Framför gården ligger en tomt tillhörig staden. På tomten finns en byggnad (sannolikt en bod), som Johan snickare nu säljer till Lars skräddare. (KTb s 46)

1515 donerar Ravald Bengtssons änka Greta en inteckning på 100 mark gutniska i Mats Jönssons gård på torget till S:t Sigfrids altare (SmH 1533: 1 A).[1]

1535 har S:t Kristoffers prebenda i bykyrkan 5 öres årlig ränta i Mats Jönssons källare på torget (SmH 1533: 1 A).[1]

5. Hörngården vid Norreportsgatan och intilliggande bodar

1402 omtalas Björn grytgjutares gård (KTb s 8).

1408 överlåter Herman Krumme en fjärdedels bod till Sivert Tyske. Herman har efter sina föräldrar ärvt boden, som ligger på torget mellan Gertrud Skalles och Henrik Remskers. (KTb s 15)

1414 överlåter kyrkvärden Henrik Lassan en del av en fastighet till Lars, kungens skräddare. Överlåtelsen omfattar en liten stuga med torgbod och en tomt med hus, vilka skilts ut ur Björn grytgjutares gård och av Björns änka Hildegund testamenterats till bykyrkan. (KTb s 32 f)

1415 överlåter myntmästare Tideke, borgare i Stockholm, genom ombud Björn grytgjutares och dennes hustru Hildegunds gård och andra fastigheter till Lars skräddare (KTb s 37).

1431 överlåter Ingegärd, Siverts änka, en gatubod till Cecilia, änka efter Nils Dukus. Boden ligger på norra sidan av torget vid den östersta boden. (KTb s 68)

[1] Lokaliseringen osäker

1474 har borgmästare Bengt Larsson gården intill torget och Norraportsgatan (KTb s 91).

1541 har Henrik Wolters gården. Han tillhör skattebetalarna i norra roten. (SmH 1541: 10)

1560 säljer Sven och Henrik Wolters, söner till Henrik Wolters, sin fädernegård med stenhus till kungens byggmästare på Kalmar slott Jakob Richter. Fastigheten ligger på torgets norra sida i hörnet intill Jakobs hus och är på längden utmed Norraportsgatan 35 alnar, på bredden vid torget 14 alnar och i andra ändan 23 alnar. (KTb s 121)

Fastigheter utmed torgets östra sida (från norr mot söder)

1. Gård och intilliggande bodar

1409 omtalas Valborg Könings gård (KTb s 17).

1420 överlåter Tomas Hemezot en inteckning på 65 mark, som gäller för en fjärdedel i Johan Svenssons bodtomt till Peter Brage. Boden ligger vid Jöns skrivares bod. (KTb s 45)

1433 överlåter Jöns skrivare en hörnbod utanför Johan Svenssons gård 'östan torget' till Peter överskärare, efter vilken arvsuppgörelse träffas 1437 mellan Peters hustru och Udeke, dotter till Tameche Strezen från Anklam (KTb s 70, 74).

1440 överlåter Johan Svensson en gatubod till Peter Brage. Boden ligger utanför Johans gård och intill överskärarens bod. Johan har gården ännu 1445. (KTb s 79, 86)

1515 har Mats i Mysinge, Resmo sn på Öland, gården (SmH 1533: 1 A, SvK 158 s 329).

2. Gård

1405 säljer Henrik Holenbeke en gård, där Henriks morfar, Johan van Werden, bodde, till Johan Unforferet. Henrik skall ha 50 mark innestående i gården och skall erhålla 4 mark årligen i ränta av Johan tills han blir 26 år. De 50 marken får lösas dessförinnan om Henrik så begär. (KTb s 10).

1409 överlåter Johan Unforferet en tomt med stenkällare till Henrik Dedewik. Tomten ligger nära torget mellan Henrik Werins och Valborg Könings gårdar. (KTb s 17)

1414 överlåter Johan Breels (troligen = Johan Unforferet) änka Gertrud genom ombud en stenkällare till Bernhard Glotzow. Stenkällaren ligger vid torget mellan Henrik Werins änkas och Henrik Dedewiks gårdar. (KTb s 33)

1429 överlåter Hans Didriks å Henrik Dedewiks arvingars vägnar en gård (hus och jord) öster om torget till borgmästaren Henrik skrivare (KTb s 63).

1431 överlåter Henrik skrivare en gård vid torget åt öster närmast kåken till borgaren Hans Eriksson (KTb s 67 f).

1434 överlåter Hans Eriksson en gård på torget intill Kåken med hus och jord till Lars Tyrgilsson. Lars äger gården, då han 1437 får burskap (KTb s 72, 152).

1445 överlåter Hans Eriksson en gård öster om torget mellan Gudmund Stenssons och Johan Svenssons gårdar till Torbjörn Tormodsson, som fått burskap 1443. Torbjörn äger gården ännu 1478. (KTb s 86, 95, 157)

1478 se nedan.

1515 donerar Greta, Ravald Bengtssons änka, en tomt mellan Lars Torbjörnsson och Mats i Mysinge till S:t Sigfrids altare i bykyrkan (SmH 1533: 1 A).

3. Gård

1409 omtalas Henrik Werins gård (KTb s 17).

1414 har Henrik Werins änka gården (KTb s 33).

1445 äger Gudmund Stensson gården (KTb s 86).

1478 överlåter Anders Gudmundsson sin fädernegård söder om Torbjörns gård till Lars stadsskrivare. I överlåtelsen ingår hus, jord, den gamla källaren (troligen den stenkällare, som omtalas flera gånger under gård 2) och halva brunnen. Lars har gården ännu 1484. (KTb s 95, 105 f)

1489 överlåter riddaren Arvid Trolle en gård (hus och jord) vid torget öster om rådstugan till Lars Torbjörnsson. Gården har Arvid förvärvat av Lars stadsskrivare och dennes hustru Torborg, som en gång bodde där (KTb s 105 f). Lars har gården ännu 1515 (SmH 1533: 1 A).

4. Gård

1484 överlåter Henrik skräddare en gård (hus och jord) söder om Lars stadsskrivares gård till borgmästare Nils Hemmingsson (KTb s 104).

5. Gårdar öster om gårdarna 2—4 vid torget

1491 överlåter Per Holgersson en gård (hus och jord) öster om Lars Torbjörnssons gård, mellan Mikael Koks gård och halte Kristierns gård till Erland Budde (KTb s 109).

Fastigheter utmed torgets södra sida

S:ta Birgitta kyrka – 1444 *til sancta Birgitta kirkio her i stadhenom* (KTb s 83). Inga fastigheter har kunnat lokaliseras till torgets södra sida. Det har emellertid antagits att S:ta Birgitta kyrka legat söder om torget (MS 61 s 20) och att den är identisk med Lilla kyrkan, som var stadens församlingskyrka på 1610-talet, då bykyrkan reparerades efter Kalmar-kriget. Lilla kyrkan uppläts 1628 till stadens tyska befolkning. (SvK 162)

Fastigheter utmed torgets västra sida

Rådstugan – 1402 *innan Radhstuffwnne, in loco iudiciario ... in consistorio* (KTb s 2, 6), 1422 *vppa Radhvsit* (KTb s 49).
Rådstugan var sammanträdeslokal för stadens råd, men lokalen utnyttjades också av andra. Som exempel kan nämnas att de svenska och danska riksråd, som 1473 skulle döma i tvisten mellan Sverige och Kristian I, sammanträdde på rådsstugan (DChP 190–91).

Åren 1541, 1548–50 och 1552 repareras huset. Nya glasfönster sätts in och en murmästare 'täcker' huset, dvs förser det med tegeltak. Det innebär att huset i övrigt bör ha varit byggt i sten. (SmH 1541: 10, 1550: 2, 1552: 4 B)

Bykyrkan

1278 *ius patronatus ... Calmarnie ... dicta ecclesia* (DS 644).
1293 *beati Nicolai ... ipsius ecclesie ... dicta ecclesia* (DS 1089, avskr).
1393 *innan Calmarna kyrkio* (KTb s 115, avskr).
1400 (omkr) *kerspelkerken* (KTb s 1).
1404 *parrochialis ecclesie Kalmarnie* (KTb s 8).
1430 *bykirkio i Calmarna* (SvK 158 s 328).
1446 *the hælgha kirkio* (KTb s 86).

Med början under 1200-talet uppfördes en treskeppig rektangulär kyrka (invändiga mått ca 19 x 38 m) av öländsk kalksten på en grund av gråsten. Kyrkan hade ett brett västtorn, som torde ha byggts redan i slutet av 1100-talet i anslutning till en äldre kyrka. Tornet hade under senmedeltiden och ännu 1611 två spiror. Under 1400-talets första hälft byggdes kyrkan ut mot öster med ett treskeppigt kor, brett som långhuset (ca 19 m), och ett tresidigt avslutat kapell, brett som mittskeppet (ca 7 m). Kor och kapell försågs med stjärnvalv. Under senmedeltiden tillkom etappvis en sammanhängande rad av kapell längs långhusets båda sidor. Långhuset var då försett med tegelvalv. Kyrkan hade tre ingångar. De kallades på 1600-talet Stora dörren (i vapenhuset i kyrkans sydvästra del), Lilla dörren (i korets sydvägg intill sakristian i kyrkans sydöstra del) och Norra dörren (i östra

delen av den norra kapellraden). Den medeltida kyrkan brändes och förstördes under Kalmarkriget 1611 och stod sedan taklös under flera år, innan den återställdes. År 1678 sprängdes så kyrkan, därför att slottet kunde beskjutas från kyrkans torn. Byggnadsresterna användes till att uppföra den nya domkyrkan på Kvarnholmen och förbättra stadens befästningsverk. En arkeologisk utgrävning av kyrkans bevarade grundmurar utfördes 1924.

Två inventarieförteckningar från 1604 visar att kyrkan då ägde ett stort antal böcker och liturgiska textilier, varav en del var från medeltiden. Inga bevarade inventarier av medeltida ursprung kan med säkerhet tillskrivas bykyrkan, men delar av två dopfuntar (nu i Kalmar museum) – den ena från 1200-talet, den andra från omkr 1300 – som påträffats vid utgrävningar på kyrkogården och nuvarande Västerlånggatan, kan ha tillhört bykyrkan. (SvK 158)

1278 överlåter kung Magnus till biskopen i Linköping sin patronatsrätt till Kalmar kyrka. Kyrkan förenas med ett kanonikat, som kungen 1275 grundat av goda i Tjust och Västerviks kyrka (= Gamleby) och som nu ombildas till Linköpingskyrkans tredje dignitas, dekanatet. (DS 644, 600, SEL s 406 f)

1361 tillfångatar kung Håkan sin far Magnus Eriksson i Kalmar kyrka och sätter honom i fängelse (SRS II s 107, ASMA s 286, 321, 394).

1397 krönes Erik av Pommern i Kalmar i närvaro av bl a ärkebiskoparna i Lund och Uppsala, biskoparna i Linköping, Skara, Strängnäs, Västerås, Växjö och ett antal danska biskopar (SRS I s 110, ASMA s 288, 301, 324, 340, 349, 398).

1417 testamenterar Herbord Mag till Kalmar sockenkyrka 60 mark pn, som den avlidne Johan Brand var skyldig honom; pengarna skall användas till kyrkans 'underhåll och byggnad' (*subsidium et structuram*) (KTb s 40).

1430 meddelar kyrkoherren Hans Remsker och de 'ständiga vikarierna' i Kalmar kyrka Nils Köning och Johan Witte samt 'allt kapitel därsammastädes' (*alt Capitil*) att kung Erik av Pommern och drottning Filippa upphöjer bykyrkan i Kalmar till ett kollegium (*Collegium*) och en halv dom (*en halfuan doom*) med 13 'kanikpräster'. Till kanikprästernas underhåll anslår kungen 335 mark, som rådet årligen skall betala ut av stadens skatt till kronan, och därtill 1000 mark, som kanikerna skall köpa frälsegods till sitt underhåll för. (SvK 158 s 328 f)

1451 ger Johan Witte, kyrkoherde i Kläckeberga, böcker till Kalmar kyrkas bibliotek (*ad librariam ecclesie Kalmarnensis*) (RApp 1/12).

1526 förlänar Gustav I dekanatet vid Linköpingskyrkan till mäster Erik Svensson, electus i Åbo. Till dekanatet hör Kalmar kyrka och Gamla Västerviks kyrka. (GR 3 s 298)

1544 framhåller Gustav I att kyrkan måste rustas – 'kyrkan faller eder snart på huvudet' – och att intäkterna från de prebenden som kyrkoherden har skall användas till kyrkans förbättring (GR 16 s 603, PRFSS 2 s 214 f).

1558 får mäster Peter, kyrkoherde i Kalmar, frihet från den taxa han utgör av Ljungby prästgäll (GR 28 s 587).

Kyrkogården – 1293 *supra ciimiterium beati Nicolai* (DS 1089 avskr), 1393 *wider kyrkiogardhin* (KTb s 117).

1293 tillåter biskop Lars i Linköping att Kalmars borgare på nytt uppför en mur över S:t Nikolai kyrkogård – i anslutning till (contiguus) den gamla muren – och bygger hus på platsen för den gamla muren till kyrkans och borgerskapets gagn och nytta. Intäkterna från dessa hus skall delas mellan borgerskapet och bykyrkan. (DS 1089) Sannolikt avses den del av kyrkogården som låg söder om kyrkan och vätte mot torget och Västerportsgatan (jfr KaHist II s 100).

Muren runt kyrkogården omtalas flera gånger under senmedeltiden (se register till KTb). I början av 1600-talet fanns fem eller sex gallerförsedda ingångar till kyrkogården men bara två ingångar kan direkt beläggas i det medeltida materialet: en i sydöstra hörnet i anslutning till torget och försedd med galler och en i norra delen i form av en trappa över muren. Möjligen syftar uttrycket 'kyrkogårdsjärnen' på en gallerförsedd ingång. Den har i så fall legat på nordsidan. (KTb s 62, 65, RAp odat 114)

1515 omtalas 'jungfru Marie drövelse' (*Iomffro Marie dröwilse*, en pietàbild) vid Torget (SmH 1533: 1 A). Den stod sannolikt under ett skyddstak vid kyrkogårdsmuren i anslutning till torget (SvK 158 s 121).

Fastigheter på och intill kyrkogården

Norra delen

1409–16 (omkr) instiftar borgmästare Heneke Bära en prebenda till S:t Peters och S:t Paulus ära 'under det altare som beläget är sunnan vid höga altaret' i bykyrkan och anslår till prästens underhåll bl a en halv gård, som prebendeprästen skall bebo, vid norra 'stättona' (liten trappa) av kyrkogården. Samtidigt ger prästen Klas Varg till samma prebenda den andra delen av gården på kyrkogården. (RAp odat 114)

1428 testamenterar prästen Gereke sitt hus, som är byggt på stadens jord vid kyrkogårdens badstugubrunn, till staden med rätt för rådet att ge huset till den klerk det rådet lyster (KTb s 61).

1430 säljer borgmästare och råd en gård till Nils Köning, kanik i Linköping. Gården ligger intill kyrkogården på nordsidan öster om kyrkogårdsjärnen och väster om den gård som hör till Nils kapell. (KTb s 65 f)

1462 intygar prästen Olof Bertilsson i Mörlunda att han mottagit en prebenda, invigd till S:ta Maria och apostlarna Petrus och Paulus. Olof lovar Henrik Larsson, Peter stadsskrivare och Birger Gjordsson, som har patronatsrätt till prebendan, att han skall mura en källare i prebendegården. Får Olof en annan prebenda, skall den nu aktuella prebendan återgå till Heneke Bäras släkt. Blir Olof skröplig skall han anställa en klerk ur den släkt som nu givit honom den. (RAp 21/3)

1535 har S:t Kristoffers prebenda i bykyrkan en badstuga, som ligger 'nordantill på kyrkogården' och räntar 12 mark danska. Prebendan har 'där näst oppsides' en liten prästgård, som räntar 3 mark danska, då prästen inte bebor den. (SmH 1533: 1 A)

Västra delen

1. Skolstugan – 1445 *Scolastuwne* (RAp 18/5).

En skola fanns i Kalmar troligen redan i början av 1300-talet, då en skolmästare (provisor scolarium) är omtalad (C 204 UUB, se Öberg 1973). Skolans sigill (i SHM) från 1500-talets början visar S:t Nikolaus av Myra mellan ris och färla.

1542/ 43 lägger Gustav I själationden som kallas 'Pars animarum' eller 'smådelarna', från Norra och Södra Möre under skolstugan i Kalmar. Från 1548 omfattar underhållet två 'smådelar' av tionden. (GR 14 s 13, GR 15 s 552, GR 19 s 25 f)

1544 beslutar Gustav I att skolmästaren får behålla Pars animarum av Handbörds och Stranda hdr (GR 16 s 509).

1555 befaller Gustav I herr Peter Arvidsson att flytta från Linköping till Kalmar för att där tjänstgöra som skolmästare och 'orgelnist' (GR 25 s 576 ff).

2. Gård väster om skolstugan

1443 överlåter herr Hans Tovesson och Katarina Skutto en gård norr om kyrktornet till Peter Abbesson. Gården ägdes tidigare av Aleka Skutto. (KTb s 82)

1445 ger prästen Hans Bertilsson vid S:ta Barbaras altare i bykyrkan en gård, som fordom tillhörde Aleka Skutto och är belägen väster om skolstugan till S:ta Barbaras altare. Den som efterträder Hans skall ha gården som bostad. (RAp 18/5)

Övriga fastigheter

1. Kyrkoherdegården – 1425 *wid kirkio herrans gard* (KTb s 53), 1542 *prestegård* (GR 14 s 17).

Kyrkoherdeboställena har inte kunnat lokaliseras men de bör ha legat i anslutning till kyrkan och kyrkogården.

1535 förlänar Gustav I två prebendor (S:ta Barbara, S:t Peter och S:t Paul) och de gårdar som hör till bykyrkan till kyrkoherden Jöns Petersson i Kalmar (GR 10 s 282).

1542 ger Gustav I Helga lekamens prebendegård och allt vad därtill hör till kyrkoherdebostad, emedan staden ingen prästgård har under prästbolet, sedan kyrkans tomt lagts till spetalet (GR 14 s 13, 17).

2. Gårdar intill kyrkoherdeboställena

1425 överlåter Henning skomakare en gård, som ligger närmast söder om kyrkoherdens gård, till Simon i Törneby (KTb s 53).

1433 ger Simon i Törneby till Eländahuset en gård (hus och jord) mellan kyrkoherdens gård och de tomter som Rotker Dukus och hans vänner gav till huset. Simon får samtidigt av borgmästare och råd en halv gård på Norraportsgatan. (KTb s 69 f)

1543 tillåter Gustav I att skolmästaren Peter Esbjörnsson bygger sig några hus på en tomt närmast söder om kyrkoherdens gård. Tomten tillhörde tidigare S:t Olofs prebenda i bykyrkan. (GR 15 s 552)

3. Ficke van Vitzens gård

1393 instiftar Ficke van Vitzen d y en ny prebenda med ett nytt kapell (S:t Petrus och S:t Paulus kapell och prebenda) i Kalmar bykyrka och anslår till bostad ('husarum') åt prästen vid kapellet en liten gård vid kyrkogården; gården får prästen bebygga såsom denne själv önskar (KTb s 117; jfr Hossmo, Hossmo sn).

Lärftsgatan

1433 *vppa Lærifs gatw* (KTb s 69).

1474 *vpa Læriptz gathonne* (KTb s 91).

Lärftsgatan utgick från torgets sydvästra hörn och ledde till Västerportsgatan.

Fastigheter på norra sidan (från öster mot väster)

1. Intill Rådstugan

1407 anslår Abraham Brodersson (tjurhuvud) till Helga trefaldighets och Maria Magdalena kapell i bykyrkan den del som han köpt vid sidan om Rådstugan av en som hette Nils (SD 3135).

1433 överlåter Systraklostret en gatubod på Lärftsgatan vid Rådstugan till Bengt Larsson (KTb s 69).

1474 anslår Margareta på sin avlidne make Berend Föglers vägnar till prästen vid Helga lekamens altare i bykyrkan 17½ marks ränta i gutniska från de 350 mark hon har i de två bodrum – förutom 'byggningen' – vilka Peter Brage en gång ägde. Bodrummen ligger mellan Rådstugan och Arent överskärare. (KTb s 90)

1500 överlåter biskop Henrik Tidemansson den ränta han har i Lucias, Peter skrivares änkas, stenhus 'uppsides Rådhuset till Helga lekamens brödraskap' (RAp 11/1).

2. Bostadshus och intilliggande bodtomt

1417 överlåter Kristina, änka efter Henrik Remsker, en bodtomt med hus till Lydeke skräddare. Tomten, som Lydeke har kvar 1433, ligger intill Lydekes bostad. (KTb s 40 f, 71)

3. Hörnet vid Lilla gatan upp mot bykyrkan

1433 överlåter rådman Peter Brage en gatubod med hus och jord på Lärftsgatan – det är hörnboden vid Lydeke skräddare – till Erik Lassan, som därmed avsäger sig anspråk på arvet efter Mätta Mötekanza (KTb s 71).

1474 överlåter Margareta, änka efter Berend Fögler, till Helga lekamens altare i bykyrkan ett hörn med hus, jord och källare på Lärftsgatan mitt emot Anders Olofssons gård (KTb s 91).

1515 donerar Greta, Ravald Bengtssons änka, en tomt – stor som ett bodrum – på Lärftsgatan närmast söder om 'S:t Nikolai hem' till S:t Sigfrids altare i bykyrkan (SmH 1533: 1 A).

1535 omtalas S:t Nikolai prebendas gård 'näst oppsides' Jöns skinnare (SmH 1533: 1A).

Fastigheter på södra sidan av Lärftsgatan (från öster mot väster)

1. Gård och intilliggande bod

1446 omtalas Anders Lippes bod (KTb s 86).

1515 omtalas Abraham Perssons port (SmH 1533: 1 A), vilken bör ha lett in till Abrahams gård.

2. Stenhus och intilliggande bod

1446 överlåter Kalmar bykyrka en gatbodstomt till Nils Håkansson på Lärftsgatan mellan Anders Lippes bod och Nils remslagares bod (KTb s 86).

1479 instiftar biskop Henrik i Linköping ett anniversarium i Kalmar bykyrka med en ränta, som borgaren Peter skrivare har 'inne med sig' i stenhuset, som ligger vid Rådstugan 'nästa hus sunnan till' (RAp 12/3).

1515 donerar Greta, Ravald Bengtssons änka, en inteckning på 100 mark i Lucias, Peter skrivares änkas, stenhus på 'Lärftsgatan söder om Abraham Perssons port' till S:t Sigfrids altare (SmH 1533: 1 A).

3. Gård och intilliggande bodtomt

1437 överlåter Nils remslagare halva sin gård (hus och jord) till Mårten Strabuk, som hade arvsrätt till gården efter sina föräldrar (KTb s 75).

1442 upplåter Mårten Strabuk halva sin gård, fäderneärvd, till (remslagaren) Nils Hardsten (KTb s 82).

1443 överlåter Nils remslagare till sin styvdotter 'hemulet' (med hus och jord), som ligger utanför hans gård vid gatan, så att hon nu får uppbära ränta från fastigheten (KTb s 82).

1446 omtalas Nils remslagares bod (KTb s 86).

4. Gård

1475 upplåter Tideke Talg från Västerås till Måns Vestesson all sin rättighet och ägodel i den gård som Måns Vestesson köpt av Jöns Vestesson. Gården ligger vid Lärftsgatan. (KTb s 92)

5. Gård

1474 omtalas Anders Olofssons gård (KTb s 91).

Norreportsgatan

1402 *in platea aquilonari* (KTb s 7).
1410 *vppe der norderen straten* (KTb s 21).
1422 *uppa Nørraports gatu* (KTb s 48).
1474 *vpa Norreportz gato* (KTb s 90).

Norreportsgatan utgick från torgets nordöstra hörn och ledde upp till Norreport.

Fastigheter på västra sidan (från söder mot norr)

1. Hörngården till torget – se Torget

2. Gård

1431 överlåter Hinze Lång en gård på Norreportsgatan närmast söder om Henrik Spekts gård till Hans Smölter (KTb s 68).

1474 överlåter Hans Henningsson hela sin gård till Margareta, änka efter Berend Fögler. Margareta har redan halva gården, som ligger på Norreportsgatan mellan Bengt Larssons gård (= hörngården till torget) och Simon sadelmakares. (KTb s 91. Jfr nedan gård 3.)

3. Hörngård till Lilla gatan och intilliggande bod

1425 har Henrik Spekt gården, liksom ännu 1431 (KTb s 53, 68).

1433 överlåter borgmästare och råd en halv gård på Norreportsgatan till Simon i Törneby. Den halva gården har tidigare givits till Eländahuset av Henrik Spekt och Tideman Bela m fl, men Simon får den nu som ersättning för den gård vid kyrkoherdens hus Simon överlåter till Eländahuset. 'Hörnboden vid gatan', som rådet tidigare givit bort, ingår inte i överlåtelsen till Simon. (KTb s 70)

1474 överlåter Margareta, änka efter Berend Fögler, till Helga lekamens altare i bykyrkan det hörn som ligger närmast norr om hennes port på Norreportsgatan vid Lilla gatan som löper från kyrkogården (KTb s 90).

1502 säljer Björn lille 'en gatubod, som byggd var' på Helga lekamens gilles jord 'nedanför torget nordan gatan' till borgaren Mats Olofsson och hans hustru Kristina. Mats skall njuta och 'med byggning besörja tomten' under sin livstid med årlig ränteplikt till gillet på 7 örtugar. Efter Mats död tillfaller hela fastigheten (hus och jord) gillet. (RAp 18/5; enl baks-ant från början av 1500-talet har Berend gatuboden.)

4. Hörngård till Lilla gatan och intilliggande bod

1405 överlåter Henrik Remsker en gård med en byggnad till Karl Gregersson (Rike). Gården ligger på Norreportsgatan mellan Johan Föglers gård och Lars Viks bod. Karl har gården ännu 1412. (KTb s 9 f, 24, 27)

1409 har Valter Djäkn boden (KTb s 19).

1428 överlåter Kristina Karks en hörnbod på Norreportsgatan mitt emot Eskil skräddares gård till Jöns Djäkn, klockare i Åby (KTb s 62).

1483 äger Bengt Toresson gården i hörnet och på högra handen som man går till muren (=kyrkogårdsmuren) på Lilla gatan (RAp 27/10).

5. Gård, tomt och bod

1405 omtalas Johan Föglers gård (KTb s 9).

1409 överlåter kyrkoherde Nils i Kastlösa en bod till Olof Bennesson. Boden ligger mellan Valter Djäkns bod och helgeandshusets gård. (KTb s 19).

1412 köper Johan Fögler för 100 mark svenska en gårdstomt mellan Karl Gregerssons (Rike) och Herbord Wittes gårdar av helgeandshuset (KTb s 27).

6. Gård

1412 har Herbord Witte gården, liksom ännu 1419 och 1425 (KTb s 27, 43, 52).

7. Gård

1419 överlåter Herbord Witte en gård (tomt med hus) mellan hans och Margareta van Aalens gårdar på vardera sidan till Karl Gregersson (Rike) (KTb s 43).

1425 överlåter Karl Gregersson en gård mellan Herbord Wittes och Margareta van Aalens gårdar till sin fosterson Nils Johansson (KTb s 52).

8. Gård

1419 har Margareta van Aalen gården, liksom ännu 1425 (KTb s 43, 52).

9. Gård

1414 överlåter Peter Skytte en del av sin gårdstomt – från källaren till allmänningsgatan – till Karl (Gregersson) Rike. Den avyttrade tomtdelen mäter 14 x 17,5 alnar. (?KTb s 33)

10. Gård och bod

1402 omtalas Trottes gård (KTb s 7).

1407 säljer Sven Trottesson halva sin far Trottes gård till Heneke Voghet. Den andra halvan ärver Heneke och hans hustru. (KTb s 11 f)

1426 överlåter Heneke Voghet en gatubod och en stuga över en källare, vilka ligger närmast 'nordan porten' framför Henekes gård, till sonen Hans Voghet (KTb s 54).

11. Gård

1402 överlåter kyrkoherde Nils i Kastlösa på Öland en gårdstomt på Norreportsgatan till Bade skomakare. Tomten ligger mellan Trottes gård och Johan Fleg. (KTb s 7)

12. Gård

1402 omtalas Johan Flegs gård, liksom 1424 (KTb s 7, 51 f).

1413 träffar Johan Fleg överenskommelse om arv med sin dotter Katarina. Katarina skall vid giftermål få 100 mark svenska för gården Gifter hon sig inte och fadern dör, skall Katarina få 100 mark svenska ur hans kvarlåtenskap. (KTb s 30 f)

13. Jordmån

1424 överlåter Tideman Parkem en 'jordmån' (11 x 16 alnar) vid Johan Fleg till Rotker Lutter (KTb s 51 f).

14. Hörngården vid smedjorna

1403 säljer Kristina Knolla en gård nära Norreport till Abraham Brodersson (tjurhuvud). Gården ligger 'i gathörnet med smedjorna i väster'. (KTb s 8)

1407 anslår Abraham Brodersson (tjurhuvud) till Helga trefaldighet och Maria Magdalena kapell i bykyrkan en gård, köpt från Kristina Knolla vid Norreport (SD 3135).

Icke lokaliserade fastigheter på västra sidan av Norreportsgatan

1408 överlåter Sune Klemetsson till Johan Fögler den gård där Nils Kuse bott (KTb s 15).

1417 överlåter kyrkvärden Heneke Voghet å bykyrkans vägnar en tomt med hus till Johan Fögler Tomten ägdes en gång av Lucia Rasakops och testamenterades till bykyrkan. (KTb s 39)

1422 fastfar Peder Birgersson sin far Birger Endisas överlåtelse av hus och gård på Norreportsgatan till Karl Gregersson (Rike) (KTb s 48).

1530 säljer Lars Eriksson gård och grund på Norreportsgatans västra sida intill Gregers Karlssons gård till Hans Franke (KTb s 120).

Tvärgatan – Lilla gatan (vid Norreportsgatan)

1428 *om twar gatuna* (KTb s 62).

1474 *wid litla gathona* (KTb s 90).

Tvärgatan/Lilla gatan ledde från Norreportsgatans västra sida in till kyrkogårdsmuren.

Fastigheter på södra sidan (från öster mot väster)

1. Hörngården – se Norreportsgatan.

2. Jordmån

1425 överlåter Henrik Spekt en jordmån (8 x 14 alnar), som ligger mellan hans gård (= hörngården) och kyrkogårdsmuren, till herr Mats (Gudvastsson), altarpräst i Kalmar (KTb s 53).

1439 överlåter Anders Olofsson och Vineke Hartman en fastighet ('hemul') med hus och jord till Gudmund timmerman. Fastigheten tillhörde tidigare herr Mats Gudvastsson och ligger öster om kyrkogården. (KTb s 78)

3. Stalltomt

1428 överlåter Henrik Lassan en liten stallgård med 'alla hus och halva jorden' till Bertil guldsmed. Stallgården ligger norr om den gård Henrik avyttrat vid torget. Tillträde till stallgården sker från Tvärgatan. (KTb s 62)

Fastigheter på norra sidan av Tvärgatan – Lilla gatan (från öster mot väster)

1. Hörngården – se Norreportsgatan.

2. Tomt och intilliggande bodar

1404 överlåter Lambert de Borg en tomt med hus, som han köpt, till skräddaren Peter Ruge. Tomten ligger mellan Hermans och Gotskalk Hylskedes bodar. (KTb s 8)

1411 överlåter Peter Ruge en tomt vid kyrkogården till Peter klockare. Tomten ligger mellan Karl Gregerssons (Rike) gård och Vårfrukapellets gårdstomt. (KTb s 24)

1483 pantsätter borgaren Nils Jute och hans hustru Ingrid, Gödeke skrivares styvdotter, en gård (hus och liggande grund) till Helga lekamens gille för 100 mark kalmarska och en årlig ränta på 5 mark. Gården är belägen 'näst västan' Bengt Toressons gård 'i hörnet och på högra handen, som man går till muren (= kyrkogårdsmuren) på Lilla gatan' (RAp 27/10). Enl baks-ant – från omkr 1500 – tog Sten Nilsson 'pantgåvan' till sig, då han köpte gården. En yngre påskrift – från omkr 1550 – uppger, att Birger Stock har gården.

3. Gårdstomt

1411 omtalas Vårfrukapellets gårdstomt (KTb s 24).

Fastigheter på Norreportsgatans östra sida (från söder mot norr)

1. Hörngården

1424 har Olof Lassa hörngården (KTb s 52).

1432 förbinder sig Klaus Rossow att till sina fosterbarn betala 250 mark för deras fädernearv i lös och fast egendom. Tills pengarna utbetalats, har barnen säkerhet i den gård Klaus bebor. (KTb s 68)

1438 överlåter Berend Fögler och Anders Lippe en gård på Norreportsgatans östra sida vid torget till Klas Rossow (KTb s 75).

1444 överlåter Klaus Rossow en gård (hus och jord) till Servas guldsmed. Gården ligger på Norreportsgatans östra sida söder om Sigge Nilssons gård. En brunn och en källare får Servas dela med Sigge. (KTb s 83)

2. Gård och gatubodsrum

1424 överlåter herr Hinze, prebendat, en tomt med gatubodsrum och källare till Sigge Nilsson. I överlåtelsen ingår dock inte 'rummet ovan källaren'. Tomten, som Anders klockare byggt på, ligger mellan Olof Lassa och herr Hinze. Sigge har gården ännu 1444. (KTb s 52, 83)

3. Gård

1424 har prebendaten Hinze gården (KTb s 52).

4. Gård

1428 har Eskil skräddare en gård mitt emot hörnboden på Norreportsgatan (KTb s 62).

5. Gård

1409 har Cecilia Vren gården (KTb s 17).

6. Gård och bodtomt

1409 överlåter Birger Djäkn en gårdstomt på Norreportsgatan till Elef Brant. Tomten ligger mellan Cecilia Wreens och Ingrid Öriosas gårdar. (KTb s 17)

1416 överlåter rådman Herman Vidues änka genom ombud en bodtomt till Elef Brant. Tomten ligger mitt emot Johan Föglers gård utmed gatan och mäter 12 x 12 alnar. (KTb s 37)

7. Gård

1409 har Ingrid Öriosa gården (KTb s 17).

1415 överlåter Erik Bröms en gård, som Ingrid Öriosa ägde, till Nils Guse (KTb s 35).

8. Gård

1410 ingår i arvet efter Vineke Kersebom en 'gårdsstad' på Norreportsgatan (KTb s 21).

1441 förliks Heyna Wilsow, borgare i Schwerin, och Valborg, dotter till Peter Brage, om arvet efter Vineke Kersebom. Samma år säljer Heyna en jord 'litet från torget östan gatan' till Sven Germundsson. På jorden har Svens svärfar Torkel byggt hus. (KTb s 80)

9. Hörngården vid Tvärgatan

1474 anslår Margareta på sin avlidne make Berend Föglers vägnar till prästen vid Helga lekamens altare i bykyrkan 5 mark gutniska i ränta från de 100 mark hon har i skeppar Klemets gård 'i hörnet' (KTb s 90).

10. Hörngården vid Tvärgatan

1426 överlåter Henrik remslagare sin halva gård till svärsonen Hans Voghet. Gården ligger mellan Störje smeds gård och Tvärgatan. Henrik skall dock under sin livstid ha 'sängarum' i den avyttrade halva gården. (KTb s 54)

1431 överlåter Hans Voghet till Tore smed så mycket i Tore smeds gård som Henrik remslagare givit Hans i medgift med Hans hustru (KTb s 68).

1474 anslår Margareta på sin avlidne make Berend Föglers vägnar till prästen vid Helga lekamens altare i bykyrkan 5 marks ränta i gutniska från de 100 mark hon har i Rotker van Bokwoldes gård (KTb s 90).

11. Gård

1409 överlåter Katarina steltarens genom ombud en gård med stenhus till smeden Olof Störja, som har gården ännu 1426. Gården ligger vid Norreport åt öster. (KTb s 19, 54 f)

1440 överlåter Störje Djäkn all sin del i den gård vid Norreport, som hans far Olof smed bebodde, till Håkan Nilsson (KTb s 79).

12. Gård och bakomliggande hus

1426 överlåter Nils Erkill en gård (hus och jord) på Norreportsgatan mellan Olof smeds och Gotskalks gårdar till Borsten (KTb s 55).

1439 överlåter Olof smed ett hus till Håkan Nilsson. Huset ligger bakom Håkans gård intill Fångtornet (*jæmpte Fangatorneno*). (KTb s 78)

13. Gård

1426 omtalas Gotskalks gård (KTb s 55).

1515 donerar Ravald Bengtssons änka Greta en inteckning på 100 mark i Torsten Jonssons gård vid Norreport öster om gatan till S:t Sigfrids altare (SmH 1533: 1 A).

1561 har Björn en stuga 'hart vid Norreport'. För jorden, som stugan står på, betalar han 4 öre i årliga tomtören. (SmH 1561: 27 B)

Icke lokaliserade fastigheter på östra sidan av Norreportsgatan

1515 donerar Ravald Bengtssons änka Greta två gårdar på Norreportsgatan och de sex 'små hemmen jämnt å brunnen östan gatan' till S:t Sigfrids altare i bykyrkan (SmH 1533: 1 A).

Gårdar som inte kunnat lokaliseras till någondera sidan av Norreportsgatan

1491 förvärvar Hans Hawerbek en gård på Norreportsgatan: den norra delen, som tidigare bebotts av Ove Jul, upplåts av Bengt Brodersson; den södra delen upplåts av Lasse Redarsson med samtycke av hans fränder Bengt Brodersson och Torsten Torstensson. (KTb s 108)

1491 överlåter Peter Elofsson en gård på Norreportsgatan mellan Lars Peterssons gård och Per Önings gård till Olof kanngjutare (KTb s 108 f).

1533 ger Gustav I till Mariet, änka efter Gregers Hansson, besittningsrätt till och skattefrihet på en tomt med en inhägnad kålgårdstomt därintill vid Norreportsgatan mitt emot Henrik guldsmed. På tomten har hon uppfört en stuga och en annan träbyggnad. Upplåtelsen är en gentjänst för den hjälp hennes framlidne släkting Severin bårdskärare givit kungen. (GR 8 s 301 f)

Tvärgatan till Norreportsgatan vid Norreport

1426 *Thwar gatwna* (KTb s 54).

Tvärgatan korsade Norreportsgatan nära Norreport. Åt väster ledde den till smedjorna. Österut delades den ca 50 m från Norreportsgatan i Öningagatan och Sandvikagatan.

Fastigheter utmed norra sidan

1. Hörngården – se Norreportsgatan.

2. Gård

1420 överlåter Tideke, guldsmed i Stockholm, en gård till Henrik Borneman. Gården ägdes en gång av Johan Hammen och ligger vid Henrik remslagares gård. (KTb s 46 f)

1475 överlåter Sten Matsson en gård, som han köpt av Margareta Kärve, till Gudmund Späk. Gården ligger vid norra stadsmuren mitt emot skeppar Klemets gård i hörnet vid Norreportsgatan. (KTb s 91)

Fastigheter utmed södra sidan

Hörngården – se Norreportsgatan.

Öningagatan

1409 *in strata Øningia gata* (KTb s 17).
1441 *vppa Øningia gatw* (KTb s 81).

Från Norreportsgatan ledde Tvärgatan i östlig riktning. Efter ca 50 m delades Tvärgatan i Öningagatan och Sandvikagatan. Öningagatan ledde i en båge mot sydöst ned till Korngatan, nära stadsbroporten och hamnen.

Fastigheter på södra sidan (från nordväst mot sydöst)

1. Hörngården vid Tvärgatan med bod

1560 (omkr) har Sven Vred en gård och bodhörna vid Tvärgatan. Fastigheten gränsar till Birger Nilssons (Grip) gård på Sandvikagatan. (VreS H 23)

2. Gård och intilliggande bodar

1409 omtalas Nils guldsmeds gård (KTb s 18).
1441 överlåter borgmästare Peter Brage två gatubodar 'näst' Henrik skomakares gatubod mitt emot Bengt Erlandssons gård på Öningagatan till rådman Jakob Grönewald (KTb s 81).

3. Gård med intilliggande bodar vid S:t Kristoffers gilles hus

1409 överlåter Elisabet , änka efter Herman skomakare, halva den gård som Gudbern snickare nu bebor till Henrik Lassan. Samma år överlåter prästen Johan de Borg en halv bodtomt, vars andra del tillhör Elisabet, till Didrik Stenlöper. Bodtomten ligger på Öningagatan mellan Nils guldsmeds gård och S:t Kristoffer gilles bod. (KTb s 16, 18)
1411 överlåter Elisabet på egna och sonen Johan Bertholdssons vägnar till Didrik Stenlöper som hemgift för Elisabets dotter en gårdstomt som Didrik bebor (KTb s 24).
1441 omtalas Henrik skomakares bod (KTb s 81).
1472 pantsätter skeppare Vaste, borgare i Kalmar, till Helga lekamens brödraskap för ett större penninglån sin gård (hus och liggande grund) belägen vid Kristoffers gillestuga mot stranden (RAp 5/4).

Norra sidan av Öningagatan

1441 omtalas Bengt Erlandssons gård, som ligger 'tvärt över' Peter Brages bodar på Öningagatan (KTb s 81).

Sandvikagatan

1478 *vpa Sandwiko gato* (KTb s 96).
1482 *vppa Sandwikz gato* (KTb s 102).
1491 *Sandwika gatw* (KTb s 110).

Sandvikagatan ledde från Tvärgatan i en båge mot söder ner till Korngatan.

Fastigheter utmed östra sidan (från nordväst mot söder)

1. Gård

1482 överlåter kaniken Dag i Växjö en gård, som domkyrkan köpte av herr Kristoffer, till Gregers Torstensson. Gården ligger på Sandvikagatan norr om Erik Brages gård. (KTb s 102)

1560 (omkr) har Birger Nilsson (Grip) en gård med ett stenhus, källare och tomt (ursprungligen två tomter) på Sandvikagatan. Tomten är femsidig och mäter 47½ aln utmed Sandvikagatan, 40 alnar i sydost utmed Inge Rifs gård, i nordväst först 7½ aln utmed Sven Vreds bodhörna vid Tvärgatan, 23½ aln mot Sven Vreds gård och slutligen i norr 2 alnar. Fastigheten är köpt från Birger skräddare, nu död. En liten tomt (9 x 14 alnar) därintill har Birger köpt av herr Klas (= Brage) i Mönsterås. (BNBJJb f 6v, 19, VreS H 23, 25)

2. Gård

1482 omtalas Erik Brages gård (KTb s 102).

1491 omtalas Klas Brages fädernegård, som Erik Brage bodde i (KTb s 109 f).

1560 har Inge Rifs gården, ur vilken Klas Brage skilt ut en liten tomt och sålt till Birger Nilsson (Grip) (VreS H 25).

3. Gård

1491 säljer prästen Klas Brage den gård han ärvt efter sin mor Katarina Brage och sin bror Lars Brage till borgaren Olof skräddare. Gården ligger bredvid Klas fädernegård, som Erik Brage bodde i, och den gård Tore Unnesson bebodde. (KTb s 109 f)

4. Gård och intilliggande bod

1491 överlåter prästen Klas Brage, prebendat i Kalmar en gatubod 'med två rum med hus och jord och liggande grund' till Klas Vikman. Fastigheten ligger söder om Klas Brages fädernegård emot den brunn som ligger vid Kristoffers gilles hus och mellan Sandvikagatan och den gård som Tore Unnesson ägde. (KTb s 109 f, jfr även 1491 ovan)

1560 (omkr) har Birger Nilsson (Grip) ett stenhus med en källare upp till Kristoffers gilles hus i östra delen av staden vid skeppsbron. Fastigheten är köpt från Lars bergskarl och hustru Helga i Söderköping av dels Birgers far Nils Bosson (död 1522), dels Birger, som gav hustru Helga betalning 1559. (BNBJJb f 6v, 20, VreS H 24)

Fastigheter på västra sidan av Sandvikagatan (från nordväst mot söder)

1. Gård

1500 omtalas Olof Lassas gård (RAp 25/1).

2. Gård

1478 omtalas Tideman smeds gård (KTb s 96).

1500 pantsätter borgaren Per Vastesson med sin hustrus samtycke till Helga lekamens gille sin gård (hus och jord) på Sandvikagatan mellan Olof Lassas gård och skeppar Nils för 20 mark stackota med skyldighet att erlägga 1 marks ränta om året (RAp 25/1).

1517 omtalas Per Vastessons gård (RAp 14/8).

3. Gård

1478 säljer Erengisle Petersson en gård till skeppar Nils Jönsson med återlösningsrätt inom ett år. Gården ligger på Sandvikagatan mellan skeppar Bengts gård och Tideman smeds gård. (KTb s 96)

1517 pantsätter skepparen Nils, borgare i Kalmar, sin gård (hus och jord) på Sandvikagatan mellan Mats Hjorts och Per Vastessons gård till S:t Lars gille för läsande av en evig mässa vart år om Mickelsmäss (RAp 14/8).

4. Gård

1478 omtalas skeppar Bengts gård (KTb s 96).

1481 överlåter Klas Bengtsson sin fädernegård (hus och jord) på Sandvikagatan mellan Karl Humpes gård och skeppar Nils gård till Peter Hjort (KTb s 101).

1517 omtalas Mats Hjorts gård (RAp 14/8).

5. Gård

1481 omtalas Karl Humpes gård (KTb s 101).

Icke lokaliserad badstuga

1535 har S:t Nikolaus prebenda i bykyrkan en badstuga på Sandvikagatan med hus och jord, vilken räntar 8 mark danska. Prebendan var 1533 förlänad Hans Ernst. (SmH 1533: 1 A)

Fastigheter vid Färjobroport

Färjobroport låg innanför Öningagatan mellan Garpetornet och Stadsbroporten.

1409 överlåter Heneke Lörber en bodtomt till Henrik Vogel. Tomten ligger intill Henekes gård och Nils Jonssons tomt. (KTb s 19)

1428 överlåter Henrik Vogel ett bodrum närmast norr om *blodhakkonna hwsom* (= slakterihus) innanför Färjobron till S:t Andreas altare (KTb s 61).

1430 har rådets altare i bykyrkan två gatubodar, byggda av Håkan Penning, vid Färjobroport. De räntar 3 mark pn vardera och Håkan har byggt dem. (KTb s 5)

1433 överlåter Birger skrivare i Risinge, Mörbylånga sn, hus och jord ovan vid Färjobron intill Jóhan Dordewand till dottern Ingegärd. Dör Ingegärd barnlös återgår fastigheten, där han givit dotterns mor Margareta husrum, till Birger. Sonen Anders och dennes mor har fått husen vid Hysekebron. (KTb s 70)

Korngatan

1413 *in platea dicta Korngata* (KTb s 30).

Korngatan började vid Stadsbroporten. Den gick först ett kort stycke i Västlig riktning, böjde sedan av mot sydväst och ledde ned till Husgatan.

Fastigheter på norra och västra sidan (från Stadsbroporten)

1. Gård

1412 överlåter Cecilia, änka efter Knut Knalle, sin gård och tomt med där befintliga byggnader till Timmo Holste, som i gengäld skall bestå Cecilia med mat och kläder, så länge hon lever (KTb s 28 f).

1418 överlåter Timmo Holste sin gård (tomt med hus) vid havet intill Henrik skrivares gård till sin svärson Pribeke. Halva gården är hemgift till dottern, den andra halvan köper Pribeke. (KTb s 41)

1540 säljer Ernst Jonsson till Magerö sitt 'stenhus i K vid bryggan' till Johan Turesson (Tre rosor) (KaHist II s 82).[1]

2. Gård och intilliggande bodar

1418 omtalas Henrik skrivares gård (KTb s 41).

1441 överlåter rådmannen Klas Tammeka en gård med hus, jord och

[1] Lokaliseringen osäker

gatubodar till Magnus Gren. Gården ligger 'nere vid' stadsbron på norra sidan och ägdes tidigare av Jöns skrivare. (KTb s 80)

1515 kärar Johan Månsson (Natt och Dag) till borgaren Anders Persson om två gatubodsrum, vilka ligger 'oppsides och hart vid' det stenhus som Johan Månsson köpte av Magnus Gren och fru Filippa. Anders svarar att han fått bodarna med sin hustru, och att Peter Kyle tidigare haft dem. Vidare säger Anders att Peter Kyles far, Olof Kyle, köpt dem av Erik Brage och att det av Johan Månssons köpebrev och stadens tänkebok framgår att bodarna tidigare varit pantsatta och att Magnus Gren köpt dem. Johan Månsson tilldöms bodarna. (RAp 10/7)

3. Gård

1433 överlåter Birgitta, änka efter Rotker Dukus, en gård nere vid stranden till Holmsten Erlandsson. Rotker hade fått gården i pant av vinmannen Göble van Köninghusen. (KTb s 72)

4. S:t Kristoffers gilles stenhus – 1413 *inter domum lapideam conuiuij sancti cristoffori dictam panneryng* (KTb s 30), 1472 *Cristoffers gilde stuwu moth strandhene* (RAp 5/4), 1535 *store Cristoffer* (SmH 1533: 1 A), 1541 *thet stora stenhus benemp Cristoffuers* (SmH 1541: 10).

1409 omtalas en Kristoffers bod (KTb s 18), som torde ha legat norr om stenhuset i början av Öningagatan.

1422 lånar Lambert Hansson de Borg 60 mark svenska till S:t Kristoffers brödraskap, som för lånet pantsätter sin största källare. Från källaren skall i årlig ränta utgå 3 mark till Lambert, tills lånet är betalt. (KTb s 49)

1436 ingår ombud för Sverige och kung Erik av Pommern och under bemedling av hanseatiska sändebud förlikningsfördrag i S:t Kristoffers hus (ST III s 161).

1489 sammanträder Sten Sture med rikets råd i S:t Kristoffers gillestuga (KTb s 105).

1535 har S:t Kristoffers prebenda i bykyrkan en liten källare under Stora Kristoffer (SmH 1533: 1 A).

1541 uppdrar Gustav I åt Germund Svensson, ståthållare på Kalmar slott, att se till att borgarna färdigställer och rustar S:t Kristoffers gillestuga ('det stora stenhus Kristoffer') inför kungens av Danmark besök (GR 13 s 235, SmH 1541: 10).

1541 tillhör Herman på *Panneryngen*, 1552 Magdalena, skattebetalarna i den östra roten (SmH 1541: 10, 1552: 4 B).

1559 donerar hertig Erik Kristoffers hus till staden (GR 29 s 782).

5. Bodtomter

1413 överlåter borgmästare Albrekt skrivare två bodtomter intill varandra med hus till Elin Röriks och hennes barn och Peter Jakobssons barn. Tomterna ligger mellan S:t Kristoffers gilles stenhus, kallat *Panneryng*, och kyrkoherdens i bykyrkan bod på Korngatan. (KTb s 30)

6. Kyrkoherdens bod

1413 omtalas kyrkoherdens i Kalmar (= ?Hans Remsker) bod (KTb s 30).

Fastigheter på södra och sydöstra sidan av Korngatan

1. Bodrum

1561 har Nils Bengtsson ett rum som han inbyggt mellan stadsmuren och Våghuset. För rummet betalar Nils 6 öre årliga tomtören. (SmH 1561:27 B)

2. Våghuset – 1507 *Waghwset* (BSH 5: 159).

Våghuset kan ha legat i det nya tornet (*nya tornet* – KTb s 87), som omtalas 1446. Det låg alldeles innanför muren. Bakom Våghuset låg 'skyttebanan' (KTb s 87; jfr KaHist II s 84).

1507 meddelar Hemming Gadh att han skall låta hugga sex hål på muren, tre ovanför våghuset och tre nedanför. På vilken sida fienden sedan än kommer till bron, 'skall där vara för dem gjort'. (BSH 5: 159)

1561 har Birger Håkansson en liten bod vid Våghuset. Birger betalar for boden $1\frac{1}{2}$ öre i årliga tomtören. (SmH 1561:27 B)

3. Blidogården – 1446 *Blijdhogardhen* (KTb s 87).

1438 omtalas Peter skräddares gård (KTb s 76).

1446 överlåter Peter skräddare en gård (hus och jord) till Håkan Snak. Gården kallas Blidogården och ligger nere vid det nya tornet vid skyttebanan. (KTb s 87)

4. 'Våning'

1438 får Peter Jakobssons barn vid arvskifte med Peter skräddare efter deras mor en 'våning' med hus och jord mellan Björn Lemkes gård och Peter skräddares (KTb s 76).

5. Gård

1438 omtalas Björn Lemkes gård (KTb s 76).

6. Bod

1421 omtalas Anders Lippes bod (KTb s 47).

7. Bod

1421 överlåter Johan Sedeler och hans svärmor Katarina Fants en bodtomt med byggnad till Kristiern skräddare. Tomten ligger på Korngatan mellan Tideman glasmästares och Anders Lippes bodar. (KTb s 47)

8. Bod

1421 omtalas Tideman glasmästares bod (KTb s 73 f).

9. Bod

1436 har Tyrgils skräddare en gatubod, som ligger väster om Kristiern skräddares 'hemol' på Hysekegatans södra sida (KTb s 73 f).

Hysekegatan

1416 *in platea que dirigit se ad priuetum ciuitatis* (KTb s 16).
1425 *wppa Hysekio gatwne* (KTb s 54).
1444 *vppa hyseko gatwnne* (KTb s 83).
1474 *vpa hyseke gathonne* (KTb s 94).

Hysekegatan ledde i östlig riktning från Korngatan ned till Synnersta vattenporten, utanför vilken stadens hemlighus låg. Området på båda sidor om gatan kallades Fiskarbänken/Fiskabänken (1426 *widh Fischarabenken*, 1430 *widher Fiskabænken* – KTb s 56, 66).

Fastigheter på norra sidan (från väster mot öster)

1. Gård, bakhus och bodar

1409 överlåter borgmästare Heneke Bära en gård till Lars Ebbesson. Gården ligger mellan Henekes bakhus och Herman glasmästares gård på gatan som leder till stadens hemlighus. (KTb s 16)
1418 överlåter Kristina, änka efter Heneke Bära, en gård mellan Kristinas bakhus och Jöns bagarmästares hus till Vineke Hartman (KTb s 42).
1425 överlåter Heneke Bäras änka tre bodrum 'mellan bakhuset och bagarmästaren' på Hysekegatan till Vineke Hartman (KTb s 54).

2. Gård

1409 omtalas Herman glasmästares gård (KTb s 16).
1414 överlåter Tomas Hemezot sin gårdstomt till Jöns bagarmästare, som nu bebor tomten. Samma år överlåter Jöns en del av sin gårdstomt (12 x 14 alnar) med ett litet hus till snickare Nils Growe. (KTb s 32)
1418 pantsätter Jöns bagarmästare sin bostad till Henrik Lassan, som skall uppbära 12 öre i ränta, tills skulden är betald (KTb s 42).

1430 överlåter (bagarmästare) Jöns Vesthof sin del i en gård vid Fiskabänken till Klas (Tammeka) bagare (KTb s 66).

3. Gård och bodar

1412 skiftas fäderne- och mödernearv mellan Gudvast Larssons barn: Mats, Katarina och Ingegärd. Gården i Kalmar tillfaller systrarna så att de vardera får hälften av gårdstomten, källaren, boningshuset och de norra gatubodarna. Framstugan, stekarhuset, förstugan och södra gatuboden innehar Vineke Hartman, gift med Katarina. Vill Ingegärd flytta till gården skall Vineke få ersättning för hälften av de fyra husen. Tills Vineke fått ersättning för de fyra husen, får han fritt bebo gården. Mats får sin broderslott i arvegods på Öland. (KTb s 25 f)

1419 överlåter Lars skräddare en halv gård (tomt med hus) som tillfallit hans hustru Ingegärd i fädernearv, till Vineke Hartman (KTb s 43).

1426 träffas överenskommelse mellan Vineke Hartman och Jakob Grönewald: Jakob skall gräva en ränna mellan deras stenhus och dessutom låta avskära sin stuga och förstuga, så att Vineke får fritt dropprum. Om de vill bygga upp det högra stenhuset, skall det bekostas av dem bägge. (KTb s 55)

1433 träffar rådmännen Klas Tammeka (bagare) och Jakob Grönewald på sina hustrurs vägnar en överenskommelse om allt arv, varvid Jakob får behålla sin gård (KTb s 71).

4. Bodrum

1515 donerar Ravald Bengtssons änka Greta ett bodrum vid 'Synnersta bro porten innanför på norra sidan' till S:t Sigfrids altare i bykyrkan (SmH 1533: 1 A).

Fastigheter på södra sidan av Hysekegatan (från väster mot öster)

1. Gård

1436 överlåter Kristiern skräddare till Henrik guldsmed ett hemul (hus och jord) på Hysekegatans södra sida och öster om Tyrgils skräddares bod på Korngatan (KTb s 73 f).

1474 ger borgaren Henrik Witte med samtycke av sin hustru Margareta samt Peter Vise och Rotker en gård på Hysekegatan till underhåll för prästen i det nya Vårfrukapellet i bykyrkan (KTb s 94).

2. Hemol och bod

1426 överlåter Peter Soo en bod vid Fiskarbänken till Peter Brage (KTb s 56).

1441 överlåter Peter Brage till Henrik guldsmed ett hemol med hus och jord öster om Henriks gård (KTb s 81).

1474 se ovan.

3. Gård

1433 omtalas Olof timmermans gård (KTb s 69).

1439 överlåter Olof timmerman sin halva källarmur till Gudmund Klenfot (Gudmundsson). Gudmund eller den som övertar Gudmunds gård efter honom skall hålla ränna på muren under Olofs dropp. (KTb s 78)

1452 omtalas Jakob skomakares gård (RAp 23/8).

1491 överlåter hustru Bothild, änka efter Jakob skomakare, en gård (hus, jord och liggande grund), som Jakob skomakare bebodde, på Hysekegatans södra sida till Bengt Brodersson (KTb s 109).

4. Gård

1433 överlåter Hans Eriksson en gård (hus och jord) vid Fiskabänken närmast öster om Olof timmermans gård till Gudmund (Klenfot) Gudmundsson (KTb s 69).

1444 överlåter Nils Bengtsson en gård (hus och jord) till Henrik Raleder. Gården ligger på Hysekegatans södra sida och beboddes under lång tid av Gudmund Klenfot. (KTb s 83)

1452 säljer Kristina Gregersdotter, änka efter Hans Dunker, till brödraskapet i Helga lekamens gille sin tomt på Hysekegatan intill Jakob skomakares gård (RAp 23/8).

5. Gård

1500 (omkr) pantsätter borgaren Nils Skute för 100 mark kalmarska och en årlig ränta på 5 mark sin gård på Hysekegatan 'nära torget' till Helga lekamens gille (RAp odat 239).

1515 donerar Greta, änka efter Ravald Bengtsson, en inteckning på 2 nobler i Nils Skutes tomt på Hysekegatans södra sida 'näst vattnet' till S:t Sigfrids altare (SmH 1533: 1 A).

Icke lokaliserade fastigheter på Hysekegatan

1419 överlåter prästen Johan Ost och hans mor Vendela deras tomt med hus nära stadens 'hyseke' till Nils van Löwen (KTb s 43).

1500 köper Helga lekamens brödraskap en strandbod för 100 mark av Lucia, änka efter borgmästaren Peter skrivare. Boden ligger 'upp till Kalmarna mur innanför Synnersta vattenporten tvärt ifrån Berend Borras våning'. (RAp 11/1)

Husgatan/Slottsgatan

1438 *vppa Husgatunne* (KTb s 75).
1531 *wedh Hwssgathona* (RAp 15/2).
1546 *på Slotzgatun* (GR 18 s 140).

Husgatan ledde från slottet i västlig riktning mot torget. Korngatan ledde fram till Husgatan. Från Husgatan ledde en gata, Klostergatan mot söder till dominikanklostret.

Fastigheter på norra sidan (från öster mot väster)

1. Själahusen – 1474 *Sielahusen, Siælahusen* (KTb s 89).
1407 omtalas Hans Botolfssons gårdar (KTb s 18).
1474 uppges att Anders Olofsson instiftat Själahusen för fattigt folk på den tomt upp mot slottet, vilken en gång Hans Botolfsson ägde (KTb s 89).

2. Gård och intilliggande tomt
1407 överlåter Johan Unforferet till Mattias Syrenberg en gård mellan Hans Botolfssons gårdar och Herman skräddares gård (KTb s 18).
1409 överlåter bröderna Johan, Birger, Ebbe och Benne Regin en gårdstomt till Mattias Syrenberg. Tomten ligger intill den 1407 förvärvade gården. (KTb s 18).
1430 (omkr) har staden i Syrenbergs gård en inteckning på 150 mark, som räntar 9 mark om året (KTb s 3).

3. Gård
1407 omtalas Herman skräddares gård (KTb s 18).
1438 har mäster Klas, armborstmakare, gården (KTb s 76).
1546 omtalas Olof klockares änkas gård (GR 18 s 140).

4. Gård
1406 ger Peter Snap och hans hustru Ingrid en gård till bykyrkan. Till gården hör tomt och byggnader. Villkoret är att de får nyttja den under sin livstid. När en av dem dör, tillfaller hälften bykyrkan, den andra kvarstår hos den överlevande. Vidare får de avyttra gården, om de blir fattiga eller gamla och oförmögna till arbete. Får de en son, skall gården med ärftlig rätt tillfalla denne. (KTb s 10)
1438 överlåter Peter vitsmeds hustrus arvingar till bykyrkan halva den gård som Peter och hans hustru för många år sedan givit bykyrkan. Gården ligger på Husgatan. (KTb s 75)
1438 säljer Lydeke Koveld och hans hustru en halv gård mellan Ebbe

sporrsmeds gård och mäster Klas på Husgatan till Östen i Perstorp (KTb s 76).

1546 upplåter Gustav I med ärftlig rätt till Anders krutmakare kronans 2/3 i en tomt på Slottsgatan på höger sida, när man går från slottsbron och upp till kyrkan. Tomten är 32 x 20 alnar och ligger mellan Lars Bottnakarls och Olof klockares änkas gårdar. Resterande 1/3 tillhörde en bonde utanför Kalmar. Anders skall träffa uppgörelse om pris med denne. (GR 18 s 140)

5. Gård

1413 ger Ebbe sporrsmed full ersättning till Håkan Gregerssons hustru för hennes arvslott – omfattande tomter och hus i och utanför staden – efter hennes föräldrar. Därmed tillerkänns Ebbe all rätt till nämnda egendomar. (KTb s 31)

1438 omtalas Ebbe sporrsmeds gård (KTb s 76).

1546 har Lars Bottnakarl gården (GR 18 s 140).

Fastigheter på södra sidan av Husgatan (från öster mot väster)

1. Gård

1481 överlåter Lars Johansson sin hustrus arvedel i en gård på Husgatan öster om Anders Olofsson gård till Magnus Bagge (KTb s 101).

2. Hörngården till Klostergatan

1474 ger Anders Olofsson stugan, gatuboden och loftet över gatuboden på sin gård till bykyrkan med rätt för sig och sin hustru att bruka hela fastigheten så länge de lever (KTb s 89).

1481 överlåter Bengt Olofsson till Ingrid, änka efter Didrik Hawerbek och hennes son Hans Hawerbek sin ärvda hälft i den gård (hus, jord, stenhus och källare), som Anders Olofsson ägde. Fastigheten ligger på Husgatan väster om Magnus Bagges gård och i hörnet av gatan som leder till klostret. I överlåtelsen ingår också 'hemmet', som ligger på hörnet. (KTb s 99 f)

1485 överlåter rådman Jakob Andersson och borgare Magnus Bagge, bykyrkans föreståndare, ett 'hem', som Anders Olofsson givit bykyrkan, till hustru Ingrid, Didrik Hawerbeks änka, och sonen Hans Hawerbek. Fastigheten 'ligger i Ingrids gård på hörnet'. (KTb s 105)

Icke lokaliserade fastigheter

1531 säljer prior Nils Vit i Kalmar kloster en tomt med en halv brunn till borgaren Peter skomakare. Fastigheten, som klostret fått efter gamle

Peter skomakare, ligger vid Husgatan mellan Peter köpmans tomt och Hans Larssons. Unge Peter skomakare har redan ingärdat tomten, som han försett med hus och nu bebor. Uppgörelsen bevittnas av Mats Olsson och Karl Vaggs, som bor vid samma gata. (RAp 15/2) Mats Olsson och Peter skomakare tillhör 1541 skattebetalarna inom den södra roten (SmH 1541: 10).

Klostergatan

1476 *vpa kloster gatwnne* (KTb s 93).

Klostergatan ledde från Husgatan i sydlig riktning ned till dominikanernas konventsanläggning. Från Klostergatan ledde en gata – troligen Söderportsgränd – i västlig riktning mot Söderportsgatan.

Fastigheter på östra sidan (från norr mot söder)

1. Tomt

1515 donerar Greta, änka efter Ravald Bengtsson, en tomt vid Slottet 'tvärt över Baltzars gård' till S:t Sigfrids altare i bykyrkan. Peter smed bodde tidigare på tomten som är stor nog för gårdsrum, stuga, farstu, smedja och ett litet kålgårdsrum. (SmH 1533: 1 A)

2. Gård

1500 omtalas Mårten skomakares gård (RAp 3/2).

Fastigheter på västra sidan (från norr mot söder)

1. Hörngård till Söderportsgränd

1476–80 omtalas Hans Mickelssons gård (KTb s 93, 99).
1500 har Påvel Kyle gården (RAp 3/2).

2. Gård

1476 överlåter Ravald Bengtsson en halv gård till Baltzar verkmästare. Ravald och hans 'värmoder' hustru Ingeborg har ärvt gården efter Hans Talg och hustru Elseby. Gården ligger på Klostergatan 'sunnan för Hans Mickelssons gård i hörnet' och bebos redan av Baltzar. Samtidigt överlåter även Frans guldsmed sin del i gården till Baltzar, som därmed besitter hela gården (hus, jord och källare). (KTb s 93)

1480 säljer Baltzar verkmästare en gård (hus och jord) till Margareta, änka efter Karl Skog. Fastigheten ligger på Klostergatan i hörnet söder om Hans Mickelssons gård. (KTb s 99)

1500 pantsätter borgaren Sten Skart med sin hustrus samtycke sin gård på Klostergatan 'sunnan näst' Påvel Kyles gård och 'tvärtöver' Mårten skomakares till Helga lekamens gille för 100 mark kalmarska och en årlig ränta av 5 mark (RAp 3/2; enl baks-ant har Per Perssons hustru senare bebyggt tomten, som ligger vid klostrets kålgård).

Svartbrödrakonventet

1243 *conuentus* ... *Kalmarniam* (ASMA s 260, yngre handskrift).
1273 *fratribus de claustro Kalmarnie* (DS 565).
1288 *Fratribus predicatoribus* ... *Kalmarnie* (DS 981).
1444 *i Swartbrødra kloster* (RApp 23/8).

Dominikanerna hade ett område i stadens sydöstra hörn innanför stadsmuren och nära slottets vallgrav. Hus (domus) eller konvent (conventus) är den tekniska termen för själva institutionen, men den har kommit att betecknas kloster, trots att den inte var ett kloster i egentlig mening. Medlemmarna kallade sig bröder (fratres) – andra kallade dem oegentligt munkar – och leddes av en prior. Inget är känt om anläggningens utseende. En cuppa till en dopfunt från sent 1200-tal har hittats vid utgrävningar. Den torde ha tillhört kyrkan, som var helgad S:ta Maria. Anläggningen övergavs på 1530-talet och fick sedan lämna byggnadsmaterial till ombyggnader på bl a slottet.

1351 godkänner ärkebiskop Peter i Lund i predikarbrödernas kloster i Kalmar det avtal som tidigare träffats mellan den påvlige nuntien Johannes Guilaberti och Sveriges rike om att för landets behov utnyttja medel som insamlats för påvestolen (APS 420).
1401 utlovar påven Bonifatius IX avlat åt dem som på vissa dagar besöker Mariakyrkan i Kalmar, dominikanhusets kyrka (*ecclesia beate Marie virginis domus Kalmarnensis fratrum ordinis predicatorum*) och bidrar till dess återuppbyggnad (SD 2848).
1444 avhandlas tvist mellan Erik Turesson (Bielke) och Åke Sandbäck och Lindorm Sandbäck i Svartbrödraklostret (RApp 23/8).
1451 dömer nämnd, utsedd av kung Karl Knutsson, i arvstvist mellan Knut Somarsson och dennes halvbror på mödernet Gustav Larsson (Änga-ätten) i 'Svartbrödraklostret' (RAp 24/7).
1454 sammanträder ombud för kung Karl och kung Kristian i Kalmar 'Svartbrödrakloster' angående Claus Rönnows hustrus gods efter Erik Turesson (Bielke), död 1450 (Rep II: 380).

1455 (27/2) upprättar kung Karl Knutsson förslag till ett fördrag med kung Kristian om stadigvarande fred, vari bestäms att Karl till nästa S:t Olofs dag (29/7–55) skall sända sex man till Kalmar för att i 'Svartbrödraklostret' förhandla med kung Kristians sex sändebud (ST III s 658 f). Fördraget fullbordas inte.

1466 avdöms godstvist 'i brödrastugan i Kalmar kloster' (*i brødre stuwen i Calmarna Closter*) (RAp 18/7).

1529 meddelar Gustav I Kalmar stad beträffande 'det munkkloster där är i byn' att han inget har emot att det blir kvar eller att borgarna underhåller dem som bo i klostret (GR 6 s 43).

1531 säljer prior Nils Vit en fastighet på Husgatan (RAp 15/2).

Fastigheter på och vid konventsanläggningen

1477 kungörs att dominikankonventet mottagit av Birgitta, änka efter Erik Petersson (Bonde), ett kålgårdsrum, som Birgitta köpt av Johan Månsson. Kålgårdsrummet ligger mellan Birgittas gård och klostret. (RAp 20/1, se Igelösa, Voxtorps sn).

1541 har kungen ett stall 'innan vid muren' (SmH 1541: 10).

1544 uppmanar Gustav I Germund Svensson (Somme), fogde på Kalmar slott, att bygga ett nytt stall på den 'släta platsen in mot klostret' och längs stadsmuren. Stadsmuren skall utgöra en vägg, hästarna vara vända 'ut mot dagen och baken mot stadsmuren'. Värnet på stadsmuren skall samtidigt lämnas fritt. På platsen för det gamla stallet vid slottet skall i stället 'ett gott stycke vall' uppsättas. (GR 16 s 271 f, 721)

1554 utnyttjas hjälpedagsverken till att anlägga en trädgård 'utan Slottet' (SmH 1554: 9).

1558 börjar 26 timmermän uppföra en ny badstuga i trädgården, 'vår nådige herres badstuga, som blir färdig 1559 (SmH 1558: 13, 1559: 39).

1559 får trädgårdsmästare Hans Frese i Uppsala i uppdrag att fara till Kalmar och inspektera hertig Eriks trädgårdar och förbättra dem som så behöver (GR 29 s 647).

1559 får mäster Jakob Richter och Blasius Trumpetare i uppdrag av hertig Erik att inrätta en vacker 'lustgård' med träd och örter på platsen utanför Kalmar slott. Året därpå uppmanas Hans Frese att sända en god trädgårdsdräng och dessutom 'åtskilligt frö' till Kalmar. (GR 29 s 658, 758)

Söderportsgränd – 1440 *the gatunna som liggar til brødhra closter* (RAp 5/11). Mellan Klostergatan och Söderportsgatan fanns en gata. Den är troligen identisk med Söderportsgränd, omtalad 1535 (KaHist II s 150).

Fastigheter mellan Söderportsgatan och Söderportsgränd

1. Två gårdar

1405 överlåter Henrik Slatte, gift med Birgitta, som är änka efter Sigge Svensson, och styvsonen Erland en del av en gård till Abraham Brodersson (tjurhuvud). I gården bodde tidigare Sigge och Birgitta, Erlands föräldrar. (KTb s 10)

1407 ger Abraham Brodersson till en prebenda i Helga trefaldighets och Maria Magdalenas kapell i bykyrkan en gård, som han köpt av Henning Vedeman bakom Hans Könings gård (vid Söderport), och en gård norr därom, som han köpt av Birgitta, änka efter Sigge Svensson (SD 3135).

2. Gård, fruktträdgård och bostad

1412 överlåter Mats Tjälvesson och hans systrar från Öland en gårdstomt med hus till Staffan skomakare. Tomten ligger vid Hans Könings fruktträdgård och Hans Stenarssons bostad. (KTb s 28)

1422 överlåter Staffan skomakare sin gård (hus och jord), som ligger öster om 'husens trädgård'(?), till Rotker bagare. Samma år köper Rotker bagare en tomt av Hans Stenarssons arvingar genom Staffan skomakare. (KTb s 50)

3. Gårdstomt

1442 överlåter Klas Siggesson en gårdstomt bakom Hans Meydenborgs (på Söderportsgatan) gård mot klostret till Augustinus Kok (KTb s 82).

Söderportsgatan

1406 *in strata sudhraporten* (KTb s 11).
1408 *wpa sudhraports gatu* (KTb s 5).
1408 *in platea partis porte australis* (KTb s 14 f).
1410 *in platea porte meridionalis* (KTb s 21).
1482 *vppa swdher portz gato* (KTb s 102).

Söderportsgatan ledde från Söderport i nordöstlig riktning in mot stadens mittpunkt, där den mötte Västerportsgatan och Lärftsgatan. Till Söderportsgatan förde Smedjegatan från väster och Söderportsgränd från öster.

Fastigheter på östra sidan (från söder mot norr)

1. Gård

1412 omtalas Hans Könings fruktträdgård (KTb s 28).

1434 överlåter Hans Köning en gård vid Söderport till Lars Truesson. Halva gården är medgift med dottern, den andra halvan köper Lars. (KTb s 72 f)

1441 överlåter Jöns Krak en gård vid Söderport 'tvärt över Karl Mickelsson' till Åke Johansson. Gården tillhörde tidigare Hans Köning. (KTb s 79 f)

1481 överlåter Olof Brage en gård vid Söderport på gatans östra sida i hörnet (hus och jord) till Hans Löv, som innehar gården ännu 1499 (KTb s 101, RAp 1499 30/11).

2. Gård

1499 pantsätter borgaren Karl Sigvastsson sin gård (hus och jord) på södra sidan av Söderportsgatan mellan herr Lars Ingemundssons gård och Hans Löd till Helga lekamens gille för 100 mark kalmarska och en årlig ränta på 5 mark (RAp 30/11; enl baks-ant ligger gården vid S:ta Annas gillestuga).

3. S:ta Annas gillestuga – 1408 *conuiualem stubam sancte Anne* (KTb s 15).

1407 överlåter Karl Petersson den gårdstomt där hans far bott till S:ta Annas gille. Med tomten följer hälften av en intilliggande brunn. (KTb s 14)

1408 omtalas S:ta Annas gillestuga (KTb s 15).

1446 ger Mårten Tolfs och hans hustru till S:ta Annas gille alla de hus som de byggt på S:ta Annas gilles jord med rätt att nyttja dem så länge de lever (KTb s 87).

4. Gård

1406 omtalas Arnold Akenstorps gård (KTb s 1).

1408 överlåter Arnold Akenstorp en gård till Arnold Styke. Gården ligger mellan Olof smeds gård och S:ta Annas gilles stuga vid Söderportsgatan. 1410 omtalas ännu gården som Arnold Akenstorps. (KTb s 15, 21)

1499 har klerken Lars Ingemundsson gården (RAp 30/11).

5. Gård

1406 överlåter Nils Magnusson en gård på Söderportsgatan mellan Arnold Akenstorps gård och Tove skomakares gård till Olof Störja (KTb s 11).

1410 säljer järnsmeden Olof Störja en gård till Magnus Petersson. Gården ligger mellan Didrik Tempelmans, som nu är död, och Arnold Akenstorps gårdar på Söderportsgatan. (KTb s 21)
1438 omtalas Magnus Peterssons gård (KTb s 77).

6. Gård

1406 omtalas Tove skomakares gård, som tidigare ägts av Didrik Tempelman; denne omtalas som död 1410 (KTb s 11, 21).
1419 ger Tove skomakare i hemgift med sin dotter halva den gård han bebor till Albert Skulte (KTb s 43 f).
1438 upplåter rådmännen Olof Rike och Magnus Trulle en gård till svärdfejaren Hans Meydenborg. Gården ligger på Söderportsgatans östra sida närmast norr om Magnus Peterssons gård (KTb s 77).
1442 omtalas Hans Meydenborgs gård (KTb s 82).

7. Hörngård till Söderportsgränd

1440 ger Katarina, Henrik Kritenstens änka och omgift med Henrik Bekman, till Olof Kyles kapell i bykyrkan, vigt till S:t Peter och S:t Paulus, en hörngård med hus och jord, belägen mellan Söderportsgatan och den gata som ligger till brödraklostret (RAp 5/11, SMR 1248).

8. Gård

1416 överlåter Nils Bugg sin fars gårdstomt, som är 7 x 24 alnar, till Gunvid (KTb s 39).
1419 överlåter Elisabet, Olof smeds änka, en gård (tomt och hus) mellan Bekmans och Karl Grannes gårdar till Gunvid (KTb s 44).

9. Gård

1419 omtalas Karl Grannes gård (KTb s 44).

10. S:t Olofs gilles tomt

1442 upplåter Dorotea, Didrik Herres dotter, till S:t Olofs gille de hus som 'klerken i sitter' (KTb s 82).
1444 upplåter Nils remslagare å S:t Olofs gilles vägnar en gillestomt till Gumme Krum (KTb s 84).
1482 omtalas S:t Olofs gilles jord (KTb s 102).

11. Jord och kryddgård

1482 överlåter Nils Jönsson en jord på Söderportsgatan mellan S:ta Gertruds kyrkas och S:t Olofs gilles jordar och mark kring kryddgården till Henrik Korlabel. Kryddgården har Nils köpt av Håkan Brodersson. (KTb s 102)

12. Gård

1477 beslutar borgmästare och råd att den fastighet som herr Lars bokskrivare bodde i och gav till S:ta Gertruds kyrka (Kalmar landsförsamlings kyrka) skall bli prästhem för den präst som S:ta Gertruds kyrka har (KTb s 94 f).

1482 omtalas S:ta Gertruds kyrkas jord (KTb s 102).

Fastigheter på västra sidan av Söderportsgatan (från söder mot norr)

1. Gård vid gatan och bakomliggande fastigheter

1413 överlåter Nils Bards änka en del av sin gårdstomt till Näskonung smed. Tomten ligger vid muren intill Söderport på norra sidan och mäter $15\frac{1}{2}$ x 40 alnar. (KTb s 31)

1423 överlåter rådmannen Henrik skrivare en tomt (16 x 34 alnar), som ligger 'bak vid' Anders Leves gård till Näskonung smed. Samma år upplåter Näskonung smed en gård med jord och hus till Johan vamme Lo. Gården ligger vid 'södra stadens mur' mellan Magnus åkare och Olof Utskog. (KTb s 51)

1431 överlåter Bengt Larsson en gård till Hans Meydenborg under muren vid Söderport 'västan till' (KTb s 67).

1441/ 73 har rådman Karl Mickelsson en gård vid Söderport (KTb s 79 f, ATJb s 149).

1483 överlåter Magnus Åkesson en gård vid Söderport på gatans västra sida till Håkan skräddare och hans hustru, vilka i sin tur upplåter gården till Hans Falster (KTb s 104).

1491 överlåter Per Slatte en tomt med hus och källare till Hans Falster. Fastigheten ligger 'sunnan hart bak' Hans gård och ägdes tidigare av Eskil Hära.(KTb s 106 f)

2. Gård

1496 pantsätter borgaren Elef Pella halva sin gård (södra delen) på Söderportsgatans norra sida andra gården från Söderport till S:t Nikolai gille (RAp u d).

3. Gård

1408 pantsätter klerken Johan Wardenberg för 40 mark Olof Skalles gård till Herman Röde och dennes hustru Metta, som nu får nyttja gården, tills Olof Skalle eller dennes arvingar återlöser den. Johan har haft gården i pant av Olof, som lovat Johan 40 mark för en tjänst gentemot Ermegård Johansdotter (Bülow), änka efter Knut Bosson (Grip, död 1406) (KTb s 5).

1481 har Jöns Nilsson gården (KTb s 102).
1484 förliks Jöns Nilsson och Lars Henriksson om arvedelar, så att Jöns får den ena halva gården och Lars den andra (KTb s 105).

4. Tomt

1481 överlåter Olof Bravidsson i Berga en tomt mellan abbotens jord och Jöns Nilssons gård till Birger Hemmingsson (KTb s 102).

5. Gård

1481 omtalas abbotens (= ? dominikankonventets) jord (KTb s 102).
1489 överlåter prior Lukas på dominikankonventets och rådman Nils Ruska på domkyrkans i Växjö vägnar en gård (hus och jord) till borgaren Sven Röndekep. Gården ligger på Söderportsgatan söder om Anders Olofssons gård och öster om Öjar Trumbes gård (på Smedjegatan). (KTb s 106)

6. Hörngård till Smedjegatans södra sida

1413 omtalas Hinseke Skalles gård intill Smedjegatan (KTb s 30).
1489 omtalas Anders Olofssons gård (KTb s 106).

7. Hörngård till Smedjegatans norra sida

1410 ärver guldsmeden Vineke Kerseboms barn efter sin far den halva gård och det halva stenhus, där Vineke bodde (KTb s 21).
1435 överlåter Gunnar Nilsson till Hans Kromme och hans hustru Katarina, änka efter Johan Fromedeer, hörnet med hus och jord, som ligger ut från det stenhus som Vineke guldsmed ägde (KTb s 73).
1440 överlåter Gereka Häring genom ombud en gård till Klas Rossow. Gården ligger i hörnet mellan Smedjegatan och Söderportsgatan och ägdes tidigare av Vineke guldsmed. (KTb s 78 f)

8. Gård

1420 överlåter Nils Sting till Gerlak Polen 1/3 gård (tomt och hus) som Gerlak nu bebor (KTb s 45).
1429 överlåter Hans Nilsson en halv gård, som han ärvt efter Gerlak köttmånglare, på Söderportsgatans västra sida till Karl Häggesson (KTb s 63).
1430 överlåter Gyrid en halv gård på Söderportsgatan som hon och hennes avlidna make Gerlak köttmånglare ägde, till Karl Häggesson (KTb s 65).
1438 överlåter Birger remslagare en gård söder om Peter grytgjutares gård på Söderportsgatan till Hans Kromme (?KTb s 77).

9. Gård

1418–38 omtalas Peter grytgjutares gård (KTb s 42, 56, 77).

10. Gård

1418 överlåter borgaren Lars Kamper sin gård (tomt och hus) till Nils Gute i Kvigerum, Ljungby sn. Gården ligger mellan Peter grytgjutares och Tyrgils Mangos gårdar. (KTb s 42)

1426 överlåter Nils Gute en gård (hus och jord) 'mellan Peter grytgjutare och Sven smed' till mäster Herman (KTb s 56).

1429 överlåter Nils Gute all sin fasta och lösa egendom till Tore smed, som skall nära Nils, så länge Nils lever (KTb s 63).

1488 pantsätter borgaren Håkan Svensson för 20 mark gutniska 'så mycket i hus och jord', som han har i sin gård på Söderportsgatan, till Helga lekamens gille och skall till gillet betala 1 mark gutniska om året (RAp 12 el 19/5).

11. Gård

1418 omtalas Tyrgils Mangos gård (KTb s 42).

1426 har Sven smed gården (KTb s 56).

1427 kärar Sven smed på Rådhuset till sin frände Störje smed om del i en gård, som Sven fått 'till medgift' med sin hustru. Då hustrun burit sig illa åt och lämnat sin make, döms Sven att behålla medgiften tills hustrun dör. Då skall gården tillfalla den som är hustruns närmaste arvinge enligt ärvdabalken. (KTb s 58)

12. Gård

1429 överlåter guldsmeden Hans Svarte en tomt mellan Herman Appelboms stuga och det hus Mårten ägde till Herman Appelbom (KTb s 62).

1433 överlåter Hans Svarte sin halva gård med hus och jord 'så mycket han byggt' med halva brunnen och halva ingången till sin svärson Birger remslagare. Den södra delen av gården tillhör Sven Rännare. (KTb s 71)

1438 överlåter Hans Svarte all sin egendom – 'lösöre och liggande grund' – till Birger remslagare, varvid Birger lovar att förse Hans och dennes hustru med föda och kläder, så länge de lever (KTb s 76).

13. Gård

1419 överlåter Nils Frankevorde en del av sin gårdstomt till Herman Appelbom. Tomtens längdsidor är 18 $\frac{1}{4}$ aln och 16 alnar, breddsidorna 8 och 10 $\frac{1}{4}$ aln. (KTb s 44)

1429 omtalas Herman Appelboms stuga (KTb s 62).

14. Hus

1429 omtalas ett hus, som Mårten guldsmed ägt (KTb s 62).

Smedjegatan

1381 *wppe der smede straten* (KTb s 2).
1402 *in platea fabrorum* (KTb s 7).
1413 *in platea Smydhgata* (KTb s 32).
1422 *widh smydhio gatu ... vppa smidhiagatu* (KTb s 50 f).

Smedjegatan ledde i nordvästlig riktning bort till Västerportsgatan. Från Smedjegatan ledde Krämargatan mot norr till Västerportsgatan.

Fastigheter på södra sidan (från öster mot väster)

1. Gård och intilliggande bodar

1410 överlåter Peter Slake en bodtomt till Elisabet, Gudmund Unnessons änka. Tomten ligger intill Peters gård på den västra sidan och mäter 6 x 8 alnar. (KTb s 22)

1413 överlåter borgmästare Henrik Remsker två bodtomter med hus till S:ta Annas gille. Tomterna ligger i hörnet av Smedjegatan (och Söderportsgatan) mellan Peter Slakes och Hinseke Skalles gårdar. (KTb s 30)

1481 omtalas Öjar Trumbes gård väster om Anders Olofssons gård på Söderportsgatan (KTb s 106).

2. Gård och intilliggande bodar och tomter

1409 överlåter Ingrid Ernilsa tomten till ett litet hus till remslagaren Jakob Blå. Tomten mäter på bredden 4 alnar och ligger mellan Jakobs och Ingrids tomt. (KTb s 17)

1411 överlåter kyrkvärdarna Johan Strabuk och Karl Gregersson på Kalmar kyrkas vägnar en gårdstomt till Lek sadelmakare. Tomten ligger mellan Peter Slakes och prästen Johan Wittes gårdar. Samma år överlåter Gislög till Lek sadelmakare en tomt, som Lek bebor. (KTb s 23)

1413 överlåter Lek en bodtomt till Herman Kink. Tomten ligger vid Smedjegatan mellan Elisabet krämares bod och Jakob remslagares bod och mäter 7 x 8 $\frac{1}{2}$ aln. (KTb s 30)

1426 omtalas Jakob remslagares bod (KTb s 56 f).

3. Gård och intilligande bodar

1409 överlåter Jöns Vesthof en bod till Olof Bennesson. Boden ligger intill kyrkoherde Johan Wittes bod och mitt emot den gård Hans Bard bor i (KTb s 19).

1411 omtalas prästen Johan Wittes gård (KTb s 23).

1413 omtalas Elisabet krämares bod (KTb s 30).

1426 överlåter hustru Elisabet 'en bod med ett loft ovan' till Gunnolf skräddare. Boden ligger 'mellan Klas remslagare och Jakob remslagare' (KTb s 56 f)

4. Gård

1420 omtalas Håkan Pennings gård (KTb s 45).

5. Gård och bakomliggande tomt

1412 överlåter Johan Bark en tomt till Sune Nilsson. Tomten ligger bakom Henrik finnes gård och mot stadsmuren (KTb s 25).

1420 säljer Bengta, Henrik finnes änka, en halv gård (tomt med hus) mellan Bengt Bruns och Håkan Pennings gårdar till Tore Johansson (KTb s 45).

1434 överlåter Hans Gödekesson till Tore Johansson all sin ägodel i den jord som Tore Johanssons gård står på (KTb s 72).

1441 upplåter Håkan Sköld all sin arvedel i Tore Johanssons gård till Erland Siggesson (Slatte) (KTb s 81).

1446 överlåter Erland Slatte en gård (hus och jord), som Tore Johansson tidigare ägde, till Olof Nilsson (KTb s 88 f).

6. Gård

1411 och 1420 omtalas Bengt Bruns gård (KTb s 24, 45).

7. Tomt

1411 överlåter Herman Vidue en tomt till Svedar Skalle. Tomten ligger mellan Smedjegatans bageri och Bengt Bruns gård och mäter $11\frac{1}{2}$ x $19\frac{1}{2}$ aln. (KTb s 24)

8. Bageri

1408 och 1411 omtalas ett bageri på Smedjegatan (KTb s 16, 24).

9. Gård

1408 överlåter Henrik Lassan en gård till Svedar Skalle. Gården ligger på Smedjegatan mellan bageriet och Kristiern Fleg. (KTb s 16)

10. Gård och intilliggande bodar

1402 överlåter Tore skinnare en bod till Peter Juterbok. Boden ligger på Smedjegatan mellan Kristiern Flegs bod på ena sidan och en klädhandlares på den andra. (KTb s 7)

1408 omtalas Kristiern Flegs gårdstomt (KTb s 16).

1411 överlåter Herman Vidue en del av sin svärfar Kristiern Flegs gårdstomt till Svedar Skalle (KTb s 24).

11. Gård

1404 och 1407 har Tideke Sost gården (KTb s 9, 14).

1445 har Katarina Jeppes gården (KTb s 85).

12. Gård och intilligande bodar

1404 överlåter herr Johan Hemelriki en gård på Smedjegatan till Johan Kyle. Gården ligger mellan Tove skomakares och Tideke Sosts gårdar. (KTb s 9)

1407 överlåter Margareta, Kyle Glotzows änka, en gårdstomt med hus till Sven Trottesson. Gården ligger på Smedjegatan mellan Tove skomakares och Tideke Sosts gårdar. (KTb s 14)

1445 överlåter Klas Siggesson en gatubod med hus och jord till svärdfejaren Hans Meydenborg. Boden ligger på den östra sidan av Hans gatubod. Samma år överlåter Nils Svensson sin halva gård (hus och jord), som han ärvt efter sin far Sven Trottesson, till Hans Meydenborg. Gården ligger på Smedjegatans södra sida mellan Magnus Trulles och Katarina Jeppes gårdar. (KTb s 85)

13. Gård

1404 och 1407 omtalas Tove skomakares gård (KTb s 9, 14).

1409 överlåter prästen Johan Tovesson till sin far Tove en halv gårdstomt, som Johan ärvt efter sin mor. Tomten ligger på Smedjegatan. (KTb s 18 f)

1431 har Albert Skulte gården (KTb s 66).

1438 och 1445 har Magnus Trulle gården (KTb s 77, 85).

14. Gård och intilliggande bodar

1406 överlåter Hildegund Svartes en halv gård med bod nära porten och gårdens lösören – en bonad och bryggredskap – till Elert kanngjutare (KTb s 11).

1407 pantsätter Sune Nilsson två bodar till Herman Skytte. Bodarna ligger på Smedjegatan mellan Tove skomakares och Elert kanngjutares gård. Herman skall uppbära räntan från bodarna, tills han mottagit hela pantsumman. (KTb s 14)

1414 pantsätter Elert kanngjutare halva gårdstomten, där han bor, till Erik Lassan, som överlåter en gård med hus, jord och två gatubodar till borgmästare Henrik Lassan. Gården ligger på Smedjegatan mellan Willam Reyghers gård och Albert Skultes. (KTb s 66)

1438 överlåter Henrik Lassan en gård till Olof Erengislesson. Gården ligger på Smedjegatans södra sida mellan Albrekt skrivares och Magnus Trulles gårdar. I överlåtelsen ingår en 'våning' (boningshus) som ligger utanför och som Hans (Meydenborg) svärdfejare satt i. (KTb s 77)

15. Tomt och bod

1420 överlåter Henrik Kritensten till Mats Rinske en tomt, som ligger på Smedjegatan mellan portarna till Albrekt skrivares och Erik Lassans gårdar (KTb s 47).

1438 överlåter Hans Kromme en gatubod med hus, jord och källare på Smedjegatan öster om Kettil krämare till Hans (Meydenborg) svärdfejare (KTb s 77).

16. Gård, bodtomt och bakomliggande gårdar i Vrån

1407 anslår Abraham Brodersson (tjurhuvud) en gård, som ligger mot Albrekt skrivares apelgård, till Heliga trefaldighets och Maria Magdalenas kapell i bykyrkan. Om Abrahams förvärv av gården kan Henning vittna. (SD 3135)

1420 omtalas Albrekt skrivares gård vid Smedjegatan (KTb s 47).

1426 överlåter Gertrud, Albrekt skrivares änka, en gård till sin svärson Willam Reygher. I gengäld skall Willam föda och kläda Gertrud 'så länge som hennes livstimma är' och därtill ge henne 6 mark svenska om året i 'tärepengar'. (KTb s 54 f)

1428 överlåter Willam Reygher en tomt på nordsidan av en brunn på Smedjegatan till Kettil krämare, som köpt tomten av Albrekt skrivare. Kettil har fastigheten 1437. (KTb s 60, 74)

1428 säljer Lydeke Koveld en gård vid Fågelsången i Vrån (*vidher Foghlasangin i Vranne*) öster om Willam Reyghers gård till prästen Johan Dyna vid S:t Erasmus kapell. Med gården följer 1/4 i brunnen. (KTb s 60 f)

1431 har Willam Reygher gården utmed Smedjegatan (KTb s 66).

1438 överlåter prästen Johan Dyna till sin 'svåger' Peter Karow en gård i Vrån (*i Wranne*) vid Hans Falkenbergs gård med hus, jord och kålgård 'alldeles som' Johan köpt gården. Samma dag byter Peter Karow bort samma gård till Mats dansk för ett halvt skepp. (KTb s 75)

17. Badstuga i hörnet Smedjegatan–Västerportsgatan

1409–16 instiftar borgmästareHeneke Bära en S:t Peters och S:t Paulus prebenda i bykyrkan och anslår en halv badstuga vid Västerport på Smedjegatan. Samtidigt ger Klas Varg den andra halvan av badstugan till samma prebenda. (RAp odat 114)

1434 sägs badstugan ligga intill Nils Strangenborgs gård på Västerportsgatan (KTb s 73).

Fastigheter på norra sidan av Smedjegatan (från öster mot väster)

1. Gård

1403 pantsätter Borgert Lange, borgare i Stralsund, en halv gård till Hans Bard för 80 mark svenska. Hans är död 1409. (KTb s 8, 19)

1422 upplåter Hans Bards arvingar en halv gårdstomt på Smedjegatan till Erik Lassan. Gården ägdes tidigare av Borgert Lange, som sålde den till Hans Bard. (KTb s 51)

2. Gård

1416 omtalas Johan Strokelds gård (KTb s 37 f).

3. Tomtdel

1416 överlåter Heneke Bäras änka en tomtdel vid allmänningsgatan mellan hennes gård och Johan Strokelds gård till Peter Karlsson (KTb s 37 f).

4. Gård

1412 pantsätter borgmästare Heneke Bära för 100 mark pengar den gård där han bor till helgeandshuset. Heneke och därefter hans arvingar skall i årlig ränta till helgeandshuset prestera 5 mark svenska. (KTb s 26 f)

1416 omtalas Heneke Bäras änka Kristinas gård intill Henrik Remskers gård (KTb s 36).

5. Gård och bakomliggande gård

1405 omtalas Henrik Remskers gård (KTb s 9).

1416 överlåter Henrik Remsker en trädgårdstomt till Ficke Starkowe. Tomten ligger mellan Henrik Remskers och Ingemund skräddares gårdar. (Ingemunds gård låg troligen innanför Henriks.) Samma år överlåter Gödeke Remsker en gårdstomt till sin far Henrik Remsker, efter att de skiftat arvet efter Gödekes mor. Tomten ligger mellan Abraham Broderssons (tjurhuvud) och Heneke Bäras änka Kristinas gårdar. (KTb s 36, 38)

6. Gård

1405 överlåter Ingeborg Katarinasdotter, Gudmund Siggesson, Bruno Sture, Tideman Parkem, Staffan Nilsson och Nils Siggesson en gård till Abraham Brodersson (tjurhuvud). I gården, som ligger på Smedjegatan mellan Herman Skyttes och Henrik Remskers gårdar, bodde en gång Sigge Svensson. (KTb s 9)

1409 överlåter Herman vamme Zee en gård intill den gård där Henrik Remsker bor, till Erland skomakare (KTb s 18).

1410 överlåter Erland skomakare en del (15 x 20 alnar) av sin gårdstomt till S:ta Annas gille (KTb s 22).

1415 överlåter Erland skomakare sin gård, som ligger vid Henrik Remskers gård och S:ta Anna gilles badstuga, till Håkan Eskilsson (KTb s 35).

1416 och 1420 omtalas gården ännu som Abraham Broderssons resp Erland skomakares (KTb s 46).

7. Gård

1405 har Herman Skytte gården (KTb s 9).

1420 överlåter kyrkvärden Mattias Syrenberg på bykyrkans vägnar till Johan Krabbe en gård (tomt och hus) på Smedjegatan vid Erland skomakares och Olof skeppares gårdar (KTb s 46).

8. Gård

1420 har Olof skeppare gården (KTb s 46).

9. Gård

1419/ 20 har Karl Bole gården (KTb s 44).

10. Gård

1419/ 20 överlåter prästen Karl Knag, hans far Magnus Knag och hans bror Johan Knag en gård (tomt med hus) mellan Heynas och Karl Boles gårdar till Heyna Slatte (KTb s 44).

11. Gård

1413–22 har Heyna Slatte gården (KTb s 32, 44, 50).

12. Gård

1413 överlåter Tideman Parkem sin gård med tomt och hus till väpnaren Karl Holmgersson. Gården ligger på Smedjegatan mellan Heyna Slattes och Johan Gunnarssons gårdar. (KTb s 32)

1422 överlåter kyrkoherde Karl i Korsberga en gård med hus och jord, som Tideman Parkem ägde, till Håkan Hära. Gården ligger vid Smedjegatan mellan Heyna Slattes och Anders Lippes gårdar. (KTb s 50)

13. Gård

1413 har Johan Gunnarsson gården (KTb s 32).

1422–26 har Anders Lippe gården (KTb s 50, 56).

Icke lokaliserade gårdar på Smedjegatan

1381 fastfars Tideman Covelentzens köp av en gård från Henrik Schele. Gården ligger på Smedjegatan vid Johan Berhals' gård. (KTb s 2)

1488 pantsätter Hans Osnebrygge med sin hustrus samtycke sin gård (hus och jord) på Smedjegatans norra sida till Helga lekamens brödraskap för 40 mark stackota med årlig ränta på 2 mark stackota (RAp u d; enl baks-ant från mitten av 1500-talet svarar Jon Vernersson för gården.)

Västerportsgatan

1402 *communem stratam* (KTb s 6).

1427 *oppa Wæstraportz gatw* (KTb s 57).

1474 *vpa Westre portz gatho* (KTb s 90).

1482 *vppa Vesterporz gata* (KTb s 102).

Västerportsgatan ledde från Västerport in mot stadens mitt, där den mötte Lärftsgatan och Söderportsgatan. Från Västerportsgatan ledde Krämargatan mot söder ned till Smedjegatan, Tegmarsgatan och Kristoffers gata/ Skolgatan mot norr och Lilla gatan upp till kyrkogården.

Fastigheter på södra sidan (från väster mot öster)

1. Tomt

1402 har Håkan stadstjänare tomten (KTb s 7).

1417 upplåter Ketillög, änka efter Tore smed, och hennes barn de hus och byggnader som uppförts på Kalmar stads tomt till Håkan smed. Tomten ligger vid Västerport åt söder. (KTb s 40)

1427 har Håkan Hära gården (KTb s 57).

1515 donerar Greta, änka efter Ravald Bengtsson, en inteckning i Hans Örjanssons 'hem' på Västerportsgatan innanför Västerport mot söder till S:t Sigfrids altare. Från 'hemmet' utgår en ränta av 1 mark gutniska om året. (SmH 1533: 1 A)

2. Gårdstomt

1402 överlåter Nils Aso en gårdstomt till Berthold skräddare och hans styvbarn. Tomten ligger mellan Henrik Bekmans gård och Håkan stadstjänares. (KTb s 7)

1427 säljer Salomon remslagare en gård på Västerportsgatan mellan Håkan Häras gård och Hans Bekmans till Jakob armborstmakare (KTb s 57).

1444 säljer Jeppe i Tjustgöl, Misterhults sn, sin hustrus del i en gård vid Västerport närmast norr om smedjorna till Birger Anundsson (KTb s 84).

3. Gård

1402 har Henrik Bekman gården (KTb s 7).

1426 överlåter Ragnhild Bekmans en tomt och källare bakom Hans Bekmans gård till Håkan Hära (KTb s 56).

1434 omtalas Hans Bekmans gård (KTb s 73).

4. Gård och intilliggande bodar

1434 säljer Klas Strazenborg en halv gård på Västerportsgatan mellan badstugan och (Hans) Bekmans gård till Näskonung smed. Gården hade ägts av skepparen Johan Dordewand. (KTb s 73)

1437 överlåter Hans Dankward de bodar med hus och jord till Nils skräddare, vilka ligger på Västerportsgatan med Kettil krämare (på Smedjegatan) öster därom (KTb s 74).

5. Badstuga i hörnet till Smedjegatan — se Smedjegatan

6. Hörngård, intilliggande tomter och bod

1405 har Lydeke bältare gården (KTb s 9).

1409 överlåter Lydeke Röd en tomt till Lars Kamper. Tomten ligger intill Lydekes gård i allmänningsgatans hörn och är på längden 11 $\frac{1}{2}$ aln, på bredden 9 $\frac{1}{4}$ aln. (KTb s 18)

1413 överlåter Johan Grevensten en tredjedels tomt mellan Lars Kampers och Lydeke remslagares gårdar till Tyrgils Nilsson och Magnus Buk (KTb s 29 f).

1426 överlåter Lars Kamper ett hörnhus med 'källare under och grundval' till Birger remslagare. Fastigheten ligger mellan Nils remslagares bod och Anders Lippes gård (på Smedjegatan). (KTb s 56)

7. Gård

1405 överlåter Bagge, bonde i Värend, en gård och trädgård till Abraham Brodersson (tjurhuvud). Fastigheten ligger mellan Lydeke bältares gård och Nils Toressons gård. (KTb s 9)

8. Gård

1405 har Nils Toresson gården (KTb s 9).

9. Hörngård till Krämargatan

1428 upplåter Abraham en hörngård på Västerportsgatan närmast Jakob remslagare till Markvard Lydekesson (KTb s 60).

10. Gård

1428 omtalas Jakob remslagares gård (KTb s 60).

11. Gård och intilliggande bod

1422–25 har Peter Häggesson gården. 1441 sägs att han ägt den. (KTb s 50 f, 53, 79)

1425 säljer Johan Gudmundsson en bod till Peter Häggesson. Boden ligger mellan gatan och Peters gård. (KTb s 53)

12. Hemböle

1422 överlåter Jon timmerman sitt hemböle (hus och jord) till rådman Peter Häggesson. Bölet ligger vid Peters gård på ena sidan och Staffan Nilssons på den andra. (KTb s 50 f)

13. Gård

1412 omtalas Staffan djäkns gård (KTb s 25).

1422 har Staffan Nilsson gården (KTb s 50 f).

1441 överlåter Staffan Nilsson en gård (hus och jord) på Västerportsgatan till Olof Bengtsson. Gården ligger mellan de gårdar Peter Häggesson och Asle remslagare ägde. (KTb s 79)

14. Gård

1412 överlåter borgmästare Heneke Bära, ombud för Kalmar nunnekloster, till Asle remslagare en gårdstomt, som ligger mellan Staffan djäkns gård och Flöre Skalles (KTb s 25).

1441 omtalas den gård Asle remslagare ägde (KTb s 79).

15. Gård

1412 omtalas Flöre Skalles gård (KTb s 25).

Krämargatan

1355 *in platea penistocorum* (NStB 1355 Dyonisii).

1418 *in strata kremare* (KTb s 42).

1429 *oppa the twargatunne* (KTb s 63).

Krämargatan ledde från Västerportsgatan i sydlig riktning ned till Smedjegatan.

Fastigheter på västra sidan (från norr mot söder)

1. Gård

1418 har Lars Luciassons änka gården (KTb s 42).

1425 har Peter Gregersson gården (KTb s 52).

2. Gård

1418 överlåter byprästen Hans Remsker en möderneärvd gård till Johan Redosven. Gården ligger på Krämargatan mellan Lars Luciassons änkas och Anders Lippes gårdar. (KTb s 42)

1425 överlåter Karl Gregersson en gård (hus och jord) till sin fosterson Nils Johansson. Gården ligger mellan Peter Gregerssons och Anders Lippes gårdar. (KTb s 52)

1438 överlåter Olof Otte till Tord Stensson de hus som gamle kyrkoherden (= Hans Remsker) byggde och som ligger mitt emot Tord Stenssons gård över gatan (KTb s 77).

3. Gård

1413 säljer bönderna Brynjolf Klack och Lars Kamper sina hustrurs ärvda egendomar efter Olof Kuse till Heneke Lippe (KTb s 32).

1418–29 omtalas Anders Lippes gård (KTb s 42, 63 f).

Gård på gatans östra sida

1429 överlåter Henrik Gässling, präst vid S:ta Annas altare, en halv gård på den tvärgata som ligger uppsides vid Anders Lippes gård till Tord Stensson. Gården ägdes tidigare av Kristina Endisa, nu död. (KTb s 63 f)

1438 har Tord Stensson gården (KTb s 77).

Okänd sida av gatan

1355 säljer bröderna Johan och Ulrik Lange en halv gård på Krämargatan nära (?) S:t Nikolaus kyrka till Gotskalk de Rode och Sigfrid Gast (NStB 1355 Dyonisii).

Fastigheter på norra sidan av Västerportsgatan (från väster mot öster)

1. Gård och tomt

1496 uppger väpnaren Påvel Kyle att han bytt bort en gård i Elverslösa, Kläckeberga sn, mot en gård i Barkestorp, Dörby sn, till S:t Peters och S:t Paulus altare i S:ta Katarinas kor i Kalmar bykyrka. Han förbättrar nu bytet genom att också överlåta 'ett stycke jord' av sin fäderneärvda tomt i Kalmar. Tomten ligger 'vid Västra port nordan

vid Ulfs gård, som han nu bebor' och mäter 11 $\frac{1}{4}$ aln x 34 alnar. (RAp 23/8)

2. Gård

1489 omtalas Henrik verkmästares gård (RAp 4/2).

3. Gård

1489 pantsätter borgaren Hans Vastesson med sin hustrus samtycke sin gård, där han bor, på Västerportsgatans norra sida 'näst östan Henrik verkmästare' till Helga lekamens gille för 100 mark gutniska och skall årligen giva 5 mark gutniska i ränta (RAp 4/2).

4. Gård

1492 säljer Per Eriksson och hans hustru Cecilia en gård (hus, jord och liggande grund) till borgaren Henrik verkmästare. Gården ligger på Västerportsgatans norra sida mellan Hans Vastessons gård och Lars verkmästares gård. (KTb s 112)

5. Gård och intilliggande bod

1431 överlåter Erengisle, Greta Knopps make, en gatubod med hus och jord till Olof skomakare. Boden ligger på Västerportsgatan intill Jordan Rödes gård. (KTb s 66 f)

1433 överlåter Hans (= ?Sost) skrivare genom ombud en gård på Västerportsgatan närmast väster om Olof Svenssons gård till Greta, gift med Jordan Röde (KTb s 69).

1492 har Lars verkmästare gården (KTb s 112).

6. Hörngård till Tegmarsgatan – se Tegmarsgatan

7. Hörngård till Tegmarsgatan – se Tegmarsgatan

8. Gård

1492 har borgaren Ture Bengtsson gården (KTb s 111 f).

9. Gård

1492 överlåter Hans Dedewik på sina barns vägnar, Bengt Brodersson och Torsten Torstensson på egna vägnar en gård (hus, jord och liggande grund) till Hans Reppe, som nu bebor gården. Fastigheten ligger på Västerportsgatans norra sida mellan borgaren Ture Bengtssons gård och Kennestubbas (? = Nils Kennestubba) gård. Den har tidigare sålts till Arvid Petersson av Ramborg, Henrik Hiups änka. (KTb s 111 f)

10. Gård

1492 omtalas Kennestubbas (= ?Nils Kennestubba) gård (KTb s 111 f).

11. Gård och intilligande bod

1475 överlåter prästen Nils Höwid hela bakgården på Västerportsgatan till Erik guldsmed. I överlåtelsen ingår 'hus och jord in till stuguhörnet /som/ näst nordan källaren står' och 'bodrummet vid gatan med ett trapprum till loftet över boden'. Porten och gången skall vara fria från porten och upp intill källarhörnet. (KTb s 91)

1483 överlåter Nils Höwids arvingar ett stenhus på Västerportsgatan till Erik guldsmed bredvid Olof Kyles stenhus (på Kristoffers gata) (KTb s 104).

12. Hörngård till Kristoffers gata och intilliggande bod

1402 överlåter kyrkvärden Johan Strabuk på bykyrkans vägnar en gård mellan S:t Kristoffers gille och allmänningsgatan till Herman Vidue, som därtill övertar en bod framför gården av Johan Gronowe (KTb s 6).

1481 omtalas Hans Flörs stenhus söder om Olof Kyles stenhus på Kristoffers gata (KTb s 100).

13. Hörngård till Kristoffers gata

1478 omtalas Jon Filipssons gård (KTb s 95 f).

14. Gård

1475 omtalas Jon Storms gård (KTb s 91).

1478 överlåter Jon Storms arvingar Jons gård till Severin skräddare. Gården ligger på Västerportsgatan mellan Jon Filipssons gård och Jon Peterssons 'hem'. Samtidigt överlåter Didrik Spengeler till Severin den del i jorden i samma gård som Jon en gång köpt av Didrik. (KTb s 95 f)

1523 se Didrik Spengelers gård vid Lilla gatan.

15. Gård

1474 anslår Margareta på sin avlidne make Berend Föglers vägnar till prästen vid Helga lekamens altare vid bykyrkan 5 marks ränta i gutniska från de 100 mark hon har i Peter guldsmeds gård 'närmast väster om Jon Peterssons gård i hörnet vid Lilla gatan som löper till kyrkogården' (KTb s 90).

1475 överlåter mäster Peter Vise guldsmed sin gård (hus, jord och bryggeriredskap) på Västerportsgatan mellan Jon Peterssons gård och Jon Storms gård till Hans Witte (KTb s 91).

1523 se Didrik Spengelers gård vid Lilla gatan.

16. Hörngård till Lilla gatan och intilliggande bod

1444 överlåter borgmästare Nils en gatubod 'från kyrkogården och till gatan' och mellan Didrik Spengelers och Peter Vises gårdar till skräddare Nils Bagge. Nils har köpt boden av staden. (KTb s 84)

1475 omtalas Jon Peterssons gård (KTb s 91).

1478 omtalas Jon Peterssons hem (KTb s 95 f).

1523 säljer föreståndarna för alla kristna själar (Själakapellet) Peter Rotkersson och Olof Belle ett gatubodsrum till Lars Petersson. Rummet ligger i hörnet på Västerportsgatan och var givet till alla kristna själar från Didrik Spengelers tomt på Lilla gatan. (KTb s 119 f)

Ej lokaliserade fastigheter på Västerportsgatan

Beläggen redovisas kronologiskt, men belägg som rör samma fastighet eller fastigheter som ligger intill varandra redovisas tillsammans.

1438 överlåter Jöns Andersson en gård närmast öster om Eggert skräddares gård på Västerportsgatan till Sven Blegde (KTb s 76).

1474 anslår Margareta på sin avlidne make Berend Föglers vägnar till prästen vid Helga lekamens altare i bykyrkan 5 mark gutniska från de 100 mark hon har i Sven Perssons gård på Västerportsgatan (KTb s 90).

1478 överlåter Nils Jönsson en gatubod med loft över boden till Rolf Tidekesson. Boden är belägen på Västerportsgatan i den gård som Nils köpte av Håkan Brodersson. (KTb s 97) 1482 överlåter (formellt) rådman Håkan Brodersson en gård, som tidigare tillhört Willam Reygher, till Nils Jönsson. Denne överlåter samma år gården till rådman Nils Ruska. Gården ligger på Västerportsgatan mellan Peter Larssons gård och Olof Ernilssons gård. (KTb s 102 f)

1479 förliks Olof Kyle och Erland Torstensson om gemensamt arv. Erland skall ge 200 mark kalmarska till Olof, som får ha dessa innestående i den gård som Erland bebor. Så länge pengarna inte löses ut av Erland, skall Olof få 10 mark om året i ränta. (KTb s 97 f) 1484 överlåter Erland Torstensson en gård (hus och jord) till borgmästare Olof Kyle. Gården ligger på Västerportsgatan mellan Erik Rynings gård och skeppar Salomons gård. (KTb s 104)

1499 ger Abraham Eriksson (Gyllenstierna) till sin bror Erik Eriksson all sin del i den gård som han ärvt efter sin mor Kristina Karlsdotter (Bonde) på Västerportsgatan (KrappSp 1/3).

1499 pantsätter borgaren Birger Henriksson sin gård (hus och jord) på Västerportsgatan 'västan för Hans Falsters gård' till Helga lekamens

gille för 60 mark stackota och med en ränta på 3 mark stackota om året (RAp 20/7; enl yngre baks-ant har store Lasse gården).

1511 ger prästen Johan Martinsson 200 mark gutniska i sin gård på Västerportsgatan 'i hörnet näst Mats Biskop' till Helga lekamens gille (RAp 28/1; enl baks-ant från ca 1550 innehas gården då av hustru Anna, änka efter Sigfrid).

1515 donerar Greta, änka efter Ravald Bengtsson, en inteckning på 240 mark gutniska i Peter Örjanssons gård på Västerportsgatan, varifrån utgår en ränta på 12 mark gutniska om året till S:t Sigfrids altare. Samtidigt donerar hon en tomt mitt emot Sigfrid Ruskas stekarhus 'jämnt å Peter Örjanssons källargavel och stekarhusgavel' till S:t Sigfrids altare i bykyrkan. (SmH 1533: 1 A)

Tegmarsgatan

1410 *vppe der Dagmar straten* (KTb s 21).
1411 *in strata Teghmers* (KTb s 24).
1411 *in platea Tagmars* (KTb s 24).
1437 *vppa Thænkmars gatw* (KTb s 74).
1492 *oppa Tæymars gatw* ..., *oppa Teymars gatw* (KTb s 112 f).

Tegmarsgatan löpte i nordöstlig riktning från Västerportsgatan.

Fastigheter på västra sidan (från söder mot norr)

1. Hörngård till Västerportsgatan

1433 har Olof Svensson gården (KTb s 69).

1446 säljer herr Magnus Basse en gård (hus och jord) till Sven Jakobsson. Gården ligger på Tegmarsgatan mitt emot den gård som Magnus redan överlåtit till Sven. (KTb s 88)

1480 har Olof Tyrgilsson gården (KTb s 98 f).

2. Tomt

1431 överlåter Hans Badesson genom ombud en tomt till Jordan Röde. Tomten ligger 'bak vid' den gård som Jordan köpt av Hans Sost (se Västerportsgatan) och 'vid den gata som ligger till' Remskers gård. (KTb s 67)

1445 överlåter Peter Brage på egna och på Bertil Rödes barns vägnar en gård till Olof Svensson. Gården ligger på Tegmarsgatans västra sida vid Simon Vastessons gård. (KTb s 85)

3. Gård

1411 har Herman Mosenboks änka gården (KTb s 24).

1445 har Simon Vastesson gården (KTb s 85).

4. Gårdstomt

1411 överlåter Johan Gronowe, å egna och Bengt Offessons vägnar en gårdstomt till Olof skomakare. Tomten ligger på Tegmarsgatan mellan Herman Mosenboks änkas och Olof Djäkns gårdar. (KTb s 24)

1445 överlåter Anders Olofsson en gård på Tegmarsgatan till Anders Bonesack, som köpt gården av Olof skomakare (KTb s 85).

5. Gård

1411 har Olof Djäkn gården (KTb 24).

Fastigheter på östra sidan av Tegmarsgatan

1. Hörngården till Västerportsgatan

1420 har Jakob Skytte gården (KTb s 46).

1446 överlåter herr Magnus Basse som medgift för sin systerdotter en gård till Sven Jakobsson. Gården är hörngården på östra sidan av Tegmarsgatan och ägdes tidigare av Jakob Skytte. (KTb s 87 f)

1480 överlåter Bengt Olofsson en hörnfastighet till Olof Larsson. Fastigheten ligger i hörnet nedanför Peter Karlssons stenhus och uppsides Bengts och mitt emot Olof Tyrgilssons gård. (KTb s 98 f)

1492 överlåter Olof Svensson en gård (hus, jord och liggande grund) till Peter målare. Gården ligger på Tegmarsgatans södra sida väster om Peter Karlssons gård. (KTb s 111)

2. Gård, tomt och bod

1420 överlåter Olof Larsson en gårdstomt vid Jakob Skyttes och Lars Svenssons gårdar till Hemming Andersson (KTb s 46).

1442 överlåter Hemming Andersson en gård (hus och jord), som ligger vid hans gård på västsidan till Hemming Nilsson. Från överlåtelsen undantas trädgården och halva den lilla bod som ligger alldeles söder om källaren. (KTb s 81)

3. Gård

1410 förvärvar Lars Svensson av en släkting en halv tomt och ett bostadshus, som Brynjolf kopparslagare en gång ägde (KTb s 21).

1420 har Lars Svensson gården (KTb s 46).

4. Gård

1416 har Johan Håkansson gården (KTb s 45).

1420 överlåter Johan Håkansson en gård (tomt och hus) på Tegmarsgatan till Nils Katarinasson på det villkoret att Nils betalar vederbörligt underhåll till Johan och hans hustru Katarina och därtill ger dem $\frac{1}{2}$ mark i reda pengar och ett par skor till dem var årligen och badpengar varje vecka och en klädnad av kumiskt kläde. Dör någon av makarna eller båda inom tre år skall Johan dessutom stå för begravningskostnaderna. (KTb s 45)

5. Gård

1416 överlåter Lars Arvidsson en gårdstomt till Johan mörebo. Tomten ligger på Tegmarsgatan mellan Johan Håkanssons och Peter Gunnarssons gårdar. (KTb s 36)

6. Gård

1416 har Peter Gunnarsson gården (KTb s 36).

1437 överlåter Johan mörebo en gård på östra sidan av Tegmarsgatan – en gård ligger mellan muren och Johans gård – till Peter Sonesson. Johan hade tidigare sålt gården till Trotte Galt, som sedan sålt den till Peter Sonesson. (KTb s 74)

7. Gård

1437 ligger en gård mellan Johan mörebos gård och muren (KTb s 74).

Ej lokaliserade fastigheter på Tegmarsgatan

1404 säljer Lambert Hansson van der Borg en gård med hus till skräddaren Peter Rughe. Gården ligger mellan Gotskalk Hylskede och Herman Sicars bodar. (KTb s 8)

1411 ger Gotskalk Hylskede sin tjänarinna Gerdeke Stenvelts för hennes arbete en tomt med en stenkällare invid Gerdekes bostad på Tegmarsgatan (KTb s 24).

1431 uppges att gatan ligger till Remskers (?Gödeke) gård (KTb s 67).

1442 får Klas Lassan säkerhet i Gödeke Remskers gård för 46 mark lübska (KTb s 81).

1492 överlåter Peter Tyrgilsson en gård (hus, jord och liggande grund) på Tegmarsgatan norr om Jöns Matssons gård till borgaren Sten Nilsson (KTb s 112).

Kristoffers gata/Skolgatan

1492 *oppa Cristoffors gatw* (KTb s 111).

1521 *paa Christoffers gatw* (SmH 1533: 1 A).

1535 *oppa Skolegatuna* (SmH 1533: 1 A).

Kristoffers gata löpte från Västerportsgatan i nordlig riktning. Den kallas 1535 Skolgatan.

Fastigheter på den västra sidan (från söder mot norr)

1. Stenhus

1481 överlåter Tideke Talg från Västerås ett stenhus med ett litet stycke jord ovanför till Olof Kyle. Huset ligger nedanför Kristoffers gilles hus och norr om Hans Flörs (på Västerportsgatan) stenhus (KTb s 100).

1483 omtalas Olof Kyles stenhus (KTb s 104).

2. S:t Kristoffers gilles hus – 1477 *litla Cristoffer* (KTb s 94), 1535 *gamble Cristoffers gille stue* (SmH 1533: 1 A).

1477 beslutas att prästen Lars Nilsson, som har S:t Kristoffers prebenda skall behålla den årliga ränta som utgår från Lilla Kristoffer. När Lars dör skall det hus han nu bebor följa jorden under S:t Kristoffers altare och prebenda. (KTb s 94)

1535 har S:t Kristoffers prebenda i bykyrkan gamla Kristoffers gillestuga med en källare under. Räntan är 2 mark örtug. (SmH 1533: 1 A)

Fastigheter på östra sidan (från söder mot norr)

1. Gård

1492 överlåter Filip Jönssons arvingar en gård (hus, jord och liggande grund) till borgaren Jöns skräddare. Gården ligger på Kristoffersgatans östra sida söder om den gård som Håkan Svensson bodde i. I överlåtelsen ingår även brunnen. (KTb s 111)

2. Gård

1492 uppges att Håkan Svensson bott i gården (KTb s 111).

1523 bor troligen Hans guldsmed här (KTb s 119).

Ej lokaliserade fastigheter

1442 överlåter Germund Hära en gård norr om S:t Nikolaus gilles gård till Nils Bagge (KTb s 82).

1515 donerar Greta, änka efter Ravald Bengtsson, en inteckning på 40 mark gutniska i Olof Nilssons gård på Kristoffers gata till S:t Sigfrids altare. Räntan är 2 mark gutniska om året. (SmH 1533: 1 A)

1535 har S:t Nikolaus prebenda i bykyrkan en gillestuga på Skolgatan 'näst' Didrik klensmeds gård. Prebendan var 1533 förlänad Hans Ernst. (SmH 1533: 1 A)

Lilla gatan – 1474 *wid litla gathona* (KTb s 90).

Gatan sträckte sig från Västerportsgatan till kyrkogården.

Fastigheter på gatans västra sida

1444 omtalas Didrik Spengelers gård (KTb s 84).

1481 överlåter Didrik Spengeler en gård till sin hustru Hillika (KTb s 101 f).

1523 säljer Vaste Månsson och hans mor en tomt till Lars Petersson. Tomten ligger på Kalmar kyrkogårds södra sida och tillhörde tidigare Didrik Spengeler. Den sträcker sig 41½ aln från kyrkogården mot söder till S:t Spiritus (= ?Själakapellet i bykyrkan) tomt och jungfru Marias tomt (?= Vårfrualtaret i bykyrkan), 32 alnar i väster från S:t Lars (S:t Larsaltaret i bykyrkan) tomt och österut i gatan, 46½ aln i väster från Hans guldsmeds tomt och österut till gatan. (KTb s 119) 1541 tillhör Hans guldsmed skattebetalarna i västra roten (SmH 1541: 10).

Fastigheter på östra sidan

1515 omtalas S:t Nikolai hem norr om hörnet vid Lärftsgatan (SmH 1533: 1 A). 1535 har S:t Nikolaus prebenda i bykyrkan en liten gård med hus och jord 'näst oppsides' Jöns skinnare. Räntan är 4 mark danska. Prebendan var 1533 förlänad Hans Ernst. (SmH 1533: 1 A)

Fastigheter som ej kunnat lokaliseras till någon gata

Södra fjärdingen – 1481 *i Sudrefierdungen* (KTb s 101).

1481 överlåter Lucia Haralds sin halva gård till Anders Holmbo, som nu bebor gården i Södra fjärdingen väster om Tord Peterssons gård (KTb s 101).

Fastigheter 'söder i byn'

1407 överlåter Johan Gunnarsson en gård med byggnad till bonden Nils Göte. Gården ligger på tvären mot Magnus Lekessons gård och längs Didrik Bornits gård. (KTb s 14 f)

1409 överlåter Håkan Penning, Nils Penning, Olof Djäkn och Nils Lekesson en halv gård med tomt, hus samt gårdens lösöre och timmer till Jöns Lekesson. Gården har tillhört Magnus Lekesson. (KTb s 19 f)

1414 överlåter Ingrid, Magnus Lekessons änka, halva sin gårdstomt, där hon nu bor, till Jöns Lekesson. Ingrid får för sin livstid behålla hus och plats i stuga och kök. (KTb s 34)

1415 överlåter Ingrid, Magnus Lekessons änka, en del av en kålgård vid Peter Torstenssons gård till Olof Roarsson (KTb s 35).

1433 överlåter Jöns Lekesson en gård vid Gjord Långs gård (hus och jord) 'söder i byn' till Håkan smed (KTb s 69).

Fastigheter utmed stadsmuren

1412 överlåter Johan Bark till Sune Nilsson en tomt, som ligger intill Henrik finnes gård och mot stadsmuren (KTb s 25).

1439 överlåter Ilian skräddare sin del i Henrik Dornebusks gård till dem som har arvsdel i gården och får istället ett strandbodrum, som ligger söder om Peter fiskares gård innanför muren (KTb s 78).

1445 överlåter Herman Slatte en liten tomt till borgmästare Mats Rinske. Tomten ligger bakom Mats lada och är 'så bred som källaren' och sträcker sig på längden från källaren till rännstenen i gatan. Herman överlåter vidare en tomt vid stadsmuren: den östra delen bakom Jöns smeds gård till Johan Magnusson; den västra delen (med hus och jord) öster om Mats borgmästares gård till Hemming Kare. (KTb s 86)

1500 pantsätter borgerskan Bengta, Per Karlssons änka, sin gård (hus och jord), som ligger 'upp vid muren' mellan Måns gård och Johan Vras, till Helga lekamens gille för 60 mark kalmarska och med en årlig ränta på 3 mark stackota (RAp 2/10).

'Ladstaden' – 1541 *Ladstadhen* (SmH 1541: 10).

1541 omtalas 'ladstaden', där staden äger tre tomter, från vilka kronan uppbär tomtören (SmH 1541: 10).

Fastigheter i övrigt som inte kunnat lokaliseras

Beläggen redovisas kronologiskt, men belägg som rör samma fastighet eller fastigheter som ligger intill varandra redovisas tillsammans.

1247–63 ger Magnus Bengtsson (Folkungaättens lagmansgren) en gård i Kalmar till Nydala kloster. Klostret har en gång haft egendomen i sin ägo. Nu tillskjuts ytterligare jord, som är inhägnad med sten. Gåvan bekräftas av sonen Bengt Magnusson. (DS 894, 898, ÄSF s 40)

1334 testamenterar borgaren Heneke Konradsson i Linköping till instiftande av en prebenda i Linköpings domkyrka allt det gods han har i Kalmar (DS 3065).

1351 mottar Johannes Guilaberti, påvligt sändebud, de pengar som i Sverige insamlats till hjälp mot turkarna. Mottagandet sker i det härbär-

ge/hus (*in hospitio/in domo)*, där biskop Peter i Linköping bor. (APS 417–18, 424–25)

1366 omtalas rådmannen Henrik i Bredgården (*in deme Bredenhoue*) (DS 7401).

1391 säljer Ficke van Vitzen d y till drottning Margareta sina 'gårdar och ägor' i K (DRAp 17/1).

1402 testamenterar Tore skinnare halva sin gård med hus och lösören till bykyrkan (KTb s 7).

1406 uppger Erik Ummereise att han och svågern Poul Breyde har gods oskiftade mellan sig, bl a det som Erik har i den gård i Kalmar, där hans mor Bengta Glysingsdotter bodde (SD 3101; jfr Broby, Voxtorps sn).

1406 skiftar Sivert Tyske och hans styvson ärvda fastigheter mellan sig. Herman får av sitt föräldraarv bl a 1/4 i den gård Sivert bebor och skall årligen i ränta ha 2 mark från gården. 1411 överlåter Herman sin del i gården till Sivert. (KTb s 11, 23)

1407 förklarar skomakare Rutzo (?= Johan Rutz) inför rådet sitt pantbrev för ogiltigt. Genom brevet har han tidigare för sin hustrus räkning pantsatt en gård för 20 mark. (KTb s 12)

1407 pantsätter Henrik Kritensten två tomter liggande intill varandra till Tideman Dukus och hans arvingar, som till dess pantsumman är inlöst skall uppbära den årliga räntan från tomterna. På tomterna äger Bernhard skräddare en byggnad. (KTb s 13)

1408 pantsätter Hildebrand en halv gård utom källaren till sin frände prästen Johan van Löwen, som årligen skall uppbära fyra skilling grot från gården. Ingen annan än Johan får bebo gården. Johan äger en bod i Skanör i Skåne, som varit uthyrd till Hildebrand i 14 år. 1430 har rådets altare i bykyrkan 3 marks årlig ränta i Hildebrands gård. (KTb s 5, 15)

1408 träffar borgaren Pelle Bonde och Nils krämare följande överenskommelse: Pelle får bo i Nils gård under Nils livstid och disponerar även boden vid ingången till gården och halva källaren till stugan och köket mot en årlig avgift. Om Nils dör före Pelle, skall Pelle få bo kvar. Måste gården säljas, skall Pelle vara den som först erbjuds köpa gården. (KTb s 16)

1411 överlåter Katarina från Öland och sonen Lars Ernilsson sin arvedel efter Elef öning ("Øningius") i den gård som Magnus krämare en gång ägde, till staden (KTb s 6 f, 23).

1412 ärver Eskil öning och Nils den ena halvan av en gård efter Olof Röriksson hustru; den andra halvan ärver Elin, hustru till Olof

Bennesson, efter Olof Röriksson. 1416 säljer Eskil Botvidsson till Olof Bennesson halva den gård och tomt med hus, som en gång tillhörde Olof Röriksson. Gårdshalvan skall tillhöra Olof och hans arvingar, så vida inte Nils från Blekinge, som äger den andra halvan av egendomen, vill köpa tillbaka den nu avyttrade delen. 1420 överlåter Nils öning en halv gård till Nils Olofsson, som redan tidigare av Eskil öning köpt den andra delen av gården som en gång ägdes av Olof Röriksson. (KTb s 29, 37, 46)

1412 säljer kyrkvärden Henrik Lassan, på bykyrkans vägnar, en halv gårdstomt till prästen Henrik Nyenkerke. Gården ägdes en gång av Henriks far och såldes sedan till Kristina Hestens, som i sin tur testamenterade gården till bykyrkan. (KTb s 29)

1412 överlåter Nils Håkansson den gård där hans far bodde till Anders Lång (KTb s 28).

1412 säljer prästen Nils Nyendorp all arvedel efter sin mor i hus och tomter under (infra) stadsmuren till borgmästaren Herman Skytte (KTb s 25).

1413 överlåter kyrkvärden Henrik Lassan, å bykyrkans vägnar, till Johan Brand en tomt nära Johans gård (KTb s 29).

1413 överlåter Nils Birgersson halva sin gård med tomt och hus till Torkel Dunke. Gården ligger mellan Karl Stokelds och Tideman Parkems gårdar. 1418 sägs gården ligga i gatuhörnet vid Karl Stokelds gård. (KTb s 31 f, 41)

1415 överlåter Olof Fleming, arvinge till Henrik finne, en fjärdedel av Henriks gård till Olof Gudbjörnsson (KTb s 35).

1417 överlåter Johan Skytte en del (17 alnar på längden) av sin fars gårdstomt till Nils Erlandsson, Johans styvfar, på följande villkor: överlever Nils sin hustru Alheid, Johans mor, tillfaller tomten Nils och hans arvingar utan att något tillfaller hustruns arvingar; överlever Alheid Nils, skall tomten, liksom hans övriga egendomar, tillfalla rätta arvingar enligt stadslagen (KTb s 40).

1417 pantsätter Rodvi, åderlåtare, sin tomt med hus till Henrik Lassan. Rodvi skall i årlig ränta betala 4 mark, tills skulden på 37 mark är betald. Den årliga räntan får inte dras av från skuldbeloppet. (KTb s 38 f)

1418 säljer Karl från Hossmo en liten del (8 x 12 alnar) av sin gårdstomt till Sune Bosesson (KTb s 41).

1418 överlåter prästen och brodern i Vadstena Johan (Benachini) Ost och hans mor Vendela en gårdstomt med hus till Johan Abrahamsson. Egendomen ägdes tidigare av Beneke buntmakare, även kallad Ost. (KTb s 41)

1418 överlåter Alheid Bornit sin gård (tomt med hus) till Jakob Andersson (KTb s 42).

1419 överlåter Tove skomakare i hemgift med sin dotter en fjärdedel i den gård som Olof Rike bebor till Albert Skulte (KTb s 43 f).

1421 tillfaller borgmästaren Olof Bennesson i arv efter hustru Elin all fast egendom ('hus och jord') 'innan stads och utom' och skall i gengäld ge 200 mark svenska till övriga arvingar – Mats präst, Birger Kristiernsson och Jöns Matsson i Ekelunda, Sandby sn på Öland, och borgarna i Kalmar Vineke Hartman och Lars skräddare på sina hustrurs vägnar (KTb s 48).

1424 överlåter Albrekt Skeel en gård 'belägen mellan Johan Krokman och Jakob klockare' till Gregers Snabbe (KTb s 52).

1425 överlåter Tideman Parkem till Rotker Lutter en tomt (12 x 15 alnar), som ligger under Rotkers egen gård (KTb s 53).

1430 har staden 20 öre i årlig ränta i de tomter Jakob klockare bebygger (KTb s 3).

1430 har rådets altare i bykyrkan två tunnors smörränta på Henrik Vogels vägnar i Gerdeke Gudskals tomt (KTb s 5).

1430 har rådets altare i bykyrkan en gatubod vid Vilborgs bod. Boden räntar 3 mark om året, då den lejs ut. 1433 pantsätter Vilborg 4 alnar jord, som ligger under hennes 'spisel', och 'huset' till Jakob Arnesberg. Denne säljer 1437 den gatubod han hade i pant av Vilborg till Bo Slatte. Boden ligger mellan Vilborgs bod och Bo Slattes bod och var fordom Vilborgs 'spisel'. (KTb s 5, 71, 74)

1431 överlåter Hans Hasselow till Sven Blegde en gård, som Sven bebor; den ligger intill fru Mettas (?Mötekanza) gård på vägen till torget. 1438 överlåter Jöns Andersson till Sven Blegde en gård intill fru Mettas gård. Jöns har tidigare förvärvat gården av Sven. (KTb s 67, 76)

1431 bekräftar Tideman Bela Henrik Spekts gåva på en halv gård till Eländahuset (*til elenda hwset)* (KTb s 67).

1441 tilldöms Margit Koks den gård hon bebor, sedan hon inför lagmannen bevisat sin rätt till gården (KTb s 80).

1444 ger bonden Anders Korf halva sin förvärvade gård till de kyrkliga institutionerna i staden; en fjärdedel till bykyrkan, en fjärdedel till dominikanbröderna, en fjärdedel till dominikansystrarna och en fjärdedel till S:ta Birgitta kyrka. Därtill ger han 1 mark till det lilla Vårfrukapellet. En tid efter Anders död ger hans hustru sin halva på samma sätt till stadens kyrkliga institutioner; dock skall hon få bruka gården så länge hon lever. (KTb s 83 f)

1461 anklagar Erik Eriksson (Gyllenstierna) Ture Turesson (Bielke) för att i Kalmar ha tagit en mängd varor och lösören för Erik och hans hustru Kristina Karlsdotter (Bonde). Varorna har av allt att döma förvarats i en gård som tillhört makarna. (SFSS 134 s 19)

1474 anslår Margareta på sin avlidne make Berend Föglers vägnar till prästen vid Helga lekamens altare i bykyrkan 5 marks ränta i gutniska från de 100 mark hon har i Lars Winzenborgs hem (KTb s 90).

1474 testamenterar Ingrid Gregersdotter, Lasse Hjorts änka, till Helga lekamens gille sin del i den gård hon och maken bebott (RAp 25/4).

1474 överlåter Eskil skomakare och hans hustru ett hörn väster om hans port, en jord ($5\frac{1}{2}$ x 13 alnar) med gatubod och loft över boden, och ett obebyggt rum till hustru Margareta, änka efter Berend Fögler, som anslår hela fastigheten med årlig ränta på 6 mark gutniska till Helga lekamens altare i bykyrkan (KTb s 90).

1474 anslår Margareta, på sin avlidne make Berend Föglers vägnar, till prästen vid Helga lekamens altare i bykyrkan 5 marks ränta i gutniska från jorden i Birgitta bältares gård och 5 marks ränta i gutniska från 100 mark i kalmarmynt i Magnus Borres gård (KTb s 90).

1475 säljer borgmästarna Torbjörn och Bengt Larsson en 'jord så lång och bred som hon nu inhägnad är' till Nils Jönsson, Skules måg. Jorden ligger nedanför Nils stekarhus. (KTb s 92 f)

1478 ger mäster Gert en bakgård, som Anders Brok nu bebor, till S:ta Klaras altare. Bakgården ligger söder om Gerts gård. (KTb s 96)

1478 säljer borgaren Henrik Lassan i Lübeck på sin mors vägnar ett bodrum till borgaren Birger Gjordsson. Fastigheten, som ligger väster om Birger Gjordssons port, är 17 alnar lång 'uppe i gården från gatan' och $5\frac{1}{2}$ aln bred 'längs utmed gatan' och 'lika bred uppåt gården'. (KTb s 97)

1479 överlåter Herman Slatte en liten tomt 'mellan Mats Brynjolfssons gård och Kristina Mås lada vid gatan' till Jon Vre (KTb s 96).

1479 säljer borgaren Bengt Tordsson med hustrun Greta Hemmingsdotters samtycke en tomt 'framme i' Bengts gård – det är så stor del som Birger Knutsson köpte av Nils Oddsson – till Ture Turesson (Bielke). De 8 alnar som är givna till Vårfrukapellet har Ture rätt att lösa efter vederbörlig värdering. Tomten ligger innanför stadsmuren. 1480 överlåter Bengt Tordsson en tomt till Ture Turesson (Bielke). Tomten ligger ovanför Bengts gård och norr om Gödeke skrivares, där nu stall och lada finns. 1489 överlåter borgaren Nils Jute, Harald i Stojby, Ryssby sn, och Sven en gård (hus, jord och liggande grund), som tidigare Gödeke skrivare ägde, till Sten Nilsson. Gården ligger

söder om Bengt Tordssons gård. 1493 säljer Bengt Tordsson en gård (hus och jord), som tidigare Birger Knutsson ägde, till Anders Matsson. (RAp 1479 30/3, KTb s 3, 98, 106, 113)

1480 pantsätter Anders Fust med sin hustru Margareta Fustsdotters samtycke en gård till Själakapellet i bykyrkan. Räntan skall vara 2 mark gutniska, tills de 40 marken är betalda. (KTb s 99)

1483 får Birger Staffansson två gårdar 'innan muren i Kalmar' vid skifte med sin bror Klas Staffansson (se Skällby, Arby sn) (VikSp u d).

1483 överlåter prästen Hans i Hulterstad på Öland en gård till Henrik Karlabek och Dorotea, Klas Böses hustru. Gården ligger på gatans södra sida vid Berend Barres gård och mellan stadsjorden och Didrik Hawerbeks bod och S:ta Birgittas tomt och mellan båda gatorna och mittemot Gustav Karlssons (Gumsehuvud) gård. (KTb s 103 f)

1485 omtalas Håkan i Tegelgården (*i Tegelgargden*) (KTb s 166).

1491 ingår Nils Svensson förlikning med unge Berends mödernefränder – Olof Sunesson i Bredvik, ?Eksjö sn, Jöns Persson i Äskås, Aneboda sn, och Tideke Johansson – så att Nils får behålla den tomt han nu bebor och strandbodarna (KTb s 107).

1492 ger Per Germundsson ersättning i pengar till Birgitta, Germund Toressons änka, och till sina bröder för deras arvedel i fädernegården, som Per därmed behåller själv (KTb s 112 f).

1492 pantsätter borgaren Peter Olofsson sin gård med trädgård till Helga lekamens brödraskap för 20 rhenska gyllen 'summerad uppå 20 mark och 100 stackota stycket för 6 mark gutniska' och en ränta på 6 mark stackota (RAp 1492 u d).

1493 säljer Anders Larsson, borgare i Nya Lödöse, och Ragnhild, Johan skomakares änka till Mats Biskop, borgare i Kalmar, sin arvedel i hus och jord 'oppsides med Mats Biskop' efter Johan skomakare (RAp 3/6).

1496 pantsätter borgaren Påvel målare så mycket i sin gård (hus och jord) som han har liggandes 'tvärt av Birger Hultas nya stenhus' till Helga lekamens gille för 20 mark svenska och en ränta på 3 mark stackota årligen (RAp 30/5).

1498 är Olof Johansson skyldig jungfru Marias nya kapell och brödraskap 360 mark kalmarska för de hus Olof köpt för sin livstid. Joakim guldsmed har anammat pengarna och skall återbetala 60 mark före S:t Johannes dag (24/6) detta år. För återstående 300 mark pantsätter Joakim sin gård, som han köpt av Olof Johansson. I ränta skall han till kapellet och brödraskapet betala 15 mark om året. Räntan får ej räknas som avbetalning på lånet. (RAp 5/4)

1498 (?) har Arvid Trolle ett stenhus, som räntar 4 mark svenska och innehas av Gert Bure, en gård, som räntar 8 mark gutniska och innehas av Flöder, ett stenhus, som räntar 4 mark svenska och innehas av Klas Svarte, en gård, som räntar 2 mark svenska och innehas av Brynjolf, en gård, som räntar 5 $\frac{1}{2}$ mark gutniska till Arvid och $\frac{1}{2}$ mark gutniska till S:t Nikolaus gille i tomtöre – den bebos av Magnus Djäkn – och slutligen en källare, som ligger mot Peter Brages hus och räntar 2 mark svenska (ATJb s 72).

1515 donerar Ravald Bengtssons änka Greta en tomt söder om Bruds gård till S:t Sigfrids altare i bykyrkan, en inteckning på 200 mark gutniska i Hans Voltmans gård – den årliga räntan är 10 mark gutniska – till S:t Sigfrids altare, en inteckning på 20 mark svenska i Rasmus Hanssons källare 'sunnan för porten på gatan' till S:t Sigfrids altare och slutligen 250 mark svenska i Ravald Bengtssons gård till S:t Sigfrids altare i bykyrkan (SmH 1533: 1 A). 1535 uppbär altaret i ränta från två fastigheter – 1 mark danska resp 2 öre (SmH 1533: 1 A).

1523 återlöser Didrik Lyesk ett 'litet hemman' som Bothild Borra köpt till jungfru Maria (?'drövilse' = pietàbild vid kyrkogården mot torget) med återlösningsrätt för Didrik. Fastigheten är en del av Didriks gård och ligger mellan Didriks stenhus och Vaste Gös gård. (KTb s 120) 1541 tillhör Didrik skattebetalarna inom norra roten (SmH 1541: 10).

1525 har hustru Gunhild ett hus. Hon tillhör på 1540-talet skattebetalarna i västra roten. (HSH 2 s 44, SmH)

1527 får Jöns Olsson i uppdrag att låta skatta det halva hus som tillfallit kronan i danaarv efter Henrik Resener (GR 4 s 99).

1534 upplåter Gustav I en gård i Kalmar till Esbjörn skrivare (GR 9 s 232).

1535 uppbär Helgeandsaltaret ränta från tre fastigheter. Räntan är 12$\frac{1}{2}$, 15 och 12 mark örtug. Altaret har dessutom en ödetomt. (SmH 1533: 1 A)

1535 har S:t Nikolaus prebenda i bykyrkan en gårdstomt intill 'Bonde Hemmings öde' (fastighet). Prebendan var 1533 förlänad Hans Ernst. (SmH 1533: 1 A)

1535 har S:t Kristoffers Prebenda i bykyrkan 6 öres ränta om året i Henrik Svethers gård (SmH 1533: 1 A).

1535 har S:t Kristoffers prebenda i bykyrkan 5 öres ränta i långe Berends gård (SmH 1533: 1 A).

1535 har S:ta Maria Magdalena prebenda i bykyrkan åtta fastigheter – fem räntar 1 mark danska, två räntar 2 öre och en räntar 4 öre (SmH 1533: 1 A).

1541 uppförs stadens badstuga på nytt (SmH 1541: 10).
1541 byggs stadens köttbodar upp på nytt (SmH 1541: 10).
1541 upplåter Gustav I nyttjanderätten till en tomt till borgaren Nils Petersson som köpt en gård på tomten av Henrik skomakare. Tomten har tillhört en prebenda i bykyrkan och ligger intill Nils gård på södra sidan. (GR 13 s 303 f)

Kalmar hamn

1506 *i Knarra hampn* (BSH 5 s 131).
1523 *wid Kalmarna hampn* (SRS III: 2 s 109).

Hamnområdet låg utanför stadsmuren.

Vid undersökningar i Slottsfjärden 1933–34 frilades rester av den gamla stadens brygganläggningar. Huvudbryggan har varit ca 90 m lång och 6 till 8 m bred. Den har haft två bryggarmar, en mot norr ca 20 m från bryggans yttre ände, en mot söder ca 10 m från landfästet. Den norra bryggarmen har varit ca 3 m bred och ca 60 m lång. Den södra har haft ett tvärgående parti men dess längd och bredd har inte kunnat fastställas. Ca 100 m norr om huvudbryggan framkom rester av ytterligare en brygga, som varit ca 4 m bred och 30 m lång.

Fynden är inte daterade, vilket försvårar en identifikation med de bryggor som omtalas under 1400- och 1500-talen. Men huvudbryggan måste vara Stadsbron och den brygga som legat ca 100 m norr om huvudbryggan kan motsvara Nordesta bron. (KaHist I s 338)

Sju bryggnamn kan beläggas under senmedeltiden. Om det funnits sju bryggor kan inte avgöras. Det är möjligt att en brygga haft olika namn.

1541 repareras stadens bryggor: 'norra och södra byggd på nytt' (SmH 1541: 10).
1549 byggs nya stenkistor i hamnen (SmH 1549: 2).

Nordesta bron

1406 *in ponte aquilonari* (KTb s 11).
1433 *vppa nørdaste bronne* (KTb s 69).

Nordesta bron låg utanför Norra vattenporten.

Bodar norr om Nordesta bron

1. Bod

1407/ 11 omtalas Tideman Dukus bod. 1427 omtalas den bod Tideman 'ägde' (KTb s 14, 23, 57 f).

2. Bod

1406 omtalas Magnus Braskes bod (KTb s 11).

1407 överlåter Magnus Braske en bod till Johan Unforferet. Boden ligger vid havet mellan Tideman Dukus och Sivert tyskes bodar. (KTb s 14)

1411 överlåter Johan Unforferet en bodtomt till Johan Lydekesson. Tomten ligger mellan bryggorna och Tideman Dukus och Sivert Tyskes tomter. (KTb s 23)

1427 överlåter Hans Bödeker ett strandbodsrum (10 x 15 alnar), som tidigare varit Johan Unforferets, till Vadstena kloster. Fastigheten ligger utanför Norra vattenporten och nordan bron mellan de rum som Tideman Dukus och Sivert Tyske ägde. 1502 har klostret en strandtomt, som räntar 1 mark svenska och 8 örtugar. Den sägs ligga 'utan muren på vänstra handen ... då man går ner från Kristoffer och ut på bron'. (KTb s 57 f, HH 16: 1 s 148)

3. Bod

1406 tillfaller Herman Krumme vid arvsdelning med styvfadern Sivert Tyske en hel strandbod på Nordesta bron mellan Magnus Braske och Nils Kuse (KTb s 11).

1411/ 20 omtalas boden ännu som Sivert Tyskes. 1427 omtalas den bod som Sivert ägde (KTb s 23, 47).

4. Bod

1406 omtalas Nils Kuses bod (KTb s 11).

1420 överlåter Gunnolf skräddare en strandbodstomt till Peter Olofsson. Tomten ligger mellan Sivert Tyskes och Hildebrands bodar och är 6 x 11,5 alnar. (KTb s 47)

1446 omtalas Peter Olofssons strandbod (KTb s 87).

5. Bod

1420 omtalas Hildebrands bod (KTb s 47).

1446 överlåter Gumme Krum ett strandbodsrum till Servas guldsmed. Fastigheten ligger utanför nordesta vattenporten, norr om bron vid Peter Olofssons strandbod, och är 7 alnar på längden både i öster och väster. (KTb s 87)

Övriga bodar vid Nordesta bron

1. Bod

1414 omtalas Karl Rikes bod (KTb s 33).

1433 överlåter Folke Rike ett strandbodsrum på Nordesta bron till Peter fiskare (KTb s 69).

2. Bod

1414 överlåter Hans Bekman ett strandbodsrum (11 x 11 alnar) vid Nordesta bron mellan Karl Rikes och Flöre Skalles bodar till Olof Störja (KTb s 33).

3. Bod

1414 omtalas Flöre Skalles bod (KTb s 33).

Stadsbron

1407 *hoos brygen* (SD 3135).

1419 *intra pontem ciuitatis maiorem* (KTb s 44).

1441 *wedher stadz brona* (KTb s 80).

1545 *Stora bronn* (SmH 1545: 15).

Stadsbron låg utanför Stadsbroporten.

1544 repareras Stadsbron (SmH 1545: 15).

Bodar vid Stadsbron

1. På norra sidan

1407 anslår Abraham Brodersson (tjurhuvud) till en prebenda i Helga trefaldighets och Maria Magdalenas kapell i bykyrkan en strandbod, som ligger vid bryggan på den norra sidan och köpts från Metta Bretzeka (SD 3135).

2. Innanför bron

1419 överlåter Henrik Borneman två strandbodar innanför Stadsbron till Peter Brage (KTb s 44).

3. På södra sidan

1446 överlåter Magnus Trulle en strandbod vid stadsmuren mellan Stadsbron och Korsbron till Hans Meydenborg. Boden är en hörnbod. Samma år överlåter Herman Slatte en strandbod till Bo Slatte. Boden ligger utanför Stadsbroporten, på södra sidan intill muren bakom Magnus Trulles strandbod. (KTb s 87 f)

Korsbron – 1422 *vppa Korsbrone* (KTb s 50).

Korsbron låg söder om Stadsbron.

Bodar på Korsbrons norra del

1. Bod

1407 omtalas Sivert Tyskes bod (KTb s 12).

2. Bod

1407 överlåter Hans Voghet en strandbod i norra delen av bron till Flöre Skalle. Boden ligger mellan Sivert Tyskes bod och Gotskalk Hylskedes bod. (KTb s 12)

1422 omtalas Tyrgils Djäkns (Bagge) strandbodsrum (KTb s 50).

1430 överlåter Ingrid, Tyrgils Djäkns syster, och hennes son sin del i ett strandbodsrum norr om Korsbron till Svedar Skalle. Det gäller deras andel i, dels den del som Svedar bebyggt, dels den del som är obebyggd. (KTb s 66)

3. Bod

1407 omtalas Gotskalk Hylskedes bod (KTb s 12).

1422 överlåter Klas Tammeka ett strandbodsrum på Korsbron till Karl Gregersson. Rummet är 11 x 12 alnar och ligger mellan Valter Henekessons och Tyrgils Djäkns (Bagge) strandbodsrum. (KTb s 50)

4. Strandbodsrum

1422 omtalas Valter Henekessons strandbodsrum (KTb s 50).

5. Bod

1430 överlåter Didrik van Ryden en strandbod på Korsbron 'allra österst på vänstra handen' till borgmästaren Peter Häggesson (KTb s 64 f).

Bodar på Korsbrons södra del

1. Bod

1434 överlåter Johan Dordewand till Hans Eriksson en strandbod på Korsbron 'allra ytterst och sunnan bron' (KTb s 72).

1435 överlåter Johan Dordewand en strandbod på Korsbron på dess södra del och längst österut till Dag Johansson (KTb s 73).

2. Bod

1440 stadfäster väpnaren Klas Kyle brodern Hans Kyles gåva till Vadstena kloster, där Hans inträtt. Gåvan omfattar en strandbod med hus och grund 'på Korsbron närmast muren på den södra sidan'. (RAp 4/4, SMR 1127)

1447–80 har Vadstena kloster en strandbod, som räntar 4 mark, då den är till lega. 1480 uppges att klostrets varor skall 'där ligga fritt inne om hösten'. (VaKlJb s 71, 107 HH 16: 1 s 149)

3. Bod

1480 säljer Kristina, Magnus Erikssons ?änka, en strandbod utanför stadsmuren mellan S:ta Birgittas bod och Magnus Borres bod till Hans Falster (KTb s 99).

4. Bod

1480 omtalas Magnus Borres bod (KTb s 99).

5. Bod

1491 (?) överlåter Olof Johansson en strandbod mellan Bothild Borres bod och Mats Teskes bod till Sten Nilsson (KTb s 107 f).

6. Bod

1491 (?) omtalas Mats Teskes bod (KTb s 107 f).

Hysekebron – 1416 *circa pontem priueti* (KTb s 38), 1433 *wedher hyseko brona* (KTb s 70).

Hysekebron har legat söder om Stadsbron. Vid dess ände låg stadens hemlighus ('priuetum', 'hyseke', 'hemmelhus'), som 1541 är under reparation (SmH 1541: 10).

Fastigheter vid Hysekebron

1416 testamenterar Tove skomakare en bodtomt, som ligger vid Hysekebron till bykyrkans prästbord (KTb s 38).

1433 överlåter Birger skrivare i Risinge, Mörbylånga sn, till sonen Anders och dennes mor 'husen vid Hysekebron' (KTb s 70, jfr Färjobron).

Södra bryggan – 1515 *brona* (SmH 1533: 1 A, SvK 158 s 329).

Södra bryggan torde ha legat utanför Synnersta vattenporten.

Bodar på Södra bryggan

1515 donerar Greta, Ravald Bengtssons änka, två bodrum utanför synnersta broporten på brons norra sida i östra hörnet, till S:t Sigfrids altare i bykyrkan (SmH 1533: 1 A).

Färjobron

1420 *circa ... Færiabro* (KTb s 46).
1428 *innan fore Færio bronne* (KTb s 61).
1433 *wedher Færiobrona* (KTb s 70).

Färjobron har inte kunnat lokaliseras.

Bodar vid Färjobron

1. Bod

1404 omtalas Tideman Parkems bod (KTb s 9).
1430 träffar Katarina, änka efter Tideman Parkem, och Erik Lassan överenskommelse om arvet efter Tideman. Katarina överlåter en strandbod till Erik, som själv får lösa den pantsatta boden. (KTb s 65)

2. Bod

1404 överlåter Kyle Glotzow en bod, som omges av Heneke Bäras och Tideman Parkems bodar och ligger nära sjön till prästbordet för firande av åminnelsedag efter Johan van Hoynghen och dennes hustru. Boden får inte säljas eller bytas bort. (KTb s 9)

3. Bod

1404/ 16 omtalas Heneke Bäras bod (KTb.s 9, 36).
1420 pantsätter Heneke Bäras änka en bodtomt (12 x 12 alnar) vid Färjobron med återlösningsrätt för sina arvingar (KTb s 45 f).

4. Bod

1416 överlåter Tideman Parkem en strandbodstomt vid Heneke Bäras bodtomt till Sven Trottesson (KTb s 36).

5. Strandbod

1439 överlåter Erland Siggesson en strandbod vid Färjobron 'nordan till' till Eggert skräddare. Boden är den tredje från stadsmuren och ligger i den byggnad som Staffan Nilsson lät bygga. (KTb s 77 f)

Öningabron

1407 *in fine pontis Øningorum* (KTb s 12).

Öningabron har inte kunnat lokaliseras.

Bodar vid Öningabron

1407 gör Herman Krumme upp med sin styvfar Sivert Tyske om arv efter Hildegund Schechtins (Hermans farmor/mormor) varvid Herman får en bod nära havet 'vid änden av Öningabron'. Boden ligger

mellan kyrkoherde Ragvald Kuses och Andreas köpmans bodar. (KTb s 12)

1410 överlåter Herman Krumme en bodtomt till Störker Matsson. Tomten ligger mellan Sivert Tyskes och Magnus Braskes bodar vid havet nära Öningabron. (KTb s 22)

Icke lokaliserbara fastigheter i hamnområdet

1410 ingår i arvet efter Vineke Kersebom en strandtomt, som Vineke Marlow hade (KTb s 21).

1412 överlåter kyrkoherden Elef i Ljungby på biskopens i Linköping vägnar en bodtomt till borgmästare Henrik Remsker. Boden ligger vid havet och ägdes en gång av Hintze Libbensson. (KTb s 28)

1415 överlåter myntmästaren Tideke, borgare i Stockholm, genom ombud en bod vid broarna till Lars skräddare (KTb s 37).

1415 överlåter Johan Kork en del av sin gårdstomt, som ligger vid havet och mäter 12 x 13 alnar, till Didrik överskärare (KTb s 34).

1415 överlåter Erik Bröms en gård och en bod vid havet, vilka Ingrid Öriosa en gång ägde, till Nils Guse (KTb s 35).

1417 överlåter Herman Arnsberg från Wismar en strandbod till Heyna Slatte. Herman har boden i pant från Nils Bretzeke (KTb s 40).

1419 överlåter Tove skomakare som hemgift till svärsonen Albert Skulte en strandbod (KTb s 43 f).

1425 överlåter Jöns skrivare (= ? Johan Unforferet) ett strandbodsrum (12 x 12 alnar) vid Jöns gård till Hans Bödeker (KTb s 53). 1464 ger Margareta, Berend Föglers änka, en strandbod till Helga lekamens altare i bykyrkan. Margareta är dotter till Hans Bödeker. (RAp 3/12)

1427 säljer Erland Siggesson å sina och sina syskons vägnar ett strandbodsrum till Wessel Brant och hans arvingar. Boden ligger närmast söder om Peter Häggessons strandbod och österut närmast bron och mäter 12 alnar på längden i öster och väster. (KTb s 57)

1438 träffas överenskommelse mellan Peter skräddare och Peter Jakobssons barns förmyndare om barnens mödernearv. Barnen får strandboden och 'våningen' med hus och jord mellan Björn Lemekes gård och Peter skräddares. (KTb s 76)

1442 överlåter Peter Slatte en strandbod söder om Erengisle Bödekers strandbod till unge Flöre (KTb s 82).

1444 överlåter Johan Base ett strandbodsrum till Peter Bagge i Skälby. Fastigheten hade tidigare sålts till Ingrid i Skälby av Jöns skrivare. Rummet ligger vid bron som går till Anders Lippes strandbod, innanför den strandbod Karl Tyrgilsson byggt söder om bron. (KTb s 84)

1474 ger Anders Olofsson och hans hustru till Själahusen en strandbod med årlig ränta mellan Per köpmans bod och Karl Mickelssons bod. Räntan skall de fattiga använda till vedbrand så länge Själahusen står. Brinner husen ned, tillfaller jorden, som husen står på, Själakapellet i bykyrkan och strandbodsrummet S:t Johannes systrakloster. (KTb s 89)

1474 anslår Margareta på sin avlidne make Berend Föglers vägnar till prästen vid Helga lekamens altare i bykyrkan 2 marks årlig avgäld, som hon har i Margareta Skultes strandbod (KTb s 90).

1491 tillfaller Nils Svensson strandbodar vid förlikning med unge Berends mödernefränder (KTb s 107).

1491 (?) överlåter Karin, Hans Flörs änka, en strandbod till Per Kyle. Strandboden ligger norr om den strandbod Per har och som tidigare ägdes av Olof Kyle. (KTb s 108)

1523 uppges i Linköpings stifts biskopskrönika att biskop Nils Köning var född 'vid Kalmar hamn' (SRS III:2 s 109).

1550 upplåter Gustav I till Peter murmästare en sjöbod som Peter tänker bygga 'på vattnet i Kalmar' (GR 21 s 302).

Fastigheter och institutioner intill Kalmar stad

Fastigheterna ligger i Kalmar socken. Redovisningen går medsols från Söderport.

Utanför Söderport

1415 överlåter myntmästare Tideke i Stockholm en kålgård utanför Söderport till Lars skräddare (KTb s 37).

1415 överlåter Mårten guldsmed en kålgård till Johan guldsmed. Kålgården ligger utanför Söderport vid Markvard sadelmakares trädgård och mäter 24 x 43 alnar. (KTb s 34)

1420 överlåter Heyna Ballast till rådman Rotker Dukus en åker utanför stadsmuren i söder. Åkern köptes och ägdes en gång av Tideman Parkem. (KTb s 47)

1485 överlåter Birgitta, Anders Olofssons änka, och hustru Ingegärd, Anders dotter, till Ingrid, Didrik Hawerbeks änka, och hennes son Hans Hawerbek en halv gård och kålgård (hus, jord, stenhus och källare), som Anders tidigare sålt till Ingrid och Hans. Fastigheten ligger utanför Söderport mellan bykyrkans kålgård och S:ta Birgittas kålgård. (KTb s 100)

1557 har kronan en väderkvarn 'sunnan staden' vid stora kvarnlyckan (*Stora Quarn lyckia* – SmH 1554: 9 A), som ligger under Perstorps ladugård (SmH 1557: 15).

Utanför Västerport

Helgeandshuset/Kalmar Hospital – 1336 *domui sancti spiritus* (DS 3208), 1340 *hospitali Kalmarnie* (DS 3532), 1422 *widh helghe gest* (RAp 27/12), 1542 *Spetalett* (GR 14 s 13), 1560 *Calmar hospital* (GR 29 s 829).

Helgeandshuset låg ca 250 m norrut från Västerport i nuvarande kvarteret Häggen.

1409–16(?) instiftar borgmästare Heneke Bära en S:t Peters och och S:t Paulus prebenda i bykyrkan och anslår en horva (inhägnad åker) på 6 spannland vid stenbron 'tvärt av Helga gäst' (RAp odat 114).

1422 ger Hans Kyle och hans syskon till ett kapell i bykyrkan en åker vid 'Helga gäst' vid Henrik Kritenstens horva (lycka) på $3\frac{1}{2}$ spann kornland (RAp 27/12; se Tegelhuset).

1560 förlänas herr Lars Caroli Kalmar hospital (GR 29 s 829).

Munkkvarnen – 1430 *væstan munkaqwærnena* (KTb s 65).

1430 ingår Erik Lassan och hustru Katarina Parkem uppgörelse om arvet efter Tideman Parkem. Katarina, Tidemans änka, överlåter till Erik en brunn utanför byn väster om munkkvarnen. (KTb s 65)

Tegelhuset – 1422 *widh tighil husith* (RAp 27/12).

SmH 1556 **3 krlyckor**.

1422 ger Hans Kyle, präst och kung Eriks kaplan, Klas Kyle d ä, Albrekt Kyle, Påvel Kyle och Klas Kyle d y, sambröder, och Peter Ulv på sin hustrus, brödernas systers, vägnar till det kapell deras föräldrar har byggt i Kalmar kyrka två åkrar och ett kålgårdsrum vid Kalmar; en åker vid tegelhuset på sju 'spannar korn land', en åker vid helgeandshuset och kålgårdsrummet norr om staden. (RAp 27/12)

1515 donerar Greta, Ravald Bengtssons änka, 'utan om byn' en lycka mellan *mwnka lyckian* och tegelhuset till S:t Sigfrids altare i bykyrkan (SmH 1533: 1 A).

1555 arbetar åtta personer *ved tegelladen* (SmH 1555: 4).

1556 har kronan en hästhage söder om 'munklyckan' (SmH 1556: 6).

1558 se Perstorp.

Övriga fastigheter utanför Västerport

1407 överlåter Tideman Belesson en kålgård till Svedar Skalle. Kålgården ligger utanför Västerport och mäter 45 x 38 alnar. (KTb s 13)

1409 överlåter Tideman Belesson en kålgård utanför Västerport till Svedar Skalle (KTb s 18; troligen samma som 1407 års).

1415 överlåter Heneke Bära en kålgård till Jösse Lekesson. Kålgården mäter 20 x 22 alnar och ligger utanför Västerport vid Svedar Skalles lilla trädgård. (KTb s 35)

1430 ger kyrkoherde Hans Remsker fastigheter i och utanför Kalmar till rådets prebenda i bykyrkan. Hans har patronatsrätt till prebendan, vilken rätt efter Hans död skall överföras till rådet. Donationen omfattar utanför Västerport: en kvarn på vänster hand, 'då som gånges till Helga gäst'; till kvarnen hör hus, jord, kålgård vid 'ingången till kvarnen'; vidare en kålgård 'västan vid' kvarnen. (KTb s 3 f)

1432 ger borgaren Erik Lassan tre kålgårdar till S:t Peters och S:t Paulus prebenda i bykyrkan, vilken prebenda Erik har patronatsrätt till efter grundaren Heneke Bära. Kålgårdarna ligger tillsammans ufanför Västerport närmast Eriks åker. (RAp 24/8).

1538 upplåter Gustav I en lycka utanför Västerport till Håkan Persson (GR 12 s 35).

Utanför Timmersporten

1444 överlåter Hans Prütz en kålgård på 20 x 36 alnar utanför gropen mellan Västerport och Norreport. Den är försedd med stenlagd brunn och ligger mellan mäster Stens kålgård och Peter Vises. (KTb s 84)

1475 överlåter mäster Peter Vise en kålgård till Hans Witte. Gården ligger utanför Timmersporten öster om Torbjörn Tormodssons kålgård. (KTb s 92)

1515 donerar Greta, Ravald Bengtssons änka, till S:t Sigfrids altare i bykyrkan två kålgårdsrum vid gropen väster om Norreport vid 'det hörnet, som hör till jungfru Marie dröwilse' (pietà-bild vid kyrkogården) vid torget (SmH 1533: 1 A, SvK 158 s 329).

Utanför Norreport

Systraklostret

1299 *in loco claustri* (DS 1291).

1301 *Dominabus* (DS 1352).

1302 *sororibus ordinis predicatorum Calmarnie* (DS 1359).
1307 *conuentum* (DS 1536).
1318 *priorisse beati Johannis Kalmarnie* (DS 2174).
1320 *priorissa sanctimonialium monasterii prope Kalmarniam* (DS 2462/63).
1335 *sororibus sancte Agnetis Kalmarnie* (?DS 3130).
1346 *søstræ clostre* (DS 4069).
1403 *systra klostre och conuento ther innan widh Kalmarna* (SD 394).
1408 *frwe kloster i Kalmarna* (SD 1003).
1457 *til Sancti Johannis closter Sancti Dominici orden* (RAp 16/7).
1487 *pro priorissa et conuentu monasterii Sancti Johannis Baptiste extra muros opidi Kalmarnensis ordinis Sancti Augustini* (APS 1499).

Systraklostret låg ca 300 m utanför Norreport och nordost om landsvägen, som utgick från Norreport, och har lokaliserats till nuvarande Tullbroskolans plats.

1299 meddelar Margareta Gustavsdotter att hon och några andra kvinnor antagit predikarordens systradräkt och grundat ett kloster i Kalmar. Margareta överlåter nu klostertomten med tillhörande byggnader till klostret. Samtidigt överlåts andra egendomar från vilka intäkterna skall användas till underhåll för en präst, som där skall fira mässa, en klerk och en tjänare. (DS 1291)
1379 testamenterar Kristina Ulfsdotter (Sparre av Tofta) till systrarna i Kalmar kloster 100 mark svenska 'till deras byggning' och pantsätter för detta ändamål sitt gods i Vissefjärda sn i Möre (RAp 4/2).
1495 skall Sten Sture och svenska rådsherrar träffa kung Hans i Kalmar den 24 juni. Sten Sture hinner inte dit, förrän kung Hans givit sig därifrån. Kungens fullmäktige upprättar en notarialakt den 31/7 i nunneklostrets, utanför Kalmar, kyrka. (Geheimearchivets Aarsberetninger IV s 277–80)
1504 beslutar Sveriges rikes råd att nunnorna i Kalmar kloster, som är fattigt, skall flytta till Skänninge kloster, som hädanefter skall disponera även Kalmar klosters egendomar (RAp 20/3).
1541–44 har Skänninge kloster fem lyckor, 1545 sju lyckor, fem kålgårdar och en äng, 1556 elva kålgårdar och fem lyckor. De upptas 1559/60 som krono. (SmH 1541, 1546–56, 1559–60, ÖgH 1545)
1550 (omkr) uppger Clemet Rensel i sin skildring av svenskarnas belägring av Kalmar 1522 att en fiskare, som rodde igenom *Syster strömmen* upptäckte att svenskarna gömt sig i systraklostret, varpå de fick ge sig av. Tre dagar senare gömde sig svenskarna ånyo i systraklostret och *the andre Capelle ther omkring*. (HSH 2 s 31 f; 'de andra kapellen' avser sannolikt S:ta Gertruds och S:t Jörans kapell)

St Jörans kapell – 1487 *de capella Sancti Georgi* (APS 1499), 1515 *Sancte Öryan* (SmH 1533: 1 A, SvK 158 s 329).

S:t Jörans kapell låg troligen nära Systraklostret utanför Norreport.[1]

1487 stadfäster påven S:t Jörans kapells förening med nunneklostret. Kapellet ligger utanför murarna och dess inkomster överstiger inte 20 gulddukater om året. (APS 1499)

1515 donerar Greta, Ravald Bengtssons änka, 'utan om byn' en lycka 'västan för S:t Örjan' på den plats där 'fordomdags' en kvarn stod till S:t Sigfrids altare i bykyrkan (SmH 1533: 1 A; SvK 158 s 329).

1515 upptas S:t Jörans kapell i Kalmar i en förteckning över kapell i Linköpings stift vid vilka själavård inte utövas ('capelle non curate') (Kh 54 s 109).

1524 och 1543 får Jöran Hermansson kungligt brev på S:t Jörans kapells gods (KaHe 2 s 22).

1558 se Perstorp, Kalmar sn.

Övriga fastigheter utanför Norreport

Väster om landsvägen

1406 tillfaller Herman Krumme vid arvsdelning med styvfadern Sivert Tyske bl a 1/4 i en kålgård vid Norreport (KTb s 11).

1409 överlåter kyrkoherde Nils i Kastlösa en kålgård utanför Norreport till Olof Bennesson (KTb s 19).

1412 överlåter Henrik Werin en kålgård till Karl Gregersson. Kålgården ligger utanför Norreport mellan Heneke Voghets och Gunnolf skräddares kålgårdar och mäter 17 x 51 alnar. (KTb s 27) 1446 överlåter bykyrkan en kålgård, som Heneke Voghets hustru gav bykyrkan, till Didrik Hawerbek. Kålgården ligger utanför Norreport på västra sidan av vägen. (KTb s 89) 1491 överlåter hustru Kristina, hushållerska åt prästen Lars Bagge, som hade Kristoffers prebenda i bykyrkan, en kålgård till Per Kyle. Kålgården ligger utanför Norreport öster om Hans Hawerbeks kålgård. (KTb s 107)

1416 överlåter Heneke Lippe en kålgård till Nils Guse. Kålgården ligger 'utanför murarna' mot norr mellan Hans Bödekers och Nils Erkils trädgårdar och mäter 20 x 40 alnar. (KTb s 39)

[1] S:t Jörans kapell brukar sammankopplas med helgeandshuset och lokaliseras till området utanför Västerport. Det finns inget stöd för vare sig lokaliseringen eller kopplingen till helgeandshuset.

Norr och öster om landsvägen

1409–16(?) instiftar borgmästaren Heneke Bära en S:t Peters och S:t Paulus prebenda i bykyrkan och anslår 'tvådelen' av en brunn utanför Norreport 'nordan landsvägen' och i samma område två kålgårdar (RAp odat 114). 1431 ger Erik Lassan upp sina anspråk på en virva (inhägnad åker/äng) norr om staden och överlåter nu virvan till systraklostret. Klostret fick ursprungligen virvan av Heneke Bäras hustru, då hennes och Henekes dotter tog sitt inträde i klostret. (KTb s 66)

1410 överlåter prästen och ständige vikarien i Kalmar stadskyrka Johan de Borg till sin hushållerska och hennes son Henrik en kålgård, som Johan köpt av prästen Nils Ferkemyn, och de hus som ligger vid Johan de Borgs åker (KTb s 20 f). 1426 inrättar Johan de Borg, präst och vikarie vid bykyrkan, med sin morbrors (nu död), prästen Hans Kristiernssons hjälp, en prebenda vid S:ta Barbaras altare i bykyrkan av 200 lübska mark i ett hus i Wismar, som räntar 12 lübska mark om året. S:t Kristoffers brödraskap tillskjuter samtidigt 3 lübska mark till prebendan. Johan ger dessutom till prebendaten en åker med hus och jord vid Systraklostret och förbehåller sig rätten att utse präst. Efter hans död skall rådet i Kalmar utse präst i samråd med S:t Kristoffers brödraskap. (KTb s 58 ff)

1422 ger Hans Kyle och hans syskon ett kålgårdsrum norr om staden 'där brunnen är vid' till det kapell deras föräldrar byggt i Kalmar bykyrka (RAp 27/12).

1426 överlåter Peder Soo en kålgård utanför Norreport närmast norr om brunnen till Peter Brage (KTb s 56). 1502 köper borgaren Mats Olofsson och hans hustru Kristina för sin livstid av Helga lekamens gille en kålgård utanför Norreport norr om 'åkarbrunnen' och närmast söder om S:ta Gertruds kålgård (RAp 18/5).

1466 säljer Hans Lippe en kålgård till Birger Trolle. Kålgården ligger 'utan Kalmar mur' på östra sidan om vägen mellan Erik Brages kålgård och Erengisle Petersson. (ATJb s 137)

1515 donerar Greta, Ravald Bengtssons änka, ett kålgårdsum 'på den smala gatan som löper norr ut från vägen och in till systra klostret' till S:t Sigfrids altare i bykyrkan. Rummet ligger närmast söder om Henrik Karlabeks kålgård och sträcker sig in på hustru Margareta Kleyses kålgård. (SmH 1533: 1 A)

1546 upplåter Gustav I med skattefrihet en lycka till Birger skräddare som ersättning för den tredjedel Birger ägde av Broslätt som lagts under kronans ladugård. Lyckan ligger mellan S:ta Gertruds kapell och

galgen och med två sidor mot allmänna vägen (*Almenninge Wägen*) och ned mot sjön. (GR 18 s 122)

Icke lokaliserade fastigheter intill Kalmar stad

1406 upplåter Tideman Parkem två åkrar vid **Wernen* åt söder nära diket till Kyle Glotzow (KTb s 11).

1410 ingår i arvet efter Vineke Kersebom en kålgård vid Johan Föglers kålgård och en kålgård vid Johannes Ferkemyns kålgård (KTb s 21).

1419 ger Tove skomakare i hemgift till sin svärson Albert Skulte en kålgård (KTb s 43 f).

1425 överlåter Hans Fust och Jakob remslagare en kålgård mellan Staffan Nilssons och Håkan Gryms kålgårdar till Gunvid Svensson (KTb s 53).

1464 ger Margareta, änka efter Berend Fögler, en kålgård till Helga lekamens altare i bykyrkan (RAp 3/12).

1535 förlänar Gustav I två lyckor, som hör till S:t Lars, S:t Peters och S:t Paulus prebendor i bykyrkan, till kyrkoherde Jöns Petersson i Kalmar (GR 10 s 282). Samma år har S:t Nikolaus prebenda i bykyrkan en kålhage 'näst oppsides' Per Knutsson med räntan 1 öre. Prebendan var 1533 förlänad Hans Ernst. Kristi förklarings altare i bykyrkan har en lycka, som räntar 6 mark danska, en åker, som räntar 1 mark danska och en kålgård, som räntar 1 mark danska. S:ta Margaretas altare i bykyrkan har en liten gård på sin kålgård. (SmH 1533: 1 A)

1538 uppdrar Gustav I åt Ernst Johansson att lägga täppor intill Kalmar till mulbete för kronans boskap. Inte bara fattiga utan även rika borgare far bidra till detta. Samtidigt bekräftar kungen borgarnas rätt att bruka 'täppor, kålhagar, rismarker och fägång' med undantag för vad kronan behöver till fägång och mulbete för verkhästar och annan boskap. Vidare framhåller kungen att marken är kronans och att ingen borgare får göra någon del av marken till sin egendom eller hävda ärftlig rätt till densamma. (GR 12 s 33 f)

1546 tillåter Gustav I att stadens borgare åt sig inhägnar några lyckor av den ohägnade enemarken utanför staden. Inhägningen får inte vara till men för byägande runt omkring. Tillbörlig ränta skall utgå till kronan. (GR 18 s 124)

1547 ger Gustav I borgarna 'fri skog och vedbrand' inom ett avstånd av en mil från Kalmar, såväl på kungens egna som kronans bönders och landbors och andra frälselandbors skogar. Dock får ej bärande träd

huggas (GR 18 s 312, PRFSS II s 274). Samma år ger kungen borgarna Peter Hansson och Ingel Bugge tillåtelse att hugga ekvirke till ett skeppsbygge. De får dock icke vara kungen eller någon av frälset till hinders och skall icke hämta virke på sjösidan utan 'upp i landet på en mil, två eller tre', där det finns sådan skog. (GR 18 s 313)

Källor, litteratur och förkortningar

Använt SmH-material

	Norra och Södra Möre								
SmH	sk	sä	kr	ky	bi	pb	kl	aoe	fr
1539:4	x	x	x	x	x	x	x	–	x
1540:1[1]	x	x	x	x	x	x	x	–	x
1540:13[2]	–	–	–	–	–	x	x	–	–
1541:3[1]	x	x	x	–	–	–	–	–	–
1541:7	–	–	–	x	–	x	–	–	–
1541:13[3]	–	–	–	–	–	x	–	–	–
1542:2[1]	x	x	x	–	–	–	–	–	–
1542:3	x	x	x	x	–	x	x	–	x
1543:3	x	x	x	x	–	x	x	–	x
1543:6	x	x	x	–	–	–	–	–	–
1545:4	x	x	x	x	–	x	x	x	x
1546:3	x	x	x	x	–	x	x	x	x
1547:4	x	x	x	x	–	x	x	x	x
1548:9	x	x	x	x	–	x	x	x	x
1549:6	x	x	x	x	–	x	x	x	x
1550:5	x	x	x	x	–	x	x	x	x
1551:4	x	x	x	x	–	x	x	x	x
1552:1	x	x	x	x	–	x	x	x	x
1553:1	x	x	x	x	–	x	x	x	x
1554:13	x	x	x	x	–	x	x	–	x
1555:2	x	x	x	x	–	x	x	–	x
1556:10	x	x	x	x	–	x	x	–	x
1557:2	x	x	x	x	–	x	x	–	x
1558:21	x	x	x	x	–	x	x	–	x
1559:24	x	x	x	x	–	x	x	x	x
1560:11	x	x	x	x	–	x	x	x	x

[1] Kalmar sn saknas
[2] Ryssby sn
[3] Kläckeberga, Ljungby, Mortorps snr

Särskilda längder

Smålands handlingar (SmH) 1533: 1 A och 1535: 1 innehåller längder över fodringsskatt, städja, gärdpengar och gärdsilver åren 1534–37. De har använts för att ta fram första belägg på orter men uppgifterna i övrigt är ej inarbetade i de formaliserade SmH-notiserna, som löper från 1539 till 1560.

Kalmar stad har egna längder över skatt, tomtören, sakören m m. De ingår i Smålands handlingar (SmH): 1541: 10, 1543: 9, 1545: 15, 1546: 15, 1547: 15, 1548: 13, 1549: 2C, 1550: 12, 1551: 1, 1552: 4B, 1553: 5B, 1555: 9B, 1555: 4, 24, 1556: 22, 1561: 27B, 1562: 26.

Kalmar slott har egna längder, inordnade i Smålands handlingar (SmH): 1533: 1, 1539: 3, 1540: 7, 1541: 1, 1542: 2A, 1543: 6, 1544: 10, 1545: 10A, 1546: 11, 1547: 11, 1548: 6A, 1549: 2A, 1550: 1, 1551: 5, 1552: 4A, 1553: 5A, 1554: 9A, 1555: 4, 1556: 6, 1557: 15, 1558: 8, 1559: 12, 22, 39, 1560: 15, 24, 32.

För **kungsladugårdarna** i Perstorp och Skälby finns särskilda längder från 1558 resp 1559: SmH 1558: 8, 1559: 10, 27, 1560: 26, 29.

För **kronans fiske** i Skäggenäs finns särskilda längder från 1559: SmH 1559: 5.

Arv och eget finns i samtliga socknar i Norra och Södra Möre. Aoe-jord redovisas i 1538: 4, 1540: 8, 1541: 11, 1542: 11, 1543: 10, 1544: 12, 1547: 12, 1549: 12, 1550: 9, 1552: 13, 1553: 13, 1554: 8A, 1555: 16, 1556: 9A, 1558: 16, 1559: 29, 1559: 36, 1560: 30.

Skänninge kloster-gods finns i Arby, Hossmo, Ljungby, Söderåkra och Vissefjärda snr i Södra Möre och i Förlösa, Kalmar, Kläckeberga, Ryssby och Åby snr i Norra Möre. De upptas i Östergötlands handlingar (ÖgH) 1539: 3, 1540: 1, 1544: 1, 1545: 17, 1548: 1, Smålands handlingar (SmH) 1541: 11.

Tiondelängder finns i Smålands handlingar (SmH) 1557: 2/3, 1558: 21, 1559: 24, 1560: 11.

Förkortningar: källor och citerad litteratur

Käll- och litteraturhänvisningar sker genom användande av nedanstående *förkortningar* följda av 1) för källpublikationer med numrerade handlingar: handlingens *ordningsnummer* eller (om handlingarna inte är genomgående numrerade) *delnummer*: *ordningsnummer*, 2) i samtliga övriga fall: *sidnummer*.

A 7	Hans Brasks registratur, RA.
AF	Almquist J A, Frälsegodsen i Sverige under storhetstiden I–IV. Sthlm 1931–76.
AH	Almquist J E, Herrgårdarna i Sverige under reformationstiden. Sthlm 1960.
AL	Almquist J A, Den civila lokalförvaltningen i Sverige 1523–1630. 1–4. Sthlm 1917–23.
ALD	Almquist J E, Lagsagor och domsagor i Sverige. 1–2. Sthlm 1954–55.
Andersson 1960	Andersson I, Kyrkorna i Stenåsa och Halltorp. Antikvariskt Arkiv 14. Sthlm 1960.
Andersson 1983	Andersson K, Kalmarkustens kyrkor under tidig medeltid. Hikuin 1983.
AoE	Arv och eget-serien, KA.
APS	Acta Pontificum Svecica. Acta cameralia. Utg av L M Bååth. I:1–2. Sthlm 1936–42.
ASMA	Annales Suecici medii ævi. Utg av G Paulsson. Lund 1974.
ATA	Antikvariskt-topografiska arkivet.
ATJb	Arvid Trolles jordebok 1498. Utg av J A Almquist. HH 31. Sthlm 1938.
B 15, 16	Lars Eriksson Sparres kopiebok, RA. – Kopieböckerna B 14–16, är troligen framställda mellan åren 1635 (ev 1628) och 1643 (Sjögren P, Släkten Trolles historia intill år 1505 s 359 ff, Liedgren J i Archivistica et Mediævistica s 253, Scheffer C G U i Arkivvetenskapliga studier 4 s 331 ff).
B 19	Äldre avskrifter av medeltidshandlingar, RA.
BhS(p)	Bergshammarssamlingen (pergamentsbrev), RA.
Birkeland	Birkeland H, Nordens historie i middelalderen etter arabiske kilder. Oslo 1954.
BiS	Bielkesamlingen, RA.

Blomqvist-Linér	Blomqvist-Linér S, Förlösa kyrka. Kalmar 1976.
- " -	Blomqvist-Linér S, Åby kyrka. Kalmar 1975.
BNBJJb	Birger Nilssons (Grip) och Brita Joakimsdotters (Brahe) jordebok, VikS, E 2741.
Boström 1981	Boström R, Ljungby kyrka. 1981.
Brandt 1953	v Brandt A, De äldsta urkunderna rörande tysk-svenska förbindelser. HT 1953: 3.
BSH	Bidrag till Skandinaviens historia. Utg af C G Styffe. 1–5. Sthlm 1859–84.
C 21	Förteckning över Gunhild Johansdotters (Bese) och Erik Turessons (Bielke) gods, 1514. C-serien, RA.
C 204	Samlingshandskrift för Linköpings stift, UUB.
Carlsson 1915	Carlsson G, Hemming Gadh. En statsman och prelat fran sturetiden. Up 1915.
D 9	Kalmar klosters uppbörds- och räkenskapsbok, RA.
DChP	Diplomatarium Christierni primi. Utg av H Knudsen. Kbh 1856.
DD	Diplomatarium Danicum. Kbh 1938–.
DK	Diplomatariekommittén(s samlingar).
DMS	Det medeltida Sverige.
DMS 1:2	– – – 1:2: Uppland, Tiundaland: Ulleråker, Vaksala, Uppsala stad. Sthlm 1984.
DN	Diplomatarium Norvegicum. Utg af C R Unger m fl. I–XX:l. Kristiania 1849–1919.
DoSk	Dovring F, De stående skatterna på jord 1400–1600. Lund 1951.
DRA(p)	Danska riksarkivets (pergamentsbrev).
DS	Diplomatarium Suecanum. Utg af J G Liljegren m fl. I–VI, VII:l-4, VIII:l-3, IX:l, X:l-2. Sthlm 1828–1985.
E	Enskilda arkiv, RA.
E 6187	Släkten Trolles papper.
Erikskrönikan	SFSS 68. Utg av R Pipping. Up 1963.
ETJb	Erik Trolles jordebok. Släkten Trolles papper, E 6187, RA.
EÄ	Elgenstierna G, Den introducerade svenska adelns ättartavlor. I–IX. Sthlm 1925–36.

F 1 9: 4	Rannsakningar efter Antiquiteter från åtskilliga lähn och Stifft 4. Småland, Skåne, Blekinge, Öland 1667–84, KB.
FMU	Finlands medeltidsurkunder. Utg genom R Hausen. I–VIII. Helsingfors 1910–35.
FoR	Frälse- och rusttjänstlängder, KA.
Fritz	Fritz B, Hus, land och län 1–2. Sthlm 1972–73.
Fv	Fornvännen. 1906–.
Gamla bytesboken	Kammarkollegiet, Byteskontoret, F I:l, KA.
Geheimearchivets	Aarsberetninger, Det kongelige, 1–7. Utg av C F Wegener m fl. Kbh 1852–1883.
Gen	Genealogica, RA.
GeomJb	Geometriska jordeböckerna, LmV.
GiOV	Gillingstam H, Ätterna Oxenstierna och Vasa under medeltiden. Sthlm 1952–53.
GR	Konung Gustaf I:s registratur. Utg genom V Granlund m fl. 1–29. Sthlm 1861–1916.
Hafström 1934	Hafström G, Riksgränsen mellan Södra Möre och Blekinge. KLF 1934.
Hammarström 1956	Hammarström I, Finansförvaltning och varuhandel 1504–1540. Studier i de yngre sturarnas och Gustav Vasas statshushållning. Up 1956.
HBSb	Biskop Hans Brasks släktbok. Utg av Personhistoriska samfundet genom H Gillingstam och G Setterkrans. Sthlm 1970.
HH	Historiska handlingar.
HH 4	– – – 4: Förteckning 1) på pergamentshandlingar i Säfstaholms arkiv, 2) öfver handskriftssamlingen på Wiks sätesgård i Uppland. Sthlm 1864.
HH 11	– – – 11: 1: Undervisning om rikets ränta 1530–33. Utg af Hans Forssell. Sthlm 1879. – Utgåvan återger URR 1530 med avvikelser och ändringar tagna ur URR 1533.
HH 13	– – – 13: 1: Konung Erik XIV:s nämnds dombok. Utg genom C Silfverstolpe. Sthlm 1884.
HH 16	– – – 16: 1: Vadstena klosters jordebok 1500 jämte tillägg ur klostrets äldre jordeböcker m m. Sthlm 1897. – Se även VaK1Jb.

HH 31	– – – 31: Arvid Trolles jordebok 1498 jämte åtkomsthandlingar och andra därmed samhöriga aktstycken. Utg genom J A Almquist. Sthlm 1938.
HSH	Handlingar rörande Skandinaviens historia.
HSH 2	– – – 2: Clement Rensels Berättelse; hörande till Gustaf I:s historia. Sthlm 1816.
HSH 20	– – – 20: 1: Herr Svante Stures Acta och Handlingar. Sthlm 1835.
HT	Historisk tidskrift. 1881–.
Jonsson	Jonsson F, Den norsk-islandske Skjaldedigtning A-B. Kbh och Kristiania 1908–15.
K	Serien Kungl arkiv, RA.
KA	Kammararkivet, sedan 1922 ingående i Riksarkivet.
KaHe	Kalmar stifts herdaminne 1–5. Utg av B Olsson och O Bexell. Kalmar 1951–1980.
KaHist	Kalmar stads historia, I: Tiden intill 1300-talets mitt. II: Från Kalmarunionens stad till den nya stadsgrundningen på Kvarnholmen. Kalmar 1979, 1982.
Karlskrönikan	SFSS häfte 46–49. Utg av G E Klemming. Sthlm 1866.
KaSHist	Kalmar slotts historia I–II med ritbilaga av M Olsson. Sthlm 1944, 1961.
KB	Kungliga biblioteket.
Kbr	Kungligt brev.
Kh 54	Linköpings domkyrkas pappersregister, LSB.
KLÅ	Kalmar län. Årsbok för kulturhistoria och hembygdsvård. (Tidigare kallad Meddelanden från Kalmar läns fornminnesförening). 1898–.
KrappS(p,-pp)	Krapperupssamlingen (pergaments-, pappersbrev), LUB.
KTb	Kalmar stads tänkebok. SFSS häfte 193, 201.
Kumlien 1933	Kumlien K, Karl Knutssons politiska verksamhet 1434–1448. Sthlm 1933.
Lagerstedt	Lagerstedt T, Den civila lokalförvaltningens gränser 1630–1952. Meddelanden från kulturgeografiska institutionen vid Stockholms universitet, nr B 24. Up 1973.
LaMV	Larsson L-O, Det medeltida Värend. Studier i det små-

	ländska gränslandets historia fram till 1500-talets mitt. Lund 1964, nytryck Växjö 1975.
LmV	Lantmäteriverkets arkiv. – Se även *Kartor* nedan.
LSB(p)	Linköpings stifts- och landsbibliotek (pergamentsbrev).
LUB	Lunds universitets bibliotek.
Lundström 1981	Lundström S, Arkeologiska undersökningar vid Kläckeberga kyrka. KLÅ 1981.
LuSS	Lundholm K-G, Sten Sture den äldre och stormännen. Lund 1956.
LübUB	Lübeckisches Urkundenbuch. Urkundenbuch der Stadt Lübeck: II. Lübeck 1858.
Löfgren	Löfgren N I, Calmar och dess Stift på fasta landet, innefattande de fyra häradena Norra Möre, Södra Möre Stranda och Handbörd, ATA.
NF	Nordisk Familjebok. 2:a uppl. 1–38. Sthlm 1904–26.
NoB	Namn och Bygd. Tidskrift för ortnamnsforskning. 1913–.
NoVaKl	Norborg L A, Storföretaget Vadstena kloster. Lund 1958.
NStB	Niederstadtbuch, före 1939 i Archiv der Hansestadt Lübeck. Fotokopia i DK.
Olsson 1966	Olsson M, Gamla kyrkobyggnaden i Kalmar slott. Antikvariskt arkiv 30. Sthlm 1966.
OxS	Oxenstiernska Samlingen, RA.
PHT	Personhistorisk tidskrift. 1898–.
PRFSS	Privilegier och resolutioner för Sveriges städer. I–III. Sthlm 1927–39.
RA	Riksarkivet.
RAp	Riksarkivets pergamentsbrev.
RApp	Riksarkivets pappersbrev.
RAÄ	Riksantikvarieämbetets fornlämningsregister till ekonomiska kartan. – Hänvisning sker till socken och fornlämningsnummer.
Rep	Repertorium diplomaticum regni Danici mediaevalis. 2. Række Bind 1–9. Utg av W Christensen. Kbh 1928–39.
Rig	Tidskrift utg av Föreningen för svensk kulturhistoria i samarbete med Nordiska museet och folklivsarkivet i Lund. 1919-.

Rosman 1926	Rosman S, Berättelse om utgrävningarna 1923–26 i Gamlestan i Kalmar. Sancte Christophers Gilles Chroenica IV. Kalmar 1926.
Ryssby kyrka	Ryssby kyrka 200 år. Minnesblad utgivna av Ryssby kyrkoråd. Kalmar 1950.
Rött nr	Serien Röda nummer, KA.
Saxo	Saxonis Gesta Danorum I–II. Utg av J Olrich, H Raeder, F Blatt. Kbh 1931–57.
SBL	Svenskt biografiskt lexikon. Sthlm 1918-.
SD	Svenskt diplomatarium från och med år 1401. Utg genom C Silfverstolpe och K H Karlsson. I–IV: 1 – 2. Sthlm 1875–1904.
SEL	Schück H, Ecclesia Lincopensis. Studier om Linköpingskyrkan under medeltiden och Gustav Vasa. Sthlm 1959.
SFSS	Samlingar utgivna av svenska fornskriftsällskapet. Sthlm 1844–.
SFSS 40	– – – 40: Arfstvisten mellan Erik Eriksson (Gyllenstierna) och Ture Turesson (Bielke) 1451–1480. Sthlm 1908.
ShS(p)	Säfstaholmssamlingen (pergamentsbrev), RA.
Sjödin 1943	Sjödin L, Kalmarunionens slutskede. Gustav Vasas befrielsekrig I. Up 1943.
Sjögren	Sjögren P, Släkten Trolles historia intill år 1505. Up 1944.
SKBA(p)	Stora Kopparbergs Bergslags AB arkiv (pergamentsbrev), Falun.
SkS(p)	Skoklostersamlingen (pergamentsbrev), RA.
Sm	Smålands runinskrifter. Granskade och tolkade av R Kinander. Sthlm 1935–61.
SmB	Småländsk bebyggelsehistoria I. 1: 1–4. Utg av L-O Larsson. Växjö 1979–81.
SmH	Smålands handlingar, KA.
SMR	Svenska medeltidsregester. Förteckning över urkunder till Sveriges historia 1434–1441. Utg av S Tunberg. Sthlm 1937.
Snorre	Snorri Sturluson Heimskringla. Noregs konunga sogur. Utg av F Jónsson. Kbh 1911.
SRP(p)	Svenska riks-archivets pergamentsbref (pappersbrev) från och med år 1351. Förtecknade med angifvande af

	innehållet (av N A Kullberg). I–III. Sthlm 1866–1872.
SRS	Scriptores rerum Svecicarum medii aevi. I–III. Up 1818–76.
SSJb 1515	Jordebok över Sten Sture d ä:s gods omkr 1495, upprättad 1515. AoE 42.
Stensson 1947	Stensson R, Peder Jakobsson Sunnanväder och maktkampen i Sverige 1504–1527. Up 1947.
ST	Sveriges Traktater. Utg af O S Rydberg m fl. I–IV. Sthlm 1877–83.
SU	Styffe C G, Skandinavien under unionstiden, 3:e uppl. Sthlm 1911.
Suhm	Suhm P F, Danmarks historie XIV. Kbh 1828.
SvK	Sveriges kyrkor. Konsthistoriskt inventarium.
SvK 117	Kalmar slotts kyrkor, av M Olsson. Sthlm 1968.
SvK 158	Kalmar storkyrka, av M Olsson. Sthlm 1974.
SvK 162	Kalmar gamla kyrkogård m m, av M Olsson och R Näslund. Sthlm 1976.
SvK 192	Medeltida träkyrkor. Del 1, av M Ullén. Sthlm 1983.
Sylvander	Sylvander G V, Kalmar slotts och stads historia I–III. Kalmar 1864–74.
Sö	Södermanlands runinskrifter. Granskade och tolkade av E Brate och E Wessén. Sthlm 1924–36.
Tuulse 1955	Tuulse A, Hossmo. En kyrka med försvarstorn. Sthlm 1955.
U 269 a	Åke Bengtssons (Färla) förteckning över Jöran Åkessons (Tott) jordebrev, daterad Eka den 12 april 1572, UUB.
ULA	Landsarkivet i Uppsala.
URR	Undervisning om rikets ränta 1530 och 1533, Räntekammarbok 3 och 4, KA. (Jfr HH 11.)
UUB(p, -pp)	Uppsala universitetsbibliotek (pergaments-, pappersbrev).
VaKlJb	Vadstena klosters jordeböcker: 1447 och 1457, D 11, RA. – 1466 (uppbördsbok), C 32, UUB. – 1480, KA. – 1502, D 12, RA, (NoVaKl s 13 ff) – Se även HH 16 och SFSS 245.

VikS(p)	Viksamlingen (pergamentsbrev), RA.
VreS	Vretstorpssamlingen, ULA.
Wulfstan	Ottar og Wulfstan. To rejsebeskrivelser fra vikingetiden. Oversat og kommenteret af N Lund. Roskilde 1983.
X 240	Trolle, UUB.
X 265 1	Handlingar rörande släkten Färla, UUB.
Åkerlund 1945	Åkerlund H, Kläckeberga. Kyrkan med källare och salvåning. KLÅ 1945.
ÄSF	Äldre svenska frälsesläkter. I:1–2. Sthlm 1957–65.
Öberg 1973	Öberg J, Über zwei spätmittelalterliche Formularsamlungen aus dem Bistum Linköping, i Classica et mediaevalia Francisco Blatt septuagenario dedicata. Kbh 1973.
ÖFT	Östergötlands fornminnesförenings tidskrift.
ÖgH	Östergötlands handlingar, KA.

Förkortningar, allmänna

Allmänt förekommande förkortningar anges inte.

*	se inledningen
alkl	Alvastra kloster-hemman(landbo)
aoe, -fjäll, -kvarn, -t, -uj, -äng	arv- och eget-hemman (landbo), -fjäll, -kvarn, -torp, -utjord, -äng
avskr	avskrift
baks-ant	baksidesanteckning
betr	beträffande
bi, -kvarn, -t	biskops- hemman- (landbo), -kvarn, -torp
bil	bilaga
d y	den yngre
dyl	dylikt
d ä	den äldre
enh	(bruknings)enhet
enl	enligt
ex	exempelvis

exkl	exklusive
f	fodring; folio, r(ecto) anges normalt inte, v(erso) däremot alltid
f, ff	följande sida/sidor
fj	fjärding
fot	fotostat(-samling)
fr, -kvarn, -t, -uj	frälse-hemman(landbo), -kvarn, -torp, -utjord
frman	frälseman
Gbg	Göteborg
gd	gård
hd, -r, -s	härad, härader, härads
hdshövd	häradshövding
heh	helgeandshus-hemman(landbo)
inkl	inklusive
jb	jordebok
jfr	jämför
jt	jordetal
kakl	Kalmar kloster-hemman(landbo)
Kbh	Köbenhavn
kl	kloster-hemman(landbo)
KMt	Kungl Majestät
kr, -bol, -fiske, -kvarn, -lycka, -vret	krono-hemman(landbo), -bol, -fiske, -kvarn, -lycka, -vret
ky, -fjäll, -t, -uj	kyrka; kyrko-hemman(landbo), -fjäll, -torp, -utjord
kyherde	kyrkoherde
m	meter
marg-ant	marginalanteckning
mk	markpund
nuv	nuvarande
o	och
odat	odaterad
omkr	omkring
opag	opaginerad

or	original
p	pergamentsbrev
pb, -fjäll, -kvarn, -t, -uj	prebende-hemman(landbo), -fjäll, -kvarn, -torp, -utjord
pd	pund
pp	pappersbrev
rd	rättardöme
reg	register
resp	respektive
s	sida
SHM	Statens historiska museum
sk, -fjäll, -kvarn, -t, -uj, -äng	skatte-hemman(bonde), -fjäll, -kvarn, -torp, -utjord, -äng
s k	så kallad(e)
skkl, -uj	Skänninge kloster-hemman(landbo), -utjord
skp	skäppa
sn, -r, -s	socken, socknar, sockens
sp	spann; spetals-hemman(landbo)
st	stycken; stadgehemman
Sthlm	Stockholm
sä, -kvarn, -uj	sämje-hemman(landbo), -kvarn, -utjord
tl	tiondelängd
tr	tryckt
U	Uppland
u d	utan datum
uj	utjord
utg	utgiven
Up	Uppsala
v	verso
vakl, -uj	Vadstena kloster-hemman(landbo), -utjord
vid	vidimation
vol	volym

Kartor

Ekonomisk karta för Sverige (EK 1:10 000). Skala 1:10 000. Kalmar län: Edition 2, flygfotograferingen utförd 1972, 1975, publicerad 1975–78.

Topografisk karta över Sverige. Skala 1:50 000.
3 G Kristianopel NV.
4 F Lessebo NO, SO.
4 G Kalmar NO, NV, SV.
5 F Åseda SO.
5 G Oskarshamn SO, SV.
Kartbladen rekognoscerade 1961, 1972–73, reviderade 1969, 1974, 1984.

Kartor i Lantmäteristyrelsens (nu Lantmäteriverkets) arkiv (LmV). Enligt hänvisning i varje särskilt fall. Hänvisning till använd karta sker genom angivande av länsbokstav/sockennummer-bynummer:aktnummer. Ex "LmV B 18–37:1".

Kalmar slotts historia I–II med ritbilaga av M Olsson. Sthlm 1944, 1961. Ritbilagan innehåller även äldre kartor.

Svenska orter. Atlas över Sverige med ortbeskrivning. Utg av Generalstabens litografiska anstalt. Sthlm 1932–52.

Ortregister

Ortregistret är uppdelat i tre avdelningar: I *Orter i Norra och Södra Möre,* II *Gator, byggnader, platser i och vid Kalmar stad* och III *Orter utanför Norra och Södra Möre och Kalmar stad.* I de två första är namnen alfabetiskt ordnade, i det tredje regionalt (men alfabetiskt inom varje större område). Ortnamnen inom parentes är sockenangivelse, varvid 1500-talets kamerala indelning avses (som regel anges dock även senare förändringar). Då en sockens eller ett härads namn i framställningen utnyttjats enbart för lägesbestämning, har det inte införts i registret. De kursiverade siffrorna anger utförligare beskrivning. Om en ort förekommer flera gånger på samma sida, har det inte anmärkts särskilt. För förkortningar och * se s 10.

I Orter i Norra och Södra Möre

Abbetorp (Ryssby) 186, *229*
Agebo (Madesjö) 80, 89, *93*
Agebosjön 93 f
Alebo (Åby) 186, *246*
*Alhult (Åby) *246*
Alsjö, Västra och Östra (Mortorp) *103,* 113
Alsjö, Västra och Östra (Vissefjärda) *156*
Alsjöbäcken 158
Alsjö fjärding *103*
Alsjökulla (Vissefjärda) *158 f,* 178
Alsjömåla (Vissefjärda) *159*
Alsjösjö 158
Andersmåla (Vissefjärda) *159,* 178
Anebo (Mortorp) *103,* 113
*Ansborgh (Söderåkra) *114*
Applerum (Arby) *28 f*
Applerum (Torsås) *141*
Appleryd (Madesjö) *94*
Appleryd (Torsås) *141*
Arby (Arby) *29*
Arby sn 19, 21, 27, *28–41,* 68, 102, 110, 112, 356
Arbyholm (Arby) *29*
*Arnamala (Vissefjärda) *159*

Backabo (Vissefjärda) *159,* 166, 178
*Bagensquernn (Arby) *34*
Balebo (Åby) 186, *246 f*
Baleboås (Åby) 246, 254, 255, 257, 258, 264
Balltorp (Förlösa) *197,* 264
Bamsekulla (Vissefjärda) *160,* 165
*Bamsziö (Vissefjärda) *160*
Barkestorp (Dörby), *191,* 219, 326
*Bassatorp (Ljungby) *74*
Bastubo (Torsås) 40, *141*
Berga (Kalmar) 38, *210,* 213, 261, 315
*Berkemadh (Vissefjärda) 179
Besagöl (Mortorp) *103,* 113
Betekulla (Mortorp) *103*
Billsäng (Arby) 28, *34,* 68
Binga (Hossmo) *63 f,* 64, 83, 261
*Binga (Torsås) *141*
*Bingeboll (Torsås) *141*
Binnaretorp (Ryssby) *229 f,* 230
Binnaretorp (Torsås) 40, *141*
Binnaretorp (Åby) *247*
*Biörnsnes (Förlösa) *202,* 203, 205
Bjursnäs (Voxtorp) *180,* 183, 185
Björkenäs (Söderåkra) *114,* 133, 134, 144
Björnabygden (Vissefjärda) *160,* 165
Björnahult (Madesjö) 89, *94*
Björnasjö (Mortorp) *103,* 111, 113
Björnö (Hossmo) *64*
Björnö (Åby) *247 f, 251*
Björsebo (Torsås) *142*
Björstorp (Madesjö) 89, *94,* 185

*Blekæmaala (Ryssby) *229*
Blomkulla (Madesjö) 89, *94*
Bläsemåla (Ljungby) *74*, 80, 113
Bo (Dörby) *192*
Boatorp (Åby) *254*
Bockabo (Vissefjärda) *160*, 171
Bockekulla (Ljungby) *74*, 77
Bockekulla (Söderåkra) *114*, 122
Bockskär (Ryssby) *229*
Bodhyltan (Torsås) 141, *142*
Bondetorp, Norra (Madesjö) 89, *94*
Bondetorp, Södra (Madesjö) 89, *94*
Bondetorp, Östra (Madesjö) 89, *94*
*Boo (Ljungby) *74*, 83
Borrelycke (Torsås) *142*
Borshorva (Förlösa) 155, *202*
Bosgård (Ljungby) *74*, 80, 113
Bossgården (Åby) *254*
Bossmåla (Arby) 28, *34*, 68
Bottorp (Ljungby) 18, 29, *74*, 182
Bransboda (Torsås) 141, *142*
Brantås (Madesjö) 89, *94*
Bredasjö (Vissefjärda) *161*, 165
Bredasjösjön 161, 164
*Bredgrundt (Söderåkra) *114*, 126
Brinkabo (Vissefjärda) *161*, 165, 178
Brinkaström (Torsås) 141, *142*
Brixslät (Madesjö) 89, *94*
*Bro (Ljungby) *75*, 80
Broby (Voxtorp) 46, *181*, 185
Brod (Söderåkra) *115*
Brogården (Ljungby) 74, *75*
Brokagärde (Madesjö) 89, *94*
Bromboda (Vissefjärda) *162*, 178
Brombogöl 162
Brorsryd (Ljungby) *75*, 80, 113
Brorsryds rd 74, 75, 76, 79, *80*, 82, 84, 88
Broslät (Kalmar) *210*, 212
Bruatorp (Madesjö) 89, *94*
Bruatorp (Söderåkra) *115*
'Stora Brytegården' (Söderåkra) *134*
Brånahult (Madesjö) 89, *94*
Brändabo (Torsås) 141, *142*
Brändebo (Ljungby) *76*, 113
Brändegärde (Söderåkra) 114, *115*
Brändehult (Åby) *254*
Brändemåla (Vissefjärda) *162*, 178
Bränderås (Torsås) 141, *142*
Bränntorp (Förlösa) *202*, 224
Bröms (Söderåkra) *115*
Brömsebro (Söderåkra) 115
Brömsebäck 15
Brömsehus (Söderåkra) 120
Brömsesten (Söderåkra) 115
Bröttorp (Ryssby) *230*
*Buggasker (Söderåkra) *120*, 134
Buggehult (Vissefjärda) *162*, 178
Bungemåla (Vissefjärda) *162 f*, 171
Bussamåla (Vissefjärda) *163*, 165
Buttekulla (Ryssby) *230*
Buttetorp (Madesjö) 89, *94*, 185
Buxryd (Åby) *254*
Byrum (Åby) 248, *254*
Båldön (Vissefjärda) *163*, 171
Bårstad (Dörby) 68, *192 f*
Bäck (Åby) 247, *254*, 264
Bäckebo (Madesjö) 89, *95*
Bäckebo (Åby) 186, 224, 247, *254 f*, 264
Bäckebo sn *186*, 224, 246
Bällsjö (Madesjö) 89, *95*, 185
Bällstorp (Torsås) 141, *142*
Böke (Söderåkra) 114, *120*, 123 f
Böle (Ryssby) *230*, 241
Bönemåla (Vissefjärda) *163 f*, 178
Bönemåla (Åby) 186, *255*, 264
Börsryd (Madesjö) 89, *95*

*Capelle wadet (Hagby) 47

Dalskär (Söderåkra) 114, *120*, 127
Danerum (Ryssby) *230 f*, 234, 238, 261
Dansbo (Dörby) 191, *193*
Dansbo (Ljungby) *76*
Dansbo fjärding 186, *191*
Davidsmåla (Torsås) 141, *142*
*Degerhuerffue (Ryssby) *231*
Degerhyltan (Torsås) 40, 141, *142*
*Delery (Åby) *255*, 264
Desemåla (Madesjö) 89, *95*
Djuramåla (Vissefjärda) *164*, 165
Djurängen (Kalmar) 18
Drag (Ryssby) *231*
Dräglabo (Torsås) 141, *142*
Dunö (Hossmo) 44, *64*, 66
Duvetorp (Förlösa) *202*, 224

Dynekärr (Torsås) *142*
Dörby (Dörby) 23, 44, 191, *193*, 220
Dörby sn 15, 21, 76, *187–197*, 224

Ebbegärde (Ryssby) *232*
Ebbehult (Madesjö) 89, *95*
Ebbetorp (Dörby) 68, *193 f*, 195, 220
*Ebbewick 211
Ekaryd (Söderåkra) 114, *120*
Ekbylund (Madesjö) *95*
Ekelunda (Söderåkra) 131
Ekenäs (Ryssby) *232*
Eket (Söderåkra) *120*
Eket (Torsås) *142 f*
Elverslösa (Kläckeberga) 44, 67, 192, *221*, 245, 326
Emmabo (Vissefjärda) *164 f*, 170, 173, 182
Emmabo rd 160, 161, 163, 164, *165*, 166, 168, 169, 170, 172, 174, 175, 177, 179
Emmaboda 151
Emmaboån 162, 165, 167, 177
Emnabo (Torsås) 124, 141, *143*
Eneskär (Ryssby) *232*
Eskilshult (Åby) 186, *255*
Eskilsryd (Madesjö) 89, *95*, 185

Fagereke (Torsås) 40, 141, *143*, 147
Fagerhult (Arby) 28, *34*, 68
Fagerhult (Ryssby) *232*
Fagerhyltan (Torsås) 40 f, 141, *143*
Falebo (Vissefjärda) *165*, 178
Falkenberg (Kalmar) *211*
Fanketorp (Ryssby) *232*
*Fareboll (Hagby) *42*
Farslycke (Torsås) 141, *143*
Fastlycke (Söderåkra) 114, *120*
Fiddekulla (Vissefjärda) *165*, 173, 182
Figgetorp (Förlösa) *202*, 224
Fimpan (Söderåkra) 114, *121*, 133
Finlabo (Torsås) *143*
Fjälebo (Ljungby) *76*, 113
Flaken (Torsås) *143*
Flakö (Ryssby) *232*
Flemmingeland (Madesjö) 89, *95*
Flerohopp (Madesjö) *95*
Florhult (Madesjö) 89, *95*
Flyebo (Madesjö) 89, *95*
Flädingstorp (Vissefjärda) *165*
Flädingstorpasjön 160
Flögstorp (Madesjö) 89, *95*
Folkehyltan (Mortorp) *103*, 113
Fredriksström (Ljungby) *76*
*Fräsesiö 167, 176
*Frässiöbeck 167
Fröbbestorp (Torsås) 141, *144*
Fröstingstorp (Åby) *255*
Fröstorp (Mortorp) *103*, *108*, 220
Fågelsudd (Ryssby) *232*
Förebo (Mortorp) 103, *108*
Förlången (Vissefjärda) 167, 178
Förlångsbäcken 167
Förlångskvarn (Madesjö, Algutsboda) 89, *95*
Förlångsö (Vissefjärda) *166*
Förlösa (Förlösa) 84, 197, *202*
Förlösa, Norra (Åby) *255 f*
Förlösa rd 65, 205, 206, 255, *256*, 258
Förlösa sn 21, *197–207*, 220, 224, 247

Gajemåla (Vissefjärda) *166*, 171
Gamletorp (Ryssby) *232*
Gangsmad (Madesjö) 89, *95*
Gangsmad, Lilla (Madesjö) 89, *96*
Gangsmade fjärding *89*
*Gantesbode (Vissefjärda) *166*, 173
Gata (Söderåkra) *121*, 133
Gelebo (Madesjö) 89, *96*
Gelebo (Åby) 247, *256*
Geltorp (Ryssby) 186, *232*, 234
Germundslycke (Halltorp) *49*
Getabo (Dörby) 191, *194*, 224
Getahult (Madesjö) 89, *96*
Gettnabo (Torsås) 141, *144*, 150
Gisemåla (Söderåkra) 114, *121*
Gisslabo (Ljungby) *76*, 113
Gisslatorp (Madesjö) 89, *96*
Glasholm (Halltorp) 45, *49*, *52*, 58, 185
Gloen 57
Glosebo (Torsås) 41, 141, *144*
'Glosebo socken' 41, 128
*Glysingxquern (Ljungby) 67, *76*, 82, 85, 130
Glömminge (Arby) *34*, 37, 261
Gransö 57

Grisbäck (Söderåkra) 114, *121 f*, 182
*Grynnehage (Ryssby) *233*
Grämkulla (Söderåkra) *122*
Grämnamåla (Vissefjärda) 165, *166*
Gräne (Ljungby) *76*, 80, 113
Gränö (Madesjö) 44, 89, *96*
Gräsmo (Ljungby) *76*
Gräsgärde (Arby) *34 f*, 185
*Grönegiöll (?=Alsjö göl) 158
Grötsjö (Arby) 28, *35*, 68
*Gubben (Söderåkra) 114, *122*
*Gudwasta åå 167
Gullabo (Torsås) *144*
Gullabo sn *40 f*, 135
Gullaboås (Torsås) 41, 141, *144*
Gullemåla (Torsås) *144*
*Gummabodom (Kläckeberga) *220*
Gummebo (Söderåkra) 114, *122*, 126
Gummemåla (Madesjö) 89, *96*
Gunnabo (Dörby) 191, *194*, 224
Gunnarsbo (Ryssby) *233*
Gunnarsmo (Madesjö) 89, *96*
Gunnarstorp (Söderåkra) *122 f*, 127, 185
Gunnarstorps rd 55, 120, *124*, 131, 134
Gunnarstorps å 124
Gunnegärde (Mortorp) 103, *108*
Gunnilkroka (Söderåkra) 114, *144*
Gusemåla (Vissefjärda) *166 f*, 178
Gustavsbygd (Vissefjärda) *167*, 178
Guttorp (Hossmo) *64*, 83, 85
Guttorp (Vissefjärda) *167*, 178
*Gåra (Arby) *35*
Gårdsryd (Mortorp, nu i S:t Sigfrid) 58, 76, 102 f, *108*, 113
Gåsabo (Torsås) 141, *144*
Göddabo (Söderåkra) 114, *124*
Göljebro (Söderåkra) *124*, 143
Gösbäck (Förlösa) 23, 42, 155, 202, *203*, 261, 264
Gösbäck vik 203
Göstorp (Madesjö) 89, *96*
Göttorp (Madesjö) 89, *96*

Hagby, Norra (Hagby) *42*, *44*
Hagby, Södra (Hagby) 41, *44 ff*, 47, 66, 77
Hagby (Kalmar) 18, *211 f*, 213, 245
Hagby sn 21, 24, 27, *41–48*
Hagbytorp (Hagby) 26, 34, 42, *46 f*, 47, 58, 261
Hagbyån 47
Hagnebo (Madesjö) 89, *96*
Hallagärde (Torsås) 141, *144*
Hallasjö (Torsås) 141, *144*
Halltorp (Halltorp) 49, *52*, 103, 180
Halltorps sn *15 f*, 18, 21, 24, 27, 29, *49–59*, 184
Haltemåla (Åby) 186, *256*
Haraldsmåla (Ryssby) *233*
Harby (Ljungby) 18, 44, 66, *77 f*, 220, 261
Harstensbo (Arby) 28, *35*, 68
Harstensbomåla (Arby) 28, *35*, 68
Harstenslycke (Madesjö) 89, *96*
Helgesbo (Ryssby) *233*
Henaryd (Åby) *256*
Hinsaryd (Åby) 186, *256*
Holma (Torsås) 141, *144*
Holmaryd (Torsås) *144*
Holmen (Arby) *35*
Holmen (Ljungby) *78*
Holmen (Madesjö) 89, *97*
Holmskvarn (Hagby) *47*, 182
*Holström 159, 162
Horsö (Kläckeberga) *220*
Horsö ström 221
*Hosaby (Hossmo) 63, *64 f*, 83
Hossmo (Hossmo) 44, 60, 64, *65 f*, 67, 79, 115, 256
Hossmo sn 15, 16, 21, 24, 27, *60–68*, 83, 337, 356
'Hovgården' (Dörby) 194
Hulan (Vissefjärda) *167*, 178
Hulebäck (Torsås) *145*
Hulekvill (Torsås) 141, *145*
Hult (Vissefjärda) *167 f*, 171
Hultsby (Madesjö) *97*
Hultsby (Ryssby) 112, *233 f*, 239, 248
Humpagärde (Madesjö) 89, *97*
Hundshyltan (Arby) 28, *36*, 68
Huseby (Hossmo) *66*
Husholm (Hossmo) *64 f*, *67*, 76
Hylkebo (Arby) 28, *36*, 68
Hyltan (Vissefjärda) *168*
Hyltan, Lilla (Torsås) *145*

Hyltan, Stora (Torsås) 141, *145*
Håknebo (Halltorp) *52*, 182
Hårstorp (Kläckeberga) 79, 194, *220 f*
Häggemåla (Torsås) 40, 141, *145*
Hällasjömåla (Vissefjärda) 165, *168*
Hällasjömålasjön 168
Hälleskalla (Åby) 186, *256*
Hästmahult (Torsås) 40, 141, *145*
Högaberg (Halltorp) *52*
Högahult (Madesjö) 89, *97*, 185
Högahyltan (Åby) 186, *256*
Högaryd (Söderåkra) *124*
*Högaqwarn (Kläckeberga) *224*
Högebo (Madesjö) 89, *97*
Högebo (Mortorp) 103, *109*
Högemåla (Madesjö) 89, *97*
Högerås (Madesjö, nu i Kristvalla) 89, *97*
Högsrum (Halltorp) *52 f*, 130
Hökahult (Madesjö) 89, *97*
Hökasjön 84

Idehult (Arby) 28, *36*, 68
Idehult (Madesjö) 89, *97*
Igelösa (Voxtorp) 18, 29, 77, *182 ff*, 185, 220
Igersdela (Mortorp) 103, *109*
Ilingetorp (Torsås) 142, *145 f*, 146, 149
Ingabo (Söderåkra) 114, *125*, 143
Ingelsryd (Kläckeberga) *221*, 224
Ingelstorp (Dörby) 83, *194 f*, 220
Ingemundsmåla (Madesjö) 89, *97*
Ingö (Söderåkra) 114, *125*

*Jessehage (Ryssby) *234*
Jonsryd (Madesjö) 89, *97*
Jonsryd (Åby) 186, *256*
Juansbo (Torsås) 40, 141, *146*, 147
Juanslycke (Torsås) 141, *146*
Järnsida (Söderåkra) 29, 58, 75, 114, *125*, 132, 135, 185
*Jönsegiöll 161

Kabbetorp (Söderåkra) *125*
Kalmar sn 16, 21, 186, *207–214*, 247, 277
Kalvö (Ljungby) *78*
Kammarbo (Vissefjärda) *168*, 178
Kammarbosjön 168
Kanagärde (Arby) 28, *36*, 68
Kannemåla (Ryssby) *234*
Karamåla (Vissefjärda) 165, *168 f*, 182
*Karætorppe (Söderåkra) 120, 123, *125*
Karlsbo (Åby) *256 f*
*Karlsboolet (Voxtorp) *183*
Karlshult (Söderåkra) 114, *126*
Karlshults fjärding *114*
Karlslunda sn 28, *68*
Karlstorp (Åby) *256 f*, 258
Karsbo (Torsås) 141, *146*
Karsbo fjärding *141*
Karsjö (Torsås) 40, 141, *146*
Karstorp (Mortorp) 103, *109*, 113
Kattemåla (Ljungby) *78*, 130
Kaxgärde (Mortorp) 103, *109*
*Kibbarör 57
Kibbö 57, 58
Kimramåla (Ljungby) *78*, 113
Kimramåla (Vissefjärda) 151, *170*, 171, 173
Kimramåla rd *170*
Klenemåla (Mortorp) 103, *109*, 111, 113
Klippingsbo (Vissefjärda) *170*, 171
Kläckeberga (Kläckeberga) 218, *221*, 223, 261
Kläckeberga sn 21, 24, 155, 186, *215–224*, 284
Klättorp (Vissefjärda) 165, *170 f*
'Klättorps vad' 171
Knalltorp (Madesjö) 89, *97*
Knapagården (Ryssby) *234*
Knappsmåla (Madesjö) 89, *97*, 185
Knappsmåla (Vissefjärda) *171*, 173, 182
Knarrebo (Åby) *257*
Knivingaryd (Åby) 186, 247, *257*, 264
Knöppletorp (Åby) *257*
Koffsekulla (Söderåkra) *126*
Koholma (Ljungby) *78*
Kolaretorp (Förlösa) *203*, 224
Kolfly (Madesjö) 89, *97*, 185
Kolfly fjärding *89*
Kolsbygd (Madesjö) 89, *98*
Komstorp (Söderåkra) 114, *126*
*Komppagata (Ryssby) *234*

Konungaryd (Ljungby) 77, *78 f*
Kopparbo (Dörby) *195*
Kopparbo (Förlösa) *204*
Kopparfly (Madesjö) 89, *98*, 185
Kopparslätt (Ryssby) *234*
Koppartorp (Arby) *257*
Korpahult (Madesjö) 89, *98*, 185
Korpavik (Söderåkra) 114, *126*
Korpemåla (Vissefjärda) *171*, 178
Korsör 58
Kortemåla (Ljungby) *79*, 80, 113
Krafslösa (Kläckeberga) 155, 182, *222 f*, 236, 238, 243, 261
Krankelösa (Ljungby) 29, 77, *79 f*, 85, 214
Kristinelund (Arby) *36*
Kristvalla sn 89, 191, 197, 215, *224*
Kroka (Söderåkra) 114, *126*
Krokgöl 159, 162, 173
Kroksjö (Madesjö) 89, *98*, 185
Kroksjö (Mortorp) 103, *109*, 113
Kroksmåla (Mortorp) 103, *109*, 113, 147
Kroksmåla (Torsås) 41, 141, *146*, 147
Krokstorp (Mortorp) 103, *109*, 113
Kronobäcks rd 234 f
Krukebo (Ljungby) *80*, 113
Krukö (Vissefjärda) *171*
Krukö rd *171*
Krumhall (Madesjö) 89, *98*
*Krumsiö 172
Krumstorp (Vissefjärda) *172*, 178
*Krumsåå 172
Kråksmåla (Förlösa) *204*
Kulebo (Torsås) 141, *146*
Kulla (Ljungby) *80*, 113
Kulla (Madesjö) 89, *98*
Kulla (Vissefjärda) 159, *172*, 178
*Kullabeck 159
*Kullagiöll 159
Kulltorp (Arby) *36*, 261
*Kumblamad (Ljungby) 69, *80 f*, 113
Kungsgården (Ryssby) *234*
Kvarnaslätt (Madesjö) 89, *98*
Kvarnegården (Madesjö) 89, *98*
Kvarnekulla (Madesjö) 89, *98*
Kvarnholmen/Systraholmen (Kalmar) *212*, 284
Kvigerum (Ljungby) *81 f*, 316
Kvilla (Förlösa) *204*, 206
Kvilla (Torsås) 145, *146*
Kycklingetorp (Mortorp) 102, *109*
Kylinge (Kläckeberga) *223*
Kyrkbyn (Hossmo) 66, *67*
Kyrkebo (Torsås) 41, 141, *146*
Kyrkeby (Vissefjärda) 165, *172 f*
Kyrkeryd (Ljungby) 69, 80, *82*, 113
Kyrketorp (Kläckeberga) *223*
Kyrksjön 170, 173
Kyrksjöån 179
Kåremo (Ryssby) *234 f*, 236, 238
Kårö (Söderåkra) 114, 122, *126*, 127, 147
*Kækgkiaberge (Ryssby) *235*
Källebäck (Ljungby), 80, *82*, 103, 109, 113
Källebäcksmåla (Mortorp) 82, *109*
Källtorp (Förlösa) 112, *204*
Källtorp (Ryssby) *235*, 238
Källstorp (Ljungby) *82*, 86
Käringehyltan (Arby) 28, *36*, 68
Käringeskruv (Madesjö) 89, *98*
Kärr, Norra (Söderåkra) 114, 122, *126*
Kärr, Södra (Söderåkra) 114, *126*
Kärrabo (Söderåkra) 114, *127*, 133
*Kärreboda (Mortorp) 102, *109*
Kärrstorp (Kläckeberga) *223*
Käsemåla (Vissefjärda) *173*, 178
Kässjö (Vissefjärda) 159, *173*, 176
Kässjöbäcken 173
Kättilhult (Arby) 28, *36*, 68
Kättilstorp (Åby) 186, 247, *257*
Käxgöl (Mortorp) 102, *109*, 113
Köl (Madesjö) 89, *98*
Kölby (Ljungby) 76, *82*, 85, 130, 261
Kölbygärde (Ljungby) *82*
Kölbykvarn (Ljungby) 76, *82*
Köpstaden (Madesjö) 89, *98*
Körningsven (Förlösa) *204*, 224

*Labbekulle (Torsås) 141, *146*
Laduryd (Söderåkra) *127*, 182
Lafsekulla (Söderåkra) 114, 126, *127*
*Lassaör 57
Lillaverke (Mortorp) 103, *109 f*, 113, 130

Lindberga (Kläckeberga) *223*
Lindehult (Vissefjärda) 151, 170, *173*, 182
Lindehults rd *173*
Lindås (Madesjö) 89, *98*
Lindö (Ryssby) *235*, 245
Lindö (Torsås) 41, 141, *147*
Lindö (Vissefjärda) 147, *173*
Ljungby (Ljungby) 16, 18, 26, 69, *83 f*, 87
Ljungby rd 63, 64, 67, *83*, 88, 194
Ljungby sn 15 f, 21, 24, 26, 27, 29, *69–89*, 113, 348, 356
Ljungbylund (Vissefjärda) *173*
Ljungbyån 84
Ljungnäs (Ryssby) 42, 68, 220, 224, *235 f*, 238, 245
*Liungöö ström 211
Ljusaberg (Madesjö) 89, *98*
Ljusås (Madesjö) 89, *99*
Locketorp (Vissefjärda) 165, *174*
*Lokaryd (Arby) 28, *37*
*Longäng (Arby) 28, *37*, 40
Lovers bro 41, *47*
Lovers kvarn (Hagby) *47*, 185
Ludensbo (Söderåkra) 114, 120, 126, *127*
Ludensbo fjärding *114*
Lunda (Kalmar) *212*
Lunden (Åby) *258*
Luvehult (Åby) 186, *258*
Lybäcksholm (Torsås) 41, 141, *147*
Lyckebyån 15, 151
Lyckhult (Halltorp) *53*
Långaström (Mortorp) 103, *110*
Långemo (Dörby) 191, *195*, 224
Långåkra (Madesjö) 89, *99*
Läckeby (Åby) *258*
Lättorp (Ryssby) *237*
*Löffweråsen (Mortorp) 108
Lökaryd (Söderåkra) 114, *127*, 135, 182
Lönbomåla (Torsås) 41, 141, *147*
Lövshult (Mortorp) 103, *110*

Made fjärding *89*
*Madegeffue (Söderåkra) 114, *127*
Madesjö (Madesjö) 80, 89, *99*
Madesjö sn 21, 27, *89–102*, 185
*Madhanar 172
Magdegärde (Torsås) 41, 141, *147*
Malmen (Kalmar) *212*
Maltebo (Förlösa) *204*, 224
Maltorp (Åby) *258*
Markustorp (Madesjö) 89, *99*
Markör 58
*Matwik 160
Medlen (Vissefjärda) 171, *174*
Melby (Förlösa) 202, *205*, 256, 264
'Mellangården' (Vissefjärda) 169
Meltorp (Dörby) 191, *195*, 224
Melltorp (Arby) 34, *37*, 40
Melltorp (Mortorp) 40, *110 f*
Melstadö (Ryssby) *237*
Mjusjön 165
Mjusjöån 165
Mjödehult (Arby) 28, *37*, 68
Mjösingsmåla (Ryssby) 186, *237*
Mogärdet (Halltorp) 18
Morebo (Förlösa) *205*, 224
Mortorp (Mortorp) 23, 39 f, 77, 103, *110 f*, 111, 220
Mortorps sn 21, 24, 27, 37, 39, 77, *102–113*, 210
*Mosings bäkker (Mortorp) 103, 109, *111*
Mossberga (Ryssby) *237*
Mossebo (Förlösa) *205*
Mosstorp (Mortorp) 103, *111*
Muggetorp (Vissefjärda) 171, *174*
Mulatorp (Torsås) 126, 141, *147*
Munkasjön 161, 175
*Munkelyckan (Kalmar) 213
Mölebo (Ljungby) 80, *84*, 113
Möleboån 84
Möltorp (Åby) 256, *258*
Möre *15–24*, 96, 151, 155 f
Möre, Norra 15, 16, 19, 21, 23, 111, *186–265*
Möre, Södra 15, 16, 19, 21, 23, *26–185*

Namnerum (Halltorp) *53 f*, 58, 66, 130
Nanntorp (Voxtorp) 66, 182, *184*, 185
Nickebo (Åby) 247, *258*, 264
Nickemåla (Vissefjärda) 171, *174*
Nybro stad 89
Nygrantorp (Ljungby) *84*

Nygärde (Arby) *37*, 39
Nygärde (Dörby) *195*
Nyttorp (Ryssby) 236, *237 f*, 244, 261
Nyttorps rd 235, 237, *238*, 258
*Näsbeck 57
Näs kvarn (Halltorp) *54*, 58, 59
Nässjömåla (Madesjö) 89, *99*, 185
'Näsån' 57, 58
Näversjö (Ryssby) 186, *239*
Nävra, Södra (Ryssby) *239*
Nävraån 15
Nöbble (Ryssby) *239*

Olofsbo (Madesjö) 89, *99*, 185
Olofsböle (Ljungby) *84 f*, 261
Olsbo (Arby) *37*, 185
*Ophaffwet 124
*Ophege (Söderåkra) 123, *127*
Oppeboda (Ryssby) *239*
Ormstorp (Ryssby) *239*
Orrabäck (Madesjö) 89, *99*, 185
Oskars sn 102, *113*
Otteskruv (Madesjö) 89, *99*
Oxlehall (Torsås) 141, *147*

Parismåla (Vissefjärda) 171, *175*
Pellamåla (Vissefjärda) *175*, 178
Persmåla (Madesjö) *99*
Persmåla (Ryssby) *239*
Persmåla fjärding *89*
Perstorp (Dörby) *195*, 277, 307, 356
Perstorp (Kalmar) 211, *212 f*, 213, 214
Petamåla (Torsås) 41, 141, *147*
Pikedala (Ryssby) *239*, 264
Pilsmåla (Mortorp) 103, *111*
*Presteör 144
Prässtorp (Ryssby) *239*
Prästlycke (Halltorp) *54*
Pukaberg (Madesjö) 89, *99*
Pukaberg (Mortorp) 103, *111*, 113
Pukabergsmåla (Mortorp) 103, *111*, 113
Påboda (Söderåkra) 114, *127*, 132
Påboda fjärding *114*
Påbonäs (Söderåkra) 114, *128 f*
Påryd (Arby) 28, *37*, 68

*Quarnelycken (Kalmar) 213

*Raffneryd (Vissefjärda) *175*
Ragnabo (Söderåkra) 114, *130 f*
Ramneryd (Förlösa) *205*
Ramsjö (Madesjö) 89, *99*, 185
*Raslehult (Vissefjärda) *175*
Ravelsbygd (Förlösa) *205*, 224
Ravelsbygd (Madesjö) 89, *99*
Reparetorp (Förlösa) *205*, 224
Resby (Arby) *37 f*, 182
Resebo, Västra (Madesjö) *99*
Resebo, Östra (Madesjö) 89, *100*
Riddaretorp (Madesjö) 89, *100*
*Ringzström 173
Rinkaby (Hossmo) *67 f*, 83, 218, 261
Risingen (Vissefjärda) *175*, 178
Rismåla (Madesjö) 89, *100*
Rockneby (Ryssby) 68, 233, *239 f*, 245, 248, 261
Rostockasjön 165, 174
Rotavik (Söderåkra) 114, *131*, 135
Rotaviks fjärding *114*
*Ruddebooll (Kläckeberga) *222*
Ruggstorp (Ryssby) 186, *240*
Rukebo (Vissefjärda) 165, *175*
*Rumpatorp (Söderåkra) 124, *131*
Rumpetorp (Ryssby) *241*
Runtorp (Mortorp) 110, *111*
Ruskemåla (Madesjö) 89, *100*
Ryd (Söderåkra) 114, *131*
Ryssby (Ryssby) 206, 218, 229, 238, 240, *241 f*, 244, 245
Ryssby sn 16, 17, 19, 21, 186, 206, *224–246*, 247 f
Råby (Ljungby) 64, 76, *85*, 111
Råbäcksmåla (Torsås) 41, 141, 146, *147*
Råddemåla (Madesjö) 89, *100*
Rås (Madesjö) 95, *100*
Råsbäck (Mortorp) 103, *112*
Råsbäcks fjärding *103*
Räggekulla (Dörby) 191, *195*, 224
*Rødekorpæ quarn (Ryssby) *242*, 264
*Rödstokx Madh 174
Rörsbo (Vissefjärda) 170, 173, *175 f*, 178, 182
Rössbo (Dörby) 191, *195*, 224
Rövaregölen 172

Sand (Halltorp) *54*, 55
*Sandby (Kalmar) 212, *213*
Sandlycke (Söderåkra) *131 f*
Sandås (Kalmar) *213*
Sandåslyckan (Kalmar) 212 f
Saveryd (Ryssby) *242*
Seglö (Ryssby) *242*
Siggatorp (Söderåkra) 114, 126, *132*
Siggegärde (Madesjö) 89, *102*, 185
Siggemåla (Dörby) 191, *195*, 224
Siggesbo (Torsås) 141, *147*
Siggesbo fjärding *141*
*Siggisbroo (Söderåkra) 125, *132*, 133, 134
*Sighride qwern (Mortorp) *112*, 130
Sigisslaryd (Madesjö) 89, *100*
Sigtingsryd (Madesjö, nu i Kristvalla) 89, *100*
Simnatorp (Madesjö) 89, *100*
Sjöahult (Madesjö) 89, *100*
Sjöbo (Förlösa) *205*, 224
Sjömåla (Åby) 186, *258*
Skaftnäs (Ryssby) *242*
Skammelstorp (Åby) 112, *258 f*
*Skarpe gorden (Hagby) *46*
Skedebäckshult (Madesjö) 89, *100*
Skedsbygd (Åby) 186, *259*
Skillerhult (Åby) 186, *259*
Skinnabo (Vissefjärda) *176*, 178
Skorrö (Söderåkra) *132*
*Skroalasleet (Ryssby) *242*
Skruvemåla (Torsås) 41, 141, 143, *147*
Skräddaregärde (Madesjö) 89, *100*, 185
Skubbebo (Söderåkra) *132*, 182
Skubbebo rd 122, 125 f, 131, 132 f, *133*, 134, 135, 143, 145, 148 f
Skubbetorp (Åby) *259*
Skutaryd (Vissefjärda) *176*, 178
Skårebo (Förlösa) *205*, 224
Skäggenäs (Ryssby) 17, 66, 231, 235, *242 f*, 261, 264, 356
Skälby (Kalmar) *213 f*, 261, 348, 356
Skällby (Arby) 29, *38*
Skällenäs (Söderåkra) 66, 114, 121, 127, 132, *133*
Skällenäs ör 127, 133
Skäppebo (Vissefjärda) 170, 173, *177*, 182
Skäppevik (Söderåkra) *133*
Skäragärde (Madesjö) 89, *101*, 185
Skärgöl (Torsås) 141, *147*
Skäryd (Ljungby) *85*
Skärvet (Mortorp) 103, *112*, 113
Skärvsjö (Arby) 28, *38*, 68
Skäveryd (Vissefjärda) 165, *177*
Skävresjön 177
Skörebo (Torsås) 41, 141, *148*
Skörebomåla (Torsås) 41, 141, *148*
Slakmöre (Ryssby) 238, *243 f*, 245, 261
Sloalycke (Torsås) 141, 144, *148*, 182
Slät (Hagby) 45, *47*
Slät (Ljungby) *85*
Slät, Stora (Madesjö) 89, *101*
Slät (Åby) *259*
Slätafly (Torsås) 141, *148 f*
Slättingebygd (Förlösa) *205*, 224
Smedby (Dörby) 194, *195*
Smedjevik (Madesjö) 89, *101*
Smedstorp (Ljungby) *85*
Smedstorp (Madesjö) 89, *101*
Snokebo (Åby) 186, *259*
Snäckö (Ryssby) 17
Solberga (Dörby) 58, *195 f*
*Solbergzmåle (Torsås) *149*
Spaksmåla (Madesjö) 89, *101*
Spakstorp (Madesjö) 89, *101*
Sporsjö (Åby) 67, *259*
Stabbehyltan (Söderåkra) *133*
*Stakaquarn (Kläckeberga) *224*
Starbäck (Arby) 28, *38*, 68
Stekaremåla (Vissefjärda) 165, *177*
Stenbrohult (Åby) 186, *259*
Stenbäck (Torsås) 141, *149*
*Steningaström 169
*Steninga åå 166, 168
Stenskallehult (Arby) 28, *38*, 68
Stenskallehults fjärding *18*
Stensö (Kalmar) 212, 213, *214*
Stojby (Ryssby) 241, *244*, 339
Stolpabäck (Vissefjärda) *178*
Stolpabäcks rd 156, 158, 159, 161, 162, 163, 165, 166, 167, 168, 171, 172, 173, 175, 176, *178*, 179
Strömby (Torsås) *149*
Strömsberg (Torsås) *149*
Stuvenäs (Halltorp) *54*, 59

Stämneryd (Förlösa) *205*, 224
Stävlö (Åby) 248, *259*
Stödstorp (Åby) 186, *259*
Sunelycke (Torsås) *149*, 182
Suntorp (Ljungby) 38, 46, 75, 79, *85 f*, 88
Susekulla (Söderåkra) *133*
Svalehult (Madesjö) 89, *101*
*Swartagiöll (?=Djuremåla göl) 164
Svartagrund (Söderåkra) 114, *133*
Svartingstorp (Ryssby) 238, 248, *260 f*, 264
Svartingstorps rd 34, 36, 46, 48, 63, 67, 77, 82, 84, 86, 88, 203, 207, 210, 213, 221, 223, 231, 238, 239, 242, 243, *261*, 262
Svartö 57
Svensboryd (Åby) *261*
*Swinehwllt (Torsås) 141, 145, *149*
Svänebo (Ljungby) *86*, 130
Sävsjö (Arby) 28, *39*, 68
Sävsjö (Madesjö) 89, *101*, 185
Söderåkra (Söderåkra) 41, 114, *133*
Söderåkra sn 15, 21, 27, 41, *114–135*, 356
Söregärde (Ryssby) 66, 242, *244 f*
Söregärde rd 211, 218, 235, 236, 239, 241, 243, *245*, 262, 263, 264, 265

*Tindemola (Torsås) 141, *149*, 150
Tingby (Dörby) 58, 68, *196*
Tingbyberg (Dörby) *196*
Tinkelsbo (Vissefjärda) 176, *178*
Tjukahall (Madesjö) *101*
Tjärekulla (Torsås) 141, *149*
Tokabo (Mortorp) 103, *112*
*Tokathorp (Halltorp) *54*
Tokebo (Åby) *261*
Tokholmen (Söderåkra) 114, 127, *133*
Tombo (Åby) 245, *261 f*
Tomteby (Ljungby) 18, 44, 82, *86*, 261
Toragärde (Arby) 28, *39*, 68
Toratorp (Madesjö) 89, *101*
Torelycke (Halltorp) *54*
Toresbo (Madesjö) 89, *101*, 185
Torestorp (Madesjö) 89, *101*
Torestorp (Söderåkra) 114, 120, 132, *134*, 182
*Torffrvn (Ryssby) *245*
Torhult (Torsås) 41, 141, *149*, 150
Torsjö (Vissefjärda) *178*
Torsjöbäcken 178
Torsjön 178
Torsås (Torsås) 41, 135, 141, 145, *149 f*
Torsås sn 15, 21, 27, 40, 41, 128, 130, *135–151*
Tostetorp (Madesjö) 20, *102*
*Tranamola (Torsås) 141, 149, *150*
Trangärde (Förlösa) *206*, 256
Trankvill (Torsås) 141, *150*
Transtorp (Madesjö) 89, *102*
*Trosteboll (Torsås) *150*
Trottorp (Halltorp) *54*, 182
Troxhult (Torsås) 41, 141, 149, *150*
Trullefjäll (Torsås) 141, *150*
Träkniv (Arby) 28, *39*, 68
Träknivsmåla (Arby) 28, *39*, 68
Trätängen (Torsås) 144, *150*
*Trætthegærdhe (Arby) *39*, 77
Tuthult (Torsås) 41, 141, *150*
Tuthults fjärding *141*
Tång (Söderåkra) *134*
Tången (Vissefjärda) *178*
Tånghult (Torsås) 41, 141, *150*
Törn 169
Törneby (Kalmar) 18, 213, *214*, 287, 290
Törnelycke (Söderåkra) 114, *134*
Törnemåla (Torsås) 41, 141, *150*
Törnerum (Ryssby) 244, *245*
Törneryd (Söderåkra) 114, *134*
Törnholmen 124
Törsbo (Mortorp) *112*
Törsbo (Vissefjärda) 173, *178*, 182

Uddabo (Ljungby) *87*
Udden (Vissefjärda) 165, *179*
Ugglebo (Arby) 28, *39*, 68
Ugglemad (Torsås) 141, *151*
Ugglerum (Förlösa) *206*
Ulfsborg (Dörby) *196*
Uttersbo (Halltorp) *54*

Vallby (Hagby) 46, *47*, 182
Vargsmåla (Mortorp) 103, *112*, 113

Vassmolösa (Ljungby) 18, 44, 46, 52 f, 83, *87*
Vasstorp (Ljungby) 74, *88*
Vedby (Förlösa) 204, *206*, 261
*Wermansbäck 161
*Westergierde (Ryssby) *246*
Vetlycke (Torsås) 141, *151*
Vinterbo (Halltorp) *55*
Virrmo (Madesjö) 89, *102*, 185
Vissefjärda sn 15, 21, 26, *151–180*, 352, 356
Voxtorp (Voxtorp) 17, 130, *184 f*
Voxtorps sn 21, 24, 26, 27, 29, *180–184*, 277
Vångerslät, Lilla (Åby) 248, *263 f*
Vångerslät, Stora (Åby), 248, 261, *262*, 264
Väghyltan (Torsås) 141, *151*
Vänsjö (Arby) 28, *39*, 68
Väntorp (Arby) *39*
Väntorp (Mortorp, nu i Arby) 102, *112*
Värnaby (Halltorp) 29, 53 f, *55 ff*, 58 f, 124, 130, 185
Värnaby rd 46, 48, 49, 53, *58*, 108, 195, 196
Värnanäs (Halltorp) *58 f*, 184
Västerslät (Kläckeberga) 182, 220, *223 f*
Västrakulla (Ljungby) *88*, 113
Vörehult (Arby) 28, 37, *40*, 68

Yggesbo (Halltorp) *59*
Yxneberga (Hagby) 44, *48*, 58, 83, 261

Åbro (Ryssby) 191, 224, *246*
Åby (Åby) 220, 245, 247, 261, *263 ff*
Åby sn 17, 19, 21, 186 f, 220, *246–265*, 290
Åby vik 261
Åby å 261
Åd (Söderåkra) 114, *134*
Ålaryd (Dörby) 191, *197*, 224
Ålebo (Arby) 28, *40*, 112
Ålebo fjärding *28*
Årtebäck (Förlösa) *207*
Åsgärde (Åby) *265*

Ällebäck (Madesjö) 89, *102*, 185
Älmeberg (Madesjö) 89, *102*
Ärngisslahyltan (Madesjö) 89, *102*, 185
Äskebäcksmåla (Torsås) *151*

Öbbestorp (Ljungby) *88*
Ödevata (Vissefjärda) 178, *179*
Ödevatabäcken 179
'Ödevatakulla' (Vissefjärda) *179*
Ödevaten 159 f, 162, 167, 173, 178, 179
*Ödhaström 169
Ödingstorp (Förlösa) *207*
*Øffralykkio (Mortorp) 40, *113*
Öjersmåla (Madesjö) 89, *102*
*Öluingesgrundt (Söderåkra) 68, 114, 127, 131, *135*
Ölvingstorp (Ljungby) 16, 83, 85, *88*, 261
Öningaryd (Söderåkra) *135*
*Ördwad 124
Öremåla (Vissefjärda) 171, *180*
Örntorp (Åby) 245, *265*
Örsjö (Madesjö) 89, *102*, 185
Örsjö sn 89, *185*
'Östergården' (Vissefjärda) *159*
Österhult (Mortorp) 103, *113*
Österhultsmåla (Mortorp) 103, *113*
Överstahult (Åby) *265*
Överstatorp (Ljungby) 80, *88*, 113
Övraby (Söderåkra) *135*
Övratorp (Dörby) *197*
Övratorp (Madesjö) 89, *102*

II Gator, byggnader, platser i och vid Kalmar stad

Blidogården *302*
Bredgården *336*
Bykyrkan (S:t Nikolai k:a) 270, 279 f, 282, *283 f*, 287, 289 f, 292, 301 f, 304, 306 ff, 311, 313, 320, 326, 328 f, 330, 333 f, 336 ff, 340 f, 344, 346, 348 f, 355

Dominikanklostret, se Svartbrödrakonventet
Dominikankonventet, se Svartbrödrakonventet

Eländahuset 287, 290, 338

Fiskarbänken/Fiskabänken *303*, 304, 305
Frustugubyggnaden *272*
Fågelsången *320*
Fångtornet *295*
Färjobron 300, *347*
Färjobroporten 267, *300*

Garpetornet 267, 300

Helgeandshuset – Kalmar hospital 277, 291, 321, *350*
Husgatan/Slottsgatan 269, 270, 300, *306–308*, 310
Hysekebron 300, *346*
Hysekegatan 269, *303 ff*

Kalmar hamn *342–49*
Kalmar hospital, se Helgeandshuset
Kalmar kloster, se Svartbrödrakonventet
Kalmar nunnekloster, se Systraklostret
Kalmar stad 15 ff, 38, 44 f, 64, 66, 77 f, 81, 86, 96, 130, 141, 151, 155, 182, 207, 211–14, 220, 222, 231, 234, 236, *266–356*
Klostergatan 269, 306, 307, *308 f*, 311
Korngatan 269, 270, 271, 278, 297, 298, *300 ff*, 303, 304
Korsbron 344, *345*
Kristoffers gata/Skolgatan 269 ff, 323, 328, *332 f*
Krämargatan 269, 317, 323, *325–330*
Kungsmaket *272*
Kungsmakstornet *272*
Kuretornet 271 f
Kyrkoherdegården *287*
Kyrkogården 269, 271, 278, *285 f*, 287, 293, 328 f
Kåken 270, *278*, 282

Ladstaden *335*
Lilla gatan (vid Västerportsgatan) 269, 271, 288, 290, 323, 328, 329, *334*
Lilla gatan, se Tvärgatan–Lilla gatan (vid Norreportsgatan)
Lilla kyrkan *283*
Lärftsgatan 269, 278, *287 f*, 311, 323, 334

Mariakyrkan 270, *309*
Munkkvarnen *350*

Nordesta bron *342 f*
Nordesta (Norra) vattenporten 267, 342 f
Norra roten 267, 281, 341
Norreport 266 f, 269, 270 f, 277, 289, 292, 295 f, *351 ff*
Norreportsgatan 269, 278, 279, *280 f*, 287, *289–292*, 293 ff, 297

"Panneryng" se Stora Kristoffer

Rådstugan (Rådhuset) 270, 277, *283*, 288, 289, 316

Salsbyggnaden *272*
Sandvikagatan 269, 271, 296, 297, *298–300*
S:t Jörans kapell 270, 277, *353*
S:t Kristoffers gilles hus (Lilla Kristoffer) *333*
S:t Kristoffers gilles stenhus (Stora Kristoffer, Panneryng) *301 f*, 343
S:t Nikolai kyrka, se Bykyrkan
S:ta Annas gillesstuga *312*
S:ta Birgitta kyrka 267, 270, *283*, 338

Själahusen 270, *306*, 349
Skolgatan, se Kristoffers gata/Skolgatan
Skolstugan 270, 286 f
Slottet *271 ff*, 274, 301, 310, 356
Slottsgatan, se Husgatan
Slottskapellet 270, *272*
Smedjegatan 269 ff, 311, 315, *317–323*, 324 f
Stadsbron 342, *344*, 345 f
Stadsbroporten 266 f, 269 ff, 297, 300, 344
Stekarhustornet 273
Svartbrödrakonventet 270, 306, 307, *309*, 310, 352
Synnersta vattenporten 267, 269, 303, 305, 346
Systraklostret (Kalmar nunnekloster, S:t Johannes systrakloster) 270, 277, 288, 325, 349, *351 f*, 352, 353, 354
Söderport 266 f, 269, 311, 312, 314, *349*
Söderportsgatan 269, 271, 308, *311–317*, 323
Söderportsgränd 269, 308, *311*, 313
Södra bryggan *346*
Södra fjärdingen 267, *334*
Södra roten 267, 308
Tegelgården *340*
Tegelhuset *350*
Tegmarsgatan 269, 323, 327, *330–332*
Timmersporten 267, 270, 351
Torget 269, *278–283*, 285, 290, 293, 294, 306, 338
Tvärgatan till Norreportsgatan vid Norreport *296*, 298
Tvärgatan–Lilla gatan (vid Norreportsgatan) 269, 279, 290, *292–296*, 297

Vattentornet *271*
*Wernen *355*
Vrån *320*
Våghuset 270, *302*
Västerlånggatan 284
Västerport 266 f, 269, 270, 277, 323, 324, *350 f*
Västerportsgatan 269, 270, 285, 287, 311, 317, 321, *322–325*, 327, 328, 329, 330, 331, 333, 334
Västra roten 267, 334, 341

Öningabron *347 f*
Öningagatan 269, 296, *297*, 300, 301
Östra roten 267, 301

III Orter utanför Norra och Södra Möre och Kalmar stad

Blekinge
Blekinge 115, 143, 337
Östra härad
Rödeby sn 143

Finland
Åbo 274, 285

Gotland
Gotland 214

Närke
Närke 24

Skåne
Lund 213, 284, 309
Skanör 336
Södra Åsbo härad
Vegeholm (Strövelstorp) 156

Småland
Aspelands härad 23, 130
Handbörds härad
Ekhult (Fliseryd) 63, 193
Handbörds hd 23, 128, 286
Läggevi (Fliseryd) 240
Änga (Fagerhult) 45

Konga härad
Algunås (Långasjö) 77
Konga hd 154

Kåraböket (Vissefjärda) 151

Sibbahult (Långasjö) 77
Skrämbohult (Ljuder) 178
Stenvarmsholm (Älmeboda) 77
Kronobergs län 21
Njudung 128
Norra Tjusts härad
Nygård (Lofta) 229
Småland 24 f, 194
Stranda härad
Kråkerum (Mönsterås) 234, 237, 243
Mönsterås sn 58, 298
Stranda hd 231, 286
Strömsrum (Ålem) 240
Ålems sn 57 f
Äshult (Döderhult) 220
Södra Vedbo härad
Bredvik (Eksjö) 340
Tuna län 231
Tjustgöl (Misterhult) 324
Tveta härad
Ryd (Järsnäs) 192
Uppvidinge härad
Algutsboda sn 95
Barkahult (Älghult) 77
Boda (Algutsboda) 95
Gränö (Hälleberga) 96
Marshult (Älghult) 77
Sillamåla (Algutsboda) 99
Uppvidinge hd 196
Värend 15, 56, 128, 130, 151, 236, 324
Västervik (=Gamleby) 284 f
Växjö 130, 284, 298, 315
Östra härad
Flenshult (Karlstorp) 206
Korsberga sn 322
Yxnaberga (Stenberga) 77

Stockholm
Stockholm 274, 296, 348 f

Södermanland
Selebo härad
Magerö (Aspö) 300
Selebo hd 196
Strängnäs 284
Södermanland 24

Uppland
Färentuna härad
Barkarby (Lovö) 75
Hogsta (Lovö) 75
Uppland 24 f
Uppsala 155, 284, 310

Västergötland
Nya Lödöse 340
Skara 284
Västergötland 25

Västmanland
Norrbo härad
Romfartuna sn 57
Västerås 218, 242, 289, 333
Västmanland 24, 58

Öland
Algutsrums härad
Algutsrums hd 196
Algutsrums sn 182
Algutsrum (Algutsrum) 45
Bengtstorp (Mörbylånga) 185
Borgby (Mörbylånga) 185
Glömminge sn 182
Mysinge (Resmo) 218, 281 f
Resmö sn 67
Risinge (Mörbylånga) 128, 300, 346
Gräsgårds härad
Kastlösa sn 291, 353
Möckleby härad
Ullevi (Gårdby) 53, 240
Fröslunda (Stenåsa) 45
Ekelunda (Sandby) 338
Hulterstads sn 340
Runstens härad
Vanserum (Runsten) 84
Slättbo härad
Högsrums sn 182
Öland 18, 21, 24, 45, 59, 128, 155 f, 229, 247, 304, 311, 336

Östergötland
Dals härad 196
Hammarkinds härad
Bråta (Skällvik) 79
Vrångstad (Drothem) 79

Hanekinds härad
Tannefors (S:t Lars) 46
Kinda härad 231
Linköping 46, 80, 83, 93, 207, 284 ff, 289, 335 f, 348
Söderköping 274, 299
Vadstena 155, 181, 337
Ydre härad
Sanda (?=Sånna, Asby sn) 213
Östergötland 19, 24 f

Danmark
Danmark 115, 120, 156, 301

Tyskland
Anklam 281
Lübeck 156, 339
Schwerin 294
Stralsund 321
Wismar 348, 354

Personregister

Titlar och släktförhållanden anges som regel inte i registret. För dessa hänvisas till gängse genealogisk litteratur samt för släktförhållanden – i den mån de har betydelse för sakförhållandena – till framställningen här. Undantag har dock gjorts för vissa personer med enbart egennamn och fadersnamn. – För bönderna anges hemorten, om den är känd. Däremot anges normalt inte sätesgården för frälsepersoner. – Beträffande personnamn, släktnamn, titlar och släktskap se även inledningen s 11 f och förkortningar, allmänna s 365 ff.

Aalen, van, Margareta 291
Abraham Bovesson 83
– Brodersson (tjurhuvud) 20, 77, 108, 183, 193, 220, 272, 288, 292, 311, 320, 321, 322, 324, 325, 344
– Eriksson (Gyllenstierna) 20, 329
– Eriksson (Leijonhufvud) 28, 35, 36, 39, 49, 55, 85, 87, 110, 111, 112, 115, 121, 131, 148, 150, 218
– Persson 288, 289
Akenstorp, Arnold 312, 313
Albrekt, se även Skeel
–, hertig av Mecklenburg 20
– skrivare, borgmästare i Kalmar 302, 320
Algot från Sanda 213
– Gustavsson (Sture) 247, 248
– Magnusson (Sture) 248
Alheid, se även Bornit
–, hustru till Nils Erlandsson 337
Anders (Andreas), se även Bonesack, Brok, Castenberg, Fust, Holmbo, Korf, Leve, Lippe, Lång
–, son till Birger skrivare 300, 346
– Gudmundsson 282
– Jakobsson (Lunge) 20
– klockare 294
– krutmakare 307
– köpman 348
– Larsson, borgare i Nya Lödöse 340
– Matsson, 340
– Nilsson i Yxneberga, frman 48
– Nilsson, svåger till Nils Erlandsson (sparre) 42, 45, 46, 65, 79, 203, 220, 236
– Olofsson 288, 289, 293, 306, 307, 315, 317, 331, 349
– Persson, borgare i Kalmar 301
– Sunesson, äbi i Lund 213
– Svensson (Stråle), fogde 88
Anna, ?hustru till Magnus 235
–, änka efter Sigfrid 330
– Andersdotter (Hinsekinds-ätten) 202, 254, 257
– Arvidsdotter (Trolle) d ä 75, 87, 156
– Arvidsdotter (Trolle) d y 40, 112, 204, 234, 259
– Bengtsdotter, hustru till Bröms Bagge 64
– Bengtsdotter (Sparre av Hjulsta och Ängsö) 156
– Eriksdotter (Bielke) 21
– Gustavsdotter (Änga-ätten) 229, 260
– Hansdotter (Hinsekinds-ätten) 221
– Henningsdotter (Scharffenberg) 194
– Klasdotter (Kyle) 191
– Pedersdotter (Bielke) 238, 255
Anund Stensson (Ulv) 34, 37, 114, 121, 132, 133, 135, 144, 149, 202, 203, 204, 222, 223, 224, 230, 232, 236, 254, 257, 258, 259, 260, 263
Appelbom, Herman 316
Arent, se även van Vitzen
– Bengtsson (Ulv) 260
– överskärare 288
Arnsberg, Herman 348
– Jakob 338
Arvid, se även Trolle, Västgöte
– Knutsson (Drake av Intorp) 20, 79, 214

– Petersson 327
Asle remslagare 325
Aso, Nils 323
Axel Eriksson (Bielke) 28, 38, 55, 79, 183, 229
– Nilsson (Banér) 28, 38, 74, 183, 229

Bade skomakare 291
Bagge, bonde i Värend 324
–, Bengt 63, 83, 88
–, Bröms 64
–, Halsten 35, 37, 42, 45, 48, 53, 63, 83, 88, 181, 183, 194, 221, 237
–, Lars, präst i Kalmar 353
–, Magnus, borgare i Kalmar 307
–, Nils, skräddare 329, 333
–, Nils (Bagge av Botorp) 23, 52, 53, 74, 75, 87, 192
–, Peter, i Skälby 348
–, Peter (Larsson), hdshövd 23, 130, 230
–, Tyrgils (Djäkn) (Bagge av Botorp) 23, 74, 345
Bagge av Berga se Bengt Bagge, Bröms Bagge, Halsten Bagge
Bagge av Botorp se Birger Djäkn Tyrgilsson, Margareta Nilsdotter, Nils Bagge, Tyrgils Bagge (Djäkn)
Ballast, Heyne, hövitsman 242, 245, 349
Baltzar verkmästare 308
Banér se Axel Nilsson, Peder Axelsson
Bard, Hans 318, 321
–, Nils 314
–, Johan 318, 335
Barkestorps-ätten se Jon Elofsson
Barre, Berend 340
Base, Johan 348
Basse, Magnus, präst 330, 331
Beata Eriksdotter (Trolle) 171
Bekeman, myntmästare i Kalmar 273
Bekman, Hans 324, 344
–, Henrik 323, 324
Bekman, Henrik d y 313
Bela, Tideman 290, 338
Belle, Olof 329
Bengt, se även Brun, Königsmark, Myrk
–, skeppare i Kalmar 299
– Arentsson (Ulv) 248
– Brodersson 296, 305, 327
– Dansson (båt) 230, 241
– Eriksson (falk) 85, 111
– Erlandsson 297
– Gotskalksson (Ulv) 260
– Knutsson (Ulv) 229, 260
– Larsson, borgmästare i Kalmar 281, 290, 339
– Larsson, skrivare 212, 288, 314
– Magnusson (Folkungaättens lagmansgren) 335
– Nilsson (Färla) 74, 86, 87, 197, 203, 205, 239, 242, 248, 254, 255, 257, 258, 262, 263
– Offesson 331
– Olofsson 307, 331
– Petersson 220
– Stensson (Natt och Dag) 20
– Tordsson 339 f
– Toresson 290, 293
Bengta, änka efter Henrik finne 318
–, änka efter Per Karlsson 335
– Glysingsdotter (Glysing) 34, 128, 129, 248, 336
– Holmstensdotter 210
– Åkesdotter (Tott) 264, 248
Berend, se även Fögler
–, långe 341
–, unge 340, 349
Bergkvara-ätten se Håkan Karlsson
Berhals, Johan 323
Bernhard, se även Glotzow
– skräddare 336
Berthold skräddare 323
Bertil, se även Röde, Sorow
– guldsmed 293
Bese, se även Gunhild Johansdotter
– Johan 229
Bielke se Anna Eriksdotter, Anna Pedersdotter, Axel Eriksson, Erik Turesson, Ingeborg Eriksdotter, Margareta Pedersdotter, Nils Eriksson, Nils Turesson, Peder Turesson, Sigrid Bengtsdotter, Sten Bengtsson, Ture Bengtsson, Sten Turesson, Ture Pedersson, Ture Stensson, Ture Turesson
Birger, se även Endisa, Hulta, Lax, Re-

gin, Stock
– i Påboda 127
– Anundsson 324
– Gjordsson, borgare i Kalmar 286, 339
– Hemmingsson 315
– Henriksson, borgare i Kalmar 329
– Håkansson 302
– Knutsson 339 f
– Kristiernsson 338
– Magnusson, kung 19
– Nilsson (Grip) 297, 298, 299
– Petersson (Finsta-ätten) 233
– remslagare 315, 316, 324
– skrivare i Risinge 300, 346
– skräddare 210, 298, 354
– Staffansson, frman 38, 85, 210, 340
– Djäkn Tyrgilsson (Bagge av Botorp) 63, 67, 294
– Ulfsson (Ulvåsa-ätten) 81
Birgitta (Brita)
–, hustru till Henrik Slatte och änka efter Sigge Svensson 311
–, änka efter Anders Olofsson 349
–, änka efter Germund Toresson 340
–, änka efter Rotker Dukus 301
– Abrahamsdotter (tjurhuvud) 235, 237, 243
– Bengtsdotter (båt) 183, 230, 241, 310
– bältare 339
– Gustavsdotter (Sture) 197, 203, 205, 210, 229, 230, 232, 233, 234, 236, 239, 240, 241, 242, 243, 245, 247, 248, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263 f
– Haraldsdotter (Änga-ätten) 229
– Knutsdotter (Ulv) 229
– Magnusdotter (Porse) 40, 112, 204, 233, 259, 264
Biskop, Mats, borgare i Kalmar 330, 340
bjälke, en se Öjar Ingemundsson
Björn, se även Lemke
– 295
– i Melltorp 110
– grytgjutare 280
– lille 290
– Pedersson (Bååt) 35, 74, 86, 193
blad se Elin Stensdotter
–, tre se Sven Larsson, Staffan Avidsson
Blakke, Olof 240
Blasius, trumpetare 310
Blegde, Sven 329, 338
Blå, Jakob, remslagare 317, 318, 325, 355
Blåman, landbo i Harby 77
Bo, se även Slatte
– Bosson (Natt och Dag) 20
– Jonsson (Grip) 20, 45, 49, 183, 218, 230
– Stensson (Natt och Dag) 20
Bokwolde, van, Rotker 295
Bole, Karl 322
Bonde, se även Erik Pedersson, Filip Petersson, Hemming, Karl Knutsson, Kristina Karlsdotter
– i Appelrum 141
–, Jöns 181
–, Jöran 181, 183, 184, 185
–, Magnus (Filipsson) 35, 47, 49, 56, 125, 182, 183, 184
–, Pelle, borgare i Kalmar 336
–, Tord (Filipsson) 35, 47, 49, 53, 56, 182, 184, 185
–, Tord (Magnusson) 123, 181, 183, 184
–, Tord Petersson 53
Bonesack, Anders 331
Bonifatius IX, påve 309
Borg, de, Johan, präst i Kalmar 297, 354
–, –, Lambert (Hansson) 293, 301, 332
Borneman, Henrik 296, 344
Bornit, Alheid 338
–, Didrik 334
Borra, Bothild 341, 346
–, Berend 305
Borre, Magnus 339, 346
Borsten 295
Bot, Jöns, landbo i Ryssby 241
Bothild, se även Borra
Botild, änka efter Jakob skomakare 305
– Jonsdotter, hustru till Jon Kettilsson (Puke) 123, 129
Bragde, Sten, borgare i Kalmar 212
Brage, Erik, 298, 301, 354

– , Katarina 298
– , Klas, präst 298
– , Lars 298
– , Olof 312
Brage, Peter 281, 288, 294, 297, 304, 305, 330, 341, 344, 354
Brand, Johan 284, 337
Brant, Elef 294
– , Wessel 348
Brask, Hans, biskop i Linköping 83, 202, 206, 265
Braske, Magnus 343, 348
Breel, Johan 281
– , Tideman 279
Bretzeke 344
– , Nils 348
Breyde, Joakim 155, 156
– , Johan, magister 155, 156
– , Poul 38, 45, 47, 48, 52, 54, 67, 122, 127, 129, 132, 134, 148, 149, 155, 156, 164, 165, 169, 171, 173, 176, 177, 179, 182, 183, 184, 222, 224, 232, 336
Brita se Birgitta
Brok, Anders 339
Brud 341
Brun, Bengt 318
Brynjolf 341
– kopparslagare 331
Bröms, Erik 294, 348
– , Lars 234
– , Nils 230
Budde, Erland 282
Bugg, Nils 313
Bugge, Ingel, borgare i Kalmar 356
Buk, Magnus 324
Bure, Gert 341
Butzow, Henneke 246, 247
Bülow se Ermegård Johansdotter
båt se Bengt Dansson, Birgitta Bengtsdotter, Erengisle Sunesson, Gudmund Simonsson, Håkan Matsson, Inge Ingesson, Knut Simonsson, Lars Bengtsson, Märta Sunesdotter, Sune Jonsson
Bååt se Björn Pedersson, Johan Pedersson, Offe Nilsson
Bära, Heneke, borgmästare i Kalmar, 191, 279, 285, 286, 303, 321, 325, 347, 350, 351, 354
Bödeker, Erengisle 348
Bödeker, Hans 279, 343, 348, 353
Böse, Klas 340

Castenberg, Anders 194
– , Hans 67, 77, 192, 193, 196, 218, 236, 240
Cecilia, se även Vren
– , hustru till Birger Staffansson 38
– , hustru till Hans Bödeker 279
– , hustru till Mats Läma 192
– , hustru till Per Eriksson 327
– , änka efter Nils Dukus 280
– , änka efter Knut Knalle 300
– Halstensdotter, Nils Turessons tjänare 204
– Hansdotter, hustru till Klas Staffansson 29
Claus se Klas
Cleya, Aleka 279
Covelentzen, Tideman 323
Cöllen, van, Henrik 213, 279

Dacke, Nils 35, 143, 218
Dag, kanik i Växjö 298
– Johansson 345
Dankward, Hans 324
David Bengtsson (Oxenstierna) 247, 248
Dedewik, Hans 327
– , Henrik 281, 282
Didrik, se även Herre, Lyesk, van Ryden, Spengeler, Stenlöper, Tempelman
– klensmed 333
– överskärare 280, 348
Ditmar, myntmästare i Kalmar 273
djäkn se Staffan Nilsson
Djäkn, se även Bagge, Birger Tyrgilsson
– , Jöns, klockare i Åby 290
– , Magnus 341
– , Olof 331, 334
– , Störje 295
– , Valter 290, 291
Dordewand, Johan, skeppare 300, 324, 345
Dornebusk, Henrik 335
Dorotea, dotter till Didrik Herre 313

– , hustru till Klas Böse 340
Drake af Intorp se Arvid Knutsson
Dukus, Nils 280
– , Rotker, rådman i Kalmar 287, 301, 349
– , Tideman 336, 343
Dunke, Torkel 337
Dunker, Hans 305
Dyna, Johan, präst 320

Ebba Eriksdotter (Vasa) 39, 40, 49, 52, 55, 57, 110, 112, 115, 121, 122, 131, 132, 145, 148, 150, 218, 219
Ebbe, se även Regin
– sporrsmed 306, 307
Eggert skräddare 329, 347
Elef, se även Pella
– , kyherde i Ljungby 348
– öning 336
Elert kanngjutare 319, 320
Elin (Helena)
– 338
– , hustru till Ragvald Håkansson 258
– , hustru till Rörik 302
– Glysingsdotter (Glysing) 128, 129
– Gustavsdotter (Sture) 155, 264
– Hansdotter (Stiernsköld) 260
– Lydersdotter, hustru till Johan Öjarsson 241
– Stensdotter (blad) 185
Elisabet, änka efter Gudmund Unnesson 317
– , änka efter Herman skomakare 297
– , änka efter Olof smed 313
– krämare 317, 318
Elseby 308
Elsevi, hustru till Somer Eriksson 229, 230
Endisa, Birger 292
– , Kristina 326
Engelbrekt Engelbrektsson 215
Erengisle, se även Bödeker
– , make till Greta Knopp 327
– Petersson 299, 354
– Sunesson (båt) 151, 155, 247
Erik, se även Bröms, Ryning, Ummereise
– XIV, kung (hertig) 21, 57, 125, 272, 301, 310
– av Pommern, kung 20, 213, 284, 301
– Axelsson (Tott) 155
– Eriksson (Gyllenstierna) d ä 238, 239
– Eriksson (Gyllenstierna) d y 329
– guldsmed 328
– Jönsson (Rosenstråle) 34, 35, 37
– Knutsson (Tre rosor) 21
– Magnusson, hertig 19
– Magnusson, kung 20
– Månsson (Natt och Dag) 230, 243
– Pedersson (Bonde) 183, 230, 241, 310
– Svensson, utvald biskop i Åbo 285
– Turesson (Bielke) d ä 309
Erkil, Nils 295, 353
Erland i Rotavik 131
– Knutsson (Vederlöv-ätten) 84
– skomakare 322
– Siggesson (Slatte) 311, 318, 347, 348
– Torstensson 329
Ermegård Johansdotter (Bülow) 314
Ernils 317
– i Gräsgärde 35
Ernst, Hans 299, 333, 334, 341, 355
– Johansson (Jonsson) till Magerö, fogde 196, 300, 355
Esbjörn skrivare, hdshövd 23, 341
Eskil Botvidsson (öning) 336 f
– skomakare 339
– skräddare 290, 294

falk se Bengt Eriksson
Fader Ulfsson (Sparre av Hjulsta och Ängsö) 40, 112, 204, 233, 259
Falkenberg, Hans 320
Falster, Hans 314, 329, 346
Fant 303
Ferkemyn, Johannes 355
– , Nils, präst 354
Ficke, se även Starkowe, Ummereise, van Vitzen
– Gustavsson (Änga-ätten) 79, 214
Filip Jönsson 333
– Petersson (Bonde) 46, 47, 53, 55, 87, 123, 181, 182, 183 f
Filippa, drottning 284

– Magnusdotter (Gren) 301
Finsta-ätten se Birger Petersson, Israel Birgersson
Firsze, Jon, i Värnanäs, fogde, länsman 54, 55, 57, 59, 184
Fleg, Johan 291, 292
–, Kristiern 318, 319
Fleming, Olof 337
Flöder 341
Flör, Hans 328, 333, 349
Flöre, unge 348
Folkungaättens lagmansgren se Bengt Magnusson, Magnus Bengtsson
Franke, Hans 292
Frankevorde, Nils 316
Frans guldsmed 308
Frese, Hans, trädgårdsmästare i Uppsala 310
Friis, Peter (kors) 44, 48, 87, 181
Fromedeer, Johan 315
Fust, Anders 340
–, Hans 355
Färla, Karl Erikssons ätt, se Bengt Nilsson, Åke Bengtsson
Fögler, Berend 279, 288, 290, 294, 295, 328, 329, 339, 348, 349, 355
–, Johan 290, 291, 294, 355

Gabriel Kristersson (Oxenstierna) 66, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 170, 171, 173, 174, 176, 177
Gadh, Hemming 20, 60, 69, 87, 111, 203, 272, 273, 302
Galle, Olof 53, 123
Galt, Trotte 332
Gast, Sigfrid 326
Gerdeke, se även Gudskal
–, hustru till Stenvelt 332
Gereke, präst 286
Gerlak, se även Polen
– köttmånglare 315
Germund Svensson (Somme), fogde 123, 218, 221, 230, 273, 301, 310
Germund Toresson 340
Gert, mäster (magister) (?) 339
– Jonsson (stjärna), lagman 277
Gertrud, änka efter Albrekt skrivare 320
–, änka efter Johan Breel 281
Gesa, änka efter Herbord Witte 210
Gesevitz, Hartvig 242, 245
Geting, Karl 211
Gislög 317
Glop, Magnus 130
Glotzow, Bernhard 281
–, Kyle 67, 218, 319, 347, 355
Glysing, se även Bengta Glysingsdotter, Elin Glysingsdotter, Katarina Glysingsdotter, Kristina Henriksdotter
–, Henrik 67, 129
–, Puke (Kettil) 128, 129
Gotskalk, se även Hylskede, de Rode
– 295
– Bengtsson (Ulv) 222, 224, 234, 236, 260
Grabo se Margit Klasdotter
Granne, Karl 313
Gregers, se även Snabbe
– Hansson 296
– Karlsson 292
– Torstensson 298
Gren, se även Filippa Magnusdotter
–, Magnus 301
Greta se Margareta
Grevensten, Johan 324
Grim, Jöns, av Tosterup 20
Grip se Bo Jonsson, Birger Nilsson, Knut Bosson, Marina Nilsdotter, Nils Bosson
Gronowe, Johan 328, 331
Growe, Nils, snickare 303
Grym, Håkan 355
Grönewald, Jakob, rådman i Kalmar 297, 304
Gudbern snickare 297
Gudmund, se även Klenfot, Slatte, Späk
– Siggesson 322
– Simonsson (båt) 236
– Stensson 282
– timmerman 293
– Unnesson 317
Gudskal, Gerdeke 338
Gudvast Larsson 304
Guilaberti, Johannes 272, 309, 335
Gumsehuvud se Gustav Karlsson
Gunhild (Gunilla) i Kalmar 211, 234, 341

– Johansdotter (Bese) 229
Gunnar Nilsson 315
– Persson i Resby 38
Gunnolf skräddare 318, 343, 353
Gunvid 313
– Svensson 355
Guse, Nils 294, 348, 353
Gustav, se även Sture
Gustav I 44, 46, 52, 53, 56, 58, 59, 64, 66, 94, 108, 122, 126, 131, 133, 134, 135, 143, 145, 148, 149, 156, 160, 161, 163, 164, 166, 168, 169, 170, 172, 174, 175, 177, 179, 194, 196, 197, 202, 205, 206, 210, 211, 212, 213, 214, 219, 220, 222, 229, 231, 232, 235, 236 f, 238, 240, 242, 243, 244, 245, 256, 257, 258, 262, 264, 273, 275, 279, 285, 286, 287, 296, 301, 307, 310, 341, 342, 349, 351, 354, 355
–, Erik Trolles tjänare 130
– Algotsson (Sture) 155, 248
– Karlsson (Gumsehuvud) 20, 340
– Knutsson (Ulv) 229
– Larsson (Änga-ätten) 309
Gyllenstierna se Abraham Eriksson, Erik Eriksson, Karin Eriksdotter, Karl Eriksson, Magdalena Eriksdotter
Gyrid, änka efter Gerlak köttmånglare 315
Gädda, se även Kristina Johansdotter
–, Nils 20
Gässling, Henrik, präst i Kalmar 326
Gödeke, se även Remsker
– skrivare 293, 339
Gös, Vaste 341
Göte, Nils, i Rinkaby 67, 334

Halsten Petersson (halv lilja) 204, 205
Halvhjort se Isak Birgersson, Peder Kristersson
Hammen, Johan 296
Hans, se även Bödeker, Castenberg, Dedewik, Dordewand, Dunker, Falster, Flör, Franke, Frese, Fust, Hasselow, Hawerbek, Kromme, Köning, Lippe, Löv, Meydenborg, Osnebrygga(e), Prütz, Runsker, Reppe, Smölter, Sost, Svarte, Talg, Witte, Voghet, Voltman
–, kung 20, 352
–, kyherde i Hulterstad 340
– Badesson 330
– Bertilsson, präst i Kalmar 287
– Botolfsson 306
– Didriks 282
– Erengislesson i Barkestorp, frman 52 f, 87, 191 f
– Eriksson, borgare i Kalmar 282, 305, 345
– guldsmed 333, 334
– Gödekesson 318
– Henningsson 290
– Jakobsson i Ryssby, senare i Flenshult, frman 206, 241
– Kristiernsson, präst 354
– Larsson 308
– Mickelsson 308
– Nilsson 315
– Stenarsson 311
– (Johan) Tovesson, präst 286, 319
– Vastesson, borgare i Kalmar 327
– Åkesson (Tott) 20
– Örjansson 323
Harald 334
– i Stojby 339
– Karlsson (Stubbe) 224
Hardsten, Nils, remslagare 289
Hartman, Vineke, borgare i Kalmar 293, 303, 304, 338
Hasselow, Hans 338
Hawerbek, Didrik 307, 340, 349, 353
–, Hans 296, 307, 349, 353
Helena se Elin
Helga i Söderköping 299
Hemelriki, Johan, ? präst 319
Hemezot, Tomas 281, 303
Hemming, se även Gadh, Kare
–, Bonde 341
– Andersson 331
– Nilsson 331
Heneke, se även Lippe, Lörber, Voghet
– Konradsson, borgare i Linköping 335
Henning, se även Wedeman
– 320
– skomakare 287
Henrik, se även Borneman, Dedewik,

Dornebusk, Gässling, Hiup, Holenbeke, Karlabek, Korlabel, Kritensten, Lassan, Nyenkerke, Raleder, Remsker, Resener, Schele, Slatte, Spekt, Svether, Werin, Witte, Vogel, Wolters
– , greve av Holstein 20, 273
– , son till Johan de Borgs hushållerska 354
– i Bredgården, rådman i Kalmar 336
– finne 318, 335, 337
– guldsmed 304, 305
– guldsmed 296
– Larsson 286
– remslagare 295, 296
– skomakare 297
– skomakare 342
– skrivare, borgmästare i Kalmar 282, 300, 314
– skräddare 282
– Tidemansson, biskop i Linköping 288, 289
– verkmästare, borgare i Kalmar 327
Herlef Jöransson, fogde 242
Herman, se även Appelbom, Arnsberg, Kink, Krumme, Mosenbok, van Owen, Ruska, Röde, Sicar, Skytte, Slatte, Vidue, vamme Zee, van Vitzen
– 293
– , mäster 316
– på "Panneryngen" 301
– glasmästare 303
– skomakare 297
– skräddare 306
Herre, Didrik 313
Hesten 337
Hildebrand 336, 343
Hildegund, se även Witte
– , hustru till Schechtin 347
– , hustru till Svarte 319
– , änka efter Björn grytgjutare 280
Hillevi Knutsdotter (Sparre av Hjulsta och Ängsö) 112
Hillika, hustru till Didrik Spengeler 334
Hinsekinds-ätten se Anna Andersdotter, Anna Hansdotter
Hintze, se även Lång
– , prebendat 294
– Libbensson 348
Hiup, Henrik 327
Hjort, Lasse 339
– , Mats 299
– , Peter 299
hjärtan, tre se Kristina Petersdotter
Hogenskild, Nils 255
Holenbeke, Henrik 281
Holmbo, Anders 334
Holmger Jonsson, hövitsman på Kalmar 20
Holmsten Erlandsson 301
Holste, Timmo 300
horn se Håkan Petersson
Hoynghen, van, Johan, borgare från Lübeck 67, 218, 273, 347
Hulta, Birger 340
Humpe, Karl 299
Hylskede, Gotskalk 293, 332, 345
Håkan, se även Grym, Hära, Penning, Sköld, Snak
– i Tegelgården 340
– Brodersson, rådman i Kalmar 313, 329
– Eskilsson 322
– Gregersson 307
– Karlsson (Bergkvara-ätten) 93
– Magnusson, kung 20, 273, 284
– Matsson (båt) 224, 236
– Nilsson 295
– Persson 351
– Petersson (horn) 46, 87
– skräddare 314
– smed (? = Håkan Hära) 323, 335
– stadstjänare 323
– Svensson, borgare i Kalmar 316, 333
– Håkan Tunassons ätt se Ragvald Magnusson
Hära, Eskil 314
– , Germund 333
– , Håkan 322, 323, 324
Häring, Gereka 315
Höwid, Nils, präst 328

Ilian skräddare 335
Iliana Arvidsdotter (Lejonansikte) 235, 238, 244
Inge, se även Rifs
Inge, kyherde i Mortorp 210

– Ingesson (båt) 230, 241
– Jonsson i Ekenäs 232
Ingeborg, hustru till Ulf Johansson 220, 224, 236
–, Ravald Bengtssons 'värmoder' 308
– Eriksdotter, hustru till Nils Bagge 52, 75, 192
– Eriksdotter (Bielke) ?123, 129
– Erlandsdotter (sparre) 65, 79, 220
– Filipsdotter (Tott) 66
– Katarinasdotter 322
Ingegärd, dotter till Anders Olofsson 349
–, dotter till Birger skrivare 300
–, dotter till Gudvast Larsson 304
–, änka efter Sivert Tyske 280
– Johansdotter, hustru till Hans Erengislesson 52, 191 f
Ingemar Pedersson, biskop i Växjö 130
Ingemund skräddare 321
Ingrid, ?hustru till Ernils 317
–, hustru till Nils Jute 293
–, hustru till Peter Snap 306
–, syster till Tyrgils Djäkn 345
–, änka efter Didrik Hawerbek 307, 349
–, änka efter Magnus Lekesson 334 f
– i Skälby 348
– Gregersdotter, änka efter Lasse Hjort 339
– Svantepolksdotter (Svantepolk Knutssons ätt) 240
Isak Birgersson (Halvhjort) 213
Israel Birgersson (Finsta-ätten) 233
Ivar Olofsson, frman 222, 243

Jakob, se även Arnsberg, Blå, Grönewald, Richter, Skytte
– Andersson 338
– Andersson, rådman i Kalmar 307
– armborstmakare 324
– klockare 338
– klockare 214
– skomakare 305
– smålänning 213
– snickare 231
Jeppe 324
– i Tjustgöl 324
– Kristiernsson, Svante Nilssons tjänare 130
Joakim, se även Breyde
– guldsmed 340
Johan (Johannes, Jon), se även Base, Berhals, Bese, Breel, Breyde, Dyna, Ferkemyn, Firsze, Fleg, Fromedeer, Fögler, Grevensten, Gronowe, Guilaberti, Hammen, Hemelriki, van Hoynghen, Knag, Kolve, Kork, Krabbe, Krak, Krokman, van Löwen, Molteke, Ost, von Pütten, Regin, Sedeler, Skytte, Smug, Storm, Strabuk, Strokeld, Ummereise, Unforferet, Wardenberg, van Werden, Witte, Wra
– III 272
– Abrahamsson 337
– Bertholdsson 297
– Elofsson (Barkestorps-ätten) 44, 52, 65, 66, 67, 74, 83, 86, 87, 191, 193, 194, 195, 210, 218, 233, 242, 243, 244, 262
– Eriksson i Applerum 29, 38
– Filipsson 328
– Gudmundsson 325
– guldsmed 349
– Gunnarsson 322, 323, 334
– Håkansson, ?borgare i Kalmar 331 f
– Håkansson, hdshövd 23
– Håkansson i Gräsgärde, frman 35
– Kettilsson (Puke) 45, 120, 123, 128, 129
– knivsmed 279, 280
– Lydekesson 343
– Magnusson 335
– Martinsson, präst 330
– Månsson 310
– Månsson (Natt och Dag) 20 f, 301
– mörebo 332
– Pedersson (Bååt) 234
– Petersson 328, 329
– Redosven 326
– Roggersson (bomärke) 81
– skomakare 340
– skrivare se Jon Elofsson
– snickare 280

– Svensson 281, 282
– timmerman 325
– Turesson (Tre rosor) 300
– Vernersson 323
– Öjarsson (två varghuvuden på balk) 241
Johannes se Hans, Johan, Jöns
Jul, Ove 296
Jute, Nils, borgare i Kalmar 293, 339
Juterbok, Peter 319
Jöns, se även Bot, Grim, Krak, Vesthof
– Andersson 329, 338
– Larsson, prebendat i Vadstena 77
– Lekesson 334, 335, 351
– Matsson 332
– Matsson i Ekelunda 338
– Nilsson 315
– Olofsson, fogde 21, 273, 341
– Persson i Äskås 340
– Petersson, kyherde i Kalmar 281, 287, 355
– skinnare 288, 334
– skrivare 281, 348
– skräddare, borgare i Kalmar 333
– smed 335
– Vestesson 289
Jöran, kyherde i Åby (? = Jöran Bertholdsson) 220
– Bertoldsson, kyherde i Förlösa 220
– Hermansson, mäster 196, 214, 222, 234, 353
– Jönsson (Svan) 78
– Trulsson (Ravnäs-ätten) 194
– Åkesson (Tott) 74, 78, 79, 120, 123, 197, 203, 205, 210, 230, 232, 233, 239, 242, 246, 247, 248, 254, 255, 256, 257, 259, 260, 262, 263

Kamper, Lars, borgare i Kalmar 316, 324, 326
Kare, Hemming 335
Karin se Katarina
Kark 290
Karl, se även Bole, Geting, Granne, Humpe, Krak, Långe, Rike, Skog, Spaak, Strokeld, Tydiske, Vaggs
– , biskop i Linköping (1337) 93
– , biskop i Linköping (före 1220) 83
– , kyherde i Korsberga 322
– från Hossmo 337
– Elinesson (Sparre av Aspnäs) 19
– Eriksson (Gyllenstierna) 86, 87
– Holmgrensson, frman 322
– Häggesson 315
– Knutsson (Bonde), kung 20, 156, 214, 274, 309, 310
– Magnusson (Örnfot) 236, 244, 245
– Mickelsson, rådman i Kalmar 141, 214, 312, 349
– Nilsson, fogde 19
– Petersson 312
– Sigvastsson, borgare i Kalmar 312
– Tyrgilsson 348
– Ulfsson (Sparre av Tofta) 151
Karlabek, Henrik 340, 354
Karow, Peter 320
Katarina (Karin), se även Skutto
– , dotter till Gudvast Larsson 304
– , dotter till Johan Fleg 292
– , dotter till Ragvald Håkansson 258
– , ?hustru till Fant 303
– , hustru till Hans Kromme, änka efter Johan Fromedeer 315
– , hustru till Henrik Kritensten och Henrik Bekman 280, 313
– , ?hustru till Jeppe 319
– , hustru till Johan Håkansson 332
– , hustru till steltaren 295
– , änka efter Hans Flör 349
– , änka efter Tideman Parkem 347, 350
– från Öland, mor till Lars Ernilsson 336
– Eriksdotter (Gyllenstierna) 45, 65, 66, 74, 87, 133, 184, 244
– Glysingsdotter (Glysing) 34, 128, 129
– Johansdotter (Ummereise) 129, 155, 182
– Magnusdotter (Porse) 44
– Nilsdotter (Sparre av Ellinge) 238
Kennestubba, ?Nils 327
Kersebom, Vineke, guldsmed 294, 315, 348, 355
Kerstin se Kristina
Ketillög, änka efter Tore smed 323
– Jönsdotter (?bomärke) 204
Kettil, se även Puke

– krämare 320, 324
Kil, Peter 263
–, Severin 263
Kink, Herman 317
Klack, Brynjolf, bonde 326
Klas (Claus), se även Brage, Lassan, Letze, Rossow, Ruska, Rönnow, Strazenborg, Svarte, Tammeka, Varg, Vikman, van Vitzen
–, armborstmakare, mäster 306, 307
–, greve av Holstein och Stormarn 273
– Bengtsson 299
– remslagare 318
– Siggesson 311, 319
– Staffansson i Barkarby, frman 29, 38, 75, 85 f, 125, 340
Klemet, skeppare 295, 296
Klenfot, Gudmund (Gudmundsson) 305
Kleyse, Margareta 354
Knag, Johan (Magnusson) 322
–, Karl (Magnusson), präst 322
–, Magnus 322
Knalle, Knut 300
Knolla, Kristina 292
Knopp, Greta 327
Knut, se även Knalle, Posse, Ribbing
– Bengtsson (Ulv) 260
– Bosson (Grip) 314
– Petersson, frman 243
– Simonsson (båt) 237
– Somarsson, frman 309
Kok, Augustinus 311
–, Mikael 282
Kolve, Johan, myntmästare i Kalmar 273
Kore, Lasse 222
Korf, Anders, bonde 338
Kork, Johan 348
Korlabel, Henrik 313
kors se Peter Friis
Koveld, Lydeke 306, 320
Krabbe, Johan 322
–, Tyge 156, 160, 162, 163, 166, 167, 168, 170, 173, 174, 178
Krafse, Nils 160, 163, 166, 168, 170, 171, 174, 175, 180
Krak, Jon, i Sävsjö 101
–, Jöns 312
–, Karl, i Sävsjö 101
Kristian I 20, 215, 283, 309 f
– II 21
Kristiern, se även Fleg
–, halte 282
– Johansson (Vasa) 20
– skräddare 303, 304
Kristina (Kerstin), se även Endisa, Knolla
–, hustru till Bengt Petersson 220
–, ?hustru till Hesten
–, ?hustru till Kark 290
–, hustru till Mats Olofsson 290, 354
–, jungfru 204
–, Lars Bagges hushållerska 353
–, änka efter Heneke Bära 303, 321
–, änka efter Henrik Remsker 288
–, änka efter Herman Ruska 193
–, ?änka efter Magnus Eriksson 346
– Anundsdotter (Ulfsax) 260
– Davidsdotter (Oxenstierna) 248
– Gregersdotter, änka efter Hans Dunker 305
– Henriksdotter (Glysing) 67
– Johansdotter (Gädda) 66
– Karlsdotter (Bonde) 238, 329, 339
– Larsdotter (Sparre av Rossvik) 248
– Petersdotter (tre hjärtan) 193
– Ulfsdotter (Sparre av Tofta) 151, 352
Kristoffer av Bayern, kung 279
–, präst 298
Kritensten, Henrik 280, 313, 320, 336, 350
Krokman, Johan 338
Kromme, Hans 315, 320
Krum, Gumme 313, 343
Krumme, Herman, styvson till Sivert Tyske 280, 336, 343, 347 f, 353
Kuse, Nils 292, 343
–, Olof 326
–, Ragvald, kyherde i ?Kalmar 348
Kyle, se även Anna Klasdotter, Glotzow
–, Albrekt d ä 350
–, Albrekt d y 67, 194, 236, 240
–, Hans (Johan), hövitsman, 242, 245, ?319
–, Hans d ä, präst 218, 219, 345, 350, 354

– , Hans d y 67
– , Hans (Klasson) 44, 66, 86
– , Herman 67, 194, 236, 240
– , Johan 222, 243
– , Klas d ä frman 219, 345, 350
– , Klas d y 183, 191, 219
– , Olof d ä 313
– , Olof d y, borgmästare i Kalmar 301, 328, 329, 333, 349
– , Peter (Olofsson) 301, 349, 353
– , Påvel d ä 350
– , Påvel d y, frman 53, 60, 69, 87, 191, 192, 219, 308, 309, 326
Kärve, Margareta 296
Königsmark, Bengt 20
Köning, Hans 311, 312
– , Nils, kanik, senare biskop i Linköping 284, 286, 349
– , Valborg 281
Köningshusen, van, Göble, vinman 301

Lange, Borgert, borgare i Stralsund 321
Lange, Johan 326
– , Ulrik 326
Lars (Lasse) se även Bröms, Hjort, Kamper, Kore, Vik, Winzenberg
– , biskop i Linköping 83, 285
– , landbo i Elverslösa 218
– , store 330
– Arvidsson 332
– Bengtsson (båt) 77, 79
– bergskarl 299
– bokskrivare, ?klerk 314
– Bottnakarl 307
– Caroli, präst 350
– Ebbesson 303
– Eriksson 292
– Ernilsson 336
– Henriksson 315
– Ingemundsson, ?präst 312
– Johansson 307
– Luciasson 326
– Lydersson (styckad sköld med halv stjärna och vinge) 241
– Nilsson, präst 333
– Olofsson, frman 243
– Petersson 296
– Petersson 329, 334
– Redarsson 296
– skrivare 21, 23
– skräddare 280, 304, 338, 348, 349
– stadsskrivare 282
– Svensson 331
– Torbjörnsson 282
– Truesson 312
– Tyrgilsson 282
– verkmästare 327
Lassa Olof 293, 294, 299
Lassan, Erik, borgare i Kalmar 279, 288, 320, 321, 347, 350, 351, 354
– , Henrik, borgare i Lübeck 339
– , Henrik, borgmästare i Kalmar 279, 280, 293, 297, 303, 318, 320, 337
– , Klas 332
Lax, Birger 183
– , Sven 183
Leiczkow, Kurd 272
Leijonhufvud se Abraham Eriksson
Lejonansikte se Iliana Arvidsdotter
Lek sadelmakare 317
Lemke, Björn 302, 348
Letze, Klas Didrik 211
Leve, Anders 314
Libbe Ulfsson 220
lilja, halv se Halsten Petersson
Lindorm, se även Sandbäck
– Matsson (Läma) 53, 87
Lippe, Anders 288, 289, 294, 302, 303, 322, 323, 324, 326, 348
– , Hans 354
– , Heneke 326, 353
Lo, vamme, Johan 314
Lucia, jungfru 204
– , ?hustru till Harald 334
– , ?hustru till Rasakop 292
– , änka efter Peter skrivare 288, 289, 305
Lukas, prior i Kalmar 315
Lunge se Anders Jakobsson
Lutter, Rotker 292, 338
Lydeke, se även Koveld, Röd
– skräddare 288
Lyesk, Didrik 341
Lång, Anders 337
– , Gjord 335
– , Hintze 290

Långe, Karl, borgmästare i Kalmar 274
Läma se Lindorm Matsson
–, Mats 52, 87, 191 f
Lörber, Heneke 300
Löv, Hans 312
Löwen, van, Johan, präst 336
–, –, Nils 305

Mag, Herbord 284
Magdalena på Pannerryngen 301
– Eriksdotter (Gyllenstierna) 214
Magnus, se även Bagge, Basse, Bonde, Borre, Braske, Buk, Djäkn, Glop, Gren, Porse, Trulle
– 235
– Bengtsson (Folkungaättens lagmansgren) 335
– Birgersson, kung 284
– Eriksson, borgare 346
– Eriksson, kung 20 f, 204, 272 f, 284
– Finvidsson (Magnus Marinassons ätt) 218
– krämare 336
– Larsson, frman 87
– Lekesson 334 f
– Marinassons ätt se Magnus Finvidsson
– Petersson 313
– åkare 314
– Åkesson 314
Mango, Tyrgils 316
Margareta (Greta, Margit, Mariet, Märta), se även van Aalen, Kleyse, Knopp, Kärve, Skulte
–, ?hustru till ?Augustinus Kok 338
–, hustru till Henrik Witte 304
–, hustru till Johan van Hoynghen 67, 218
–, hustru till Jordan Röde 327
–, hustru till Sampsing 196
–, mor till Ingegärd 300
–, syster till Hans Kyle 67
–, änka efter Berend Fögler 279, 288, 290, 295, 328 f, 339, 348, 349, 355
–, änka efter Gregers Hansson 296
–, änka efter Karl Skog 308
–, änka efter Klas Didrik Letze 211
–, änka efter Kyle Glotzow 319
–, änka efter Ravald Bengtsson 280, 282, 288 f, 295 f, 304 f, 308, 323, 330, 333, 341, 346, 350 f, 353 f
– Arentsdotter (van Vitzen) 128, 129
– Birgersdotter 38, 85
– Fustsdotter 340
– Gunnolfsdotter 84, 202
– Gustavsdotter 210, 352
– Hemmingsdotter 339
– Jonsdotter av Ekhult 63, 193
– Klasdotter (Grabo) 29
– Nilsdotter (Bagge av Botorp) 76
– Pedersdotter (Bielke) 29, 38, 75, 80, 184
– Petersdotter (varg) 219
– Sunesdotter (båt) 155, 247
– Ulfsdotter (Sparre av Hjulsta och Ängsö) 248
– Valdemarsdotter, drottning 20, 52 f, 55, 76, 82, 110, 112, 128, 130, 184, 336
Margit se Margareta
Mariet se Margareta
Marina Nilsdotter (Grip) 75, 87
Markvard Lydekesson 325
– sadelmakare 349
Marlow, Vineke 348
Mats (Mattias), se även Biskop, Hjort, Rinske, Syrenberg, Teske
– i Mysinge 281, 282
– Brynjolfsson 339
– dansk 320
– Gudvastsson, altarpräst 292 f, 304, ?338
– Jönsson 280
– Olfsson, borgare, 290, 354
– Olsson 308
– Pedersson, befallningsman 20
– Tjälvesson 311
Mattias se Mats
Mechtild Petersdotter (varg) 218
Melen, von, Berend 21
Metta, hustru till Bretzeke 344
–, hustru till Herman Röde 314
– Mötekanza 288, ?338
Meydenborg, Hans 311, 313 f, 319 f, 344
Molteke, Johan 128
Mosenbok, Herman 331
Myrk, Bengt, frman 247

Måby-ätten se Olof Ingevaldsson
Måns 335
– Johansson (Natt och Dag) 21, 35, 182, 193, 230, 243
– Pedersson (Stierna) 34, 35, 74, 77, 82, 196, 214, 223, 242, 244, 262
– Persson (?sparre över blad) i Hossmo 65
– Vestesson 289
Mårten, se även Strabuk, Tolfs
– guldsmed 279, 317, 349
– skomakare 308 f
Mås, Kristina 339
Märta se Margareta
Mörk, Olof 202

Nagel, Vilkin 218
Natt och Dag se Bengt Stensson, Bo Bosson, Bo Stensson, Erik Månsson, Johan Månsson, Måns Johansson, Nils Stensson
Nils, se även Bagge, Bard, Bretzeke, Bröms, Dacke, Dukus, Erkil, Frankevorde, Growe, Guse, Gädda, Göte, Hardsten, Hogenskild, Höwid, Jute, Kennestubba, Krafse, Kuse, Köning, van Löwen, Nyendorp, Penning, Ruska, Ryning, Skute, Slatte, Sting, Strangenborg, Vit
– 288
–, borgmästare 329
–, kyherde i Kastlösa 291, 353
–, prost i Ljungby 75
–, skeppare 299
– från Blekinge 337
– Alradsson 280
– Andersson 242
– Bengtsson 302
– Bengtsson 305
– Birgersson 337
– Bosson (Grip) 29, 35, 75, 86 f, 193, 230, 236, 244, 277, 299
– Eriksson (Bielke) 21, 46, 48, 86, 182
– Erlandsson (sparre) 42, 45 f, 203, 205, 236
– Erlandsson 337
– guldsmed 297
– Gute i Kvigerum 316
– Hemmingsson i Yxneberga, frman 48
– Hemmingsson, borgmästare 282
– Håkansson 289, 337
– Johansson, fosterson till Karl Gregersson 291, 326
– Jonsson 23, ?221
– Jonsson 300
– Jonsson, Nils Turessons tjänare 204
– Jönsson 299, 313, 329, 339
– Katarinasson 332
– Kettilsson (Vasa) 45
– krämare 336
– Larsson i Vanserum 84
– Lekesson 334
– Magnusson 312
– Oddsson 339
– Olofsson, frman 243
– Olofsson 337
– Persson (Silfversparre) 202, 221
– Petersson 342
– remslagare 289
– Siggesson 322
– skräddare 324
– Stensson (Natt och Dag) 215
– Svensson 319
– Svensson 340, 349
– Toresson 324
– Turesson (Bielke) 204, 218
– öning 336, 337
Norby, Sören 21, 83, 265
Nyenkerke, Henrik 337
Nyendorp, Nils 337
Näskonung smed 314, 324

Offe Nilsson (Bååt) 77, 79
– Nilsson (sparre) 183
Olof, se även Belle, Blakke, Brage, Djäkn, Fleming, Galle, Kuse, Mörk, Otte, Rike, Skalle, Störja, Törne, Utskog
– Bengtsson 325
– Bennesson 291, 318, 336, 338, 353
– Bertilsson, kyherde i Mörlunda 286
– Bravidsson 315
– Erengislesson 320
– Ernilsson 329
– Gudbjörnsson 337
– Ingevaldsson (Måby-ätten) 219

– Johansson 340, 346
– Jönsson, fogde 197, 242
– kanngjutare 296
– Klason i Ullevi 240
– klockare 306, 307
– Larsson 331
– Larsson 331
– Nilsson 318, 333
– Roarsson 335
– Röriksson 336, 337
– skeppare 322
– skomakare 327, 331
– skräddare 298
– smed se Olof Störja
– Sunesson i Bredvik 340
– Svensson 327, 330, 331
– timmerman 305
– Tyrgilsson 330, 331
Osnebrygge, Hans 323
Ost, Beneke, buntmakare 337
–, Johan (Benachini), präst 305, 337
Otte, Olof 326
Owen, van, Herman, fogde 20
Oxenstierna se David Bengtsson, Gabriel Kristersson, Kristina Davidsdotter, Sten Kristiernsson

Parkem, Tideman 292, 322, 337, 338, 347, 349, 350, 355
Pella, Elef, borgare 314
Penning, Håkan 300, 318, 334
–, Nils 334
Pernilla Nilsdotter (Sparre av Ellinge) 238
Peter (Peder, Per, Pelle), se även Bagge, Bonde, Brage, Friis, Hjort, Juterbok, Karow, Kil, Ruge, Skytte, Slake, Slatte, Snap, Svenske, Soo, Vise, Vit
–, mäster, kyherde i Kalmar 285
–, äbi i Lund 309
– i Mysinge, frman 213
– Abbesson 286
– Andersson, fogde 59
– Arvidsson, skolmästare 286
– Axelsson (Banér) 29, 86
– Birgersson 292
– Elofsson 296
– Eriksson 327
– Esbjörnsson, skolmästare 287
– fiskare 335, 344
– Germundsson 340
– Gregersson 326
– grytgjutare 315, 316
– Gunnarsson 332
– Hansson, borgare 356
– Holgersson 282
– Häggesson 325, 345, 348
– Jakobsson 302, 348
– Karlsson 321
– Karlsson 331, 335
– klockare 293
– Knutsson 355
– Kristersson (halvhjort) 78 f
– köpman 349
– köpman 308
– Larsson 329
– murmästare 349
– målare 331
– Nilsson i Kalmar 146
– Olofsson 343
– Olofsson, frman 243
– Olofsson, borgare i Kalmar 340
– Olsson, fogde 23
– Persson 309
– Rotkersson 329
– skomakare, gamle, 307
– skomakare, unge, 307 f
– skrivare, borgmästare 289, 305
– skräddare 302, 348
– smed 308
– Sonesson 332
– stadskrivare 286
– Stolpesson, landbo i Stolpabäck 178
– Toresson 218
– Torstensson 335
– Turesson (Bielke) 20, 29, 38, 75, 86, 125, 206, 235, 238, 244
– Tyrgilsson, biskop i Linköping 336
– Tyrgilsson 332
– Vastesson 299
– Vernekesson 46, 48, 86, 182
– vitsmed 306
– öning 296
– Örjansson 330
– överskärare 281
Pole, Gerlak 315

Porse, se även Birgitta Magnusdotter, Katarina Magnusdotter
–, Magnus 44
Posse, Knut 247
Pribeke, svärson till Timmo Holste 300
Prütz, Hans 351
Puke, se även Glysing, Jon Kettilsson, Ragnhild Folkesdotter
–, Kettil 129
–, Ragvald 129
Pütten, von, Johan 272
Påvel målare 340
– Olofsson, frman 243

Ragnhild, hustru till ?Henrik Bekman 324
–, änka efter Johan skomakare 340
– Folkesdotter (?Puke) 40
Ragvald, se även Puke
– Håkansson 258
– Karlsson, frman 40, 110, 111, 113, 128
– Magnusson (Håkan Tunassons ätt) 218
Raleder, Henrik 305
Ramborg, hustru till Henrik Hiup 327
– Magnusdotter (kluven sköld) 53, 181
Rasmus Hansson 341
Ravald Bengtsson, 280, 282, 288, 289, 295, 296, 304, 305, 308, 323, 330, 333, 341, 346, 350, 351, 353, 354
Ravnäs-ätten se Truls Andersson, Jöran Trulsson
Regin, Benne 306
–, Birger 306
–, Ebbe 306
–, Johan 306
Remsker, Gödeke 279, 321, ?330, ?332
–, Hans, kyherde 284, ?302, 326, 351
–, Henrik 280, 288, 290, 317, 321, 322, 348
Rensel, Clemet 352
Reppe, Hans 327
Resener, Henrik 341
Reygher, Willam 320, 329
Ribbing, Knut 232
Richter, Jakob, kungens byggmästare 281, 310
Rifs, Inge 298
Rike, Folke 344
–, Karl (Gregersson) 279, 290, 291, 292, 293, 317, 326, 344, 345, 353
–, Olof 313, 338
Rinske, Mats, borgmästare 280, 320, 335
Rode, de, Gotskalk 326
Rodvi, åderlåtare 337
Rolf Tidekesson 329
Rosenstråle se Erik Jönsson
Rossow, Klas 293, 294, 315
Rotker, se även Dukus
– 304
– bagare 311
Ruge, Peter 293, 332
Ruska, Claus 221
–, Herman 193
–, Lyder 236, 244, 245
–, Nils 315, 329
–, Sigfrid 330
Rutzo (? = Johan Rutz) 336
Ryden, van, Didrik 345
Ryning, Erik 329
–, Nils 66, 164–67, 171, 173 ff, 178 ff, 192, 244
Rännare, Nils 316
Röd, Lydeke, bältare, remslagare 324
Röde, Bertil 330
–, Herman 314
–, Jordan 327, 330
Röndekep, Sven 315
Rönnow, Claus 309

Salomon, skeppare 329
– remslagare 324
Sampsing (Nils) 67, 193 f, 196, 236, 240
Sandbäck, Lindorm 309
–, Åke 309
Schele, Henrik 323
Scharffenberg se Anna Henningsdotter
Sedeler, Johan 303
Servas guldsmed 294, 343
Severin bårdskärare 279, 296
– skräddare 328
Sicar, Herman 332
Sigfrid, se även Gast, Ruska
– 330
Sigge Nilsson 294

– Svensson 322
Sigrid Bengtsdotter (Bielke) 202
Silfversparre se Nils Persson
Simon i Törneby 287, 290
– sadelmakare 290
– Vastesson 330, 331
Sivert, se även Tyske
Skalle, Flöre 325, 344 f
–, Gertrud 280
–, Hinseke 315, 317
–, Olof 314
–, Svedar 318 f, 345, 351
Skart, Sten 309
Skeel, Albrekt 338
Skog, Karl 308
Skule 339
Skulte, Albert 313, 319 f, 338, 349, 355
–, Margareta 349
Skute, Nils 305
Skutto, Aleka 286 f
–, Katarina 286
Skytte, Herman 319, 322, 337
–, Jakob 331
–, Johan 337
–, Peter 291
sköld, kluven se Ramborg Magnusdotter
–, styckad se Lars Lydersson
Sköld, Håkan 318
Slake, Peter 317
Slatte, se även Erland Siggesson
–, Bo 338, 344
–, Gudmund 35
–, Henrik 311
–, Herman 335, 339, 344
–, Heyna 322, 348
–, Nils 74
–, Per 314
–, Peter 348
–, Peter 241
–, Verner 230, 237, 244
Slaveka, mor till Hartwig Gesevitz 242
Smug, Folke 260
–, Helge 260
–, Johan 260
Smölter, Hans 290
Snabbe, Gregers 338
Snak, Håkan 302
Somer Eriksson, ?frman 229 f
Somme se Germund Svensson
Snap, Peter 306
Soo, Peter 304, 354
Sorow, Bertil 279
Sost, Hans 327, 330
–, Tideke 319
Spaak, Karl 77
sparrar, två, uppifrån se Sune Håkansson
sparre se Ingeborg Erlandsdotter, Nils Erlandsson, Offe Nilsson
Sparre av Aspnäs se Karl Elinesson
– av Ellinge se Karin Nilsdotter, Pernilla Nilsdotter
– av Hjulsta och Ängsö se Anna Bengtsdotter, Fader Ulfsson, Hillevi Knutsdotter, Märta Ulfsdotter
– av Rossvik se Kerstin Larsdotter
– av Tofta se Karl Ulfsson, Kristina Ulfsdotter, Ulf Abjörnsson
– över blad se Måns Persson
Spekt, Henrik 290, 292, 338
Spengeler, Didrik 328, 329, 334
Späk, Gudmund 296
Staffan Avidsson (tre blad) 45, 49
– Klasson i Järnsida 29
– Nilsson (djäkn) 322, 325, 347, 355
– skomakare 311
Starkowe, Ficke 321
Sten, se även Bragde, Skart
–, mäster 351
– Bengtsson (Bielke) 130
– Bengtsson (Ulv) 23, 34, 37, 42, 53, 114, 121, 132 f, 135, 144, 193, 195 f, 202 f, 206, 210, 214, 218, 220–23, 230, 232, 234, 236, 239, 341, 243 ff, 254, 256–60, 262 f, 265
– Kristiernsson (Oxenstierna) 20, 60, 115
– Matsson 296
– Nilsson, borgare 293, 332, 339, 346
– Turesson (Bielke) 196
– Stenlöper, Didrik 297
Stenvelt 332
Stierna se Måns Pedersson
Stiernsköld se Elin Hansdotter
Sting, Nils 315
stjärna se Gert Jonsson

Stock, Birger 293
Storm, Jon 328
Strabuk, Johan 317, 328
–, Mårten 289
Strangenborg, Nils 321
Strazenborg, Klas 324
Strezen, Tameche 281
Strokeld, Johan 321
–, Karl 337
Stråle se Anders Svensson
Stubbe, se även Harald Karlsson
–, Harald, frman 87
Sture se Algot Gustavsson, Algot Magnusson, Birgitta Gustavsdotter, Elin Gustavsdotter, Gustav Algotsson, Gustav Anundsson, Svante Nilsson
–, Anun 155
– (gumsehuvud), Bengt 53, 55
–, Bruno 322
–, Gustav (Anundsson) 20, 155
– (gumsehuvud), Magnus 53, 235, 238, 244
–, Sten dä 20, 24, 46, 52, 53, 56, 58, 108, 122, 125, 126, 131, 132, 135, 141, 143, 145, 148, 149, 155, 160, 161, 163, 164, 166, 168, 169, 170, 172, 174, 175, 177, 179, 195, 196, 211, 214, 218, 235, 236, 238, 240, 244, 245, 261, 264, 301, 352
–, Svante Stensson 134, 142, 165
Styke, Arnold 312
Störja, Olof, smed 295, 312, 313, 344
Störje smed 295, 316
Störker Matsson 348
Sune Bosesson 337
– Håkansson (två sparrar uppifrån) 202, 205
– Jonsson (båt) 19
– Klementsson 292
– Nilsson 318, 319, 335
Svan se Jöran Jönsson
Svante Nilsson (Sture) 20, 115, 130, 192, 273
Svantepolk Knutssons ätt se Ingrid Svantepolksdotter
Svarte, Hans, guldsmed 316
–, Klas 341
– 319
Svedar, se även Skalle
Sven, se även Blegde, Lax, Rännare, Röndekep, Wolters, Vred
– 339
– i Yxneberga 48
– Germundsson 294
– Jakobsson 330, 331
– Jonsson, fogde 185
– Larsson (tre sjöblad förenade i stjälkarna) 39, 45, 74, 79, 111, 183
– Persson 329
– smed 316
– Trottesson 291, 319, 347
Svenske, Peder (Larsson), fogde 156
Svether, Henrik 341
Syrenberg, Mattias 306, 322
Sören, se även Norby

Talg, Hans 308
–, Tideke 289, 333
Tammeka, Klas, rådman, bagare 300, 304, 345
Tanne, Öde 262
Tempelman, Didrik 313
Teske, Mats 346
Tideke, se även Sost, Talg
–, guldsmed i Stockholm 296
–, myntmästare 280, 348, 349
– Johansson 340
Tideman, se även Bela, Covelentzen, Dukus
– Belesson 351
– glasmästare 303
– smed 299
tjurhuvud se Abraham Brodersson, Birgitta Abrahamsdotter
Tolfs, Mårten 312
Torbjörn Larsson, borgmästare 339
– Tormodsson 282, 351
Torborg, hustru till Lars stadsskrivare 282
Tord, se även Bonde
– Petersson 334
– Stensson 326
Tore Johansson 318
– skinnare 319, 336
– smed 295, 316, 323
– Unnesson 298

Torkel, se även Dunke
–, svärfar till Sven Germundsson 294
Torsten Jonsson 295
– Torstensson 296, 327
Tott se Bengta Åkesdotter, Erik Axelsson, Hans Åkesson, Ingeborg Filipsdotter, Jöran Åkesson, Tönne Eriksson
Tove skomakare 312, 313, 319, 338, 346, 348, 355
Tre rosor se Erik Knutsson, Johan Turesson
Trolle, se även Anna Arvidsdotter, Beata Eriksdotter
–, Arvid 23 f, 35, 37 f, 46–49, 52 ff, 56 f, 66, 75, 87, 89, 102, 115, 122, 127, 132, 134, 148 f, 155 f, 160, 163–66, 168–71, 173–79, 182, 184 f, 205, 214, 221 f, 224, 236, 238, 279, 282, 341
–, Arvid (Joakimsson) 40, 112, 204, 233, 259
–, Birger d y 20, 35, 49, 53, 56, 125, 155, 156, 182, 183, 185, 279, 354
–, Birger d ä 237
–, Erik 46, 53, 64, 66, 78, 133, 156, 160, 163, 164, 165, 166, 168, 170, 171, 173, 174, 175, 176, 177, 179, 180, 184, 221, 243, 245
–, Joakim 20, 156, 192
–, Johan 66
–, Ture 37, 38, 45, 47, 53, 54, 115, 122, 127, 132, 133, 134, 148, 149, 181, 182, 205, 214, 220, 221, 222, 224, 236 f
Trotte, se även Galt
– 291
Trulle, Magnus 313, 319 f, 344
Truls Andersson (Ravnäs-ätten) 192, 193, 196, 236, 240
Trumbe, Öjar 315, 317
Ture Bengtsson, borgare 327
– Bengtsson (Bielke) 130
– Pedersson (Bielke) 57, 125, 222, 234, 237, 238, 242, 243, 255, 260
– Turesson (Bielke) 20, 238, 339
Tydiske, Karl, fogde 19
Tyrgils, se även Bagge, Mango
– Nilsson 324
– skräddare 303, 304
Tyske, Sivert 280, 336, 343, 345, 348, 353
Tönne Eriksson (Tott) 85, 111
Törne, Olof 23

Udeke, dotter till Tameche Strezen 281
Ulf 327
–, myntmästare 273
– Abjörnsson (Sparre av Tofta) 19, 247
– Filipsson (Ulv) 196
– Johansson, frman 111, 220, 224, 236
Ulfsax se Kerstin Anundsdotter
Ulv se Anund Stensson, Arent Bengtsson, Bengt Arentsson, Bengt Gotskalksson, Bengt Knutsson, Birgitta Knutsdotter, Gotskalk Bengtsson, Gustav Knutsson, Knut Bengtsson, Märta Arentsdotter, Sten Bengtsson, Ulf Filipsson
Ulv, Peter (varg) 218, 219, 241, 350
Ulvåsa-ätten se Birger Ulfsson
Ummereise, se även Katarina Johansdotter
–, Erik 34, 38, 45, 48, 52, 67, 122, 127, 132, 134, 148, 149, 155, 164, 165, 169, 171, 173, 176, 177, 179, 181, 183, 184, 222, 224, 232, 247, 336
–, Ficke 246 f
–, Johan d ä 129, 246, 248
–, Johan d y 155, 248
Unforferet, Johan 281, 306, 343
Utskog, Olof 314

Vaggs, Karl 308
Valborg, se även Köning
–, dotter till Peter Brage 294
Valdemar Magnusson, hertig 19
Valter, se även Djäkn
–, Henekesson 345
Wardenberg, Fredrik 20
–, Johan 314
varg se Margareta Petersdotter, Mechtild Petersdotter, Peter Ulv
–, Klas 285, 321
varghuvuden, två på balk se Johan Öjarsson
Vasa se Ebba Eriksdotter, Kristiern Johansson, Nils Kettilsson

Vaste, se även Gös
–, skeppare 297
– Månsson 334
Vederlöv-ätten se Erland Knutsson
Wedeman, Henning 311
Vendela, mor till Johan Ost 305, 337
Werden, van, Johan 281
Werin, Henrik 281, 282, 353
Verner, se även Slatte
Vesthof, Jöns, bagarmästare 303, 318
Vidue, Herman 294, 318 f, 319, 328
Vik, Lars 290
Vikman, Klas 298
Vilborg 338
Wilsow, Hejna, borgare i Schwerin 294
Vineke se Hartman, Marlow
Winzenborg, Lars 339
Vise, Peter, guldsmed 304, 328 f, 351
Vit, Nils, prior 307, 310
Witte, Hans 351
–, Henrik 304
–, Herbord 210, 291
–, Hildegund 279, 280
–, Johan 284, 317, 318
Vitzen, van se även Märta Arentsdotter
–, Arent (Arnold) 128
–, Claus 130
–, Ficke, d y 20, 44, 45, 52, 53, 55, 64, 66, 76, 77, 78, 82, 86, 96, 110, 112, 128 ff, 184, 277, 287, 336
–, Ficke, d ä 20, 128 ff
–, Herman 129
–, Heyne 202, 205
Vogel, Henrik 300, 338
Voghet, Hans 291, 295, 345
–, Heneke 291 f, 292, 353
Wolters, Henrik, d y 281
–, Henrik, d ä 281
–, Sven 281
Voltman, Hans 341
Wra, Johan 335, 339
Vred, Sven 297, 298
Vren, Cecilia 294
Västgöte, Arvid 21

Zee, vamme, Herman 322

Åke, se även Sandbäck
– Bengtsson (Färla) 197, 203, 205, 234, 239, 240, 242, 243, 248, 251, 254, 255, 256, 257, 258, 260, 261, 262, 263, 264
– Johansson 312
– Jöransson (Tott) 85, 111, 248

Änga-ätten se Anna Gustavsdotter, Birgitta Haraldsdotter, Ficke Gustavsson, Gustav Larsson

Öjar, se även Trumbe
– Ingemundsson (en bjälke) 221
Ölving i *Tokathorp 54
öning se Elef, Eskil Botvidsson, Nils, Per
Öriosa, Ingrid 294, 348
Örnfot se Karl Magnusson
Östen i Perstorp 307

Register över kyrkliga institutioners godsinnehav

Registret avser kyrkors, klosters och andra kyrkliga institutioners godsinnehav inom undersökningsområdet under medeltiden. Hänvisningar till dessa organisationers (liksom kronans) godsinnehav efter reformationen kan erhållas i tabellerna över antalet jordeboksenheter (s 26 f, 187 och resp sockeninledning). Dessa tabeller utgör ett viktigt komplement till nedanstående register, eftersom kyrkornas och klostrens godsinnehav till stora delar är känt endast genom efterreformatoriskt material.

Alvastra kloster: 83 (Ljungby)
Eländahuset: 287, 290, 338 (Kalmar stad)
Helgeandshuset: 291, 321 (Kalmar stad)
Kalmar bykyrka (S:t Nikolai kyrka)
ospecificerat: 219 (Elverslösa), 286, 289, 292, 306 f, 317, 322, 328, 336 f, 338 (Kalmar stad), 353 (Kalmar sn)
Helga lekamens altare: 279, 288, 290, 295, 339 (Kalmar stad), 348 f (Kalmar hamn), 355 (Kalmar sn)
Kristi förklarings altare: 355 (Kalmar sn)
Maria Magdalena prebenda: 77 f (Harby), 108 (Fröstorp), 183 (Igelösa), 220 f (Kläckeberga), 288, 292, 311, 320, 341 (Kalmar stad), 344 (Kalmar hamn)
Olof Kyles kapell: 313 (Kalmar stad), 350, 354 (Kalmar sn)
Rådets altare: 300, 338 (Kalmar stad), 351 (Kalmar sn)
S:t Andreas altare: 300 (Kalmar stad)
S:t Erasmus kapell: 320 (Kalmar stad)
S:t Kristoffers prebenda: 280, 333, 341 (Kalmar stad), 353 (Kalmar sn)
S:t Lars altare: ?334 (Kalmar stad)
S:t Nikolaus prebenda: 288, 299, 333 f, 341 (Kalmar stad), 355 (Kalmar sn)
S:t Olofs prebenda: 287 (Kalmar stad)
S:t Peters och S:t Paulus prebenda: 191 (Barkestorp), 210 (Broslät), 285, 321, 326 (Kalmar stad), 350 f, 354 f (Kalmar sn)
S:t Sigfrids altare: 280, 295 f, 305, 308, 323, 330, 333, 341 (Kalmar stad), 346 (Kalmar hamn), 350 f, 353 f (Kalmar sn)
S:ta Barbaras altare: 287 (Kalmar stad), 354 (Kalmar sn)
S:ta Klaras altare: 339 (Kalmar sn)
S:ta Margaretas altare: 355 (Kalmar sn)
Själakapellet/helgeandsaltaret: 329, 334, 340 f (Kalmar stad)
Tre kungars (trium regum) prebenda: 45 f (Södra Hagby), 64 (Dunö), 66 (Hossmo), 77 (Harby), 86 (Tomteby), 96 (Gränö), 287 (Kalmar stad)
Vårfrukapellet: 293, 304, 334, 338 ff (Kalmar stad)
Kalmar nunnekloster: 34 (Glömminge), 36 (Kulltorp), 45 (Södra Hagby), 56 (Värnaby), 63 (Binga), 67 f (Rinkaby), 76 (*Glysinxquern), 78 (Harby), 81 (Kvigerum), 84 (Olofsböle), 86 (Tomteby), 88 (Ölvingstorp), 120 (Böke), 123 f (Gunnarstorp), 131 (*Rumpatorp), 156–159 (Alsjö, Alsjökulla, Andersmåla, *Arnamala, Backabo), 161 f (Brinkabo, Bromboda, Brändemåla, Buggehult), 164 (Bö-

nemåla), 166 ff (Gusemåla, Gustavsbygd, Guttorp, Hulan, Kammarbo), 171 ff (Kulla, Käsemåla, Korpemåla, Krumstorp), 176 (Skutaryd), 178 f (Stolpabäck, Torsjö, Ödevata), 202 ff (Förlösa, Gösbäck, Kvilla), 206 (Vedby), 210 (Berga), 213 (Skälby), 221 f (Kläckeberga, Krafslösa), 230 f (Böle), 235 (Kåremo), 240 f (Rockneby, Ryssby), 243 f (Skäggenäs, Slakmöre), 259–262 (Sporsjö, Svartingstorp, Stora Vångerslät), 279, 288, 338 (Kalmar stad)

Kalmar svartbrödrakonvent (munkkloster): 183 (Igelösa), 222 (Krafslösa), 234 (Kåremo), 236 (Ljungnäs), 307, 315, 338 (Kalmar stad)

Kronobäcks kloster 235 (Kåremo)

Linköpings domkyrka:

biskopsbordet: 63 f, (Binga, Björnö, *Hosaby), 68 (Rinkaby), 74 (Bläsemåla), 76 (Brorsryd), 80–84 (Krukebo, *Kumblamad, Källebäck, Ljungby, Mölebo), 88 f (Ölvingstorp, Överstatorp), 93 (Agebo), 194 (Ingelstorp), 231 (Danerum), 235 (Källtorp, Ljungnäs), 238 (Nyttorp)

övrigt: 87 (Vassmolösa), 335 (Kalmar stad)

Nydala kloster: 213 (Skälby), 236 f (Ljungnäs, Nyttorp), 335 (Kalmar stad)

S:ta Birgitta kyrka: 338, 340 (Kalmar stad), 349 (Kalmar sn)

S:ta Gertruds kyrka (Kalmar landsförsamlings kyrka): 313 f (Kalmar stad), 354 (Kalmar sn)

Själahusen: 349 (Kalmar sn)

Skänninge kloster: 34 (Glömminge), 36 (Kulltorp), 47 f (Hagbytorp, Yxneberga), 57 (Värnaby), 63 (Binga), 68 (Rinkaby), 78 (Harby), 81 ff (Kvigerum, Kölby), 85 f (Olofsböle, Tomteby), 88 (Ölvingstorp), 120 (Böke), 124 (Gunnarstorp), 131 (*Rumpatorp), 156–60 (Alsjö, Alsjökulla, Andersmåla, Backabo), 162 (Brinkabo, Bromboda, Brändemåla, Buggehult), 164–68 (Bönemåla, Falebo, Gusemåla, Gustavsbygd, Guttorp, Hulan, Kammarbo), 171 ff (Korpemåla, Krumstorp, Kulla, Käsemåla), 175 f (Pellamåla, Risingen, Skinnabo, Skutaryd), 178 f (Stolpabäck, Ödevata), 203 (Gösbäck), 207 (Vedby), 210 (Berga), 214 (Skälby), 221 ff (Kläckeberga, Krafslösa), 231 (Danerum), 238 (Nyttorp), 240 (Rockneby), 243 f (Skäggenäs, Slakmöre), 261 f (Svartingstorp, Stora Vångerslät)

Vadstena kloster: 39 (*Trætthegærdhe), 44 ff (Hagby, Södra/Norra), 66 (Hossmo), 74 (Bockekulla), 77 (Harby), 79 f (Krankelösa), 87 (Vassmolösa), 111 (Mortorp), 182 ff (Broby, Igelösa), 194 f (Ebbetorp, Smedby), 218 ff (Elverslösa, Hårstorp), 223 (Kylinge), 241 (Ryssby), 343, 346 (Kalmar hamn)

Växjö domkyrka: 315 (Kalmar stad)

Register över sätesgårdar

Registret avser de egendomar inom undersökningsområdet som vid något tillfälle under medeltiden eller åren 1520–1570 finns belagda som sätesgårdar. Årtalen anger det första och det sista året som sådana uppgifter finns; streck (–) mellan årtalen anger att gården kan antas ha varit sätesgård under hela den mellanliggande perioden, komma (,) mellan årtalen avskiljer enstaka uppgifter.

Södra Möre
Arby sn
?Applerum 1483–1504, s 29
Gräsgärde 1496, 1542, s 35
Hagby sn
Yxneberga omkr 1500–1540(?), s 48
Hossmo sn
Binga 1403, s 63
Hossmo 1504, s 65
Ljungby sn
Bottorp ?1410-talet–1420-talet, 1449–55, 1460-talet(?), s 74
Söderåkra sn
Gunnarstorp 1338, s 123
Påbonäs ?1344, 1370-talet(?)–1390, s 128

Norra Möre
Dörby sn
Barkestorp 1459–72, 1491–1506, 1546– , s 191
Ryssby sn
Ryssby 1504, s 241
Åby sn
Björnö ?1346, ?1370, 1406, 1413, 1478, 1560/61, s 247
Stävlö 1430-talet(?), 1470 (troligen från 1453), 1478–84, 1496–1506, 1526, 1542, s 260

DET MEDELTIDA SVERIGE
Band 1 UPPLAND

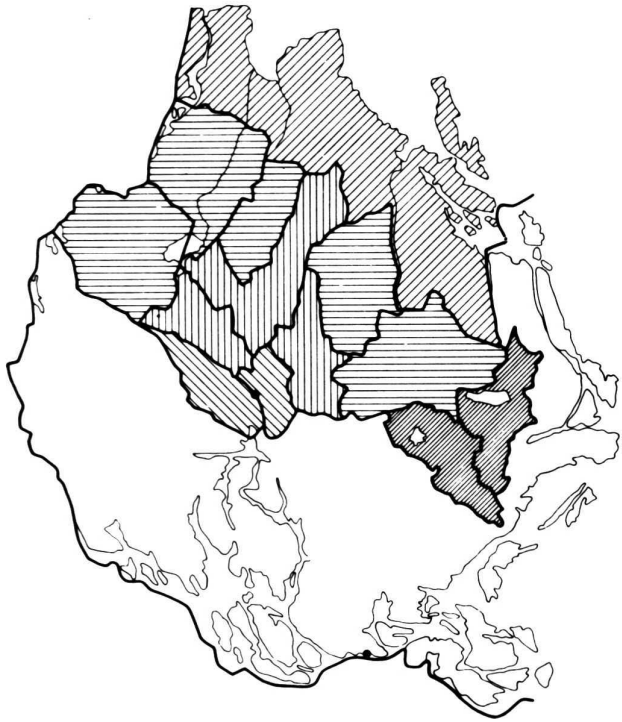

I verket Det medeltida Sverige föreligger:

1:1 Uppland, Norra Roden: Älvkarleby, Västlands, Österlövsta, Hållnäs, Valö, Börstils, Hargs, Hökhuvuds, Ekeby och Edebo socknar (Göran Dahlbäck, Bengt Jansson, Gunnar T Westin). Stockholm 1972.

1:2 Uppland, Tiundaland: Ulleråkers och Vaksala härader och Uppsala stad (Göran Dahlbäck, Olle Ferm, Sigurd Rahmqvist). Stockholm 1984.

1:3 Uppland, Tiundaland: Bälinge, Norunda och Rasbo härader (Olle Ferm, Sigurd Rahmqvist, Gunnar T Westin). Stockholm 1982.

1:4 Uppland, Tiundaland: Tierps, Våla, Vendels, Olands och Närdinghundra härader (Rune Janson, Sigurd Rahmqvist, Lars-Olof Skoglund). Stockholm 1974.

1:5 Uppland, Attundaland: Lyhundra och Sjuhundra härader (Sigurd Rahmqvist, Lars-Olof Skoglund). Stockholm 1986.

ISBN 91-7192-661-5